SUS PE VALEA BUZĂULUI

(Urmare din pag. 1)

munți, la Cheia Buzăului, în locul unde firul apei se strecoară pe fundul unei prăpăstii, mai că-ți vine s-o crezi: atîta-i de aprigă încleștarea apelor cu stînca, atîta-i de dramatică încordarea rîului care se înstrună, se încoardă, se comprimă, parcă vrea să se poată strecura, asemenea unui șarpe, prin strunga de cremene vînătă. Săpînd în adînc ceea ce pierde în lărgime, Buzăul tișnește în fundul văgăunii printr-un scoc înalt de piatră. E lat cît pasul și adînc cît o casă. Pînă aici, în negurile ripei spre care privesc, ca niște schelete vegetale, trunchiuri de brad de mult despuiate de podoaba verdeții, nimeni nu se încumetă să vină. Nici cei mai pătimași pescari care dau cu undița după cleni. Locul, și-un indicator pe care-l citești, nu fără strîngere de inimă, sus, pe șosea, către culme („Atențiune! Nu staționați! Cad stînci!") par a mărturisi cumpenele pe care Buzăul le-a întîlnit și le-a învins aici, în munți, cărora, ca un biruitor, le-a dat numele.

În acest loc de munte ce se cheamă **Cheia** (aproape de semnul hotarului dintre regiunile Brașov și Ploiești), e ultima și suprema încordare a Buzăului. Aici se hotărăște dacă apele sale vor trece peste munți. Înfruntarea hotărîtoare e pregătită de mult, de cînd apele, încă la șes, încep să sape, căutînd să înfăptuiască ceea ce pare absurd, o sfidare a legilor fizice.

La Zăbrătău — după ce-a trecut prin Țara Bîrsei, de întorsură, de Sita Buzăului și de Sita mică — rîul lunecă dinspre șes spre munte, alături de calea ferată îngustă a unei exploatări forestiere.

— Unde duce linia? întreb.

— Urcă la munte — îmi răspunde șeful de gară. Urcă la Crasna.

Linia urcă și Buzăul e alături de linie. Trece și el prin Crasna. Curge de la șes la munte? Uneori, pe sub sălcii, lat peste măsură, se oprește: o limpede baltă pardosită cu bulgări de aur. Dar pornește iar, în albie mereu mai adîncă. Taie și sapă, taie și s-afundă pînă ce-ajunge la strașnica rîpă unde i se hotărăște viața. De aici, din marea încercare, purcede renăscut, un rîu de munte plin de vigoare, ax al locurilor pe care le străbate. De aici, din marea încercare, începe adevărata sa domnie, de aici, începe valea sa, valea Buzăului, pe care oamenii au dezmierdat-o în cîntec și legendă.

În văile munților clocotesc ecouri. Pîraie repezi se năpustesc spre albia Buzăului și-n taina codrului își amestecă apele, sporind tăria șuvoiului de viață. Ca să întîlnească Buzăul, vin dinspre Penteleu, vin dinspre Siriu, urmîndu-și îndărătnic calea prin negre singurătăți ori prin așezări omenești. Să se întîlnească și cu el, să iasă la lumină. Cum zice și cîntecul, răspîndit de Benone Sinulescu, cel cunoscut pe toată valea:

Cît e Siriul de mare
N-are drumuri umblătoare
. . . . . .
Din Buzău și al meu dor
La mînduțe în pridvor
. . . . . .

Drumul Buzăului, cum atestă legendele, l-au încercat de-a rîndul veacurile.

Cea dintîi așezare omenească în munți, de unde începe să se deschidă valea, amintește de-o **hartă** pe vremea lui Mihai Viteazu. Au dat-o turcilor doi căpitani ai domnului: Goilea și Lopotea. Cătunul se numește de-atunci și pînă azi **Hartag**. Mai de vale, unui alt mănunchi de case îi zice Înșelata. Aici, doamna Neaga, urmărită de turci, a poruncit să se potcovească caii cu potcoavele puse în sens invers. Dușmanii **înșelați**, temători să nu fie atacați pe neașteptate, au fugit. **Pătîrlagele** zice-se că-și trage numele de la un **Pătru** care avea un **lagăr** unde-i ținea pe oamenii prinși cu arcanul la oaste.

Legendele și cîntecele, baladele și doinele care coboară văile împietresc și tac în singurătatea unui cimitir. E la Siriu. Îl au în grijă utemiștii fabricii de cherestea de la Nehoiu. Între brazi, în creasta unui gorgan de pietre, un dorobanț din bronz, asemănător celui ce-a populat atîtea sate după primul război mondial, zvîrle o grenadă către vești și către o vale a muntelui. Valea duce spre Tabla Buții, loc de lupte grele. De-asta pînă aici, coborînd ponoare, urcînd țancuri, în vuiet de obuze, oamenii au privit moartea înfruntînd oștile imperiale. Într-un osuar stau una lîngă alta hîrcile ostașilor necunoscuți, căzuți vitejește pe aceste locuri în primul război mondial. Au fost adunate de prin văi. Au fost cîndva capete de oameni. Au gîndit, au privit, au vorbit. În multe din aceste capete, va fi încolțit, pe cînd erau al lui Gheorghe, al lui Ion și-al lui Petre, nădejdi de altă viață. N-au mai văzut-o. Tidvele li se aliniază, ca altădată în front, pe rafturile din cavou. Cînd au pierit, credeau că vor primi pămînt. Au crezut și cei care au rămas cu zile și s-au întors acasă. Dar așa cum glonțul și schija au spulberat viețile, puterea boierească și minciuna au spulberat nădejdile. La Gura Teghii, în județ, cei care au durat ani și ani la șir, nu pentru grădini, nu pentru fînaț, ci pentru un petec de pămînt — un petec de pămînt în cea mai nudă accepție a expresiei — pentru locul de sub casă, zeci și zeci de oameni au pierdut tot. Au cîștigat stăpînii munților, urmașii colonelului Maican care-i „dobîndise", după războiul din '77, înșelînd la Plevna pe părinții celor înșelați la Tabla Buții și la Șiriu. Din valea Buzăului, cei care au căpătat puțin pămînt după primul război au trebuit să plece, să-și lase casa și locurile, să meargă acolo unde domnii le îngăduiau să trăiască.

În văile munților clocoteau nemulțumirile. Erau nemulțumiți cei care, din porunca „Forestei italo-romîne", brăcuiau pădurile sau dezgoleau coastele munților. Erau nemulțumiți cei care, cu amarnică trudă, storceau puțin rod pămîntului, erau nemulțumiți de geambașii care le tîrguiau vitele, de stăpînii cazanelor de rachiu care pe te miri ce le luau prunele livezilor, erau nemulțumiți de moșieri, de vechili, de rîndueliile nedrepte... Erau nemulțumiți cei mulți aflînd în fiecare zi de la primar, de la perceptor și de la jandarm că statul există doar ca să ia bir.

Clocotul acesta l-a alinat eliberarea țării, ziua cea mare de August 23. L-au alinat biruințele poporului condus de partid. Drept care, azi, din văile munților, de unde a coborît de veacuri cel mai trainic și cel mai autentic ecou al vieții omenești pe care l-am numit legendă, doină ori baladă, coboară, năvalnic, un cînt de viață nouă:

Bate vîntul în frunzare
Spune de-o dragoste mare,
Bate vîntul cătinel
Spune-un cîntec despre el
Dragul meu, Partidul meu...

E plămădit, mi se spune, la Cătina, sat de pe valea Chiojdului. Dar îl știu toți, și către Siriu spre munte și către Pîrscov spre șes. Toată valea Buzăului îl cîntă!...

Ce rădăcini adînci și-n ce pămînturi prinse, hrănesc floarea acestui cîntec nou? Le caut la Gura Teghii, în satele care se înșiră pe valea Bîscăi pînă sub Penteleu. Sînt așezările stăpînite cîndva de moșieri hapsîni. Stăpînii acelor vremi s-au dus, ca apele. Au rămas satele și oamenii, sarea pămîntului. Au rămas, și dacă-i adevărat ce spune, în vîrtejul iadului, Francesca da Rimini poetului florentin, Dante Alighieri, cum că nu-i durere mai mare decît să-ți aduci aminte de timpurile fericite cînd ești nenorocit, nu-i mai puțin adevărat că oamenii, cînd sînt fericiți, își amintesc tot mai puțin amarul trecutului.

La Gura Teghii există totuși un trecut la care oamenii țin mult și vor să-i dea cuvenita strălucire. E trecutul vieții lor artistice **„singura mîngîiere de altă dată"**, cum spun bătrînii — și al învățămîntului început — **„anul trecut au fost o sută de ani"** — cu vai și amar în casa dascălului Ilie Ghinescu. Formația de dansuri, după toate mărturiile — și sînt aici destui bătrîni ca alde Gheorghe Bratu, de peste nouăzeci de ani, Gheorghe Anghel sau Constantin Avrămescu — e centenară. „Chindia", „Romanu", „Brîul bătrînilor" sînt dansuri vechi pe care azi le joacă trei generații. Așa-i în familia lui Constantin Mântărău și-n cea a lui Gheorghe Dogaru, unde joacă el, cele trei fete, ginerii și nepoții.

Dacă-n urmă cu trei-patru decenii, cînd pentru vreascurile culese în păduri plăteau „lemnărit", cînd le erau dijmuiți fragii, smeura, murele și afinele culese de copii, cînd la finul cosit trei părți luau măicănesele care creșteau vitele și caii fără număr, în sălbăticie, dacă atunci dansul era cu adevărat „singura mîngîiere", viața culturală de-acuma (azi există una complexă, multilaterală) se împletește firesc în întreg procesul pe cît de profund pe atît de vast al înnoirilor socialiste. La Gura Teghii există gospodărie colectivă (una din cele 30 întemeiate în comunele raionului Cislău — unitate administrativă care cuprinde Valea Buzăului), o gospodărie puternică care crește vite multe. (Mi-au vorbit despre ea, cu admirație, pînă și colectiviști din alte comune, lăudîndu-i grajdurile, vitele și producția). Gospodăria îi ajută pe oameni să pună în valoare pămînturile și posibilitățile locului și să trăiască mai bine. Nu-i întîmplător că la Gura Teghii — comună cu 5000 de locuitori — cooperația are plan de desfacere de aproape două milioane lei. În această comună, unde la începutul veacului erau cinci cîrciumi și-o școală, iar în 1938 tot mai multe crîșme decît școli și mai mulți cîrciumari decît învățători, sînt astăzi opt școli și 29 de cadre didactice. Nu mai vorbim de dispensar, de medici pe care altădată cei din Gura Teghii îi întîlneau doar cînd coborau, împovărați de boală, valea Buzăului.

Căutînd rădăcina florii vieții noi, putem merge și pe altă vale. De pildă, pe valea Sibiciului. Și ar fi drept s-o facem, de vreme ce comuna Sibiciu, pentru treburile gospodărești de anul trecut și pentru construcțiile la care a făcut mari economii a fost socotită cu cinste prima pe raion. Ne-am putea opri apoi la Siriu, unde gospodăria are atîta experiență de-am putut vedea cum părerile președintelui și inginerului în privința creșterii animalelor sînt împărtășite și altora, și ne-am mai opri aici pentru a vedea băile amenajate cu puteri locale unde sute de oameni — mai ales țărani de pe Valea Buzăului — vin să-și îngrijească sănătatea cu apele termale sulfuroase.

Dar unde oare nu ne-am putea opri? În care sat, în care comună? La Pănătău, la Măgura, la Viperești (trei numai din cele zece comune), unde-i lumină electrică... La Pătîrlagele, la Pîrscov și Nehoiu, unde-s cele trei spitale din raion... La Brătilești, la Buda din Cislău, la Odăile unde sînt școli de 8 ani... (Citez trei comune din 16 care ar putea fi citate). În care sat să căutăm cinematograf? Încă de anul trecut există în toate. Dar cooperativă? Aflăm de asemenea oriunde. Să intrăm în casele oamenilor? Putem face și acest lucru. Vom afla mărturii pe care cîteva cifre le oglindesc în mod impresionant. Pe valea Buzăului, în raionul Cislău, în anul 1962 s-a vîndut mobilă în valoare de 1.573.000 lei; în acest an, pînă la 30 iunie (deci mult înainte de împărțirea veniturilor în gospodăriile colective) în valoare de 1.003.000 lei!

În realitățile acestei vieți își găsește seva cîntecul nou. Din aceste realități înflorește slăvind munca harnică, înnoitoare și pe înțeleptul ei conducător, partidul.

Ani și ani de-a rîndul, de pe Valea Buzăului produse industriale veneau spre țară două: cherestea de la Nehoiu și țuică — renumita țuică de Buzău. Și astăzi vin. Și astăzi, încă de pe acum din august, gospodarii și colectivele încep să pregătească tocitorile (niște vase mari de lemn, unele cît casa de înalte, de forma unui pahar mai larg la gură, în care se pun prunele la dospit), și nu peste multă vreme, o dată cu toamna, la poverne va începe să plutească dulce, amețitor, mireasma prunei. Și astăzi, la căldura cazanului de aramă, s-adună oamenii cinstind țuica proaspătă, fierbinte, cu vorbe de laudă și cu povești despre întîmplări și oameni; și astăzi, oriunde te-ai duce și în orice casă ai intra, oamenii locului, buni și primitori, te cinstesc cu țuică din cea parfumată și de culoarea mierei de albine. Dar prunele, în mari livezi aici, cunosc nu numai drumul povernei și-al celor două mari distilerii — de la Pîrscov și de la Pătîrlagele. Prunele se și lojnițează, se usucă, adică. Tot prunele devin materie primă pentru fabrica de marmeladă de la Pîrscov, pentru combinatele de preparare a fructelor de la Pîrscov și Cislău sau pleacă, frumos rînduite în lăzi, brumate și c-o frunzuliță la codiță, să ducă pînă departe renumele acestui fruct atît de caracteristic văii Buzăului.

Prunul apoi, singurul pom pe vremuri cultivat, începe să se însoțească cu mărul, caisul și mai ales cu piersicul: anul trecut, cu 1691 de hectare, anul acesta, numai în primăvară, cu 440 ha. au crescut livezile raionului Cislău. Ele vor aduce văii Buzăului nu numai faima prunului, ci a tuturor poamelor de livadă.

Dealurile de aici, după o cercetare îndelungată, făcută cu știință și chel-tuială, au început să fie săpate pentru a da la lumină bogățiile ascunse. Pe vremuri, mai mult ca o curiozitate, se vorbea de chilimbar de Buzău, folosit pentru mărgele și țigarete. Acum, se vorbește de diatomită, se vorbește de roci calcaroase și gresii. Cariere modern utilate exploatează aceste avuții, iar fabricile de var de la Măgura și de materiale de construcție de la Pătîrlagele livrează produse în toată țara.

Asemenea acestor noi întreprinderi, livrează produse și vechea întreprindere — azi înnoită — de la Nehoiu, care rămîne — e și firesc într-o regiune unde pădurile sînt principala avuție — podoaba economică a văii Buzăului.

Așezarea de munte, răsfirată din lunca Buzăului pînă sus, pe coastă, unde urcă șoseaua, de la prima vedere îi spune celui ce-o cunoaște că aici sînt multe lucruri noi. Vezi, pe rînd, un cămin cultural, un magazin al cooperației cu etaj și vitrine largi, elegante (magazin mai frumos poate chiar decît cel de la Pătîrlagele, unde-i reședința raionului), un restaurant cu terasă pe care înfloresc umbrelele multicolore, apoi case noi — peste 50 de apartamente — o policlinică mare, spațioasă, modernă. (Mai multă grijă din partea edililor ar pune în valoare mai bine decît se face aceste noi construcții și-ar da cîmp vast de activitate bunilor gospodari care, după cum se vede pe unele străzi, iubesc și știu să folosească, drept podoabă urbană, curățenia și florile).

Aceleași lucruri noi sînt de văzut și-n fabrică, și-n toate sectoarele de activitate — începînd din pădure — ale întreprinderii forestiere „Nehoiul". Pentru a pune în valoare masa lemnoasă și pentru a ușura munca forestierilor, aici se folosesc funiculare fixe — de mare productivitate — fierăstraie, despicătoare și cojitori mecanice, gatere moderne, circulare, benzi transportoare.

În aceste noi condiții de muncă și de viață, se făurește și se dezvoltă noua atitudine socialistă față de muncă. În aceste condiții, poate fi apreciat ca fapt firesc următoarea întîmplare:

Nu de mult, locomotiva forestieră 420 suferise o defecțiune. Din această cauză, ar fi trebuit să stea în atelier pînă ce piesa defectă ar fi fost reparată la atelierele din Reghin. Reparația ar fi costat 4.000 lei, dar, ceea ce era mai grav, locomotiva n-ar fi lucrat 30 de zile, timp în care ar fi putut efectua circa 85.000 tone/km transport.

Un grup de comuniști din atelierul de remiză — printre care Nicolae Tăbăroiu, Niculai Crivineanu, Lorentz Penzes — nu s-au mulțumit cu această situație. Ei au pus mîna, și-au unit priceperea și eforturile și au reușit să facă singuri reparația. Locomotiva a stat în depou trei zile. Dar numai două lucrătoare: vineri și sîmbătă. Duminică, în mod obișnuit, ea nu lucra. Acum, în schimb, au lucrat cei ce-au reparat-o și care, altfel, nu-și găseau odihna.

În loc de comentarii, reiau aprecierea celor din Nehoiu: un fapt obișnuit.

Fapte, oameni, schimbări și înnoiri... Le afli oriunde în valea Buzăului. În păduri, în sate, în luncile largi unde se întind grădinile, în crivinele bolovănoase unde căruțe și camioane încarcă piatră de rîu pentru drumuri, în livezi, în școli, în casele oamenilor, în portul lor, în vagoanele trenului care zilnic poartă popor de la Nehoiu la Buzău, în noile deprinderi...

De sus, din munte, din codrul de brad, de la Gura Hartagului, unde e tînăr, viguros și aprig, pînă la Pătîrlagele, unde capătă, între dealuri, o calmă majestate, și mai devale, chiar pînă la Pîrscov, unde începe a se zări șesul, apa Buzăului e, martoră tuturor prefacerilor. Așa stă de milenii, de pe cînd doar piatra îi însemna făptura. Așa stă de cînd oamenii, cunoscîndu-l și iubindu-l, i-au dat amînțiri și mîndrie. Cu această mîndrie, Buzăul a dat nume munților și satelor. Cu aceeași mîndrie coboară din tronul munților pe-un drum care-i numai al său, treptele de piatră, ca un ultim omagiu, ca un ultim semn al puterii, și dă numele unui oraș de care se desparte pentru a pleca domol, bătrînește, întîrziind cu multe ocolișuri, întîlnirea supremă cu Siretul. Întîlnire care, din veșnicie în veșnicie îi soarbe, în fiecare clipă, existența.

Virgil DĂNCIULESCU

UN ORAȘ ÎN MERS

(Urmare din pag. 1)

Cîteva făbricuțe, dotate cu gatere antedeluviene, se străduiau, făcînd un zgomot infernal, să transforme butucii în scîndură utilizabilă. Două întreprinderi de produs mucava și hîrtie, o alta în care lemnul era chinuit să se preschimbe în scobitori, precum și o fabrică de bere și o velniță veche de cînd lumea completau ceea ce, cu multă bunăvoință, s-ar putea numi peisajul industrial al orașului.

Prea puține lucruri se făceau în domeniul edilitar. E adevărat că pe strada care pornește din dreptul liceului de băieți și merge pînă hăt departe înspre Borzoghian, se ridicau, aproape în fiecare an, vile aparținînd unor mașieri „retrași la odihnă" sau unor samsari de bursă. Dar în celelalte părți ale orașului nu se produceau, cu anii aproape, nici un fel de schimbări sesizabile. Mărăței rămîneau ceea ce se știa de mult: o îngrămădire informă de cocioabe cufundate pînă la ferestre, vara în colb sau în glod, iarna în zăpadă. În cartier se bucura de trecere un cîntec, ale cărui versuri sunau cam așa:

„Am zgîlțîit portița cu rugină,
Am tras zăvorul care o-ncuia
Și-am mers încet pe cărăruia lină
Pînă la geamul mic de la odaia ta".

Și portița și rugina și cărăruia erau aici, cum s-ar spune, în elementul lor. Străzile care duceau înspre piața mare și chiar centrul orașului, cu toată pretențioasa lui grădină publică, făceau aceeași impresie de învechit, de abandonat. Dar cea mai năpăstuită dintre toate rămînea ulița Cuejdiului. Lungă și îngustă, ea însoțea albia pîriului cu același nume de la oborul de vite și pînă către podul din dreptul spitalului, etalînd privitorului o imagine a tot ce poate fi mai mizerabil și mai imund. Strînse una lîngă alta, se vedeau niște bojdeuce pe care doar în glumă le putea denumi cineva case. Și totuși aici, în aceste cuști potrivite doar pentru cîini, își duceau viața sute de familii, îndurînd din greu gerurile tăioase ale lui februarie și arșițele lui cuptor, luptîndu-se cu igrasia și cu inundațiile. Picotea netulburată și viața culturală la Piatra-Neamț. Orașul avea o clădire pentru teatru, dar trupă permanentă nu se afla și oamenii se mulțumeau cu spectacolele pe care le dădea, cînd și cînd, cîte o formație aflată în turneu.

În locul altor publicații apărea un anuar al liceului, în paginile căruia un profesor, vrednic mai curînd să „şaza la zidirea sfintei Golii" decît la catedră, se pronunța zgomotos și neîndouplecat în favoarea... limitării dreptului la învățătură.

E limpede, prin urmare, de ce — tristă ironie a soartei — orașul Piatra-Neamț se bucura înainte de mai puțină faimă decît locurile care-l înconjoară.

★

Acum se constată însă un lucru uimitor. Spre urbea din munți pornesc aproape zilnic vagoane tixite de excursioniști. Și toți sînt atrași, în primul rînd, de frumusețile orașului.

Un poet care a vizitat recent aceste locuri ne spunea: „Despre valea Bistriței, despre felul în care s-a schimbat în vremea noastră, înfățișarea ei, nu poți să scrii decît în versuri. Cît despre Piatra-Neamț, orașul acesta, așa cum arată azi și cum se întrevede că va arăta mîine, merită el singur un poem".

Piatra de astăzi te surprinde din capul locului printr-o inovație geografică. Barierele sale, pe care le știai la moara cu valțuri, lîngă fabrica de celuloză sau sub poala Petricicăi, s-au strămutat mult în afară. Spre apus ele au ajuns aproape de Vaduri, spre sud-est tocmai pînă la Roznov; cît despre dealul Petricica, de unde mai demult el se afla la centura orașului, acum tinde să se apropie de centrul lui. Aceasta e o necesitate. La Piatra-Neamț s-au construit în anii noștri un număr impresionant de puternice obiective industriale. În partea dinspre sud, nu departe de albia Bistriței, s-a ridicat o adevărată cetate a fibrelor sintetice, fabrica de relon Săvinești. Înaltă și zveltă, clădirea ei, de o eleganță sobră, domină cîmpia, altă dată stearpă și pustie. Foarte aproape, la cîteva sute de metri numai, a apărut ca din pămînt combinatul de îngrășăminte azotoase Roznov. Dinspre linia ferată se văd două turnuri înalte de formă circulară, o clădire cu pereții mai mult din sticlă — ai zice un uriaș laborator — precum și alte secții și anexe. Ansamblul este întregit de o turlă măreață, deasupra căreia pîlpîie zi și noapte o flacără portocalie, — semn că aici, gazele, supunîndu-se voinței chimiștilor, se transformă în acea pulbere cenușie atît de apreciată și de căutată de lucrătorii ogoarelor.

În ultimii ani, în Piatra-Neamț a avut loc și o uluitoare regenerare a unora dintre întreprinderile mai vechi. Fabrica de hîrtie s-a pomenit cu o secție nouă, modernă, un atelier prăpădit s-a transformat în fabrica metalurgică „Ceahlăul", nu prea mare, dar avînd putința să execute comenzi importante. Tot împrumutînd putere altora, apa Bistriței s-a pomenit și ea strunită, obligată la constanță și disciplină. Valurile ei repezi nu se mai zbenguie în neștire, după toane și capricii. Pe o lungă porțiune, de la Pîngărați și pînă la Roznov, albia i-a fost corectată. Noua matcă, de fapt un canal de beton, obligă rîul să-și consume forțele în chip rațional, punînd în mișcare cîteva hidrocentrale de proporții reduse, surori mai mici ale puternicului generator de lumină de la Bicaz. Toate aceste unități nu puteau să încapă în spațiul restrîns dintre munți. S-au căutat pentru ele locuri mai potrivite, dincolo de periferii. Așa au apărut modificările de ordin geografic. Consecințele lor însă au început să se vadă nu numai la marginile urbei ci și în interiorul ei.

★

În ultimii ani, aici între munți a început de fapt să apară un nou oraș. Profilul lui ți se dezvăluie, în toată splendoarea, de cum cobori din tren. De o parte și de alta a bulevardului care duce spre centru, în locul crîșmelor în care se întîlneau odinioară plutașii ca să-și părăduiască puținii bani agonisiți, dai cu ochii de un pîlc de vile construite în stilul atît de familiar oamenilor de la Tașca sau de la Viișoara și care se armonizează de minune cu peisajul montan din preajmă. Mai încolo, la prima intersecție te pomenești față în față cu clădirea casei de cultură, o adevărată bijuterie arhitectonică. Blocuri mari, luminoase, te solicită dintr-o parte și din alta, iar domul cu fațadă roșie, care adăpostește telefoanele, îți produce pur și simplu încîntare. Atent să nu-ți scape ceva, nici nu știi cînd ajungi la malul Cuejdiului. Aici parcă a venit o apă și a luat cu sine toate maghernițele sordide care mucegăiau pe malul pîriului. Pe ruinele lor a răsărit o pădure de blocuri.

Iar strada aceasta, care înainte era de fapt o ulicioară, un fel de curte dosnică a orașului, s-a transformat într-o largă magistrală, cu trotuare asfaltate, cu pomi și cu ronduri de flori la mijloc. Mai de mult, pe aici, pe undeva, își avea locuința — o chichineață șubredă, semănînd a vizuină — un bătrîn tare mucalit. Cînd îl întrebai ce mai e nou pe la el, răspundea invariabil: „Ce să fie? Ulița Cuejdiului a devenit bulevard". Dacă ar mai trăi și ar vedea că ceea ce lui i se părea un lucru în afara firii, a ajuns astăzi, prin vrerea poporului muncitor condus de partid, o realitate vie, palpabilă, probabil că nu și-ar crede ochilor.

Dar ceea ce s-a construit reprezintă abia începutul. În următorii doi ani numărul obiectivelor realizate se va dubla și tripla. Inginerul Ștefan Gavrilescu, de la secția de arhitectură și sistematizare a sfatului popular din localitate, ne-a arătat o schiță care, luată ca pietrean de baștină, îi este nespus de dragă. Pe foaia albă de calc sînt trasate viitoarele contururi ale orașului. În partea dinspre centru se vor înălța zeci de blocuri cu cîte 8 și 9 etaje. Tot aici se vor rezerva pentru magazine vaste încăperi dotate cu toate accesoriile necesare.

Pentru desfacerea mărfurilor se vor construi de asemenea patru complexe comerciale, în cuprinsul cărora solicitatorii vor putea găsi de la nasturi pînă la costume croite la modă și de la lame de ras pînă la televizoare.

Alte construcții vor completa șiragul de salbe din colierul orașului.

Se va pune la punct canalizarea urbei, iar arterele principale — bulevardele V. I. Lenin, Victoriei și 9 Mai — vor fi complet sistematizate. Pe șantierul din centru autobasculantele cară fără odihnă var, ciment, nisip. Automacarale alunecă tacticos încolo și încoace pe șine, ridicînd pînă la nivelele de sus tot ce le trebuie constructorilor. De cîtva timp au apărut în mai multe locuri un fel de schele pe care sînt însemnate niște date.

Inginerul Ilie Davidescu ne-a dezvăluit taina lor: sînt termenele pînă la care s-au angajat brigăzile să dea în folosință edificiile începute. Și după cîte am observat, fiecare muncitor, fiecare maistru sau inginer, își dă silința să facă totul pentru ca perioadele de lucru care s-au fixat să nu fie depășite.

Undeva, la al cincilea etaj al unui viitor bloc, am făcut cunoștință cu oamenii din brigada lui Francisc Bodo. Ei ne-au povestit cum, seară de seară, se adună pentru a calcula cu cîți metri s-au înălțat și pentru a vedea cum trebuie să procedeze pentru a mări ritmul lucrului. Ion Girardi, un bărbat osos care a început să încărunțească, are în seama sa echipa mozaicarilor. Meșterul, cunoscător desăvîrșit al meseriei, și-a deprins oamenii, cum spune el, „nu numai să le umble mîinile ca prișnelul dar să și facă treburile astfel încît oricine ar trece în urma lor să rămînă mulțumit".

Privit de sus, din parcul de pe Cozla, noaptea, Piatra pare o adevărată feerie. De pe șantiere ajung pînă aici icnetele înfundate ale mașinilor aflate în plin efort. „Ascultînd zumzetul care vine de jos, ai impresia că orașul se pregătește să plece undeva la drum", ne spunea cineva. De fapt a și pornit. Piatra-Neamț se află în plin mers, pe calea care duce spre desăvîrșire și continuă înfrumusețare, spre transformarea lui într-un adevărat oraș socialist.

Ion PAVELESCU

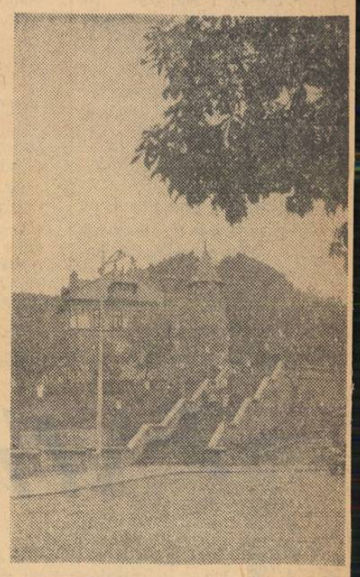

Străvechiul turn de pe vremea lui Ștefan cel Mare... Dacă ar avea grai ar putea să spună că, deși i-a fost dat să fie martorul atîtor evenimente în cei peste 500 de ani pe care-i are, niciodată n-a văzut atîtea transformări în urbea sa (sus)

La poala codrilor de brazi... păduri de blocuri și de schele.

Cu lotca pe balta Nedeiei

(Urmare din pag. 1)

În afara turmelor de oi care ascultă îndemnul ciobanilor și se întorc seara la strungă și a vacilor cu ugerul plin, care la o oră anume vin la locul de mulsoare, celelalte animale și păsări, influențate de mediu, încep să se reîntoarcă la sălbăticie. Ființele zboară în stoluri compacte peste grinduri și înnoptează acolo unde găsesc hrană mai din belșug. Porcii se bulucesc în grohotișuri, negrii de nămol, ca niște draci și caută cu ritul prin pasta aluviunii scoicile leșioase.

Gheorghe Barbu, șeful brigăzii nr. 1 de la gospodăria agricolă colectivă Gighera, a săpat într-o primăvară șanțuri de aducțiune pentru orezării care puse cap la cap ar depăși lungimea digului de la Lișteava pînă la Bechet.

Plutind cu o lotcă pe balta Nedeiei spre stînele din Copanița, inginerul zootehnic Tudor Voinescu, numai după patru ani de la absolvirea unei facultăți din Timișoara, răsplătit cu o bogată experiență în schimbul pasiunii pentru meseria căreia s-a dăruit, povestea entuziasmat, privind tălăzuirea valurilor de apă dulce:

— Crestem ființele cu flora și fauna bălților. Ducem primăvara în grinduri bobocii abia scoși din găoci. Toamna păsările sînt de-a dreptul sălbatice. Dar nu punem mîna pe puști. Dospim boabe de porumb în drojdie de tuică și le presărăm pe prundișuri. Ființele le înghit și se îmbată. Urmează o vînătoare originală. Alergăm prin hățișuri și prindem ființele bete fiindcă uită cum se zboară.

Discutăm apoi cu Petre Zară, crescător vestit de porci din Gighera.

— Cum a fost nene Petre în toamna trecută cu porcii?

— Întrebați de vieri?

— Și de ei!.

— Păi să vezi...

— Ei, cum?

— Veniseră brumele toamnei. Trebuia să adunăm porcii din bălți. O săptămînă încheiată am alergat după ei. Rămăseseră cîțiva neprinși de toamna trecută și nemîncați de lupi. Cum să-i prindem? Erau grei; peste suta de kilograme și puteau face parale frumoase cu osînza lor. Am făcut două gropi adînci, am țesut peste ele un fel de pod din trestie și am pus la mijloc momeala: boabe de porumb. În scănătatul soarelui au venit porcii ademeniți de momeală. Trestia a pîrîit cum îi era rostul și grăsunii au căzut în copcă. Am coborît să-i legăm. Pe un om, Mitru, l-a mușcat un vier de mînă. Mai poartă semnul și acum. I-am prins cu lațurile. A fost cazna da' se cheamă că am luat bani frumoși pe ei. Așa-s bălțile astea ale Dunării, răzvrătesc animalele.

Trăit aci în locurile unde pămîntul și apele veșnic nedespărțite hrănesc o permanentă genezâ, Petre Zară, oricît de plastic se exprimă, nu reușește să redea ce valori dau contopirile valurilor de apă dulce cu mîlurile și cu vegetația.

Priceperea oamenilor, ajutorul inginerilor și hărnicia cîștigă tot mai mult aceste bogății și le exploatează.

Cei de la G.A.S. Piscul Sadovei au introdus o metodă nouă imprimînd cu plugurile trase de tractoare și cu hîrletul, înfrățirea nesfîrșită de dreptunghiuri a orezăriilor. Sub îndrumările unui inginer brunet și mustăcios pe care-l chiamă Oprea Marin, colectiviștii din Dobrești au transformat 130 ha de mlaștină în orezării.

Plutind cu lotca, vîslind, înaintăm spre Copanița. În spate au rămas orezăriile unde colectiviștii întăresc vlaga plantelor cu superfosfați. În spate, apele verzi, paradisul somnilor, al șalăilor și crapilor argintii pe care brigăzile de pescari îi caută cu năvoadele.

Alexe cîntă:

Lună și voi stele sclipitoare
Împodobiți cu raze-a mea cărare
Ca să-mi fie calea luminoasă
Pe cît este mîndra de frumoasă.

Haide, haide, dor și lună
Haide, haide, dor și ceață
Călător de-o săptămînă.
Călător de dimineață...

Cel ce trage puternic la vîsle are ochi de culoarea apelor adînci. Nu pot respinge ideea că omul acesta caută sensuri noi în frămîntarea valurilor. Încolo, e un om obișnuit. Îl cheamă Oprea Călin, e președintele colectivei din Gighera și deputat în Marea Adunare Națională.

Sîntem în lotcă: instructorul teritorial de partid, președintele gospodăriei, inginerul, doi colectiviști și reporterul. Se zăresc departe stîlpii de înaltă tensiune pe care aleargă kilowații Paroșenilor spre satele segărcene. Vîslim toți. Vîslim cu putere. Și înaintăm grăbit spre un țărm învăpăiat de soarele verii.

Lucian ZATTI

MAXIME ȘI CUGETĂRI despre prietenie

● **Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpînește toate bunurile lumii.**
● **Prietenia este necesară fericirii.**

ARISTOTEL

● **Singura cale de a dobîndi un prieten este de a fi mai întîi tu unul.**

R. EMERSON

● **Cît timp vei fi fericit, vei avea o mulțime de prieteni, dar în vremuri de restriște vei fi părăsit.**

OVIDIU

● **Prietenul adevărat este acela care te sfătuiește spre bine, iar nu acela care îți laudă nebuniile.**

ANTON PANN

● **Există momente de răceală între prietenii cei mai tandri; prietenia este un șir neîntrerupt de sentimente de duioșie și răceală, în care cele de răceală sînt foarte rare.**

HELVETIUS

● **Cînd un prieten te părăsește în nenorocirea lui, îți dă tot atita dovadă că nu ți-a fost prieten adevărat ca și cînd te părăsește în nenorocirea ta.**

I. IBRĂILEANU

● **Prietenia îndoiește bucuriile și înjumătățește necazurile.**

F. BACON

● **Nu trebuie să fie aprobați nici cei care sînt gata să lege în orice moment o prietenie, dar nici cei care ezită prea mult.**

EPICUR

● **Cinstit lucru este să stai alături de un prieten.**

J. KOCHANOWSKI

● **Cît respect și cîte elogii merită prietenia! Ea este aceea care face să se nască, hrănește și întreține cele mai frumoase sentimente de generozitate de care e capabilă inima omenească.**

BOCCACCIO

● **Prietenul adevărat trebuie să îndeplinească șapte condițiuni: el spune totul pe față, te sfătuiește drept, e gata să te ajute, are spirit îndrăzneț, este răbdător, curajos și neschimbat.**

W. PENN

● **Prietenia unui singur om cuminte este mai prețioasă decît a tuturor nebunilor împreună.**

DEMOCRIT

Din ciclul „CULESE DE PRIN TRENURI"

DIALOC SUBLIM

de HARALAMB ZINCĂ

Femeia aceea drăguță, cu o aluniță artificială sub ochiul drept, se trase lîngă fereastra compartimentului. Celălalt călător, un bărbat drăguț, cu părul strălucind de briantină, o urmă. Nu se cunoșteau, dar, ca și dumneaei, părea să fie foarte preocupat de fuga inutilă a stîlpilor de telegraf. Deodată, călătoarea oftă, iar el, foarte spontan, îi aruncă niște priviri pline de îngrijorare. Obosit, își acoperii fața cu fulgarinul și încercai să adorm. Nu izbutii. Atunci, fără voia mea, așa cum se întîmplă deobicei prin trenuri, ascultai următoarea convorbire:

EL *(uimit)*: — Un iepure! Îl vedeți?

EA *(curioasă)*: — Unde?

EL: — Acolo! Acolo lîngă salcîmul acela... Vai! Gata... nu se mai vede. *(Pauză)*. Doamnă am avut impresia că vă plac iepurii?

EA *(absentă)*: — Da!

EL *(nostalgic)*: — Sînt drăgălași afurisiții! Au urechi mari.

EA: — Da, foarte mari!

EL *(pe neașteptate, dar politicos)*: — Călătoriți departe?

EA: — O, nu, numai pînă la Mediaș.

EL *(încurajator)*: — La Mediaș! Sînteți din Mediaș?

EA: — Nu! Soțul meu... știți... lucrează acolo.

EL *(cu subînțeles)*: — Aha, *aha! (Ea chicoti discret, arătînd că pricepuse acel subtil „Aha, aha")*: — Mediașul e un oraș frumos.

EA *(interesată)*: — Ați mai fost la Mediaș?

EL: — Cum să nu!

EA: — E frumos domnule, dar e trist... prea trist, nu sînteți de aceeași părere?

EL *(filozofic)*: — O vorbă din bătrîni glăsuiește: „omul sfințește locul". *(Nu știu de ce, dar amîndoi izbucnirăm în ris).*

EA: — Aveți dreptate. *(Pauză. Ea oftă adînc).*

EL *(făcînd descoperirea)*: — Dacă nu mă înșel ați oftat?

EA *(puțin încurcată)*: — Nu, nu, nu stau prea bine cu respirația.

EL *(înțelegător și filozofic)*: — Oftatul e un fenomen firesc cum e, de pildă, surîsul, auzul, văzul. De obicei, omul oftează cînd are ceva pe suflet.

EA: — Credeți?

EL: — Sînt convins! Vedeți dumneavoastră, există o interdependență a fenomenelor.

EA: — Credeți?

EL: — Sînt convins!... Fumați?

EA *(categoric)*: — Nuuu!

EL: — Și bine faceți! E mai sănătos să nu fumezi decît să fumezi. Îmi dați voie să-mi aprind o țigară?

EA: — Fumul nu mă supără... Pe altele însă, le supără. *(Spuse cuvintele astea cu o mare satisfacție, de parcă i-ar fi fixat pentru totdeauna superioritatea ei față de celelalte femei).*

EL: — Am încercat în cîteva rînduri să mă las de fumat, dar n-am izbutit.

EA: — Și bărbatul meu a încercat...

EL *(curios)*: — Cu succes?

EA: — Fără!... Viciu domnule, e viciu! E ca o boală.

EL: — Omul, dacă vrea, se poate lepăda de vicii!

EA: — Credeți?

EL: — Sînt convins. Am la București ăsta era tare vicios: cînd îl prindeai, juca cărți. Și într-o zi și-a spus: „Gata, băiete!" Și așa a fost: s-a lăsat de cărți..

EA *(uimită)*: — Cîtă voință!

EL: — Da, voința e un lucru mare!

EA *(completîndu-l)*: — Nu, numai mare, ci și hotărîtor. *(Oftînd)* Din păcate, eu sînt lipsită de voință... N-am voință!

EL: — Cum așa! Dar să știți că n-arătați.

EA: — Ah, și de cîte ori nu mi-am spus: „Caterina, hai draga mea, ca de mîine să începem o viață nouă!" Dar... *(dezndăjduită)* sînt o ființă incorijibilă.

EL *(încurajator)*: — Am citit undeva, nu mai țin minte unde, că omul își poate educa voința.

EA *(fără speranță)*: — Ehei, domnule, una scrie pe hîrtie, și alta-i viața omului. Și eu citesc sfatul medicului și-mi dau seama foarte bine... Da, da, una scrie pe hîrtie și alta-i viața... Se vede, c-ați suferit mult în viață.

EA *(îngrijorată)*: — Chiar se vede?

EL: — Aveți în priviri o tristețe delicată... distinsă.

EA: — Da, domnule, am trecut prin multe... Nu împlinisem încă șaptesprezece ani cînd am rămas fără mamă. Ah, nu mai vreau să-mi amintesc. *(Pauză).*

EL *(dorind să schimbe vorba)*: — Ce zi frumoasă? Vă plac mestecenii?

EA: — Da!

EL: — Au multă poezie!

EA: — Da!

EL: — Și mult farmec!

EA: — Da! *(Simte că mai trebuie să spună ceva la fel de interesant).* Am o prietenă... de fapt, prietena mea cea mai bună... O naivă... O sentimentală... Dar foarte sentimentală!

EL *(grav, cu experiență)*: — Toate femeile sînt sentimentale!

EA *(uimită)*: — Credeți?

EL: — Sînt convins *(cu drăgălășenie)*. Și dumneavoastră sînteți puțin sentimentală.

EA *(plăcut impresionată)*: — Eu?! De unde trageți această concluzie?

EL: — Cînd am pronunțat cuvîntul „mestecen", ați avut o tresărire lăuntrică... A fost o tresărire a conștientului sau a subconștientului, asta nu mai știu. Însă ochiului meu ager nu-i scapă nimic...

EA: — Poate că aveți dreptate! Nu știu... nu vreau să fiu o sentimentală... Spuneam însă de o prietenă a mea... Ea are un volum de Eminescu, iar între paginile cărții păstrează din adolescență frunze presate... Are o colecție întreagă!

EL: — Foarte interesant! Preocuparea asta trădează o profundă noblețe sufletească.

EA: — Păcat de ea că-i tare nefericită. Și dacă ați ști ce om bun e!

EL *(gînditor)*: — Da, doamnă, oamenii buni sînt întotdeauna nefericiți. Nu știu care poet spunea — Coșbuc sau Eminescu — că fericirea-i o himeră.

EA: — ... Cine a spus-o, să știți că a avut dreptate.

EL: — Poeții au întotdeauna dreptate.

În clipa asta, apariția controlorului întrerupse dialogul. Îmi scosei capul din ascunzătoare: cei doi stăteau tot la fereastră, încintați de propria lor convorbire. Se vedea de departe că așteptau amîndoi, cu aceeași nerăbdare, plecarea controlorului. Dar imediat după ieșirea acestuia, se ivi ospătarul vagonului restaurant cu o tavă plină de gustări: chiftele, șnițele, crap prăjit. El o întrebă serviabil:

— Nu luați o gustare?... Puțin pește prăjit?

— Proaspăt! completă ospătarul.

— Nu, mulțumesc.... N-am poie prăjit...

Ospătarul plecă. Eu îmi acoperii din nou fața cu fulgarinul. După o scurtă pauză, cei doi își reluară discuția:

EL *(grijuliu)*: — Suferiți de ceva?

EA *(nenorocită)*: — Sufăr... De mai multă vreme am o sensibilitate hepatică.

EL: — Judecînd după înfățișarea dumneavoastră, nu s-ar spune.

EA: — Pentru că sînt plinuță? *(recunoscînd)* Da, în ultima vreme, m-am îngrășat și nu știu de ce. Și să știți că mănînc foarte puțin... *(oftînd)* Dacă m-ați fi văzut cu șase ani în urmă! Eram mult mai slabă și mai frumoasă...

EL *(galant)*: — Nici acum...

EA: — Lăsați... lăsați... vă rog, lăsați complimentele. Bărbații sînt morți dacă nu fac complimente femeilor...

EL: — Așa e! Recunosc! Complimentul ține de arsenalul de luptă al bărbaților. Dar și femeile au arsenalul lor!

EA *(naivă)*: — Credeți?

EL *(serios)*: — Sînt convins *(deodată, ca o revelație)* Femeia-i ca pisica. Nu vă supărați de comparație?

EA: — Nu. Am o prietenă care seamănă exact cu o pisică.

EL: — Comparația, ca să fie comparație, trebuie să-și aibă rădăcinile în realitate.

Nu știu cum a evoluat convorbirea celor doi. Vagonul trepida și din pricina asta am adormit. Cînd m-am trezit, compartimentul era gol. Cei doi coborîseră. Am simțit atunci nevoia să deschid fereastra vagonului.

Știți cine și cînd a descoperit:

1. Luneta
2. Mișcarea planetelor
3. Legile refracției
4. Circulația sîngelui
5. Barometrul
6. Pompa de aer
7. Termometrul cu spirt de vin.
8. Ceasul cu pendulă
9. Compoziția celulară a plantelor
10. Legile gravitației
11. Globulele roșii
12. Viteza luminii.

Răspunsuri:

1. 1601 — G. Galilei (1564-1642)
2. 1609 — J. Kepler
3. 1622 — Descartes (1596-1650)
4. 1628 — W. Harvey (1578-1657)
5. 1643 — E. Torricelli (1608-1647)
6. 1650 — Otto V. Guericke (1602-1686)
7. 1658 — Otto V. Guericke 1602—1686)
8. 1657 — Chr. Huygens (1629-1695)
9. 1667 — R. Hooke (1685-1703)
10. 1666 — I. Newton (1643-1727)
11. 1658 — J. Swammerdam (1637-1680)
12. 1675 — O. Römer (1644-1710).

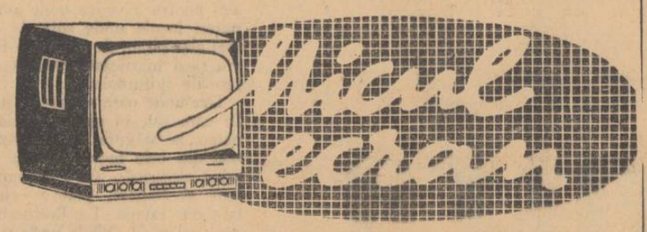

Săptămîna la televiziune

18 AUGUST

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar: ● Filmul: POVESTEA MICULUI SOLDAT. ● În vizită la parcul zoologic Băneasa (II). ● Telejurnalul pionierilor. ● Poșta copiilor. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 Emisiunea pentru sate. Din cuprins: ● Telejurnalul satelor. ● Interviu cu Ilie Crăciun, Erou al Muncii Socialiste, președintele Gospodăriei agricole colective din comuna Săveni, regiunea București. ● Întrecerea talentelor... ● De la un meridian la altul ● Muzică populară românească pentru mecanizatorii și colectiviștii care au terminat la timp lucrările de recoltare. Cîntă o formație condusă de Florea Cioacă și soliștii: Ștefania Stere-Polovenco, Constanța Lătărețu, Cristina Speriosu, Mihai Oprea, Emil Gavriș. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 **VERILE DE ALTĂDATĂ.** Momente și schițe de Caragiale („Petițiune"), Bacalbașa („Epizootia") și Brăescu („O excursie de plăcere"). În distribuție: Grigore Vasiliu-Birlic, Alexandru Giugaru, artiști ai poporului, Ninetta Gusti, artistă emerită, Tamara Buciuceanu-Botez, Adela Mărculescu, Constantin Stănescu, Traian Dănceanu, Horia Căciulescu, Cornel Vulpe. Decorul: Georgeta Itigan. Regia: Lucian Ionescu. 19.45 Muzică populară românească. Cîntă orchestra „Plaiurile Bistriței" a Filarmonicii de stat din Bacău. 20.25 Recital muzical-coregrafic cu Neli Skolnikova, Valerii Klimov, Gingsburg, M. Tihomirnova și K. Molodțov. În jurul orei 21.00 transmisiune de la Stadionul Republicii — repriza a II-a a întîlnirii de fotbal dintre echipele Steaua și Rapid. 21.45 Cîntă interpreții de muzică ușoară Barbel Wacholz și Arnim Kampf. În încheiere: Buletin de știri, sport

19 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Transmisiune de la Întreprinderea textilă „Tudor Vladimirescu". 19.35 În jurul focului de tabără. În poienița din frumosul parc al Palatului pionierilor, sute de purtători ai cravatelor roșii se vor aduna, în preajma focului de tabără, pentru a întîmpina prin cîntec și joc sărbătoarea zilei de 23 August. 20.10 Ce citim în concediu? Un reportaj filmat în stațiunile de odihnă din munți. 20.25 Balete celebre în interpretarea unor balerini celebri. 21.15 Recitalul violonistului ȘTEFAN RUHA. 21.40 TELESPORT. În încheiere: Buletin de știri.

20 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Colecții și impresii de vacanță. 19.35 În țara aurului verde. Un reportaj din viața muncitorilor forestieri din regiunea Suceava. 19.50 **VICLENIILE LUI SCAPIN** de Molière. Transmisiune de la Teatrul Național „I. L. Caragiale". Distribuția va fi următoarea: Argante (Marian Hudac), Geronte (Alex. Hasnaș); Octave (Matei Gheorghiu); Leandre (Damian Crișmaru); Zerbinette (Eliza Plopeanu); Hyacinthe (Elisabeta Preda); Scapin (Victor Moldovan); Sylvestre (C. Rautchi); Nerine (Nora Șerban); Carle (Cristian Babeș). Scenografia: Gh. Bedros. Muzica: Paul Urmuzescu. Direcția de scenă: Marcel Anghelescu, artist emerit. În pauză: ȘAH. În încheiere: Buletin de știri.

22 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Excursie pionierească în Moldova. 19.30 În numele vieții. Din creația cercurilor literare din Capitală. 19.40 IMAGINI CONTEMPORANE. ...din Bucureștiul care în cel de-al șaselea secol al vîrstei sale, cunoaște o tinerețe fermecătoare: ...de pe rampa elegantelor „patru eldeuri": ...din marile cetăți ale petrochimiei românești... O succintă cronică în imagini a zilelor noastre. 20.00 Filmul artistic românesc VALURILE DUNĂRII. 21.30 Formații participante la cel de al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori. Corul Uzinelor „23 August", echipele de dansuri ale Întreprinderii „Flacăra Roșie" și Casei raionale de cultură „Grivița Roșie" și orchestra de muzică ușoară a Institutului de studii și cercetări hidrotehnice. În încheiere: Buletin de știri.

23 AUGUST

Ora 8.00: **Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală, cu prilejul zilei de 23 August.** 19.00 „23 August" — Montaj de versuri. 19.20 PLAI ÎNSORIT — Cîntece și jocuri de pe întreg cuprinsul țării. Cîntă o formație instrumentală condusă de Nicolae Băluță, artist emerit. Soliști: Damian Luca, artist emerit, Victoria Darvai, Maria Butaciu, Maria Pietraru, Olga Stănescu, Constantin Cocriș, Dumitru Constantin, Benone Sinulescu, Radu Simion. Dansurile vor fi interpretate de o formație a Ansamblului U.T.M. 20.05 IMAGINI DIN PATRIA NOASTRĂ. 20.35 Pe o estradă din Capitală. 21.00 REPORTAJ FILMAT DE LA PARADA MILITARĂ ȘI DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ, CU PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST. 21.15 O SEARĂ DE VARĂ. În încheiere: Buletin de știri.

24 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.25 Pentru copii: Echipajul Val-Vîrtej în vizită pe litoral. 19.50. Muzică ușoară instrumentală în interpretarea formației conduse de Jean Ionescu. 20.20 Filme românești de animație: „Metamorfoze", „Hoața de la circ", „Petrolache Făt-Frumos", „Homo Sapiens" și „Made in Africa". 21.10. CÎNTECUL BUCUREȘTIULUI. Un montaj muzical-literar care-și propune să prezinte cele mai frumoase cîntece închinate Capitalei noastre. În încheiere: Buletin de știri.

NOTE DE TELESPECTATOR

Săptămîna trecută micul ecran a prezentat cu succes o nouă emisiune de „teatru în studio" — o premieră a televiziunii. Autorul ei, Radu Nichita, a mînuit cu meșteșug canoanele scenariului cinematografic și a transcris cu fidelitate două schițe literare aparținînd lui Somerset Maugham și scriitorului italian Carlo Montella, prilejuind lui Cornel Todea realizarea unui spectacol închegat, bine pus la punct, în care aproape toate amănuntele regizorale — justa definire a personajelor, cadrul, mișcarea scenică, costumele — au contribuit la reușita premierei.

I se poate reproșa totuși regiei (mai puțin în prima, mai evident în cea de a doua scenetă) tendința nepotrivită de îngroșare a tragismului unor personaje. Nota cea mai justă a obținut-o actorul Constantin Stănescu, în rolul umilului arhivar care măcar o dată pe an cînd își permite luxul unei plimbări peste hotarul urbei sale, se dorește smuls din monotonia cotidianului vieții sărace, lipsite de bucurie și de orizont — chiar dacă satisfacția de a ți confundat pentru cîteva momente cu un funcționar influent — un „commendattore" — îl obligă să-și risipească ultimii gologani, să-și dezechilibreze bugetul lunar și să renunțe la cele două semne exterioare care-i ridicaseră în stima unui negustoraș de răcoritoare: pelonul și bastonașul. În mai mare măsură decît soția lui, arhivarul este purtătorul tiorului tragic de care este dominată povestirea lui Montela, iar actorul C. Stănescu a transmis acest sens al narațiunii cu un mijloace actoricești sobre, cu un joc reținut și, prin aceasta, cu atît mai convingător. Interpretări valoroase au realizat și actorii C. Bărbulescu, Mircea Anghelescu, Ileana Stana Ionescu și Mircea Albulescu, acesta din urmă creînd cu mult veridic rolul proaspătului negustoraș, căruia jugul apăsător al impozitelor pe un comerț care nici n-a început să miște, îi dă o stare de anxiozitate.

„Excursie în Mediterana", ca și multe altele dintre emisiunile de teatru asigurate de studio cu mijloace și modalități proprii, confirmă posibilitățile în materie ale echipei televiziunii. Publicul le apreciază, le apreciază cu atît mai mult cu cît ele vin să completeze repertoriul teatrelor noastre dramatice.

Desigur că realizarea acestor spectacole în studio cere strădanii care uneori se apropie de eforturile montărilor de pe scenele teatrelor noastre — cu deosebire că primele sînt sortite unor reprezentări unice ceea ce să recunoaștem, este o condiție ingrată. Reluarea lor nu poate fi avută în vedere decît după scurgerea unor perioade de timp mai îndelungate. Dar aceasta necesită noi repetiții minuțioase, încît efortul nu mai corespunde rezultatului.

N-ar fi oare o soluție mai judicioasă — și mai puțin costisitoare pare-se — înregistrarea pe peliculă a „premierelor" televiziunii și asigurarea, în asemenea condiții, a unui portofoliu de programe teatrale, care ar putea fi retransmise la mari intervale de timp, așa cum procedează emisiunea „teatru la microfon" a radiodifuziunii?

Șt. RADU

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Soldatul se certa cu cîrciumarul, căutînd să-și verse necazul pe el.

În pragul cîrciumii stătea un tînăr, flămînd după înfățișare. Un cerșetor localnic, cu fața slabă și palidă și cu părul negru, aruncat pe spate. Soldatul se întoarse spre el, pregătind în minte cîteva cuvinte italienești cu care să-l ocărască pe stăpînul cîrciumii, și odată cu el pe toți italienii, însă încremeni.

Încremeni și cerșetorul.

Într-o secundă se aruncară unul în brațele celuilalt.

— Miguel!

— Rodrigo!

— Cum ai ajuns aici?

— Cum ai ajuns la Roma?

Uitîndu-și supărarea, Rodrigo îl duse pe fratele său în aceeași cîrciumă și băură același vin acru pentru care se certase cu cîrciumarul.

— Regimentul meu vine din Flandra și poimîine plecăm, — spuse el fratelui său.

— De cîți ani nu ne-am văzut? spuse Miguel. Credeam că tu ești de mult căpitan.

— Avansare primește acela care are protectori! Iată avansările mele soldățești! Și Rodrigo îi arătă o groaznică cicatrice pe față și piciorul care nu se mai îndoia de la genunchi.

— Ce-i cu tine, Miguel? schimbă Rodrigo discuția. Am auzit acasă de treburile tale, cînd am fost în permisie.

El îi aduse lui Miguel vești bune. Antonio de Sigura, vindecîndu-se de răni, a plecat în Lumea Nouă. Marchizul de Ivarra a murit. Don López s-a folosit de toate relațiile sale și a aruncat uitarea peste vina lui.

— Asta înseamnă că poți să te întorci în patrie, — încheie Rodrigo.

— Nu, asta înseamnă că pot să mă înscriu fără frică în armată, — adăugă Miguel.

— Cum? se miră Rodrigo. Dar cariera ta de om de știință?

— Visuri de-ale tatei, Dumnezeu cu ele, — făcu cu mîna Miguel.

— Dar cărțile? Dar versurile?

— Penița nu tocește sabia și sabia nu tocește penița! răspunse Miguel, cu o zicală castiliană.

— Foarte bine, se bucură Rodrigo. Atunci înscrie-te chiar acum. Și străduiește-te să nimerești în compania mea. Nu uita, regimentul lui Miguel de Moncada, compania lui Diego de Urbina.

Două săptămîni mai tîrziu, la 15 septembrie 1571, frații Cervantes au plecat cu flota aliată de la cheiul Messinei, pe galera „Marquesa".

II. Lupta de la Lepanto

Galera plutea sub comanda genovezului Doria.

Genovezii de pe galeră erau îngîmfați. Povesteau despre isprăvile extraordinare ale vestitei lor flote.

— Am bătut Veneția, am bătut pe portughezi, o să-i batem și pe turci, se lăudau ei.

Doria însă umbla întunecat sau ședea închis în turnul prorei, cu Diego de Urbina, comandantul flotei spaniole.

Turcii fuseseră bătuți în repetate rînduri pe uscat, însă niciodată o corabie europeană n-a obținut o victorie asupra turcilor într-o luptă navală.

Comandanții flotei sultanului aveau o tactică a lor, deosebită. Atacau așezînd galerele în lanț și se aruncau în luptă ca niște bezmetici. Oricîți ar fi fost uciși sau aruncați în mare, în locul ienicerilor căzuți apăreau alții, ca și cînd abisul apelor i-ar fi aruncat înapoi, gata de luptă.

„Pe mare păginii sînt invincibili" — cel puțin așa se spunea despre galerele sultanului, pe țărmurile Italiei și ale Spaniei.

Maurii, prizonierii flotei italiene, legați cu lanțuri de podele, aruncau tăcuți în apă vîslele grele. Vîsleau și ascultau discuțiile creștinilor.

— Patrusprezece mii de prizonieri spanioli și italieni vîslesc pe galerele turcești, se încurajau genovezii. De cum va începe lupta, aceștia vor arunca vîslele și vor lovi pe păgîni pe la spate!

Și pe neașteptate, chiar de la începutul lunii octombrie zilele se făcură răcoroase, vîntul începu să sufle dinspre nord-est și marea deveni agitată.

Cu Miguel însă, încă din ziua îmbarcării, se petrecea ceva de neînțeles: seară de seară, pe la apusul soarelui, avea febră, o bpală

groaznică, care îi sfredelea tîmplele și-i vuia în urechi. Noaptea nu putea să doarmă, dimineața se scula greu, luptîndu-se cu sine: picioarele de abia mai putea să le miște.

Pe măsură ce legănarea corăbiei se întețea, buna dispoziție pe „Marquesa" scădea.

— Pe mare e foarte greu să-i bați pe turci, galerele cu semilună parcă sînt vrăjite de diavol. Însuși necuratul îi ajută pe fiii săi, nelegiuiții.

Vîntul sufla potrivnic flotei aliaților.

Rodrigo Cervantes, aruncînd ușor într-o parte piciorul rănit, umbla de-alungul bordului și uneori lua parte la discuții.

— Bunul nostru rege Filip nu va lăsa, încredința Rodrigo, ca păginii să-și bată joc de sfînta cruce... Încă treizeci de galere stau gata pregătite în porturile spaniole și două mari caravele se echipează în ajutorul nostru la Valencia.

Miguel nu se amesteca în discuții. El stătea în încăperea lui de pe pupă și foarte rar ieșea pe punte. Îl scuturau frigurile.

Cînd în sfîrșit se apropiară de țărmurile Cefaloniei, o sentinelă din polobocul legat de catarg strigă cu glasul asurzit de vînt:

— O corabie!...

Bricul italian saluta fregata de frunte a aliaților. Distrus, cu catargul de mizenă rupt, cu bordul găurit, cu mare greu izbutise să scape din cercul corăbiilor turcești.

Flota dușmanului era aproape. Însă vîntul nu era favorabil, și, numai peste cinci zile, la 7 octombrie, nu departe de Lepanto, în zare apăru pînze străine. Pe corabia amiralului se auzi o bubuitură de tun și steagul de război începu să filfîie deasupra flotei.

Era semnalul de luptă, dar ea încă nu începuse. Vîntul potrivnic nu lăsa corăbiile să înainteze.

Cînd, în sfîrșit, începu lupta, Miguel stătea întins teapăn pe patul său din cabină.

Legănarea de trei săptămîni pe mare, vîntul schimbător, frigurile așteptării întîlnirii cu dușmanul își arătară efectul. Îl scuturau groaznice friguri nervoase. Rodrigo și prietenii lui își încheiară în grabă cingătorile, își verificară muschetele și urcară sus să primească ordine de la căpitan. Miguel însă zăcea fără puteri, pironit în așternut.

Norașii de fum ai primelor trageri de tun se ridicară deasupra apei, și de pe „Marquesa" coborîse a opta salupă înarmată; atunci, pe punte, împletindu-se, ieși și Miguel Cervantes.

— Căpitane! — spuse el — dă-mi oameni și o salupă.

— Ești bolnav, du-te jos, îi răspunse Diego de Urbina.

— Dacă tovarășii mei merg la luptă, mă duc și eu cu ei, răspunse aspru Miguel. Sînt destul de sănătos ca să mă bat.

— Aiurează!, strigă Rodrigo. Trimiteți-l jos!...

Diego de Urbina, bătrînul luptător spaniol, privi cu atenție fața lui Miguel.

— Dați-i o șalupă! ordonă comandantul pe neașteptate: Miguel primi o șalupă și nouăsprezece oameni sub comandă.

Vîntul bătea favorabil pentru turci, însă soarele dimineții le cădea drept în față. Galerele turcești începură atacul printr-un lanț compact. Corăbiile erau legate una de alta cu frînghii groase. Aveau vîslele împreunate în așa fel, încît dușmanul să nu poată pătrunde printre ele. Un asemenea atac al unui lanț de corăbii părea de neînfrînt.

Îndrăznețul general turc Euldji-Ali reuși încă de la început să taie linia de atac a corăbiilor aliate și să încercuiască aripa stîngă a flotei inamice. Astfel „Marquesa" se pomeni în toiul celei mai înverșunate lupte. Miguel văzu cum galera vecină, a Neapolului, a primit două ghiulele în pupă și una în mijloc; frîntă în două, ea dispăru sub apă. Pe „Marquesa" izbucniră flăcări la proră. Oamenii reușiră să stingă focul, însă o nouă ghiulea perforă bordul sting. Galerele, una după alta, se aprinseră. Scoțind din front, cu ajutorul artileriei, aproape jumătate din corăbiile aliaților, însuși Euldji-Ali comandă atacul.

Luntrele dușmane, fără număr, se repezirâ spre corăbiile spaniole. Acum lupta era în toi. Se băteau pe borduri, se băteau pe schelele de debarcare, se băteau în luntre. Apa întunecată, înroșită de sînge, spumega pe borduri. Canonierii părăsiră tunurile de nici un folos într-o atare împrejurare și începură să arunce în dușmani cu apă clocotită și var nestins; în învălmășeală, oamenii căzeau de pe bordurile lunecoase în apă, apoi se cățărau și se aruncau din nou în iureșul bătăliei.

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

ITINERARII TURISTICE

Un „poem simfonic al Pămîntului"

— Plec în concediu la Lacul Roşu, îmi spune amicul V., păşindu-mi pragul camerei.

— Ei, bravo! Şi cum te-ai hotărît pentru staţiunea asta?

— Am cunoscut-o într-o excursie făcută astă primăvară. Mi-a plăcut enorm. Mi s-a spus apoi că am multe posibilităţi de excursii, acolo...

— Aşa este. Eu, unul, am colindat două veri la rînd acest colţ de ţară. Ai atîtea locuri de văzut!... Şi să nu laşi să te încumeţi într-o excursie la cabana Piatra Singuratecă...

— Nu-nţeleg de ce foloseşti formula asta: „să te încumeţi". E chiar aşa de greu drumul?

— Greu, nu. Dar destul de lung.

— Cam cîte ceasuri?

— Cinci şi jumătate. Hai să spunem şase cu popasuri mai lungi.

— Şi-acolo te aşteaptă, bineînţeles, o cabană bună, primitoare?

— Da. Are bufet şi vreo 60 de locuri capacitate de găzduire.

— În cazul acesta mă voi duce. Negreşit. Numai peisajul să merite osteneala...

— Nu uita că acolo te afli în muntele Hăghimaşul Mare pe care Geo Bogza l-a socotit un „poem simfonic al pămîntului"... Hai, chiar să deschidem „Cartea Oltului", să vezi cît de puternic l-au impresionat pe scriitor munţii din care „Oltul porneşte în lume".

Am luat de pe un raft cartea cu scoarţe verzi-albăstrui şi i-am citit prietenului:

„Asemeni unor acorduri simfonice, puternice şi îndelungi, urcînd unul din altul tot mai sus, spre a se sparge într-o torenţială cunună de sunete, în acel loc pămîntul începe să se ridice deodată spre cer, ca o vînătă suprafaţă oceanică prinsă de violenţa unui ciclon... Acest poem simfonic al pămîntului e muntele Hăşmaşul Mare, izbucnind deodată în plină cîmpie, categoric, masiv, dominînd norduI şi răsăritul. Creasta lui, trecînd întunecată şi zimţuită dintr-o parte în alta a zării, se frînge deodată la mijloc într-o scorbură uluitoare. De pe fundul ei suie spre cer bizara apariţie a marilor înălţimi, Piatra Singuratică. Ivită parcă din vid, într-o solitudine acută, numele pe care-l poartă, departe de a fi metaforă, ţîşneşte de-a dreptul din ea, ca ţipătul dintr-o năprasnică durere...".

— Ce frumoasă imagine — exclamă prietenul. Au atîta putere de seducţie cuvintele scriitorului încît nu pot concepe să trec prin locurile acelea fără să văd Hăşmaşul... Sau Hăghimaşul?... Cum e corect?

— Toponimia oficială a preferat forma Hăghimaş. Vei întîlni însă, frecvent, şi Hăşmaş.

— Ei şi-acum spune-mi, rogu-te, cum ajung de la Lacul Roşu la cabana Piatra Singuratică.

— Nu-i de loc complicat. Un traseu marcat cu bandă roşie te duce din staţiune pînă acolo. Începe, nu departe de coada lacului, lîngă podul peste pîrîul Oilor. Pe lîngă acest pîrîu mergi cam un sfert de oră, în sus. La un moment dat ajungi la un loc unde se formează trei poteci. Alegi poteca de mijloc care urcă deasupra văii dar care revine în valea pîrîului şi-şi urmează toate cotiturile la locul unde se înalţă un stîlp metalic de marcaj. De aici părăseşti firul văii şi mergi pe drumeagul unei foste exploatări forestiere, pe care urci treptat de la 1 120 m la 1 340 m altitudine. Mai întîi străbaţi o veche tăietură de pădure pentru ca în continuare să treci printr-o pădure la capătul căreia te aşteaptă o frumoasă privelişte dominată de Hăghimaşul Negru (1 774 m).

Mai urcînd, mai coborînd, după vreo trei ceasuri şi ceva de la plecare dai de Poiana Albă, un teren mlăştinos, unde un stîlp de marcaj îţi anunţă încă „două ore de mers" pînă la Piatra Singuratică. Ieşind din poiană ai o porţiune de urcuş care te scoate pe un platou unde vei găsi numeroase stîne. Din faţă te întîmpină silueta masivului Hăghimaşul Mare. Cea mai frumoasă privelişte de pe acest itinerar o vei descoperi abia după ce vei mai străbate o pădure şi vei urca pînă la 1 620 de metri. Vei îmbrăţişa atunci cu privirea o mare parte a Carpaţilor. Spre nord vei zări conturul vag al crestelor Rodnei, la răsărit orizontul este dominat de înălţimile Ceahlăului, Tarcăului, Ciucului. Spre sud în contururi difuze, descoperi Ciucaşul şi Bucegii...

Continui drumul cotind spre stînga, coborînd într-o pădure, iar dincolo de aceasta, printr-un gol alpin pe o pantă repezită. Un nou stîlp de marcaj îţi anunţă „10 minute" pînă la cabană.

— De la cabană poţi porni în alte părţi?

— N-ai marcată decît continuarea potecii care te-a adus de la Lacul Roşu. Ea te scoate, pe un coboriş repezit, în satul Bălan. Sînt vreo 5 km. La aceştia mai adaugi încă 12 km pe şosea, pînă la gara Izvorul Oltului de unde, cu trenul, poţi reveni la Gheorgheni şi în continuare cu autobuzul din nou la Lacul Roşu.

Gh. BAIU

DIN LUMEA FOTBALULUI

FEMEILE ŞI FOTBALUL

În anul 1921, în Anglia a fost interzis fotbalul feminin. De curînd s-a cerut a se reveni asupra acestei dispoziţiuni. Argumentul? Organizarea meciurilor de fotbal între echipe feminine ar aduce... încasări sporite salvînd într-o oarecare măsură situaţia financiară, destul de slabă, în care se află federaţia de fotbal.

ARBITRU PENTRU O ZI

În gazeta locală a oraşului Stuttgart a apărut următorul anunţ: „Vînd echipament complet pentru arbitru de fotbal, bună stare, folosit o singură dată".

Dacă anunţul propriu zis nu este ieşit din comun, ultimele sale cuvinte sînt însă destul de... „încurajatoare" pentru eventualul cumpărător.

DUPĂ CULOAREA PĂRULUI

Cînd într-o echipă de fotbal joacă doi fraţi, ei se deosebesc de obicei prin numele de botez. Într-una din echipele scoţiene joacă doi fraţi, care au însă acelaş nume de botez: Rolt Caribelli. În documentele clubului, în programele meciurilor şi în presă, ei se deosebesc fiind denumiţi după culoarea părului: „Caribelli cel roşu" şi „Caribelli cel negru". Cum ar fi procedat însă conducerea echipei dacă aceştia ar fi semănat între ei ca fraţii Munteanu de la Petrolul?

S-A AUTOELIMINAT

În Cehoslovacia, la un meci amical, nu s-a prezentat arbitrul. Jucătorii hotărîţi să dispute totuşi partida, au ales ca arbitru pe stoperul uneia dintre cele două echipe. E foarte greu să joci şi să arbitrezi în acelaşi timp. Este nevoie, în primul rînd, să dai dovadă de o perfectă imparţialitate. Şi cu toate acestea, vom vedea că arbitrul nostru s-a achitat minunat de sarcină. Astfel, la un atac al echipei adverse el a comis un fault asupra jucătorului care se îndrepta cu mingea spre poartă. Atunci, pe loc, a acordat penalti contra echipei sale. Credeţi că s-a oprit aici? Nu! Apreciind că a prestat un joc dur, el s-a... auto eliminat de pe teren.

„BLÎNDUL DI STEFANO"

Argentinianul Di Stefano care joacă de mai mulţi ani în Spania, a fost tot timpul un exemplu de corectitudine în joc. Probabil însă că, năravurile fotbaliştilor spanioli l-au schimbat şi pe bine cunoscutul fotbalist. Astfel, în ultimul timp el a început să joace dur, iar la ultimul meci s-a luat chiar la bătaie. În urma acestui scandal, „blîndul" Di Stefano este nevoit să „stea pe tuşe" timp de două luni, fiind suspendat.

O INTERESANTĂ STATISTICĂ

Recent federaţia internaţională de fotbal a întocmit o interesantă statistică din care reiese că în Europa activează 8.221.692 de jucători, 296 762 de echipe şi 156 469 de arbitri. Aceeaşi statistică indică Anglia ţara cu cel mai mare număr de cluburi (30.360). În ceea ce priveşte numărul echipelor de fotbal primul loc îl deţine Uniunea Sovietică cu 90.000 de formaţii. Cel mai mare număr de jucători activează în R. F. Germană (2.128.347) iar cei mai mulţi arbitri sînt în U.R.S.S. (42.000).

„RECORDURI"

Ştiaţi că spartul pianelor, înghiţitul sugiucului şi plînsul fără motiv sînt sporturi în care se pot stabili recorduri şi performanţe cu nimic mai prejos decît cele atletice? Cel puţin aşa pretind organizatorii unui nou gen de „maraton" care cunoaşte o mare vogă în occident. Lista recordurilor sporeşte neîncetat. Unii intenţionează să întemeieze chiar o federaţie care să ţină evidenţa lor.

Cele mai multe recorduri sînt înregistrate în domeniul gastronomic şi muzical. Alfred Reinbog din Sydney a înghiţit 322 de stridii în 24 minute, italianul Carlo Gheri a consumat în 10 minute 117 metri de sugiuc, iar Robert Sowles din Montreal a spart şi a înghiţit în 31 minute 97 de ouă crude, spaniolul Antonio Ruiz Senen a băut pe nerăsuflate 7 litri de bere. Un artist din Düsseldorf, în vîrstă de 52 de ani, a stabilit un antirecord gastronomic. El n-a mîncat 82 de zile în şir. Intervievat de ziarişti, el a declarat că n-ar fi putut obţine un rezultat atît de remarcabil, dacă n-ar fi fost îndelungatele antrenamente forţate în decursul carierii sale de artist. Un marinar american a mestecat timp de 8 ore chewing-gum. Irlandezul Patrik Helly a cîntat 177 ore din muzicuţă. Dar unele persoane nu-i recunosc recordul şi-l declară profesionist. Anterior el a intrat în contact cu o fabrică de maşini electrice de ras şi a beneficiat de bărbierit gratuit, iar după aceea contra unei recompense numele său a fost folosit pentru reclamă.

Dar iată şi condiţiile „maratonului" la pian — să cînţi la pian fără să adormi sau să picoteşti. „Pianistul virtuos" florentinul Vladimiro Vanini „a cîntat" timp de 40 ore. Orchestra de jazz a lui Willy Mitchel din Memphis (S.U.A.) alcătuită din 5 persoane, a cîntat neîntrerupt 87 de ore.

Există şi „maratonul" la tobă. Un american, Sam Yulano a bătut toba 67 ore 11 minute şi 47 secunde. Potrivit unor informaţii neverificate el a fost depăşit de compatriotul său Jymmy Rodgers, care a bătut toba 80 ore 35 minute şi 14 secunde. Face impresie preţiozitatea cu care sînt cronometrate secundele mai abitir ca la un campionat atletic... Iar un tînăr francez a cîntat din gură timp de 9 ore şi 45 de minute. Unii atribuie (foarte greşit) ca făcînd parte din maratoanele muzicale şi disciplina „sfărîmarea rapidă a pianului". Potrivit regulilor, competiţionarii — doi la număr — trebuie să sfărîme un pian în bucăţi care să poată trece printr-o gaură cu diametrul de 20 cm. Recordmanii în acest domeniu sînt doi studenţi din Derby (Anglia) cu un rezultat de 14 minute. Este cazul să amintim şi recordul profesorului de dans, francezul Michel Gasti. Acesta a dansat twist timp de 120 de ore cu o pauză de 5 minute pe oră.

Unora poate să li se pară neverosimil, însă recordmanul mondial la durata vorbirii nu este o femeie, ci un bărbat: irlandezul Renin Shiwen care a vorbit 133 de ore fără întrerupere. În încheiere, pentru a face plăcere spectatorilor care-l bisau, el a recitat timp de o jumătate de oră poezii — din producţia proprie!

Vom fi cît se poate de nedrepţi, dacă nu vom aminti recordul unei tinere croitorese din Philadelphia. Aceasta a plîns timp de 2 ore şi 44 de minute. Rivala ei cea mai periculoasă a fost descalificată pentru folosirea „dopingului" (a îmbibat batista cu zeamă de arpagic).

O categorie deosebită o formează rezultatele obţinute în disciplina care am putea-o numi „flexibilitatea omului". 232 studenţi ai universităţii din Buffalo (S.U.A.) s-au înghesuit într-o cameră de 5,1 pe 6 m. Recordul precedent (225 persoane) a aparţinut studenţilor din Kentucky. 83 studenţi din Johannesburg au reuşit să încapă într-un pat cu dimensiunea de 1,9 m. pe 1 m.

Este greu să trecem în vreo categorie disciplina „balansarea maraton pe un scaun leagăn" (balansoar). Cu prilejul unui campionat de acest fel în S.U.A., Lionel Marshan şi Jack Forten au căzut de acord asupra remizei după 73 ore 21 minute, 50 secunde. Probabil chiar că unele „recorduri" şi-au schimbat deja posesorii. Se înţelege că pentru oamenii întregi la minte n-are nici o însemnătate dacă alţi doi tineri au reuşit sau nu să fărîmiţeze un pian în mai puţin de 14 minute. Cu aceasta n-au decît să se ocupe cei care înregistrează asemenea „recorduri". Rezultatele „întrecerilor" de acest fel au totuşi o semnificaţie — ele ilustrează cît se poate de clar marasmul spiritual al lumii capitaliste.

PLOAIE – DAR NU DE RECORDURI...

de DAN DEŞLIU

Campionatele republicane de atletism, ediţia 1963, s-au desfăşurat la Cluj, la sfîrşitul săptămînii trecute.

Vremea neprielnică din prima zi a încurcat socotelile organizatorilor, care scontau probabil cifre superioare în majoritatea probelor. Cu toate acestea, pe tabela de rezultate se înscriu cîteva performanţe onorabile: noul record la lungime (7,61 cm.) realizat de Mihai Calnicov, „recidiva" lui Spiridon la 2,08 m., saltul Vioricăi Belmega — Viscopoleanu, pe care numai doi centimetri au despărţit-o de steguleţul recordului R.P.R., aruncarea Liei Manoliu, constantă în jurul a 53 m.

Iolanda, restabilită după accidentul din meciul cu Polonia, a revenit la 1,80 — dîndu-ne speranţe de ascensiune spre finele sezonului, perioada ei predilectă.

În schimb aruncătorii, în ciuda recentelor şi repetatelor îndemnuri, n-au izbutit să depăşească nici cu acest prilej graniţele mediocrităţii. Din păcate, s-ar zice că Maria Diaconescu a ţinut să-i acompanieze în registru minor, cei 49,86 m. fiind foarte departe de posibilităţile sale curente.

Lucruri stranii se petrec la înălţime — băieţi: după excelentele cifre de acum două-trei luni, Porumb s-a replafonat la 2 m., iar Ducu ocupă un penibil loc cinci, sărind... sub recordul Iolandei! Discutabilă de asemenea ideea lui Vamoş de a-şi încerca forţele — prima dată în acest an — pe 3 000 m. obstacole, în împrejurări atît de vitrege, cînd a avut la îndemînă destule ocazii mai potrivite. Ar fi cazul să ne lămurim în sfîrşit dacă Zoli intenţionează să ia în serios o probă în care specialiştii îi acordă şanse importante, în cea mai selectă companie.

Cu totul îmbucurătoare cele trei timpuri sub 22 sec. la 200 m. plat — îndeosebi 21,5 al lui Zamfirescu, stimulat evident de prezenţa negrului Moon. Este locul să salutăm încă o dată fericita iniţiativă a federaţiei de specialitate de a invita o serie de atleţi străini la startul campionatelor republicane. Nădăjduim că inovaţia nu va rămîne izolată şi că roadele unor asemenea acţiuni nu vor întîrzia să se arate.

Cît despre organizarea principalei dispute atletice într-un mare oraş de provincie (a doua oară consecutiv) ea prezintă şi unele părţi bune şi altele dimpotrivă. Din punct de vedere al propagandei pentru atletism, lucrul este, desigur, binevenit. Să nu uităm, însă, că majoritatea recordurilor ţării au fost realizate pe incomparabilul stadion din Dealul Spirei, unde spectatorii bucureşteni n-au mai avut de mult satisfacţia să asiste la o competiţie de mare anvergură, — „Internaţionalele" din ultimii ani fiind departe de strălucirea ediţiilor anterioare.

Pe cînd o „revanşă"?

Nostalgie de suporter

Eu n-am fost niciodată-ncurcă lume
Am suportat orice problemă grea:
Ţigara o suport fără caiea
Şi rîd amabil la orişice glume.

Căldura o suport ca o cămilă
Şi ploaia o ador ca un răţoi.
Ascult o conferinţă despre oi
Şi soacra pot să mi-o numesc zambilă.

Pot să dezleg cuvinte-ncrucişate
Şi pot să beau un suc de la cuptor
Admit să fac din ceapă un planor
Şi dintr-un bec, o carte de bucate.

Admit că luna august e satenă
Suport să mi se spună şi dreptunghi
Accept în scris că cercul e un unghi
Şi femininul de la tren e trenă;

Dar vezi, cu firea mea nepăsătoare
Care admite orişice ghiveci
În săptămîna-n care nu e meci
Totul îmi pare sec şi fără sare.

Ciupi RĂDULESCU

Un antrenor plin de calităţi

De curînd a sosit la asociaţia noastră sportivă un antrenor pe nume Năstase. Cînd a venit în prima zi, ne-a adunat în jurul lui şi ne-a vorbit ca de la inimă la inimă:

— Fraţilor, eu sînt antrenorul vostru şi voi sînteţi copiii mei. Trebuie să ne aşternem temeinic pe lucru.

Şi a plecat. Ei, ne-am gîndit noi, asta a fost încălzirea; doar n-o să pornească la treabă chiar din prima zi. Probabil că va începe a doua zi. Şi, într-adevăr, în ziua următoare, Năstase a apărut. Ne-a adunat în jurul lui şi ne-a vorbit ca de la inimă la inimă:

— Fraţilor, eu sînt antrenorul vostru şi...

— Ştim... Şi noi copiii dumitale! I-am întrerupt noi în cor!...

— Aşa, fraţilor! a continuat antrenorul. Dacă veţi reţine la fel de bine tot ceea ce o să vă spun şi la lecţiile viitoare, precum aţi reţinut introducerea, scot din voi nişte sportivi să nu vă mai ajungă nimeni din urmă!

Şi nimeni nu l-a mai ajuns din urmă! A zbughit-o de parcă ar fi concurat la un cros...

A treia zi n-a mai venit fiindcă după două zile de antrenamente se recomandă o zi de odihnă... Aşa că s-a prezentat după o săptămînă. Şi a început:

— Fraţilor!...

— Cunoaştem prima lecţie, tovarăşe. Dumneata tatăl, noi copiii dumitale. Dar în lecţia a doua cînd intrăm?

— Acum, fraţilor! E ora cinci, pînă la şase fără zece să ne tot antrenăm...

— Păi noi avem timp şi pînă la şapte şi pînă la opt...

— Regret, dar n-am eu vreme. Un antrenor, pe lîngă alte calităţi, trebuie s-o aibe şi pe aceea care se numeşte punctualitate... La şase am întîlnire.

— Aminaţi întîlnirea!

— Exclus. La şase mă aşteaptă Elena.

— Care Elena?

— Elena din Troia! Am bilete, fraţilor. Caz de forţă majoră! Un antrenor, pe lîngă alte calităţi, trebuie să-şi ridice şi nivelul cultural!...

Aşa că, din pricina Elenei, am început antrenamentul la cinci şi jumătate şi l-am terminat la şase fără zece...

Apoi, Năstase a lipsit o săptămînă fiindcă un antrenor, pe lîngă alte calităţi trebuie s-o aibe şi pe aceea care se numeşte un bun cap de familie. Aşa că trei zile a zăbovit conducîndu-şi soţia la părinţii ei şi alte trei zile conducîndu-şi copiii la bunicii lor...

Şi, în sfîrşit, antrenorul nostru a apărut din nou:

— Fraţilor, azi începem antrenamentul în mod organizat. Patru ceasuri. De la ora patru la opt...

— Păcat numai că acum e ora cinci.

— N-are importanţă fiindcă un antrenor, pe lîngă alte calităţi, trebuie s-o aibe şi pe aceea care se numeşte operativitate!... De ce să vă obosesc patru ore, cînd putem face acelaşi lucru numai în trei ore!...

La ora şase, în toiul antrenamentului, răsare pe teren un necunoscut. Îi face semne lui Năstase şi se leagă un dialog de la distanţă:

— Bine, măi Năstăsică, unde-mi umbli băiatule?

— Aici pe teren. Antrenamentele mă omoară!...

— Halal antrenor!... Îi laşi pe Gicu şi pe Sandu şi pe Victor să se epuizeze singuri şi tu stai aici de pomană!...

— Pe Gicu? Pe Sandu? se miră pentru o clipă Năstase. Aoleu! Că bine zici!... Azi e onomastica lui Sandu şi v-am promis să vă dau şi eu o mînă de ajutor!

— Te cred! Tu antrenor cu vechime şi ne laşi pe noi singuri să ne antrenăm la ridicarea greutăţilor! Şi sifoane şi sticle şi magnetofon!

— Ai dreptate, dragul meu! bîlbîi Năstase. Dar ce pot face? Am antrenament şi e abea şase şi jumătate. Antrenamentul e antrenament, pînă la şapte fără un sfert nu-i pot lăsa singuri pe băieţi!

— Tovarăşe Năstase, am intervenit noi, dar ziceaţi că azi ne antrenăm pînă la opt...

— Aşa e, fraţilor, dar uite c-a intervenit ceva neprevăzut...

— Pe cît băgăm noi de seamă a fost prevăzut!...

— Nu vă supăraţi, fraţilor, dar un antrenor, pe lîngă alte calităţi, trebuie să o aibe şi pe aceea care se numeşte cuvînt de onoare! Dacă mi-am dat cuvîntul de onoare că... mă-nţelegeţi şi voi... sifoanele, magnetofonul... Gicu... Sandu... Să ştiţi însă că e ultima oară cînd mai lipsesc.

Şi, într-adevăr, a fost ultima oară cînd a mai lipsit. Fiindcă din ziua următoare ne-am lipsit noi de el...

Astăzi, noi avem un alt antrenor; iar Năstase se antrenează probabil cu Gicu, cu Sandu şi cu... Elena din Troia...

Al. VIANU

ÎN VÎRFUL PENIŢEI

VARIETĂŢI

Cu ajutorul apei sărate!

La Paris, bazinul Tourelles este considerat ca o bază sportivă modernă unde se pot realiza performanţe bune. Cu toate acestea, la concursurile care au loc aici cu participarea unor înotători fruntaşi, nu se înregistrează rezultatele aşteptate.

Unii specialişti au explicat această situaţie prin faptul că apa dulce de aici este „prea grea" şi că pentru rezolvarea acestei probleme ar fi necesar ca bazinul să fie umplut cu apă de mare, care fiind sărată, permite obţinerea unor rezultate superioare.

Dar cum să aduci la Paris apa de mare? Atunci s-a găsit o soluţie mai simplă şi mai economicoasă: apa va fi... sărată cu sare!

Primele reuniuni cu caracter experimental vor avea loc la începutul lunii septembrie. Pînă atunci organizatorii îşi creează... stocuri de sare, convinşi că recordurile nu vor întîrzia...

Teste pentru fotbalişti

Profesorul brazilian de psihologie Emilio Miray Lopez, un mare iubitor al sportului cu balonul rotund a anunţat că a elaborat un nou sistem de stabilire a calităţilor şi capacităţilor fotbaliştilor. După cum a declarat el, pentru selecţionarea unui fotbalist în echipa naţională, acesta ar trebui să fie supus unei încercări pe baza următoarelor opt puncte: 1. — starea sănătăţii; 2. — condiţia fizică; 3. — cunoştinţele tehnice; 4. — metoda de antrenament; 5. — comportarea faţă de coechipieri; 6. — iritabilitatea; 7. — dorinţa de a obţine victoria; 8. — disciplină. Odată cu aceasta psihologul brazilian a pus la punct şi un sistem de clasificare prin intermediul unui tabel pe puncte cu ajutorul căruia pot fi stabiliţi titularii posturilor. Potrivit acestui sistem, a declarat profesorul Lopez, din jucătorii echipei braziliene care au participat la campionatul mondial de fotbal din anul 1962, pot fi menţinuţi pe posturile lor în actuala echipă naţională numai Mauro şi Gilmar. Pele, care din cauza unui accident nu a luat parte la jocurile din Chile, ocupă locul 5 în lista jucătorilor de pe postul inter stînga.

După părerea autorului acestui sistem jucătorii brazilieni de fotbal manifestă cele mai numeroase lipsuri la punctele 5, 7 şi 8.

MOZAIC

● *O FABRICĂ din Franţa a realizat un nou tip de bicicletă de curse, pe care l-a închinat victoriei lui Anquetil în Turul Franţei. Bicicleta poate fi demontată în numai 10 secunde!*

● *REALIZATORUL extraordinarului record mondial la 200 m. înot cu 1'58", americanul Don Schollander, este un tînăr în vîrstă de numai 17 ani. După părerea specialiştilor el este capabil şi de alte rezultate senzaţionale, în mod special la 400 m. liber, demonstrînd că şi la nataţie ca şi în alte ramuri de sport nu există limite de performanţe. De remarcat este faptul că şi înotătoarea Donna la Varona, care a bătut şi ea un record mondial (la 100 m. spate cu 1'08"9) are numai 16 ani!...*

● *PE VREMURI o mare celebritate, fostul campion mondial de box, Joe Louis a ajuns acum la o vîrstă înaintată, obligat să-şi cîştige existenţa ca... dansator. Recent el a fost angajat în această calitate la hotelul Flamingo din oraşul Las Vegas.*

● *COMITETUL de organizare a Jocurilor Olimpice a anunţat că biletele pentru festivitatea de deschidere au fost împărţite: 30.000 de bilete vor fi vîndute în diferite oraşe din Japonia; 11.000 de bilete vor fi rezervate pentru invitaţii din ţară şi străinătate, oficiali, sportivi etc.; 10.000 de bilete vor fi puse la dispoziţia federaţiilor japoneze iar 20.000 de bilete vor fi puse la dispoziţia spectatorilor de peste hotare.*

● *UN MEMBRU al parlamentului britanic, deputatul John Rankin a propus ca în subsolul Camerei Comunelor să se construiască un bazin. În expunerea sa de motive el a arătat că deputaţii au deja la dispoziţie o sală de biliard, un poligon de tir şi o sală de gimnastică şi că ar fi necesar şi un bazin. Un ziar englez, comentînd această originală şi costisitoare propunere anticipa că bazinul urmează să fie probabil folosit cînd deputaţii se vor... încălzi prea mult în cadrul dezbaterilor.*

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel 17 60 10 interior 14 00

ŞAH

Noi grupe în ediţia a IV-a a „Cupei Magazin"

Grupa din categoria B, cu jucători care au minimum categoria a III-a:

GRUPA B-2: Hui Remus (Cluj), G. G. Henrich (comuna Cristian), Eugen Gavriş (Cîmpia Turzii), Ioan Tripa (Bucureşti), Dumitru Popovici (Timişoara), Viorica Tölgy (Baia Mare) şi Rubin Gărtner (Cîmpulung Mold.).

GRUPA B-3. Ciric Tudorel (Constanţa), Mihailov Alex. (Timişoara), Sobrotă Ştefan (Buc.), Ion Iacoban (Cîmpulung Mold.), Puiu Răduică (Băileşti), Corneliu Murgu (Tr. Severin) şi Paul Vătărescu (Olteniţa).

Grupele de categoria A, cu jucători de categoria a IV-a, a V-a şi fără nici o clasificare.

GRUPA A-4. Alex. Băluţă (Hunedoara), Gh. Pamfil (Braşov), Dumitru Molea (Drăgăneşti), Mircea Ciobanu (Reşiţa), Mircea Nicolae (Timişoara), Valeriu Garahov (Timişoara), Gavrilă Haşu (Tg. Mureş), Dimitrie Boari (Arad) şi Cristian Topescu (Bucureşti).

GRUPA A-5. Vasile Iurciuc (Buc.), Alex. Andrei (Buc.), George Pruteanu (Iaşi), Const. Traian (Ploieşti), Duda Rene (Bîrlad), Grigore Alex. (Filipeşti), Voicu Gongu (Buc.), Dorea Mihai (Ivesti), şi Const. Lăzărescu (Galaţi).

GRUPA A-6. Mocuţ Ovidiu (Moldoviţa), Puiu Constantin (Iaşi), Radu Bălăsescu (Suceava), Ismail Noman (Constanţa), Sauca Simion (Nuchiteni), Bugariu Gh. (Buzău), Dan Bivolaru (Pucioasa), Gh. Munteanu (Vaslui) şi Bălan Gh. (Botoşani).

GRUPA A-7. Rozinatovski Cristian (Iaşi), Radu Freitag (Suceava), Stroe Radu (Ploieşti), Lazăr Sever (M. Kogălniceanu), Tăranu Constantin (Cîrlibaba), Grigore Nicolae (Filipeşti Tîrg), N. Ştefănescu (Bucureşti), Ionescu I. Constantin (Bucureşti), Rodnai Ioan (Popeşti-Vărzari).

Amintim că înscrierile la cea de-a IV-a ediţie a „Cupei Magazin" la şah prin corespondenţă se mai primesc pînă la 1 septembrie, urmînd ca turneele să înceapă între 30 septembrie şi 15 octombrie 1963, dată pînă la care toţi concurenţii vor primi regulamentul şi adresele partenerilor de grupă.

La „CUPA MAGAZIN" se poate înscrie orice jucător de şah, indiferent dacă are sau nu clasificare sportivă. Înscrierile se trimit pe adresa: revista „MAGAZIN", Bucureşti, Of. poştal 33, cu menţiunea pe plic „Pentru a IV-a ediţie a „CUPEI MAGAZIN".

O partidă instructivă

Partida de mai jos a fost cîştigată de marele maestru Paul Keres la recentul turneu internaţional de la Los Angeles. Keres care împreună cu Petrosian s-a clasat pe locurile 1-2, a dat în această partidă jucată cu marele maestru argentinian Panno o adevărată lecţie. În partidă nu întîlnim sacrificii spectaculoase sau manevre tactice de mare efect. Negrul joacă simplu şi îşi realizează treptat obiectul său strategic: străpungerea centrului pe d5, schimbul figurilor şi intrarea într-un final în care majoritatea de pioni negri de pe aripa damei este mai puternică decît majoritatea albă de pe flancul regelui, unde pionul e3 e blocat şi slab.

Alb — Panno Negru — Keres

jucată în cadrul turneului internaţional de la Los Angeles

1.	c4, Cf6	17.	d:e6, D:e6
2.	e3, e6	18.	D:b2, Tae8
3.	Cf3, b6	19.	e3, Dh6
4.	g3, Nb7	20.	f4, g4
5.	Ng2, Ne2	21.	Td5, De6
6.	O-O, o-o	22.	Tfd1, Cf6
7.	d4, Ce4	23.	T5d3, Tf7
8.	Dc2, C:c3	24.	Dd4, Td7
9.	D:c3, f5	25.	Ch4, a6
10.	b3, Nf6	26.	Tel, Rf7
11.	Nb2, d6	27.	Db2, Ted8
12.	Tdl, Cd7	28.	De2, c6
13.	Cel, N:g2	29.	Tldl, a5
14.	Cg2, De8	30.	Dc2, Te4
15.	Dc2, g4	31.	Td4, d5
16.	d5, N:b2		

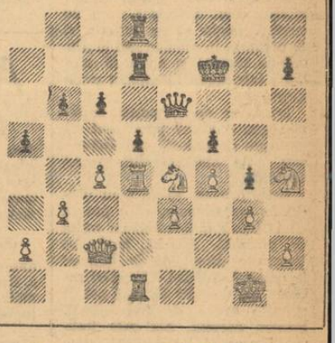

32.	c:d5, T:d5	38.	Db2, Ce4
33.	T:d5, T:d5	39.	Rg2, Cc3
34.	T:d5, D:d5	40.	Dcl, c5
35.	Rfl, Re6	41.	h3, De2
36.	Rel, Cc5	42.	Rhl, Ce4
37.	Rf2, Dd3		

şi albul se recunoaşte învins, întrucît numai poate împiedica pierderea de pioni.

MEDICUL vă sfătuieşte

ELECTRONICA ŞI MEDICINA

Deunăzi, unul dintre bolnavii internaţi mi-a pus o întrebare care la început m-a descumpănit puţin: care este legătura dintre electronică şi medicină. Electronica are în medicină o mulţime de întrebuinţări, iar despre robotul care pune un număr impresionant de diagnostice exacte pe baza simptomelor introduse, toată lumea cunoaşte astăzi cite ceva.

Am încercat să-i răspund despre alte întrebuinţări ale metodelor electronice în medicină şi am început cu:

TERMOMETRUL ELECTRONIC... MIC, PRACTIC ŞI IEFTIN

După cum majoritatea oamenilor ştiu, noi luăm astăzi temperatura atît la omul sănătos cît şi la cel bolnav, cu termometrul de mercur (Hg) care pe lîngă marile avantaje ce le prezintă are şi cîteva dezavantaje, printre care apariţia de riscuri chimice, timpul de măsurare destul de lung, faptul că nu poţi folosi un termometru la mai mulţi bolnavi (lucru dealtfel şi nerecomandabil) şi legat de aceasta necesitatea unui număr mare de termometre în spital, termometre care totuşi la ora actuală sînt destul de costisitoare.

În plus, o soră sau o asistentă medicală cînd este singură de serviciu poate pierde un timp preţios legat de luarea temperaturii, mai ales la clinicile cu copii mici, imobilizaţi etc.

La termometrul cu mercur mai există un mic dezavantaj: prin diferite manevre, pe care unii bolnavi le cunosc bine, se poate simula o stare febrilă care nu există în realitate.

Ei bine, termometrul electronic înlătură aceste neajunsuri şi dînd posibilitatea unei luări rapide de temperatură, economiseşte aproape 4 ore din timpul surorilor (după calculele preliminare făcute) nefiind influenţabil de nici o manevră pe care o poate face bolnavul. Cei care au interes să li se găsească o temperatură crescută la o anumită oră şi care caută să păcălească personalul medical... pot fi şi ei păcăliţi.

MĂSURAREA HEMATOCRITULUI

Pentru acest lucru se foloseşte de asemenea un aparat mic şi extrem de simplu.

Majoritatea cititorilor ştiu cîte ceva despre „globule", „anemii", numărătoare de globule roşii şi albe. Dar puţini ştiu că pe lîngă aceasta, în clinică, un examen obişnuit este volumul eritrocitelor (globulelor roşii) faţă de cantitatea de sînge totală şi aceasta este tocmai hematocritul.

Valoarea acestei analize este deosebită într-o serie de deshidratări, anemii, insuficienţe renale etc.

Plasma sanguină este un electrolit cu capacitate de conducere practic constantă. Eritrocitele sînt ca un fel de izolatori în electroliţi şi rezistenţa electrică creşte corespunzător cu volumul eritrocitelor din sînge.

Cu aparatul se măsoară rezistenţa şi implicit deci şi volumul eritrocitelor. Aparatul constă dintr-un mic generator de curent electric prin tranzistori, un amplificator de tranzistor şi un miliampermetru de construcţie ieftină. Măsurarea este simplă. Tuburile capilare, umplute cu sînge, prevăzute cu 2 electrozi se introduc în recipientul de contact al aparatului.

Indicile valoric al hematocritului poate fi citit pe loc prin simpla apăsare pe buton!

APARAT PENTRU MĂSURAREA VITEZEI DE SEDIMENTARE

Cine nu a auzit de viteza de sedimentare a globulelor roşii? Este o metodă curentă care se practică astăzi la toate laboratoarele şi la foarte multe circumscripţii sanitare rurale.

Pînă acum se folosea un stativ cu două tuburi, în care se introducea sînge şi apoi se căuta după o oră şi după două ore sedimentarea globulelor roşii.

Metoda, deşi simplă şi uşor de efectuat are o serie de dezavantaje:

a) Pipetarea se face totuşi greu şi uneori la o mică neatenţie se poate trage şi puţin sînge şi pericolul unei boli ca hepatita epidemică este mare.

b) Temperatura mediului ambiant are influenţă destul de mare asupra vitezei de sedimentare uneori putînd chiar falsifica rezultatul.

c) Medicul şi asistenta medicală sînt strict legaţi de „ora de sedimentare" şi citirea tardivă sau precoce poate duce la greşeli iar „uitarea" poate aduce multe neajunsuri.

Toată proba ia destul timp deoarece trebuie pipetat, instalat şi citit atît la o oră, cît şi la două ore şi trebuie întrerupt lucrul la alte probe de laborator pentru a putea înregistra viteza de sedimentare a hematiilor.

Aparatul nou constă dintr-un tub de sedimentare cu ţeavă cu 3 electrozi, generator de curent alternativ, tranzistori în baterie, amplificator, cronometru şi contor.

Tot aparatul, inclusiv bateria — exclusiv tubul de sedimentare — se poate introduce în volumul a trei cutii de ţigări.

Minuirea este uşoară. Imediat după umplerea cu sînge necoagulat se introduce ţeava cu 3 electrozi în mediu sanguin. După cîteva minute se opreşte primul contor, după scurt timp şi al doilea. Se citeşte apoi valoarea finală.

Metoda prezintă avantaje deosebite:

a) ambele valori se citesc într-o fracţiune mică de timp: prin adăugare de substanţe acceleratoare a sedimentării la substanţa anticoagulantă, se pot citi ambele valori în mai puţin de 10 minute.

b) Influenţa temperaturii mediului înconjurător asupra vitezei de sedimentare poate ti compensată.

c) Personalul medical nu mai este legat de „ora de sedimentare" şi se exclud deci orice greşeli (în cazul în care ceasul a stat) prin citiri tardive.

CAPSULA ENDORADIO

Este folosită în special pentru determinarea acizilor gastrici. Stomacul nostru secretă o serie de acizi, necesari procesului digestiei şi cel mai important dintre ei este acidul clorhidric. În multe boli aciditatea totală sau numai cea liberă poate suferi o serie de modificări în plus sau în minus şi care sînt importante atît pentru diagnostic cît şi pentru tratament, deoarece un medicament dat unui bolnav cu „hiperaciditate" este total contraindicat la alţi bolnavi cu „hipoaciditate".

Pînă acum s-au folosit multe metode pentru studiul aciditaţilor, dar majoritatea se bazează pe introducerea unei sonde pe gură (sau pe nas) pînă în stomac, prin care sondă se extrage apoi cu siringa „sucul gastric" care se găseşte de la început în stomac, cît şi cel care se secretă (se „fabrică") după introducerea pe sondă a diferitelor substanţe alimentare, alcool etc. sau sucul care se secretă după ce se fac injecţii în alte părţi ale organismului cu histamină, insulină sau alte substanţe.

Cel mai mare dezavantaj al metodei este înghiţirea sondei şi care deşi la majoritatea bolnavilor nu pune nici o problemă, la un mic număr de pacienţi se face cu greutate la insistenţele medicului şi cu destul de multă reţinere din partea celui care o înghite.

Acum a început folosirea sondelor endoradio care au fost încercate şi la măsurarea tensiunii arteriale, saturării de oxigen, la determinarea de aciditate a oxigenului (pH) etc.

Sondele endoradio sînt tranzistori radioemiţători de mărimea unui drajeu, care pot fi înghiţite ca orice tabletă (şi cîte tablete nu luăm unii dintre noi în fiecare zi) prevăzute cu curent şi cu indicator al valorii; în calea lor aceste sonde culeg măsurătorile şi transmit rezultatul prin scîntei unui receptor în afara corpului.

Folosirea acestor metode este foarte simplă şi în acelaş timp aprobată cu căldură de către bolnavi.

Dr. Gh. BUNGHEZ

ŞTIAŢI CĂ...

...florile de soc, uscate şi afumate în cameră, sînt un mijloc eficace pentru alungarea muştelor? Aceasta însă nu trebuie să ne determine de a renunţa total la mijloacele cele mai eficace în lupta contra acestor insecte, insecticidele de gen Detexan, Analcid etc.

...briza marină, atît de plăcută pe litoral, este un vînt dinspre mare care ia naştere numai în zilele de vară, ca urmare a diferenţei între temperatura din timpul zilei şi cea a nopţii? Briza marină începe să se simtă cam de la 9 dimineaţa şi dispare către orele 15.

...dacă în excursie sînteţi surprinşi de o ploaie cu descărcări electrice, e bine să aruncaţi cît mai departe pioletul, iar obiectele de metal (bidon, busolă, aparat fotografic, ceasornice etc.) să le puneţi în mijlocul rucsacului? Aceste măsuri contribuie, în parte, a vă feri de atragerea trăsnetului.

CANDIDOZELE

Se întîmplă uneori să apară o mică pată pe piele între degetele de la picioare sau mîini, în încreturătura ombilicului, în jurul unghiilor sau sub sîni la femei, în colţul gurii, pe limbă. La început, suferindul nu dă prea mare atenţie. Dar curînd mica pată roşietică devine dureroasă, se întinde, zemuieşte, se acoperă de un strat albicios. Alifiile obişnuite nu dau rezultate. Exasperat, suferindul se duce la medicul specialist în boli de piele. Abia acum află că mica rană nu este atît de banală cum bănuia la început. Medicul spune că este vorba de o boală destul de serioasă, care, netratată cum se cuvine, poate să se întindă şi la plămîni, la stomac sau la alte organe interne şi chiar să producă infectarea întregului organism.

Dacă se cer lămuriri suplimentare, medicul precizează că vinovate de această îmbolnăvire sînt nişte ciuperci din grupul Candida.

Uneori boala se ia prin obiectele contaminate, care provin de la bolnavii infectaţi cu astfel de ciuperci. Alteori, boala se transmite direct de la bolnavi la oameni sănătoşi. Cercetări recente au dovedit că mai pot fi şi alte cauze de îmbolnăviri. Printre acestea, cea mai frecventă pare să fie datorită abuzului de antibiotice cum sînt streptomicina, penicilina, aureomicina, cloramfenicolul şi altele.

Cum este însă posibil ca tocmai astfel de medicamente să ne îmbolnăvească? Cu toate că pare paradoxal, explicaţia ne lămureşte totuşi pe deplin. Antibioticele distrug nu numai microbii patogeni (dătători de boală) din organism, ci — după utilizări repetate — şi alţi microbi nepatogeni din corpul nostru (care nu sînt capabili să producă îmbolnăviri, dar care prin prezenţa lor menţin un echilibru de care corpul nostru are nevoie pentru a rezista la diverse îmbolnăviri). Cînd microbii nepatogeni sînt distruşi de medicamentele antibiotice odată cu microbii patogeni, se produce în organism un dezechilibru de care profită uneori ciupercile din grupa Candida.

Pentru aceasta urmează să renunţăm la medicamentele antibiotice? Evident că nu. Dar să nu recurgem la antibiotice decît numai atunci cînd sînt absolut necesare, cînd sînt recomandate de medic.

Sînt şi cazuri în care rezistenţa slabă a ţesuturilor datorită existenţei unui exces de zahăr în sînge, aşa cum se întîmplă în diabet, poate constitui o cauză favorizantă a îmbolnăvirilor cu ciupercile amintite.

Candidozele — aşa se numesc îmbolnăvirile prin localizarea în organism a ciupercilor din grupa Candida — pot deveni foarte periculoase dacă sînt netratate la timp.

Tratamentul se face continuu sub supraveghere medicală. Stamicin şi alte produse prescrise de medicii specialişti, luate pe cale bucală, precum şi diverse soluţii antiseptice aplicate local, constituie baza de tratament, la care se adaugă un regim dietetic adecvat din care sînt excluse alimentele ce produc fermentaţii (lapte, cartofi, marmeladă, sosuri şi alte alimente de acest gen). Razele ultraviolete dau deseori rezultate bune în completarea tratamentului.

Dr. I. LEONESCU

Actualităţi medicale

ALIMENTE DIN... PETROL. În decursul ultimilor doi ani s-au făcut o serie de cercetări interesante, care au dus la concluzia că petrolul poate servi şi ca sursă de... hrană. În acest sens, s-a reuşit să se realizeze din petrol concentrate de proteine asemănătoare proteinelor animale, foarte bogate în vitamine, suficient de hrănitoare şi la un preţ destul de scăzut.

VACCIN ATOMIC. De curînd s-a preparat o substanţă care are proprietatea să vaccineze omul în contra acţiunii dăunătoare a iradiaţiilor atomice. Noul vaccin — care este apreciat de specialişti — se administrează pe cale bucală şi apără persoanele ce lucrează la centralele atomo-electrice de emanaţiile radioactive.

BILELE SALVATOARE. După utilizarea în chirurgie a diverselor materiale plastice, argint, platină şi alte corpuri străine, iată că ne vine ştirea folosirii în terapeutică a unor noi elemente. Este vorba de întrebuinţarea bilelor de oţel inoxidabile de la rulmenţi, care aşezate între vertebre, grăbesc vindecarea în numeroase cazuri de deformaţii ale coloanei vertebrale.

MĂSURAREA FĂTULUI. O nouă aplicare a ultrasunetelor permite măsurarea taliei copilului înainte de a se naşte. Noua metodă, numită ULTRASONOGRAFIA, se bazează pe proprietatea ultrasunetelor de a fi reflectate cînd vin în contact cu marginea a două ţesuturi de densităţi diferite. Ultrasonografia oferă posibilitatea de a se urmări creşterea taliei şi craniului fătului, în cea mai mare parte a vieţii intrauterine.

NOUA METODĂ ELECTROTERAPICĂ. Electrokinezia este o nouă metodă electroterapică de masare a pielii şi musculaturii. Masorul are mînile echipate cu mănuşi de cauciuc, la care sînt montaţi electrozi stimulatori. Această metodă este încercată cu bune rezultate în tratamentul stărilor de contractări musculare, în anchiloze de natură reumatică şi în unele forme de paralizii.

Dr. I. LEGIC

SFATURI COSMETICE

Din cauza tendinţei de a se rida cu uşurinţă, tenul uscat necesită o îngrijire specială. Fiind lipsit de stratul protector de grăsime naturală el trebuie protejat de influenţa factorilor atmosferici (vînt, frig, căldură excesivă etc.), de o expunere îndelungată la soare şi în general de acţiunea prelungită a tuturor agenţilor care îi accentuează gradul de uscăciune şi îl deshidratează.

Săpunul, glicerina concentrată, loţiunile alcoolice, alcaline, degresante, apa fierbinte sînt de asemenea dăunătoare pentru un astfel de ten.

De aceea, în îngrijirea zilnică se va pune accentul pe cremele grase, iar curăţirea tenului — care este obligatorie înainte de aplicarea cremei — se va face fie cu o cremă, fie cu un lapte de demachiat ca spre exemplu crema „FEMINA" demachiantă pe bază de grăsimi care curăţă bine lăsînd pielea suplă şi catifelată, sau emulsia „DOINA".

După îndepărtarea demachiantului vom clăti obrazul cu apă obişnuită (la temperatura camerei) şi vom aplica un strat de cremă grasă, hrănitoare ca spre exemplu, crema „NUTRIN" sau „HORMOCITH A" ori „B". În cazul în care tenul este deshidratat vom prefera Hormocith-ul A.

Crema o vom menţine pe faţă timp de cîteva ore. Se recomandă ca înainte de culcare crema să fie îndepărtată cu ajutorul unui tampon de vată sau cu un şerveţel de hîrtie cu excepţia porţiunii din jurul ochilor care poate rămîne unsă şi în cursul nopţii. Crema se va întinde masînd uşor obrazul pentru a facilita pătrunderea ei în piele. În cazul în care tenul este foarte uscat, crema poate fi păstrată pe faţă şi în cursul nopţii.

Dimineaţa ne vom spăla obrazul cu apă simplă, fără săpun apoi îl vom unge cu crema „Vals" de noapte sau crema „Mimoza" ori cu crema pe care o folosim şi seara cu condiţia să fie întinsă într-un strat cît mai subţire.

Vom evita cremele de zi care fiind prea uscate pot provoca înroşirea, iritarea şi chiar cojirea pielei. Dacă obişnuim, vom trece peste faţă puful cu puţină pudră. Nu este recomandată folosirea pudrei în cantităţi mari deoarece aceasta contribuie la uscăciunea pielei.

În cazul unui ten uscat sînt foarte indicate măştile cosmetice, în special măştile calde de parafină: parafină solidă 10 g, lanolină 4 g, ulei de parafină uz intern 8 g. Acest amestec se va topi pe baia de apă şi se va aplica călduţ (se va încerca întîi pe mînă).

Rezultate bune se pot obţine prin folosirea măştilor cu caolină, drojdie de bere, gălbenuş de ou, amestecate însă cu puţină cremă grasă, cu miere de albine, cu lăptişor de matcă (se va aplica odată pe săptămînă).

Nu vom abuza de baia de aburi care se recomandă la 3—4 săptămîni.

Pentru menţinerea frăgezimii obrazului sînt recomandate şi sucurile de legume şi fructe ca: sucul de morcov, castraveţi, roşii, pepene galben, căpşuni etc. cu condiţia ca după îndepărtarea acestuia, prin spălare cu apă, să ungem faţa cu cremă grasă.

Anca BOGDAN

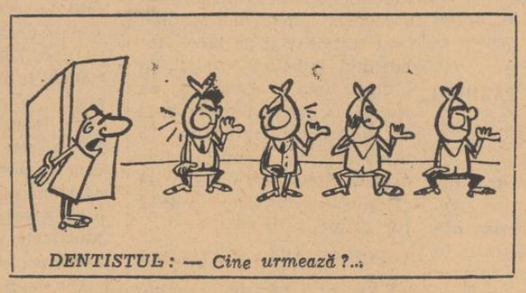

DENTISTUL: — Cine urmează?...

ÎN PLIN SOARE...

...e plăcut să porţi o bluză cît mai decoltată. Aceste şase bluze pe care le dăm în pagina noastră sînt tocmai potrivite condiţiilor de căldură toridă prin care trecem; sînt toate din materiale subţiri, vaporoase, tar croiala lor îmbină simplitatea cu frumosul. Tăieturile cît mai multe şi mai adînci permit o răcorire (sau bronzare!) pe o suprafaţă cît mai mare. Imprimeuri, materiale uni, garnituri colorate, funde, bieuri, cravate, toate în nota modei, vin să dea cîte o trăsătură caracteristică fiecăruia din aceste modele.

MODA

E soare, e cald! Rochiţele simple, uşoare, libere, din materiale subţiri sînt cele mai potrivite în aceste zile. Pe lîngă ţesăturile din cînepă şi in mai merg şi buretul, olanda, stamba şi bineînţeles mătasea. Desenul modelului tinde mult spre forme geometrice sau înflorări rare — fie mici, fie mari. Linia croielii arată o tendinţă discretă de evazare jos şi o linie curgătoare la partea de sus marcînd uşor talia. Decolteul şi umerii cît mai degajaţi.

Desene de Tanţi PFENNINGS

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

- Budincă de varză; rinichi fripţi cu sos de muştar; fructe.
- Roşii umplute cu salată de vinete; mămăliguţă cu ochiuri româneşti; tartă cu prune.
- Supă de conopidă; musaca de vinete; compot de piersici.
- Legume asortate cu smîntînă; pilaf de ardei; turtă dulce.
- Salată orientală; chiftele cu sos de roşii; fructe.
- Macaroane milaneze; friptură — salată de ardei copţi; pepene verde;
- Ochiuri în tomate; vinete cu ciuperci şi carne; bavarois de ciocolată.

PĂTLĂGELE VINETE AU GRATIN

Cantităţi pentru 6 persoane: 6 vinete, 100 g. grăsime (untdelemn), 100 g. ciuperci, o căpăţînă de usturoi, 10 g. sare, piper, o legătură de verdeaţă, o lingură pesmet. Pătlăgelele vinete tăiate în jumătăţi în lungime, se prăjesc, apoi li se scoate miezul care se amestecă cu ciupercile ce au fost deja tocate şi înăbuşite în unt. La ele se adaugă usturoi tocat, sare, piper şi verdeaţă. Se umplu cu această tocătură vinetele, deasupra se presară o lingură de pesmet şi bucăţele de unt.

VINETE PANE

Cantităţi pentru 6 persoane: 6 vinete mici, 20 g. făină. 1 dl. untdelemn, 2 ouă, 30 g. pesmet şi o jumătate lămîie. Se taie vinetele în felii rotunde, late de o jumătate de cm, se sărează, se acoperă cu o greutate ca să se scurgă mai repede sucul lor amar. După aceia se dau prin făină, ou şi pesmet şi se prăjesc în untdelemn bine încins. Se servesc garnisite cu felioare de lămîie, pătrunjel verde şi cu un sos a la grec în sosieră.

VINETE ORIENTALE

Cantităţi pentru 6 persoane: 3 vinete, 2 căpăţini de usturoi, sare, o legătură de verdeaţă, 500 g. roşii şi 1 dl. de untdelemn. Se taie vinetele bucăţi, se aşează în tavă cu: usturoi, verdeaţă tocată, roşii tăiate felii subţiri, untdelemn bine încins. Se dă la cuptor.

VINETE CU BRÎNZĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: 3 vinete, 1 dl. de untdelemn. Sos alb: 70 g. unt, 50 g. făină, o jumătate dl. lapte, 100 g. parmezan, o lingură pesmet. Se curăţă vinetele, se taie în felii nu prea groase şi se prăjesc în unt. Deosebit se face un sos alb în care se adaugă parmezan şi pesmet prăjit. Într-un vas rezistent la foc se aşează apoi rînduri alternative de pătlăgele vinete prăjite, apoi sos alb cu brînză rasă şi cine doreşte şi piper. Se dau la cuptor 20 minute, după ce au fost presărate cu bucăţele de unt pe deasupra.

NOUTĂŢI

Deşi afară este încă o căldură caniculară, femeile se şi gîndesc la garderoba de iarnă. Iată ce se pregăteşte pentru iarnă în materie de blănuri artificiale.

URSON CU SPIC

Ursonul, această primă blană artificială ţesută şi-a făcut datoria. Mii de femei poartă astăzi haine de blană din urson în culori variate. A fost nevoie, pentru a satisface exigenţele sporite de unele înnoiri, mai ales în ce priveşte aspectul. Aceasta a determinat apariţia ursonului cu spic. Despre ce este vorba? În blana ursonului apar fire colorate în culori contrastante cu cea de bază, alb la negru sau maro etc. Prin aceasta, culoarea ursonului seamănă cu cea a vulpii argintii, de pildă. Iată de ce, ursonul cu spic poate fi folosit cu mult succes (în afară de haine) şi la garnitură pentru gulere, buzunare.

BLANA IMPRIMATĂ ŞI GOVRATĂ

Prima blană de acest gen era imitaţia de leopard apărută cu ani în urmă în magazine. De atunci s-au schimbat şi gusturile, s-au îmbunătăţit şi procedeele tehnologice ale fabricării blănurilor artificiale. Blănurile imprimate şi govrate imită diferite blănuri exotice, iar unele din ele sînt rodul fanteziei creatorilor.

CĂMĂŞI — CRAVATE

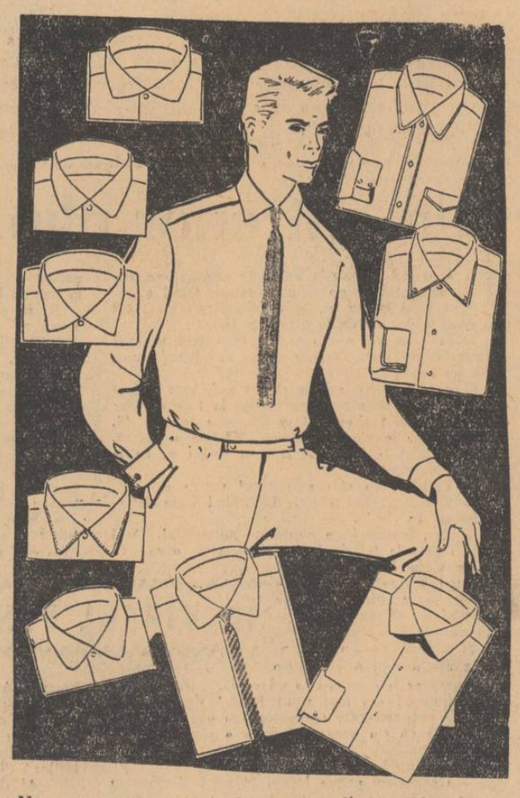

Nu e un secret pentru nimeni că o cămaşă frumoasă îţi schimbă în bine aspectul chiar cînd ai purta un costum mai de toate zilele şi că, invers, una urîtă îţi zădărniceşte toate încercările de a te îmbrăca elegant.

Cămaşa, firească, ca oricare piesă vestimentară e supusă şi ea fluctuaţiilor modei. Un bărbat care ţine să fie mereu bine îmbrăcat trebuie să cunoască tendinţa modei şi în această materie. Iar pentru ca să se poată orienta dintr-o ochire, ţi oferim cîteva modele.

Cămaşa pentru costumul de după masă are gulerul nu prea lat şi nu prea mult deschis, iar manşetele duble, esenţial mai înguste decît se purtau pînă acuma, sînt prinse cu un lănţişor care se încheie printr-un buton.

La fel de modern e şi gulerul prins cu un ac avînd la un capăt o perlă sau un buton fix iar la celălalt capăt unul care se înşurubează. Pentru variaţie putem îmbrăca uneori, tot la costumul de după masă, o cămaşă cu gulerul şi manşetele cu tighel îngust.

La costumul pe care îl îmbrăcăm dimineaţa — cel cu care mergem şi la serviciu — se potriveşte gulerul mai lat şi mai mult deschis, care poate fi simplu sau cu tighel; poate fi şi unul prins în doi năsturaşi. Manşeta poate fi simplă, cu doi năsturaşi sau dublă (reversibilă), tot cu doi năsturaşi.

Cămaşa de sport trebuie să aibă un guler mai lejer, de preferinţă unul în tighel iar în toiul verii este indicat şi cel deschis de tot.

La ţinuta de după masă merge cravata obişnuită, ceva mai îngustă şi mai scurtă decît se purta pînă acum: la cea de seară se potriveşte foarte bine, dîndu-i celui ce o poartă un aspect cu totul elegant, cravata papilion ascunsă aproape în întregime sub guler.

COLŢUL CELOR MICI

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

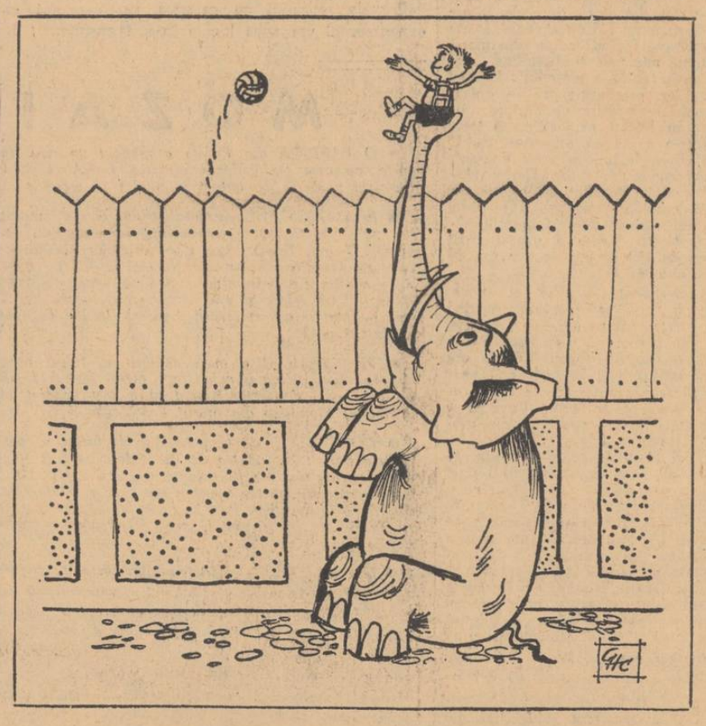

PLĂCINTĂ DE MERE

Zoica, mica gospodină
Cu pasul repede, isteţ,
S-a dus acuma în grădină
S-adune mere-n coşuleţ.
Dar creanga pomului e-naltă
Şi ca s-o prindă nu putea;
Atunci Zoica-n sus se saltă
Şi iat-o! a ajuns la ea.
A rupt un măr, ba două mere,
Ba cinci... ba opt... multe de tot.
O să mănînce cu plăcere
Plăcintă bună şi compot,
Că mama ei e pricepută
Să pregătească-aşa ceva,
Dar şi Zoica o ajută:
Ea merele va curăţa.

CÎTE MERE MI-AU RĂMAS?

Să vă spun o ghicitoare:
Am trei mere acrişoare.
Frăţiorul meu îmi cere
Ca să-i dau lui două mere
I-am dat două. Cine ştie
Cîte mi-au rămas şi mie?
Sigur veţi răspunde: Unul!
Ba, nu mi-a rămas niciunul.
M-am temut că vine iară
Şi pe-al treilea să-l ceară
Şi atunci... l-am înghiţit:
Aţi văzut că n-aţi ghicit?

Florin IORDĂCHESCU

FRED GHENĂDESCU

BALCOANE

Amorezii

Chibițul

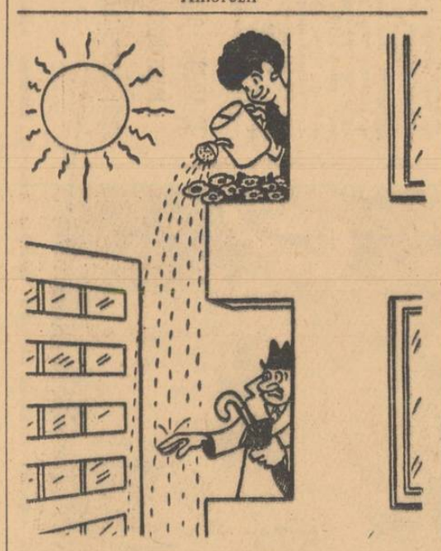

Meteorologică

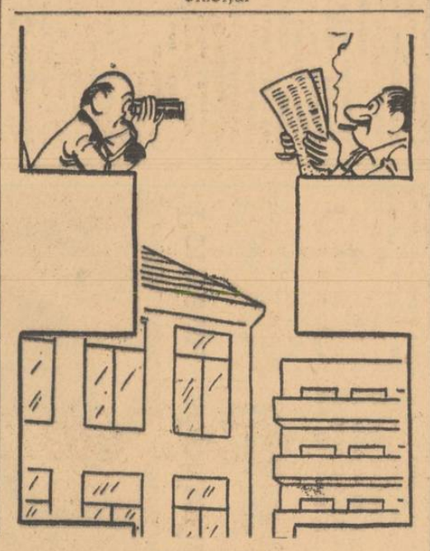

Chiltpirgiul

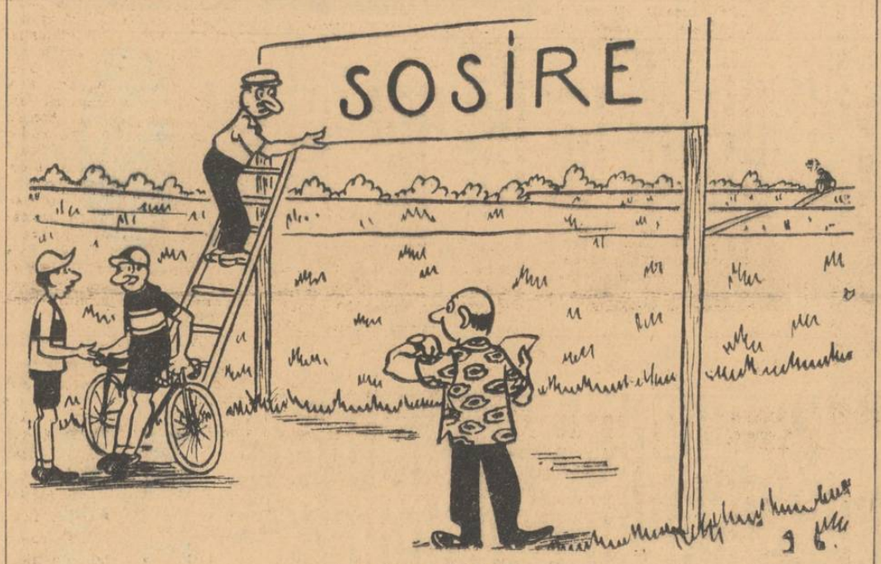

CURSĂ CICLISTĂ

— Îl așteptăm ?
— Nu ! Ăsta sosește totdeauna cu mari întîrzieri. Lucrează la I.L.L.

S. NOVAC

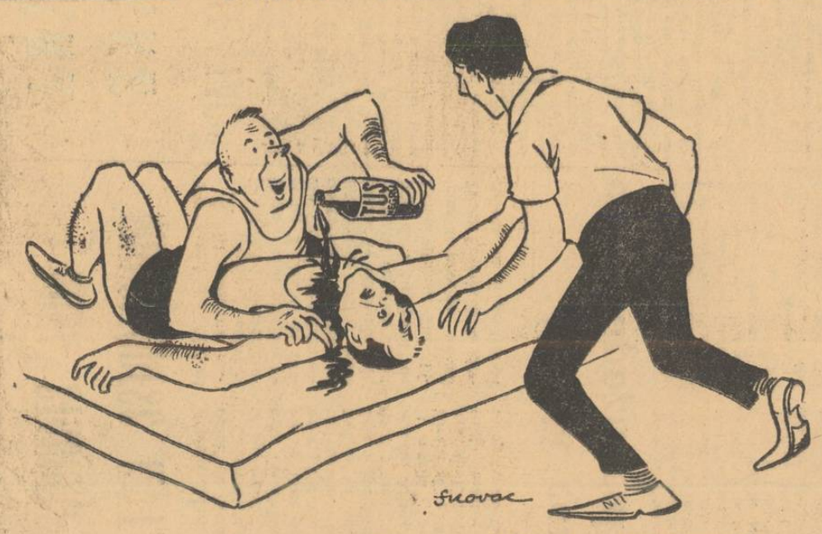

— Ascultă, tovarășe arbitru, dacă nici ăsta nu e... „tuș", o dau naibii de treabă !...

De unde provin aceste denumiri ?

● *VALLETTA, oraș și port în insula Malta, colonie britanică în Mediterana centrală își trage denumirea de la întemeietorul acestuj oraș, marele magistru al Ordinului Ioaniților, Jean de la Valletta. Orașul a fost întemeiat cu aproape 400 de ani în urmă (în 1566) și a fost într-un timp principala fortăreață a ordinului Ioaniților, care ulterior a primit denumirea „ordinul de Malta".*

● *TANANARIVE, capitala republicii Malgașe, este un oraș aflat în centrul insulei Madagascar. Denumirea orașului își trage originea de la denumirea malgașă Antananarivo, ceea ce înseamnă în traducere „O mie de sate". Orașul a fost constituit prin reunirea mai multor așezări sătești, înundate într-o mare de verdeață.*

● *LIBERIA. În 1847 a luat ființă prima republică africană. Liberia, ceea ce înseamnă, după cum este lesne de înțeles „țara libertății". Republica a primit această denumire de la negrii eliberați din America și strămutați pe aceste meleaguri, adică pe meleagurile unde — din vremurile de demult negustătorii de carne vie recrutau oamenii pe care îi trimiteau la cele mai grele munci. Stema republicii înfățișează o ambarcațiune care lunecă pe întinsul apei luminată de razele soarelui ce răsare, iar deasupra ambarcațiunii plutește lin în văzduh un porumbel — simbolul păcii. Dedesubt, înscrise în chenar, cuvintele mindre : „Ne-a adus încoace dragostea de libertate".*

● *MONROVIA, este capitala și cel mai important port al republicii Liberia. Numele ei amintește numele unui președinte al S.U.A. John Monroe (1758—1831).*

● *TOGO. Cu aproximativ șase secole în urmă, în Africa de Vest, în valea fluviului Niger, sălășluiau triburile negre „eve" (evue). Ulterior, aceste triburi s-au strămutat mai aproape de Oceanul Atlantic, populînd împrejurimile unui mare lac — lagună. Satul, care a luat ființă în partea de nord-est a insulei, a primit denumirea de Togo, ceea ce în limba tribului înseamnă „dincolo de lagună". Cu timpul, denumirea de Togo a fost extinsă asupra teritoriului dintre fosta colonie engleză Coasta de Aur și fosta colonie franceză Dahomey. La 6 martie 1957, cînd a fost proclamată independența statului Ghana, în componența sa a intrat partea de vest a teritoriului Togo, în timp ce partea de răsărit, teritoriu fost sub tutela Franței, a fost proclamată în 1960 republica independentă Togo.*

● *VENEZUELA. În 1499, a ajuns la țărmurile Venezuelei de astăzi cunoscutul navigator italian Amerigo Vespucci. Una din așezările indienilor, o așezare pe piloni în laguna Maracaibo, i-a amintit navigatorului un oraș din țara sa natală, bine înțeles, Veneția. Astfel încît el a numit acest sat Venezuela, adică Veneția mică. Ulterior, denumirea s-a extins asupra întregii țări.*

Nefumători despre fumători

Eminentul medic rus SERGHEI PETROVICI BOTKIN, care a murit de o boală grea de inimă, a declarat înaintea morții sale : „Sînt convins că, dacă nu aș fi fumat, aș mai fi trăit fără suferințe ciliva ani".

„Nu beți vin, nu vă amăriți inima cu tutun și veți trăi atît cît a trăit Tizian". (I. P. PAVLOV).

„Orice fumător trebuie să știe și să țină minte că el se otrăvește nu numai pe sine, dar și pe ceilalți". (N. A. SEMAȘKOV).

„De cînd m-am lăsat de fumat, mărturisea LEV TOLSTOI, mă simt alt om, șed cîte cinci ore fără întrerupere la masa de lucru mă ridic absolut proaspăt, în timp ce înainte, cînd fumam, simțeam oboseală, amețeală, greață și ca un fel de ceață în cap".

Încercînd pe propria sa piele acțiunea negativă a nicotinei și lăsîndu-se de fumat, vestitul șahist rus A. A. ALEHIN a scris : „Nicotina slăbește memoria și puterea voinței, calități atît de necesare unui maestru al șahului".

Pieptănături de-a lungul timpurilor

Majoritatea băștinașilor din Africa — care au părul des și creț, — îl piaptănă în sus, strîngîndu-l într-un coc mare, de formă conică. Pe frunte și lîngă urechi, părul este ras pînă la baza cocului. Dar coafurile triburilor africane sînt foarte variate.

Bașinjii își împletesc părul, dîndu-i cele mai fantastice forme. Unele femei, privite de la distanță, par a purta pălării de modă europeană ; numai din apropiere îți dai seama că ai de-a face cu o coafură originală. Altele se piaptănă asemănător vechilor egipteni, adică își împletesc părul creț în cosițe, ce le atîrnă pînă pe umeri. Nu puține își strîng părul în smocuri, legate strîns la rădăcină cu o ață înfășurată de trei ori.

După cum arată jurnalele de călătorii ale multor exploratori, femeile își îmbogățesc coafura cu păr din coadă de bivol. De asemenea, s-a semnalat interesantul obicei de a-și prinde părul pe un cerc, așezat pe cap ca o aureolă ; uneori, femeile își aranjează coditele pe niște bucăți de piele, tăiate în forma coarnelor de bivol sau își fac un corn similar pe frunte.

Unele triburi au introdus moda unor pieptănături foarte complicate, un adevărat ornament, cu diademe de piele, împodobite cu mărgele de sticlă.

De altfel moda a cuprins și pe bărbați... La indigenii din Valea Tamba, mulți bărbați sînt mari „filfisoni" și pe aceștia îi recunoști îndată după umerii ce le strălucesc necontenit din cauza uleiului ce picură toată ziua din abundență de pe părul pomădat.

REBUS

Răcoritoare

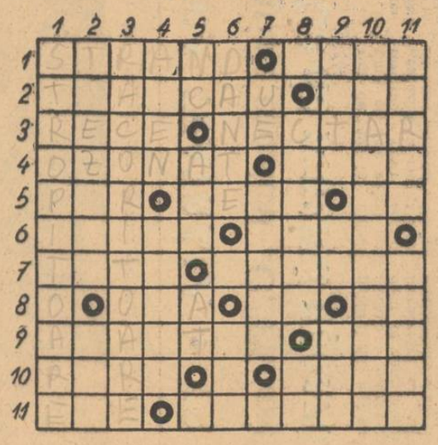

ORIZONTAL : 1) Mijloc modern de răcorire pentru orășeni — Băutură răcoritoare, acrișoară... 2) ...și o băutură care te înfierbîntă — Institutul de Proiectări Industriale 3) Băuturi de la gheață — Suc dulce ! (după unii, dătător de nemurire) 4) Aerul tare și rece de la munte — Prefix pentru sînge 5) Plantă erbacee — Răcoritoare cu spumă — Sat ardelean 6) A răcorii... pămîntul — Arbust din fructele căruia se prepară un șirop destul de căutat, vara 7) Diminutiv masculin — Trecătoare în Carpați 8) Ceas — Unitate de suprafață — Comună în Franța 9) Ca un chioșc cu suc la gheață — Interjecție 10) Greu de găsit (nu e vorba de oranjadă rece !) — Metodă de răcorire... Pe echipe 11) Vara la Paris ! — Unii din munții noștri răcoroși.

VERTICAL : 1) Răcoritoare pentru florile grădinii 2) Se poate obține cu... apă rece — Recea (pe hartă) 3) Înghețată, limonată, suc, într-un cuvînt 4) Patruped ... urechiat — Răcoreală rustică 5) În adînc ! Pînză — Cal 6) Mare poet clasic italian — Cea mai răspîndită băutură răcoritoare ! 7) În duet ! — Se vindea odinioară cu apă rece 8) Băutură răcoritoare preparată din lapte — În formula cercului 9) Producătoare de must și vin — Apă... cu pămînt — Furnizor de umbră ... și răcoare 10) Băutură răcoritoare recomandată de medici (2 cuv.) 11) O răcoritoare dulce ... — ... și alta nervoasă.

C. GRECEA

Legături

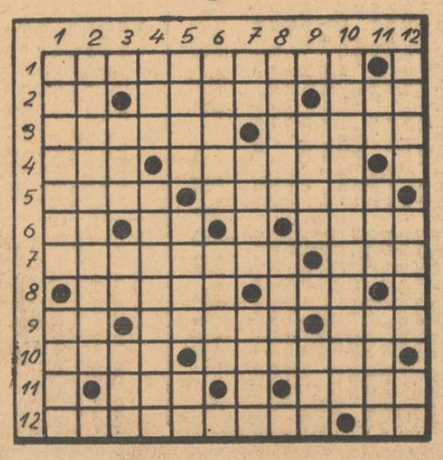

ORIZONTAL : 1) Aparat electric care se leagă în derivație 2) Prefix care indică o legătură — Stabilesc legături... sufletești ! — Punct cardinal 3) O vorbă cu două înțelesuri fără nici o legătură între ele — Noroc (pop.) 4) Material de legătură, folosit în construcții — Cete, uneori nelegate între ele 5) E în legătură cu catodul — E înlocuită uneori prin legarea unui nod la batistă ! 6) Legat de formă, o strică ! — Pronume — Smoc de păr zbîrlit 7) Legături — „A lega două în..." a reușî să adune ceva 8) Amiază — Cap de leopard 9) Sau — Orice creator trebuie să fie strîns legat de ea — Tria ! 10) Legătura și-a pierdut tura ! — În industria textilă, legătură cu desene mari 11) Servește la legat — Legat de viață 12) Legătură consfințită prin lege — Vorbă de legătură.

VERTICAL : 1) Semn de legătură — Odinioară, om de legătură 2) Se poate face prin legătură telegrafică, telefonică sau radiofonică 3) Prefix în legătură cu urechea — Poate fi și de legătură — Gospodărie agricolă de stat 4) Legat de care, hrănește ! — Legătură a unei țesături, simplă sau compusă, care derivă dintr-o legătură de bază 5) Legat — Fac uneori legături năstrușnice ! — Mijloc de legătură 6) Țărm, mal — Uzare 7) Înainte de amiază — Un animal care nu mai există ...și un altul care există 8) Platou asiatic — Cu coarnele în lături 9) Element artificial de susținere folosit la legatul viței de vie — Deși n-are legătură cu tema, totuși are ! 10) În legătură cu... 11) Liniște ! — Pronumele la persoana I și verbul la a treia ! — Asigurările de stat 12) Legat de motocicletă — A lega — Legături la margini.

N. CORNEA

Electromotor

TIMIȘOARA
Bd. Republicii Nr. 21
TELEFON 38-56

PRODUCE :

● Motoare electrice asincrone trifazate cu rotorul în scurt circuit

● Motoare electrice asincrone cu rotorul bobinat

● Motoare electrice asincrone trifazate cu rotorul în scurt circuit pentru ascensoare și ventilatoare de mină

● Motoare electrice asincrone monofazate pentru mașini de spălat rufe, mașini de cusut etc.

● Echipament electric pentru tractoare și autocamioane (dinamuri și relee)

● Aspiratoare de praf

● Fiare de călcat cu regulator de temperatură

● Ventilatoare de perete și de masă

● Uscătoare de păr

PRODUSE DE CALITATE SUPERIOARĂ

GAZETA DOMNULUI MAHMUT

de Oktay Akbal (Turcia)

De fapt n-aș fi vrut ca această istorie să devină publică. Ani de zile am păstrat amintirea întîmplării de pe acea stradă îngustă și liniștită, despre acea căsuță de lemn și despre prietenul meu Mahmut.

Acum totul e atît de îndepărtat și învăluit în ceața uitării încît chiar și eu parcă mă îndoiesc dacă s-a întîmplat aevea. Poate că nimeni nu va crede cele ce voi povesti. Totuși, țin să spun că arăt lucruri pe care le-am trăit, le-am văzut, le-am cunoscut.

...Se pare că în ziua aceea mă plictisisem și căutam să-mi omor timpul cu ceva, dar nu găseam cu ce anume. Cumpărasem și un pachet de țigări, ca să-mi treacă vremea. Ar fi fost suficient să întîlnesc măcar o față veselă, o privire deschisă, să schimb, un cuvînt încurajator. Dar n-a fost chip...

Intrasem pe nebăgate de seamă în strada aceea. După doi pași m-am și oprit. Eram în acest cartier, în care mă născusem, unde crescusem. Acum îmi apărea străin. Se vede că nu trecusem niciodată pe această fundătură. Am privit cu atenție de jur împrejur. Mi-am reaprins țigara stinsă de ploaie și, deosebind căsuța aceea de lemn, am rămas țintuit locului.

La ferestre nici țipenie de om. La fel, pe stradă. Retrăgîndu-mă doi pași am privit din nou căsuța de lemn. De necrezut. Căsuța părea aidoma unei pagini de gazetă.

Fața casei era plină cu articole, pe coloane, manșete, foiletoane cu urmare, anecdote, știri și, în sfîrșit, diverse anunțuri...

Toate acestea erau scrise cu tibișir, cu litere mari. Mai întîi am citit articolul de fond, apoi știrile și foiletonul pînă la cuvîntul „va urma"... Dacă stropii de ploaie nu mi-ar fi scăldat fața, iar cerul nu ar fi fost brăzdat de fulgere, aș fi crezut că trăiesc un vis. Am citit articolele, o dată și încă o dată. În fața mea se afla o gazetă adevărată, o gazetă în formă de casă.

Era acolo o anecdotă despre mersul războiului — pe atunci încleștarea era în toi — știri interne, o scrisoare deschisă către un ministru, un foileton în care se relata despre o „nedreptate", „o acuzare", „30 de ani de serviciu"... Cum de încăpeau atîtea articole ! Erau înghesuite peste tot — de o parte și de alta a ferestrelor, împrejurul ușii. Nici un locșor nu era gol. Într-un colț era chiar un desen, pe care nu l-am înțeles. Revenindu-mi încet, încet de sub primele impresii, am înțeles atîta : redactorul șef și proprietarul gazetei era un bătrîn funcționar dat afară din serviciu. Stătuse cîtva timp în spital. Găsise acest mijloc pentru a arăta oamenilor nedreptatea ce i se făcuse. Scotea o gazetă pentru uzul trecătorilor, gîndind că aceștia vor înțelege adevărul. Dar cîți oameni treceau cu totul pe străduța aceea ?

M-am dus pînă la colțul străzii, unde m-am oprit în fața unui vînzător de castane. Îl privisem într-atît de curios încît omul m-a întrebat : „Te miri, domnule ?" Apoi a continuat, fără să fi așteptat consimțămîntul meu. Probabil că povestea aceleași lucruri și altora, de mai multe ori pe zi. Mai întîi mi-a spus numele redactorului șef al gazetei : „Domnul Mahmut". Așta era nu știu al cîtelea număr al gazetei. Cîte lucruri nu scrisese domnul Mahmut ! Era întocmai după cum îmi închipuisem. Domnul Mahmut fusese dat afară din slujbă, de supărare se îmbolnăvise și stătuse mai multe luni la un spital. Soția și fata, după ce l-au adus acasă, cu greu l-au mai putut înfrunta. Acesta a încercat să țină trecătorilor discursuri de la fereastră. Văzînd că nu merge, într-o bună dimineață s-a trezit devreme, a rezemat scara de casă și a început să scrie cu tibișir, articole, scrisori deschise, foiletoane... Soția și fata au șters imediat totul. Dar în dimineața următoare au găsit din nou scrise aceleași articole. Nu l-au mai putut împiedica. În fiecare săptămînă, luni de dimineață, își rezema scara și își redacta gazeta, iar vecinii care treceau pe acolo o citeau.

Lumea căpătase o altă înfățișare pentru mine. Din acea zi am devenit un cititor credincios al gazetei domnului Mahmut. Cu țigara între buze, stăteam minute în șir în fața căsuței și citeam articolele, noile știri, urmările de la foiletoane. El mă privea din spatele perdelei și parcă îi distingeam strălucirea ochilor. De fiecare dată cumpăram castane de la vînzătorul din colțul străzii, de la care aflam ultimele noutăți : „În fiecare seară merge la caféneaua cartierului și joacă domino cu alți bătrîni. Să știți că joacă bine. Să-l ascultați odată, cînd o fi cu mintea lucidă. Nimănui nu-i vorbește despre gazeta sa și nimeni nu-l întreabă nimic. Priviți, azi dimineață a scris articolele astea. Soția și fata lui îl ajută. Fata ține scara, îi pune tibișirul la îndemînă. Citeodată și eu îi dau o mînă de ajutor. Ce să-i faci, o altă soluție nu există".

. . . . . .

Cartierul a început să fie dărîmat, locurile ce-mi trezesc amintiri îndepărtate au dispărut, unul cîte unul. Într-o zi n-au mai fost nici domnul Mahmut, nici vînzătorul de castane, nici căsuța din lemn și nici strada. Toate acestea au devenit o întîmplare de demult și parcă imaginată.

Nici acum nu știu : oare Mahmut și gazeta sa era un vis pe care-l plămădise un hoinar care se plimba pe o ploaie de toamnă, amărît, fără de speranță, sau un personaj de basm care simțind în el frămîntările anilor pe care-i trăim, nu se temea să vorbească despre aceasta tuturor oamenilor. Nu pot să-mi dau seama...

Traducere din limba turcă de M. ROMAN

VOPSEȘTE ORICE ȚESĂTURI

● MĂTASE
● BUMBAC
● LÎNĂ
● ROCHII
● HAINE
● BLUZE

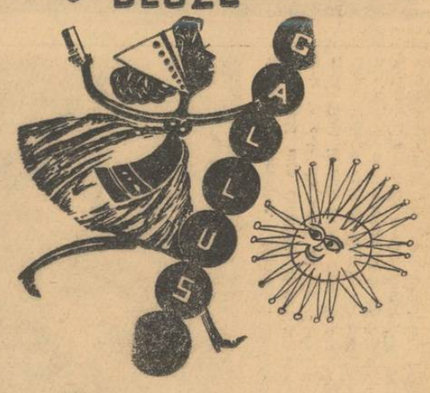

C. I. — Timișoara : La examenul de admitere în școlile tehnice de maiștri din cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, se primesc candidați dintre muncitorii cu înaltă calificare, absolvenți ai școlilor profesionale și gimnaziilor industriale. Candidații trebuie să aibă cel puțin cinci ani practică în meseria pentru care s-au pregătit în școlile amintite, stagiul militar satisfăcut, să nu depășească vîrsta de 35 de ani și să fie recomandați de întreprindere.

CÎRAN MARCEL—Com. Rast, regiunea Oltenia : Noi considerăm că școala profesională de agronomie pe care ați absolvit-o vă creează perspective frumoase. Veți avea posibilitatea multor satisfacții în viață. În ceea ce privește Institutul de artă dramatică, nu vă puteți înscrie pentru examene, deoarece nu aveți școala medie terminată, cu diploma de maturitate, iar școala profesională nu este echivalentă. Și la a doua serie de întrebări răspunsul este tot negativ în sensul că nu puteți da examene numai la unele materii pentru a obține diploma de maturitate, ci doar în urma absolvirii celor unsprezece clase. Adresa Ministerului Învățămîntului este : București, Str. Spiru Haret.

IOAN DAMASCHIN — Iași : La organizarea viitoarelor concursuri vom ține seama și de propunerile dv.

UN ELEV DIN CĂLĂRAȘI : Pentru admiterea la facultatea de filologie se dă examen și la istoria modernă și contemporană, precum și la cea a patriei. Nu este cuprinsă la examene istoria antică și a evului mediu, pe care o veți face în cursul anilor.

MIHAELA CAZACU — București : Pentru lucrările de început, este bine să luați legătura cu cenaclul literar de pe lîngă casa de culturală raională, unde să și activați. O revistă care ar putea să vă dea unele îndrumări, este „Gazeta literară", care are sediul în București.

G. SCH : Cu resturile de săpun de toaletă puteți prepara o soluție pentru scoaterea diverselor pete astfel : 100 g. săpun tăiat mărunt, ½ l. apă de ploaie sau apă distilată, ¼ l. spirt sanitar, 50 g. esență de terebentină sau neofalină (atenție la foc) și cîteva picături de amoniac. Se amestecă totul și înainte de întrebuințare se agită bine recipientul în care s-a păstrat acest amestec. Se îmbibă pata cu soluția de mai sus, frecînd cu o perie moale și se clătește apoi cu apă călduță. Tiparul pantalonului îl vom publica în revistă.

FLORINA — București : Sînteți la o vîrstă cînd trebuie să începeți să acordați importanță felului în care vă îmbrăcați. Ceea ce trebuie să caracterizeze ținuta dv. este simplitatea și modestia. Îmbrăcați-vă cu lucruri tinerești adecvate vîrstei dv. Noi am publicat o serie de modele. Sînt recomandabile rochiile simple, imprimate cu culori vii, fustele largi, bluzele peste fustă. Puteți purta pantofi cu toc înalt (cam 4,5—5 cm.) numai la ocazii deosebite, seara. Pentru rochiile de vară este recomandabil juponul. Coafura să fie simplă, tinerească, cu ușoare onduleuri mari.

ST. T. : Ne bucură faptul că v-au plăcut modelele publicate de noi și mai ales că le-ați găsit folositoare. De fapt acesta este și scopul nostru. În ce privește propunerile dv. vom ține întocmai seama de ele. Vom publica și modelele cerute de dv. Ne-ați făcut și unele propuneri pentru pagina externă și noi vă mulțumim.

CONTI — Alexandria : Problema care vă preocupă va fi analizată de noi și ne vom spune părerea. Așa cum ați promis însă, trebuie să reveniți cu amănuntele necesare. Le așteptăm cît de curînd.

LAURA O : Situația pe care o acceptați dv. ni se pare cel puțin curioasă. Ar fi bine să treceți pe la noi ca s-o discutăm mai pe îndelete. Oricum însă, nu trebuie să mai continue în acest fel. A trecut prea mult timp. Va trebui ca cele necesare să le întreprindeți dv. și asta cît mai neîntîrziat.

ALEXANDRU T. AVRAMESCU — București : Am citit însemnările dv. cu atenție. În ele v-ați propus să readuceți în cîmpul memoriei evenimentele petrecute acum aproape 20 de ani. Păcat însă că narațiunea nu aduce ceva nou, ci deapănă niște amintiri strict personale.

Vă mulțumim pentru strădania ce ați depus-o în scrierea însemnărilor.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

În sprijinul producției

În aceste zile, în întreaga țară se desfășoară mari întreceri între echipele artistice de amatori. Întrecerea a angajat și brigăzile artistice de agitație din Lugoj ale căror programe sînt axate pe problemele specifice ale întreprinderilor și instituțiilor locale.

Brigada de la C.F.R. se ocupă asiduu de realizarea indicilor de plan. În scenete și cuplete sînt evidențiați numeroși mecanici care au realizat economii de combustibil, precum și impiegații de mișcare din gări care au obținut reduceri la mediile de staționare și la sarcina statică pe osii.

După cum ne scrie tov. Ion Dordea, secretarul comitetului pentru cultură și artă al orașului Lugoj, succese importante pe linie artistică au obținut și brigăzile întreprinderilor „Mondial", a Filaturii de mătasă naturală etc.

Țesătoare ca Elena Gavrilă, Ana Pintea, Maria Haim au fost popularizate în cadrul spectacolelor de brigadă pentru frumoasele depășiri de producție. Sporul adus de ele pe lună, este echivalent cu 205 rochii, 102 fulgarine, 30 garnituri de lenjerie, 106 cămăși, 212 bluze.

Dorind să contribuie din plin la calificarea de noi cadre, echipa de teatru a întreprinderii textile locale, pune în scenă piesa „Colega de la seral".

O echipă de filmare
Sub soarele Streiului

Ghemuită sub rochia largă, fumurie, Silvia nu mai amintește de măreția și mîndria Harricleei Darclée, de fiorul primei înălniri cu lupta clasei muncitoare a tinerei din „Furtuna", de naiva și încîntătoarea fată din „La mere" sau de neînțelegătoarea soție din „Omul de lîngă tine". Fricirea tristă a Silviei Popovici, chipul ei palid, zbaterile-i neputincioase vorbesc de această dată de drama tinerei Maria din scenariul lui Alecu Ioan Chilea „Dragoste lungă de o seară". Așa am reîntîlnit-o cu cîteva zile în urmă, lîngă lanul de grîu din dealul Streiului, lucrînd această scenă alături de actorul Octavian Cotescu, interpretul — debutant în cinematografie — al rolului Mihai și sub îndrumarea regizorului Horea Popescu.

Plină de farmecul dealurilor împădurite și de murmurul pîraielor, de coloritul strălucitor al florii soarelui și de mirosul amintind pîinea caldă al grînelor coapte, comuna Streiț din regiunea Hunedoara este pitorescul loc de desfășurare a acțiunii filmului.

Am reîntîlnit aici actori cărora adesea le-am apreciat talentul pe scenele bucureștene sau ale unor teatre din țară, muncind laolaltă cu țăranii la secerișul grîului. Și dacă nu i-aș fi cunoscut dinainte, mărturisesc că ar fi fost cu neputință să-i deosebesc de locuitorii Streiului. Este aceasta — chiar dacă o scurtă întîlnire nu-mi poate spune mai mult — un semn al autenticului.

Din dorința de a cunoaște oamenii de prin partea locului, preocupările lor, viața și modul lor de comportare, membrii echipei de filmare, îmbrăcați în costume realizate anume pentru film, au pornit într-una din zile spre Alba Iulia. Cu mîndrie și cu bucurie în același timp, au constatat că localnicii îi luau drept săteni veniți de undeva de prin vecinătate.

— De unde sînteți ? i-a întrebat un tînăr.

— Din București.

— Vă țineți de glume... i-a răspuns el schițînd un zîmbet neîncrezător în colțul buzelor.

Pe înserat s-au întîlnit cu toții la horă. S-au prins în joc și bătrînii. Silvia Popovici își amintește cu plăcere de dansul plin de foc la care a avut partener un bătrîn localnic de 70 de ani. Foarte adesea sătenii sînt alături de actori. Ajutorul lor le este de mare folos. Și dacă mulți dintre actori au primit la seceriș nota zece, este firește tot o expresie a dragostei cu care sătenii din Streiț îi ajută.

Sub conducerea regizorului Horea Popescu și a operatorului Nic. Stan, echipa de filmare din Streiț muncește intens și cu pasiune. străduindu-se să ne ofere cu filmul „Dragoste lungă de o seară", un rod cît mai bogat al muncii lor.

Silvia NICOLAU

Cadru din filmul bulgar „Dintele de aur"

De vorbă cu un tînăr compozitor : DORU POPOVICI

Compozitorul Doru Popovici, de abia a trecut vîrsta de 30 de ani, cu toate acestea, lucrările sale, înscrise pe programul mai multor filarmonici din țară, s-au bucurat de aprecierea iubitorilor de muzică.

Au răsunat acordurile Simfoniei I-a, în sala Ateneului R.P.R., în interpretarea Orchestrei Filarmonice „George Enescu", dirijată de Mircea Basarab ; Filarmonica din Timișoara, sub bagheta dirijorului Mircea Popa, a prezentat în primă audiție o cantată ; la Cluj s-au cîntat 4 madrigale pe versuri de Ștefan Popescu, iar Concertino de coarde a fost executat de orchestra Conservatorului „Ciprian Porumbescu", dirijată de Ludovic Bacsi.

— Cînd vi s-a cîntat prima compoziție ? l-am întrebat pe compozitor.

— În 1952, pe vremea studenției. Vali Niculescu-Bugarin a interpretat liedul „Dor de țară". În 1953 — mi s-a tipărit prima lucrare : „Dintre sute de catarge" pe versurile lui Mihail Eminescu. De atunci, pasionat de muzică — și bucurîndu-mă de condițiile excepționale, pe care le au creatorii în țara noastră, am compus o serie de lucrări, abordînd diferite genuri de muzică.

Altă lucrare este „Simfonia I-a", care cuprinde patru părți : „Doftana", „În luptă cu inerția" (inspirat de versurile lui Nicolae Labiș), „Epitaf" după o poezie de Victor Tulbure) și „Dialog cu timpul" (sau „Spre statuia înaltă a viitorului"). Recent a fost tipărit ciclul „Grivița" pe versuri de Ștefan Popescu.

— La ce lucrați în prezent ?

— Am terminat de curînd un imn pentru cor și orchestră — pe versuri de Al. Andrițoiu, dedicat zilei de 23 August.

Sandu MARIAN

Portretul săptămînii
Evgheni Urbanski

Cu vreo cîțiva ani în urmă cunoscutul cineast sovietic Evgheni Gavrilovici a prezentat la Casa oamenilor de litere din Moscova un scenariu de film intitulat „Comunistul". Lectura textului a produs o puternică impresie asupra celor de față care s-au întrebat în clipa aceia cine ar putea să joace rolul dîrzului Vasili Gubanov. Cîteva zile mai tîrziu s-a prezentat la studioul „Mosfilm" un tînăr înalt cărula i se puteau citi pe figură energia și tenacitatea. Aș vrea să joc eu rolul lui Gubanov a declarat necunoscutul, recomandîndu-se Evgheni Urbanski, proaspăt absolvent al Școlii de teatru de pe lîngă Teatrul Academic de Dramă MHAT.

Născut în 1932 la Alma-Ata Urbanski s-a petrecut copilăria în locurile unde se muta cu familia tatăl său, miner de profesiune. Însuși Evgheni se înscrie la Institutul de mine pe care îl părăsește însă pentru Școala de teatru.

Acceptat să joace în „Comunistul", în urma unei riguroase selecții, Urbanski avea să se afirme ca un mare creator de roluri înălțînd trăsăturile morale ale omului nou, într-un joc în care căldura și bogăția sufletească se îmbină cu hotărîrea și credința nestrămutată într-o cauză nobilă. Așa l-am cunoscut în „Scrisoare neexpediată" (regia M. Kalatozov) „Balada soldatului" (regia G. Ciuhrai) și mai cu seamă în neuitatul „Cer senin" (regia G. Ciuhrai) în care joacă rolul pilotului Alexei Astahov.

ECOURI

● *KIRK DOUGLAS* repurtează *un răsunător succes cu personajul interpretat în filmul regizorului Vincente Minelli („Van Gogh"), un cineast nevrozat care nu-și poate regăsi echilibrul în jungla business-ului cinematografic.*

● *OPERA „IOLANTHA"* de Ceaikovski, *transpusă pe ecran în studiourile sovietice a prilejuit un interesant debut tinărului actor Iuri Perov. Un amănunt picant : rolul era mut, vocea eroului înregistrată în film aparținînd cîntărețului* Z. Andjaparidze.

În reflector

Ultima emisiune de satiră și umor de la radio a fost intitulată „Strict autentic".

Faptul oricîcum identic
E și strict și autentic
Iar succesul, deci și el,
E la fel !

Spectacolul „Băiat bun dar cu... lipsuri" se joacă începînd de săptămîna viitoare pe litoral.

Cu turneul la Mamaia
Băiat bun și vorba aia,
N-are „lipsă" evident
Din moment ce e prezent.

A intrat în repetiție la Teatrul C.F.R. Giulești piesa „Un pahar cu apă".

Pe asemenea călduri
Teatrul a și luat măsuri
Și oferă ca supapă
Piesa „Un pahar cu apă".

Filmul „Numai statuile tac" rulează cu întreruperi la cinematograful Crivița.

Aparatul are trac,
A conchis operatorul,
Chiar statuile de tac
Să nu tacă și.. sonorul !

D. TABACU

Operete originale românești

Pentru viitoarea stagiune, opereta bucureșteană pregătește noi lucrări. Prima, „Anton Pann", este o operetă cu muzica de Alfred Mendelsohn, pe libretul lui Ion Roman și Radu Albala. Opereta va fi pusă în scenă de Nicușor Constantinescu. A doua, intitulată „Tîrgul de fete" este compusă de Filaret Barbu, pe un libret de Traian Iancu. Acțiunea se petrece la Lupeni, la București și pe muntele Găina, unde se ține tradiționalul tîrg. Direcția de scenă a operetei a fost încredințată artistului emerit, Ion Dacian, care va interpreta și rolul principal.

În afară de aceste operete, teatrul se preocupă de definitivarea altor lucrări originale — precum și de includerea în repertoriu a unor operete clasice cunoscute.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE
„NUMAI STATUILE TAC"

Producție a studiourilor „Dovjenko" din Kiev, filmul ilustrează un multiplu caz de conștiință. Acțiunea se petrece într-o țară africană, recent eliberată de sub jugul colonialismului și unde o societate occidentală pierde o comandă pentru construirea unui baraj hidroenergetic în favoarea unei întreprinderi sovietice care va ridica centrala mai repede, mai bine și în condiții mai avantajoase. Conducătorul filialei occidentale își vede cariera amenințată și cînd află despre un depozit de explozive rămas din timpul războiului, care ar putea periclita construcția, hotărăște să ascundă acest lucru. Însă ce deslănșează interesante dezbateri morală aflată în centrul de greutate al scenariului (Evgheni Onofrienko). Diferiți oameni care au venit cîndva în contact cu poporul sovietic, care i-au aflat în împrejurări concrete generozitatea și umanismul, se decid fără șovăială să anunțe pe constructori de primejdia care-i paște. Telefonista norvegiană Hedda Olaffson, inginerul James, felahul Ali se întîlnesc pe același drum în lupta lor de a avertiza la timp despre pericolul iminent. Regizorul Vladimir Demianenko a dirijat cu pricepere jocul echipei de actori, a acordat mare atenție atmosferei episoadelor reconstituirii momentelor cînd eroii au avut întîlniri cu oameni sovietici. Aceste momente se caracterizează printr-o deosebită sobrietate a interpretării, străină cu totul patosului declarativ, deplasat. Regizorul a utilizat de asemenea în mod inspirat de un simbol plastic. Martori ai diverselor întîmplări care alcătuiesc filmul sînt statui : portrete de șinți în subsolul unei catedrale, manechine de confecții într-un magazin, impozante monumente de faraoni. Aceste statui sînt martori muți, spre deosebire de oamenii adevărați care vorbesc, care avertizează, reușind să preîntîmpine o catastrofă, oferind un exemplu de caldă solidaritate umană.

B. DUMITRESCU

„MOBY DICK"

John Huston, cunoscut publicului nostru prin realizarea sa anterioară „Moulin rouge" și-a propus să transpună în imagini dramatice povestea echipajului balenierei „Pequod" și a neuitatului căpitan Ahab, lupta îndîrjită a vînătorilor de balene cu forțele dezlănțuite ale oceanului și tragica vînătoare a legendarului monstru marin, Moby Dick, înfricoșătoarea balenă albă.

„Moby Dick" a fost socotit la vremea respectivă cel mai bun film al anului, fiind supranumit și „filmul balenă". Intr-adevăr, acesta deși nu a beneficiat de tehnica cinemascopului, a reușit să cuprindă în spațiul limitat al ecranului normal, țesfășurarea epică a încleștărilor cu monștri marini și stihiile gigantice ale oceanului.

Avînd în prima parte un caracter net expozitiv, filmul se consacră îndeosebi pregătirii bătăliei finale cu gigantica balenă albă și groaznicului sfîrșit al vasului „Pequod".

În interpretarea cunoscutului actor Gregory Peck, care reînvie pe ecran tipul clasic al vechiului „lup de mare", căpitanul Ahab apare misterios, înfricoșător și obsedat de mania de a-și răpune vechiul său dușman de moarte.

Ion MIHU

„Luna de miere fără bărbat"

Încercările la care poate fi supus un proaspăt m a r i a j, chiar din ziua nunții, sînt numeroase. Scenariștii Walter Baumert și Karl Georg Külb le-au ales însă numai pe acelea menite să pledeze pentru adevărata egalitate și deplina înțelegere reciprocă între soți. Astfel, facem cunoștință cu un soț care visează să-și păstreze nevasta în colivia căsnicieri precum și cu tînăra lui soție, prea lipsită de experiența vieții ca să nu vadă în toate, motiv de gelozie. Cascada peripețiilor care amenință să ducă la neînțelegeri serioase revarsă însă destul umor pentru a putea prevedea un sfîrșit fericit și totodată, plin de învățăminte.

Regia (Helmut Spiess) creează episoade de un comic irezistibil și dă relief, cu tact, înțelesurilor moralizatoare ale subiectului.

În centrul acțiunii fiind de fapt eroina, interpreta rolului Hannelore, Eva-Maria Hagen, are prilejul unui excelent recital de candoare și frumusețe. Alături de ea, Kurt Ulrich (Oscar) și ceilalți se integrează remarcabil unui ritm susținut, de o bună dispoziție cuceritoare.

Sorin ROIBU

„Cel mai mare spectacol"

Atracția. — deosebit de familiară publicului — pentru spectacolul de circ, a determinat multe cinematografii să realizeze ecranizări în arenă. În cinematografia comercială americană, ea este de multe pretextul favorit al superproducțiilor fastuoase multicolore cu emoții tari, fabricate după rețeta standard. O pildă — filmul lui Cecil B. de Mille care a reunit nu mai puțin de trei circuri pentru a umple ecranul cu tot ce ar putea visa un spectator.

Este evident că. un spectacol de asemenea proporții nu se prezintă nicăieri în realitate și, în această privință. ecranul ne-a prilegiat. Totuși, dincolo de avalanșa măștilor, a animalelor exotice și numerelor de atracție se observă ușor golul de fantezie al cineaștilor. Viața grea a artiștilor circului într-o lume pentru care totul, inclusiv arta, e o sursă de profit rămîne prea ogîndită. Drama clasică a trapezistului mutilat devine aici un facil argument de intrigi sentimentale, accentul fiind pus pe culisa aventuroasă, boemă a existenței artiștilor. Licitînd un dramatism cu orice preț, accidentul feroviar spectaculos ce ni se oferă la sfîrșit dă și mai mult relief lipsei de pătrundere în adevăratele resurse dramatice ale circului unde măiestria se cîștigă cu o trudă perseverentă de ani și ani, în vreme ce riscul unui tragic eșec îl pîndește pe artist în fiecare clipă...

Eugen ATANASIU

NOUA STAGIUNE LA TEATRUL MUNCITORESC C. F. R. - GIULEȘTI

Teatrul din Giulești își continuă stagiunea estivală. După ciclul de spectacole pe care îl prezintă pe scena Teatrului de vară din Parcul Herăstrău — un colectiv artistic va întreprinde un scurt turneu în stațiunile de pe litoral cu piesa „Băiat bun, dar... cu lipsuri" de Nicuță Tănase. Tot într-un turneu, pe traseul Turnu Severin-Băile Herculane, va fi prezentată și piesa „Măria sa bărbatul" de Clara Feher.

Concomitent cu aceste spectacole se pregătește deschiderea stagiunii de toamnă. În afara unor piese din repertoriul anului trecut, teatrul se va prezenta în fața spectatorilor, cu două piese : „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" de Bertolt Brecht și „Paharul cu apă" de E. Scribe. Repetițiile acestor piese au început încă din stagiunea trecută — prima în direcția de scenă a lui Horea Popescu, decoruri Jules Perahim, iar a doua în regia lui N. Al. Toscani, decoruri : Sanda Mușatescu.

În momentul de față, teatrul lucrează la definitivarea pieselor „Omul fără întrebări" de Virgil Stoenescu și „N-avem centru înaintaș" de Nicuță Tănase.

S. M.

NE VIZITEAZĂ...
Orchestre și cîntăreți străini

În zilele ce au mai rămas din această lună precum și în luna viitoare ne vizitează, prin intermediul O.S.T.A., numeroase orchestre de estradă și muzică ușoară venite de peste hotare. În același timp, iubitorii de muzică vor avea prilejul să asculte un număr de alți cîntăreți străini de muzică ușoară.

Annie Fratellini

Vom începe prin a anunța sosirea orchestrei de estradă a Radioteleviziunii din U.R.S.S., condusă de Iuri Silantiev, artist emerit al R.S.F.S.R., avînd ca soliști vocali alți doi artiști emeriți : Liudmila Isaeva și Alexandr Tihonov.

Orchestra, compusă din 54 de persoane, are și trei soliști instrumentiști (trompetă, saxofon și clarinet).

În program figurează piese scrise de cei mai reprezentativi compozitori sovietici : Haciaturian, Dunaevski, Șostakovici, Kabalevski, Soloviov-Sedoi, Muradeli. Vor fi prezente de asemenea piese de R. Strauss, Grigoraș Dinicu și alții.

Orchestra care ne vizitează a fost creată în 1945, fiind alcătuită, în majoritate, din tineri absolvenți ai conservatoarelor de muzică, mulți dintre ei purtînd titlul de laureați ai diferitelor concursuri internaționale.

Cei doi soliști vocali sînt mult apreciați de publicul sovietic. Deși tînără (25 de ani), Liudmila Isaeva a întreprins în multe țări între care : R. D. Germană, R. P. Polonă, R. S. Cehoslovacă, Anglia, Finlanda, Siria etc. Primele concerte vor avea loc la București în sala Palatului R. P. R. între 31 august — 3 septembrie inclusiv.

După aceasta, orchestra va întreprinde un turneu prin țară, urmînd următorul itinerar : pe litoral (5—8 septembrie), Brăila, Galați, Bacău, Piatra Neamț, Roman, Iași (10—22 septembrie).

Ne vor vizita de asemenea alte două orchestre : cea de estradă a Radioteleviziunii din R.D.G. care va concerta între 7—10 septembrie la București, în sala Palatului R.P.R. și apoi în două orașe din țară precum și formația cehoslovacă de muzică ușoară Kucera, care-și începe turneul în această seară, la Teatrul de vară „23 August" din Capitală.

Cîntăreții care vor însoți orchestra din R. D. G. sînt Peter Wieland, Helga Depre și Gudrun Wichert.

Din Franța vor sosi trei cîntăreți de muzică ușoară — Paule Desjardins, Annie Fratellini și Raymond Falagayarc. Ei sosesc împreună cu pianistul Gerard Landon, care va deține și conducerea muzicală.

Paule Desjardins este o cîntăreață cu o apreciabilă experiență artistică, în 1957 obținînd marele premiu Eurvision. A cîntat în Mexic, S.U.A., Liban, Grecia, Anglia, Canada etc.

Annie Fratellini a cîntat de asemenea în multe țări: Belgia, Elveția, Italia, Maroc etc. Raymond Falagayarc a făcut turnee în cîteva țări ale continentului american.

Turneul în țara noastră a acestor cîntărești francezi începe la 5 septembrie și se încheie la 22 septembrie, avînd următoarea rută : Oradea, Arad, Timișoara, Craiova, Constanța, București (17—22 septembrie, inclusiv, în sala Palatului R.P.R.).

Paule Desjardins

VĂ POVESTIM FILMUL
„VENIȚI MÎINE"
O producție a studiourilor sovietice

Frosea, o tînără fată din îndepărtata Siberie, fiica unui pădurar cu șase copii, este nu numai o iubitoare pasionată a muzicii, dar știe să și cînte frumos. Vocea ei plăcută și melodioasă răsună deseori la spectacolele amatorilor dar Frosea nu se mulțumește cu atît. Ea tinde să învețe arta de operă, vrea să ajungă pe scena unui teatru liric.

Cu sprijinul lui Nikolai Vasilievici, un cunoscut sculptor, ea vine la Moscova pentru a da examen la conservator. Frosea este stingace și neștiutoare, ea devine ținta glumelor pe care le fac cei din jurul ei văzînd-o că-i lipsește obișnuința de a se comporta în marele oraș ; dar aceasta nu-i poate schimba cu niciun chip hotărîrea. Ea merge la conservator să dea examen. Intrucît însă depășise termenul, profesorul nu mai vrea să o audieze. La insistențele ei îi răspunde

„veniți mîine" amînînd-o de pe o zi pe alta. În cele din urmă însă, ascultînd-o profesorul își dă seama că este un mare talent care trebuie instruit.

Dăruirea Frosei, perseverența cu care ea urmărește să-și cultive glasul, exercită o influență binefăcătoare și asupra lui Nikolai Vasilievici care, cufundat în automulțumire și plictiseală își trădase talentul creînd lucrări searbede, lipsite de viață. Dînd în cele din

urmă ascultare remarcilor aspre ale prietenului său Boris și fascinat de elanul Frosei el hotărăște să ia totul de la început, pe un drum nou, inspirat de realitate iar nu de căutări sterile.

Pentru a dobîndi treptat deplinul, pe căile artei, Frosea mai are însă nevoie de multă străduință, de renunțări și sacrificii. Deși îl iubește din toată inima pe Kostea, nu poate găsi întotdeauna timpul necesar pentru a fi alături de el întrucît exersează pînă seara

tîrziu la conservator. Nereușind să înțeleagă cît de înfiăcărată este dragostea ei pentru artă, Kostea îi scrie în cele din urmă că pleacă definitiv din Moscova. Deși îi este foarte greu Frosea izbutește totuși să-și înfrîngă durerea despărțirii neașteptate deoarece știe că este mai aproape decît oricînd de visul ei dintotdeauna, acela de a cînta oamenilor, pentruca ei să rîdă și să plîngă, purtați pe aripile înălțătoare ale muzicii.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul satiric muzical „C. Tănase":
„Expoziție de muzică ușoară"

Al doilea spectacol de vară al Teatrului „C. Tănase" este în concepția autorilor său textieri, compozitori, regizori și interpreți, ceva deosebit față de obișnuita „revistă", este altceva decît revista : o specie a genului, sau o subspecie a speciei, care ar aparține cu totul, sau aproape cu totul, muzicii. Dincolo, sau dincoace de nume, această particularitate ar trebui să se demonstreze în chip neîndoielnic prin faptul că întregul spectacol e cîntat ; că programul e constituit dintr-o suită de cuplete și șlagăre sentimentale ; că majoritatea masivă a interpreților e din specialitatea vocală ; că orchestra, redusă numeric și instrumental la o sobrietate formație de jazz, a părăsit fosa și s-a urcat pe scenă, ca la concertul simfonic, obligînd astfel pe interpret, prin diminuarea spațiului, la atitudinea de solist, și, în același timp stabilind cu actorii, în afara acestei apropieri și coeziuni muzicale, neașteptate legături vorbite.

Nici un alt spectacol al teatrelor de estradă, puține într-adevăr, văzute de noi în ultimul timp, nu ne-a apărut mai revuistic, decît această „expoziție de muzică", decît acest „concert". Un instinct sigur, sau o inteligență ascuțită, a dictat autorilor de texte, autorilor literari — J. Fulga și A. Felea — să pună un accent deosebit de puternic, care în ochii publicului se traduce ca preponderentă cantitativă, asupra firului satiric-umoristic : ceea ce a avut efecte neașteptate și din cele mai bune, în direcția transformării în cuplet a unei mari părți chiar dintre cîntecele sortite să fie altceva, a adaptării inteligente și în general inspirate, la acest conținut, a muzicii (mai ales a celei a lui Mălineanu, a cărei contribuție reprezintă vreo trei șferturi din întreaga producție a serii) și a modificării surprinzătoare a stilului unora dintre cei mai conștiincioși cîntăreți (de pildă, Dorina Drăghici, devenită, spre avantajul ei și bucuria spectatorilor, interpretă de cuplet comico-satiric). Spectacolul e dominat de această notă, care pornește din spiritul străvechi al revistei teatrale, publicul rîde mai mult de efectele satirico-comice, decît se aprinde sau melancolizează de vibratile erotico-duioase ale șlagărelor sentimentale (fără nici o implicație asupra valorii intrinsece a acestora dintre care unele, după cum vedea mai jos, sînt excelente), și în mintea oricui, la o oră sau la o săptămînă după spectacol, a mai rămas ceva mai mult cred, din cupletul de cel mai pur stil revuistic-tradițional, intitulat „Twist, mito, twist !", decît din șlagărul „Dragă, îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte", — ceea ce o fi poate exact, în practică, dar e un total fals în artă. Repetarea excelentului șlagăr sentimental al lui Mălineanu, „Îmi placi din ce în ce mai mult", tot atît de excelent interpretat de George Bunea, iar sub formă de parodie grotesco-satirică și mai excelent interpretat de Horia Căciulescu, reprezintă un simbol al întregului spectacol, și poate fi luată ca îndreptar general de către toți autorii, realizatorii și comentatorii „concertelor".

Acestea fiind zise, am elogiat pe J. Fulga și A. Felea pentru conceptia lor de ansamblu. Cuplete și arii ca „Zum-Zum", „Povestea străzilor", „Papagalii" (în măsura în care am izbutit să prindem cîte ceva din ele, căci interpretele, Sorina Dan, Mara Ianoli și surorile Kosak le-au prezentat în stare de totală deziterpretare, cu totul dezarmate în fața orchestrei, tipînd și gesticulînd haotic și strident, cu o dicțiune subpapagalică) ating idealul platitudinii, ceea ce încă nu e maxim, căci șlagărul „Notele", bazat pe facilul calambur al numelui notelor muzicale, fără nici o sare, fără nici o creștere sau surpriză, fără urmă sau început de poantă, nu poate provoca decît lacrimi. Încercarea unei actualizări a luptei pentru pace, prin evocarea masacrului atomic de la Hiroșima, este atît de săracă sub raportul ideii și cuvîntului, și servită de o imagine regizorală atît de abracadabrant inadecvată, încît tot ceea ce i se poate acorda este ștergerea rapidă din program și uitarea milostivă. Pentru „Luna, marea și noi", pentru a fost înmuiată în borcanul de sorbet (de trandafir), cu grija de a se păstra, pentru „Am luat fotografia ta", portiunea de fund, în care zahărul se precipită masiv, pînă la legin. În general, salvarea a venit, aci de la muzică, pentru că sunetul înnobilează totul, iar compozitorii n-au cohorit nicidecum prea jos. Reușită, cu nuanțe valorice, rămîne orientarea satirică a textului (în ciuda unei actualizări cam minore a temelor), și ei i se datorește faptul, motivat mai sus, că ansamblul textului poartă o pecete mulțumitoare și merită o notă pozitivă.

Șeful muzical al spectacolului se datorește, în primul rînd lui H. Mălineanu, căruia, după cum am spus, i se datorese trei sferturi din întreaga muzică. Deosebitul talent al acestuia, servit de o fecunditate minunată, dezvăluie o personalitate în mod egal simfonică și melodioasă care se manifestă mai ales în direcția cîntecului vioi, tonic, cu caracter de dans energic, de marș, de îmn ușor, de vervă satirică, de pe urma cărei directii am avut de gustat cu mare plăcere, în primul rînd, toate melodiile cupletelor comice, apoi interesanta încercare de creare a unui dans nou, „Alunița", precum și excelentul, înaripatul marș-imn final, **Mie-mi place să trăiesc.**

Am impresia însă că Mălineanu nu mai sparge cam de multă vreme propriul său plafon, multumit că acest plafon este destul de înalt, dar nemultumindu-ne pe noi, care, măcar la noile noastre întîlniri, l-am vrea și mai. În planul melodiei lirice, al șlagărului sentimental, publicul a aplaudat cu convingere, și aproape în mod egal, toate cele patru muzici ale lui A. Giroveanu, timpanul nostru vibrînd mai ales, la **Adio, copilărie,** un soi de vals-cuplet de remarcabilă puritate și simplitate, precum și la **Pe undele inimii mele,** realmente într-adevăr. Giroveanu pare să aibă destulă forță lirică pentru a tînde spre compoziții mai complexe, în care sentimentul ar putea servi un fond de idei mai subtile. Mișu Iancu și Gherase Dendrino au contribuit cu cîte o singură compoziție, fiecare plăcută, dar fiecare insuficientă pentru o opinie mai apăsată.

Trupa interpreților, redusă numericește, a dat multă viață acestui concert, și mai ales pe linia vieții de spectacol revuistic. De aceea, în primul rînd, merită elogiați interpreții de cuplete, și în primul rînd Dorina Drăghici, Tanți Căpățînă, Horia Căciulescu și Ciupi Rădulescu. Acestor patru, mai ales primilor trei, li se datorește greul spectacolului, momentele cele mai bune și impresia cea mai durabilă. După ei, ține cîta pe Ioana Radoslavescu, un fel de Sanda Toma a noii generații revuistice, cu mult umor, nu cu puțin sentiment, cu real farmec și cu încă mult de învățat. La textele ce li s-au dat, Sorina Dan, Mara Ianoli, Paula Delci și surorile Kosak n-au putut poate arăta mai mult decît au arătat. Dintre interpreții șlagărelor s-a detașat în mod hotărît George Bunea, pe care gemul teatrului de revistă îl reține, nu atît pentru incontestabilele lui calități vocale și de interpretare lirică, ci mai ales pentru evidentele înclinări spre aplomb scenic, dinamism și interpretare actoricească. O voce bună ne-a făcut să auzim Marian Iorga, însotită însă de un încă evident diletantism. Voci bune am auzit și de la Rodion Hodovanschi și Mihai Kingsburg, dar numai atît.

Radu POPESCU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 307
•
Joi
22 august 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

TRĂIASCĂ 23 AUGUST — ZIUA ELIBERĂRII ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST!

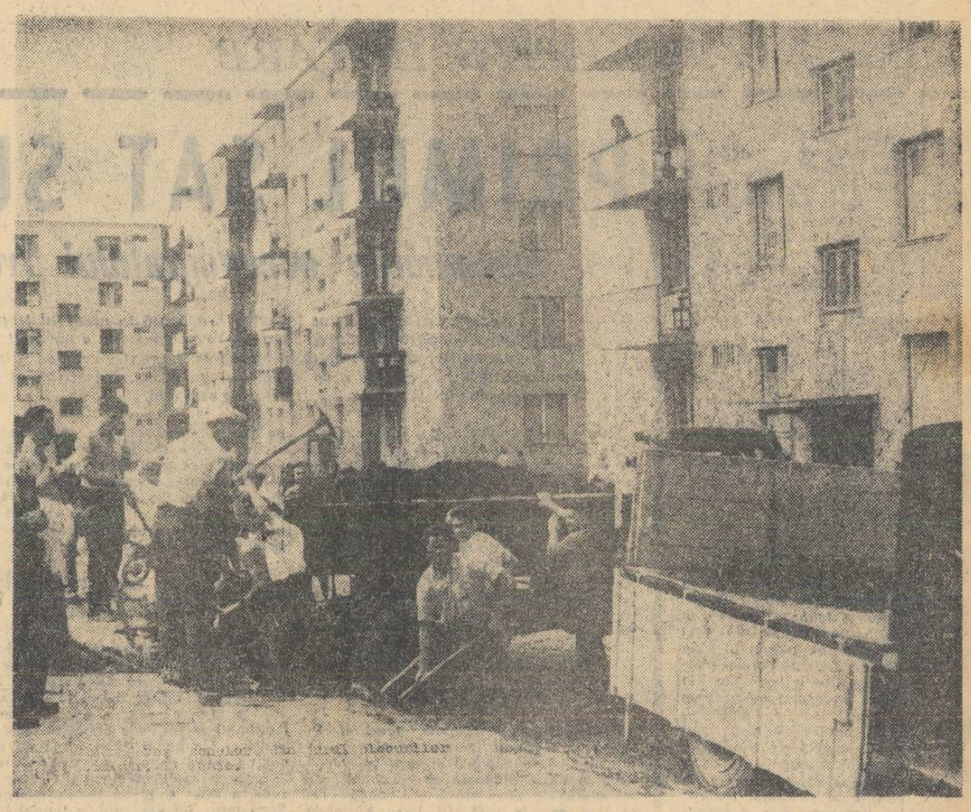

Sibiul nou : În jurul blocurilor de locuințe din str. 11 Iunie, se amenajează zone verzi.

PE MARILE ȘANTIERE ALE PATRIEI

DIN PUTEREA OMULUI — UN NOU FLUVIU DE LUMINĂ

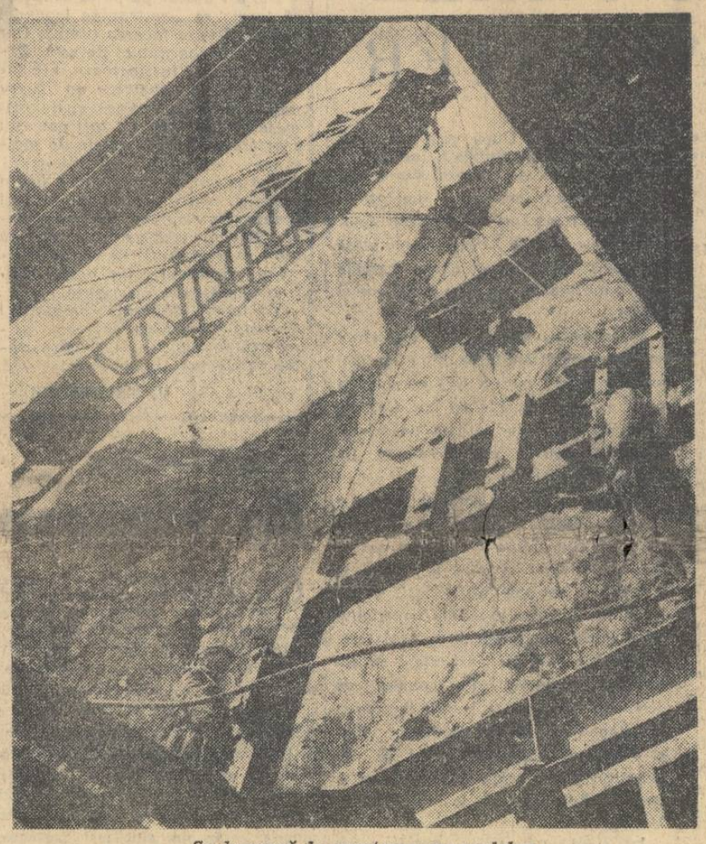

Se lucrează la montarea macaralelor

S-au reîntîlnit cu explozii de bucurie, de curiozitate nerăbdătoare: „Ce faci?... Pe unde-ai umblat?... Cîți copii ai?... Ți-a apărut vreun fir cărunt?!"...

În primul moment nu se puteau desluși nici întrebări, nici răspunsuri întregi. Dialogurile înfiripate în graba de a afla totul, dintr-odată, erau întrerupte cît ai clipi de o exclamație, apoi de alta. Strîngeri de mîini, îmbrățișări frățești, surprize, surprize...

Amintirile ce se leagă de momente, întîmplări, emoții trăite împreună stîrnesc veselie, comentarii însuflețite. Sînt oameni maturi, în toată puterea cuvîntu-

Viorica CIORBAGIU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Turnul Olarilor din Sibiu, datînd din secolul al XIV-lea

Vechi și nou în Sibiu

Un colț din cele mai pitorești ale Sibiului vechi : Podul Minciunilor

Un obicei, o tradiție sau poate numai un șablon, îl determină adeseori pe reporter ca atunci cînd vorbește despre un oraș și mai cu seamă despre unul cu oarecare vechime, să înceapă cu o legendă sau pur și simplu cu o imagine de genul „pe strada... vechii meșteri...". Sibiul își are și el, desigur, legendele lui. Dar mai convingătoare decît acestea, e însăși istoria. O istorie care atinge respectabila vîrstă de 5000 de ani. Iar în ce privește imaginile... cu ce poți începe? Cu uneltele de piatră șlefuită sau cu modul în care acum 3—4000 de ani, oamenii de pe aici turnau bronzul? Cu felul de trai al dacilor sau poate cu forfota Cedoniei, în zilele cînd ostașii legiunii a XIII-a Gemina își făceau apariția în așezare, venind dinspre trecătorile din munți?

Istoria nescrisă a Sibiului, o povestește pămîntul său, care a dat la iveală toporiști de piatră și podoabe de bronz, vase de ceramică și coifuri romane.

Mariana PÎRVULESCU

• *(Continuare în pag. 4-a)*

Membrii brigăzii de montori, condusă de Ștefan Topală

INTR-O ZI LA COBADIN

În partea de sud a Dobrogei se află, printre alte unități agricole dezvoltate, bogata gospodărie colectivă din Cobadin. Folosind cu pricepere posibilitățile existente în partea locului, membrii acesteia au creat puternice ramuri de producție, care permit gospodăriei să valorifice mari cantități de produse și să realizeze în fiecare an venituri de multe milioane de lei. Dacă poposești la Cobadin întîlnești oameni harnici și inimoși, un sat frumos, cu numeroase edificii noi, o activitate culturală intensă. Fotoreporterul nostru, NICU VASILE, care a petrecut o zi în această așezare dobrogeană, a căutat să adune pe peliculă cîteva imagini care înfățișează munca și viața colectiviștilor de aici. Publicăm mai jos cîteva fotografii, iar altele în pagina 3-a.

Vasile Marinescu, inginerul agronom al gospodăriei, trece zilnic pe la culturile de porumb. L-am întîlnit stînd împreună cu Gheorghe Vlahbei, brigadier de cîmp, și socotind producția pe care o vor obține

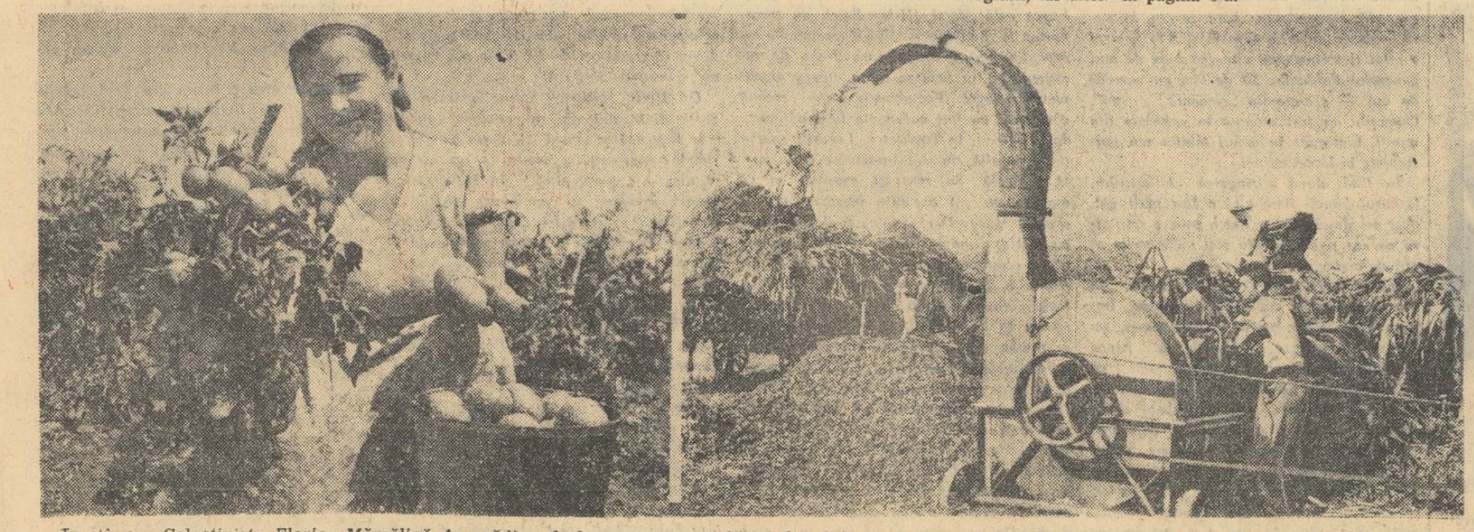

In stînga : *Colectivista Florica Mămăligă, în grădina de legume a gospodăriei din Cobadin ; și anul acesta legumele și zarzavaturile au dat rod bogat ;* dreapta : *pentru zilele friguroase ale iernii se pregătește hrana care va fi dată animalelor gospodăriei*

Printre noile construcții ridicate de curînd în Cobadin se află și magazinul cu autoservire, unde membrii gospodăriei colective, mecanizatorii și muncitorii gospodăriei de stat din comună găsesc produsele de care au nevoie

Din sumar:

PEISAJ ROMÎNESC CONTEMPORAN
În pagina a 8-a

MATEMATICA ȘI ACTIVITATEA ECONOMICĂ
Interviul nostru cu acad. G. Mihoc

ATENȚIUNE! SE FILMEAZĂ...
Reportaj în studiourile de la Buftea

PRIETENA MEA CARTEA
AMINTIRILE LUI ION PAȘ
de I. Peltz

DE PRETUTINDENI

CRESCĂTORUL de vite Lance Oliver se întorcea acasă călare venind de la Mansfield (statul Victoria). Pe drum s-a întîlnit cu o turmă de canguri. Cîinele lui, Lance, a lătrat spre turma de canguri. Ceea ce a avut drept urmare că unul din animale a sărit la el. Speriat cîinele a căutat să se ascundă în spatele călului. Oliver a căutat să-şi apere cîinele, dar cangurul furios l-a atacat şi pe el. Pînă la urmă, după o adevărată încleştare care a durat cîtva timp omul a ucis cangurul. Un zoolog din Melbourne consemnă întîmplarea a arătat că cangurul bătrîn atacă omul.

●

UN GRUP de specialişti de la serviciul de transporturi feroviare din Uniunea Sovietică s-au gîndit să folosească tehnica nouă la înlăturarea cozilor din faţa ghişeelor de informaţii ale gărilor de cale ferată. Astfel, la Kiev a fost pus la punct un aparat automat cu ajutorul căruia călătorul, care apasă pe o clapă care indică gara de destinaţie, primeşte informaţii de pe o bandă de magnetofon în legătură cu circulaţia trenurilor, transbordările şi posibilităţile de schimbare a trenurilor.

●

CERCETÎND material muzical la un anticariat din Roma, un cetăţean a descoperit printre teancuri de manuscrise, manuscrisul aproape complet al unei opere de Donizetti. Este vorba — după cum susţin specialiştii — de o operă dată uitării şi intitulată „Il Borgomestro di Saardam".

●

RECENT, oamenii de ştiinţă japonezi au propus o metodă de prevedere a cutremurelor de pămînt. După calculele lor, un seismograf scufundat la o adîncime de 9 km. ar putea semnala din timp primejdia. Seismograful este legat de un aparat de radio-emisie prin cablu. Atunci cînd au loc chiar şi cele mai mici oscilaţii în scoarţa pămîntului, ele sînt înregistrate de seismograf şi aparatul de radio începe să transmită semnale de alarmă. Pentru realizarea proiectului oamenilor de ştiinţă japonezi, trebuie lichidate însă o serie de dificultăţi şi, în primul rînd, trebuie găsită modalitatea de a se ajunge la adîncimea de 9 km.

●

IN ORAŞUL vest-german Badenweiler a fost înălţat un monument închinat lui Anton Pavlovici Cehov. In anul 1904 în acest oraş a încetat din viaţă marele scriitor rus. Pe placa de granit a monumentului au fost înscrise cuvintele: „Unui om şi bun medic, unui mare scriitor, lui Anton Cehov".

●

GRUZINII sînt mari iubitori ai muzicii. In capitala republicii a avut loc un concurs al interpreţilor de cîntece populare. In urma acestui concurs a fost desemnat cîştigătorul — familia tînărului Ali Takidze în vîrstă de 90 de ani. Bătrînul tătar, fiii lui, Kamil şi Huvein, cei cinci nepoţi şi strănepoţi nu numai că interpretează cîntecele populare dar ei le şi compun.

●

IN APROPIEREA localităţii Kargopol din regiunea de sud-est a munţilor Urali a fost descoperit un meteorit de piatră de dimensiuni mari, în greutate de circa 25 kilograme. Noul meteorit — al 131-lea oaspete din Cosmos, descoperit pe teritoriul Uniunii Sovietice — a primit denumirea de „Kargopol", după locul unde a căzut.

●

INCRUCIŞÎND broaşte egiptene şi indiene, o firmă din Delta Nilului a obţinut... superbroaşte, a căror creştere are loc în nordul deltei. Obiectivul este exportul de „pulpe ameliorate".

●

M. S. SVEŞNIKOV, în repetate rînduri campion al Rusiei la canotaj, s-a prezentat la o competiţie de canotaj academic, skif. Ştirea devine interesantă dacă ţinem seama că Sveşnikov e în vîrstă de.. 84 de ani.

●

CÎNTAREAŢA americană de culoare Mariane Anderson care a întreprins un turneu în Europa, a fost invitată la o recepţie oferită de regele Suediei. Regele a întrebat-o cum se explică că poartă un nume pur suedez. „Bunicul meu — a arătat ea — a fost sclav pe o plantaţie care a aparţinut unui suedez. După „eliberare" plantatorul i-a permis să adopte numele său, dăruindu-i biciul cu care-şi snopea sclavii. De atunci familia noastră păstrează moştenirea bunicului, numele şi biciul, a adăugat fără fenă cîntăreaţa.

●

IN ANGLIA a fost internat la spital un băieţel de 4 ani care a înghiţit cîteva capsule de naftalină. I s-a făcut o spălătură stomacală. Cu această ocazie s-a găsit în stomac o molie mare. Micul pacient a declarat sincer şi nevinovat că înghiţind din întîmplare o molie, s-a speriat atît de tare încît a vrut s-o facă inofensivă şi de aceea s-a grăbit să înghită şi capsulele.

PRIMUL SAT SUBMARIN

Însemnările oceanografului Yves Cousteau (II)

În prima parte a acestor însemnări, apărută în numărul trecut al revistei, oceanograful francez Jacques Yves Cousteau a povestit începutul expediţiei conduse de el în Marea Roşie pentru crearea primului sat-submarin. În cea de a doua parte, care urmează mai jos, el arată cum s-a desfăşurat viaţa locuitorilor de sub apă.

Casa avea probabil o gaură pe undeva. Dar, locuitorii săi, împreună cu scafandrii de pe vasul „Calypso", au controlat întreaga suprafaţă şi nu au văzut nicăieri băşicuţele de aer care ar fi trebuit să iasă în cazul unei găuri.

În cele din urmă au descoperit greşeala. Aerul pătrundea de-a lungul cablurilor electrice care coborau de la suprafaţă în casa cea mare şi apoi ieşeau din nou afară şi coborau către casa cea mică. Am înfăşurat cablurile cu benzi pe porţiunea unde intrau în casă şi totul a mers bine.

Plimbare... în costum de scafandru

Acum, viaţa îşi începuse cursul ei. În fiecare zi oamenii lucrau, de obicei în timpul zilei, cîte odată şi noaptea. După lucru urma o plimbare cu costumul de scafandru de circa două ore, după care se întorceau în casă, îşi lăsau aparatele de respirat şi costumele de scafandru şi începeau lucrul sau odihna. Cînd a sosit poşta, a fost organizată o călătorie la suprafaţă pentru a o aduce într-un recipient care era folosit pentru păstrarea lucrurilor uscate. Alimentele, cilindrii cu oxigen şi toate celelalte lucruri necesare locuitorilor casei erau aduse de oamenii de serviciu de pe „Calypso", îmbrăcaţi în costume negre.

Activitatea în satul-submarin a fost foarte variată. În fond, scopul acestei experienţe era de a dovedi că oamenii pot trăi şi lucra sub apa mării şi, în acest scop, i-am pus să facă lucruri cît mai variate. Unii i-au ajutat pe scafandrii de pe „Calypso" să aşeze casa cea mică în poziţia necesară şi să o pregătească pentru cei doi locatari. Alţii se duceau întotdeauna cu Albert Falco, scafandrul care pilota chesonul, în călătoriile pe care acesta le făcea dincolo de capătul stîncilor sau în adîncime. Cu toate că Falco nu a stat întreaga lună împreună cu locuitorii oceanului, el a petrecut mult timp în casa noastră între călătoriile sale cu chesonul. Garajul, întîmplător, a mers bine. Falco a condus cu îndemînare pe „Denise" la locul său, a închis uşa garajului şi a lăsat chesonul conectat cu sursa de energie electrică de pe „Rosaldo", pentru a fi gata în ziua următoare.

Mostrele geologice de pe fundul mării

Oceanonauţii au cules deasemenea diferite mostre geologice de pe fundul mării şi l-au ajutat pe profesor în experienţele sale cu peştii. Ei au descoperit, de exemplu, că unii dintre peştii mari care circulă în bancuri în timpul zilei se împrăştie noaptea şi fiecare se retrage la locul său. În zori, ei ies din găuri şi se grupează din nou. Profesorul Vaissiere avea o încăpere specială pentru peşti, o construcţie modernă, foarte plăcută, avînd pereţii din plexiglas de diferite culori. Toţi prindeau peşti pe care îi transportau apoi la încăperea specială în saci de polietilenă. Peştii prinşi în cursă puneau în mare încurcătură pe unii peşti mai mari care, crezînd că vor înghiţi o hrană foarte gustoasă, se loveau de materialul plastic...

Experienţa noastră a arătat că oamenii pot munci foarte bine pe fundul mării. Unii dintre ei au săpat chiar cu tîrnăcoape sau cu maşinile pneumatice de forat pentru a dovedi că se pot întreprinde lucrări de construcţie: construirea de baraje, tunele, conducte.

„Casa se scufundă din nou!"

Acţiunea de coborîre a casei mai mici, cu îmbrăcămintea sa de cilindrii de heliu s-a desfăşurat fără incidente. Dar în ziua de 22 iunie aceasta ne-a părăsit. Casa a alunecat şi a început să se scufunde în josul stîncilor. Am făcut un control imediat şi am constatat că stricăciunile suferite erau neînsemnate.

Experienţa putea fi amînată, dar nu abandonată. Dar cu patru zile mai tîrziu drama s-a repetat, de data aceasta într-o formă mai serioasă.

Era ora 10 dimineaţa cînd Marcelline, care se afla la tabloul de control din casa cea mare, a auzit mecanic, pe Servalo strigînd din casa cea mică: „Casa se scufundă din nou". Baza casei celei mici este aşezată pe un fel de pod de stîncă iar partea de sus este ţinută cu un cablu de oţel, fixat de vîrful de stîncă ancorat în recife. Acest cablu a alunecat.

Profesorul şi Wesly, care se aflau în apropiere în costume de scafandri, au sărit imediat în ajutorul lui Servalo. Falco era de asemenea acolo. Un moment mai tîrziu au sosit Goupil şi Bonici. În cele din urmă, ei au reuşit să deschidă panelul superior şi să-l scoată afară pe Servalo. El era calm, dar a acceptat braţul întins de Falco şi de Goupil care l-au ajutat să se ridice la suprafaţă. Eu am coborît pentru a vedea stricăciunile pricinuite, dar şi de data aceasta ele nu erau mari. Cîteva zile mai tîrziu, Andre Portelatine şi Raymond Kientzy, scafandrul nostru principal, au început să locuiască în noua casă.

În săptămîna petrecută aici nu s-a întîmplat nimic. Casa lor se deosebeşte de casa cea mare şi, pentru a-i vizita, este nevoie de un drum destul de lung, casa cea mare fiind folosită ca staţie. Poziţia pe care casa-rachetă o ocupă pe panta de recife, o face să fie foarte vizibilă. Nu am avut prea mult de suferit de pe urma rechinilor care, deşi sînt numiţi aristocraţi ai mărilor, au dat dovadă de destulă timiditate. Kientzy mi-a spus că a văzut odată un rechin imens, dar în cea mai mare parte a timpului, ei nu s-au arătat.

Cum se aud glasurile în adîncuri

O consecinţă amuzantă a locuitului în casa cea mică este aceea că amestecul de heliu schimbă vocea locuitorilor. Glasul lor piţigăiat, ridicol de subţire, ne stîrnea rîsul cînd îl auzeam la telefon. Dar acelaşi lucru se întîmpla oricui se ducea să-i viziteze. Un hohot puternic de rîs devine aici un chicot isteric, subţire şi sughiţat.

Către sfîrşitul experienţei noastre, la 9 iulie, a venit şi prima femeie oceanonaut. Soţia mea, Simone, care în timpul întregii acţiuni a fost însărcinată cu trimiterea de provizii de la suprafaţă, a hotărît să petreacă cîteva zile în casa de care se îngrijise. „Păstriţa", aşa cum o poreclise echipajul, s-a achitat minunat de această sarcină de administrator al întregii aşezări.

Lucru destul de ciudat, încordarea a început să fie mai mare în rîndul nostru, cei de pe vase, decît în rîndul celor de dedesubt. „Căpătaţi cearcăne sub ochi şi slăbiţi, voi cei de la suprafaţă" ne-a spus Vanoni.

Acţiunile celor de jos au început să aibă o nuanţă de nostalgie. Tabloul nocturn al peştilor, sărbătoarea sardelelor, spectacolul peştilor care se mişcau fără nici un efort, deveneau din ce în ce mai puţin plăcute.

Din nou la suprafaţă!

În sfîrşit, au ajuns sus. Reducerea presiunii după o lună petrecută sub apă este o treabă îndelungată. Ei au trebuit să facă o inhalaţie de oxigen şi o serie de şedinţe de raze ultraviolete ca să poată suporta razele fierbinţi ale soarelui. Au venit la suprafaţă doi cîte doi şi au fost instalaţi în marea noastră cameră de scădere a presiunii, mare şi confortabilă ca un salon de spital. Controalele medicale au fost terminate. Toată lumea este perfect sănătoasă!

Vanoni descrie momentul întoarcerii: „Am privit soarele şi l-am lăsat să mă orbească cu lumina lui. Era bine. Am simţit atmosfera aşa cum n-am mai simţit-o niciodată pînă acum. Am regăsit tonurile trandafirii aproape uitate între tonurile de verde şi albastru de jos. M-am dus la prora lui „Rosaldo" şi am privit zgomotoasele compresoare care timp de patru săptămîni ne-au alimentat cu apă şi energie electrică. Am mers încoace şi încolo şi îmi simţeam picioarele grele, deoarece pierdusem obişnuinţa. În noaptea aceasta mă voi culca fericit pentru că am realizat ceva, deşi un lucru modest, am experimentat viaţa la o adîncime moderată sub apa mării.

DESTĂINUIRILE UNUI GANGSTER

Undeva pe teritoriul Statelor Unite, într-o vilă baricadată şi apărată ca o fortăreaţă, trăiesc, de un an şi mai bine, doi oameni. Este vorba de gangsterul Joseph Valachi şi unul dintre anchetatorii F.B.I.

După cum relatează presa occidentală Valachi este autorul celor mai senzaţionale destăinuiri care au fost făcute vreodată poliţiei de peste Ocean. Ele se referă la activitatea şi modul de funcţionare al unei asociaţii sui generis din S.U.A. numita „sindicat al crimei". Despre acest „sindicat al crimei" se vorbeşte de foarte multă vreme, însă amănunte precise nu au fost cunoscute.

Valachi este primul membru al acestei societăţi de criminali care s-a hotărît — după cum se spune în argoul gangsterilor americani — să „cînte". Prins în 1959, în momentul efectuării unor afaceri cu droguri, Valachi a fost condamnat la 20 de ani închisoare. Din nu se ştie ce motive „sindicatul crimei" a hotărît să-l „lichideze" pe acesta în timp ce se afla în închisoare. Aflînd despre primejdia care plana asupra capului său, Valachi l-a asasinat în celulă pe unul dintre deţinuţii care fuseseră însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire a „sentinţei" pronunţate de conducerea asociaţiei gangsterilor. După aceasta, Valachi a cerut poliţiei să-i găsească alt acoperămînt la adăpostul căruia să spună tot ce ştie despre asociaţia al cărei membru a fost.

Relatări cu privire la unele dintre dezvăluirile sale au apărut în multe ziare apusene. El a descris structura organizatorică a acestei asociaţii a gangsterilor şi a divulgat toate personajele pe care le cunoştea. În fruntea „sindicatului crimei" se află Vito Genovese; el conduce treburile dintr-o închisoare din Atlanta unde ispăşeşte o condamnare de 15 ani închisoare pentru contrabandă de droguri. Genovese a ajuns în fruntea societăţii în 1957, după ce a organizat asasinarea lui Albert (Boum Boum) Anastasia, pe atunci regele gangsterilor. El a organizat conferinţa „la nivel înalt" a gangsterilor, ţinută cu vreo doi ani în urmă, la Apalachin, pentru a obţine confirmarea lui în noul post şi pentru a proceda la o redistribuire a teritoriului Statelor Unite între diversele grupuri de gangsteri.

Sub conducerea lui Genovese se află o „comisie" formată din 12 „patroni" ai diverselor categorii de bande ce acţionează în diferite domenii. În cadrul asociaţiei gangsterilor domneşte o teroare sîngeroasă. Membrii asociaţiei semnează cu sînge jurămîntul de credinţă faţă de „patroni". Cea mai mică bănuială de infidelitate este sancţionată imediat prin lichidarea „indezirabililor". După cum s-a aflat, un anume Antony Strollo a fost executat anul trecut iar cadavrul său a fost distrus de către membrii sindicatului crimei prin plasarea lui într-un automobil care a fost băgat într-o presă hidraulică cu ajutorul căreia maşinile sînt transformate în blocuri de metal presat.

Viaţa socială a membrilor este strict reglementată. Căsătoriile fiilor lor sînt aranjate între părinţi fără consultarea părţilor interesate. Ele nu pot avea loc decît între familii situate pe aceiaşi scară a ierarhiei care domneşte în asociaţia gangsterilor.

Pătruns în această societate de la o fragedă vîrstă, Valachi nu a putut parcurge toate treptele ierarhice pentru a face parte din conducere. Totuşi, el a fost atît de bine plasat încît să fie la curent cu toate hotărîrile importante adoptate la conferinţa de la Apalachin. Nu se ştie însă cu exactitate ce s-a întîmplat ulterior din moment ce „comisia" asociaţiei a hotărît lichidarea lui. Fapt este că din momentul cînd el a început „să cînte" cei 1 000 de gangsteri din asociaţie au hotărît ca acesta să fie... cîntecul de lebădă al lui Valachi.

De atunci Valachi se află „undeva" pe teritoriul Statelor Unite, păzit cu străşnicie de poliţie.

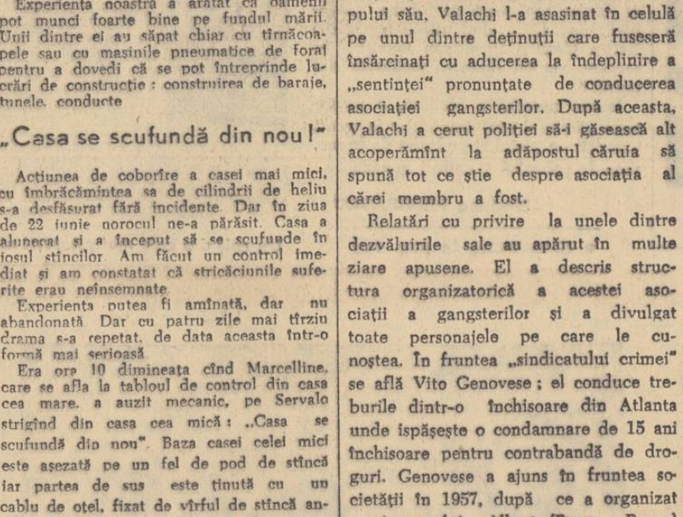

O demonstraţie impresionantă împotriva discriminării rasiale. În faţa unui şantier de construcţie din Brooklin, New York, unde se practică discriminarea rasială, un grup de negri şi albi s-au aşezat pe jos şi, în semn de protest, s-au legat în mod simbolic cu lanţuri de mîini.

Meridiane

Foarte bine, domnule Klerk!

All right, domnule Klerk! Excelent! Măsurile pe care le-aţi luat sînt cît se poate de binevenite. Ele pun capăt unei situaţii de netolerat şi fac aceasta nu cu autoritatea îndoielnică a unei oarecare iniţiative particulare ci purtînd girul înaltei dv. funcţii de ministru de interne al Republicii Sud-Africane.

Exponatele acelea care atîrnau în muzeul din Transvaal stăteau ca un spin în ochii oricărui om cumsecade. Auziţi ce îndrăzneală! Să propage o suspectă teorie evoluţionistă a unui oarecare gentleman Darwin, după care oamenii şi-ar trage originea din maimuţă! (N-ar strica poate, domnule ministru, să se cerceteze dacă nu cumva acest dubios gentleman are legătură cu comuniştii...)

Dv. aţi arătat pe bună dreptate că teoria sa „contravine legendei biblice despre facerea lumii". Dar nu este vorba numai de asta. Exponatele sînt instigatoare. Ele încearcă să demonstreze un lucru neînchipuit de ruşinos şi de primejdios totodată. Că toţi oamenii s-ar trage dintr-o specie de maimuţe. Subliniez: toţi oamenii. Adică şi noi, cei cu pielea albă, şi aştilalţi, negrii, am avea acelaşi îndepărtat strămoş. Ce neobrăzare! Barem dacă ar fi arătat că albii se trag dintr-un soi de maimuţe, superioare, iar negrii dintr-o altă specie, inferioară.

Vă felicit, domnule ministru! Această măsură dovedeşte cu prisosinţă înţelepciunea şi capacitatea intelectuală a dumneavoastră.

U. VĂLUREANU

Manolis Glezos la înmînarea Premiului internaţional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare"

Cu cîteva zile în urmă eroului naţional al Greciei, Manolis Glezos, i-a fost înmînat Premiul internaţional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare".

Manolis Glezos a fost salutat de scriitorul K. Fedin, Nikolai Tihonov, preşedintele Comitetului sovietic pentru apărarea păcii, de Nadejda Troian, Erou al Uniunii Sovietice, de cunoscutul savant acad. Boris Ribakov şi de alte persoane.

În cuvîntul său de răspuns, Manolis Glezos a subliniat, printre altele: „Calea pe care trebuie s-o mai străbată omenirea în lupta pentru întărirea păcii este încă lungă. Piedicile şi greutăţile care trebuie să fie înlăturate sînt încă mari. Cu toate acestea noi privim cu optimism spre viitor". „Pe zi ce trece a subliniat Glezos, devine tot mai clar că lupta popoarelor îmbinată cu politica de pace a ţărilor socialiste şi a celorlalte ţări care sînt pentru coexistenţa paşnică, constituie un factor decisiv în preîntîmpinarea unui război".

De vînzare Colosseum-ul din Roma!

Ce n-au văzut în istoria lor de aproape douăzeci de secole zidurile celebrului amfiteatru — Colosseum-ul din Roma. Spectacole de circ, lupte ale gladiatorilor, creştini devoraţi de fiare sălbatice. Străvechiul amfiteatru, sau mai bine zis ce a mai rămas din el, a rezistat intemperiilor şi continuă şi astăzi, în zilele noastre să încinte privirile. Potrivit datelor existente, în Italia vin anual peste 2 milioane de oameni din străinătate. Însă nu toţi turiştii ştiu să preţuiască în mod cuvenit mărturiile unei civilizaţii străvechi. Unii îşi scrijelesc numele lor în zid, alţii mai „inventivi" caută să ia acasă drept suvenir o bucată din zid. Cu acest fel distrugerea naturală, sub imperiul timpului, a străvechiului monument este accelerată. În afară de aceasta, apele subterane de sub clădirea amfiteatrului au făcut ca temelia să se lase tot mai mult. Toate acestea ar putea fi îndreptate. Se pot lua măsuri de supraveghere a turiştilor, mari amatori de suveniruri, după cum pot fi luate măsuri tehnice pentru consolidarea fundamentului, pentru prevenirea acţiunii apelor subterane. Se anunţă însă că nu se găseşo fonduri pentru o asemenea operaţie. Municipalitatea din Roma a găsit o soluţie salvatoare: să vîndă Colosseumul. Cui? Unui american bogat. Despre acest lucru a scris recent ziarul „Corriere della Sera." Americanul, al cărui nume nu este amintit, a declarat că va cumpăra Colosseum-ul ,păstrînd dreptul de proprietate timp de 30 de ani, răstimp în care va încasa banii din vînzarea biletelor. În afară de aceasta, el intenţionează să amenajeze în interiorul circului un restaurant modern, ceea ce — bine înţeles — va aduce un aflux de vizitatori şi un spor al profiturilor. În schimb, americanul promite să efectueze reparaţiile generale şi cele curente pe care le necesită monumentul.

Americanul a plecat acasă ca să se mai consulte în privinţa tranzacţiei, însă afacerea poate fi considerată ca încheiată de vreme ce el a şi depus un avans.

Aşadar, în perspectivă se află înfiinţarea unui local în care se vor vinde mîncăruri şi băuturi, care va funcţiona într-unul din cele mai măreţe monumente antice, construit în anul 75 al erei noastre.

COMOARA DIN TOPLITZSEE

SCRISOARE DIN VIENA

Era prin zbuciumata primăvară a anului 1945... Măcelul pornit de Hitler se apropia de sfîrşit după ce inundase în sînge Europa. Rănile unui război crîncen sîngerau din plin, gropile comune erau presărate de-a lungul Europei, în lagărele naziste crematoriile funcţionau fără încetare. Maşina morţii lucra cu febrilitate în ajunul lichidării ei...

Primăvara anului 1945... În timp ce unele popoare de acum descătuşate, luptau pentru înfrîngerea definitivă a ciumei brune, în vestul Europei, fasciştii notorii dădeau ultimele ordine de împotrivire în timp ce ei înşişi se retrăgeau cu viteză, încercînd să se pună la adăpost. Viitorul ameninţa. Trecutul acuza.

Mulţi dintre conducătorii hitlerişti, care se retrăgeau „strategic", în debandadă, în timp ce trîmbiţau încă un sfîrşit victorios, au căutat adăpost în munţi. Alpii erau asaltaţi. Fiarele se retrăgeau în vizuini după ce şi-au luat prada. Undeva prin Austria, unde lacuri tainice înconjurate de munţi predispuneau cîndva la visare, pătrunseră căpetenii hitleriste urmate de coloanele lungi de camioane pline de pradă de război. În lăzi închise ermetic, comandă specială, erau adunate bare de aur, bijuterii, obiecte de artă. Generalul S.S. Spatzel a adus trei camioane pline cu bare de aur, generalul Fabiunke, 20 de lăzi cu monede de aur — aşa-numita „comoară croată". Comorile au fost ascunse în cabanele din munţi, îngropate în locuri tainice sau scufundate în lacuri adînci.

În 1945, după înfrîngerea hitleriştilor, tezaurul băncii Reichului a fost găsit gol, deşi cel de-al III-lea Reich pusese stăpînire pe aur şi devize din mai toate ţările ocupate vremelnic.

Într-o consfătuire care a avut loc la Strassburg marii industriaşi germani, împreună cu Himmler şi Kaltenbrunner, au hotărît să plaseze averile de la banca Reichului în ţări neutre, însărcinînd pe Kaltenbrunner, şeful Gestapoului, cu executarea. Se ivea astfel prilejul de a schimba banii falşi proveniţi din „afacerea Bernhard" — cea mai mare afacere de falsificare de bani cunoscută pînă acum, la care au fost folosiţi deţinuţii din lagăre. Începutul a fost făcut la Ebensee, cu monede englezeşti. Ele au fost primite de banca elveţiană. Ca sumă realizată — banii aveau de fapt scopul de a crea haos în economia engleză — a fost finanţat spionajul german.

Despre comorile ascunse în 1945 în apropiere de Bad-Ischl, renumită staţiune din Austria, se povestesc multe. Zeci de variante circulă pe această temă. Lampa lui Aladin este căutată de mulţi vrăjitori. Sînt mulţi, se spune, care au participat la îngroparea sau scufundarea comorilor. Din cauza vitezei cu care înaintau trupele eliberatoare fasciştii nu au reuşit să „lichideze" pe toţi martorii oculari. Aurul, fie el şi năclăit de sînge, prezintă o irezistibilă atracţie pentru anumiţi indivizi. Simpli aventurieri, mînaţi de dorinţa de îmbogăţire peste noapte, dau crezare zvonurilor, pornesc la drum, către munţii ce străjuiesc lacurile tăcute. Aventurierilor însă le stau în cale „iniţiaţii", unii dintre cei care ştiu.

Se zice, şi se zice cu insistenţă, că în primăvara anului 1945 S.S.-ul, Gestapoul şi banca celui de-al III-lea Reich au transportat la Bad-Ausee, 30—35 recipiente — executate după îndelungate probe de rezistenţă — în care se aflau diverse documente secrete. Recipientele care rezistă coroziunii au fost cufundate la o adîncime de 50—70 m, în Toplitzsee. Locurile exacte unde se află ele sînt însemnate pe o hartă specială. Se zice (şi expresia se va mai repeta) că anumite persoane posedă această hartă. Dar nu numai documentele au fost scufundate în Toplitzsee. Se spune că în acest lac, înconjurat de munţi înalţi, s-ar afla 22 de lăzi ermetic închise, bine izolate, fiecare cu 20 de bare de aur, adică cu 48 kg aur, altele cu bani. Aceasta ar fi comoara ascunsă de Skorzeny. De asemenea, după cum susţin unii, documentele secrete, precum şi lista cu cifrul conturilor de la diverse bănci elveţiene şi suedeze s-ar afla în nişte lăzi lungi de un metru care poartă iniţialele B. 1 pînă la B 5 şi de la B 7 la B 22. Se zice că ar exista şi lada B 6 dar că ea ar fi fost scoasă la suprafaţă în urma acţiunii întreprinsă de revista vest-germană „Stern" în august 1959 cînd au fost scoase şi 8 lăzi cu bani falsi. Un ordin venit de „sus" a pus capăt cercetărilor. Ce conţinea lada B 6 nu s-a aflat. Circulă zvonuri diferite. Ziarul „Volksstimme" afirmă că „Stern" a renunţat la acţiunea aceasta bănoasă în schimbul unei corupţii consistente. Se naşte întrebarea cine a făcut plata în această misterioasă afacere? Ca să aflăm răspunsul trebuie să căutăm un capăt în ghemul încurcat.

La Toplitzsee, mai exact spus în unele localităţi din imediata apropiere a lacului care ascunde în zilele noastre comori, mişună tot felul de indivizi. Unii caută aurul, banii, bijuteriile, alţii însă umblă după o pradă mai serioasă: lăzile cu documente secrete ale Reich-ului hitlerist. Ele sînt pentru unii „aurul cel mai pur". În afară de faptul că într-una sau mai multe lăzi se află cifrul conturilor de miliarde de la diverse bănci din Elveţia şi Suedia, în afara faptului că documentele secrete conţin nume pe care s-au depus anumite sume, ele mai conţin şi documente din care rezultă nume de „supraoameni" direct răspunzători de zecile de mii de crime comise de hitleriştii.

Dr. Höttl, Friedrich Stern, Schwend fac parte dintr-unul din numeroasele grupări care încearcă să pună stăpînire pe materialul compromiţător pentru a şantaja cu el diverse „personalităţi". În R.F.G. sînt destule persoane, în conducerea economică şi politică, pentru care „comoara din Toplitzsee" constituie o permanentă ameninţare. Se zice — şi este greu de afirmat cu certitudine — că numărul lăzilor aflate în Toplitzsee ar fi scăzut foarte mult. Se zice, că partea leului a fost luată de vechii nazişti prin intermediul familiilor lor sau al unor cunoştinţe care au venit în Austria ca turişti „nevinovaţi" şi au rătăcit pe la Toplitzsee. Şi Eichmann a fost, prin anul 1945, un scurt timp la Bad-Ausee. Simplă întîmplare?

Skorzeny, care a ascuns în Toplitzsee lăzi cu bare de aur, este acum un bogat exportator în Spania. Rajakowiki, — celebrul Enriko Raja care a fost arestat în urmă cu cîteva luni pentru crimele sale — posedă o firmă evaluată la 100 milioane şilingi. După cum apreciază presa austriacă cea mai mare parte a averilor scoase din Toplitzsee au fost folosite în investiţii la firmele vest-germane.

Se relatează că 700—800 întreprinderi sînt finanţate cu acest capital.

După cum s-a aflat, o grupare fascistă internaţională, condusă de Skorzeny, a luat legătură cu cercurile financiare vest-germane privitor la comorile din Toplitzsee. Şeful „statului major" este considerat fostul colonel german Rudel, care s-a stabilit recent în Austria. Omul din umbră însă, care trage firele acestei afaceri, rămîne fostul spion hitlerist, actualul exportator peruvian, Friedrich Schwand. Între diversele grupări care îşi fac drumul spre Toplitzsee se desfăşoară o luptă aprigă. Gruparea fostului general Sepp Dietrich încearcă să împiedice explorarea. Veghează ca documentele compromiţătoare, zdrobitoare acte de acuzare, să nu apară la lumina zilei. Pe de altă parte, organizaţia luptătorilor din rezistenţă are toate motivele să apară la suprafaţă lăzile care ar povesti multe...

La începutul lunii trecute a explodat ca o bombă ştirea că au fost scoase două lăzi cu documente secrete. „Aurul şi banii nu ne interesează, au declarat cei ce s-au opus hitleriştilor. Ne interesează numai documentele".

Lupta pentru comoara din Toplitzsee a luat în ultimul timp forme dramatice. Accesul a fost oprit aici de autorităţile austriace. Nu se dau aprobări pentru cercetări şi fără a fi observat este greu să întreprinzi ceva. Pereţii verticali ai Alpilor au dus la moarte mulţi dintre acei care s-au încumetat să încerce a pătrunde nevăzuţi. Şoseaua de la Ausse peste Grundlsee, singurul drum accesibil, este păzită temeinic. Dar în mai 1965 se împlinesc 20 de ani de cînd au fost făcute depunerile la băncile elveţiene şi suedeze şi dacă pînă la această dată nu este aflat cifrul — acea tarbă a fiarelor care se află în fundul lacului — sumele fabuloase se prescriu, conform legilor în vigoare, în contul băncilor respective. De aceea, lupta continuă...

În turul comorilor din Toplitzsee se agită multe grupări, fiecare cu interesele sale. Dar, poate — cine ştie — lacul a fost de mult deposedat de comorile sale.

Greta GRAUR

August 1963

• MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN •

Cine-i vesel?

Povestire de James Hanley*) (Irlanda)

— Ce acuzație i se aduce? întrebă judecătorul.

Aruncă o privire omulețului din boxă. Îmbrăcat în cafeniu din cap pînă-n picioare, mai purta și un fel de bască, tot cafenie, trasă tare pe o ureche. Mîinile și le ținea pe bară. Mîini puternice, cafenii și ele, de mult ce le arsese soarele. În schimb, stăpînul lor era un nimica de om, cu umerii înguști și fața iigărită. Pe față, o expresie de poznaș.

— A provocat scandal și a întrerupt circulația, purtînd o pancartă de zece ori mai mare ca dînsul, pe care scria: „Zău că-i bună viața". Drept care l-am declarat periculos pentru ordinea publică și l-am ridicat de pe stradă sub stare de arest.

— Unde-i pancarta? Să fie adusă imediat pancarta! spuse autoritar judecătorul. Și uitîndu-se la omul din boxă, îi remarcă din nou mîinile, tăbăcite de soare.

Sergentul de stradă reveni cu o prăjină lungă, la capătul căreia stătea înfășurată o pînză.

— Deschide-o, vreau să zic, desfășoar-o, s-o vadă și tribunalul.

Polițistul, înălțînd prăjina, o scuturâ pînă ce fișie din vîrf își dădu drumul toată.

— Bine, dar povestea asta ocupă o stradă întreagă, exclamă judecătorul.

În curentul de aer ce venea dinspre fereastra deschisă, pînza flutura leneș. Da. Corpul delict confirma acuzația. Era o fîșie lungă de tot, cît lățimea sălii de judecată, purtînd în litere aurii, orbitoare, cusute pe suprafața ei albă, aceste cîteva cuvinte: „Zău că-i bună viața!"

Toată lumea privea pancarta, toată lumea, cu excepția omulețului din boxă. Pentru el, după ce-i fusese ca o stea călăuzitoare, ajunsese acum literă moartă. Toți ochii aceia iscoditori din sala tribunalului i-o pîngăreau și, oarecum, o înstrăinau de dînsul. Judecătorul, scrutîndu-l atent, murmură pe un ton ce nu psevestea nimic bun: — Va să zică, așa. Apoi, după o scurtă tăcere începu oficial:

— Să auzim acuma ce ai de spus în apărarea dumitale? Ridică-te. Ești atît de mărunțel, încît lumea din sală nici nu te vede bine. Numele dumitale? Adineaori n-am fost atent.

— Henry Johnson.

— Profesia?

— Conducător de camion.

— Șofer, vrei să zici.

— Da, dom'le judecător. De camion.

— Vîrsta?

— Cin'ze'șase.

— Starea civilă?

— Căsătorit, cu șase copii.

— Procedura e completă. Trecem la fond. Liniște, vă rog.

Lumea din sală își întoarse privirile către numitul Johnson. Stătea în picioare, cu degetele groase de la mîini înfipte în butonierele surtucului, vădind un nu știu ce nepăsător și mucalit în întreaga lui înfățișare.

— Uitați cum a fost, dom'le judecător. Subsemnatul se scoală deobicei la cinci juma', mănîncă ceva și fuga la garaj. Seara, în jur de șase, îs iar acasă, iar mănînc ceva și iar mă culc. Alaltăseară, tocmai cînd îmi beam ceaiul, vine cucoana mea, că eu așa o strig, și-mi flutură un ziar pe sub ochi. — Ai citit? mă întreabă. — Nu, zic, că nu-l citisem. Mi-l lasă pe masă și pleacă să culce puștimea. Cînd se întoarce, mă întreabă din nou: — Ai citit? Mie nu-mi trebuie mult ca să-mi ies din sărite. — Ce dumnezeu, cucoană, nu ți-am spus o dată că nu? Dacă povestea se oprea aici, toate erau în regulă și nici eu nu întram azi la apă. După ce-mi trece furia, că mie nu-mi trebuie mult ca să-mi treacă, o întreb: — Da' ce scrie? — Scrie că săptămîna viitoare o să avem război!—Nu mai spune. Ia să văd și eu. Citesc, mă cule și mă perpelesc toată noaptea. Uite așa mi se învîrteau prin cap ideile. Da'ce, parcă trebuie să citesc ziarele ca să aflu că-i ceva în neregulă pe lumea asta? Ieri dimineață, iar mă scol și iar fuga la garaj, cînd mă întîlnesc cu Jack Burns — stă ușă în ușă cu mine. La șase fără un sfert, tot fuga la lucru și dînsul. — Bună dimineața, Jack, zic. — Măi dă-o dracului de dimineață, zice. Unde-o vezi tu că-i bună? Ceva mai încolo, o vecină stă și-și spală geamurile. Are femeia aia o față, s-o pui statuie la poarta cimitirului, nu alta. Eu, chit că mă întîlnesc cu dînsa de două ori pe zi, nu obișnuiesc să-i dau bună dimineața. Dacă i-aș da, mă tem că m-ar face cu ou și cu oțet, ca și Jack. Da' parcă numai ea?! Pe strada noastră, dom'le judecător, îs mulți din ăștia care, cînd îi vezi, juri: dac-ar zîmbi o dată, le-ar plezni obrazul bucățele-bucățele. Ce-mi zic eu? Fir-ar ea să fie de lume, că tare-i amărîtă. Ia să le scriu eu ceva vesel, așa ca de la mine. Și mi-am făcut pancarta asta. Uitați-vă la ea, dom'le judecător. Vi se pare că-i albă, da' nu-i. Eu zic că asta-i culoarea bucuriei. Cuvintele, am stat ceasuri întregi să i le cos. Cum mi-au venit ele mie. Și-s adevărate, dom'le judecător. Eu, cum să vă explic? Eu cred în ele. Pușcanii mei îs ăi mai grozavi pe care i-ați văzut dumneavoastră vreodată, iar cucoana mea, dac-o rugați frumos și bine înțeles, dacă are cu ce, vă face niște plăcinte cum nici în vis n-ați mîncat. Zău că-i bună viața! Mie, după lucru, îmi place un păhărel și-o pipă de tutun din ăla tare, bine înțeles dacă am de unde. Așa că am stat să cos literele și tîrziu, după ce-au plecat toți din garaj, eu, cu pancarta mea, pe mijlocul străzii. Da, dom'le judecător. Recunosc. Și strigam: — Hei, fraților, fraților, zău că-i bună viața! Da' mai zîmbiți și voi odată, ce dumnezeu? Adică, de ce numai să zîmbiți? Rîdeți de-a binelea! Așa, ca să se întindă rîsul în toată lumea, că-i mai molipsitor ca scarlatina... Acolo, în cartier, unde-s numai garaje și fabrici, toți care treceau pe stradă, îmi făceau cu mîna și dacă nu rîdeau, măcar îmi zîmbeau. Da' cînd am ajuns în centrul centrului, dom'le judecător, printre lume care, de, ar trebui să se bucure prima de viață, că nu se scoală la cinci și le spală alții geamurile, aici numai că se opreau pe trotuar și căscau ochii la mine, da' nu rîdea niciunul. Nu. Sătui, bine îmbrăcați, da', se vede, nu rîseseră de atîta vreme că și uitaseră, pe semne, cum se rîde. Atunci veni dom' sergent, și cu carnetelul dumnealui în mînă mă întrebă: — Ce dracu faci aici? — Ce să fac, dom' sergent, zic, nu fac nici o crimă. Doar vreau să-i conving și pe domnii ăștia să rîdă. — Și ce credeți? În vreme ce domnii de pe trotuar stăteau și se holbau la mine ca la o maimuță, singurul care a rîs a fost dom' sergent. Spuneți și dumneavoastră dom' sergent, nu-i așa c-ați rîs?... Da' nu mult. O dată și gata. Și nu pentru că s-ar fi bucurat că-i bună viața. Nu. A rîs pentru că mă credea pe mine nebun. — Uitați ce-i domn' sergent, zic. Doar nu-i o crimă ca într-un stat puternic ca al nostru să ieși în stradă și să chemi oamenii să rîdă! — Fleacuri zice. Ori n-ați spus așa, dom' sergent? Și se încruntă la mine:—Îți dai seama ce faci? Eu încerc să-i explic: — N-am citit încă nicăieri că veselia e o fărdelege.

Omulețul și aici în tribunal îl mai măsură o dată pe sergent din cap pînă în picioare.

— Te crezi deștept, îmi zice, da' nu-i nimica de capul tău decît că faci scandal și întrerupi circulația. Pancarta se confiscă. Urmează-mă la comisariat. — Dă-mi drumu', dom' sergent, zic. M-așteaptă cucoana mea la cină. — Păi la comisariat, zice, îți pun la dispoziție hîrtie și creion și-i trimiți de-acolo un bilețel cu vorba asta a ta: „zău că-i bună viața", și adresa. Abia atunci s-au hotărît și domnii de pe trotuar să rîdă. N-am mai răbdat. Mi-am ieșit din sărite și recunosc, am făcut de-a binelea scandal. Adică de ce rîdeau acuma, cînd își bătea dom' sergent joc de mine? Oare înainte, cînd le strigasem „zău că-i bună viața", tocmai dumnealor, cei sătui, nu mă crezuseră?!

Atîta nedumerire se deslușea în glasul lui încît, deși tăcuse, în sala de judecată nu clînti nimeni.

Judecătorul, încurcat, își privea mîinile albe.

În romînește de Radu NICHITA

*) **Născut în 1901 la Dublin, James Hanley a început să scrie tîrziu, după o tinerețe frămîntată, de-a lungul căreia a schimbat vreo jumătate de duzină de meserii și a colindat aproape întreg globul pămîntesc. Toate acestea i-au dat, desigur, materia primă a numeroaselor sale romane și volume de povestiri care, luate laolaltă, alcătuiesc o cronică sui-generis a vieții contemporane din locurile și mediile pe care le-a cunoscut. Actualmente, scriitorul e stabilit în Anglia.**

În Cosmos

Povestire de Anna Lehitzkaia (Polonia)

Mă apucă emoția cînd citesc despre cuceririle științei. Încep să tremur cînd mă gîndesc la posibilitățile ce ni se deschid în față. Bărbații, geloși pe secretele lor, afirmă că noi, femeile, nu sîntem în stare să cuprindem, cu mintea noastră slabă, asemenea domenii ca cibernetica și alte probleme ale contemporaneității.

Ridicol! Cine, dacă nu femeile, au dezvoltat, secol de secol asemenea științe care se numește cosmetică și a cărei sarcină este chiar limitarea influenței timpului? Mergînd pe căile deschise de cosmetică, bărbații au descoperit că cosmonautul, în călătoria lui interplanetară, nu va îmbătrîni. Mult timp nu mi-am putut veni în fire la auzul acestei vești și am hotărît, în sfîrșit, să mă înscriu voluntară în acest Cosmosmetic Cosmos. Îmi închipui perfect de bine totul, așa cum se va petrece...

Scene emoționante de adio, flori, nu flori, mai bine zis alge care au calitatea de a se înmulți în Cosmos, asigurîndu-mi astfel în rachetă hrana spirituală și materială. La cosmodrom, — lume peste lume, operatori de cinema, corespondenți și... și Metea Boloncik din Tarhomin. Toți mă felicită. Iar eu, într-un costum bine călcat, le fac semn cu mîna, indiferentă față de tot ce-i pămîntesc. Intru în nava cosmică, chem pilotul, pilotul automat desigur, și — fiuuu! — spre Soare și stele. În jurul meu, Cosmosul. Iar acolo, departe pe pămînt, Metea Boloncik își încovoaie spatele, ca prin muncă să-i treacă dorul de mine; el nici nu observă măcar că devine un om însărit. Banii îi depune la casa de economii, gîndindu-se la întoarcerea mea. Abea acum își dă seama ce comoară a pierdut. Înainte vreme nu se putea nici cum hotărî să se căsătorească cu mine... Așa-i trebuie! În acest timp eu străpung spațiul interplanetar, anii trec și cînd se împlinește o jumătate de secol, mă întorc pe Pămînt. Poate vă gîndiți că din rachetă coboară o babă gîrbovă, bolnavă de reumatism cosmic? Nicidecum! Abea a aterizat racheta și din ea coboară zîmbitoare, neîntinată de vreme, o tînără cosmonaută de douăzeci de ani. Aceasta, desigur, sînt eu. Iar pe aerodrom, — fiii și nepoții gazetarilor care m-au condus acum cincizeci de ani. Mai încolo — spre barieră — se află un cărucior, iar în cărucior un bătrînel de 70 de ani, cu carnetul de economii în mînă. Acesta e Metea Boloncik, pe care prietenii, la rugămintea lui, l-au adus aici.

El mă binecuvîntează părintește și mă îmfiază imediat. Mai tîrziu mă căsătoresc. Vremea de pe Pămînt mi se pare nepămîntească, iar după o perioadă de vreme văd clar în oglindă că e timpul să plec din nou în Cosmos, de data aceasta în zona întîmplării. Și din nou zbor și din nou mă întorc, însă ca o fată de 15 ani. Cît de minunată e copilăria cînd te știi copil! E plăcut să visezi cînd ai o rațiune științifică, așa cum am eu! I-am povestit și lui Metea despre aceste visuri. Iar el mi-a spus:

— Te rog să fii mai atentă cu aceste călătorii cosmice. Dacă un bărbat o să vrea să se răzbune pe tine, te trimite în Cosmos copil și te întorci unicelulară.

Am strîns doar din umeri. Eu pătrund cu mintea mea culmile cele mai înalte ale științei, pe cînd mintea lui Metea se pricepe doar la însinuări la adresa unor persoane.

Un nesimțit!

Traducere de I. SAFIR

Aspect de la crosul desfășurat la Slatina

SPORTIVII DIN MIEZ DE AUGUST

Nu sînt nici culminante recorduri, nici supreme performanțe imortalizate în panteonul gloriei sportive. Adesea anonime, pierdute în simplitatea micilor terenuri de sport, în poienile de pădure sau pe drumuri de țară, aceste competiții depășesc prin amploarea lor de masă cifrele înscrise în tabelele de aur ale recordurilor și prin însăși prezența lor plină de farmec sînt, la urma urmei un concludent record.

Căci oare ce concurs sportiv, aureolat de tunetul de ovații al marilor stadioane s-ar putea compara cu participarea aceasta de sute de mii de concurenți, adică de sute de mii de tineri veniți din uzine sau de pe ogoare, cu dorința firească de a se întrece la oină, șah, atletism, baschet, volei, fotbal și la cîte și mai cîte discipline. Nici vorbă, sportul de performanță, de aici din iureșul acesta proaspăt, trebuie să-și extragă seva dătătoare de viață. Să nu uităm că o fată tînără cu codițe, debuta anonim, cu ani în urmă, într-o asemenea competiție pe meleagurile bănățene, fără ca cineva să bănuiască atunci că detenta aceea stîngace la început, va propulsa pe firmamentul tabelelor de performanțe, numele recordmanei mondiale Iolanda Balaș.

Să ascultăm și să privim atenți, așa dar, acum în miez de august, cînd se desfășoară atît de diversele și amplele competiții ale Spartachiadei de vară ale tineretului, foșnetul în iarbă și zvîcnetul impetuos al primilor pași care iau contact pentru prima oară cu sportul. Sînt întreceri care-și au inedit tul lor și care conturează imaginea grăitoare a dezvoltării continue a sportului de masă pe tot cuprinsul patriei noastre.

Cînd scriu aceste rînduri, îmi este prezentă în față bucuria citită pe chipul muncitorului P. Marinescu de la „Flacăra Roșie" care pe stadionul „Bumbacul" a cîștigat cursa de 100 de metri în timp ce tovarășul său de muncă și de sport, (amîndoi novice pe stadioane) Marin Udrea, a cîștigat proba de lungime în faza întrecerii din raionul Tudor Vladimirescu, a spartachiadei de vară a tineretului. Nume, fapte, rezultate găsim în aceste zile pe toate meleagurile țării, la Reșița, Oradea, Curtea de Argeș sau în așezările dobrogene.

Aș cere însă îngăduința cititorului să ne oprim împreună o clipă în mijlocul colectiviștilor de la Stoicănești unde sportul nu mai este acum un oaspete ocazional, ci a intrat de mult în obișnuința celor aproape 400 de tineri care-l practică în mod curent în orele lor libere. Anul acesta, pe filele spartachiadei de vară a fost înscris și baschetul. Întrecerile au loc între echipele sportive ale brigăzilor a IV-a și a VII-a de cîmp, a brigăzii de zootehnie sau a celei de la atelierul mecanic.

Mai e nevoie oare de adăugat ceva? Competițiile sportive de masă ale lui 23 August sînt an de an tot mai spornice și mai pline de poezie.

D. TABACU

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI •

Între cronometrajul electric și cel manual

În cercurile sportive și în presa de peste hotare se discută în ultima vreme o problemă deosebit de importantă: aceea a respectului pentru record. Mai precis, este vorba de faptul că s-a constatat în diferite întreceri, că există o mare diferență între timpurile înregistrate cu cronometrele de mînă și cele automate, electrice.

Pentru ilustrarea acestor „contradicții" se citează două cazuri concrete. Astfel recordurile mondiale stabilite de Frank Budd pe 100 yards cu 9"2 și apoi Bob Hayes cu 9"1 au fost cronometrate cu mîna, în timp ce sistemul electric a indicat cu mare precizie 9"35 pentru Budd și 9"39 pentru Hayes.

Evident este faptul că cronometrajul electric nu poate greși, în schimb cel care cronometrează poate comite intenționat sau nu această „eroare".

Cum în ultima vreme în diferite ramuri de sport s-au semnalat asemenea cazuri care au dus chiar la fixarea unor noi recorduri mondiale, unii specialiști susțin cu tărie necesitatea introducerii oficiale a cronometrajului electric, singurul arbitru imparțial și mai ales precis în ceea ce privește timpul realizat.

Campionatele salvatorilor

Una din federațiile internaționale din Europa care în ultima vreme și-a extins cu mult activitatea este cea de salvare de la înec. În prezent există 11 asemenea federații în diferite țări, scopul lor fiind de a crea un număr cît mai mare de înotători, bine pregătiți, apți oricînd să salveze oameni de la înec.

Recent, la Paris, s-au desfășurat campionatele internaționale de salvare la care au participat un mare număr de concurenți în cadrul a patru probe: salvarea unui manechin, înot cu obstacole, proba de aruncare a colacului de salvare și salvarea cu barca.

Călătoria unor medalii

Recent a avut loc în orașul Liège, o întîlnire de atletism între reprezentativele de juniori ale Franței și Belgiei. Federația belgiană organizatoarea întîlnirii, a solicitat forului francez să-i facă un serviciu: să aducă de la Paris medaliile comandate la o firmă de specialitate, medalii care urmau să răsplătească eforturile primilor clasați.

Reprezentanții federației franceze satisfăcînd cererea respectivă, au adus la Liège un pachet destul de greu conținînd 59 medalii.

La capătul întrecerilor desfășurate de-a lungul a două zile, tinerii atleți francezi au cucerit majoritatea medaliilor (52 din 59) astfel că după 2 zile, ele au luat din nou drumul spre... Paris.

Comentînd rezultatele și întîmplarea, un ziar belgian punea următoarea întrebare: „Nu era mai bine, ca de la bun început, de la Paris să fi venit doar 7 medalii?"

Cartelul lui Sonny Liston!

În boxul profesionist din S.U.A. continuă să se manifeste noi și semnificative aspecte care demască dedesubturile activității unor afaceriști care n-au nimic comun cu noțiunea de sport.

Aspecte inedite au fost furnizate recent prin intervenția lui Abe Greene din partea Asociației mondiale de box care a cerut parlamentului american să deschidă o anchetă referitoare la modul cum s-au organizat în ultimii ani întîlnirile din cadrul campionatelor mondiale de box la toate categoriile. În memoriul său, Greene afirmă că dacă nu se va interveni pentru introducerea obligatorie a controlului federal în această problemă, atunci în boxul profesionist va continua să se mențină o situație scandaloasă, nemaiîntîlnită în lumea boxului profesionist.

Printre altele, Greene declară că în ceea ce privește organizarea meciurilor pentru titlul suprem, funcționează un cartel la care de obicei este direct și în cea mai mare măsură interesat chiar campionul mondial. Acest cartel impune și dispune cum vrea în această privință. În momentul de față cartelul cuprinde printre alții pe frații Nilon, managerii lui Liston, inclusiv pe Sonny Liston care deține 47 la sută din acțiunile societății. Acest cartel dispune și hotărăște fără drept de apel, cînd, cu cine și în ce condiții trebuie organizate meciurile pentru titlu. Oricare alt organizator nu poate interveni în această direcție.

În continuare, Greene arată că deși Asociația mondială s-a opus la organizarea meciului revanșă dintre Liston și Paterson pe motivul că ultimul nu mai reprezintă o valoare corespunzătoare, meciul a avut totuși loc. Desfășurarea meciului a confirmat anticipările lui Greene și a demonstrat atotputernicia cartelului.

În încheiere, Greene propune un proiect de lege pentru crearea unei comisii federale care să ancheteze situația în lumea boxului profesionist, proiect care să nu aibă soarta proiectului de lege anterior propus în același scop și care pînă în prezent n-a fost luat măcar în considerare.

Costume de baie cu jupoane

O recentă măsură a federației australiene de înot a stîrnit o mare vîlvă provocînd în opinia publică din Australia un schimb prelungit de păreri și declarații. S-ar putea crede că cine știe ce problemă importantă a determinat pozițiile pro și contra a hotărîrii respective. În realitate este vorba de faptul că forul respectiv a luat decizia ca înotătoarele australiene să poarte obligatoriu costumul de baie acoperit de un mic jupon. La rîndul lor înotătorii trebuie să poarte costume de baie cît mai „decente", înțelegîndu-se prin aceasta: interzicerea chiloților în V, avînd pulpele acoperite. De asemenea s-a interzis portul costumelor albe și a celor semitransparente.

Comentînd năstrușnicele decizii ale federației, unele ziare, condamnînd falsa pudoare și concepția retrogradă a conducătorilor acestui for cer în chip ironic să se fixeze obligatoriu portul jupoanelor și pentru... bărbați și se întreabă dacă n-ar fi cazul ca înotătoarele să ia startul chiar cu jupoanele pe ele...

• MOZAIC • MOZAIC • MOZAIC •

• *ATLETUL american de culoare Henry Carr a înregistrat în acest an cîteva performanțe excepționale. Recent el a participat la Hanovra la un concurs și a alergat ușor 400 metri în 45"4 (record mondial 44"9) iar în ștafeta 4x400 pe aceiași distanță în 44"3! Cu toate acestea Carr a declarat că la Tokio nu va participa la această probă care pur și simplu nu-i place ci la 100 m. și 200 m.*

• *FOSTUL campion olimpic la proba de 800 m. Mal Whitefield, a publicat un articol în care propune să se organizeze cu prilejul Jocurilor Olimpice diferite probe pentru... veteranii acestei competiții. Primele reacții în rîndul organizațiilor sportive internaționale sînt defavorabile acestui proiect.*

• *ATLETA Wilma Rudolph, triplă campioană olimpică, a terminat cursurile universității din Tennessee și la toamnă va funcționa ca profesoară în orașul natal Clarksville. În legătură cu proiectele sale de viitor privind activitatea sportivă, se afirmă că Wilma Rudolph va renunța propabil să mai participe la concursuri.*

• *LA NÎMES, s-a inaugurat pentru sezonul cald o variantă a luptelor cu tauri. În mijlocul arenei s-a instalat un bazin, iar toreadorii prin diferite acțiuni trebuiau să provoace căderea taurului în bazin, care are o mică adîncime De la primele coride s-a constatat că cele mai multe băi le fac... toreadorii...*

• *RECENT la Paris a sosit un reprezentant al federației americane de ciclism pentru a studia organizarea competițiilor profesioniste din Franța. Scopul acestei deplasări este strîns legat de hotărîrea de a se organiza în S.U.A. întreceri între cicliști profesioniști (în prezent există numai amatori).*

• *LA TOKIO a început construcția „Casei presei" rezervată celor peste 1500 de ziariști care vor asista la Jocurile Olimpice. Clădirea va fi construită lîngă parcul Meiji, avînd 7 etaje și ocupînd o suprafață de 16.800 m.p.*

• *STAREA sănătății fostului recordman mondial la săritura cu prăjina, Brian Sternberg, paralizat în urma unui accident petrecut la antrenament, continuă să se îmbunătățească. În urma unei noi intervenții chirurgicale, deși este încă paralizat, în starea bolnavului a intervenit o simțitoare ameliorare.*

• *CICLISTUL belgian Rik van Loy este decis să cîștige viitoarea ediție a Turului Franței. El a închiriat o cabană în munții Pirinei, unde va rămîne cîteva luni pentru a se obișnui cu soselele de munte, care l-au făcut să piardă atîtea minute față de rivalul său, Anquetil.*

• *O VICTIMĂ a meseriei sale este, după propria mărturisire, boxerul italian Gino Bardelli. Din cele 42 de meciuri susținute el a pierdut 14 prin k. o. și 22 la puncte. „Adversarii mei — a declarat el — știu că eu sînt portărel și de aceea, din spirit de răzbunare, depun toate eforturile ca să mă bată".*

Prima generație

de DAN DEȘLIU

În accepția obișnuită a termenului — generația se întinde de-a lungul a trei decenii. Un calcul sumar ne va arăta, așadar, că marea majoritate a celor ce practică astăzi sportul în Republica Populară Romînă o formează oameni din raza aceleiași generații: tinerețea, adolescența și — în numeroase cazuri — însăși copilăria lor, stau sub semnul grandioaselor transformări revoluționare petrecute în acești nouăsprezece ani.

Pentru prima dată în istorie, fiii și fiicele oamenilor muncii din țara noastră, au căpătat, pe lîngă dreptul „teoretic" la cultură fizică și sport, condițiile materiale fără de care cele mai nobile intenții devin praf și pulbere...

...Vîslași puternici trebuie să fi existat din totdeauna printre localnicii deltei — dar faima canoterilor de la gurile Dunării a străbătut lumea abia acum, în anii puterii populare...

Oina era, ce-i drept, un joc băștinaș, considerat — cu bunăvoință — drept o curiozitate etnografică; iată că astăzi, străvechile înclinații către mingea de mînă au înflorit uimitor în handbal, rugby și volei, discipline în care purtătorii culorilor R.P.R. aspiră — adesea, cu succes — la supremația internațională...

Desigur, nu o singură fată blondă a visat odinioară să se avînte, sub privirile încremenite ale tribunelor, peste ștacheta ridicată la altitudini ametitoare; fosta pionieră din Timișoara, recordmena lumii și campiona olimpică, al cărei nume este inutil să-l repet, a avut însă, pe lîngă talent și dîrzenie — marea șansă de a face parte din generația lui 23 August...

Același lucru se poate spune, aproape fără excepție, despre toți cei care, în acești ani glorioși, au dat prilej spectatorilor din cinci continente să aplaude performanțele boxerilor, gimnastelor, scrimerilor, luptătorilor, cicliștilor, halterofililor, tenismenilor și ale celorlalți sportivi de pe meleagurile dintre Carpați și Dunăre și Mare... Oamenii aceștia, născuți la hotarul a două epoci, educați de partid în spiritul devotamentului pentru cauza poporului, al dragostei pentru culorile Patriei — alcătuiesc întîia generație sportivă a Romîniei socialiste.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel 17 60.10 interior 14 00

Amănunte despre desfășurarea „Cupei Magazin"

La redacția revistei noastre continuă să sosească scrisori din partea cititorilor care solicită înscrierea la cea de a patra ediție a concursului popular de șah prin corespondență organizat de revista noastră și dotat cu „Cupa Magazin". Mulți dintre iubitorii jocului de șah care au rugat să fie înscriși la concurs și care nu au mai luat parte la turnee asemănătoare ne-au solicitat să dăm amănunte în legătură cu felul în care se desfășoară partidele de șah prin corespondență și competițiile de felul celei înzestrate cu „Cupa Magazin".

Le satisfacem rugămintea și publicăm mai jos fragmente din regulamentul jocului de șah prin corespondență valabile pentru „CUPA MAGAZIN".

...Prin șahul prin corespondență înțelege totalitatea genurilor de competiții de șah la care mutările se transmit de ambele părți pe calea scrisului, iar timpul de gîndire este măsurat în zile.

...Jocul de șah prin corespondență are ca scop să răspîndească în mediile largi studiul și practicarea jocului de șah și să strîngă legăturile între șahiștii din diferite localități.

...Timpul de gîndire este de trei zile pentru fiecare mutare, fără a socoti timpul cît scrisoarea merge prin poștă. Jucătorii indică adversarului la fiecare mutare datele de plecare și sosire ale fiecărei scrisori. Timpul de gîndire se calculează în zile, după datele ștampilelor poștei, de la data primirii pînă la data trimiterii răspunsului pentru fiecare mutare în parte.

...Timpul de gîndire este depășit atunci cînd pentru 10 (sau mai multe) mutări au fost folosite peste 30 zile, atunci cînd pentru 20 (sau mai puține) mutări au fost folosite peste 60 zile sau atunci cînd pentru 30 (sau mai puține) mutări, au fost folosite peste 90 zile etc.

...Partidele se joacă cu transmiterea mutărilor prin poștă, prin cărți poștale obișnuite, scrisori purtînd semnătura jucătorului expeditor. Mutarea efectuată trebuie scrisă clar și precis, indicînd cîmpul de plecare și de așezare a piesei mutate, trebuind repetată și ultima mutare a adversarului.

Iată acum noi grupe alcătuite pe baza cererilor de înscriere sosite la redacție.

Grupe de tipul B cu participarea șahiștilor care au cel puțin categoria 3-a de clasificare:

GRUPA B-4. Ilie Ioan (Brașov), Dan Xenopol (Buc)., Gh. Cosoreanu (Pantelimon), Stelian Lambă (Constanța), Cristea Vasile (Sona), Vasile Ardelean (Somcuta Mare), și Vasile Popovici (Făgăraș).

GRUPA 5-B. Petrișor Nicolae (Somcuta Mare), Wechsler Maximilian (Timișoara), Marian Iacob (Pitești), Liv Moldovan (Cluj), Valentin Olteanu (Vale Mărcișului), Dumitru Bageac (Pitești) și Cristian Cernei (Tîrgoviște).

Grupe de tipul A cu participanți care nu au nici o clasificare sau au categoriile a 4-a sau a 5-a.

GRUPA A-8. Niculae Ghiță (Buc), Maria Murgu (Tr. Severin), Grația Oprișan (Făget), Ștefan Hantoș (Buda), Caius Drăgan (Cluj), Anatolie Vodianu (Iași), Arachelian Sarchis (Buc.), Constantin Vilcea (Buc.), și Grigore Alexandru (care este rugat să trimită o de curînd adresa exactă).

GRUPA A-9. Ion Enache (Buc.), Tiberiu Buță (Cătunele), Ștefan Sendrei (Viața de jos), Imre Eherenwrth (Cluj), Ioan Delersa (Satu Lung), Francisc Sinculi (Baia Mare), A. Socolescu (Tr. Severin), Cornel Vădășan (Arad), și Victor Brețban (Bocșa Romînă).

GRUPA A-10. Irinel Vilcea (Buc), Ioan Rusu (Iași), Radu Buriceanu (Buc), Ioan Cucuian (Romînași), Ilie Buzatu (Buc.), Victor Uta (Pitești), Pica Moru (Cluj), Nicolae Moarcăș (Brașov) și Langtoșan Iacob (Sighet).

GRUPA A-11. Mircea Preda, Eugen Năstase, Valeriu Rotărescu, Victor Andeleanu, Eugen Purcăreanu, Alfonso Pento, Imre Csuti, Eusebiu Constantinovici și Tudor Iliescu (toți din București).

Amintim că se primesc în continuare noi înscrieri la acest concurs popular. Participarea este gratuită. Cererile de înscriere se vor trimite pe adresa revistei „Magazin", București, oficiul poștal 33, pentru „Cupa Magazin" ediția 4-a".

P.S. Tînărul care a solicitat înscrierea și s-a recomandat „am 19 ani și sînt sudor la uzinele „Tudor Vladimirescu" din București" a uitat să semneze scrisoarea și nu i se poate satisface deci rugămintea de a fi înscris la concursul de șah prin corespondență!

Componența altor grupe va fi publicată în numărul viitor.

O problemă premiată

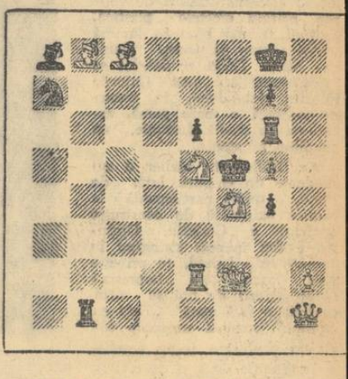

Albul joacă și dă mat în 2 mutări

MATEMATICA ŞI ACTIVITATEA ECONOMICĂ

— Interviul nostru cu acad. G. Mihoc, rector al Universităţii din Bucureşti —

Alături de strung — tabela de logaritmi. Biologul măsoară în ecuaţii şi funcţii rezultatele cercetării sale de laborator. În activitatea de cercetare economică, diferitele corelaţii ale producţiei materiale sînt oglindite sub forma unui sistem de ecuaţii.

Lucrătorul în domeniul finanţelor foloseşte metodele matematice ale corelaţiei multiple şi regresiei multiple pentru elaborarea preliminărilor la variantele planurilor financiare.

Şirul de exemple ar putea fi continuat. Ele demonstrează în mod categoric faptul că nu există astăzi domeniu al activităţii omeneşti în care să nu se facă simţită influenţa matematicii. Permiţînd studiul laturii cantitative a fenomenelor — fără de care nu este cu putinţă nici cercetarea ştiinţifică, nici activitatea legată nemijlocit de practica de producţie — matematica reprezintă astăzi un instrument de neînlocuit atît pentru cercetarea teoretică, cît şi pentru rezolvarea problemelor economice practice curente.

În legătură cu unele aspecte ale dezvoltării ştiinţelor matematice în ţara noastră, redactorul nostru I. ADRIAN a adresat cîteva întrebări ACAD. G. MIHOC, rectorul Universităţii din Bucureşti.

— V-am ruga să spuneţi cititorilor noştri cîteva cuvinte despre începuturile dezvoltării ştiinţelor matematice în ţara noastră.

— Vremurile de pionierat ale matematicii în ţara noastră se leagă de numele lui Spiru Haret şi David Emanuel. După ce, în 1879, îşi susţinuse teza de doctorat la Paris, cu o lucrare în domeniul mecanicii cereşti, care a avut un mare răsunet în lumea întreagă, fiind apreciată — între alţii — şi de marele matematician francez Henri Poincaré, Spiru Haret a revenit în ţară.

Împreună cu David Emanuel — şi dînsul reputat matematician — a întemeiat învăţămîntul superior matematic din ţara noastră. Din 1880 şi pînă în 1900 — cînd s-a conturat personalitatea ştiinţifică a matematicienilor Ţiţeica şi Davidoglu — ei s-au ocupat în exclusivitate de formarea primelor noastre cadre de matematicieni şi ingineri, sacrificînd cariera de cercetare ştiinţifică necesităţilor didactice.

Printre matematicienii de mare prestigiu din trecut se conturează personalitatea lui Gh. Ţiţeica — geometru cu renume mondial, a lui Traian Lalescu — autorul celei dintîi lucrări din lume despre ecuaţiile integrale (a cărei valoare se păstrează şi astăzi în întregime), a lui Dimitrie Pompei, specialist în teoria funcţiilor, creatorul unei şcoli în legătură cu problema derivatei areolare, a lui Gh. Stoilov — savant de reputaţie internaţională — primul care a introdus metodele topologice în teoria funcţiilor de variabilă complexă.

Nu pot să închei această succintă trecere în revistă a realizărilor din trecut ale matematicienilor romîni, fără să amintesc numele academicienilor Alex. Miller şi O. Maier, creatorii şcolii de matematicieni din Iaşi, care conduc şi astăzi această şcoală specializată în domeniul geometriei.

— Ce trăsături sînt caracteristice astăzi ştiinţelor matematice din ţara noastră în urma condiţiilor create muncii matematicienilor în anii de după eliberare?

— Acestea au determinat o adevărată cotitură în activitatea lor. Mă voi referi — în primul rînd — la faptul că, în zilele noastre, şcolile de matematicieni au devenit incomparabil mai numeroase decît în trecut. Ele grupează în jurul lor nenumăraţi cercetători. Foarte mulţi dintre aceştia sînt tineri, formîndu-şi personalitatea ştiinţifică în anii bogaţi în realizări ai regimului nostru democrat-popular.

Înainte vreme nu existau institute de cercetări ştiinţifice în domeniul matematicilor. În învăţămîntul superior erau insuficiente cadre didactice. Nu exista decît o singură publicaţie de specialitate editată de către Academie. Cercetătorii erau siliţi să facă mari sacrificii materiale pentru a-şi vedea publicate rezultatele activităţii lor ştiinţifice.

În anii noştri, au fost create institute de cercetări în care-şi duc activitatea valoroşi oameni de ştiinţă, au apărut numeroase publicaţii de specialitate.

Marele număr de cercetători, precum şi competenţa lor ştiinţifică înaltă, au creat premisele unei grupări masive pe specialităţi de cercetare, cum ar fi: algebra, geometria diferenţială, teoria probabilităţilor, teoria funcţiilor variabile reale etc.

Există numeroase şcoli de matematicieni în zilele noastre şi, a vorbi despre fiecare în parte ar însemna a scrie o serie de studii întregi. Mă voi mărgini, de aceea, să vorbesc despre şcoala de calculul probabilităţilor şi statistică matematică, care-mi este apropiată.

Înainte de eliberare, eram doar trei specialişti care publicam lucrări în acest domeniu. În ultimii 19 ani, a apărut o adevărată şcoală de calculul probabilităţilor şi statistică matematică, s-au publicat numeroase lucrări, s-au întocmit valoroase dizertaţii pentru susţinerea titlului de candidat în ştiinţe. S-au ţinut şi două colocvii internaţionale, în cadrul cărora s-au dezbătut numeroase probleme ştiinţifice. Numai la ultimul colocviu — din octombrie anul trecut — s-au ţinut un număr de 42 de comunicări ştiinţifice, la colocviu participînd 22 de matematicieni de peste hotare.

— Care sînt realizările mai importante obţinute în ultimii ani de matematicienii din ţara noastră?

— Aş vrea să încep prin a evidenţia faptul că — direct sau indirect — toate realizările obţinute se leagă de studierea atentă şi continuă a necesităţilor practice ale dezvoltării economiei noastre socialiste.

S-a lucrat mult în aceşti ani şi enumerarea direcţiilor activităţii de cercetare — pe care o voi face — nu poate epuiza în întregime temele abordate. S-au obţinut succese de seamă în studiul algebrei şi al geometriei algebrice, s-au întreprins cercetări în domeniul programării liniare, s-au făcut primele investigaţii pe tărîmul lingvisticii matematice. Catedra de calcul diferenţial şi integral de la Universitatea din Bucureşti a introdus în predarea analizei matematice în învăţămîntul nostru superior metodele matematicii moderne. A fost întemeiată o şcoală de geometrie la Bucureşti, care a adus o contribuţie de seamă în geometria diferenţială. Cu preocupări şi succese asemănătoare în geometrie se înscriu cercetătorii şcolii de la Iaşi. Crescuţi la şcoala lui Stoilov, numeroşi matematicieni tineri, de mare valoare au dus înainte teoria funcţiilor de variabilă reală şi complexă. Numeroase realizări au fost obţinute şi în ceea ce priveşte hidrodinamica, mecanica, calculul probabilităţilor, studiul ecuaţiilor diferenţiale, analiza numerică. Sîntem astăzi cea de a treia ţară din lume în ceea ce priveşte teoria matematică a mecanismelor automate.

Înşiruirea direcţiilor şi rezultatelor cercetării ar părea poate abstractă. Ţin să subliniez însă că ele au fost întovărăşite de preocuparea continuă pentru aplicarea lor în activitatea economică practică.

Astfel, algebra şi teoria numerelor au fost aplicate — cu rezultate bune — la studiul mecanismelor automate şi la maşinile de calcul. Cercetărilor matematicienilor li s-a alăturat efortul inginerilor. Drept rezultat al acestei colaborări trebuie evidenţiată şi înfiinţarea centrului de calcul al Universităţii din Bucureşti, care aduce o contribuţie însemnată în rezolvarea matematică a unor probleme ale producţiei.

O întinsă aplicativitate în economie are şi metoda programării liniare. Folosită la calculul unui plan optim de transport pe calea ferată, apoi la întocmirea unui studiu privitor la utilizarea optimă a lemnelor pe întreaga ţară, această metodă a permis realizarea unor importante economii. Metoda programării liniare este aplicată pe scară largă şi de către oamenii de ştiinţă din Cluj şi Iaşi, avînd o mare eficacitate economică.

În ceea ce priveşte folosirea statisticii matematice în industrie, au fost create colective — formate din cercetători ai Academiei R.P.R. şi cadre didactice din învăţămîntul superior — care s-au deplasat în uzine, aplicînd metodele statistice la controlul pieselor fabricate în serie. Această activitate a avut drept consecinţă scăderea simţitoare a rebuturilor şi alte avantaje la Uzinele metalurgice din Sinaia „Tractorul" şi „Steagul Roşu" din Braşov, Fabrica de ciment din Bicaz, uzinele „Electronica" din Capitală etc.

Se mai pot menţiona numeroase alte aplicaţii: cercetarea preciziei maşinilor şi analiza proceselor tehnologice în ansamblul lor, analiza măsurilor tehnice luate în vederea prelucrării rezultatelor experienţelor de laborator sau de producţie etc. Numeroase sînt aplicaţiile statisticii matematice în agricultură, în probleme de geologie, medicină sau biologie.

— Am dori să ne mai vorbiţi şi despre unele din perspectivele dezvoltării matematicii noastre.

— Despre avîntul şi perspectivele — aş zice nelimitate — care se ridică în faţa matematicienilor noştri, vorbeşte şi faptul semnificativ al dezvoltării în ţara noastră, în ultima vreme, a unor noi ramuri a matematicii — mai ales cu aplicativitate practică: teoria mecanismelor automate, programarea matematică, lingvistica matematică, teoria jocurilor sau teoria aştepţării.

Asistăm — pe zi ce trece mai mult — la o pătrundere mereu mai adîncă a matematicilor în toate ramurile ştiinţei. Căci toate tipurile de cercetare ştiinţifică se bazează pe studiul laturii cantitative a fenomenelor, iar matematica reprezintă unica metodă ştiinţifică care poate fi folosită în acest scop.

Faptul amintit nu înseamnă o aplicare mecanică a matematicii la ştiinţa respectivă. El presupune crearea unor noi ramuri ale matematicii, problemele esenţiale ale fiecărei ştiinţe sugerînd noi metode, specifice matematicii.

În încheiere, aş dori să scot în evidenţă faptul că, ruptă de realitate, matematica încetează de a mai fi o ştiinţă, devenind o preocupare sterilă. Despre acest lucru grăieşte în mod concludent faptul că acele ramuri ale matematicii au cunoscut, cunosc şi vor cunoaşte şi pe viitor cea mai mare dezvoltare, care-şi dovedesc în practică rolul pe care îl au în dezvoltarea celorlalte ramuri ale ştiinţei, tehnicii şi economiei.

Atelierul din vîrful Cetăţuii

Acasă la sculptorul Jenő Szervatiusz

Într-o după amiază, în cadrul uşii Casei Universitarilor din Cluj, am văzut făcîndu-şi apariţia un om al cărui chip mi se părea cunoscut. Cu statura lui uriaşă, umpluse înalta intrare în sală. Era sculptorul Szervatiusz. Cu cîteva zile mai înainte, avusesem prilejul să-l văd într-o fotografie stînd în atelierul său, înconjurat de sculpturi masive. M-a bucurat prilejul de a-l cunoaşte şi ne-am dat întîlnire la atelierul de pe dealul Cetăţuii.

Iată-mă în aceeaşi seară sus, la el acasă, după o lungă odisee, prin străzi în continuă înnoire. De fapt, casa lui Jenő Szervatiusz înseamnă mai mult atelier, căci parterul şi o parte din catul ei îi sînt rezervate. Camerele de locuit, împodobite cu sculpturi, capătă caracter tot de atelier, în aşa fel încît ai impresia unui florar îndrăgostit de meseria sa, care şi-a instalat patul în seră.

Unde îţi arunci ochii, pînă şi pe pardoseala de piatră, pe care calci, întîlneşti imagini cioplite. Dalta artistului a înfrumuseţat cu generozitate tot ce a întîlnit în cale, făcînd să se reverse cornul abundent al artei şi să dea viaţă chiar şi celor mai reci şi mai inexpresive pietroaie, tolănite cu lenevie în curtea casei.

Deşi îmi propusesem să vizitez atelierul sculptorului Jenő Szervatiusz m-am văzut în situaţia de a face o vizită atelierului familiei sale. Căci, alături de el, lucrează fiul său Tibor, absolvent al Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" şi soţia acestuia, Hedi, fostă colegă, actualmente maestră în ţeserea covoarelor. Trei artişti, sub acelaşi acoperiş, fac să vorbească piatra, lemnul, firul de urzeală.

În atelierul din vîrful Cetăţuii o cariatidă înaltă, de peste 3 metri, din lemn de frasin, stă încremenită, cu forme graţioase şi o privire ageră şi grăitoare. O ţărancă din Maramureş strîngînd cu dragoste copilul în braţe, te întîmpină cu ospitalitate. Doi ţărani, lucraţi în trahit, cu cuşme mari în cap, îi vezi înotînd prin troiene, îndreptîndu-se spre casă. Şi chiar în plină vară, un fior de frig te cuprinde, privindu-le chipurile biciuite de ger. Din trunchiul de carpen a izvorît chipul unui muncitor din Atelierele C.F.R., exprimînd o îndîrjită hotărîre, degajînd încredere şi forţă.

Tată şi fiul, obişnuiesc ca peste mare parte din lucrările lor să aştearnă straturi de vopsea, mărind efectele plastice, scoţînd şi mai bine în lumină ideile săpate în lemn, piatră sau metal. Dalta şi penelul se întovărăşesc armonios. Culorile folosite sînt dulci, în tonuri ce îmbracă o mare gamă, aşternute cu multă discreţie, cu gingăşie aş spune.

Am întîlnit în atelier o sumedenie de chipuri. Iată, de pildă, o tînără participantă la munca patriotică de construire socialistă a Clujului. Oprindu-se din muncă, strîngînd în mînă coada lopeţii, te priveşte şi-ţi spune, am impresia: „vino alături de noi să dăm oraşului o faţă nouă". „Fata cu cununa" prezintă un chip surîzător din care irupe veselia, dragostea de viaţă şi de muncă.

J. SZERVATIUSZ: *Cantata profana (1957)*

Chipul celor doi sculptori săpaţi în lemn de tisă, reflectă frămîntarea creatoare a artistului căruia îi apar, scrutînd la orizont, profilurile gîndurilor lui. Şi, cît este de greu de lucrat în asemenea lemn dur, ca şi cremenea! La tisă se munceşte cu dălţile de fasonat granit. Fără să vrei, privirile îţi alunecă spre mîinile artiştilor, mîini de muncitori la carieră, bătătorite de mînerul dălţilor, dar capabile să dea netezimea îmbătătoare a unui obraz catifelat.

Nu m-am înşelat cînd am bănuit că omul care a împlinit de curînd 60 de ani, se joacă încă cu aceeaşi pasiune juvenilă. În atelier, am descoperit lucruri făcute „pentru el", dăltuite din divertisment, o joacă din care s-au născut opere interesante, originale. Adeseori, artistul şi-a cioplit propriul său chip, iar Tibor a lucrat „tot pentru el" un „arbore genealogic", înfăţişîndu-şi părinţii, pe el, soţia şi cei doi copii. Jenő este lucrat din rădăcina arborelui crestat, slujind ca un soclu pentru înălţarea descendenţilor pînă la micuţul Ştefan. E amuzant să priveşti acest arbore, la propriu, şi să constaţi satisfacţia tatălui care-şi vede întruchipat în fiu, amorul lui pentru arta complicată a sculpturii, şi nu mă îndoiesc că artistul ştefuieşte în acelaşi timp şi pe tînărul ce a preluat şi duce mai departe preocupările tatălui.

Cu modestie, lipsiţi de dorinţa de a face lucruri fals spectaculare, neavînd pretenţia de a expune cu orice preţ, cei doi sculptori Szervatiusz şi-au împodobit casa cu obiecte sculptate. Jilţurile pe care stai par două scaune domneşti, lampa electrică din perete cu trei capete, e o operă de artă, pînă şi ştiştarul de lemn e făcut în aşa fel încît pare ca ţinut în braţe de o mulgătoare. Fantezia zburdă prin casă, că obiectelor un farmec aparte, te face să pricepi mai bine că te afli în casa unor oameni înzestraţi de muze.

Nu ştiu cum, dar am avut şi am încă certa impresie că acasă la Szervatiusz n-am vizitat numai un atelier, ci am cercetat şi o bibliotecă, deşi, la drept vorbind n-am pus mîna pe nici o carte. Totuşi, aşa este. Aici am citit pe file de lemn de paltin, „Cantata profana" scrisă în 1957. Povestirea vorbeşte despre plecarea de la casa părintească a celor nouă copii, deoarece tatăl se purta rău cu ei. Ajunşi în pădure, ei beau dintr-un izvor fermecat şi se transformă în cerbi. Bătrînul îi găseşte, îi ameninţă să se întoarcă şi neputîndu-i îndupleca, întinde arcul să tragă în fii. Cerbii se opresc şi privesc cu mîndrie spre tatăl care n-a ştiut să-i crească cu dragoste şi cu căldură. Curînd, ei vor pleca din nou pe cărările codrului.

În „biblioteca" de lemn şi piatră din vîrful Cetăţuii cluj-enea am citit epopeea fierului, un tratat de istorie în imagini despre descoperirea şi folosirea acestui preţios metal. De asemenea, am citit povestea tristă a bătrînului ţăran, pe care chiaburul l-a înşelat dîndu-i un miel pe care apoi l-a luat în-

J. SZERVATIUSZ: *Spre casă (1941)*

dărăt, după ce l-a crescut şi a devenit frumos. Această poveste reflectă un fapt autentic, desprins din deplasările pentru documentare ale sculptorului. Consider de asemenea ca autentice pasteluri, basoreliefurile ce reprezintă cele patru anotimpuri. De altfel, unul din ele, (Primăvara) constituie subiectul marelui gobelin lucrat pentru Casa de cultură a studenţilor din Cluj, de nora sculptorului, Hedi.

— Cum şi cînd aţi început să lucraţi? — l-am întrebat pe Szervatiusz senior.

— Am început să lucrez datorită unui accident, mi-a spus el. Da, un accident, să nu vă fie de mirare. Neputînd să termin cursurile liceale din cauza greutăţilor materiale, am intrat de timpuriu să muncesc. Am fost factor poştal şi apoi rotar. Într-o zi, o buturugă mi-a fracturat un picior. M-am internat la spital şi acolo, ca să-mi omor durerea şi disperarea, am început să sculptez. Nu mă gîndeam că în viaţă aveam să-mi cîştig cu greu existenţa din această îndeletnicire. În timpul capitalismului, am fost nevoit să cutreier cu cîteva dălţi în rucsac, locurile din jurul Băii Mari, al Gheorghienilor şi Ciucului, pentru a lucra şoproane şi porţi ţărăneşti. Multe mai există şi astăzi încă. Adevărata preţuire a muncii mele am cunoscut-o numai în anii puterii populare, cînd, pe lîngă alte satisfacţii, am avut-o şi pe aceia de a lucra din 1949 şi pînă în prezent în colectivul didactic al Institutului de arte plastice din Cluj.

— La cîte expoziţii aţi participat şi cam cîte lucrări aţi executat? — l-am întrebat pe artist.

— Am participat la 55 de expoziţii din ţară şi din străinătate. Sculpturi ale mele se găsesc în numeroase muzee din ţară, precum şi peste hotare, în 13 ţări. Ca lucrări expozabile, apreciez că am lucrat peste 700. Cît despre celelalte mai mici, nu pot să-mi dau seama.

E un bilanţ apreciabil, dar care nu se încheie aici, pentru că Jenő Szervatiusz nu este omul care să trăiască cu automulţumirea. Mai ales acum, cînd alături de el se află un fiu, cu aceeaşi pasiune năvalnică, este de presupus că în atelierul lor vor apare încă multe lucrări ce dormitează în trunchiuri de copac şi în lespezi, aşteptînd să fie date la iveală cu tăişul daltei.

Const. SÎRBU

NOUTĂŢI ŞTIINŢIFICE

Navă medicală de un tip nou

Şantierul naval din Batumi a lansat la apă o navă medicală de un nou tip. Şalupa de salvare — construită din material plastic armat cu sticlă — are însuşiri care-i permit să navigheze în deplină securitate pe mările şi cursurile de apă interioare din Uniunea Sovietică. Ea este primul model de navă de acest gen.

Şalupa este înzestrată cu toate cele necesare acordării asistenţei medicale de urgenţă persoanelor accidentate, precum şi cu mijloace tehnice în vederea executării unor lucrări subacvatice şi salvării înecaţilor. Ea este uşor de condus, desfăşoară o mare viteză şi poate naviga în siguranţă şi pe timp de furtună.

Ploaia artificială

O nouă metodă de realizare pe cale artificială a ploii se află actualmente în faza studiului teoretic.

În conformitate cu metoda propusă, anumite porţiuni din regiunile de litoral ar urma să fie acoperite cu un strat subţire de asfalt. Prin crearea acestui strat, care are însuşirea de a acumula energia termică solară — temperatura solului se va ridica. Datorită acestui fapt, se vor încălzi straturile de aer. Astfel încălzit, aerul se va ridica ducînd cu sine vaporii de apă existenţi la suprafaţa mării. Ajunşi la o anumită înălţime, vaporii se vor condensa, luînd astfel naştere nori producători de ploaie.

Fără îndoială, suprafaţa acoperită cu asfalt ar urma să fie suficient întinsă — cuprinzînd un teritoriu de ordinul kilometrilor pătraţi.

Reanimarea

Reanimarea copiilor născuţi morţi constituie o importantă problemă medicală.

O metodă experimentată cu succes — şi totodată lesne de practicat — la un spital din Stockholm, dă rezultate promiţătoare în această direcţie. Copilul — sufocat înainte, sau în timpul naşterii — a putut fi adesea readus la viaţă prin introducerea — cu maximum de rapiditate — în apă rece de la robinet.

În felul acesta scade considerabil — printr-un mecanism de refrigerare — consumul de oxigen al nou născutului. Ulterior, ridicîndu-se treptat temperatura apei, creşte concomitent şi consumul de oxigen, tratamentul fiind apoi continuat cu metodele de reanimare obişnuite.

Tratamentul termic al betonului

Este cunoscută însemnătatea pe care o prezintă pentru constructori accelerarea vitezei de întărire a betonului turnat. În condiţiile folosirii pe scară din ce în ce mai largă a prefabricatelor în construcţii, acest lucru prezintă un deosebit interes. Pînă în prezent, operaţia amintită constituie timpul cel mai îndelungat al ciclului confecţionării pieselor de beton şi beton armat.

De curînd, în cadrul trustului „Uhtastroi", a fost pus la punct un nou procedeu de tratament termic în mediu umed a pieselor amintite. Piesele formate sînt introduse în camere de tratare cu aburi. În procesul menţinerii preliminare, ele sînt încălzite 1—2 ore la 50—60 de grade, fără ca vaporii să ia contact direct cu betonul. Astfel, se obţine o încălzire uscată a pieselor în timpul ridicării temperaturii în cameră.

Datorită noului procedeu se evită efectul dăunător al condensării vaporilor pe beton în faza iniţială de întărire, accelerîndu-se totodată şi acest proces.

Transplantarea nervilor

Au fost înregistrate primele succese în ceea ce priveşte transplantarea nervilor de la un om la altul. Prin transplantarea la bolnavi a unor fragmente de nervi recoltate, s-a reuşit restabilirea funcţiei nervilor, activităţii musculare, reapariţia senzaţiilor. Asemenea rezultate au fost obţinute chiar şi în cazurile în care funcţiile nervilor fuseseră dereglate prin accidente care avuseseră loc cu trei ani în urmă.

Fragmentele de nervi recoltate au fost iniţial congelate şi iradiate, preîntîmpinîndu-se astfel incompatibilitatea imunologică dintre nervul transplantat şi organismul bolnavului. Nervii transplantaţi au fost apoi introduşi în învelişuri poroase din masă plastică, cu scopul de a-i apăra astfel de invazia ţesutului conjuctiv cicatricial, cît şi de acţiunea distructivă a fagocitelor bolnavului. După 2-3 luni aceste învelişuri erau îndepărtate, funcţiile nervului bolnav restabilindu-se.

Moment coregrafic din spectacolul ansamblului folcloric „Rapsodia Română"

„Frumoasă a crescut sfecla noastră!" — *pare să spună brigadierul Adi Izedin, controlînd, împreună cu colectivistul Stoica Stan, starea de vegetație a culturii, pe una din tarlalele unde se va trece zilele acestea la recoltat*

Magazionerul Mudin Seitasan și mecanicul Vasile Florescu controlează calitatea seminței de grîu care va fi folosită în toamnă. Recolta viitoare se pregătește încă de pe acum

Brigadiera Gherghina Manoliu conduce fermele de păsări de mai bine de trei ani

Din puterea omului... ...un nou fluviu de lumină

Imagine din timpul construirii silozului pentru ciment

(Urmare din pag. 1)

lui. Și totuși, pentru un ceas-două se revăd ca odinioară în timpul studenției.

— Dar după studențe? Cum ziceai Max ?La Oiești? Unde vine asta? Ce faci tu acolo? Te știam la ICEMIN. Și deodată... E vreo mină prin părțile acelea? N-am auzit...

Pe obrazul inginerului miner Maximilian Ionescu a apărut o umbră de zîmbet. Cu mișcări încete a scos din buzunar, la întîmplare, citeva hîrtiuțe, a ales-o pe cea mai mare și a prins a trage cu stiloul linii, săgeți. Citeva semne, citeva cifre și iar linii, săgeți. S-ar zice că e o deformație profesională a inginerilor și în general a mai tuturor celor din domeniul științelor exacte: fără desene, fără schițe nu pot vorbi; li se pare că nu sînt suficient de elocvenți.

Penița s-a oprit într-un punct periferic al desenului:

— Uite, aici e satul Oiești, „reședința" mea actuală. Dar vezi bine, pînă să ajungi la ea ai drum lung de străbătut...

În vocea joasă, egală a inginerului Maximilian Ionescu, în vorbele simple tresărea uneori cîte o notă aparte. Parcă se temea că fostul lui coleg de facultate nu e molipsit de aceeași încîntare, de același entuziasm, că nu-și dă destul de bine seama ce prefaceri au loc de la Oiești în sus. Explica rar, privindu-l drept în ochi.

— Înțelegi, nu? Tunele lungi subterane adună apele Topologului, Vîlsanului, ale Cernatului, Rîului Doamnei. În total nouă captări. Toate se contopesc cu Argeșul într-un lac de acumulare, cu un volum de aproape jumătate de miliard metri cubi. Năvala grăbită a apelor se va opri în pieptul de oțel și beton al barajului înalt de 165 de metri. Pe șantier circulă o vorbă: cică oamenii au ajuns atît de puternici încît pot face să se întîlnească și munte cu munte, să-și dea mîna adică cei doi versanți ai cheilor Argeșului. Ei, și-apoi puțin lucru e să-i furi Oltului, Topologul, întorcîndu-l din drum? Dar iartă-mă. Cu atîtea digresiuni risc să nu mai fiu un „ghid" autorizat...

Cei doi ingineri mineri și-au aplecat din nou privirile peste desenul improvizat, urmărind cu anticipație drumul nou al apelor pînă la turbinele vastei centrale statornicită la 120 de metri sub albia rîului, centrală care va produce anual energie electrică totalizînd 400 milioane kWh. Argeșul va goni apoi prin galeria de fugă, dînd iar binețe soarelui, la Oiești. „Uriașul" zămislit de mintea și mîinile omului, o dată făptuind în adîncuri miracolul izvorului de lumină, are drept la odihnă. După îndelungă zbatere își va regăsi vechea albie așternută domol pe cîmpie...

— Acum cred că ai priceput ce fel de... mină e la Oiești și cam cu ce mă ocup eu acolo.

Între cei doi foști colegi s-a așternut un moment de liniște. Au ciocnit paharele cu vin, și-au aprins cîte o țigară și discuția a fost reluată pe îndelete. În noaptea aceea nici unul nu s-a simțit tentat să se uite la ceas. Aveau atîtea să-și spună!

★

Inginerul Maximilian Ionescu, adjunctul șefului de sector, e acum la el acasă: povestește despre Oiești, despre galeria și canalul de fugă al hidrocentralei de pe Argeș.

— Măi băiete, poate că la început te-ai mirat de ce am plecat dintr-un institut de cercetări, tocmai la Oiești. Nu-ți închipui ce treabă frumoasă și interesantă facem aici! Dar ai să vii să vezi. Nu, nu pune la îndoială. M-am întîlnit la Oiești cu niște lucrări absolut noi. Și fiecare zi poate aduce alte surprize. Uneori soluția din proiect poate fi schimbată în funcție de rocă. Nu știi niciodată exact peste ce ai să dai...

Galeria și canalul sînt descrise cu lux de amănunte tehnice. Bolta de sub pămînt pardosită și îmbrăcată în beton, cintrele metalice cu care se armează semicercul „tavanului galeriei", prefabricatele masive turnate de betoniști pe sol, în zona canalului și coborîte apoi de mineri în adîncime, lupta cu infiltrațiile de apă, surpările. Tonul se păstrează la fel de simplu și firesc. În schimb fiecare frază întregește mai mult frumusețea robustă a muncii oamenilor: mineri, betoniști, electricieni, mecanici. La lumina reflectoarelor puternice, sub care lampa de mină pălește, urmării îndeaproape de conductele de aer, cei de la sectorul Oiești croiesc drum subteran Argeșului, înaintînd către ortacii de la Rotunda cu care urmează să se întîlnească.

— Ai băgat de seamă, frate, continuă inginerul Ionescu, cît de apropiați și dragi îți devin anumiți oameni? Pînă mai ieri nici nu știam nimic despre ei, iar acum parcă ne-am cunoaște de totdeauna. Sînt harnici și voioși. Crezi că am devenit sentimental? Nu, e altceva...

...Minerul Haralambie Robu intra în schimb, cînd s-a întîlnit cu adjunctul șefului de sector. Acesta din urmă i-a aruncat în treacăt: „Azi cred că faceți două atacuri. Vă aștept la planul înclinat (ieșirea din galerie) să sărbătorim evenimentul". Nu s-au întîlnit atunci, dar de atacat au atacat într-adevăr de două ori îndărătnica împotrivire a muntelui. Schimbul următor, cel de noapte al echipei conduse de Gheorghe Vlad a preluat „ștafeta", realizînd aceeași înaintare. Dimineața victoria a fost totuși stropită. Promisiunea e promisiune...

Au fost pomenite cu vorbe de laudă și numele betonistului Dumitru Panaitescu (zis Vînă fiindcă e mărunt de statură dar plin de energie), ale mecanicului Ștefan Drăgan și sudorului — „de înaltă clasă" — Ion Nedelcu și brigada condusă de Costache Velicu, numele lui Dumitru Fluture, al maistrului electrician Teodor Drăuceanu.

— Din cei 42 de km. cît va măsura lungimea totală a tunelelor subterane, avem și noi porțiunea noastră, și-i dăm zor, nu glumă! Să nu zici că mă laud. Știi că n-am obiceiul ăsta...

Afară începuseră a mîji zorile. Parcă nu se îndurau să se despartă, cu toate că fiecare avea acum o viață a lui, care îl aștepta într-un colț sau altul din țară. Inginerul de la Oiești și-a adus pe neașteptate aminte că în ajun, Dana, fetița șefului de sector — inginerul Constantin Varga — a rîs pentru prima oară. I-a răsărit în gînd și familia Prodan, vecinii lui — el buldozerist fruntaș, ea electrician. S-au cunoscut la Bicaz. S-au căsătorit. Au venit apoi aici la Argeș. Au doi copii voinici și sănătoși. Duduie ulița sub pașii lor mărunți, cînd se joacă de-a șantierul...

Soția inginerului Ionescu Maximilian și-a făcut debutul de profesoară la școala din Oiești. Îi învață pe prichindei geografia țării. Și nu numai din manual. Le povestește că aici, pe meleaguri aproape neumblate, oamenii prefac șuvoiul abundent de apă în lumină, că noul Argeș va putea să ude prin irigare o suprafață agricolă de 100.000 de hectare, să ocrotească holdele și satele de inundație. Ochii rotunzi se fixează cu atenție asupra chipului profesoarei, vrînd să priceapă și să rețină fiecare cuvînt. Constructorii pe care-i salută cu un respect nețărmurit și cărora le dau tîrcoale, capătă pentru ei valoare de simbol. Oamenii obișnuiți, în salopetă, unii cu cască de miner, alții cu aparate de sudat sau cabluri electrice sînt în stare, așadar, de fapte nemaiauzite. Curat ca în basm. O nouă poveste deci. Numai că una adevărată.

Viorica CIORBAGIU

● Hidrocentrala „16 Februarie"-Argeș, proiectată și concepută în întregime la noi în țară, va avea o putere de 220 MW, producînd anual 400 milioane kWh energie electrică.

Înseamnă că numai această singură hidrocentrală va avea o putere instalată echivalentă cu aproape jumătate din puterea centralelor electrice existente în Rominia, în anul 1938.

● Șantierul hidrocentralei se întinde pe o lungime de 22—25 km., dacă se ia ca punct de plecare localitatea Corbeni, unde e instalată conducerea șantierului. Pînă la unele puncte de lucru, cum sînt de pildă captările secundare e însă un drum de 70—80 de km.

● La barajul care va zăgăzui apele Argeșului și ale noilor săi afluenți, este prevăzut să se toarne o cantitate de peste 500.000 m.c. de beton. La alte lucrări din subteran și de la suprafață se vor turna de asemenea mai mult de 420.000 m.c. de beton. Escavațiile de pe întregul șantier vor totaliza în final mai bine de 1.200.000 m.c.

● Lacul de acumulare, frate cu cel de la Bicaz, va colecta apele de pe un bazin în suprafață de 750 km. p., întinzîndu-se pe o lungime de peste 14 km., ocupînd aproximativ 900 de hectare.

Vedere a locului unde se face montarea macaralelor pentru turnarea betoanelor

Într-o zi la Cobadin

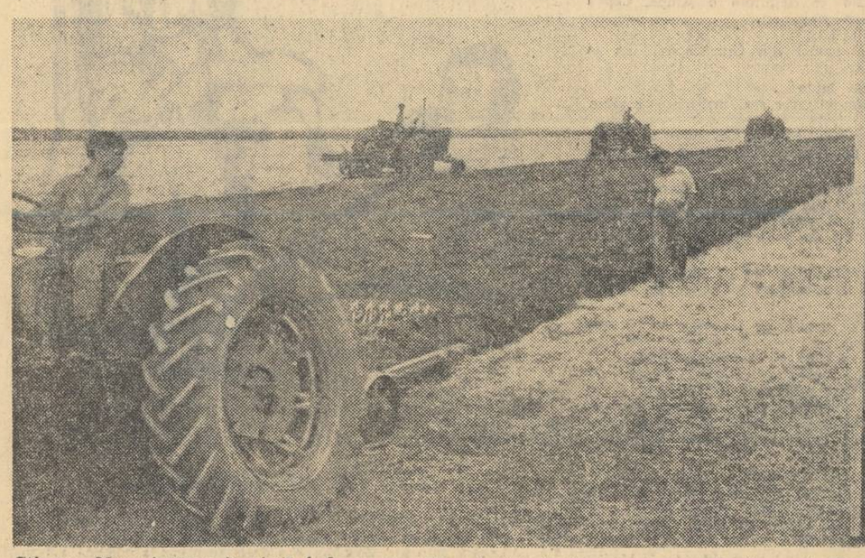

Stînga: *Mecanizatorii îi ajută îndeaproape pe colectiviști să sporească producția agricolă. Acum ei ară mirîștile, pregătind tarlalele pentru culturile viitoare*; mijloc: *Florica Popescu este una dintre cele mai vechi îngrijitoare de la sectorul zootehnic. În ultimii ani ea a avut în seamă peste 120 de vițele, care dau în prezent producțiile cele mai mari de lapte*; dreapta: *Nu este vorba de o simplă plimbare, ci de o treabă gospodărească... Niculae Girtone, vicepreședinte al gospodăriei colective, împreună cu brigadierul Gheorghe Caraghiu, trec printre rîndurile viței de vie, controlînd dacă a sosit vremea culesului.*

PRIETENA MEA CARTEA

AMINTIRILE LUI ION PAS

de I. PELTZ

Recentul volum „Carte despre vremuri multe" suscită — fără nici o îndoială — interesul tinerei generații ca și acela al vîrstnicilor.

Contemporanii oamenilor portretizați și martorii întîmplărilor trecute vor petrece cîteva ceasuri de confruntare a tristelor vremuri pentru totdeauna dispărute, cu mărețele realizări — în toate domeniile — ale prezentului luminos. Iar cei tineri vor afla și în aceste amintiri în ce condiții — oribile condiții — s-a trăit în lumea robită banului, — într-o rînduială întemeiată pe exploatarea omului, pe nedreptate și pe abuz.

A ucenicit autorul în felurite munci, copil sărac și neajutorat. La zidărie, la fierărie și la tipografie — pretutindeni a cunoscut asuprirea patronilor, cruzimea lor, inumanitatea lor. La vîrsta tuturor elanurilor, cînd firesc simțea nevoia unui zîmbet și a unui sfat înțelept, întîlnea priviri crunte și primea ocări cu duiumul.

Intre alte episoade care — toate — ar merita subliniate îmi aduc aminte de unul, din adolescența autorului.

Intrase la una din fabricile de pe vremuri. Tatăl patronului — un bătrîn orb — își făcea plimbarea zilnică prin oraș, condus de ucenicul amărît și pirpiriu. Bătrînul se oprea la una din cele mai elegante bodegi de pe vremuri, se înfrupta cu icre negre, vin și vermut, iar micului însoțitor îi oferea „generos"... două chifle goale.

Figurile care au ocupat cîndva mintea generațiilor trecute sînt evocate cu o pană de artist : documentul uman își găsește în Ion Pas autorul fidel.

Așa, de pildă, Panait Macri, autorul unui roman de senzație, cu teribile descrieri de asasinate și jafuri, e înfățișat ca un burghez oarecare, obez, cu burtă și cu pașnice tabieturi. Redus la modestele sale mijloace literare este și Vasile Pop.

Cu acest prilej ni se înfățișează chipul în care editori fără scrupule exploatau munca unor scriitori ca Victor Eftimiu (academicianul de azi și autorul atîtor opere valoroase), A. Nora, N. Pora etc.

Impresionantă este portretizarea unor vechi luptători socialiști, ale căror nume sînt scumpe clasei muncitoare : Neculuță, poetul cizmar, I. C. Frimu, Alecu Constantinescu, Marinescu Pop.

Pe I. C. Vissarion, țăran talentat, dar cu o viață în zigzag, autorul îl prezintă — așa cum era — cu luminile, dar și cu umbrele sale. Frumoasă e caracterizarea lui V. Demetrius ale cărui scrieri ar putea fi reconsiderate. Are dreptate Ion Pas cînd subliniază activitatea acestui sîrguincios literat care timp de mai bine de patruzeci de ani a obosit într-o muncă din cele mai valoroase. Și e meritul lui că e cel dintîi scriitor care s-a ocupat, cu seriozitate și înțelegere, de lumea celor „de jos", de lumea mahalalei.

Pe Costaforu, conducătorul unei reviste destinate copiilor și tineretului, pe Bărbulescu — B'Arg, talentatul desenator, pictor și caricaturist, pe Iosif Steuer, de asemenea pictor merituos, autorul îi surprinde în cele mai semnificative împrejurări și îi zugrăvește cu justificată afecțiune, cu adîncă simpatie.

Abundă în cartea lui și tipuri pitorești, care ar putea stîrni zeflemeaua grasă, invectivă, chiar : Jean de Leresty, Alexandru Teodor, Maria Stamatiad, Magnificientius — „imperatorul artelor" — George Em. Rareș — traducător „en gros" și cu sprijinul familiei al romanelor stufoase din toate literaturile străine și alții... și alții...

Ion Pas îi privește cu un ochi comprehensiv — ceea ce nu însemnează deloc că e îngăduitor cu indivizi care merită oprobiul obștesc : Bogdan Pitești, Stelian Popescu, A. C. Cuza, N. Batzaria, Georgescu Delafras, Caton Teodorian, N. Herescu...

Cu dragoste și măiestrie ne învie, în schimb personalitatea lui Gala Galaction, a Elenei Farago, a lui B. Luca, a lui Stoian Tudor, a lui George Mihail Zamfirescu, a lui B. Nemțeanu, și a altor — a atîtor — scriitori care au înfruntat vitregia vremilor trecute și, biruitori în arena literară sau biruiți, au fost — cu toții — însă nevoiți să sufere grele privațiuni materiale în condițiile vechiului și nedreptului regim al burgheziei și moșierimii opulente și indiferente sau chiar vrăjmașe ale literaturii.

Pline de conținut — paginile în care ne comunică luptele duse de mișcarea socialistă — de pe vremuri, vehemente paginile în care înfierează ororile guvernelor reacționare. Se ocupă cu o pană acuzatoare, de sîngerosul 1907, de evenimentele din 13 Decembrie 1918, de victimele grevei generale din 1920, de Lupeni și Grivița, de persecutarea, prigonirea Partidului Comunist Romîn, înființat în anul 1921. „Fără număr, scrie Ion Pas, au fost comuniștii schingiuiți, zvîrliți în închisori și în lagăre. Fără număr, pe parcursul a mai mult de două decenii, au fost asasinați comuniștii".

Autorul a avut o bogată, o prețioasă activitate scriitoricească și publicistică : a tipărit cărți, a colaborat la presa progresistă, a tradus din marii scriitori străini, a condus reviste, — a fost mereu prezent în literatură și în presă. A cunoscut mulți și diferiți oameni și a trăit evenimente din cele mai importante. Nu e de mirare, deci, că în cartea sa afli — sau îți aduci aminte — de atîtea chipuri — a căror viață e de o admirabilă acuratețe morală, militanți ai cauzei celei drepte, cauza clasei muncitoare — precum întîlnești chipuri ciudate de „inventatori" străini și de arierați — precum întîlnești și figuri de propagatori ai urii de rasă, de jefuitori și asasini.

„Carte despre vremuri multe" a lui Ion Pas se citește cu interes. Ea desfată în măsura în care instruiește.

Vechi și nou în Sibiu

(Urmare din pag. 1)

Istoria sa scrisă începe acum aproape 1000 de ani, cu un document care atestă că aici, la poalele munților Cibinului, pe malul riului cu același nume, se afla, încă în secolul XII un oraș cu pretențios nume latinesc :

„Cibinium" — Cetatea breslelor

Era pe atunci o așezare-stradă de-a lungul Cibinului, locuită de meșteșugari și negustori, nevoiți să-și apere viața și munca în aceeași măsură de incendii și de ciumă, de inundații și de tătari. Constituiți în bresle, olarii, țesătorii, pielarii și lemnarii au ridicat în jurul orașului, mult deasupra nivelului străduțelor înguste, primele ziduri menite să-i apere de năvala distrugătoare a călăreților mongoli. Mai tîrziu, o dată cu creșterea orașului, zidurile s-au mutat, mereu mai sus, astfel că în secolul XV cînd turcii au asediat cetatea denumită „Cibinium" sau „Comitatus Cibiniensis" în documentele oficiale, sau mai simplu Sibiu cum îi ziceau măierenii sau bunde brodate au cucerit cu sute de ani în urmă ochii privitorilor, țesătorii ale căror modele și culori erau răspîndite departe, pînă la Dunăre.

Munca creatoare a generații întregi de meșteri și calfe, a făurit orașul medieval lăsînd ca mărturie acele masive de piatră și cărămidă care sînt vechile case cu bolți ale Sibiului și care aproape toate sînt monumente istorice. Munca lor a făurit în 1292 primul spital și azil de bă-

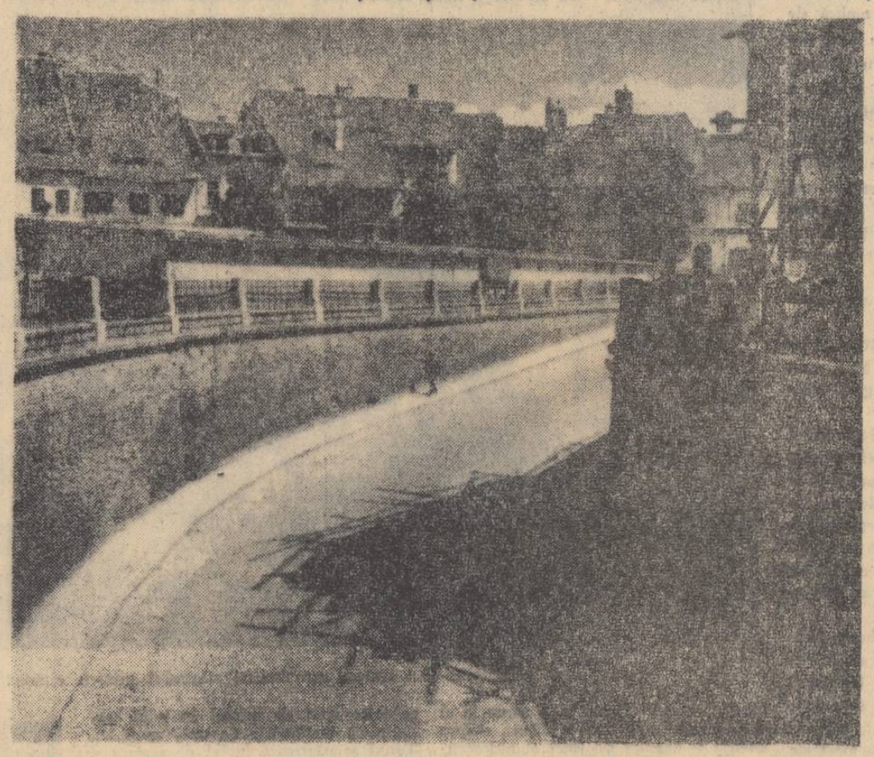

Vedere din Sibiu

Hermannstadt cum îi spuneau meșteșugarii sași, ea avea trei rînduri de ziduri, 39 de turnuri, 5 bastioane. De trei ori s-au izbit turcii de zidurile înalte de cărămidă, dar nici o dată n-au putut trece de porțile întărite, de turnurile breslelor, de pe meterezele cărora olarii, țesătorii, pielarii, vărsau foc și săgeți. Pînă astăzi, vechile turnuri rămase încă în picioare, poartă numele breslelor ce le aveau în primire pentru întreținere și apărare — turnul dulgherilor, turnul olarilor turnul archebuzierilor...

Dar nu prin forța armelor și a zidurilor sale a devenit Sibiul acel înfloritor centru al meșteșugurilor și culturii din secolele mai apropiate nouă. Nu archebuzierii și pulberarii au făurit gloria cetății și a împrejurimilor sale, ci olarii ale căror plăci de faianță pentru sobe au împodobit casele întregului ținut de dincolo de munți și chiar ale caselor boierești de dincoace, pielarii ale căror chimire bătute în tinte trini, în 1800 prima bibliotecă, în 1529 prima tipografie din Transilvania. Iar oamenii de azi, constructori ai unei noi vieți, ai unui nou oraș, în afara zidurilor celui vechi, prețuiesc și respectă această muncă a înaintașilor.

Vechi și nou

În „orașul de jos", acolo unde în vremile de demult se aflau atelierele breslelor, s-a dezvoltat în ultimii ani noul centru industrial al Sibiului. Se află aici, uzinele „Independența". În incinta lor, servind ca argument afirmației despre respectul pe care sibienii îl poartă muncii înaintașilor, se află turnul Pulberăriei, martor mut al trecutului. La „Independența" muncitorii creează astăzi bunuri indispensabile desăvîrșirii construcției socialismului. Utilaje pentru industria chimică, pentru industria siderurgică, pentru industria alimentară. Și halele noi și luminoase, mașinile moderne, aprinde seara zecile de ochi ai ferestrelor, părînd a face semn ceasului luminat din vechiul turn al sfatului. Uzinele „Metalurgica" și „Elastic" fabrică utilaje pentru industria textilă și de industrializare a lemnului, în proiect se află construcția unui nou centru al orașului. Pe vechile drumuri circulă autobuze cu autoservire, lucrările noului stadion sînt în plină desfășurare, din vechile clădiri boltite, zîmbesc spre trecător, veselele vitrine ale magazinelor moderne, iar străzile înguste ale vechiului oraș medieval, poartă puțin umite coroana strălucitoare a lămpilor fluorescente.

Orașul-grădină

Toate acestea privesc însă ființa de piatră și cărămidă a orașului. Dar orașul are și o altă față, una care în sedințe și rapoarte se numește „parcuri și zone verzi" și care de fapt dă Sibiului acea feerică înfățișare de oraș-grădină, de care cetățenii lui sînt atît de mîndri și pe care nu e an, nu e lună, nu e zi, să nu-i adauge noi podoabe și să n-o păzească asemeni unei comori neprețuite. Dar ce spunem noi, cetățenii orașului. Pînă și copiii au sarcini importante în păstrarea și înfrumusețarea parcurilor și zonelor verzi. În circumscripția electorală 143, comitetul de copii format din 5 pionieri între 9—15 ani are în grijă astfel toată zona verde a circumscripției. „La început, povestește deputata Gerda Melmer, acest comitet trebuia să vegheze doar ca ceilalți copii din cartier să nu calce iarba, să nu rupă florile și copacii. Mai apoi, ei, copiii au început să se îngrijească de curățenia parcurilor, a aleilor, de udatul florilor. Și așa au devenit gospodari în toată legea".

În marile parcuri, la Subarini și la Dumbrava, la 1 Mai sau la Parcul Tineretului, fiecare zi aduce ceva nou — un drum pietruit, un nou rond de flori, un bust sau un pavilion. Căci în Sibiu, numărul gospodarilor orașului rivalizează cu numărul locuitorilor săi. Și aceștia nu sînt puțini, 100.000.

Cauze și rezultate

Acela care asistă la una din întîlnirile care au loc în fiecare joi după amiază la sfatul popular al orașului, între membrii comitetului executiv și deputați, membri ai comitetelor de circumscripții, cetățeni, se poate convinge fără efort de adevărul afirmației de mai sus. Se discută și se rezolvă aici probleme de gospodărire a orașului. De la cele mai mici privind curățenia unei sau altei străzi și pînă la cele mai mari, privind noile construcții, modernizările, canalizarea ș.a.m.d. Nu e cetățean al orașului care să nu privească treburile acestuia ca pe ale sale proprii. Rezultatul ? Din 523 de străzi existente în Sibiu, 409 străzi sînt îngrijite și curățate de cetățeni și nu de întreprinderea comunală. Și nu puține sînt mai bine îngrijite și întreținute decît cele 114 străzi de care răspunde tocmai întreprinderea comunală. S-au modernizat prin munca cetățenilor orașului numai în ultimul an o serie de străzi de la periferie, s-a îmbunătățit alimentarea cu apă, s-au făcut lucrări de canalizare, s-au ridicat școli noi. Socialismul creează noi raporturi între oameni și pe baza acestora, sădește și dezvoltă concepția despre colectivitate, conștiința omului înaintat despre rolul lui activ în societate. Și este aceasta poate cea mai importantă, cea mai substanțială noutate din viața de azi a Sibiului, care, urmare a uriașei munci de educație desfășurată de partid, stă la baza tuturor înnoirilor din această așezare ale cărei începuturi se pierd în negura istoriei.

Mariana PÎRVULESCU

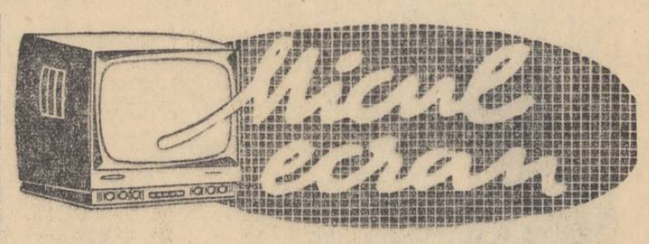

Săptămîna la televiziune

25 AUGUST

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar : — STICLETELE Povestea sticletelui care și-a pierdut penele și gol-golaș, a primit cîte o pană — fiecare de altă culoare — din partea păsărelelor din pădure. Autorul acestei povestiri este marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu. — În vizită la parcul zoologic Băneasa (III). Cîteva minute în tovărășia ursilor care și-au găsit sălaș în parcul zoologic. — Telejurnalul pionierilor. — **INVITAȚIE LA... HIPISM. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins : — Noutăți din agricultură : jurnal agricol realizat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia". — Interviul nostru : Ce măsuri ați luat pentru dezvoltarea sectorului zootehnic ? Răspunde tov. Gheorghe Orășanu, președintele gospodăriei agricole colective din comuna Plopu, regiunea Galați. — De la un meridian la altul — Reportaj de pe muntele Găina (reluare). — Muzică populară românească. Cîntă o formație instrumentală condusă de Tudor Pană. Soliști : Aurelia Fătu-Răduțu, Maria Păunescu și Benone Sinulescu. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Scene și arii din opere iubite.** Își dau concursul : soprana Elisabeta Neculce-Cartiș, mezzosoprana Iulia Bucinceanu, baritonul Victor Vida și basul Traian Popescu. **19.55 Telemagazin.** Itinerar moldovean : Iași, Bacău, Onești și Borzești, cu construcțiile și întreprinderile lor noi ; o plimbare pe străzile Capitalei ; într-o întreprindere unde lucrează împreună geografi și chimiști, specialiști în electronică și artiști plastici, profesori de științe naturale și strungari ; Întreprinderea de material didactic ; drumeție prin munți. **21.00 MIC CONCERT DISTRACTIV**, transmisiune de la Sofia. **21.25 Muzică populară românească.** Interpretează o formație instrumentală condusă de Traian Tîrcolea, Soliști : Ana Piutaru, Ana Pop Corondan și Tudor Heica.

În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

26 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Micii tehnicieni în vacanță. Cum se poate face, dintr-o cască de galenă mai veche, o sonerie, două baterii de lanternă uzate și încă cîteva piese, un telefon. **19.40 Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara" : „PYGMALION" de G. B. SHAW.** În românește de MIHAIL SEBASTIAN. Distribuția : Henry Higgins (George Constantin); Doamna Higgins (Aglae Metaxa); Eliza Doolittle (Liliana Tomescu); Alfred Doolittle (Sandu Sticlaru); Colonelul Pickering (George Manu) ; Doamna Eynsford Hill (Nelly Cuttava) ; Clara (Sanda Băncilă); Freddy (Dorin Moga); Doamna Pearce (Lili Popovici); un cetățean (Nae Constantinescu); un om ironic (George Negoescu); Servitoarea (Anzi Captarenco); un domn în vîrstă (Toni Zaharian); o doamnă în vîrstă (Marga Chicoș); un tînăr (Vasile Lupu); un domn (Costin Dodu). Decoruri și costume : Ion Ipser. Direcția de scenă : Sanda Manu. În pauze : **„PĂDURE ȘI FANTEZIE". În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

27 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii : Povestea micului soldat. 19.25 ȘAH. 19.40 Artiști amatori în studio : Corul Uzinelor „Republica" și Ansamblul artistic al Centrului universitar București. **20.20 Aspecte de la finala turneului internațional de box.** Transmisiune de la Stadionul Republicii. **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

29 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii : O șezătoare cu tîlc. 19.35 Necunoscutul din fundul apelor. Un istoric al cercetărilor submarine și al aparatelor pentru cunoașterea lumii subacvatice. **19.55 FIICA GANGELUI.** Ecranizare pentru televiziune după o povestire de Rabindranath Tagore. **21.10 TURIȘTII.** Satiră la adresa unor turiști certați cu regulile curățeniei. **21.25 Recital de operetă...** ...cu Vali Niculescu-Bugarin, Valeria Rădulescu și Ion Stoian. **În încheiere :Buletin de știri, buletin meteorologic.**

30 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Chipuri de copii și tineri în arta plastică. 19.40 CALUL SALBATIC. 20.20 Artă veche în casă nouă. În casa nouă a Circului de stat din București. **20.40 Emisiune de știință :** Cuplajul navelor cosmice, de locotenent-colonel inginer **Dumitru Andreescu ;** Literatură științifică ; Jurnal de știință și tehnică. **21.00 Muzică distractivă.** Interpretează o formație condusă de Nicușor Predescu. Soliști : Maria Moraru, Adriana Codreanu, Jean Păunescu. **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

31 AUGUST

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Tonomatul lui Aschiuță. Tonomatul audio-videofon tip Aschiuță este desigur o nouă invenție a micului prieten al copiilor. Cu ajutorul lui poți nu numai să asculți cîntecele dar să-i și... vezi pe cîntăreți. **19.40 ÎN FAȚA HĂRȚII. 19.50 PERCEPTORUL ÎN ÎNCURCĂTURĂ. Operă-bufă de Gaetano Donizetti.** Ecranizarea operei „Perceptorul în încurcătură", realizată de Cinelirica Italiană. Distribuția : Gilda, soția lui Enrico (Cecilia Fusco) ; Gregorio, perceptor (Plinio Clabassi); Don Giulio, stăpînul casei (Tonino Boyer); Enrico, fiul cel mare (Ugo Benelli); Leonarda, camerista (Anna Reynolds); Pippetto, fiul cel mic (Manlio Rochi) ; Simone, primul slujitor (Roberto Hage) ; al doilea slujitor (Luigi Leoni). Acompaniază orchestra Filarmonia din Roma. Dirijor Franco Ferrara. Regia : Vasco Ugo Finni. **21.15 Marea de Azov.** O amplă descriere a faunei și florei acestei mări. **21.35** Muzică ușoară. Cîntă o formație condusă de Paul Ghenter. **În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

O uriașă galeră egipteană izbutise să se apropie de „Marquesa". Șalupa lui Miguel Cervantes se legăna împreună cu altele pe frînghia corabiei sale. „Înainte !" comandă Diego de Urbina. Un val înalt ridicase pe creasta lui o luntre dușmană, Miguel văzu deasupra lui, foarte aproape, turbane albe și vărgate, fețele negre ale turcilor. „Înainte !" striga Miguel. Șalupa se năpusti pe toată lungimea frînghiei și Miguel se ridică cel dintîi să se arunce asupra dușmanului. Un glonte însă îl lovi în umăr, dar nu simți nici o durere. El mai văzu cum un soldat se prăbuși pe proră și se grăbi să-i ia vîsla din mînă. Încă un glonte alunecă pe pieptarul lui de piele, apoi al treilea îl lovi cu putere în piept, și Miguel, pierzîndu-și cunoștința, căzu pe fundul șalupei.

Pe neașteptate însă vîntul își schimbă direcția, sufla dinspre nord-vest și mîna corăbiile aliate drept spre lanțul corăbiilor rezerve sub comanda marchizului de la Cruz. Lanțul compact al corăbiilor turcești încerca să se retragă, însă vîntul puternic și potrivnic îi derută, ceea ce făcu să se realizeze un dispozitiv de semicerc dezordonat. Tactica lanțului compact, bună pentru mișcarea înainte, nu se dovedise de folos pentru navigare în timpul vîntului și astfel corăbiile legate între ele se aprinseră una de la alta. Flota aliată porni la contra atac, corăbiile turcești, distruse, fără oameni, începură să se predea, unele după altele.

Miguel însă nu apucase să vadă nimic din această întorsătură. El fusese transportat pe „Marquesa" și rămase să zacă în șalupă, în stare de somnolență, cu rana în piept deschisă și cu umărul perforat de glontele inamic.

Frigurile care îl scuturaseră de dimineață se transformaseră într-o slăbiciune egală cu un fel de sfîrșeală. Deabia mai putuse să audă strigătele triumfale ale victoriei, pe care o sărbătorea flota aliată.

Patrusprezece mii de sclavi, vîslași ai flotei turcești, deveniră în această zi liberi. Miguel mai auzise cîteva tunuri care traseră în văzduh, strigătele triumfale care răsunară și se sforță să se ridice în cot, dar n-a putut să vadă decît capul tăiat al amiralului Ali-Pașa, comandantul turcilor, atîrnat de catargul din față al „Marquesei".

Acesta era ultimul lucru pe care l-a văzut și pe care-l mai ținea minte Miguel Cervantes din vestita luptă de la Lepanto.

Zilei pe urmă fusese dus fără cunoștință în turnul bordului. I se sansară rănile care erau foarte grave și în curînd îi reveniră frigurile. Miguel aiura în timpul febrei, nu mai recunoștea pe nimeni. Mai tîrziu tovarășii lui de luptă îi povestiră că însuși comandantul flotei aliate, Don Juan d'Austria, fratele regelui, se apropiase de patul lui. Că Don Juan l-a lăudat pe Miguel Cervantes pentru curajul și vitejia sa, de care dăduse dovadă în luptele de la Lepanto.

Pentru rănile primite în luptă, luminăția sa a poruncit să i se plătească lui Miguel, peste soldă, încă patru ducați.

O jumătate de an a zăcut Miguel pe patul unui spital din Messina. Glontele bucucaș i-a fost extras și rana din piept s-a vindecat. Însă tendoanele articulației umărului au fost vătămate pentru totdeauna. O mînă îi atîrna și nu mai avea să fie folosită niciodată.

Așa, victoria de la Lepanto l-a costat pe Miguel Cervantes mîna stîngă.

12. Galera „Soarele"

Galera de pace „Soarele" pleca din Neapole spre Barcelona.

Pe bord, sub un umbrar, stăteau doi soldați : Rodrigo Cervantes și fratele său, Miguel, cu mîna legată într-o eșarfă.

Două scrisori prețioase către marchizul de la Cruz se aflau în sacul lui Miguel : una de la ducele de Sesa și alta de la însuși Juan d'Austria.

Luminăția sa Don Juan și ducele napolitan îl recomandau pe Miguel Cervantes marchizului, ca un încercat soldat și viteaz cavaler.

— Îți jur că de data asta marchizul de la Cruz te va face căpitan, îi spuse Rodrigo lui Miguel.

Era în luna septembrie — zile însorite, străvezii și nopți calde. Un vînt prielnic mîna corabia, cu care cei doi frați plecaseră spre țărmurile patriei.

Răni de onoare — stelele care duc spre glorie — înfrumusețau pieptul lui Miguel. Se întorcea în patrie ca un soldat cu merite și, pe deasupra, erou de la Lepanto.

Pentru prima dată, după un lung răstimp petrecut în război și prin spitale, Miguel stătea pe bordul unei corăbii de pace. Cinci ani și ceva îi petrecuse numai în Marea Mediterană.

Luptase lîngă Navarin, la Corfu și în Tunis. Luase parte la apărarea cetății Goleta și a portului de lîngă ea, pe țărmul Africii. Rezistase tot timpul cît a durat asediul cetății, sub groaznice împușcături și în nopțile cu alarme chinuitoare. A văzut și ultimul atac, cînd din cei șapte sute de apărători ai cetății rămași în viață, nu se întîmplase nici unuia să scape nerănit.

— Am văzut multe, îi spuse într-o zi Miguel fratelui său. Acum o să scriu. O să scriu, Rodrigo, repetă Miguel. Am pierdut mîna stîngă, în schimb o să glorific cu dreapta.

Dar frații care priveau în întunericul nopții, nici nu bănuiau ce primejdie îi așteaptă.

Piratii turci, cu focurile stinse pe punte, goniseră toată noaptea după „Soare", pe mare. Galera de pace, cu o uriașă încărcătură de mătăsuri, promitea o pradă bună. Spre dimineață, cincisprezece goelete turcești înconjurară „Soarele".

„Galera se numea „Soarele", iar în partea cealaltă a acestui soare era neagra mea soartă", scria Miguel Cervantes cîțiva ani mai tîrziu, din Alger.

Dacă vîntul ar fi fost puternic, galera ar fi putut fugi, dar noaptea vîntul se liniștise.

Oamenii de pe „Soare" numărau cu groază corăbiile turcești. Orice luptă era zadarnică — unul contra cincisprezece !

De la goeleta cea mai apropiată se desprinse o șalupă. Cîțiva pirați se apropiară cu șalupa pentru negocieri.

— Predați-vă fără luptă, fricoșilor !...

Căpitanul „Soarelui", un bătrîn spaniol din Guadalajara, ieși la pupă.

— Foc ! strigă căpitanul. Primesc lupta !...

Singurul tun al galerei fu îndreptat spre cea mai mare corabie turcească și lupta începu.

Încă odată, ca de atîtea ori înainte, Miguel Cervantes a trebuit să stea în rînd cu tovarășii săi pe îngusta scîndură de pe prora galerei.

Dar puterile au fost cu totul inegale. Șase goelete se apropiară din ambele părți, foarte aproape de bordurile galerei și aruncară scările de debarcare pe punte. După o luptă disperată, corp la corp, spaniolii rămași în viață au fost legați și duși de pe galeră pe o corabie a piraților.

Au fost aruncați într-o cușcă strîmtă, în partea de sub apă a goeletei, nu departe de pupă. Aici îi amestecaseră cu animalele capturate de pe coastele europene.

Unsprezece zile a zăcut Miguel pe podea, în murdărie și bălegar, aproape fără mîncare, alături de ceilalți prizonieri bolnavi și răniți. Într-o zi ajunseseră pînă la ei zgomote de luptă, împușcături și înjurături. Pe urmă începu o fugă înfrigurată. Vîslele loveau cu putere în apă, se zdruncina tot corpul goeletei.

Piratii fugeau de la vreun atac neizbutit asupra vreunei corăbii. În cea de-a douăsprezecea zi a fost ridicată ușița. Lumina și aerul sărat al mării năvăliră de sus prin deschizătură. Turci cu bețe îi treziră pe prizonieri.

Cervantes ieși după ceilalți. Lumina dimineții îl orbi. Pe punte alerga, dînd porunci, un om mic de stat, cu barba mare și ochi bulbucați. Înjura în trei limbi : italiană, greacă și turcă.

— Păzește-te de Hromoi, îi șopti lui Cervantes unul dintre prizonieri.

Miguel tresări. „Hromoi", El-Cojo, renumitul pirat din Marea Mediterană, grec de origine, fugit la turci.

Prizonierii fură percheziționați. Lui Cervantes i se luară scrisorile. Hromoi, sau Dali-Mami, cum îi numeau turcii, îl străfulgeră cu privirea pe Cervantes și porunci să-l ducă într-o parte cu alți trei. Mai tîrziu, pe uscat, Miguel află ce înseamnă asta.

— Pe ceilalți, duceți-i ! mai adăugă Dali-Mami.

Pe punte se auziră strigăte.

Cervantes se întoarse. Vîslașii se uitau toți într-o parte. Galera plutea încet, ca și cînd s-ar fi ferit de pietrele tărmului. Miguel privi și el într-acolo, unde se uitau toți.

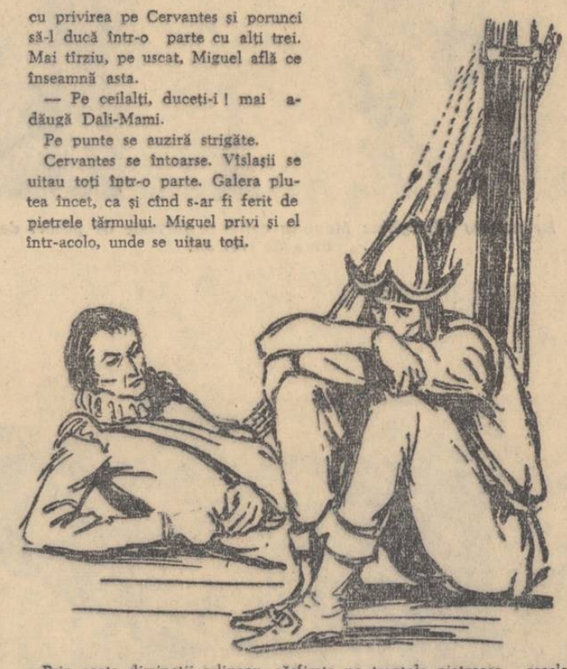

Prin ceața dimineții sclipeau, răsfirate pe treptele pietroase, casele unui mare oraș oriental :

Era Alger, cuibul piraților turci.

13. În prizonierat

Lagărul de prizonieri era o curte întinsă, împrejmuită cu un zid de piatră. Într-un șopron cu aer greu zăceau bolnavii. Se auzeau gemete, era nădușeală, mișunau gîngănii. Așa arăta închisoarea comună a tuturor sclavilor europeni.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN ; ilustrații : Beca RIND)

ATENȚIUNE! SE FILMEAZĂ...

Popas la Centrul de producție cinematografică de la Buftea

Sub soarele torid, imensa curte a Centrului de producție cinematografică de la Buftea apare în aerul încins și rarefiat pustie, părăsită, ca și cum ar fi lipsită de viață. Și totuși pătrunzînd curioși în răcoarea plăcută de dincolo de zidurile masive și albe ale studiourilor, avem senzația certă că aici vom afla pe dată contraponderea acestei părelnice impresii de încremenire.

Pe unul din degajamentele platourilor de filmare se văd un uriaș glob pămîntesc, un sputnic în miniatură și treptele unei monumentale scări realizate... din lemn și îmbrăcate cu pînză vopsită. Le recunoaștem imediat. Sînt cîteva elemente din decorurile noului film realizat de Ion Popescu-Gopo, „Pași spre Lună" ale cărui filmări s-au încheiat.

În holul spațios, un grup de interpreți coboară de la cabinele garderobelor. Îi urmăm, pe unul din nesfîrșitele coridoare laterale. Deodată, în penumbră, un indicator suspendat din tavan se aprinde brusc, avertizînd laconic în clipiri repetate: „Atențiune! Se filmează pe platoul 3".

Zgomotul sec al ușii grele, ne dă senzația pătrunderii într-o lume nouă, aceia a mirajului cinematografic conceput din încrucișări de proiectoare și arcuri voltaice, panouri și decoruri pictate pe mucava sau fotografiate la mărimi neobișnuite.

Ne aflăm „acasă", la regizorul Francisc Munteanu — respectiv la filmul „Vîrsta primejdioasă" — asistînd la transcrierea în imagini a unei secvențe.

„Vîrsta primejdioasă" este cel de al treilea film de lung metraj realizat tot după un scenariu propriu, inspirat de data aceasta din problematica zilelor noastre, ne spune Francisc Munteanu. Vreau să abordez în noul meu film o serie de probleme actuale din viața tineretului privind educația morală și cetățenească a acestuia.

Filmul „Vîrsta primejdioasă" va fi în același timp o poveste de dragoste, amplificată pe noi coordonate tematice și psihologice."

— Cum vă simțiți ca debutant pe platoul de filmări? îl întrebăm pe tînărul actor Barbu Baranga.

— În prezent pot spune că am reușit să mă acomodez bine cu camera de filmare și cu tehnica interpretativă, specifică cinematografului.

— La rîndul meu, deși nu mai sînt la primul rol cinematografic — ne destăinuiește partenera lui Barbu Baranga, Ana Szeles — interpreta rolului studentei Ana Bălan — încerc și acum aceeași emoție a primului „tur de manivelă". Aceasta poate că și datorită faptului că noul rol pe care mi l-a încredințat Francisc Munteanu se ridică prin complexitatea și valoarea lui afectivă, emoționantă deasupra tuturor celorlalte personaje pe care le-am interpretat pînă în prezent.

La vecini, pe platoul 4, încă din prima clipă privirile sînt atrase asupra decorului uriaș, reprezentînd după cum se pare un vast laborator de cercetări agronomice, realizat într-o linie grafică modernă, pe tonalități cromatice deschise și ingenios armonizate, în care albul mat al pereților mari de sticlă se îmbină cu albul luminos al vaselor cu probele germinative, cu transparențele sticlăriei de laborator și verdele vegetal al firelor de grîu.

La una din mese, aplecat asupra microscopului, îl recunoaștem, chiar și în halatul imaculat, pe artistul poporului Ștefan Braborescu de la Naționalul clujean. Zgomotul pașilor îl întrerupe pe regizorul Savel Stiopul tocmai în momentul în care declanșează tradiționalul semnal: „Atențiune! ...Motor!"

— Filmăm pe platou în acest decor de laborator, ultimile secvențe ale poveștirii cinematografice „Zi grea", cu care se încheie de fapt filmul „Anotimpurile dragostei" ne explică regizorul. Această povestire cinematografică ca și celelalte 8 anterioare pe care le însumează filmul nostru, este concepută tot pe o temă cotidiană.

Bătrînul savant pe care-l interpretează maestrul Braborescu, reprezintă ultima vîrstă a „anotimpurilor" mele, vîrstă care astăzi nu se mai lasă învinsă de impedimentele acumulării anilor, fiind susținută de un puternic suport moral și de voință. Eroul meu poate fi comparat totodată cu un arbore bătrîn dar încă viguros, care îndoit sub greutatea vîrstei, nu se lasă totuși doborît de uscăciune și odată cu ultimile explozii vegetative ale frunzelor își ocrotește în chip părintesc lăstarele care se ridică viguros din rădăcinile sale.

Alături de Ștefan Braborescu vor mai apare, în filmul „Anotimpurile dragostei", în rolul soției acestuia, Tantzi Cuttava-Barozzi de la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra" în povestirea „Zi grea", Cristea Avram și Dana Comnea — în „Dragostea lor", „Magda Popovici și Cornel Dumitraș în „Prima zi" și un grup de copii în „Microcosmos".

Pe culoarele studioului îl întîlnim alergînd cu o cutie de peliculă sub brat pe operatorul filmului de aventuri „Pisica de mare", Jean-Pierre Lazar. În grabă, aflăm de la acesta că echipa se pregătește de plecare la Constanța, unde regizorul. Gh. Turcu va trage în următoarele zile ultimele secvențe ale noului său film.

Pe platoul 1 îl găsim filmînd într-un decor improvizat probe de actori pe tînărul regizor Aurel Miheles.

— Veți fi oarecum surprinși, ne întîmpină el intuind parcă întrebarea ce voiam să-i adresăm, dar „Sărutul de dimineață", filmul la care lucrez, nu va fi o comedie. Dimpotrivă, acesta va constitui un film de esență dramatică, subliniind cu intensitate emoțională o serie de probleme deosebit de importante pentru zilele noastre.

Eroina principală a filmului este o femeie aflată încă în plină tinerețe, căreia odinioară războiul i-a distrus dragostea și încrederea în oameni. În cele din urmă ea își va afla din nou echilibrul sufletesc și refăcîndu-și viața după mulți ani de groaznică frămîntare sufletească, își va regăsi totodată tinerețea, dragostea și adevărata fericire.

— Proiecte de viitor?

— Desigur tot comedia. Și mai concret spus, comedia muzicală.

Pe platoul 2 regizorul Liviu Ciulei și-a încheiat între timp probele de actori pentru distribuția rolurilor noului său film „Pădurea spînzuraților", cu care își va face reintrarea pe platourile de filmare.

Cunoscutul roman al clasicului literaturii noastre dintre cele două războaie, prozatorul Liviu Rebreanu, a oferit un bogat material scriitorului Titus Popovici, care a realizat, după originalul literar, un valoros scenariu cinematografic.

— Dar unde sînt ceilalți regizori? Întrebarea a explodat de data aceasta în biroul producției.

— Pe „teren"! În deplasare! ne dă prompt replica șeful producției Ionel Ioan. Iată graficul producției după care urmărește zilnic — împreună cu dispecerii de serviciu, munca tuturor echipelor, deplasările la locurile de filmare, termene și date precise de realizări, metrajul de peliculă utilă planificat și realizat etc. După cum precizează graficul, la această dată, un număr de alte 4 echipe filmează intens în diferite regiuni ale țării...

Părăsim studiourile stăpînite încă de mirajul plăcut al ambiantei platourilor de filmare. Canicula de afară și soarele ce izbește acum cu toată puterea nămiezilor, ne plasează iar în cotidianul obișnuit...

Ion MIHU

Se turnează un cadru din filmul „Anotimpurile dragostei". Regizorul Savel Știopul și artistul poporului Ștefan Braborescu

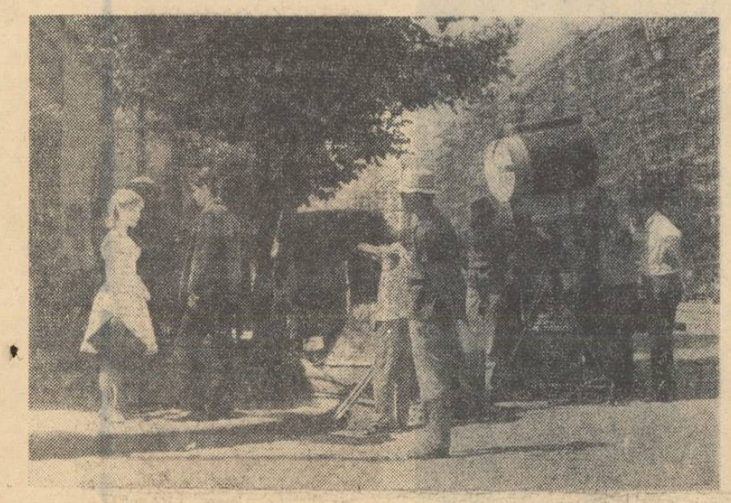

Într-un cartier în construcție din București echipa de filmare a noii producții „Vîrsta primejdioasă"

Duminică seara, la Mamaia!

• Cum este organizat concursul și festivalul de muzică ușoară românească. • Premiile acordate. • Programul concertelor — orchestre, soliști, prezentatori

În această săptămînă, mai precis, în seara zilei de 25 august, la Teatrul de vară „Ovidiu" de la Mamaia se va da semnalul de începere al primului concurs și festival de muzică ușoară românească. Mii de spectatori din țară și de peste hotare, oaspeți ai litoralului nostru vor participa în dublă calitate, atît ca spectatori cît și ca membri ai marelui juriu care vor contribui la atribuirea de premii celor mai reușite cîntece.

La cele patru concerte își dau concursul orchestre și soliști, unii dintre cei mai cunoscuți de publicul ascultător, care vor interpreta, în afara celor 16 melodii (din 443), selecționate de juriul instituit de Consiliul muzicii din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și o seamă de piese de muzică ușoară românească compusă în ultimul an, precum și cîntece de muzică ușoară străină. Cîntecele selecționate vor fi prezentate în serile de 25, 26 și 27 august.

Spectatorii vor putea să-și spună cuvîntul asupra lor, făcînd o mențiune pe formularul ce-l vor primi o dată cu biletul de intrare.

La standurile amenajate în mod special vor fi puse în vînzare discuri cu cele 16 melodii, imprimate de „Electrecord" și un album cu partiturile cîntecelor selecționate, scos sub îngrijirea Editurii muzicale.

În primele trei seri vor fi prezentate piesele selecționate, ziua de 28 august fiind rezervată triajului. Va fi zi grea de lucru pentru juriu și de numărare a voturilor consultanților.

Cu acest prilej, vor fi acordate 6 premii: marele premiu de muzică ușoară acordat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, premiul Uniunii Tineretului Muncitor, premiul Uniunii Compozitorilor și al Uniunii Scriitorilor, premiul Comitetului Radioteleviziunii și „Premiul litoralului" acordat de Comitetul executiv al sfatului popular al orașului Constanța.

Rezultatele vor fi aflate în seara zilei de 29 august. Cu acest prilej va avea loc un spectacol festiv, la același teatru de vară. Cîștigătorilor li se vor înmîna premiile respective în seara spectacolului festiv.

Iată programul de desfășurare al concursului și festivalului de muzică ușoară românească de la Mamaia, pe orchestre și soliști:

25 august: Orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de Sile Dinicu, soliști: Aida Moga, George Bunea, Constanța Cîmpeanu, Luigi Ionescu, Ioana Radu, Ilinca Cerbacev, Constantin Drăghici, Marina Voica, Ludovic Spiess, Doina Badea.

26 august: Orchestra Teatrului satiric-muzical „C. Tănase", dirijată de Gelu Solomonescu, soliști: Dorina Drăghici, Gică Petrescu, Roxana Matei, Nicolae Nițescu, Lavinia Slăveanu, Valentin Baciu, Dorina Goga, Gabi Pascu, Dan Georgescu, Trio Caban.

27 august: Orchestra de muzică ușoară a Casei de discuri „Electrecord" dirijată de Alexandru Imre. Soliști: Gică Petrescu, Luigi Ionescu, Gigi Marga, Ruxandra Ștefănescu, Roxana Matei, Margareta Pîslaru, Aurelian Andreescu.

Tuturor acestora li se vor adăuga cei trei prezentatori: Horia Șerbănescu, Mircea Crișan și H. Nicolaide.

În încheierea acestor rînduri, nu ne rămîne decît să urăm succes deplin concursului și festivalului de muzică ușoară românească.

Deci, duminică seara, la Mamaia!

Ansamblul „Perinița" în R. P. Polonă

Ansamblul folcloric „Perinița", al Sfatului popular al Capitalei, se află în momentul de față în R. P. Polonă, unde prezintă, cu prilejul Săptămînii culturale românești, care se desfășoară la Varșovia între 17 și 23 august frumusețea dansului și cîntecului nostru folcloric.

14 muzicanți, din care fac parte Stanciu Simion (nai), Ion Lăceanu (fluier, caval, cimpoi), Leon Păun (clarinet), Victor Manu (țambal), 20 de dansatori și dansatoare, precum și 2 soliști vocali, Ștefania Țareș și Aurel Ioniță vor prezenta cu ocazia sărbătoririi zilei de 23 August publicului din capitala Poloniei dansuri oltenești, o suită de dansuri de pe Someș, un dans bănățean și o suită de dansuri din regiunea București. Bineînțeles că din program nu vor lipsi atît de apreciatele peste hotare „Călușarii" și „Perinița".

Ansamblul „Perinița" al Sfatului popular al Capitalei a făcut deplasarea în Polonia, după un turneu pe care l-a întreprins în Iugoslavia, Elveția și Franța. La înapoiere, am stat de vorbă cu directorul ansamblului, compozitorul Viorel Doboș, care ne-a spus următoarele:

„Aceeași formație care pleacă în Polonia, a reprezentat muzica și cîntecul popular românesc în cîteva orașe din Iugoslavia, apoi la Geneva, în Elveția și la Aix les Bains în Franța. Pretutindeni solii artei românești s-au bucurat de o frumoasă primire, aplauzele miilor de spectatori dovedind odată în plus prestigiul de care ne bucurăm pretutindeni, peste hotare".

Sandu MARIAN

STAGIUNE BRAȘOVEANĂ

În deschiderea stagiunii, Teatrul de Stat din Brașov va prezenta piesa „Grădina cu trandafiri" de Andi Andrieș. Direcția de scenă a spectacolului a fost încredințată regizorului Ion Simionescu.

O altă premieră o va constitui spectacolul cu piesa „Jocul ielelor" de Camil Petrescu. Din dramaturgia originală artiștii brașoveni vor mai juca piesele „Steaua polară" a lui Sergiu Fărcășan și „Acuzarea apără" de Ștefan Berciu.

În repertoriul Teatrului de Stat din Brașov mai sînt înscrise piesele „Revizorul" de Gogol și „Pericle" de Shakespeare.

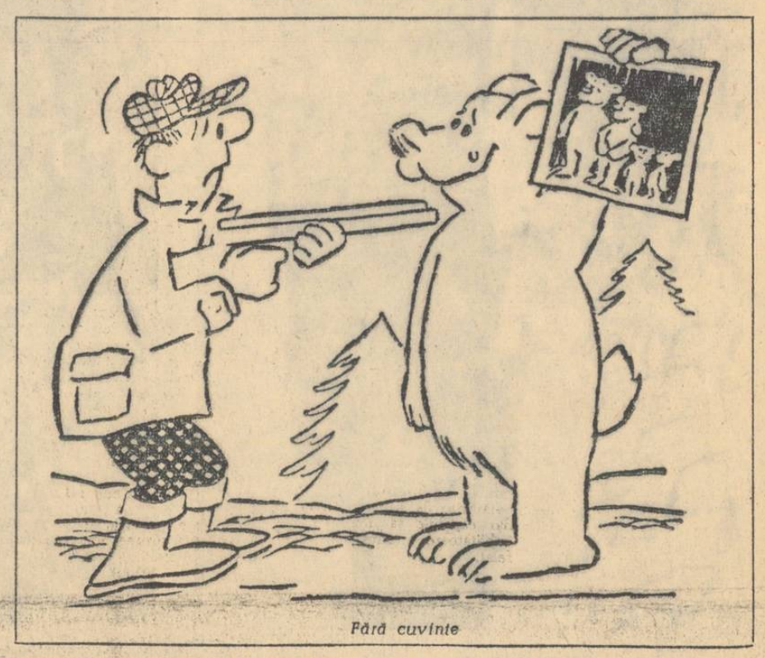

Fără cuvinte

REBUS

Moment sportiv

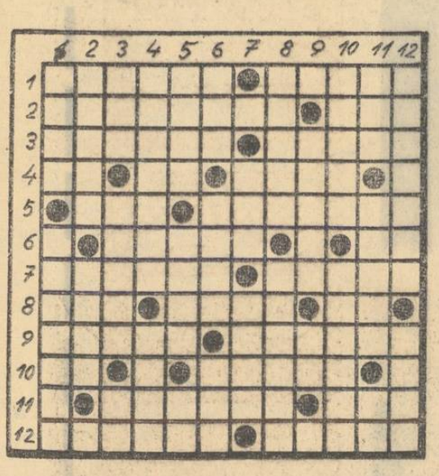

ORIZONTAL: 1) Echipă campioană a categoriei A la fotbal, ediția 1962—1963 — La volei și la tenis despart în două terenul de joc 2) Sportiv acvatic — Sunet 3) Echipă de numeroase ori campioană și cîștigătoare a Cupei R.P.R. la fotbal — Formatul caracteristic al mingiilor de rugbi (pl.) 4) Întrebare — Cere! — Aparat de gimnastică la singular 5) Fortăreață în apropiere de Batna — Persoană care practică sportul 6) Vechi locuitor al Americii — Poftim! 7) Ultimul obstacol în calea balonului — Pregătit în vederea unei bune condiții fizice 8) Fluviu european — Firidă — Vas de lut 9) Incapabil de a face sport — Obiective pentru alpiniști 10) Sodiu — A se oxida 11) Categorie de box, lupte și haltere, care cuprinde sportivi între 57 și 61 kg. — Animal nordic 12) Sportivi care practică un ansamblu de exerciții de alergări, săriturl și aruncări — A trage de timp, ca la fotbal!

VERTICAL: 1) Placă rotundă folosită într-o anumită disciplină sportivă — Își mări viteza de alergare ultima fază a parcursului la unele întreceri sportive 2) Într-o formație de ... își are locul între centrul înaintaș și una din extreme — Sport național 3) Legendar campion nautic! — Servește ca aparat într-o probă de gimnastică — Sportul în final! 4) Jucător „agresiv" în linia de înaintare a unei echipe de fotbal — Transmiterea mingii către un coechipier în jocurile sportive (pl.) 5) Din neamul lui Othelo — Muchie — In sport și la înot 6) Localitate în Japonia — A executa o anumită probă atletică — Sînt prezenți în practicarea unor sporturi ca: șahul, gimnastica și călăria 7) Afluent al Dunării — Raportul de puncte cîștigate și pierdute la o întrecere sportivă 8) Profeție sportivă cu premii — Jucător împiedicat de un adversar de a acționa în voie 9) Poftă de joc manifestată uneori de cîte un jucător sau de o echipă — Dinsul 10) Întrecere la scrimă — Loc marcat printr-o linie, opus startului, într-o cursă de alergări 11) Terenul exercițiilor de gimnastică fără aparate — Un tușător indicat pentru baschet! — Atenți la centru! 12) Un suporter văzîndu-și echipa favorită întrecută de adversari — Vulcan în Eurona.

Carol MOLDA

Filatelie

Succesele filateliștilor romîni la expozițiile internaționale

Activitatea filatelică din țara noastră se bucură de un prestigiu internațional tot mai mare. Aceasta se datorește în primul rînd faptului că țara noastră îmbogățește necontenit filatelia mondială cu emisiuni de mărci poștale din tematicile cele mai solicitate și de o execuție tehnică tot mai frumoasă. La aceasta se adaugă prezența tot mai numeroasă a colecțiilor filatelice românești la marile expoziții filatelice internaționale, unde se bucură de bune aprecieri.

Astfel, expoziția filatelică internațională „Melusina", organizată anul acesta la Luxemburg în cadrul manifestărilor pentru sărbătorirea mileniului orașului și al țării respective, a prilejuit un succes frumos și pentru filateliștii romîni. Din cele 12 exponate prezentate de membrii Asociației filateliștilor din R.P.R., 11 au fost distinse cu medalii sau diplome. La clasa de literatură filatelică, lucrarea „Primele mărci poștale românești" a obținut una dintre cele două plachete de vermeuil, premiile cele mai înalte decernate la clasa respectivă. Au mai fost obținute: două medalii de bronz argintat, două de bronz și mai multe diplome. O medalie de argint a fost obținută, la clasa tineret, de pionierul Dan Laurențiu Tripcovici din București.

Una din cele mai importante expoziții filatelice internaționale din acest an a fost organizată recent la Budapesta, de către Asociația filateliștilor din R. P. Ungară. Este vorba de expoziția „SocPhilEx 1963" prima expoziție filatelică comună a țărilor socialiste. Expoziția a avut darul să ilustreze nivelul ridicat la care a ajuns filatelia în țările socialiste, unde ea a devenit o activitate cultural-educativă și instructivă. Totodată, această expoziție, desfășurată sub deviza „Pentru pace și prietenie în toată lumea", a prilejuit un valoros schimb de experiență între delegațiile asociațiilor filatelice din țările socialiste și a stabilit o și mai strînsă colaborare între aceste asociații.

La „SocPhilEx 1963" au fost prezentate nu mai puțin de 600 de exponate din: R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, Cuba, R. D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Romînă, R. P. Ungară, Uniunea Sovietică, R. D. Vietnam. Tineretul filatelist a participat cu 50 de exponate.

Un succes cu totul remarcabil a fost obținut la această expoziție de filateliștii din țara noastră. Au fost prezentate 70 de exponate, cel mai mare număr de colecții cu care filateliștii romîni au participat la o expoziție filatelică. Succesul obținut este de asemenea cel mai mare înregistrat de filateliștii din țara noastră la o asemenea expoziție: au fost obținute 60 de distincții, dintre care 19 la colecțiile cu mărci clasice, 33 la colecțiile tematice și 8 la clasa de tineret.

Un succes deosebit a fost obținut de filatelistul Dengel din Sibiu. Exponatul său, „Poșta austriacă pe teritoriul romîn și bulgar", pe lîngă medalia de vermeuil, a obținut premiul de onoare pentru cea mai valoroasă colecție expusă de un participant din străinătate.

Alte medalii au obținut: prof. ing. Ilie Demetrescu și Emil Radu din București.

Medalii de argint au obținut: dr. Nicolae Tripcovici, Samuilă Teodoru, Max Kummer și V. Nicolaescu din București, Szekely Adalbert din Satu Mare.

Medalii de bronz argintat au fost acordate filateliștilor: prof. dr. I. S. Antoniu și ing. Titus Orădeanu din București, ing. Traian Tarnavschi din Sighișoara, Odo Boehm din Vatra Dornei, Titus Crișan, Teodor Feodorovici din Cluj.

Medalii de bronz au obținut: Dumitru Spreitzer, Ioana Simonov, Teodor Melnic, ing. Gheorghe Mircea, Alfred Calmui, Iosif Micu și Mark Horațiu din București, Gyaliu Bela din Cluj, Alex Săceanu din Craiova, Richard Marton din Constanța, dr. T. Vlad din Iași.

Pentru literatură filatelică, cea mai înaltă distincție, diploma în rang de medalie de vermeuil, a fost acordată volumului „Primele mărci poștale românești", de Vlad Tebeica din București. O diplomă în rang de medalie de argint a fost decernată revistei „Filatelia".

La clasa de tineret, cea mai înaltă distincție a fost obținută de elevul și pionierul Dan Laurențiu Tripcovici din București, pentru exponatul „1848, primăvara popoarelor", o sugestivă evocare, prin mărci poștale a acestui an epocal. Medalii de bronz au fost decernate tinerilor: Valentina Iosifescu, Andrei Crișan, Sorin Piposchi și Mihai Spreitzer din București, Monica Weinhara din Călărași.

Au mai fost obținute de filateliștii romîni numeroase diplome.

Din juriul internațional al expoziției „SocPhilEx 1963" a făcut parte și ing. Victor Coman, secretarul general al Asociației filateliștilor din R.P.R.

Conducte pentru transportul laptelui

A fost rezolvată de curînd una din problemele spinoase care se puneau în fața colhozurilor și sovhozurilor din ținutul Stavropol (U.R.S.S.). Problema consta în greutatea transportării la șes a laptelui, în timp ce turmele de animale se găseau la pășunile alpine.

Ingenioasa soluție constă în instalarea unei conducte pentru transportarea laptelui între pășunea alpină și locul de colectare. Într-un șanț au fost amenajate igheaburi de lemn, impermeabilizate cu ajutorul unei soluții. Pe igheaburi au fost instalate două șiruri de țevi din polietilenă. Pe pășunea situată la 2,5 km înălțime — la locul de pornire al conductelor — a fost instalată baia de recepție, un cintar și un laborator. La celălalt capăt al conductelor a fost așezat un frigider și rezervoarele de înmagazinare.

De pe munte coboară, astfel, la fiecare 18 minute, 1.000 de kg. de lapte, timp în care temperatura sa scade cu 5—6 grade. Din oră în oră, un jet de apă curată interiorul conductelor. La sfîrșitul „expedierii" laptelui, țevile sînt dezinfectate.

ANCHEI FOTACHE — Botoșani: **Fiind promoția 1963 a școlii agricole de maiștri, nu puteți urma Institutul agronomic decît după ce ați lucrat cel puțin 3 ani în producție așa cum arată și contractul. Fără școala medie nu puteți urma învățămîntul superior. Sfatul nostru este să terminați cele 11 clase și apoi veți putea urma mai departe. Nu puteți da două clase într-un an, așa cum intenționați să faceți.**

LIVIU STOICOVICI — Lipova: **Majoritatea desenelor trimise tratează teme care au fost publicate, sub diverse forme, atît în revista noastră, cît și în altele. În plus, nici realizarea lor nu este la nivelul corespunzător publicării.**

ANA, MARIA, IOANA — București: **Adresați-vă Întreprinderii cinematografice București.**

GHEORGHIU — Tg. Ocna: **După cîte știm 4 cl. primare, 3 profesionale și școala de maiștri agricoli echivalează cu 7 clase elementare. Deci, vă puteți înscrie în clasa a opta.**

ALEXANDRU KOLMAN — Reșița: **Adresați-vă Direcției Generale a Miliției București, Serviciul evidența populației.**

B. MONICA — București: **Într-adevăr, școală de tehnoredactori nu există.**

MIHAI SALORU: **Nu noi ne ocupăm de difuzarea revistei, ci oficiile raionale P.T.T.R. Dacă mai aveți greutăți în privința primirii abonamentului, vă rugăm să ne scrieți, pentru a sesiza organele competente.**

VICTORIA B. — București: **Trebuie mai întîi să vă încadrați în cîmpul muncii și numai după 3 ani de vechime veți putea urma studiile întrerupte în 1954.**

PETRU H. — Cluj: **Facultatea de mecanică din cadrul Institutului politehnic n-o puteți urma decît cu frecvență. Pentru studenții merituoși, Ministerul Învățămîntului acordă o bursă care constă din hrană, cazare și o indemnizație lunară pentru cheltuieli personale. Așa că aveți posibilitate să urmați mai departe.**

CHRISTELIA BUTA-Wei — Giurgiu: **La Conservator probele practice pentru examenul de admitere încep la data de 7 septembrie.**

NICOLAE TUDOR — Dobrogea: **Fără școala medie, cu examen de maturitate, nu vă puteți înscrie la Institutul Agronomic. Școala tehnică silvică nu este echivalentă decît cu 7 clase elementare.**

ANA MARIA — Arad. **Ne-ați pus o mulțime de întrebări în legătură cu aranjarea și întreținerea plantelor în interiorul apartamentului dv. În legătură cu aceasta sînt prea multe lucruri de spus iar spațiul nu ne-ar permite. Vă recomandăm însă să citiți cartea „Plante de cameră" de Paul Dabija, apărută recent, care constituie un prețios ajutor pentru iubitoarele de flori. Aici găsiți atît sfaturi folositoare cu privire la îngrijirea plantelor de cameră, cît și îndrumări asupra felului în care se poate decora interiorul și balconul.**

Poșta redacției

I. NISTOR — Iași: **Funcția de tehnician II poate fi ocupată de absolvenții școlilor de cultură generală, cu examenul de maturitate, care au lucrat ca muncitori în producție în ramura respectivă timp de cel puțin 5 ani, pe baza verificării cunoștințelor tehnice. Funcția de tehnician I poate fi ocupată de cei care îndeplinesc condițiile de mai sus și care au în plus o vechime de cel puțin 5 ani în funcții tehnice.**

ALEXANDRU BLAGESCU — comuna Grinties-Piatra Neamț: **Nu vă putem satisface dorința, deoarece nu ne ocupăm de abonamente. Adresați-vă Oficiului raional P.T.T.R., care are această sarcină.**

RODICA G. — Brăila. **Nu înțelegem deloc reținerea dv. Îi sînteți doar prietenă bună, dacă nu chiar cea mai bună. Tocmai dv. aveți datoria de a-i vorbi, bineînțeles cu multă delicateță, despre greșelile ce le face în educarea copilului său. Nu este pentru nimeni un secret că o dragoste prost înțeleasă față de copii le poate aduce acestora, mai tîrziu, greutăți și necazuri. O asemenea dragoste deschide căi greșite în viață. Unii părinți mai nită acest lucru. Aveți datoria să-i spuneți și s-o ajutați să vadă că nu este bine cum procedează acum.**

EL. NERA: **La prima întrebare v-am răspuns, publicînd în pag. a VI-a a revistei noastre modelele cerute de dv. În ce privește sfatul pe care ni-l cereți vă spunem că gențile de piele se pot spăla cu apă călduță amestecată cu puțin oțet. După aceasta se freacă cu o cîrpă moale pînă se usucă bine.**

CORNELIA B. — Bîrlad. **Inițiativa luată de comisia de femei din cartierul dv. este foarte binevenită. Organizarea timpului liber al copiilor care locuiesc în blocuri poate constitui într-adevăr o problemă importantă. Este bine însă ca în această privință să colaborați și cu comitetul de blocuri. Împreună ați putea organiza o serie de acțiuni cultural-educative, distractive și i-ați putea antrena și pe copii, la păstrarea liniștii și curățeniei în blocuri și spațiile dintre blocuri.**

DOINA MATEESCU — Horezu: **Puteți deveni colaboratoarea rubricii de umor din revista noastră, cu condiția ca desenele să fie reușite. Primele încercări trimise nu au această calitate și deci nu pot vedea lumina tiparului. Este bine să exersați mai mult, deoarece se vede că aveți înclinații și să atacați și teme mai mari.**

Colțul celor mici

Nu vreți să-l ajutați pe Chiț?

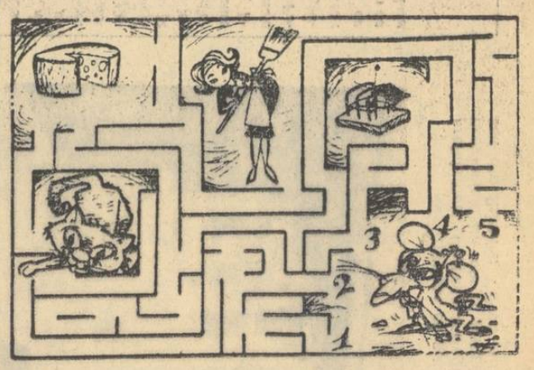

Șoricelul Chiț este foarte flămînd. El a aflat că în bucătărie se găsește o bucată de cașcaval, din care vrea atît de mult să muște. Dar lui Chiț îi este tare frică să meargă pînă acolo, căci drumul este plin de primejdii. Îl pîndește, într-un colț, pisica. Într-altă parte îl așteaptă mătura gospodinei. Chiț ar putea pleca pe cinci drumuri dar numai unul singur duce, fără primejdii, la cașcavalul dorit. Nu vreți voi, copii, să-l găsiți și să-l arătați lui Chiț?

DO-RE-MI

— Bună ziua nota do

— Bună ziua: încotro?

— Am pornit-o către re

— Pentru ce?

— Că doresc s-ajung la

— Și?

— Și de-acolo fac așa:

— Mă opresc puțin la sol

O pornesc apoi domol

Către

— Și stai mult acolo?

— Ba.

Mă grăbesc spre nota si

De pe care voi sări

La vecina nota

— Și pe urmă încotro?

— Iar revin la tine

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

PEISAJ ROMINESC CONTEMPORAN

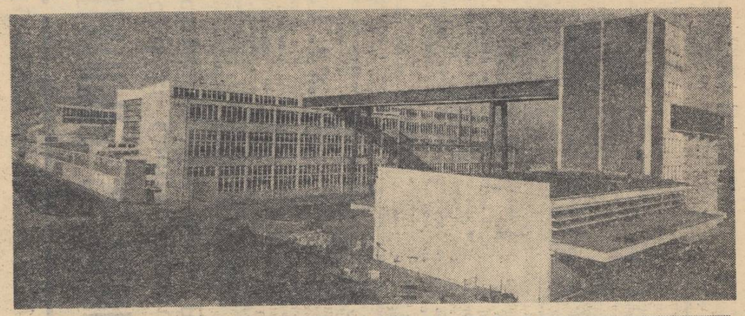

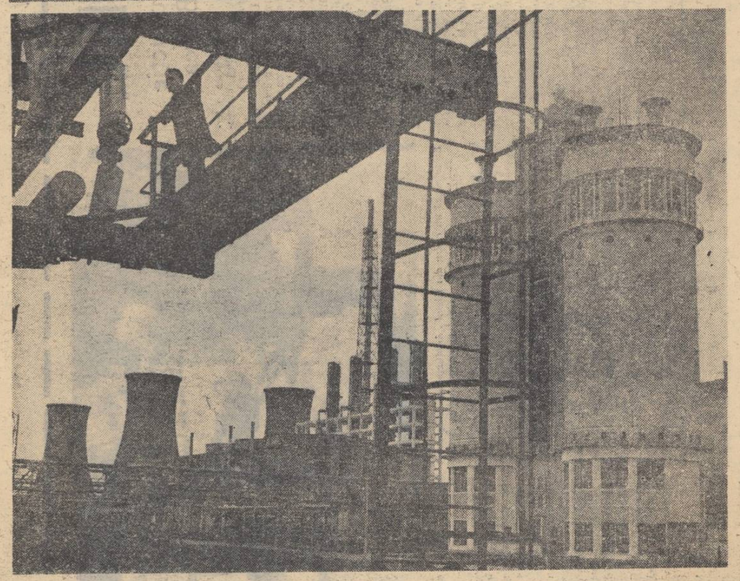

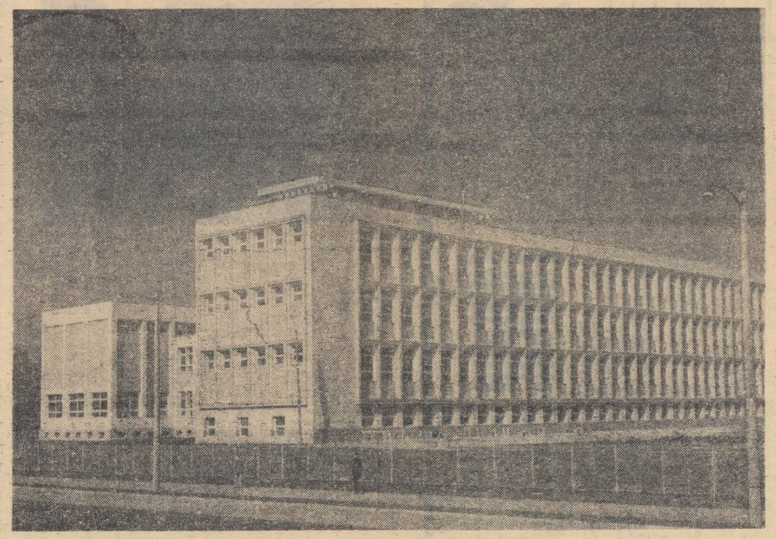

Dacă înaintaşii ştiinţei româneşti au avut întotdeauna de luptat cu greutăţile materiale şi nepăsarea oficialităţilor vremii, oamenii de ştiinţă din ţară se bucură astăzi de condiţii cu totul deosebite de studiu şi cercetare : laboratoare moderne, aparataje de specialitate, noi institute adecvate scopurilor ştiinţifice le stau la dispoziţie, ei putîndu-şi astfel consacra preocupările şi eforturile exclusiv cercetării ştiinţifice. Rezultatele sînt evidente : progresul ştiinţei româneşti a adus prestigiu ţării noastre şi pe plan internaţional — succesele oamenilor de ştiinţă români fiind urmărite cu interes şi peste hotare.

Iată noua clădire a Institutului de inframicrobiologie al Academiei R.P.R., intrat nu de mult în funcţiune.

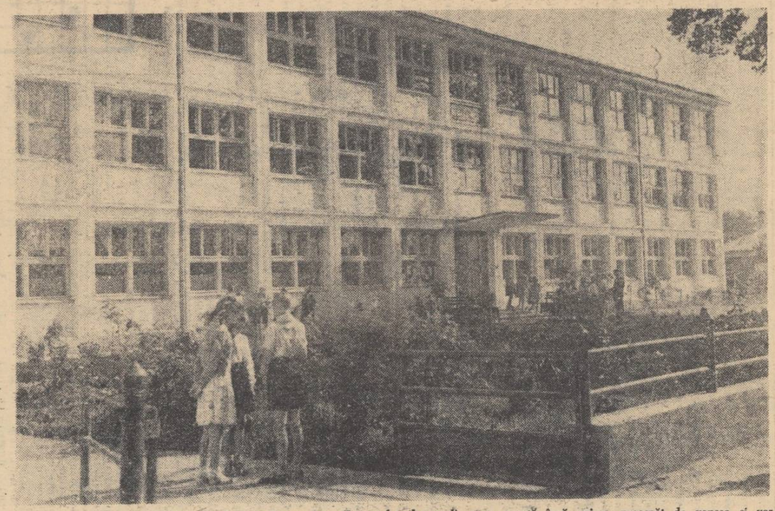

De-am vrea să numărăm cîţi copii păşesc în fiecare toamnă pragul noilor şcoli care poartă încă miros proaspăt de vopsea şi var — am ajunge la cifre impresionante. Dar o asemenea statistică n-ar fi inedită, pentru că a devenit un fapt obişnuit ca orice an nou de învăţămînt să fie sărbătorit cu inaugurări de şcoli noi pe tot întinsul patriei : clădiri mari şi luminoase — asemănătoare şcolii medii „Ştefan cel Mare" din Tg. Neamţ, pe care v-o înfăţişează fotografia noastră.

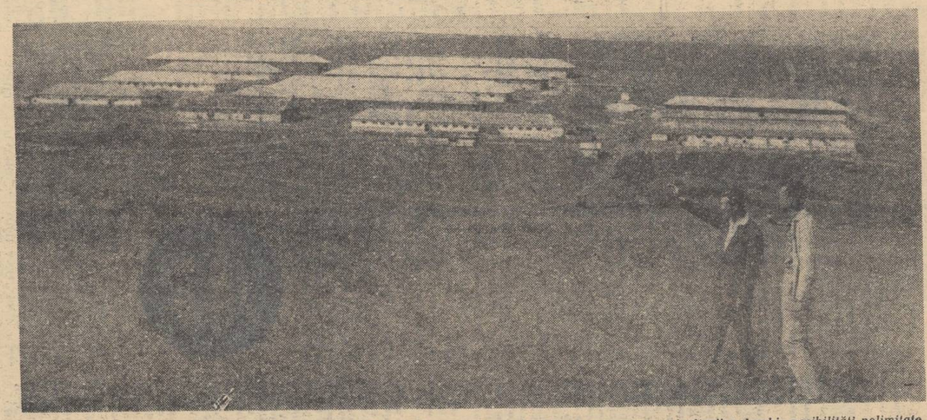

S-a schimbat radical şi faţa satelor noastre : încheierea procesului de colectivizare a agriculturii a deschis posibilităţi nelimitate pentru o dezvoltare continuă a forţelor de producţie în agricultura noastră. Aşa se face că avem astăzi numeroase gospodării agricole colective mari şi bogate, care îşi sporesc an de an avutul obştesc. Iată, de pildă, noile construcţii agro-zootehnice ale gospodăriei agricole colective „1907" din comuna Vlăsineşti, regiunea Suceava.

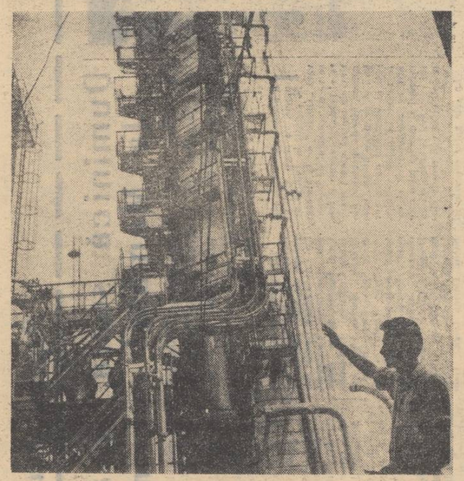

Nouă, îngemănat în fiecare clipă din viaţa noastră cotidiană, este spectaculos reprezentat pe harta economică a ţării : mari obiective industriale înălţate pe locuri pustii altădată, noi uzine şi fabrici date în funcţiune, secţii şi ateliere ridicate pe lîngă vechile unităţi — toate înzestrate cu utilaje de mare capacitate, de un înalt nivel tehnic — au îmbogăţit şi întregit an de an profilul industrial al ţării noastre.

Ramuri slab dezvoltate în Romînia de odinioară — ca industria constructoare de maşini, sau chiar inexistente — ca unele sectoare ale industriei chimice, au cunoscut în anii noştri o înflorire fără precedent. Vechea Romînie era considerată o ţară „eminamente agricolă" — R.P.R. este o ţară cu o puternică şi multilaterală dezvoltată industrie. Cele două elemente de comparaţie sînt despărţite de ani puţini, dar care cuprind o întreagă epocă de prefaceri şi înnoiri. În industrie aceste înnoiri au nume proprii : Năvodari, Brazi, Roznov, Bicaz, Galaţi, Săvineşti, Hunedoara, Victoria, Borzeşti etc...

Fotografiile de mai sus vă prezintă în imagini cîteva din aceste nume proprii : Popeşti-Leordeni — noile uzine de anvelope „Danubiana" (clişeul de sus), Piatra Neamţ — Combinatul de îngrăşăminte azotoase (clişeul din mijloc), Ploieşti — secţia de distilare sub vid a Rafinăriei nr. 1 (clişeul de jos).

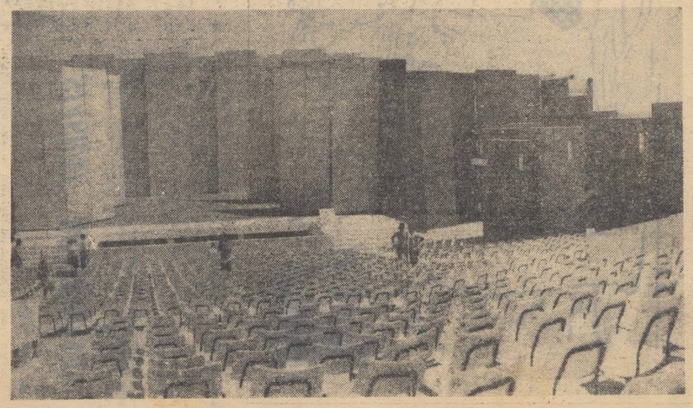

Litoralul românesc, a cărui faimă a ajuns departe de graniţele ţării, vrea parcă în fiecare vară să se depăşească pe el însuşi.

Frumuseţea naturii şi fantezia omului transformă litoralul într-o imensă paletă de pictor, în care nuanţele se împletesc într-o desăvîrşită armonie de lumină şi culoare : albastrul intens al mării înspumate se înfrăţeşte cu pastelul noilor hoteluri şi blocuri care se înalţă semeţe spre azurul cerului, sclipirile de aur ale nisipului se împletesc cu verdele tare al noilor parcuri şi plantaţii, strălucirea revărsată cu dărnicie de globul de foc se contopeşte cu strălucirea dată ţărmurilor mării de munca omului. Aici, pe litoral are loc parcă un continuu dialog între natură şi om, în care fiecare dă replica, vrea să-şi dovedească întîietatea. Şi împreună sporesc neîncetat frumuseţea litoralului, oferind în fiecare vară — la Mangalia, Eforie Nord sau Mamaia — noian de noutăţi. Fotografiile noastre vă prezintă două din acestea : noile hoteluri (clişeul de sus) şi elegantul teatru de vară (clişeul de jos) de la Mamaia.

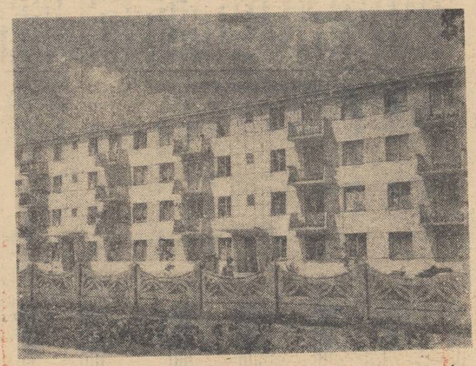

Aproape că nu există oraş al ţării în care constructorii să nu-şi fi lăsat proaspăta lor carte de vizită făcută din beton, sticlă şi prefabricate. Cartiere întregi de noi locuinţe dăruiesc oraşelor noastre o nouă tinereţe. Chiar şi localităţile mici, altădată amărîte tîrguri provinciale înecate în praf, se mîndresc azi cu blocuri de locuinţe moderne şi confortabile — ca cele din Turnu Severin (clişeul din stînga) sau din Rîmnicu Vîlcea (clişeul din dreapta).

75
1962

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CITIȚI ÎN PAGINA A 5-A REPORTAJUL:
CANOTORII S-AU ÎNTORS BIRUITORI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 308 • 3 Sîmbătă 31 august 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

DIN SUMAR:

CUM I-AM CUNOSCUT DUILIU ZAMFIRESCU
de I. PELTZ

METEOROLOGII ÎN SPRIJINUL AGRICULTURII

RUBRICA NOASTRĂ
DESPRE TOATE - PENTRU TOȚI!

COLȚUL CELOR MICI

NOTE DE TELESPECTATOR

Medicul vă sfătuiește

UN ORAȘ LUMINOS ȘI PLIN DE FARMEC
GALAȚI

de Traian Coșovei

Dintre toate locurile și dintre toate orașele care au îndurat cel mai mult urîțenia, siluirile și mutilările urgiilor trecutului — orașul Galați este, cred, printre cele mai generos răsplătite de construcția socialistă.

Ne amintim cu toții că din vechiul Galați, mai cu seamă centrul, inima orașului, de trei ori distrus și ars (o dată de cutremur, o dată incendiat metodic și tilhărește de către negustorii falimentari, cu scopul să zmulgă bani de la Asigurările Sociale și încă o dată de fasciști, în nebunia retragerii lor) — ne amintim, spun, că din acea Sodomă nu mai rămăsese nimic altceva decît un sinistru morman de hîrburi și cioburi ale rînduielii și vieții burgheze.

Pe locul acelui murdar și mizerabil babilon negustoresc se înalță astăzi un oraș puternic și luminos, cuceritor și plin de farmec prin arhitectura lui, prin culorile și prin armonia lui.

Dacă pe locul acestui oraș ar fi fost cîmp gol ca pe locul tînărului Onești

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Instantaneu de la festival: cîntă orchestra Teatrului satiric muzical „C. Tănase", avînd ca solistă pe Dorina Draghici

Mamaia 1963, în melodii și ritmuri

Încă de săptămîna trecută, Mamaia a cunoscut emoția unei însuflețite așteptări. Era și firesc, soarele — de a cărui bună dispoziție se interesează zilnic orice vilegiaturist — a anunțat-o cel dintîi. Ieșit din marea liniștită și caldă, astrul de foc și-a descoperit chipul pe neașteptate în cadrul multicolor al afișelor ce vesteau apropiata convocare a marelui juriu cu spectatori la un examen cu o singură candidată: muzica ușoară românească. Di-

Publicul spectator depune în urnă buletinele în care își arată preferințele pentru lucrările ascultate.

rect de pe plajă, părăsindu-și temporar locurile favorite de bronzare, nenumărați iubitori ai genului au asaltat casa de bilete a teatrului Ovidiu, pentru a reține loc la cele patru concerte ale primului concurs și festival de muzică ușoară românească. Nu toți au avut însă privilegiul celor veniți la vreme. Deși impunătoarea sală în aer liber dispune de 1100 de locuri, cererile de bilete erau de cîteva ori mai mari. Întrebarea obișnuită: „nu aveți un bilet în plus" a fost reformulată aici pe măsura popularității festivalului: „nu aveți o mie de bilete în plus?".

Totuși, nimeni nu avea să rămînă pînă la urmă nemulțumit căci, de fapt, festivalul și-a deschis porțile pentru admiratorii muzicii noastre ușoare înainte ca zorile fluorescente să ne prezinte, în fapt de seară, un alt soare, aninat la înălțimea estradei, lăsîndu-se și el de astă dată încălzit de elanul sălii iluminate de constelația reflectoarelor. Căci încă în cursul zilei televiziunea intrase în acțiune. George Bunea, Sorina Dan, Ilinca Cerbacev și alți cîntăreți filmau în decor natural în fața celor de pe plaje. După amiază, cînd în fața teatrului s-au adunat auditorii să întîmpine pe cîntăreții festivalului la intrarea în sală, nu mică le-a fost surpriza cînd la standul festivalului au putut afla, în vînzare discuri „Electrecord" cu toate cîntecele festivalului, precum și un album cu toate partiturile. Astfel, atunci cînd semnalul festivalului, alcătuit din cîteva

Eugen ATANASIU

• *(Continuare în pag. 8-a)*

BIOCHIMIE ȘI PRODUCȚIE

INTERVIUL NOSTRU CU ACAD. EUGEN MACOVSCHI

Variate și complexe sînt problemele care stau în centrul atenției cercetătorilor Institutului de biochimie al Academiei R.P.R.

Începînd cu cercetările din domeniul coacervatelor și al substanțelor proteice — care contribuie la clarificarea problemei originii vieții și a naturii materiei

• (Continuare în pag. 3-a)

La polaroscop, studiind proprietățile proteinelor musculare

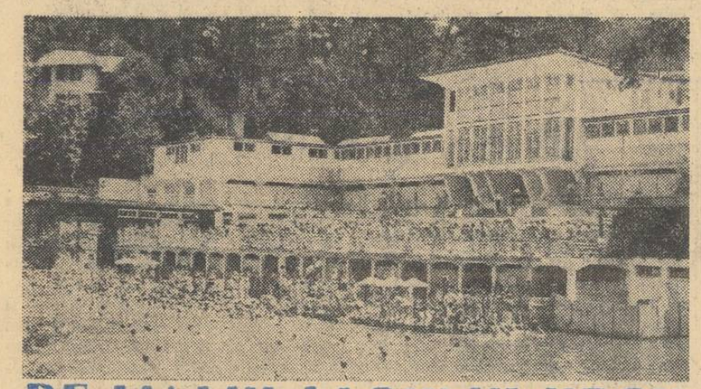

PE MALUL LACULUI URSU

Litera P., de o mărime puțin obișnuită, este înfiptă la poalele unuia din dealurile Sovatei. Ea semnifică locul de parcare al mașinilor, motocicletelor cu sau fără ataș, al motoretelor. Și, în această duminică, locul dintre arborii înalți este tixit. Aici stau parcate peste 1000 de vehicule motorizate care peste cîteva ceasuri vor începe din nou să duduie, vor porni iarăși la drum, ducînd excursioniștii înapoi, la căminele lor din Tg. Mureș, Fîntînica și din multe alte localități...

În aceste zile toride de vară, panglica lată a șoselei cunoaște o animație deosebită. Nu mai puțin de 3000 oameni ai muncii — veniți la odihnă și tratament — fac parte dintr-o singură serie. Dar cîte serii nu sînt cazate la Sovata în tot cursul anului?

Punctul principal de atracție: lacul Ursu, cel mai mare helioterm din Europa.

Ce spune legenda...

„...Sovata este așezată într-o vale, înconjurată de trei dealuri: Cireșelul, de 912 metri, dealul Capelei de 720 metri și Becheșul, de 1 079 m. Localitatea e cunoscută încă de pe vremea romanilor, care exploatau minele de sare din apropiere și care au construit drumul spre Praid."

În neîncăpătoarea sală a Casei de cultură din Sovata, firul povestirii se deapănă pe nesimțite. Vorbește medicul primar Tiberiu Moga, înfățișînd ascultătorilor istoricul stațiunii. Și, din datele furnizate, din tablourile descrise, parcă vezi aevea diversitatea înfățișării acestei așezări pitorești în diferite epoci ale vremii.

Un document scris ce pune în evidență efectele terapeutice ale apei sărate de aici, este scrisoarea lui Mihai Kornis din anul 1597, ce invita pe feudalul István Bathory din Polonia ca să facă un tratament la Sovata, descriindu-i amănunțit cum ar putea să-și recapete sănătatea. Cronicarii descriu apoi dispariția unor lacuri calde și reci. După acești vechi cronicari, lacul Ursu a apărut între anii 1865 și 1870.

Denumirea de „Ursu", lacul o are datorită formei sale de blană de urs. Bă-

Mircea SCRIPCĂ

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Vedere din Sovata

DIN JURNALUL OCEANOGRAFULUI YVES COUSTEAU (III)
PRIMUL SAT SUBMARIN

Iată că experiența s-a terminat. După ce oceanonauții s-au întors la suprafață, doi cîte doi, ne-a părut rău să începem imediat demontarea orașului nostru. Dar, în cele din urmă, a venit timpul să ne strîngem lucrurile; să începem munca îndelungată a descărcării balastului, pregătindu-ne pentru ridicarea caselor la suprafață. Greutățile de plumb sînt obiecte valoroase și le-am transportat pe fiecare cu multă grije... Bucată cu bucată, totul este demontat, instalațiile sînt depozitate în ordine în „Rosaldo", casele sînt remorcate cu multă greutate înapoi la Port Sudan...

A fost oare un succes? Fără îndoială că noi am dovedit că omul poate lucra comod și fără nici un pericol perioade îndelungate sub apă. Am arătat că el poate efectua orice fel de lucrări în mod eficient și foarte bine la adîncimi pînă la 200 de picioare, atunci cînd trăiește în aceste condiții.

Și astfel, am trecut deja la planificarea viitoarelor acțiuni ale planului nostru. Poate că vom construi orașul din nou. M-am gîndit la instalarea sa în zona Coastei de Azur, poate la Villefranche. Există deja posibilitatea practică de a folosi tipul de oraș Shaab Rummi. Am făcut cîteva calcule asupra cheltuielilor necesare pentru săparea unor puțuri petrolifere subterane prin metoda convențională, cu ajutorul unei sonde, avînd picioarele sprijinite pe fundul mării și cu ajutorul scafandrilor. S-ar părea că metoda noastră, folosind scafandrii care trăiesc în casele de sub apă, ar putea reduce la jumătate prețul obișnuit. Instalarea conductelor sub apă pare de asemenea a fi un lucru simplu pentru oceanonauți. Experiențele noastre cu lopeți, tîrnăcoape și sonde mecanice, au decurs toate bine. Scafandrii pot întreprinde o muncă grea chiar după o perioadă mai îndelungată de ședere sub apă.

În cele din urmă, experiențele lui Vaissière asupra vieții peștilor vor duce la găsirea unei noi metode în piscicultură. Încăperea colorată din material plastic pe care am construit-o pentru pești, ar putea fi mult mărită și ar putea fi folosită ca crescătorie de pești. Sînt sigur acum că primele crescătorii de pești sub mare vor fi organizate în acest fel.

Toate aceste idei sînt practicabile sau aproape practicabile astăzi. Dar au mai rămas încă multe cercetări de făcut. La Marsilia, întreprindem o serie de experiențe fiziologice pentru a descoperi amestecul cel mai bun de gaze pe care oamenii să-l

• *(Continuare în pag. 2-a)*

Una din instalațiile satului submarin din Marea Roșie

DE PRETUTINDENI

PIESE cîntărind aproximativ 1 500 kg. vor fi confecționate cu o precizie de 2-3 microni. Iată una din caracteristicile noii mașini pe care o realizează în prezent specialiști din Leningrad. Mașina va dispune de un sistem cibernetic pentru înlocuirea diferitelor instrumente și cuțite. O „mînă automată" va putea, pe baza programului, să înlocuiască mai bine de 40 de instrumente. Mașina va fi comandată de la distanță.

●

AUTORITĂȚILE orășenești din Londra au dat o hotărîre prin care, odată cu venirea primăverii, vizitatorii parcurilor și grădinilor din capitală nu au permisiunea de a deschide aparatele de radio portative. Pricina interdicției este simplă: emisiunile muzicale înăbușe glasul cîntăreților înaripați care au la Londra mulți admiratori.

●

MAIMUȚA se cațără pe trunchiul palmierului, rupe nucile, și le aruncă jos: una, două, trei... Un tablou obișnuit? Nu prea. Maimuța este ținută de zgardă de către culegătorul de nuci. Maimuța este la „servici", ea

ajută stăpînii ei în această muncă dificilă.

In Malaya, zeci de asemenea ajutori sprinteni ai omului lucrează pe plantațiile de palmieri de cocos. Cei mai dibaci dintre ei reușesc să strîngă, într-o „zi de lucru", pînă la 1000 de fructe.

●

Inginerul iugoslav Ismet Omerbegovici din Sarajevo a construit o mică hidrocentrală „transportabilă" pentru regiunile muntoase. Ea este atît de mică încît poate fi transportată dintr-un loc într-altul cu o căruță. Apa lacului de acumulare poate cădea de la o înălțime de 1,5-70 metri. Regulatoare automate controlează numărul turațiilor turbinei și opresc imediat activitatea ei deîndată ce se ivește vreo avarie în rețea. Această hidrocentrală în miniatură a fost încercată cu succes în regiunile de munte din Bosnia și Herțegovina.

●

Biologii sovietici au descoperit în frunzele diferitelor plante, printre care, secara și grîul, o substanță cu o puternică acțiune fiziologică. Această substanță este asemănătoare cu hiberlina descoperită cu un sfert de veac în urmă la ciuperca giberella care crește în orezăriile din Japonia.

Biologii au descoperit că și hiberlina sintetică înlocuiește într-o anumită măsură lumina și iarovizarea. O picătură de soluție slabă din această substanță, introdusă în mugurele principal al plantei, înlocuiește șase ore de lumină de zi. Plantele tratate cu hiberlină înfloresc chiar și în zilele scurte de iarnă fără iarovizare.

●

Mister Leonard Carșo din Los Angeles, directorul firmei „Sunset House Distributing", a anunțat că cele mai căutate mărfuri produse de întreprinderea lui sînt tablourile lui Paul și „pietrele calmante". Paul este un cimpanzeu neobișnuit, iar „pietrele calmante" nu se deosebesc cu nimic de cele obișnuite care se găsesc pe orice plajă. Reclama spune însă că „dacă ții cîteva minute în mînă aceste pietre, scapi de toate grijile și necazurile".

●

Pentru cei care nu știu să înoate, în Japonia s-a confecționat un costum de baie cu care înotătorul nu se scufundă. El este căptușit cu policlorură de vinil spongios ale cărui numeroase bășici de aer îl țin deasupra apei pe cel care poartă costumul, care în alte privințe nu se deosebește cu nimic de costumele de baie obișnuite.

●

ȚĂRMURILE de sud-est ale Angliei au fost supuse unei invazii nemaipomenit de puternice de meduze uriașe. Vilegiaturiștii care își petreceau concediul pe malul mării au intrat în panică. In schimb biologii au fost la largul lor: dr. H. Bull a prins exemplare minunate cu tentacule de o lungime de aproape 20 de metri.

●

PRESA din Ghana a relatat recent despre moartea celui mai vechi vînător din țară. In decursul vieții sale el a ucis circa 300 de elefanți. Colții lor au constituit trofeele lui, iar carnea a dăruit-o pentru hrana oamenilor din tribul său. In urma vînătorului în vîrstă de 130 de ani au rămas mulți urmași — 350 de fii și nepoți.

MARTOR OCULAR LA HUE

Presa din intreaga lume se ocupă pe larg de dramaticele evenimente care au loc în Vietnamul de sud. Intensificarea represiunilor împotriva maselor populare, ca urmare a acțiunilor de protest întreprinse de către preoții budiști, au stîrnit oprobiul întregii omeniri progresiste. Evoluția evenimentelor demonstrează fără putință de tăgadă că regimul diemist simte cum îi fuge pămîntul de sub picioare. Instaurarea stării de asediu în întreaga țară — cu tot cortegiul măsurilor represive care întovărășește această măsură — arată că regimul-marionetă diemist este nevoit să recurgă la intensificarea extraordinară a măsurilor militare pentru a încerca să înăbușe lupta acelei părți a populației care pînă nu de mult nu a luat parte cu arma în mînă la lupta care se duce pentru eliberarea Vietnamului de sud.

In legătură cu intensificarea luptei poporului sud-vietnamez revista italiană „Epoca" publică mărturiile unui martor ocular la recentele acțiuni care au avut loc în orașul Hue. Medicul vest-german Erich Wulff descrie dramaticele evenimente petrecute în acel oraș într-un articol intitulat: „Am asistat la masacrarea budiștilor". Articolul se referă la acțiunile care s-au aflat la originea recentelor acțiuni de protest ale bonzilor din Vietnamul de sud. Doctorul Wulff scrie: „Sînt unul dintre puținii martori europeni ai evenimentului care a fost definit ca „revolta bonzilor". La Hue, capitala religioasă a budiștilor indochinezi, am văzut mitralierele deschizînd focul asupra mulțimii, împușcîndu-se femei și copii. Am văzut de asemenea trupele atacînd cu gaze grupurile de studenți care manifestau în fața unei pagode...".

Doctorul Wulff descrie mai departe cum a fost efectuată masacrarea budiștilor de către trupele mercenare diemiste. Evenimentele s-au petrecut la 8 mai cu prilejul aniversării (prezumate) a nașterii lui Buda. Cu acel prilej, autoritățile diemiste au cerut clerului budist să renunțe la manifestațiile proiectate și la ținerea unor discursuri. Populația a protestat împotriva acestor măsuri. Urmarea a constituit-o intervenția poliției și a trupelor.

Scena este descrisă astfel de către doctor: „Studenta care mă întovărășea mi-a șoptit: «Ar fi mai bine ca să plecăm». Acolo mulțimea încerca să se împrăștie. Cei ce se aflau în grădina palatului se îndreptau spre ieșire dar în acel moment au început să se audă primele rafale de mitralieră. Toți se aruncau la pămînt. Eu am reușit să ies și să mă îndepărtez... O infirmieră care mă cunoștea mi-a spus: «Doctore, ar fi bine să mergem la morgă». Am plecat repede: acolo am găsit opt morți: o femeie și șapte copii între 7 și 15 ani. Nu s-au aruncat repede la pămînt și mitralierele aproape i-au decapitat".

Referindu-se în continuarea articolului său la faptul că budiștii reprezintă majoritatea covîrșitoare a populației sud-vietnameze, autorul atrage atenția asupra atitudinii maselor populare catolice care nu aprobă acțiunile teroriste întreprinse de dictatorul Diem. Mai departe, doctorul se referă la politica de favorizare a unor asociații catolice de către autoritățile diemiste și de către cei ce se află încă în spatele acestora. „Diem — scrie Wulff — a acordat favoruri excepționale organizațiilor catolice. Eu însumi, la piața din Hue, am cumpărat pachete conținînd ulei, brînză și cereale care purtau următoarea inscripție în limba engleză: «A nu se vinde sau schimba. Dar al poporului din Statele Unite». Aceste pachete sînt trimise de americani organizațiilor catolice pentru a fi distribuite gratuit la țară. Dar aceste organizații vînd aceste pachete în avantajul lor...".

Doctorul Wulff descrie apoi o recentă acțiune teroristă, desfășurată în cursul lunii august, tot în orașul Hue. „Diem a trimis la Hue un nou guvernator, un «dur» care a înconjurat pagodele cu rețele și a interzis greva foamei. Aceste măsuri au stîrnit indignarea budiștilor. In ziua următoare studenții au organizat o mare manifestație de protest; întrucît barajele îi împiedicau să ajungă la pagode ei au început să strige lozinci anti-guvernamentale. Imediat soldații i-au atacat cu gaze otrăvitoare. Am asistat eu însumi la această scenă. Am văzut în mîna soldaților mai multe sticle lungi de vreo zece centimetri, pline cu un lichid brun. Cînd sticlele au fost sparte, lichidul s-a transformat într-un gaz toxic. Puțin timp după aceia, am îngrijit la spital, împreună cu alți medici europeni — victimele gazării. Personal am numărat 62 de studenți care prezentau intoxicații de gradul doi și trei... Unele victime ale gazării și-au pierdut temporar vederea. 36 ore după aceia poliția a ridicat pe acești răniți și eu nu știu dacă orbirea lor a fost provizorie sau definitivă. Cine a fabricat acest gaz? O ipoteză puțin probabilă este aceea că ar fi vorba de vechi licențe japoneze. Dar aceasta este numai o ipoteză" apreciază medicul care însinuează că este vorba de gaze americane. Probabil că pe aceste sticle cu gaze nu s-au găsit inscripții în limba engleză care să afirme că ele ar fi dăruite de „poporul american"...

Mărturiile doctorului vest-german, deși limitate numai la întîmplări petrecute într-o singură localitate, prezintă un deosebit interes întrucît este vorba despre observațiile culese la fața locului de un martor ocular. Ele aruncă o lumină acvzatoare asupra terorii întreținute în Vietnamul de sud de către dictatorul-marionetă Ngo Dinh Diem.

Un soldat mercenar diemist se pregătește să asasineze un patriot sud-vietnamez.

Intreprinzători „inventivi"

In S.U.A. muzica nu mai este de multă vreme destinată numai, pur și simplu, ascultării. Ea servește acum „cu brio" ca zgomot de fond pentru toate activitățile posibile și imposibile, de la recepții și serate pînă la înmormîntări și alte ceremonii funebre.

In aceste condiții, nu este de loc de mirare faptul că producătorilor de discuri din această țară — întreprinzători „inventivi" — le-a venit „ideea" de a propune zgomote de fond — pe care ei le consideră „muzică" — pentru tot felul de activități. In scopul de a mări vînzarea mărfurilor lor, ei oferă, astfel, discuri cu toate variantele prostiei omenești, de la „muzică pentru scobit în nas", ori „muzică pentru căpătat copii", pînă la „muzică pentru cei ce se lasă asasinați" etc., etc.

Dar, aceste titluri bizare nu sînt singurele care se bucură de popularitate în rîndurile tagmei de dezechilibrați mintali din citadela mult trîmbițatei „lumi libere". Așa cum relata ziarul „Die Welt" care a scris despre acest „business", în vitrinele magazinelor de specialitate au apărut discuri microsion destinate unei clientele care „citește silabisind", adică pentru cei „săraci cu duhul". Numărul acestor discuri pentru analfabeți este de ordinul sutelor și cuprinde aproape totul. Totul, în afară de muzică. Discurile îți explică „cum îți poți dresa ciinele", „cum poți învăța călăria", „cum poți pilota un avion", chiar și „ce trebuie să faci cînd cad bombele atomice". Tineretului între 10 și 15 ani îi place „sunetul frumuseții", un disc care este livrat odată cu o trusă de machiaj. Analfabeților în floare le sînt însă rezervate titluri ca „dineul desăvîrșit", „armonia sexuală în căsnicie", „cum trebuie lămurit copilul?!", „eticheta pentru toată lumea" etc., etc. „Trăiește cu dragostea!" — este un alt disc cu fel de fel de recomandări, care mai de care mai „nostime" și care, cică, au trebuit să fie importate din Anglia. Pînă și cei ce și-au pierdut încrederea în medicul lor se pot „vindeca" acum cu ajutorul discurilor. „Consilierul intim" al alcoolicului, de exemplu, este un oarecare „domn" Edward J. Mc. Goldrik, directorul biroului oficial pentru terapia alcoolică al orașului New York. Acest „destoinic" director împarte cu „dărnicie" pacienților săi epitete ca: „ești un nimic, un ratat, un bețivan...". Față de femei, dl. Goldrik este mai „zgîrcit" în epitete și mai „galant", dojenindu-le cu o prefăcută blîndețe în glas: „A fost, desigur, greu pentru dv. să cereți în magazin un disc care poartă titlul: „adevărul despre femeile alcoolice". Desigur că ați spus că luați discul pentru o prietenă. Cum ar putea o femeie drăguță ca dv. să lase pe un vînzător străin să înțeleagă că sînteți un nimic!".

Cine cumpără asemenea absurdități? Este greu de spus. Realitatea este însă că vînzarea este satisfăcătoare, ceea ce denotă că „inventivii" lor întreprinzători reușesc să corupă pe unii oameni care sînt, într-adevăr, „săraci cu duhul".

Cîteva imagini de după lovitură. În fotografia din mijloc, o vedere interioară a unuia dintre vagoanele de poștă prădate. Fotografia din stînga, prezintă imaginea semaforului care a fost schimbat: lumina verde a fost acoperită cu o mănușă și patru baterii au fost folosite pentru a aprinde o lumină roșie. În imaginea din dreapta: detectivii examinează felul în care au fost decuplate vagoanele.

FURTUL SECOLULUI

CORESPONDENȚĂ DIN LONDRA

Dintr-un tren poștal, oprit în plin cîmp pe baza unui plan minuțios alcătuit, a fost furată o sumă considerabilă, aparținînd unor bănci engleze. La cîteva săptămîni după cel mai mare furt petrecut într-un tren, cunoscut în istorie, cea mai mare parte a celor aproximativ 2.600.000 de lire furate nu s-a găsit iar majoritatea celor care au comis furtul nu au fost încă prinși.

Cu toate că s-au întreprins cercetări pe scară largă în păduri, pe dealuri, în lacuri și în rîuri — în întreaga țară — nu s-a descoperit nici o urmă mai importantă cu excepția unor cutii de conserve goale scoase dintr-un lac de către un scafandru-polițist. În urma apelului poliției de a fi informată în legătură cu orice groapă săpată în pămînt, o persoană a condus poliția în apropierea unui golf unde polițiștii au înconjurat un grup de oameni; în cele din urmă s-a văzut că aceștia săpau fundamentul pentru un club...

Poliția depune eforturi impresionante deoarece în ultimii cîțiva ani numai jumătate din cele cîteva sute de mii de lire furate în urma atacurilor întreprinse împotriva băncilor și a vagoanelor poștale au fost găsite.

Este clar că este vorba despre cîteva bande de profesioniști, foarte pricepute în meseria lor; după recentul mare atac împotriva trenului, membrii acestei bande pot să ocupe primul loc printre cei din profesia lor.

Pînă acum au fost arestate cinci persoane, cu toate că numai două dintre ele sînt acuzate de a fi participat cu adevărat la atacul împotriva trenului poștal. Deoarece se apreciază că banda care a furat uriașa sumă din trenul poștal era formată din 8 pînă la 15 membri, ceilalți participanți se află, probabil, pe undeva prin țară.

Poliția presupune că restul banilor se află ascunși în diferite părți ale țării, fiind împărțiți în șase mici. O sumă de circa 199.000 lire a fost găsită, în patru saci, într-o pădure din Surrey unde fusese lăsată sub copaci. Există bănuiala că această „mică" sumă a fost special lăsată aici pentru a induce în eroare poliția și a-i distrage atenția de la adevărata direcție în care a fugit banda.

Recompensa de 260.000 lire, adică de zece la sută din suma furată, este suficientă pentru a tenta pe cineva să dea informații, dar se pare că foarte multe persoane — din diverse motive — adoptă o poziție neutră în această afacere iar unii interesați speră în tăcere că banda va reuși să fugă cu marea sa pradă.

Îndrăzneala și modul perfect cu care a fost organizat furtul au fost unanim remarcate. Din punct de vedere organizatoric a fost o acțiune perfect pusă la punct.

Poliția este de părere că numai unul sau doi gangsteri din țară sînt capabili de acest fel de acțiune. Totodată, poliția presupune că conducătorul bandei a părăsit Anglia imediat după punerea la cale a furtului pentru ca, la momentul oportun, să spună că nu a avut nici o legătură cu faptul comis întrucît nu se afla în țară.

Faptele arată că este vorba despre o crimă cu un caracter specific englez... Criminalii englezi au obiceiul să evite vărsarea de sînge, și își desfășoară acțiunile cu o deosebită finețe.

Există de asemenea bănuiala serioasă că hoții au acționat pe baza unei informații primite dintr-o sursă bine informată. De unde știa banda că tocmai acest tren transporta o sumă atît de mare de bani? De unde știau ei că trei vagoane speciale, în care se transportă de obicei banii, se aflau tocmai atunci în atelierele de reparații feroviare? De unde au știut că banii vor fi transportați cu alte vagoane, mai puțin sigure? De unde au știut ei care cabluri telefonice trebuie tăiate și care vagoane trebuie atacate și de unde au știut cum să tragă semnalul de alarmă pentru ca trenul să se oprească? De unde au aflat ei cum să desfacă vagoanele?

...Se poate spune că ceea ce trebuie remarcat nu este faptul că un feroviar sau un funcționar al serviciilor poștale ar putea fi implicat în acest furt. Ceea ce trebuie remarcat este faptul că cu toate că acești muncitori primesc salarii îngrozitor de mici, marea lor majoritate sînt încă foarte cinstiți. În aceeași săptămînă în care a avut loc furtul, 100.000 de muncitori de la serviciile poștale au reușit să obțină o foarte mică sporire de salarii. Totalul acestei sporiri a fost ceva mai mic decît suma furată din tren. „Daily Worker" remarca: „Salariile virtuții par a fi mai proaste în comparație cu salariile păcatului".

Banda a cumpărat o mică vilă la 20 de mile de locul crimei pentru a-și ascunde prada. Din păcate pentru ea, poliția a fost informată și banda a trebuit să se retragă. În legătură cu aceasta, aici se spune — ca o remarcă avînd un caracter social mai larg — că dacă banda ar fi cumpărat această vilă împreună cu 70 de acri de pămînt, cu cîțiva ani în urmă, și ar fi vîndut-o apoi ca teren pentru construcții la actualele prețuri de inflație, ar fi putut obține un profit de 2.500.000 lire, fără eforturile și primejdia organizării unui furt.

...Directorul general al poștei, a declarat că după ce a avut loc acest „furt al secolului" măsurile de securitate vor fi acum întărite pe trenurile poștale. Aceasta amintește de vechea zicală engleză care vorbește despre închiderea grajdului... după ce calul a fugit.

Bob LEESON

August 1963.

PRIMUL SAT SUBMARIN

(Urmare din pag. 1)

poată zdrobi ca pe niște adîncime. In momentul de față noi facem experiențe pe animale, în rezervoare speciale, unde se poate crea o presiune egală cu aceea pe care o are apa la o adîncime de 600 de picioare sau mai mult. Eventual vom putea folosi aceste rezultate, pentru a pătrunde mai adînc în ocean, poate pentru a construi locuințe și a trăi acolo. Astfel, visul nostru de a putea trăi și lucra oriunde sub apă în zonele de coastă, se apropie mai mult de realizare. Orașul de sub mare a confirmat încrederea în posibilitatea realizării acestei idei.

In continuare, oceanograful redă pagini din jurnalul de bord, ținut de unul din oceanonauții care au trăit în primul sat submarin, Pierre Vanoni:

15 IUNIE: Îmbrăcați în costumele noastre specifice de oceanonauți, pregătiți pentru a trăi 29 de zile sub apă, am coborît pe scara de scafandri a vasului „Calypso". Prin apă, din direcția „Rosaldei", se aude zgomotul continuu al compresoarelor care dau aer orașului nostru. Coborîm către casa în formă de stea de mare, pătrundem înăuntru prin ușa de intrare, și ne scoatem echipamentul de scafandru: am ajuns.

Aerul este bun, deși presiunea sa este mai mult decît dublă în comparație cu aceea a aerului de la suprafață. Privim în jur cu mîndrie la micul nostru regat. Pereții și podelele sînt tapetați cu forme în culori pastel. Mă cuprinde un sentiment minunat de confort și bunăstare. Dar nu pentru mult timp. Căldura și umezeala sînt înăbușitoare; lucrurile mici continuă să meargă prost. Obosiți, ne culcăm la ora 10 p.m.

16 IUNIE: O noapte bună. In această după amiază am făcut explorări de-a lungul platoului pe care este construit orașul nostru și am întîlnit o baracudă uriașă. Prof. Vaissière a descoperit o uriașă stea de mare acoperită cu țepi care semăna mai mult a cactus. Curînd după aceea ne-am întors. Pașa (comandantul Cousteau) ne-a cercetat ca să vadă cum ne merge și a hotărît să petrecem noaptea împreună. A fost ca o adevărată masă în familie. După aceea, am stins luminile din salon și am aprins reflectoarele exterioare. Prin marile ferestre se vedea o priveliște minunată: peștii fugeau în razele reflectoarelor.

17 IUNIE: O zi lipsită de evenimente. Am terminat lucrul la ora șapte. Dr. Bourde a venit la prînz și ne-a examinat. Toți am fost de părere că căldura este obositoare. Numai Andre Falco pare netulburat.

18 IUNIE: Am dormit profund. M-am trezit tîrziu, am mai întîrziat încă somnoros în pat și m-am furișat afară rușinat în jurul orei 9. În dimineața aceasta avem a treabă de făcut — să ridicăm pentru a nu știu cîta oară cîteva tone de balast. Dar nu este un lucru chiar atît de greu cît s-ar părea. Sub apă este o jucărie să ridici bare de plumb care la suprafață ar cîntări peste 50 de kilograme. În curînd vom termina această treabă și ne vom întoarce acasă simțindu-ne foarte bine. O zi de odihnă, în care vom avea de făcut numai cîteva treburi ușoare, deoarece sîntem încă în procesul de adaptare la noile condiții.

După amiază, Guilbert, bucătarul nostru, și Profesorul se apucă să hrănească peștii. In curînd ei sînt înconjurați de tot soiul de pești. Cei mai mici culeg firimiturile care le scapă celor mari. Guilbert aruncă peștilor bucățile, ca și cum ar hrăni porumbei.

20 IUNIE: Acțiunile zilnice obișnuite. Așezăm „mesele pentru pești" ale Profesorului care, speră el, ne vor arăta la ce suprafețe colorate preferă să adere diferiții corali și care sînt culorile care plac mai mult peștilor. Îi ajutăm de asemenea să-și construiască acvariile sale submarine. Apoi, ne apucăm să curățăm întregul exterior al casei noastre.

21 IUNIE: Sîntem jos de o săptămînă. Mă simt foarte bine, dar pe toți ne doare cîte o ureche. Durerea este localizată în trompa lui Eustache. Ciudat că este vorba numai de o ureche. Bănuiesc că vine de la ventilatoarele care ne răcoresc fața în timpul nopții. Doctorul este sceptic. Dar altfel, ne simțim destul de bine.

23 IUNIE: După masa de dimineață începem cu toții lucrul în casa cea mică. Ne supără curenții care sînt totdeauna foarte puternici. Mai tîrziu am început experimentarea unei noi tehnici de circulație liberă a scafandrilor, folosind doi plămîni acvatici (aparatul de oxigen) cu patru sticle, unul în spate și unul în față. Am jucat șah cu Profesorul, care devine din zi în zi mai periculos.

24 IUNIE: O zi tristă pentru mine. M-au durut tot timpul urechile. Durere surdă, difuză, continuă. Eu cred că acest lucru este provocat de microorganismele din apă, dar alții sînt de părere că se datorește transpirației.

25 IUNIE: O noapte fără somn, o zi proastă. Noroc că nu am decît două urechi.

27 IUNIE: Temperatura medie este în prezent sub 77° F. cu o variație maximă de 5°.

28 IUNIE: Am petrecut dimineața scriind pînă la ora 10,30 și apoi am descoperit că nu mai există sticle cu aer pentru plonjat. Mă simt ca un școlar care este ținut la arest în ziua sa liberă. Nu este altceva de făcut decît să așteptăm pînă la sosirea următoarei „caravane" de la suprafață, probabil între 1 și 2 p. m. Un pește a venit din nou să se uite prin fereastră în salonul nostru pentru a se asigura că nu visează. Trebuie să se simtă foarte tulburat de sosirea noastră. Guilbert îl necăjește ținînd un picior de pui lipit de geam. Peștele se lovește cu botul de geam. Este curios că face acest lucru. De obicei acest soi de pești sînt atît de timizi încît nici nu iau momeala.

30 IUNIE: Am încheiat ziua printr-o plonjare pînă în partea de jos a pantei. Am văzut un rechin care a fugit la apropierea noastră, fără îndoială că era îngrozit de prezența noastră. Am descoperit un curent curent care mergea în jos, la o adîncime de 180 de picioare. Ne ajutăm în mers cu brațele pentru a scuti eforturile în timp ce facem drumul înapoi către suprafață. Astă seară avem doi oaspeți de pe „Calypso". Este o societate destul de plăcută, dar în același timp avem impresia să entuziasmul nostru a mai scăzut. Probabil că plonjările au fost prea dese și la prea mare adîncime.

1 IULIE: Comandantul Cousteau a venit la masă; el nu a venit cu mîinile goale și vom bea șampanie. Șampania face mai puțină spumă la această adîncime, dar e excelentă. Astă seară am ieșit. Apa caldă aluneca pe pielea noastră ca o catifea. Peștii, speriați de prezența noastră, fugeau în zig-zag, în toate direcțiile. Goupil (fotograful) a fost rănit de un pește care a trecut în plină viteză printre picioarele sale rupîndu-i o bucată din pulpă. Rana, deși nu este prea gravă, este totuși destul de adîncă.

2 IULIE: La ora patru am plonjat cu dr. Bourde la 40 de metri. Un banc de pești enormi s-a apropiat de noi într-o viteză uimitoare, s-a oprit un moment, apoi după o mișcare bruscă s-a îndepărtat cu aceeași viteză de necrezut. Totul nu a durat decît cîteva secunde.

3 IULIE: Sîntem ținuți la curent cu tot ceea ce se întîmplă la suprafață. Cu toate acestea, vecinii noștri de sus par să trăiască într-o lume îndepărtată și aproape uitată.

4 IULIE: Ziua a început cu priveliștea unui grup de thoni care au trecut aproape de ferestrele noastre. Ei înoată repede și se depărtează imediat. Acești pești ai adîncurilor au o deosebită frumusețe cînd sînt în mișcare. Pescuitul în timpul nopții: cu ajutorul unor plase, patru echipe își trag prada vie care, orbită de lumina reflectoarelor, trăiește cîteva momente de groază. O dată prinși, ei sînt închiși în rezervoarele colorate instalate în apropiere. Captivii noștri își vor recăpăta dimineață libertatea. Ne întoarcem puțin exaltați. Străvechiul instinct de vînători a fost trezit.

6 IULIE: Temperatura și umiditatea au crescut rapid astăzi. Astă seară am fost foarte obosit. Simțeam o ușoară amețeală atunci cînd mă ridicam din poziția orizontală sau după ce stăteam ghemuit. După prînz am ieșit pentru două ore — lucru neobișnuit pentru mine — și m-am simțit mult mai bine.

7 IULIE: Am devenit din nou constient de trecerea timpului, pe care aproape o uitasem... vom fi înapoi la suprafață peste o săptămînă. O plimbare nocturnă: la lumina lămpilor noastre am făcut o plimbare printr-un labirint de corali. Nenumăratele lor forme împrumută nuanțe diferite în complexitatea de umbre. Culorile strălucitoare se amestecă cu tonurile mai blînde oferind imagini minunate. Ne-am întors puțin amețiți.

8 IULIE: Sînt din nou în formă, pentru prima oară după mai multe zile. Cu prilejul unei alte plimbări nocturne, un spectacol impresionant s-a desfășurat în fața ochilor noștri; ne pare foarte rău că nu mai avem o pereche de ochi și la spate. O mare „baracudă", un vizitator obișnuit, înghite un „caranx" pe care l-a înhățat într-o clipă. Victima, ținută în fălcile puternice, se luptă cu disperare să scape. O clipă mai tîrziu ea dispare înghițită dintr-o singură mișcare a capului.

9 IULIE: Șederea noastră aici se apropie de sfîrșit. Sincer vorbind, nu ne gîndim la întoarcerea noastră la suprafață ca la o ușurare. A continua experiența noastră dincolo de limitele fixate nu ar fi greu, dar nu ne-ar face să mai cunoaștem nimic în afară de cele descoperite pînă acum. Este probabil că o oarecare oboseală ar apare după cea de-a patra săptămînă, un efect al saturației datorită mai mult modului monoton de viață decît efectul vieții sub presiune.

10 IULIE: Zi cu zi observăm că vizitatorii noștri pierd din greutate și capătă cearcăne sub ochi. Efortul cerut de la fiecare este enorm și condițiile climaterice fac ca treaba să nu fie deloc ușoară.

12 IULIE: Kientzy și Portelatine au venit de jos, din casa cea mică. Ei sînt zîmbitori, fericiți de a-și fi îndeplinit misiunea cu toate că au avut greutăți pe care noi nu le-am întîmpinat în casa noastră de sus. Falco și cu mine sîntem acum cu măștile de oxigen. Este un tratament pe care trebuie să-l facă fiecare în ziua plecării. Inhalăm mari cantități de oxigen. La ora 5 p.m. începem să ne ridicăm cu grijă la suprafață. În cele din urmă ajungem sus unde ne așteaptă prietenii noștri bronzați. Privesc soarele și îl las să mă orbească cu strălucirea lui. Ce bine este...

„BALKANBAS"

Tîrvdița este un sat obișnuit din R. P. Bulgaria, cu case fără etaj, așa cum, de altfel, sînt toate satele de la poalele Munților Balcani. În cartierele de la marginea de jos a satului au apărut cîteva clădiri mari, noi, neobișnuite pentru peisajul rural, iar ceva mai la sud de aceste blocuri moderne de locuințe, un alt ansamblu dă satului o înfățișare industrială. Este fabrica centrală de înnobilare a cărbunilor și locuințele muncitorilor constructori. Pe aceste locuri au exista cîndva coline pe care buldozerele le-au tăiat și au netezit terenul. Noua fabrică este unică în felul ei în Bulgaria. Ea va înnobila cărbunii din Munții Balcani și îi va trimite uzinei cocsochimice de la Kremikovți. Cărbunii de aici sînt singurii cărbuni cocsificabili din toată țara. Înainte de a fi expediați, ei trebuie însă, debarasați de cenușa și sulful pe care îl conțin. Tocmai această operațiune îi va reveni noii fabrici de la Tvîrdița. Ea va înnobila anual aproximativ un milion de tone concentrat de cărbune. Un mare funicular va transporta cărbunele pe cale aeriană.

„Balkanbas" este o denumire care s-a încetățenit în terminologia Bulgariei populare. Ea a fost dată minelor de cărbuni din această parte a Munților Balcani. Aceste mine se înșiră pe o distanță de circa 80—100 km., de la Sliven pînă la Treavna și Gabrovo. Unele sînt vechi de 100 de ani, altele sînt noi, descoperite și date în exploatare de numai 5—6 ani. Așa sînt, de pildă, minele de la Șeșkingrad, Kicesta, Boian-Dol, Paisi, Iantra și altele. În prezent, nu există nici o mină, fie ea veche sau nouă, în care să nu clocotească munca, să nu se ridice noi construcții, să nu ia naștere noi galerii, noi abataje. Noile mine au înfățișarea unor orășele. Șeșkingradul, de exemplu, așezat în mijlocul unei păduri seculare, prezintă o priveliște încîntătoare. Vegetația bogată din împrejurimi se îmbină armonios cu străzile și casele moderne de tip orășenesc ale așezării, constituind un ansamblu ce oferă ochiului un tablou pitoresc.

Meridiane

METEOROLOGII ÎN SPRIJINUL AGRICULTURII

În toamna trecută, la gospodăria colectivă din Ştefan cel Mare, raionul Feteşti, şi-a făcut apariţia un grup de oameni înarmaţi cu instrumente ciudate. Unele, de forma şi dimensiunile aparatelor de radio portative, altele asemănătoare unor sfere de cristal sau bastonaşe de sticlă. Erau membrii expediţiei agrometeorologice veniţi aici să înceapă o nouă serie de experienţe.

Cine citeşte aceste rînduri va fi poate tentat să se gîndească, prin analogie, la expediţiile întreprinse de temerarii cercetători ai gheţurilor veşnice sau ai pustiurilor înfierbîntate. Comparaţia este întemeiată într-o oarecare măsură deoarece atît unii cît şi ceilalţi sînt animaţi de dorinţa de a dezvălui tainele naturii. În fiecare an astfel de expediţii agrometeorologice, formate din meteorologi, biologi, agronomi, geografi, merg în diferite regiuni ale ţării, unde în colaborare cu unităţile agricole socialiste întreprind observaţii multiple asupra mersului vremii, condiţiilor de vegetaţie şi felului în care reacţionează plantele la aceste condiţii. Din corelarea şi interpretarea datelor adunate se nasc apoi recomandări utile pentru producţia agricolă.

Vast şi variat este cîmpul de activitate al agrometeorologilor. Ei sînt aceia care informează permanent şi operativ organele agricole asupra condiţiilor de climă din aer şi sol, asupra influenţei lor în dezvoltarea plantelor. Pe baza studiilor se întocmesc hărţi ale zonelor de vegetaţie a culturilor în diferite perioade ale anului. Cu ajutorul mijloacelor moderne şi în deosebi a televiziunii sînt difuzate hărţi cuprinzînd indicaţii previzibile privitoare la producerea diferitelor faze de vegetaţie din viaţa plantelor: înfloritul, ajungerea la maturitate şi altele. Aceste date ajută specialiştilor să se orienteze în aplicarea diferitelor metode menite să ducă la sporirea continuă a producţiei agricole.

O problemă care frămîntă de multă vreme pe agrometeorologi este îmbunătăţirea fitoclimei în lanurile cultivate, în scopul măririi producţiei la hectar. Pentru ca cititorii noştri să înţeleagă mai bine despre ce este vorba să luăm următorul exemplu: închipuiţi-vă că vă aflaţi într-un lan des de grîu ajuns la coacere în pîrgă, veţi simţi imediat cum vă înconjoară o căldură înăbuşitoare. Prin cercetări şi observaţii îndelungate, cu ajutorul unor aparate foarte sensibile, s-a constatat că vara, în lanurile de grîu pîrguite, are loc, la nivelul spicelor o scădere bruscă a umidităţii aerului şi o creştere puternică a temperaturii. Aceste fenomene pot duce uneori la şistăvirea (zbîrcirea) boabelor şi deci la pierderi de recoltă. În aceiaşi perioadă de timp însă, în lanurile de porumb umezeala aerului înconjurător este mai ridicată, iar regimul de lumină mult mai moderat. Atunci a încoltit în mintea agrometeorologilor ideea asocierii celor două plante, astfel încît acestea să se ajute între ele şi să se formeze un microclimat cît mai apropiat cerinţelor fiziologice ale plantelor. În acest scop au fost organizate experienţe în care grîul şi porumbul au fost cultivate în benzi intercalate. Primele rezultate sînt destul de îmbucurătoare. Producţia de grîu obţinută a fost aproape de două ori mai mare decît în lanul obişnuit. Experimentările sînt continuate pentru a se putea obţine date cît mai apropiate de cerinţele producţiei agricole.

★

Acestea sînt cîteva aspecte din activitatea agrometeorologilor. Prin munca lor migăloasă în laboratoare sau pe cîmpurile de experienţă, ei aduc o contribuţie preţioasă la cunoaşterea legăturilor dintre fenomenele naturii şi viaţa plantelor, la găsirea căilor de mărire şi îmbunătăţire a recoltelor.

N. FLORIAN

Unu, doi, trei...

Înaltă şi subţirică cum e, în imensa hală, printre corpurile masive ale maşinilor, Victoriţa Olteanu pare mică şi fragilă. În fapt însă, această tînără muncitoare te uimeşte prin energia ei. Cu o uşoară mişcare a degetelor, declanşează sutele de kilograme ale presei cu fricţiune, care lovesc cu îndîrjire cutia umplută tot de ea cu un soi de nisip. Comandate, loviturile se succed monoton, de zeci, de sute de ori. Alături, un cîntar, greutăţi şi o altă fată tînără, ajutoare şi, în acelaşi timp eleve. Dar a pune presa să lovească nisipul din forme este oare o meserie? Răspunsul la această întrebare e afirmativ, pentru că dincolo de aparenţe, presarea nu este o muncă simplă şi nici monotonă.

★

Cărămizile de tip silica, fabricate aici, la Turda, la fabrica „9 Mai", sînt de neînlocuit la căptuşirea cuptoarelor de topit sticla sau oţelul, ca şi în cocserii. La temperatura aceea înaltă, la care nu rezistă multe materiale, cremenea este cea mai potrivită...

În hala de măcinare, praful şi zgomotul sînt greu de suportat. Tocmai de aceea, măcinarea are loc fără intervenţia omului sau, mai precis, prin comanda şi supravegherea de la distanţă. În spatele unei uşi de fier este postul operatorului. Panouri cu întrerupători, instrumente de măsură şi o constelaţie de becuri colorate indică tot ce se petrece dincolo, în hală.

Zgomotul răzbate surd. Peste huruitul înfundat se ridică ţîrîitul strident al telefonului. În timp ce ascultă indicaţia dată la telefon, operatorul îşi îndreaptă panoul. Din cele aproape două sute de beculeţe, a şi găsit grupul, care peste cîteva secunde va arăta că agregatul solicitat intră în funcţiune, la o simplă apăsare pe butonul respectiv.

★

La fabrica „9 Mai" din Turda am aflat că pentru presarea corectă a materiei prime — praful de silice, care e amestecat cu lapte de var şi lianţi organici — nu este necesar decît un lucru: să numeri corect pînă la trei.

Inginerul Teofil Drăgan ne invită să privim cu atenţie munca presatorilor. În afară de Victoriţa Olteanu, mai facem cunoştinţă şi cu alţi presatori de frunte: Petru Minecan şi Maria Vereş din brigada evidenţiată a lui Aurel Culcer. Constatăm şi noi, urmărind procesul de producţie, că munca aceasta cere multă atenţie. Oamenii se pricep să umple forma în aşa fel, încît materia primă să se distribuie uniform. Urmează prima „bătaie" a presei. Se îndeasă materia primă şi se elimină aerul. Abia loviturile următoare efectuează presarea propriu-zisă.

— În dozarea corectă a forţei stă tot secretul meseriei de presator — afirmă inginerul Teofil Drăgan. Dar pînă se dezvoltă simţul fin al degetelor, care comandă presa...

Cît de mult contează presarea corectă, aflăm dintr-un exemplu citat de directorul întreprinderii, inginerul Ioan Iancu.

— Nu de mult, am primit o comandă importantă: cărămizi de un profil foarte complicat, solicitat de cocserii. Am îndrumat presatorii să adauge o „bătaie" a presei. Rezultatul? Procentul cărămizilor de calitatea I a crescut de la 77 la 84 de procente.

Fabrica „9 Mai" îşi îndeplineşte ritmic, la toţi indicii, planul de producţie şi se străduieşte să satisfacă comenzile de profile speciale apărute pe parcurs, menţinînd tot timpul treaz respectul pentru marca fabricii.

În primul semestru, economiile ca şi beneficiile peste plan depăşesc sfertul de milion. Iar pentru ca pînă la sfîrşitul anului colectivul de aici să se poată mîndri cu rezultate şi mai bune, se aplică noi măsuri tehnico-organizatorice, care vizează în special o mai bună urmărire a procesului de ardere.

Erich HALPERT

UN ORAŞ LUMINOS ŞI PLIN DE FARMEC

Galaţi

Vederi din Galaţi

Fotografii: Prof. V. ORZA

(Urmare din pag. 1)

sau ca pe locul atîtor alte oraşe şi cartiere noi — ar fi fost mult mai uşor şi mai simplu pentru arhitecţi şi pentru constructori. Dar aici trecutul lăsase zestrea lui: ruina, dărmătura, paragina de moloz şi de cocioabe şi de hrube devenite mlaştini pline cu putreziciuni. Ani de-a rîndul, escavatoarele şi tîrnăcoapele au săpat, au rupt bucată cu bucată şi camioanele au cărat neostenite molozul, — au cărat şi au aruncat departe, au umplut cu el rîpi şi mlaştini periferice — pînă cînd fălcile escavatorului au ajuns la pămîntul sănătos, solid. Apoi a început construcţia. Pe pămîntul sănătos şi curat s-a înălţat construcţia zveltă şi curată.

O uriaşă şi grea muncă de curăţire a tot ce a fost, o uriaşă şi eroică muncă de asanare a terenului a precedat munca constructorilor. Astfel, pe un pămînt nou s-au turnat fundaţiile de beton ale unui oraş nou.

Proiectul arhitecţilor, înălţat astăzi pe şase-şapte etaje, în beton şi cărămidă se dovedeşte pornind dintr-o viziune luminoasă, inspirată, concepţie a timpului nostru, tînără şi avîntată, plină de patos şi de poezie. Centrul oraşului, conceput ca un imens forum, cu mari şi liniştite ansambluri arhitecturale pe cele patru laturi, cu imense spaţii verzi în mijloc, este plin de foşnetul plopilor tineri, plin de şopotul fîntînilor arteziene, de foşnetul uşor şi înmiresmat al şirurilor de trandafiri, plante şi arbori ornamentali, brazde înalte de flori.

Spiritul generos şi uman al arhitecţilor — spirit al epocii noastre — se dovedeşte şi în această grijă ca de la fiecare fereastră, din şirurile de sute de ferestre, oamenii să se poată bucura de frumuseţea întregului ansamblu, de soare şi de priveliştile cerului, de perspective şi de acele grădini, cringuri înflorite din mijlocul cărora ţîşnesc jocuri de ape şi de solariile pentru copii, ascunse în umbra trandafirilor. De la orice fereastră te-ai afla, ziua şi noaptea — mereu ţi se pare că un ropot înviorător de ploaie trece răcoros pe deasupra, un foşnet de pădure vine necontenit să liniştească auzul, să odihnească, să predispună la visare. Un val al Dunării şi un zvon de lanuri de orez, din împrejurimi, se furişează parcă, evocator, pînă sub ferestrele oraşului.

De fapt, pătrund şi se simt umblînd prin acest oraş fermecat şi respiraţia robustă a fluviului şi vîntul răscolitor dinspre Brateş şi un aer tare, încărcat cu miresme vegetale, din cîmpie. După cum, se simt şi pe faţa luminoasă a oraşului şi în mersul mîndru al oamenilor, prezenţa, de jur-împrejur, a Şantierului naval, a Laminorului, a celorlalte obiective industriale, pînă la acel gigant care se ridică, Combinatul siderurgic, oglindit deocamdată în miile de lumini şi reflectoare alcătuind o singură mare, în mijlocul căreia cartierul nou, Ţiglina, străluceşte ca o uriaşă, proaspătă constelaţie.

Împrejur se înalţă trepidînd, puternic, oraşul industrial, în jur se înalţă şi se agită vapoare, escavatoare şi macarale uriaşe cu steaguri în vîrful lor.

Galaţi — „oraş cumplit de negustori" — Galaţi, oraş puternic şi nou, sugerînd o măreţie liniştitoare; ceva delicat şi suav şi ceva foarte puternic; cîntec murmurat de fîntîni, de cringuri şi de copii. Cîntecul fîntînilor — cu aceste cuvinte mă simt îndemnat să numesc astăzi oraşul Galaţi.

Într-o dimineaţă de vară, în anul 1958, la Galaţi, atenţia mi-a fost atrasă de un cîntec, pe stradă. Abia răsărea soarele şi cine putea trece cîntînd la ora aceea decît elevii vreunei şcoli veniţi în excursie? Cîntecul lor era puţin tărăgănat, poate stăpînit, uşor să nu trezească oraşul. M-am apropiat curios de fereastră. Treceau încet, în scurte coloane, nişte băieţi şi fete: puteau fi elevi, puteau fi tineri muncitori. După îmbrăcămintea lor stropită de ciment sau de var am presupus că erau brigăzi de tineri constructori ai oraşului — Galaţi era şantier naţional, şantier al tineretului. I-am urmărit atunci pînă cînd i-am văzut răspîndindu-se cu cîntecul lor printre fundaţii şi pe schelele celor cîtorva blocuri în cărămidă roşie.

Am şi acum în auz cîntecul lor încet, murmurat, din dimineaţa aceea. Cu acest cîntec, oraşul Galaţi se va înălţa mereu, mai puternic şi mai fermecător — poem uriaş, minunat al arhitecturii şi al vieţii noi, sărbătorind prin strălucirea lui biruinţa socialismului.

PE MALUL LACULUI URSU

(Urmare din pag. 1)

trînii din partea locului spun că atunci cînd apa este tulbure, aduce la culoare cu blana unui urs autentic...

În anul 1884 a început construcţia — într-o formă simplă, desigur — a băilor. În anul 1905 linia ferată Blaj-Sărăţeni este prelungită pînă la Sovata, apoi încep lucrările de canalizare în staţiune, iar în anul 1922 se introduce curentul electric.

Adevăratul chip al staţiunii

Totuşi, exploatarea băilor este rămasă în urmă. Sovata este pusă pe picioare abea în zilele noastre. Aici există condiţii prielnice pentru îngrijirea celor suferinzi. Este, în primul rînd lacul Ursu, ale cărui proprietăţi sînt bine cunoscute. (În acest an s-au făcut lucrări pentru împiedicarea deversării nămolului din lac către pîraiele Auriu şi Toplita). Există un strand care s-a renovat complet. Există şi un pavilion terapeutic de nămol, de asemenea renovat, unde s-a amenajat o sală nouă pentru împachetări şi unde au luat fiinţă noi cabinete de consultaţii.

Tot de la Sovata este dusă materia primă şi prelucrată local la clinica de stomatologie din Tg. Mureş; este vorba de nămolul din această staţiune, ce serveşte ca un nou tratament paradentozei. Există, însfîrşit, un număr dublu de medici faţă de anii trecuţi.

Cel care păşeşte azi printre stabilimentele şi printre cele 70 vile ale staţiunii, face cunoştinţă cu adevăratul chip al Sovatei. Devenită bun al poporului şi intrată sub îndrumarea Institutului de balneologie din Bucureşti, staţiunea devine alta. An de an se fac noi construcţii, noi reamenajări. Declarată oraş în 1952, după doi ani, Sovata devine staţiune permanentă, funcţionînd atît vara, cît şi iarna.

Surprizele plăcute nu lipsesc nici în acest an. În centrul staţiunii a fost ridicată o clădire nouă, cuprinzînd o elegantă cantină cu 400 de locuri, o sală de preparare a mîncărurilor, un laborator ce produce zilnic circa 2 500 prăjituri şi peste 3 000 porţii de îngheţată, un depozit de alimente. În afara acestui „combinat alimentar", s-a terminat şi construcţia unui complex comercial, cuprinzînd la parter un magazin alimentar cu autoservire, iar la etaj o cofetărie modernă, 6 cantine, mai multe restaurante — printre care şi unul recent amenajat cu o terasă de 400 locuri — teatrul de vară, casa de cultură, cinematograful, stau toate la dispoziţia vizitatorilor.

La restaurantul „Ciuperca" e întotdeauna animaţie

Directorul Ştefan Biro, adjunctul său Aba Győző şi şeful biroului de cazare Ştefan Duca, sînt gospodari pricepuţi. Prin grija lor s-au renovat mai multe vile, au fost înzestrate cu mobilier nou 100 de camere. Tot ei veghează asupra cazării operative a celor veniţi în staţiune, se preocupă de o bună aprovizionare cu legume proaspete (de la „colectivele" din Mitreşti, Ciba şi altele), controlează — în sfîrşit — calitatea şi consistenţa meniurilor servite, de trei ori pe zi, la cantinele staţiunii. De altfel, responsabili ca I. Udvar, de la cantina nr. 6 şi A. Nemeş, de la cantina nr. 2, se preocupă îndeaproape de buna deservire a oamenilor muncii care iau masa la cantinele respective.

5 tineri pe terasa celei mai noi vile...

Cea mai nouă vilă din această staţiune permanentă este cea cu nr. 37, cu 91 locuri şi nu mai puţin de cinci terase. De aici, îţi apare adevărata panoramă a Sovatei...

Într-una din după-amieze, pe terasa din faţă s-au întîlnit la o masă 5 tineri, din tot atîtea colţuri ale ţării şi au început să-şi împărtăşească gîndurile, preocupările...

Lăcătuşul Ion Ariton, de la „Rulmentul"-Braşov povestea despre familia sa căreia îi ducea dorul, despre munca sa, despre dorinţa de a se perfecţiona din punct de vedere tehnic. Un desen al unei inovaţii înflori — pe marginea unui ziar — şi prin creionul strungarului Eugen Solyom de la o întreprindere forestieră ardeleană. Macaragiţa Aurelia Mezei, de la Uzina nr. 2 Ploieşti, destăinuia ospătăriţei Ioana Vreja, de la o cantină din Petrila, cît de simplu dirijează ea — de la tabloul de comandă — coşcogea macara de 35 de tone! Şi cuvîntul învăţătoarei Viluca Nicula din Gherla merse la inima mesenilor, mai ales cînd aceasta le arătă cîteva fotografii şi le vorbi de „grijile" micuţilor ei elevi de la grădiniţă de a-şi însuşi cîte un cîntec sau o poezioară...

— Frumoasă e Sovata! spune strungarul Solyom.

— Şi cît de bună e îngrijirea aici! adaugă învăţătoarea.

...Aşa-i că merită să revii aici, pe străvechiul „drum al romanilor", în „cetatea sănătăţii" dintre dealurile Cireşului, Capelei şi Becheşului?

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii: C. SZASZ

BIOCHIMIE ŞI PRODUCŢIE

(Urmare din pag. 1)

vii, continuînd cu investigarea vastului tărîm al metabolismului vegetal sau cu abordarea şi rezolvarea unor numeroase chestiuni legate de enzime (fermenţi) şi terminînd cu studiul biochimismului funcţional al sistemului neuro-muscular — cercetători acestui institut desfăşoară o cuprinzătoare activitate ştiinţifică.

În legătură cu unele aspecte ale acestei rodnice activităţi, redactorul nostru, I. Adrian, *a adresat cîteva întrebări acad. Eugen Macovschi, directorul Institutului de biochimie al Academiei R.P.R.*

— Care sînt direcţiile cele mai importante către care se îndreaptă cercetarea ştiinţifică a Institutului de biochimie în ultimul timp?

— Înainte de a schiţa problemele de tematică ale activităţii de cercetare a institutului nostru, aş dori să fac cîteva precizări legate de însăşi formularea întrebării.

Aceste două cuvinte simple: „ultimul timp" prezintă pentru noi, lucrători ştiinţifici ai institutului, o adîncă semnificaţie. Căci însuşi institutul nostru, în întregime, este o înfăptuire a ultimilor ani: de curînd, a împlinit 10 ani de la înfiinţare.

În trecut nu exista în ţara noastră nici un Institut de biochimie, iar cercetările sporadice în acest domeniu, avînd o tematică fragmentată, se efectuau în diferite laboratoare, în general slab utilate şi puţine la număr.

Avem astăzi un Institut de biochimie care concentrează — în rezolvarea unor importante probleme ştiinţifice — cadre de cercetători tineri, avînd o înaltă calificare. Mai mult, în ultimul timp institutul a fost înzestrat cu noi aparate moderne care contribuie într-o mare măsură la ridicarea tehnicităţii cercetării ştiinţifice: centrifuge de mare turaţie cu răcire, aparate de electroforeză preparativă, liofilizatoare speciale, decametre etc.

Revenind acum la întrebarea pusă, aş vrea să evidenţiez două probleme fundamentale pe care se axează tematica cercetării noastre ştiinţifice: biochimia hibridării la plante şi cercetarea bazelor biochimice ale excitabilităţii materiei vii (mai ales a musculaturii). În acest cadru se efectuiază diferite investigaţii, privind: biochimismul acizilor nucleici, translocaţia (migrarea) substanţelor nutritive în plante, crioproteinele vegetale, interacţiunea dintre metabolismul plantelor şi fermenţii introduşi în ele, însuşirile proteinelor musculare, repartiţia fermenţilor pe formaţiunile corpusculare intracelulare, comportarea substanţelor macroergice musculare etc.

— Ce importanţă ştiinţifică şi practică au cercetările amintite?

— Hibridarea este cea mai importantă metodă de ameliorare (îmbunătăţire) a plantelor. Lămurirea bazelor biochimice ale hibridării prezintă nu numai un interes teoretic de prim ordin, ci contribuie la dirijarea ameliorării plantelor în condiţiuni optime, la obţinerea unor soiuri cu productivitate sporită, rezistente la ger, secetă şi dăunători. Totodată, se lămureşte rolul acizilor nucleici în ereditate, rolul diferitelor enzime în metabolismul vegetal etc.

Cea de a doua problemă — referitoare la biochimismul muscular — este legată de cercetări care contribuie la rezolvarea unor importante probleme ale muncii fizice, ale igienei muncii, sportului, bolilor sistemului neuro-muscular etc.

În cursul efectuării cercetărilor s-au conturat unele concepţii noi privind natura şi structura materiei vii, s-a emis o nouă teorie privind translocaţia (felul în care se deplasează) substanţelor în organismul vegetal, au fost elaborate şi unele metode originale de lucru, metode care au şi intrat în arsenalul ştiinţific al biochimiştilor de peste hotare. Printre aceste metode pot aminti, de pildă, metoda capilară pentru introducerea diferitelor substanţe şi soluţii în corpul plantelor.

Au fost descoperite crioproteinele vegetale (substanţe proteice), a căror cercetare permite cunoaşterea diferitelor fenomene care se produc în cursul germinaţiei seminţelor. Purificarea şi cercetarea amănunţită a componentelor tuberculinei, utilizate în zootehnie, a deschis noi perspective de aplicare în practică a acestui preparat. Au fost stabilite condiţiile de preparare şi purificare a anumitor fermenţi din aspergili, care vor putea fi folosiţi în industria alimentară etc.

Iar pentru a încheia prezentarea numai a cîtorva dintre rezultatele mai importante obţinute, să amintesc şi despre sintetizarea pe cale de laborator a unor substanţe noi, capabile să modifice excitabilitatea musculară, cu perspective de a fi folosite în medicină. Unele dintre ele fiind fluorescente, permit cu uşurinţă urmărirea circulaţiei şi localizării lor în organism.

— Cîteva cuvinte despre colaborarea cu alte institute.

— Institutul nostru este înzestrat cu aparatură modernă şi cu suficiente mijloace proprii de laborator în vederea desfăşurării muncii de cercetare. Însă verificarea şi aplicarea în practică a rezultatelor obţinute pe cale de laborator ar fi de neconceput în afara colaborării cu alte institute. Astfel, cercetările în domeniul biochimiei hibridării plantelor, de pildă, se efectuează în colaborare cu Institutul de cercetări horticole, care ne dă posibilitatea de a folosi în acest sens unele din mijloacele cu care sînt înzestrate staţiunile sale experimentale de la Bucureşti-Băneasa, Bistriţa, Blaj, Odobeşti, Drăgăşani. Datorită sprijinului pe care-l primim, efectuăm o serie de cercetări pe plante legumicole (tomate, vinete, mazăre, fasole), pe viţa de vie şi pe pomi fructiferi (măr, păr, prun, piersic). La Institutul de cercetări pentru cultura cerealelor-Fundulea, facem cercetări pe porumb. Un alt exemplu de colaborare fructuoasă îl reprezintă cercetările de imunochimie (legate de studiul imunităţii), la care participă Institutul de medicină veterinară din Capitală.

Se lărgesc şi legăturile noastre pe plan internaţional cu oamenii de ştiinţă şi institutele de cercetare în a căror sferă de preocupări intră şi problemele de biochimie. Astfel, în problema acizilor nucleici — atît de strîns legată de hibridarea plantelor — colaborăm cu Comisia de chimie şi biochimie a acizilor nucleici, avînd sediul la Praga. Avem legături cu institutele de biochimie din Moscova şi Kiev, cu Institutul de medicină experimentală din Leningrad, cu Institutul pentru creşterea plantelor din Sofia.

Deşi numără numai cinci ani de la apariţia sa, revista „Studii şi cercetări de biochimie", editată de institut, a şi devenit cunoscută oamenilor de specialitate din ţară şi de peste hotare. Menţionez acest lucru în legătură cu problema discutată, deoarece paginile revistei reprezintă cadrul unui cuprinzător schimb de experienţă, devenind astfel un mijloc de colaborare ştiinţifică. Pentru a menţiona numai pe cîţiva cunoscuţi oameni de ştiinţă care şi-au trimis spre publicare lucrările, amintim pe acad. A. Paladin, directorul Institutului de biochimie din Kiev, dr. D. Needham, specialistă în biochimie muscular din Anglia, prof. S. Curri, specialist în histochimie, directorul Institutului de biologie experimentală din Abano Terme (Italia).

— În încheiere, v-am ruga să vă referiţi la unele probleme de viitor ale cercetării.

— În problemele de biochimie, rezultatele cercetării şi valorificarea lor în practică necesită adesea un timp îndelungat.

În domeniul biochimiei hibridării plantelor sperăm că, în curînd, diferitele rezultate obţinute vor fi definitivate, urmînd ca apoi ele să fie aplicate în producţie.

Pe baza cercetărilor efectuate asupra substanţelor proteice musculare, vom veni în ajutorul industriei noastre alimentare în special în domeniul diferitelor probleme privind prelucrarea şi păstrarea cărnii. Tot în sprijinul industriei alimentare, vom pune diferite preparate pectolitice.

Chiar şi domeniul — aparent exclusiv teoretic — al precizării mecanismului biochimic intim al excitabilităţii neuromusculare, va constitui baza pentru clarificarea unor importante probleme pentru medicină şi igiena muncii.

Şirul problemelor de perspectivă ale cercetării noastre ar putea continua. Celor interesaţi în cunoaşterea mai profundă a activităţii noastre, le oferim însă şi alte căi: tratatele, revista noastră de specialitate sau... vreun alt prilej publicistic.

Cum pot fi evidenţiate crioproteinele vegetale? Cu ajutorul aparatului de biofilizare

NOTE DE TELESPECTATOR

Zilele sărbătorești prilejuite de cea de a 19-a aniversare a eliberării patriei, au coincis — și nu întîmplător — cu un efort mult sporit al lucrătorilor televiziunii. Programul a depășit substanțial caracterul oarecum subțirel al emisiunilor din timpul verii, anticipînd deschiderea noii stagiuni pe micul ecran. Am putut urmări, în aceste ultime zile, emisiuni mult mai bogate și mai diverse ca gen, cum au fost, de pildă, — în afara excelentelor reportaje în direct sau filmate care relatau manifestațiile din Capitală și din țară de la 23 August — programul muzical organizat de studio pe malul lacului Herăstrău, montajul „Cîntecul Bucureștului", emisiunea de teatru cu piesa „Pygmalion" de Bernard Shaw, transmisia de bună calitate a primului cuplaj fotbalistic din noul campionat (la care efortul lăudabil al operatorilor n-a fost, din păcate, ajutat de comentariul crainicului, plin de erori și de zorzoane) foarte interesantul „Telemagazin" de duminica trecută, transmisiile de la concursul și festivalul muzicii ușoare românești care a avut loc la Mamaia și încă altele.

Aproape toate aceste emisiuni au prezentat o trăsătură comună — inventivitatea și fantezia sporită în punerea lor în scenă, precum și folosirea în mai mare măsură și cu o mult mai bună reușită tehnică a procedeelor specifice de care dispune televiziunea. Secvențele filmate, înregistrările prealabile și emisiile pe viu au fost combinate adesea cu dibăcie și de puține ori telespectatorul a putut bănui că nu se află în fața unor evoluții spontane ale interpretului.

Indiscutabil că telespectatorul este atras cu precădere de emisia pe viu, — s-ar putea spune chiar că și acele șovăieli, repetiri sau mici încurcături provocate uneori de tracul apariției în fața camerelor de luat vederi își au farmecul lor, iar televiziunea trebuie să-și pună ca sarcină principală organizarea în direct a majorității emisiunilor sale. Sînt însă împrejurări — și acestea se referă în primul rînd la emisiunile muzicale — în care înregistrarea prealabilă pe bandă asigură o mai bună acuratețe a sunetului și, în orice caz, un acompaniament orchestral mult mai adecvat. Cu condiția ca procedeul să se bucure de o realizare tehnică fără greș.

Asupra acestui aspect socotim că mai este încă de insistat din partea tehnicienilor studioului. După cum o problemă rămasă încă departe de rezolvare este aceea a înlăturării „timpilor morți" din cadrul emisiunilor.

Șt. RADU

Săptămîna la televiziune

1 SEPTEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 **Emisiunea pentru copii și tineretul școlar:** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **În vizită la Parcul zoologic Băneasa** (IV). ● **Echipajul lui Val-Virtej în vizită pe litoral** (reluare). ● Poșta copiilor. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● Telejurnalul satelor. ● Tribuna experienței înaintate: Cum am reușit să obținem o recoltă bună de grîu la hectar, de Nicolae Perifan, președintele Gospodăriei agricole colective din comuna Sinoe, regiunea Dobrogea. ● Fermele gospodăriei agricole colective din comuna Codlea, regiunea Brașov. ● Pentru viticultori... ● Muzică populară românească. Cîntă o formație condusă de Florin Economu. Soliști: Maria Dragomir, Magda Constantinescu, Anca Pașcalău, Petre Săbădeanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 În numele vieții. Din creația cercurilor literare din Capitală. 19.30 Din cîntecele și dansurile popoarelor. 20.00 Filmul artistic CABOTINUL. Marele actor englez Laurence Olivier întruchipează un om din zilele noastre. El devine Archie Rice, un actor ratat de muzic-hall, ale cărui ultime încercări de a ieși la un liman sînt zadarnice. 21,45 Cîntă interpreții de muzică ușoară Bărbel Wacholtz și Arnim Kämpf. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

2 SEPTEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru micii fotografi: „ZÎMBIȚI VĂ ROG!"** (I). 19.35 Artiști amatori în studio: Orchestra de muzică populară românească a Casei raionale de cultură Nicolae Bălcescu, echipa de dansuri a Întreprinderii „Flacăra roșie". 20.10 Filmul documentar: **Apa vie. 20.25 POEMELE CULORII.** Poetul Radu Boureanu va vorbi telespectatorilor despre creația poetică universală inspirată de opera artiștilor plastici; apoi cîteva poeme ale sale vor constitui comentariul unor opere plastice ale lui Grigorescu, Andreescu, Luchian, Petrașcu, Pallady, Băncilă. 20.45 **Pagini din opere iubite.** Își dau concursul: soprana Elisabeta Neculce-Cartiș, mezzosoprana Iulia Buciuceanu, baritonul Victor Vida și basul Traian Popescu. 21.30 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

3 SEPTEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: BĂIATUL DE PE STRADA MEA.** Povestire de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie. 19.30 **Emisiune de teatru: DOI TINERI DIN VERONA** de William Shakespeare. În românește de Mihnea Gheorghiu. Interpretează un colectiv al Teatrului Național din Craiova. Distribuția: Ducele Milanului (Richard Rang); Valentin (Nicolae Scarlat); Proteus (Constantin Sassu); Thurio (Teodor Danetti); Eglamour (Petre Iliescu-Anatin); Speed (Vasile Albanezu); Launce (Radu Nicolae); Panthino (George Bulandra); Hangiul (Virgil Bădescu); Iulia (Anca Ledunca); Silvia (Maria Balint); Lucetta (Nicoleta Oancea); Proscrisul I (Pavel Cîsu); Proscrisul II (Victor Fuiorea); Proscrisul III (Barbu Morcovescu); Proscrisul IV (Marin Văduva). Muzica: Pascal Bentoiu. Scenografia: Benedict Gănescu. Regia artistică: Vlad Mugur. În pauze: ȘAH. — **Întrecerea talentelor.** În Sibiu, și-au dat întîlnire sute de artiști amatori din întreprinderile și satele raionului. Alături de formația veterană, cum este fanfara colectiviștilor din Turnișor, s-au prezentat formații tinere cum este corul bărbătesc al colectiviștilor din Alămor. Din Ilimbac generații de artiști — fiecare în alt costum pitoresc — au prezentat o suită din frumoasele lor dansuri populare. De la Șalcău, de la Sadu, din comuna Ocna Sibiului, zeci de artiști vor putea fi urmăriți în acest telereportaj. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

5 SEPTEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: EXCURSIE... PE EVEREST. 19.35** Filmul artistic **SOȚUL SOȚIEI SALE.** Istoria — cu haz dar și cu mici drame — a unei căsnicii unde soția e o sportivă de renume mondial, iar soțul un talentat dar timid compozitor de muzică clasică. 21.10 **GREIERELE ȘI FURNICA.** O versiune modernă, după celebra fabulă a lui La Fontaine. 21.20 **Seară de romanțe...** cu **Victor Predescu,** artist emerit, **Ana Piuaru, Aurelia Jurj și Marcel Trandafirescu.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

6 SEPTEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.15 ORA VESELIEI.** Ne aducem aminte adesea cu plăcere de unele scene din filme, care ne-au făcut să rîdem uneori pînă la lacrimi. Cîteva fragmente din aceste filme sînt prezentate acum. 20,15 Un înaintaș de frunte al muzicii românești: **Ciprian Porumbescu.** Își dau concursul: Iolanda Mărculescu, Teodora Lucaciu, artiste emerite, Valentin Loghin, Dumitru Constantin, pianistul Alexandru Șumski, violonistul Gheorghe Hamza și balerinii Elena Dacian și Sergiu Ștefanski. 21.05 Emisiune de știință: **„Cucerirea lumii înconjurătoare".** Viața antropodelor și modul de adaptare a acestora la condițiile de viață. 21.25 Cîntă interpreta de muzică ușoară **Lili Ivanova** și Cvintetul instrumental „Amigo". În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

7 SEPTEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii: MAIMUȚA CEA ISTEAȚĂ.** Mica istorioară ne poartă pe cărările junglei. Un tigru fioros a căzut într-o capcană de unde a fost salvat de un drumeț. Au urmat o serie de peripeții, pe care vi le va înfățișa emisiunea. 19.30 Filmul artistic **SALUT VIAȚĂ.** Dima, Alek, Jura și Galea, proaspeți absolvenți ai școlii medii, petrec o originală vacanță pe țărmul Mării Baltice. Plină de neprevăzut, vacanța îi va pune pe tineri față în față cu unele probleme serioase, cerîndu-le să ia singuri cu maturitate hotărîrile ce se impun. În rolul fermecătoarei Galea — tînăra actriță sovietică Ludmila Marcenko. 21.20 **IN FAȚA HĂRȚII.** 21.40 Muzică ușoară. Interpretează o formație instrumentală condusă de Sile Dinicu. Soliști: Marina Voica, Trio Armonia, Luigi Ionescu. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

CUM I-AM CUNOSCUT DUILIU ZAMFIRESCU

de I. PELTZ

Vitrinele librăriilor etalează de cîteva zile, în afară de atîtea reeditări ale clasicilor noștri, cunoscutul roman al lui Duiliu Zamfirescu: **„Viața la țară".**

Și mi-am adus aminte...

Era imediat după încheierea primului război mondial. Într-una din mahalalele Bucureștilor, luase ființă un fel de cenaclu literar prezidat de Barbu Lăzăreanu.

Sîrguitor și prieten al preatinerilor aspiranți la gloria literară, poetul și istoriograful nostru se obosea din cînd în cînd la „sediul" cercului — o biată școală de cartier — și ne vorbea despre Eminescu și Hașdeu, despre Caragiale și Creangă...

Mai toți cei care îl ascultam eram niște băieți între 16 și 18 ani, îndrăgostiți de poezie, auto-didacți înnotînd în apele visului.

Într-una din acele șezători literare — cum le numeam — cineva propuse:

— Să înființăm o ediție literară! Ce ziceți?

Și adolescentul care luase o asemenea inițiativă argumenta:

— Nu vedeți ce tipărește Socec? Opere răsuflate! Siropoase! Perimate! Venim noi cu literatura noastră — literatură de avangardă.

Am aplaudat „inițiativa" tovarășului nostru și am pornit să adunăm banii necesari primei cărțulii. „Editurii" i-am dat și o titulatură: „Torța".

Bine-nțeles, librăriile n-au prea luat în seamă editura noastră.

— Ne trebuie și alți colaboratori! am hotărît noi.

Un glas răsună în cămăruța-subsol unde ne instalaserăm... birourile:

— Duiliu Zamfirescu!

— Foarte bine!

„Comitetul de conducere al Editurii" m-a însărcinat să iau contact cu scriitorul atît de cunoscut și să-i solicit un manuscris.

Așa s-a făcut că într-o după amiază de toamnă bucureșteană, aurie și înmiresmată, am bătut la ușa camerei lui Duiliu Zamfirescu. Locuia la hotelul „Bulevard" din București, deasupra librăriei Alcalay — azi librăria Academiei R.P.R.

M-a primit un bărbat de statură potrivită, dar impunătoare: atlet sau militar în haine civile. Figură deschisă, ochi limpezi care te priveau calm, ușor-întrebători.

— Despre ce e vorba?

Aveam în față un scriitor citit și comentat, prețuit și discutat, dar și criticat.

— Vin, am șoptit, din partea Editurii „Torța"...

— „Forța?"

Duiliu Zamfirescu, datorită chipului șovăitor în care mă exprimasem, n-a reținut numele editurii.

— „Torța", am revenit cu glasul ceva mai ridicat.

Scriitorul a zîmbit:

— A, „Torța"! a spus el, ca și cînd și-ar fi adus aminte, ca și cînd ar fi cunoscut editura în care am tipărit primele mele schițe.

— Editura noastră, am început eu, vă roagă să ne dați o nuvelă pentru numărul doi.

Și, pe nerăsuflate, i-am expus preț de jumătate de ceas, programul nostru.

Duiliu Zamfirescu m-a ascultat cu atenție. O clipă zîmbetul cu care mă întîmpinase dispăru.

— Bine-bine, o să văd... Acum sînt foarte ocupat.

N-am mai băut cafeaua pe care gazda mi-o pusese pe masă — nu m-am atins nici de dulceața oferită.

...Mergea vestea că Duiliu Zamfirescu era un om rece, distant.

E adevărat că se dorea „aristocrat" și că-și făurise, chiar, o ascendență „nobilă". (Se întîmplă să dai, la artiști, de asemenea slăbiciuni). Și Duiliu Zamfirescu, despre care se spunea că e „inabordabil", „ermetic" în relațiile cu contemporanii — a dezmințit prin opera sa, faima care i și pe care **și-a** făcut-o: a realizat, în romanele sale, o frescă interesantă în care se simt frămîntările vremii.

În realitate era un om sociabil, cu o inimă caldă.

— Cum merge Editura? m-a întrebat o dată cînd ne-am întîlnit la poarta librăriei „Cartea Românească".

— Merge greu! Dacă ne-ați fi dat o nuvelă!

— Bine, vino săptămîna viitoare și ți-o dau!

Și a adăugat:

— Dacă voi credeți că numele meu o să vă ajute — sînt gata să... colaborez...

— Vă mulțumesc, cînd să vin?

— Săptămîna viitoare, cum ți-am spus, să zicem joi!

I-am mulțumit din nou. Dar pînă la data la care trebuia să primesc... colaborarea lui Duiliu Zamfirescu, editura... și-a încetat „activitatea".

— Nu mă mir, mi-a spus, noi n-avem încă acele condiții care să asigure scriitorului posibilitatea de a trăi din munca sa.

— L-am mai întîlnit de atunci de multe ori. Niciodată însă în calitate editorială, ci ca pe un scriitor de la care mă străduiam să învăț cîte ceva.

COPACUL CEL MAI PREȚIOS

Cel mai prețios copac, de la care se folosește totul, este cocotierul (Cocos nucifera), arbore tropical din familia palmierilor.

Din fructele sale (nuci de cocos) se obține un fel de lapte dens, foarte gustos, untul de cocos, precum și nenumărate produse cosmetice (creme) și farmaceutice (leacuri contra înțepăturilor de scorpioni).

Uleiul de cocos își găsește întrebuințarea în industria săpunurilor, precum și la fabricarea luminărilor; din coaja nucii de cocos se pot face pahare, lămpi sau chiar linguri de bucătărie; turtele (resturile de la nuci) sînt nutreturi foarte căutate, servind în același timp și ca îngrășăminte.

Tulpina cocotierului poate fi folosită ca lemn de construcție pentru case, apoi mobilă și nenumărate unelte agricole. Din trunchi, indienii fac luntrii. Cu foile (frunzele) se acoperă casele. Cozile frunzelor sînt utilizate pentru vise sau undițe. Pînă și măduva tulpinii este folosită la fabricarea unui produs vegetal comestibil, ce poartă numele de „sago".

Arabii, în tratatele lor științifice arată nu mai puțin de 360 de luc-

ruri ce se pot face din acest palmier.

Însfîrșit, cocotierul, cît timp trăiește și se înalță tot mai sus întrecînd clădirile din oaze — este nu numai un mijloc minunat de răcorire, dar servește în același timp ca paratrăznet natural în țările tropicale și în apropierea mărilor.

În Vietnam, — țara palmierilor de cocos — cu o suprafață de peste 26 000 ha, acest copac prețios oferă 3—4 recolte pe an, în unele regiuni foarte fertile, dînd anual pînă la 120 nuci de cocos.

PRIETENA MEA CARTEA

Dialog cu poezia

— Spuneți-ne, vă rugăm, tovarășe profesor, cînd și prin ce ați debutat în literatură?

— Prin cîteva poezii improvizate în „Universul literar" — director Perpessicius — (1926) și „Zburătorul" (1927), care fură semnalate dar reprezentau material prea sărac pentru o caracterizare. Mult mai încoace, în 1936 am scos o unică culegere de „Poesii".

— Așadar, fiindcă recentul dumneavoastră volum de versuri poartă pe coperta interioară în chip de coordonate cronologice anii 1938—1963, deducem că „Lauda lucrurilor" este a doua carte de poezie din activitatea dv. literară. Cititorul este îndemnat să descifreze în versuri, mai cu seamă fiindcă ele au fost elaborate într-un răstimp îndelungat, biografia spirituală a autorului. Există în „Lauda lucrurilor" vreo profesiune de credință în măsură să descopere această biografie?

— Există și încă nu una singură. Chiar prima poezie a volumului dă răspuns la această întrebare: „Eram bărbatul care-n singurătăți petrece/ Ca vulturul pleșuv pitit în stînca rece", și pe urmă finalul: „Cînd coama-mi sträluci la tîmple sideral,/ Mă coborîi la vale ca un Virgil pe cal/ Cu lira într-o mînă, cu hățurile într-alta,/ Unde foșnește grîul sau așchii scoate dalta,/ Strînsei în spume frîul,/ Făcui la oameni semn/ Cum să arunce coasa, cum să cioplească-n lemn/ Cîntam. Dar prea departe de ei ședeam în șea,/ Din gura mea un murmur nedeslușit ieșea/ Descălecai. Le-am zis: În obște mă prenumăr,/ Lăsați-mă bușteanul să-l țin și eu pe umăr,/ Din moară să scot sacii, albit tot de făină,/ Să trag cu voi din baltă de pește plasa plină./ Vedea-voi turma noastră-n ocolul de nuiele,/ Cu plumb și cu mistrie urcamă-voi pe schele./ Frățește mi-au strîns mîna: Tovarăș fii cu noi,/ Un fluier simplu taie-ți și fă-ne cînturi noi".

— Într-adevăr, imaginea de o mare plasticitate vizuală a omului care se amestecă cu semenii săi, nepregetînd să pună umărul oriunde se simte nevoia unei activități atît de concret omenești cum este dusul sacilor la moară sau trasul năvodului constituie o ripostă sugestivă adusă însingurării scolastice și aristocratice, „filozofiei" turnului de fildeș. — Ați putea să ne spuneți de ce se chiamă volumul „Lauda lucrurilor"?

— Și pentru această întrebare, poezia „Lauda materiei" mă scutește să-ți răspund:

„Tot Universul nu este / Decît joc de mari curcubee,/ În sipetul lumii celeste/ Eu sînt așezat pe o scînteie/ Ce este-n planetele șapte/ Se-ascunde în elemente,/ Bolta e stropită cu lapte,/ În lapte-s de stele fragmente/ Cerescul așezămînt are un înfim consonant,/ Diamante găsești în pămînt,/ Pămîntu-i pe cer diamant./ Lăudată fie cascada,/ Lăudată fie marea, / Minunată este zăpada/ Strălucitoare e sarea/ Vulcanii falnic detună,/ Cîntă safirele clare,/ În aer frunzele sună, / Grindina vine călare / Elefanții trec cu trompa groasă / Armăsarii pe cîmpuri zburdă,/ Tresaltă-n țărînă voioasă,/ Cîrtița oarbă și surdă/ De cimitir nu se teme/ Fluturul ce-n aer scrie,/ Din munți răsar crizanteme,/ Greierii cîntă-n sicrie/ Căldura se-mpacă cu gerul,/ Zvîcnind materia crește/ De păsări se-ntunecă cerul/ Balta se umple de pește/ Pădurile se-nmulțesc robuste, / Păsunile exală efluvii / Lăudați întinsele puste,/ Lăudați mărețele fluvii".

— Nu e greu să înțelegem în aceste versuri că materia sau „lucrurile" în accepția pe care le-o dați reprezintă un Univers armonios aflat în firească și organică întrepătrundere, reflectînd, așa cum ne învață concepția noastră de viață, unitatea dialectică a lumii. Acest Univers include nu numai elementele constante ale existenței și ale mediului ce ne înconjoară: marea cerul, pămîntul, stelele, păduri le, păsările, ci și lucrurile făurite de mîna și mintea omului, de la tractorul care „paște țărîna" pînă la obiectele aparent neînsemnate ale vieții de fiecare zi: săpunul, paharul, pasta de dinți, robinetul, simboluri chemate să sugereze bunurile vieții civilizate. În centrul acestui Univers, ca o cheie de boltă și ca o măsură a tuturor lucrurilor, stă...

— Omul. „Iscusită, înaltă făptură/ E omul ce-n lat prinde vîntul/ Și care pe soare sau bură/ Cu plugul ară pămîntul/ Din toate el stoarce puterea/ Din zmaragd și aramă,/ Minunată e mierea,/ Bun mustul de la cramă..."

— Aș mai vrea să vă pun o ultimă întrebare, tovarășe profesor, cine considerați că trebuie să fie destinatarul operei poetice și a scrisului în general?

— Orgoliul succesului și al scandalului mi-e necunoscut. A face bucuria unuia singur m-a făcut să fiu satisfăcut cu formula tehnică a manuscrisului. Acel cineva a fost și este, în majoritatea cazurilor, ființa devotată și suavă simbolizată prin numele Vera. Dar asta nu înseamnă oare artă solitară, pentru puțini? În nici un fel. Acea inspiratoare tăcută are gîngășia celor mulți. O scrisoare fabricată în vederea posterității, scrisă pe scenă, nu cuprinde nimic sincer și universal. Numai scrisorile adevărate, tumultoase, confidențiale și fără scopuri teatrele sosesc în viitor.

Boris BUZILA

P.S. Cerem lectorului cititorului de a-i fi oferit în locul unei discuții cu persoana lui George Călinescu, o discuție cu opera sa, începînd de la pasajul în care povestește cum a debutat, pînă la una din ultimele „cronici ale optimistului", trecînd prin volumul „Lauda lucrurilor" De altfel, acesta a și fost scopul rîndurilor de față. De a da posibilitatea cititorului să dialogheze el însuși, pe-ndelete, cu poezia „Laudă lucrurilor" cu convingerea că aceasta carte răspunde la multe și adînci întrebări.

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Aici fu adus un nou grup de prizonieri. Iusuf, o matahală de turc, cu un turban vărgat, cu cercei de argint la urechi, — îi păzea. Unora le puse cătușe la mîini, altora lanțuri la picioare.

Dali-Mami, stăpînul, veni pentru ultimul control și pentru repartizare.

Hromoi era mînios. Ultima incursiune fusese săracă. Douăzeci de sclavi și aceia slabi, bolnavi, istoviți. Nu-i va cumpăra nimeni, nici pentru vreo treabă femeiască — să piseze grăunțe de porumb în piuă de lemn.

— Ce-ai fost la tine acasă? Căpitan? Comandant de regiment? l-a întrebat ursuz pe Miguel.

— Soldat simplu, a răspuns acesta.

— Minți, nerușinatule, îi spuse Hromoi, fierbînd de mînie. Unui simplu soldat nu i-ar fi dat scrisori însuși amiralul!

— Și totuși sînt un simplu soldat, a repetat Miguel.

— Toți sînteți niște mîncinoși și niște ciini, vă prefaceți că sînteți săraci, simpli soldați! Vreți să vi se fixeze cea mai mică răscumpărare. Pe mine încă nu m-a înșelat nimeni! Iusuf! strigă Dali-Mami paznicului, arătîndu-l pe Miguel Cervantes. Acesta e un om de seamă în patria lui, e un mare comandant și un apropiat al regelui! Du-l în temnița regală.

Cervantes și alți doi sclavi au fost duși într-o curte vecină, mai mică, închisoarea regală. Aici lîncezeau prizonierii de seamă, care erau păziți cu grijă. În temnița regală prizonierii sau erau răscumpărați sau piereau

Primele zile Miguel le petrecu într-o toropeală disperată. Zăcea pe pietre într-un colț umbros al curții, nu mînca mai nimic și privea undeva spre un punct fix din perete. Ce sfîrșit groaznic i-a pregătit soarta: prizonier într-un sălbatec oraș african, sclav în Alger!

Zăcea și-și reamintea locurile pe unde trecuse după bătălia de la Lepanto: Navarin, Tunis, Oran...

Oran era ultimul nume care-i amintea parcă de ceva.

După nimicirea armatei spaniole, el rămăsese unicul punct de sub suveranitatea spaniolă pe țărmul african. În Oran mai exista încă o garnizoană formată din patruzeci și șapte de tunuri și o mie opt sute de oameni! O jumătate din populația lui e spaniolă și din Oran, pe timp liniștit, se poate ajunge pe o simplă șalupă, în patruzeci și opt de ceasuri, dincolo, pe țărmul spaniol al mării Mediterane.

Din ziua cînd fusese închis în temnița regală, Miguel Cervantes fu stăpînit de un gînd — gîndul evadării, care nu-l părăsea de loc. Vechea toropeală din ziua interogatoriului, trecuse. Acum nu mai lîncezea, ci umbla, umbla cu înfrigurare, înainte și înapoi, prin curtea temniței.

Mai întîi de toate se gîndea că va avea nevoie de complici și începu să cerceteze prizonierii. Printre ei erau firește și spanioli. Cuceritorii lumii, chiar și aici, în prizonierat, se țineau retrași și, deși în lanțuri și zdrențe, se salutau ceremonios unul pe altul, plimbîndu-se prin curtea temniței.

Grupul celor mai bătrîni era cel al prizonierilor deznădăjduiți. Nădejdea întoarcerii acasă aproape că o pierduseră și, în disperare, se țineau unul de altul, aproape tot timpul.

Rupți de realitatea vieții, ei își duceau zilele avînd în gînd interesele vechii Spanii, a acelei Spanii pe care o părăsiseră cu mulți ani în urmă. Seară de seară se adunau în cîte un colț al lagărului și, înfășurîndu-se în bucăți de mantii, se certau între ei pentru pricinile abdicării de la tron a regelui Carol, ori îl dojeneau pe fricosul și credinciosul Filip.

— Filip varsă sînge spaniol pe pămîntul Flandrei creștine, comentau spaniolii. Iar aici, în Alger, unde pier mii de creștini nenorociți, nu vrea să trimeată măcar o cît de neînsemnată armată.

— Algerul e prost apărat — cinci mii de spanioli buni sînt de ajuns să cucerească orașul și portul, să-l detroneze pe pașă și să elibereze pe cei douăzeci de mii de creștini care îndură robia...

— Răposatul nostru rege, victoriosul Carol al V-lea, de mult ar fi nimicit acest primejdios cuib de corsari.

Cervantes se hotărî. Povesti compatrioților planul său.

— Vrei să evadezi? îl întrebă cel mai bătrîn prizonier, Beltran de Salto, ridicînd spre Miguel ochii săi ofiliți de soarele african. Și eu am vrut să evadez cîndva, cînd eram tînăr.

Dădu la o parte șuvițele părului său cărunt și-i arătă lui Miguel o cicatrice urîtă, în locul urechei.

— Vrei să fugi în Oran? îi spuse un alt prizonier, Osorio. Patru spanioli au încercat să fugă în Oran, acum un an și jumătate. I-au prins și i-au tras în țeapă.

— Două drumuri duc spre Oran: unul pe uscat și altul pe apă, spuse al treilea. Navarret. Țărmul e păzit de ieniceri și de corăbiile de strajă, iar pe uscat...

Dar cine se încumetă să pornească pe uscat — șaptezeci de leghe, zece zile de drum prin locuri necunoscute, prin deșertul fără apă...

— Totul depinde de călăuză, spuse Cervantes. Și eu am s-o găsesc!

Mîncarea o împărțea prizonierilor un băiețandru negru, cu părul creț și dinți albi ca zahărul, Isahar. Încă de mic Isahar fusese adus aici de arabi împreună cu tatăl său, în urma unui atac organizat în interiorul țării. Tatăl lui fusese vîndut ca vîslaș pentru galere, iar pe Isahar l-au convertit cu sila la mahomedanism, punîndu-l mai apoi să-i ajute pe paznicii temniței regale. Musulmanii îl ocoleau pe tînărul negru, ca pe un „necurat". Nici nu locuia în aceeași încăpere cu ceilalți paznici, ci într-o gheretă de piatră dintr-un colț al curții, care nu avea decît o singură gaură ce servea atît de ușă, cît și de fereastră.

În ochii triști, cu irișii căprui, ai tînărului negru, Cervantes citi dorul și voința de a evada, fapt pentru care în prima noapte de la această descoperire, Miguel se și furișă spre cușca lui Isahar. Prin triunghiul de umbră se strecurară amîndoi în dosul gheretei.

— Isahar, vorbi Miguel, tu ai auzit de Oran?

— Oran? Eu cunosc Oranul, Cervanti, răspunse Isahar. Acum doi ani, zece sclavi franki (numele dat europenilor) au fugit în Oran și nu s-au mai întors. Oasele lor au fost găsite mai tîrziu, în pustiu.

— Dar drumul care duce prin deșert spre Oran îl cunoști?

— Prin deșert? repetă Isahar, și ochii i se făcură mari de spaimă. În deșert nisipurile sînt roșii, cenușii și moartea te pîndește la fiecare pas. Încă nimeni dintre sclavii franki nu s-a întors de acolo, Cervanti. Numai africanii cunosc bine drumul spre Oran.

Miguel cuprinse mîna băiatului.

— Isahar, tu vrei să fii liber? îl întrebă Miguel.

— Vreau, Cervanti.

— Atunci caută-mi un asemenea om și o să te iau cu mine.

— Chiar mîine am să ți-l aduc, Cervanti!

14. Oran

Alim, un arab cu fața rotundă și blajină, se hotărî repede să-i conducă pe prizonieri în Oran, numai că ceru cam mulți bani — 770 de reali. Spaniolii însă, molipsindu-se de entuziasmul lui Cervantes, strînseră repede banii și hotărîră să pornească la drum.

Aveau să meargă nouă oameni: Cervantes, Isahar, Rios, Navarret, Beltran de Salto, Osorio, Meneses, Rodrigo și Gabriel. Castanieda, bătrînul său tovarăș de călătorii pe mare, căzut prizonier împreună cu frații săi. Cu Rodrigo și Castanieda, rămași în curtea comună, ținuse legătura Isahar.

Bătrînul Beltran de Salto de abia seara, în ajunul plecării, se apropie de Cervantes.

— Ia-mă și pe mine, Caballero, îi spuse el. Nu mai am mult de trăit, dar moartea în robie e mai groaznică decît cea din deșert.

Prizonierii vechi aveau dreptul de mai mult timp, să iasă ziua în oraș. Pentru cîțiva aspri o asemenea permisie a primit și Cervantes. Paznicii nu aveau nici o grijă pustiul din jurul Algerului păzea mai bine pe prizonieri decît zidurile de piatră ale temniței.

Ieșiră ziua, la diferite ore, ca să nu trezească bănuiala. În bazar se aprovizionară cu pesmeți, pastramă și turte. Alim făcu rost de două burdufuri cu apă și seara, la ora stabilită, se adunară cu toții lîngă poarta Bal-el-Ved, în partea muntoasă, cea mai înaltă a orașului. Lipsea numai Isahar. Îl așteptară o jumătate de ceas. Alim însă îi zorea și au trebuit să plece fără băiat.

— Pe cine duci? strigă către Alim ienicerul, dormitînd lîngă poartă.

— Un grup de prizonieri, cumpărați de mine la porunca stăpînului meu, cucernicul Ali-Marad, pentru construcția noii sale case din El-Adar, răspunse repede Alim, strecurîndu-i în mînă o monedă de argint

Acesta clătină din cap și-i lăsă pe prizonieri să treacă.

Merseră mai întîi pe lîngă cimitirul musulman, unde sclipeau în întuneric pietrele triunghiulare funerare, apoi cotiră spre stînga și începură să urce spre munte. Toți tăceau. Numai din cînd în cînd scîrțîiau pietrele sau foșnea nisipul, surpîndu-se sub piciorul cuiva.

Deodată se auziră din urmă pași repezi și o mînă slăbuță atinse cotul lui Cervantes.

— Isahar, fu cît pe aci să strige Miguel, întorcîndu-se repede.

— Eu sînt, Cervanti... Am așteptat pînă a adormit Iusuf. Uită-te ce am șterpelit de la el!

Băiatul îi strecură ceva în mînă. În întuneric Miguel simți țeava rece a unei muschete.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de L. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

CRONICĂ RIMATĂ

E lung pămîntul! Ba e lat!
Dar locu-ntîi l-am cîştigat

MOTO:

Dintre sute de caiace
Duse contra valurilor
Oare cîte şti-vor face
Cinste idealurilor?

E lung pămîntul! Ba e lat!
Ba e rotund! Ba-i decupat
Dar peste tot de-l scotoceşti
De la Calcuta-n Bucureşti
Ca mine altul nu găseşti
Mai încîntat!
Sportivii noştri canoişti
Alături de cei caiacişti
Cu vîslele au adunat
Medalii din aur curat
Păi, să nu-l iei la sărutat?
Poţi să reziştí?
Meridianele în cor
Se-nclină azi în cinstea lor
Băieţii au făcut minuni
Au locu-ntîi pe naţiuni
Plus dragostea care-o aduni
De la popor
O fi Pămîntul lung sau lat
Rotund, sau romb, sau
decupat...
Însă asemenea succes
Pe care ni-l dorim mai des
În suflet merită cules
Şi-aplaudat

Ce-ar spune Ovidiu?

Mult a suferit în viaţă
Marele poet latin...
A văzut „Tomisu"-n ceaţă
L-a văzut sub cer senin

A văzut multe talazuri
Cu un urlet ca de tun
Şi-a văzut multe barcazuri
Căzînd pradă lui Neptun

Şi-a cîntat melancolia
Ca pe-un pescăruş lovit
Singur doar cu nostalgia
În exilu-i chinuit

Dar dac-ar afla că „Farul"
A ajuns din nou... „lanternă"
Vestea i-ar dubla amarul
Chiar în pacea lui eternă

Ce-ar spune „Tîmpa"

De cînd stă cu fruntea-n soare
Sprijinindu-se de zări
A avut ploi şi ninsoare
Flori şi triluri pe cărări

A avut echipă bună
Ce juca fotbal curat
De-ar fi mers cu ea şi-n Lună
Nu doar în campionat

A văzut titlul balcanic
Şi splendide „întîlniri"...
Dar din mersul cel titanic
Au rămas vagi amintiri

Căci dac-ar putea săraca
Ştiţi ce-ar scrie la ceaslov? :
„Dacă nu se schimbă joaca
Pleacă „A"-ul din Braşov!"

CIUPI RĂDULESCU

MOZAIC

● *UN ALT cunoscut sportiv devine actor de cinema. De data aceasta este vorba de fostul recordman mondial de înot, australianul Murray Rose care a semnat un contract pentru a apare într-un film cu tematică sportivă.*

● *CLUBUL englez Stoke City nu renunţă la Stanley Matthews! Celebrul jucător deţine la vîrsta de 48 de ani o formă excepţională, fapt pentru care el va fi menţinut în viitorul campionat în postul său. Un alt argument în afara calităţilor sale personale este şi faptul că de cîte ori joacă clubul său înregistrează importante încasări...*

● *PENTRU a crea înotătorilor americani, participanţi la Jocurile Olimpice posibilităţi cît mai mari de reuşită, un grup de specialişti cu cerut să li se pună la dispoziţie în vederea unei analize complexe o probă de apă ce va fi umplut bazinul olimpic...*

OMAGIU

de DAN DEŞLIU

În decembrie 1960, pasionaţii tablei cu 64 de careuri au luat cunoştinţă de apariţia unui element într-adevăr excepţional pe eşichierul sportiv al ţării noastre. Calificat pentru prima oară în finala campionatului republican, ploieşteanul Florin Gheorghiu surclasa, la cei 17 ani ai săi (neîmpliniţi!), elita jucătorilor romîni, de o manieră care anula orice dubiu: nu era vorba de o scînteiere meteorică, ci, pur şi simplu, de un talent cu totul ieşit din comun. Am scris atunci, la aceeaşi rubrică, nişte „elogii" temperate de anumite rezerve, — acestea din urmă vizînd, pe cît ţin minte, un vag aer de infatuare pe care mă temeam a-l fi observat în atitudinea foarte tinărului campion.

Simt o deosebită satisfacţie să recunosc, — în sinea mea, o făcusem de mult — că m-am înşelat: ceea ce, la prima vedere, putea să treacă drept exces de autoîncredere, nu era decît reflexul formidabilei tensiuni interioare, pe care adolescentul în cauză o domina, cred, printr-o armătură psihică neobişnuită. Sobrietatea, profunzimea, refuzul căilor facile, îndrăzneala creatoare, non-aventuristă — iată unele din coordonatele acestui autentic exemplu, atît la masa de joc, cît şi pe băncile facultăţii.

În mai puţin de trei ani, ascensiunea lui Florin Gheorghiu a continuat pe linia celor mai optimiste aşteptări. Dublu cîştigător al titlului republican, vicecampion mondial de juniori în 1961, după o dramatică dispută cu Parma, participant merituos la Olimpiadă, învingător în ambele reprize, al marelui maestru Portisch, în cadrul recentului meci R.P.R. — R.P. Ungară, sînt spicuiri fugare dintr-un palmares de invidiat. Pentru deplina edificare, Florin vine să adauge acestui florilegiu laurii treptei supreme în ierarhia mondială a juniorilor. Ce-i drept, la ora cînd scriu rîndurile de faţă au mai rămas de jucat trei runde — dar, în ce mă priveşte, n-am avut dubii asupra persoanei noului campion chiar înainte de începerea competiţiei de la Vrnajcka Banja. Şi asta — nu pentru că aş subestima valoarea celorlalţi concurenţi: sînt printre ei nume de care vom mai auzi — însă, conform unor opinii incomparabil mai autorizate decît a subsemnatului, Florin Gheorghiu joacă de pe acum la nivelul maiştrilor internaţionali, ceea ce-i conferă, evident, o „alonjă" insurmontabilă...

Încheind cu o amicală strîngere de mînă aceste elogii — fără rezerve — la adresa unui mare şahist, vă invit să-i urmăriţi evoluţia în apropiatul turneu zonal, la care ne va reprezenta. Fiţi siguri, n-o să vă dezamăgească!

ITINERARII TURISTICE

Cheile Runcului

Tînărul meu prieten a găsit mijlocul de a-şi satisface setea de cunoaştere: cea mai mare parte din concediu şi-o petrece într-o excursie în circuit. Aproape 2000 de kilometri măsoară itinerariul la care a migălit nu mai puţin de două săptămîni. S-au înşirat pe filele carnetului său oraşe cu valoare nemaicunoscută şi realizări noi, sate vestite în arta populară sau cu case memoriale, staţiuni balneare şi bineînţeles renumite. Vreo trei masivi muntoşi. Printre ei şi Apusenii, care l-au pus în încurcătură.

— De trei zile tot privesc harta şi nu mă hotărăsc. Pe unde să intru în uriaşa cetate a Apusenilor? Nu-i cunosc de loc şi cum sînt attea de văzut, nu ştiu ce să aleg. Mai ales că timpul este limitat.

— Nu-i de mirare, îi răspund. Întinderea Apusenilor pune multe probleme în alegerea unui itinerar. Sînt însă soluţii.

— Indică-mi atunci una.

— Fiindcă mijlocul principal de transport este trenul, fă o plimbare cu „Mocăniţa".

— „Mocăniţa"?

— Da! Micul tren care urcă de la Turda pe Valea Arieşului, pînă în inima „Ţării de Piatră" a moţilor, la Cîmpeni şi Abrud şi căruia localnicii i-au dat acest nume.

Aşi astfel prilejul să admiri pe îndelete minunatul peisaj al Apusenilor, căci „Mocăniţa" nu se grăbeşte. Iar dacă vrei poţi să faci şi o întrerupere, două pentru a vedea mai de aproape unele din fenomenele carstice care fac faima acestor munţi.

— Şi care crezi că sînt mai interesante?

— În felul lor, toate. Cheile Turzii sînt prea renumite ca să mai insist. Alături de ele sînt însă şi altele mai puţin cunoscute dar parcă tot atît de pitoreşti.

— Poţi să-mi spui unele mai uşor accesibile, mai apropiate de o gară?

— Cred că Cheile Runcului şi Cheile Pociovaliştei îndeplinesc în totul condiţiile. Cobori la Ocoliş, comună risipită pe valea cu acelaş nume care îşi adună apele de pe coastele Scărişoarelor şi se varsă în Arieş în faţa Bedeleului.

De la gară şi pînă la intrarea în cheile Runcului sînt circa 6 kilometri, care se parcurg prin satele comunei, vestită şi prin frumosul port naţional. Ultimul sat se numeşte şi el Runcul, întinzîndu-se pînă la poarta prin care şuvoiul cristalin al pîrîului ţese din strînsoarea munţilor. Doi pereţi albi de calcar, formează vîrful primei părţi a cheilor, înălţîndu-se cu mai bine de o sută de metri deasupra apei şi drumului.

Mai sus, roca îşi schimbă culoarea şi structura, devenind roşiatică, iar pîrîul este silit să facă două mari cotituri printre pereţii deveniţi acum mai variaţi, mai sălbatici.

După cei doi kilometri valea se lărgeşte. Cheile s-au terminat şi în curînd încep să apară casele satului Lunca Largă, aşezat chiar la picioarele Scărişoarelor.

— Mai departe?

— Drumul, marcat cu bandă roşie, urcă spre Vîrful Scărişoarelor (muntelui i se mai spune şi Scărişoara-Belioara) şi de aici trece pe sub Muntele Mare, spre cabana Băişoara. Cum vrei, probabil, să-ţi continui drumul cu „Mocăniţa", din Vîrful Scărişoarelor (1358 m) poţi reveni în Valea Arieşului prin cele trei chei, fie prin ale Pociovaliştei, fie prin cele de pe Valea Posăgii. Pentru primele dispui de un drum marcat (triunghi albastru) care te readuce tot la Ocoliş. Coborînd din vîrful Scărişoarelor direct spre sud, pe versantul cel mai spectaculos al lor, ajungi la Valea Posăgii în satul Belioara. Cheile sînt mai jos între satul Belioara şi Posaga, iar gara cea mai apropiată halta Lunca Arieş sau Sălcina.

— O zi îmi ajunge pentru această excursie?

— Da! O zi lungă de vară în care vei totaliza circa 10-12 ore de mers.

Gh. BAIU
Fotografia: Gh. EPURAN

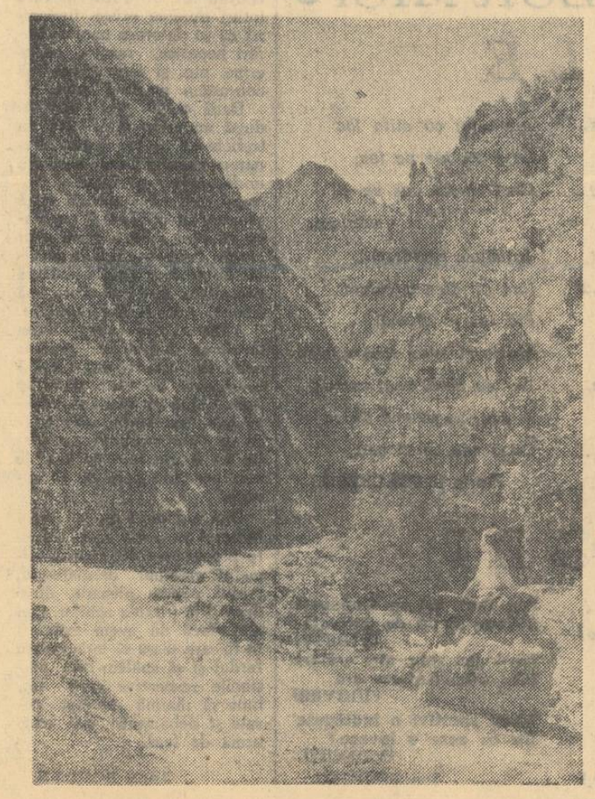

CANOTORII S-AU ÎNTORS BIRUITORI

Au sosit canotorii. Miercuri dimineaţa, în Gara de Nord, fluviul călătorilor din trenul de Belgrad şi-a oprit brusc apele în dreptul vagonului 14 din care coborau aducătorii de aur de la Jaice. În cîteva clipe mulţimea s-a angajat într-o uriaşă grămadă spontană, iar fotografii şi operatorii s-au refugiat între tampoane, spre acoperişurile vagoanelor, în căutarea unui fir de lumină care să le mîngîie ochiul lentilei...

★

Moment solemn. Canotorii pătrund în Sala de marmoră a Gării de Nord. Tovarăşul Aurel Duma, preşedintele U.C.F.S., salută marea victorie de la Jaice. Antrenorul Nicolae Navasart îi înmînează o frumoasă cupă — clopot, oferită de oraşul belgian Gand celei mai bune echipe a „mondialelor".

Operatorii şi fotografii se strecoară printre coloane, flori şi braţe întinse. Canonada blitz-urilor îmi aminteşte de seara sosirii handbaliştilor victorioşi de la Dortmund...

★

In sfîrşit, am scăpat de fotografi. Caut să notez cîte ceva în vălmăşagul revederilor. Îl caut pe maestrul emerit al sportului Simion Ismailciuc, campion mondial de canoe simplu 1000 m. Iată-l... Frunte brăzdată, maxilare încă trepidante. Pare emoţionat, deşi a fost la Melbourne, la Gand, la Duisburg şi pretutindeni.

„Am fost sigur de victorie, deşi mulţi nu-mi vedeau şanse. Am spus acum o lună că la Jaice se va cîştiga cu 4,33 pe „calm plat". Am greşit doar cu trei zecimi de secundă. Dă-mi voie...

Cursa a fost foarte grea. Eram cu ochii în... trei la ungurul Haiba, la sovieticul Himici şi la Müller (R.D.G.)... Cînd colo, cu 100 de metri înainte de sosire, îl văd deodată pe Löwe (R.F.G.) tişnind „sub mal". Era tocmai pe culoarul unu. Eu eram pe „şase"... Am simţit un cuţit în spate... Dar, în zece ani am simţit destule, aşa că inima a rezistat şi de astă dată. Numai de n-aş îmbătrîni. Mai e şi la Tokio..."

★

Strocul lui Vernescu i-a uluit pe toţi. 115 bătăi pe secundă e o frecvenţă rarisimă chiar şi într-un campionat mondial. De altfel, victoria lui pe 500 metri cu un avans de 3 secunde a produs o impresie extraordinară... La ştafetă Vernescu a recuperat patru secunde, hotărînd victoria. Marele caiacist suedez Frederiksson, multiplu campion mondial şi olimpic, astăzi antrenor, a ţinut să strîngă mîna puternică a urmaşului său.

★

Antrenorul Nicolae Navasart vorbeşte despre marea dăruire a tuturor canotorilor... După un drum de 28 de ore cu autobuzele, de la Văliug, din Banat, pînă la Jaice, canotorii noştri au izbutit să recupereze într-o zi şi o noapte, cîştigînd toate seriile campionatului mondial. Şi Navasart ştie că această forţă neobişnuită a fost acumulată pe apa Snagovului, cînd sloturile nu se topiseră încă bine şi balizele se pierdeau printre perdele de lapoviţă...

★

Doctorul Octavian Popescu a privit întrecerile de la 700 de metri, din uşa cortului său medical, dar a trăit din plin marea întrecere.

„Un factor important al victoriei a fost aclimatizarea mai rapidă a canotorilor noştri. Ultima perioadă de pregătire a avut loc la Văliug, la o altitudine de 600 de metri. Deci, într-o regiune cu aer mai rar şi, bineînţeles, cu o oxigenare mai slabă. La Jaice, pe malul lacului Pliva, deci la o altitudine de 300 de metri, plămînii canotorilor noştri au funcţionat ca nişte pistoane, declanşînd o energie formidabilă mai ales în finalurile curselor.

★

Nicoară, Ivanov şi Vernescu sînt cei mai tăcuţi. Par obosiţi. Două simple cifre explică totul. Nicoară şi Ivanov au luat 12 starturi, iar Vernescu — 10. Dar această neobişnuită vitalitate sportivă le-a adus succese incomparabile. Nicoară şi Ivanov sînt de trei ori compioni mondiali, iar Vernescu a cucerit două medalii supreme. Cursa de caiac dublu 1000 m. cîştigată de Nicoară şi Ivanov, cu un avans de 3 secunde a produs senzaţie.

★

Charles de Coquereaumont, preşedintele federaţiei internaţionale de caiac şi canoe a fost şi la regata Snagov, dar cu toate acestea nu-şi putea închipui această veritabilă cascadă de victorii. Antrenorul emerit Radu Huţan îşi aminteşte că spre sfîrşitul zilei de 25 august, antrenorii noştri, care cuceriseră admiraţia preşedintelui, aveau acces peste protocol, la masa juriului de concurs. În momentul în care s-a anunţat festivitatea de premiere a caiacului de 2—500, nu mai erau decît 20 de minute pînă la sfîrşitul cursei de caiac 4—1000. Şi pentru că Vernescu trebuia să fie şi pe podium şi la start, preşedintele a acceptat galant amînarea premierii, ridicînd resemnat braţele, cu un cuceritor zîmbet franţuzesc de simpatie şi admiraţie: „Votre desir..." sau, pe romîneşte, „facă-se voia voastră..."

Antrenorul federal Gheorghe Giurcăneanu rezistă cu greu focului concentric. Radio-ul, televiziunea, cinematografia, ziarele îi întretaie frazele. Îi fac un semn: „Păstrează o vorbă şi pentru mine". Scăpat din încercuire, „Bubu" Giurcăneanu îmi spune scurt şi răspicat: „În seara de 25 august, imnul Republicii Populare Romîne era foarte cunoscut la Jaice. Se cîntase de şase ori..."

★

Între 23 şi 25 august, în valea Urbaţului, pe malul lacului Pliva, în decorul turistic al Alpilor Dinarici, canotajul romînesc a obţinut cea mai mare victorie a sa şi poate una din cele mai mari ale sportului nostru.

Ioan CHIRILĂ

Cei şapte campioni mondiali de la Jaice: Nicoară, Ivanov, Iacovici, Ismailciuc, Sidorov, Ivănescu, Vernescu, la sosirea în Bucureşti

Fotografia: V. BAGIAC

Vernescu şi caiacul lui

Pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de onoare

• VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI •

Oraşul Detroit şi-a început campania „electorală"

În luna octombrie se va întruni la Baden-Baden Comitetul Internaţional Olimpic, care are pe ordinea de zi, printre altele, şi fixarea oraşului care va găzdui în anul 1968, următoarea ediţie a Jocurilor Olimpice.

După cum se ştie, această cinste şi-o dispută oraşele Lyon, Mexico, Detroit şi Buenos Aires şi fiecare speră să obţină aprobarea. Ziarele consemnează diferite aspecte legate de lupta dintre aceste oraşe. Se publică mult material propagandistic care prezintă instalaţiile sportive şi posibilităţile oraşelor respective, se dau interviuri, membrii C.I.O. sînt invitaţi să viziteze oraşele, se dau pronosticuri, în rezumat, se duce o adevărată campanie... electorală pentru obţinerea voturilor necesare.

Ziarele consemnează faptul că oraşul Detroit pregăteşte pentru şedinţa de la Lausanne o mare delegaţie care va cuprinde printre alţii şi numeroşi sportivi cunoscuţi în frunte cu decatlonistul Rafer Johnson. Au fost mobilizaţi cei mai cunoscuţi specialişti ai publicităţii. Tuturor membrilor Comitetului executiv al C.I.O. le-au fost trimise filme în culori reprezentînd actualele baze sportive şi cele proiectate, aspecte economice, sociale şi artistice ale oraşului de pe malul lacului Michigan.

Delegaţia oraşului Detroit consideră că Mexico are o altitudine necorespunzătoare, Buenos Aires n-are instalaţii sportive la nivelul pretins, singurul concurent mai redutabil rămînînd oraşul francez Lyon.

Lupta „electorală" continuă şi viitorul apropiat ne va înştiinţa cui i-a revenit onoarea de-a găzdui marea întrecere sportivă.

Despre Sonny Liston şi ai lui...

Sonny Liston, campion mondial de box la toate categoriile a perfectat un turneu de exhibiţii în ţările scandinavice. El va apare în meciuri demonstrative în cîteva oraşe din Norvegia, Suedia, Finlanda şi Danemarca. După aceea el se va deplasa în acelaşi scop la Londra.

★

În ultimul număr al unei publicaţii de specialitate din S.U.A. în dreptul anului 1957 figurează pudic un singur cuvînt: inactiv. De fapt în anul respectiv el era un simplu deţinut.

★

În ultima perioadă de timp Sonny Liston îşi face peste tot apariţia însoţit de un tînăr băiat în vîrstă de 12 ani, Michael Zwerger, pe care îl consideră drept... talismanul său. Băiatul are printre altele următoarele obligaţii: să asiste la toate întîlnirile şi antrenamentele lui Liston, să-i citească şi să-i scrie (campionul mondial este analfabet) şi să se... joace cu el. Unii afirmă că jocul lor preferat este de-a hoţul şi poliţistul. Se afirmă că în primul rol Liston se comportă... foarte bine...

★

La sfîrşitul recentului meci dintre Liston şi Patterson pe ring s-a petrecut o scenă amuzantă. La anunţarea victoriei primului, pe ring a apărut, firesc, nechemat de nimeni, Cassius Clay, care a început să ţină la microfon un adevărat discurs, întrerupt de poliţiştii care l-au forţat să părăsească ringul. În scurta sa alocuţiune, Clay a reuşit să-şi manifeste grandomania sa, afirmînd printre altele că Liston nu-i va rezista decît maximum opt reprize.

★

Senatorul Estes Kefauver a declarat că problema boxului american şi a cartelului înfiinţat de Liston privind organizarea campionatelor mondiale va face obiectul unei anchete hotărîtă de ministrul de Justiţie, Robert Kennedy. Ziarul „Journal American" anunţînd această ştire, scrie că comisia federală care va fi instituită va avea de rezolvat o problemă foarte dificilă...

Fără replică...

După cum s-a mai anunţat, cunoscutul jucător francez Kopa a publicat în revista „France Dimanche" o serie de articole în care demasca dedesubturile profesionismului în fotbal. A izbucnit un adevărat scandal cu puternice intervenţii în presă a factorilor interesaţi, care pînă la sfîrşit s-a încheiat — după cum se ştie — cu chemarea lui Kopa în faţa unei comisii şi suspendarea lui pe timp de 6 luni cu... suspendarea sancţiunii.

Un amănunt mai puţin reţinut din seria articolelor publicate de Kopa a fost cel al relaţiilor sale cu Di Stefano în perioada în care a jucat la Real Madrid.

Kopa îl prezintă ca pe adevăratul patron al clubului, un om care, pentru a-şi păstra postul de jucător şi atribuţiile sale în conducerea clubului, n-a ezitat să comită acte nesportive printre care numirea jucătorilor în echipă, care-i sînt pe plac, eliminarea nejustificată a altora sau fixarea lor în posturi unde nu-şi pot etala cunoştinţele. Kopa, şi alături de el Didi şi Simonsson au fost nevoiţi să plece din aceste motive din echipă, iar ultimii doi au fost acuzaţi că sînt... prea materialişti.

Di Stefano arborează o atitudine vedetistă, distantă, autoritară, de dispreţ faţă de jucătorii care nu-i sînt pe plac făcînd să i se umbrească calităţile recunoscute de jucător de fotbal.

Mai interesant este faptul că la această parte a mărturisirilor lui Kopa, din Spania n-a venit nici o replică...

Sport sau reclamă comercială şi circ?

Problema suliţei Held şi a prăjinii din fibre de sticlă continuă să fie amplu dezbătută de către specialiştii în atletism.

Concluzia generală a majorităţii participanţilor la discuţiile purtate prin presă este că federaţia internaţională are o poziţie cel puţin curioasă, de neînţeles şi că datorită conservatorismului şi a lipsei de exigenţă, întîrzie nepermis de mult rezolvarea unei situaţii anormale care dăinuie de foarte mult fără să intervină decisiv.

În momentul de faţă cele două produse sportive (suliţa şi prăjina) au devenit o adevărată afacere comercială fără ca folosirea lor să fie extinsă în toate ţările, fără ca folosirea lor să fie interzisă sau autorizată în mod oficial. De aici un decalaj mare între cei care folosesc şi nu folosesc aceste produse.

Părerea majorităţii specialiştilor este că federaţia internaţională trebuie totuşi să intervie şi să-şi spună punctul său de vedere, să împiedice transformarea întrecerii sportive într-o etalare a cutărui produs, într-o întrecere care capătă (la prăjină) amprenta unor salturi de circ, în care contribuţia atletului ţine mai mult de o simplă îndeminare şi nu de o pregătire tehnică multilaterală şi complexă.

Un sprint cu ecouri întîrziate

Au trecut aproape trei săptămîni de la finalele campionatului mondial de ciclism pe şosea. S-ar părea că sprinturile tumultoase de pe circuitul de la Renaix au fost uitate şi campionii pot să savureze în linişte plăcerile unei glorii destul de efemere. Iată însă că ecouri întîrziate răzbat în presa belgiană şi franceză, readucînd pe tapet finalul agitat al campionatului mondial profesionist.

Disputa deschisă pentru locul întîi s-a dat atunci între doi belgieni: „marele" Rik Van Looy, care mai cîştigase de două ori titlul mondial şi un alergător destul de obscur, Benony Beheyt, trecut la profesionism deabia de un an. Spre surprinderea generală şi dezolarea admiratorilor lui Rik a cîştigat Beheyt, la capătul unui sprint dubios, a cărui fotografie spune mai mult poate decît orice comentar.

Van Looy îl „presează" pe Beheyt în bordură, iar acesta îl trage pe „şeful" său de tricou.

Normal, ambii concurenţi trebuiau să fie descalificaţi. Dar campionatul se disputa chiar în Belgia şi arbitrii au închis ochii, mai ales că în poziţia a treia venea un olandez. Rik a plîns de necaz, presa l-a înjurat pe Benony, federaţia a vrut să-l descalifice (!).

Care sînt dedesubturile acestui scandal din ciclismul profesionist? Acum totul e clar: Rik Van Looy, cu asentimentul federaţiei belgiene, i-a obligat pe toţi componenţii naţionalei belgiene (în schimbul unei sume de bani) să semneze un contract prin care se obligă să facă totul pentru victoria lui Rik şi în nici un caz să nu-şi încerce şansa de a cîştiga ei. Ce s-a întîmplat însă pe şosea? Cu cîţiva kilometri înainte de sosire, Rik l-a invitat pe valetul său, singurul care mai rămăsese în primul pluton, să-l lanseze la sprint. Beheyt i-a dat un răspuns care l-a lăsat pe Rik cu gura căscată: *„Te lansez dacă-mi dai o primă suplimentară"*. Şi cum Van Looy a rămas mut la această cerere — mărturiseşte Beheyt după două săptămîni de la consumarea faptului — nu mi-a rămas altceva decît să sprintez din toate forţele. Iar cînd Rik m-a împins în bordură, eu l-am agăţat de tricou".

Van Looy, care l-a acuzat de trădare şi furt pe colegul său, recunoaşte: *Am „măturat" toată şoseaua pentru a opri pe fratele vitreg care şi-a retras cuvîntul. Cînd m-am văzut trădat aş fi preferat să cîştige olandezul De Haan sau francezul Derrigade"*.

Ce campionat mondial a fost şi acesta în care protagoniştii se împing şi se trag de tricouri după ce au semnat contracte prin care unii se angajează să piardă, iar alţii preferă victoria unei echipe adverse?

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

ŞAH

Zilnic continuă să sosească la redacţia noastră cereri pentru înscrierea la noul concurs de şah prin corespondenţă organizat de „MAGAZIN". Ţinînd bunătăţirile aduse regulamentului de desfăşurare a concursului, în sensul împărţirii participanţilor în două mari categorii, în funcţie de forţa lor de joc, constituie un stimulent pentru o şi mai largă participare. Grupînd în turneele la tipul A jucători cu forţa aproximativ egală de joc — de la categoriile a V-a şi a IV-a pînă la şahişti fără nici o categorie, întrecerile vor fi mai echitabile, mai echilibrate. În acelaş timp, formîndu-se grupe de tipul B, cu jucători experimentaţi care au cel puţin categoria a III-a, se dă competiţiei un plus de interes, partidele jucate în astfel de grupe ridicîndu-se fără îndoială la un nivel mai înalt, prilejuind o dispută mai dîrză.

Întrucît participanţii la grupele de tipul B vor avea de dus o luptă mai grea decît cei din grupele de tipul A, numărul concurenţilor la „B" a fost fixat la nu mai 7 de fiecare turneu, din care primii doi se vor califica în semifinale.

La sugestia unor concurenţi la „CUPA MAGAZIN" se adaugă regulamentului noi prevederi: admiterea cîştigătorului unei ediţii a „CUPEI MAGAZIN" direct în finala următoare, iar a următorilor pa tru clasaţi direct în semifinale. De asemenea, jucătorii clasaţi pe locul II în semifinale se califică pentru semifinalel ediţiei următoare, (primul clasat căpătînd dreptul de a juca în finală).

În legătură cu unele probleme ridicate de către cei ce au solicitat înscrierea la ediţia a IV-a a „Cupei Magazin", precizăm următoarele:

● La „CUPA MAGAZIN" poate lua parte — gratuit — orice iubitor al jocului de şah, indiferent de vîrstă sau forţa de joc, indiferent dacă are sau nu clasificare sportivă

● Un jucător nu poate participa decît într-o singură grupă — în funcţie de categoria de joc pe care o posedă (dacă are o astfel de categorie).

● Concursul va începe între 30 septembrie — 15 octombrie 1963. Pînă atunci fiecare participant va primi regulamentul turneului, lista cu adresele partenerilor de grupă, precum şi indicaţia în care partidă are albele şi urmează să trimită prima mutare şi în care are negrele.

● E admis — şi chiar recomandabil — ca fiecare jucător să consulte cărţi sau reviste de şah, pentru a se putea perfecţiona în deschidere.

● Pînă în prezent nu există încă un regulament pentru acordarea de categorii de joc la şahul prin corespondenţă. Problema este studiată şi se vor face demersuri pentru ca şi la turneele din sistemul „CUPEI MAGAZIN" să se acorde astfel de categorii.

● Prima ediţie a „CUPEI MAGAZIN" la care au participat în decurs de patru ani aproape 500 de jucători, s-a încheiat la începutul acestui an cu victoria lui Năstase Botezat din Sinaia. Se află în curs de desfăşurare finala celei de-a doua ediţii şi semifinalele celei de-a III-a ediţii.

Înscrierile pentru ediţia a IV-a se mai pot trimite pînă la 1 septembrie, pe adresa: „MAGAZIN", Bucureşti, oficiul poştal 33, pentru a IV-a ediţie a „CUPEI MAGAZIN".

Iată în continuare componenţa altor grupe din sferturile de finală ale celei de-a IV-a ediţii a „Cupei Magazin".

Grupe de tipul B, la care participă jucători care au cel puţin categoria a III-a de clasificare:

GRUPA 6-B. *Popa Nicolae (Oraştie), Adam Ion (Hunedoara), Fănel Lupescu (Craiova), Dumitru Costescu (Bucureşti), Szabo Eugen (Timişoara), Dite Klosterman (Suceava) şi Dumitru Tepeneag (Bucureşti).*

GRUPA 7-B. *Zara Dan (Ploieşti), Sara Goldstein (Reghin), Sandu Eugenie (Bucureşti), Mihai Ulmeanu (Bucureşti), Viorel Călugăru (Tg. Jiu), Const Prelipceanu (Bucureşti) şi Victor Gălbează (Bucureşti).*

Grupe de tipul A cu şahişti fără nici un fel de clasificare sau cu categoriile a V-a sau a IV-a:

GRUPA A-12. *Iane Eugen (Bucureşti), Şerban Aurel (Călăraşi), Lazăr Eugen (Copşa Mică), Alecu Gh. (Bucureşti), Dozescu Ioan (Costeşti), Waldi Matei (Sora), Călinoiu St. Dumitru (Drajna de Jos), Petre Teodorescu (Ploieşti) şi Emanoil Grümberg (Constanţa).*

GRUPA A-13. *Valeriu Otto Mihai (Bucureşti), Teodor Munteanu (Vatra Dornei), Nicolescu Zaharia (Ploieşti), Gelu Tudoroiu (Sibiu), Blaga Vasile (Bucureşti). Rusu Dumitru (Petroşani), Anton Monescu (Brăila), Nicolae Hurmuzache (Dumbrăveni) şi Ursu Tiberiu (Timişoara).*

GRUPA 14-A. *Ştefan Mustăţea (Bucureşti), Ioan Stîngu (Galaţi), N. Rafa (Ploieşti), Florea Popescu (Hunedoara), Nicoară A. Dumitru (Bucşani), Baciu G. Petre (Topliceni), Toma Georgescu (Bucureşti), Adrian Gheorghe (Bucureşti) şi Gh. Braşoveanu (Bucureşti).*

GRUPA 15-A. *Gh. Bosică (Bucureşti), Valeriu Mîrzan (Bucureşti), Gabriel Stroescu (Constanţa), Teodor Harasim (Timişoara), Ghiţă Dumitru (Bucureşti), Popa Constantin (Copşa Mică), Bindiu Adrian (Anina), Catană Costică (Reghin), şi Neculai Stratulat (Iaşi).*

GRUPA 16-A. *Petre Minciunescu (Bucureşti), Alex. Dumitru (Copşa Mică), Elena Blaga (Oneşti), Toghel Dumitru (Vaslui), Weber Matei (Timişoara), Victor Pătulescu (Dăeşti), Haldan Corneliu (Havîrna), Sabău Grigore (Tîrnăveni) şi Ion Croitoru (Bacău).*

MEDICUL vă sfătuiește

Dezvoltarea copilului

Organismul unui copil crește și se dezvoltă neîncetat pînă la 21—25 ani.

În acest proces general de creștere, deosebim diferite aspecte. Pe de o parte, o acumulare cantitativă datorită căreia organismul se lungește și sporește în greutate, pe de altă parte are loc sub diferite influențe, mai ales a glandei tiroide, un proces de diferențiere. Într-adevăr, organismul unui copil de vîrstă școlară sau al adolescentului nu seamănă deloc cu organismul unui copil în primele săptămîni după naștere. Aceasta se datorește faptului că toate organele și aparatele — dar mai ales aspectul feței — s-au diferențiat, s-au transformat calitativ.

Factorii care influențează dezvoltarea, creșterea și diferențierea organismului pot fi împărțiți în factori care țin de organismul în sine (de calitatea, structura și condițiile lui interne) și alți factori externi — din afara organismului — factori de mediu care sînt foarte importanți.

Toate procesele și funcțiile organismului sînt manifestări vizibile sau ascunse ale legii unității și luptei contrariilor. În acest sens dezvoltarea, creșterea este rezultatul final al luptei permanente dintre asimilare și dezasimilare.

Evoluția reprezintă un proces extrem de complex și contradictoriu pentru că există legături reciproce și interdependente între diferitele fenomene și procese care influențează tot procesul de creștere.

Dacă trebuie să ținem cont și de organismele părinților cu calitățile și defectele lor, vom vedea că după fecundare evoluția copilului este supusă permanent influențelor pe care mama prin sîngele placentar le exercită direct asupra noului format.

Trăirea fizică a gravidei (alimentația, aerisirea, oboseala, mișcarea etc.), trăirea psihică (tonusul afectiv, încrederea în viață, în tovarășii din jurul ei) și activitatea ei nervoasă (cunoașterea factorilor materiali care îi pot influența starea de graviditate) în toată complexitatea lor reprezintă factori care influențează creșterea și dezvoltarea copilului.

În primele trei luni intrauterine se formează organele copilului — este perioada embrionară. Dacă vărsăturile gravidei din acest interval de timp nu vor fi tratate și dacă ea nu se va realimenta suficient, va fi influențată negativ formarea organelor copilului. Consumul unor medicamente poate avea efecte dăunătoare asupra copilului.

Din luna a 4-a începe perioada fetală, fătul avînd formate toate organele, urmează să crească. Abuzul de vitamine în special, consumul de alcool etc., pot duce la creșterea exagerată în lungime și în greutate cît și la diformități. Diversele boli (gripa, rubeola, diabetul) pe care le poate face o gravidă, influențează procesul general de dezvoltare a copilului.

Cercetări noi arată că fumarea unei singure țigări face să crească în sînge nivelul unor substanțe toxice (catecholamine) cu 1½—2 g% chiar la 5 minute după ce s-a fumat țigarea și acest nivel crescut persistă în sînge timp de 45 minute. Se știe că substanța respectivă influențează organismul matern și al copilului (tensiunea arterială etc.).

Creșterea în mod obișnuit, normal, nu se face cu aceeași viteză, ea suferă întîrzieri sau accelerări legate de diferitele vîrste ale copilului.

În prima copilărie cuprinsă între 0—3 ani este caracteristică o creștere accentuată staturală și ponderală bazată pe o nutriție intensă. În această perioadă este pe prim plan funcția digestivă și de aceea în acest timp predomină bolile digestive.

În perioada celei de a doua copilării, între 3—7 ani, creșterea este încetinită, în schimb se dezvoltă mult sistemul nervos al copilului. Pe plan patologic în această epocă sînt centrate mai ales bolile infecto-contagioase.

În a treia perioadă a copilăriei care se întinde de la 6—7 pînă la 13—14 ani creșterea este înceată la început dar apoi se accelerează în perioada prepuberală și are loc un salt mai ales în înălțime. Tot acum se maturează diferitele zone ale scoarței creierului copilului. Urmează preadolescența și adolescența.

O creștere normală este rezultatul unui joc, al unei lupte între factori sau elemente care evoluiază echilibrat, păstrînd ritmurile biologice caracteristice condițiilor locale specifice fiecărei țări (influența factorilor de mediu).

Turburările de creștere în plus sau în minus, cantitativ sau calitativ, sau ca diferențiere, pot ține de complexe multiple de cauze.

Viteza de creștere, de dezvoltare, poate fi accelerată, precipitată, încetinită sau oprită cu păstrarea unei armonii sau cu aspecte disarmonice.

Despre cauzele turburărilor de creștere și despre mijloacele profilactice și de tratament ale acestor turburări, vom discuta altă dată.

Dr. Petru BABACA

PENTRU TINERELE FETE

Dăm cîteva modele foarte potrivite pentru fete în vîrstă de 11—14 ani:

1) La spectacole sau alte ocazii mai festive, o rochie fie din mătase sau relon cu buline, fie din bumbac cu broderie. Fusta ușor încrețită are trei cercuri mari, iar cordonul este în culoarea bulinelor sau culoare contrastantă.

2) Două piese din stofă cu fusta în cute mari, duble. Gulerul și manșetele albe, iar cravata are pe mijloc o culoare care armonizează plăcut cu stofa rochiei.

3) Pentru toată ziua, o fustă cu bretele din stofă pepit alb cu bleumarin, iar bluza din poplin roșu.

4) Complet de stradă sportiv format din pantalon cu carou mic, bluză din țesătură din bumbac sau jerseu și pe deasupra o vestă din stofă sau diftină. Pe buzunar o stemă colorată.

5) Rochie din stofă cu tighele colorate. La gît și mînecă, tricot în culoarea tighelelor.

Desene de Raia SOLOMONICA

TIPARUL PRACTIC

Iată tiparul unui pantalonaș pe care-l puteți confecționa dintr-un material în carouri. Măriți tiparul pe care vi-l prezentăm (fiecare pătrat reprezintă 10 cm.), îl decupați după care veți croi pantalonul avînd grijă să lăsați cite 1 cm. de jur împrejur pentru cusături. După ce ați prins părțile, veți face și butonierele. Puneți extrafor sau bie atît sus în talie cît și la partea de jos, la picior, pe unde veți trasa apoi un elastic.

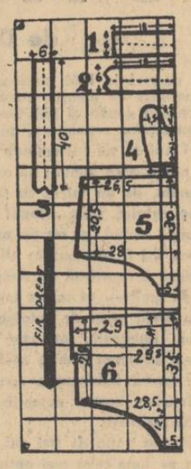

Croiți platca de sus (bareta) dublă, apoi faceți bretelele pe care le veți coase la partea din spate a chilotului. Nu uitați să faceți două butoniere la bavetă, pentru a putea prinde bretelele. Pentru a da un aspect mai frumos, puteți aplica bavetei această broderie (puișorul) pe care v-o prezentăm în desenul nostru.

Pentru televizor

Televizorul trebuie protejat împotriva prafului iar în timpul cînd nu este utilizat și împotriva luminii. Dar televizorul este și un obiect de podoabă și este în orice caz o piesă de mobilier, ca să-i spunem astfel, care se ține la loc de frunte și de cinste în casa omului. Astfel fiind el nu poate fi acoperit cu o cîrpă oarecare, căci ar strica tot aspectul încăperii.

Recomandăm cititoarelor noastre să-și facă pe măsura televizorului, un toc anume, după desenul alăturat căruia îi mai adăugăm cîteva indicații: tocul se face dintr-un material cu aspect frumos: catifea, postăvior, fie chiar și un doc. Clapa b-o care vine pe ecran o dublăm, pe dinăuntru firește, cu un moltonaș, pentru ca să ferim sticla de orice eventuală asperitate. Tocul se coase, latura din spate este fixată numai în nasturi sau butoni. Măsura după mărimea fiecărui televizor.

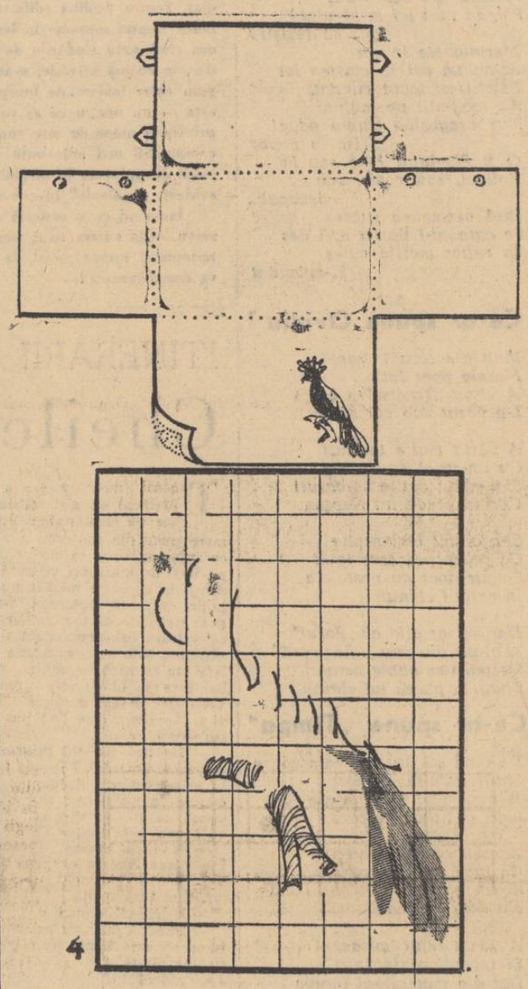

O pasăre, un animal, o figurină, brodată pe clapa din față, sau chiar pe fiecare latură, cu lînă colorată sau aceleași imagini tăiate din fetru și cusute pe toc, îmbunătățește mult aspectul acestuia și chiar al întregii încăperi.

RÎNDURI CĂTRE CEI CARE SÎNT LA REGIM

● Se pare că proporția celor care ar trebui să urmeze un anumit regim alimentar dar nu-l respectă este încă destul de mare. Profund regretabil! În multe tratamente medicale, alimentul întrece ca importanță medicamentul. E și explicabil, dacă vom lua în considerare cît de mare este influența exercitată de aliment nu numai asupra organelor digestive, cu care el intră în contact direct și continuu, dar și asupra organismului în întregul său.

● Abaterile de la regim se manifestă în ambele sensuri. Este periculos și dăunător să calci interdicția regimului. Dar tot rău e și cînd exagerezi în direcție contrarie, din surplus de prudență. Admitem că a doua alternativă se întîlnește mai rar, dar ne-ar fi mai plăcut să nu o întîlnim de loc.

● În regim contează nu numai ce mănînci, dar și cum mănînci. Masa la ore neregulate, mîncatul în grabă, nerespectarea numărului de mese stabilit prin prescripția medicală — tot abateri de la regim se cheamă.

● În fond, de la ce provin atîtea încălcări ale regimului? „Nu e posibil de ținut întocmai regimul pe care mi l-ați dat" spun unii bolnavi, în replică la reproșurile medicului. Va să zică nu se poate. Va să zică, iată cum își vîră și aici coada faimosul „factor obiectiv". Poate că ar fi preferabil să renunțăm a mai umbla după acoperiri — chiar față de propria noastră conștiință — și să recunoaștem că abaterile noastre de la regim se datoresc, în marea majoritate a cazurilor, unor factori pur subiectivi. Să le spunem și pe nume: ignoranța și comoditatea.

● Ignoranța este de mai multe grade. Cel mai avansat grad de ignoranță îl manifestă bolnavul care pur și simplu nu-și cunoaște regimul. Dar cu acest fel de ignoranță nu prea ne mai întîlnim azi. Pe urmă vine bolnavul care știe că a fi la regim înseamnă a nu avea voie anumite alimente, dar nu știe care sînt cele permise. Urmează la rînd bolnavul care știe și ce are și ce nu are voie să mănînce, dar nu știe cum să-și întocmească, din gama celor permise, meniuri cît mai variate și apetisante, spre a se feri de regimul searbăd, monoton și plicticos, susceptibil de a-l împinge în ghiarele păcatului încălcării. Deci, prima lege pentru bolnavul pus la regim este a ști, a cunoaște în amănunt toate elementele regimului său.

● De ce comoditatea? Mai întîi, pentru că a ști bine cum trebuie urmat un regim pretinde o anumită muncă: să stai de vorbă cu medicul, să întrebi, să-ți faci însemnări, să-ți procuri de la librărie sau de la policlinică unele broșuri de popularizare, să nu le citești ci să le studiezi s.a.m.d. În al doilea rînd, pentru că nu e suficient să știi, mai trebuie și să pui în practică cele știute.

● Mai e și bolnavul care le știe perfect pe toate, dar nu crede că ar fi chiar atît de grav dacă o dată, numai o dată... și pe urmă încă o dată... Îl sfătuim să ne creadă totuși pe cuvînt și să se abțină de pe acum de la abateri, decît să se convingă mai tîrziu, din proprie experiență, că am avut dreptate.

● Cum e mai avantajos? Să respecți stricț regimul pînă la vindecare sau să-l urmezi numai pe jumătate, pe cine știe cîtă vreme? Vă lăsăm pe dumnevoastră să răspundeți.

● Ați auzit de alimentele „necesare"? Dacă nu, interesați-vă neapărat la medicul dumnevoastră. În această categorie intră alimentele care nu se mărginesc la rolul pasiv de a cruța organismul, ci intervin direct și activ, ca un prețios factor ajutător, în procesul de vindecare. Spre a da un exemplu din cele mai cunoscute: brînza de vaci în dieta după hepatită epidemică. Căutați să aflați care sînt alimentele necesare pentru dumnevoastră și bizuiți-vă pe ele.

● Încă o problemă de actualitate. În foarte mult regimuri se recomandă folosirea largă a legumelor și fructelor proaspete, consumate crude. Oameni puși la regim, acum e sezonul vostru!

Dr. Al. GHEORGHIU

ȘTIAȚI CĂ...

...pericolul iodului pentru făt a fost ilustrat pe două cazuri în care mama a folosit compuși iodați contra astmului în timpul sarcinei. Copiii au făcut gușă. Nu trebuie să se uite pericolul posibil al unor asemenea medicații.

...ficatul artificial în ajutorul bolnavului cu comă hepatică nu este altceva decît ficat de cîine prin care este perfuzat sîngele bolnavului, sîngele epurat fiind astfel reinjectat în torentul circulator. Este vorba de un procedeu destul de asemănător în principiu cu cel al rinichiului artificial.

Aparatul este construit astfel: două canule sînt introduse în artera femurală a bolnavului. Aceste canule sînt legate de un circuit care trece mai întîi într-un aparat de dializă normal și apoi intră în circuitul format de ficatul cîinelui. Este vorba de 4 cîini. Ficatul fiecăruia nu este separat de proprietarii lor: cei patru cîini anesteziați sînt legați în circuit prin alte două canule dintre care una este introdusă în artera lor femurală și cealaltă în vena portă. În felul acesta sîngele bolnavului trece prin ficatul animalelor cu un debit de 80—100 cm.³ pe minut, debit care este menținut în circuit de tensiunea arterială a animalelor. Prin reunirea acestor două sisteme de epurație a amoniacului, aparatul de dializă și ficatul cîinilor, se produce o scădere importantă a amonemiei și clinic o îmbunătățire importantă a stării bolnavului.

Pînă acum această metodă a fost aplicată cu rezultate foarte bune la șapte bolnavi fără să se observe nici o manifestare gravă datorită acestui procedeu.

...în curînd în America se va pune în vînzare vaccinul contra rugeolei. Vaccinul „viu" este foarte eficace și asigură o „protecție completă" dar în afară de alte inconveniente dă febră în 40 la sută din cazuri. Pentru a preîntîmpina acest dezavantaj poate fi injectat anterior gama globulină.

Dr. Gh. BUNGHEZ

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Salată de cruditați: sarmale cu carne de purcel; pepene galben.

— Ciorbă de roșii (rece); tocană de legume; savarină.

— Salată de vinete cu ardei copți; friptură la grătar — salată de castraveți; renglode.

— Dovlecei sote cu smîntînă; colțunași cu brînză de vaci; eclair.

— Salată de fasole verde cu usturoi; roșii umplute cu carne; pepene verde.

— Roșii cu brînză; ghiveci călugăresc; gogoși pripite.

— Șnițel de dovlecei; pui la frigare — salată de roșii; salată de fructe.

ROȘII UMPLUTE

Cantități pentru 6 persoane: 1 kg. roșii rotunde, miez de pîine, 1 dl. lapte, pătrunjel verde, o ceapă, puțină sare, 3—4 ouă fierte tari, 100 g. unt, o lingură de pesmet.

Se taie căpăcelele de la roșii, se scobesc roșiile cu băgare de seamă ca să nu se spargă, iar carnea lor se amestecă cu miezul de pîine muiat în lapte, bine stors. La această compoziție se adaugă pătrunjelul verde tocat mărunt, ceapa dată prin răzătoare, sare și ouăle tocate mărunt. Se umplu roșiile cu acest amestec, deasupra se presară pesmetul și se țin la cuptor aproximativ 30 minute.

ROȘII UMPLUTE CU CASTRAVEȚI

Luăm roșii mijlocii, proaspete pe care le scobim de miez și le lăsăm să se scurgă 30 minute. Separat facem o salată de castraveți, cine dorește și cu ceapă și umplem roșiile cu ea. Deasupra presărăm mărar tocat mărunt.

PARDESIUL...

O seamă de cititori — evident este vorba despre cei prevăzători care doresc să-și comande de pe acum pardesiul de toamnă, — ne-au cerut cîteva modele... Le oferim, în desenele de mai sus, atrăgîndu-le atenția că, arătîndu-le croitorului, nu mai au decît să vegheze ca pardesiul să fie confecționat dintr-un tweed — acesta este materialul la modă! — de o culoare plăcută.

Desene de Tanți PFENNINGS

SFATURI COSMETICE

Starea sănătății ochilor se reflectă asupra aspectului obrazului. Nu putem vorbi de ochi frumoși dacă starea sănătății lor lasă de dorit. După cum nu putem considera că aspectul unei femei este îngrijit dacă ochii sînt iritați, roșii, cu pungi, cearcăne, pleoape ridate.

În primul rînd nu trebuie să supunem ochii la eforturi suplimentare, după o zi de muncă trebuie să-i lăsăm să se odihnească. Vom respecta orele de somn, odihnindu-ne de preferință într-o cameră fără lumină.

Dacă urmărim programele de televiziune este bine să ne așezăm cît mai departe de ecran.

Lumina prea puternică obosește de asemenea ochii. De aceea se impune protejarea lor cu ochelari de soare, cu lentile de bună calitate.

Dacă sîntem obligate să petrecem ziua între fumători și simțim că ochii ne ustură și s-au înroșit, vom aplica pe ochi, seara înainte de culcare, comprese cu ceai de mușețel sau soluție de acid boric. De asemenea vom aerisi cît mai des camera respectivă.

În cazul în care ochii sînt roșii, iritați și cu toate compresele aplicate, continuă să fie în aceeași stare se impune consultarea medicului oculist.

Pungile de sub ochi sînt inestetice și îmbătrînesc figura. O persoană tînără nu trebuie să prezinte acest inconvenient. În cazul în care totuși pungile există, înseamnă că se datoresc unor tulburări hepatice, renale, endocrine, etc. și este necesar să consultăm medicul specialist.

Dacă ochii sînt umflați după un somn insuficient nu trebuie să ne îngrijorăm, deoarece după odihna necesară umflăturile vor dispare. În cazul însă cînd această stare se permanentizează înseamnă că răul se datorează altor cauze (spre exemplu rinichilor bolnavi) și deci trebuie să consultăm medicul care să prescrie tratamentul respectiv.

Adeseori din cauza lipsei de somn sau chiar ereditar ochii sînt încercănați. Dacă cearcănele nu se datoresc unor tulburări ovariene, renale, hepatice, atunci vom aplica pe ochi comprese cu ceai de tei foarte tare pe care le vom menține timp de 15 minute.

Obiceiul de a farda ochii folosind în acest scop diferite preparate cosmetice ca: rimelul, creionul dermatograf, fardul pentru pleoape, duce deseori la iritarea ochilor, mai ales dacă nu avem grijă ca în fiecare seară să îndepărtăm fardul și să spălăm bine porțiunile respective care trebuie să rămînă perfect curate și debarasate de orice urmă de fard.

Anca BOGDAN

Bolile de piele

La consultațiile noastre de dermatologie, avem de cele mai multe ori surpriza să constatăm că bolnavul, înainte de a se gîndi să se prezinte medicului de specialitate, a aplicat pe locul bolnav diferite substanțe ca: tinctura de iod, alcool, alifie sulfamidată sau diferite pomezi din comerț, care sînt cu totul contraindicate. De cele mai multe ori, bolnavii se adresează neștiutorilor care sînt gata să le recomande diferite medicamente de gata, pomezi cu antibiotice, în loc să-i sfătuiască să se prezinte medicului specialist. În toate aceste cazuri, sarcina medicului dermatolog constă, nu în vindecarea bolii inițiale, ci în vindecarea diferitelor complicații (dermite, edeme) provocate de tratamentele intempestive, aplicate nelalocul lor. Abia după dispariția acestor complicații, care sînt de cele mai multe ori mai rebele la tratament decît boala inițială, putem s-o tratăm pe aceasta din urmă, după metode științifice.

În materie de boli de piele, fie că e vorba de o roșeață cu mîncărime, de o umflătură cu temperatură locală, de o rană infectată sau nu, bolnavul nu va greși niciodată, dacă, pînă se prezintă medicului de specialitate, va aplica, pe locul bolnav, o compresă umedă rece (prișnit) cu apă de Burow, borax, acid boric sau ceai de mușețel etc. Rolul prișnițului constă în aceea că — aplicat la timp — face să dispară repede edemul (umflătura) și temperatura locală, cu alte cuvinte face dezinfecția și descongestionarea locală.

Cum se aplică un prișnit?

Un tifon împăturit în patru sau în șase, sau cîrpe moi albe curate de asemenea împăturite în patru, se moaie în apa de compresă, se lasă să se îmbibe bine, apoi se stoarce ușor, în așa fel, ca să rămîie bine udă fără să curgă din ea. Compresa astfel preparată, se întinde pe locul bolnav, se netezește ca să se muleze bine pe piele și ca să menție umiditatea compresei, se acoperă cu un strat subțire de material plastic. În acest fel compresa are putere de absorbție. Cînd e vorba de o rană mai mult sau mai puțin infectată, e preferabil ca pielea sănătoasă din jurul locului bolnav, să fie unsă în prealabil cu o substanță grasă ca Jecolan, Jecozinc etc. Se bandajează apoi cu o fașă și compresa se schimbă de 4—5 ori pe zi, schimbîndu-se de fiecare dată cu alta nouă.

Iată concentrația diferitelor lichide pentru aplicarea de prișnițe:

Burow. Conținutul unui pachețel se topește în circa 400—500 gr. apă fiartă și răcită.

Borax sau acid boric. Cîte 40 gr. la un kgr. apă fiartă și răcită.

Mușețel. Un ceai slab (o infuzie) strecurat și lăsat să se răcească.

Dr. S. GALIAȘU

• COLȚUL CELOR MICI • COLȚUL CELOR MICI •

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

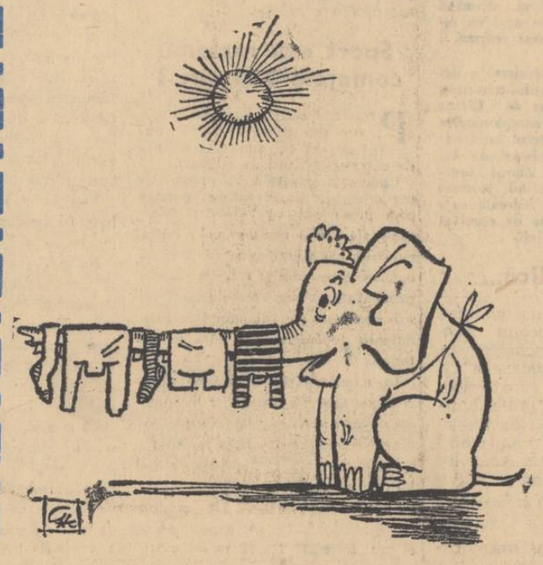

LAPTELE

Mi-a spus mama să păzesc
Laptele, să nu dea-n foc.
Ca să nu mă plictisesc,
Iau pisoiul și mă joc.
Dintr-o scoarță de caiet
Am făcut un ghemotoc
Azvîrlindu-l pe bufet;
Pisu n-a rămas pe loc.
Iată-l pe bufet cum sare,
Prinde ghemotocu-n ghiare,
Îl aruncă drept sub masă
Și se face că nu-i pasă.

Ba se face că nu-l vede,
Apoi iarăși se repede,
Iar îl prinde, iar îl lasă...
A ajuns cu el în casă,
Sub dulap, apoi sub pat,
Și cînd crezi că l-a lăsat
Iar se-ntinde,
Iar îl prinde,
Iar îl pierde și-l găsește,
Îl sucește-l răsucește.
Tocmai ca pe-un șoricel.
Eu, privind mereu la el,

Am uitat cu atîta joc
Că e laptele pe foc,
Cînd m-am dus se și
umflase,
Jumătate se vărsase,
Iară cît nu s-a vărsat
Era foarte afumat.
Mama nu mi-a spus nimica
Dar eu n-am avut cafea;
A avut în schimb pisica
Două zile ce să bea.

Florin IORDĂCHESCU

GHICITORI

Paște-n culme pe-nserate
Și-are coarne rămurate.
(CERBUL)

Cine-i hoața care fură
Cocoșei din bătătură?
(VULPEA)

Tac, tac, tac și pac, pac,
pac!
Ghionoaia-i pe copac?
Aș, e o mașinărie
Cînd o bați
De frică scrie
(MAȘINA DE SCRIS)

Din flori, de cu dimineață.
Strînge picuri de dulceață.
(ALBINA)

Nu-i nici spin, nici arătare,
Nici arici dar ace are
(BRADUL)

Mulți sportivi o îndrăgesc
De ce oare o lovesc?
(MINGEA)

Ion BECHERU

NELL COBAR

UNII FUNCȚIONARI

ÎNAINTE DE PLECAREA ÎN CONCEDIU
— Să vă spun cum am de gînd să-mi petrec concediul.

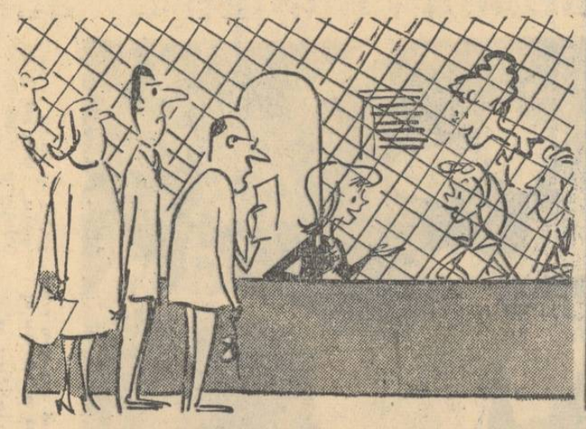

DUPĂ SOSIREA DIN CONCEDIU
— ...Să vă spun cum am petrecut în concediu...

FRED GHENĂDESCU

— În curînd începe școala... Și pentru asta ești necăjit P...
— Da, îmi pare rău pentru bietul tăticu...

Politețea unora...

DESPRE TOATE-PENTRU TOȚI!

TRANZISTOARELE

Într-o scrisoare adresată redacției noastre, tovarășa CONSTANȚA MOISESCU — domiciliată în Capitală, Bd. Armatei Sovietice nr. 77, — ne roagă să publicăm un articol referitor la tranzistoare și la folosirea lor. Răspundem în cele ce urmează, întrebările puse.

Cu cîteva zeci de ani în urmă, în tehnica telecomunicațiilor se extinsese folosirea receptoarelor în care semnalele recepționate erau transformate, utilizîndu-se în acest scop detectoarele cu cristal natural din galenă, pirită etc. Apariția și evoluția rapidă a tuburilor electronice (lămpi de radio) a detronat detectoarele cu cristal, pînă cînd necesitățile radiolocației le-au readus pe primul plan în timpul celui de al doilea război mondial.

În scopul evitării atît a dezavantajelor tuburilor electronice cu vid (timpul mare de trecere a electronilor prin tub, precum și nivelul ridicat al zgomotului de fond), cît și ale detectoarelor cu cristale naturale (găsirea greoaie a punctului de contact pe cristal), au fost realizate primele detectoare pentru unde scurte în care erau folosite siliciul și germaniul. Ele au primit denumirea de diode cu cristal și contact punctiform și au fost folosite în mare măsură în tehnica frecvențelor ultraînalte.

Ulterior, au fost puse la punct diode cu cristal, construite conform principiului joncțiunilor p-n (din materiale semiconductoare avînd conducția prin electroni sau, respectiv, prin goluri); ele au fost realizate practic prin introducerea în structura cristalină a germaniului electronic, a unor adausuri de elemente din a treia grupă a sistemului periodic (de exemplu, indiul), care modifică — pînă la o anumită adîncime — tipul conducției.

Noile diode au primit numeroase utilizări, avînd avantajul unui randament foarte mare (98 la sută), o durată de funcționare de cel puțin 10.000 de ore și multe asemenea calități. Ele sînt folosite pînă la frecvențe de 50 de kiloherți.

Marile succese obținute prin crearea diodelor cu joncțiune au pus problema folosirii elementelor semiconductoare pentru amplificarea oscilațiilor electrice. Cercetările — încununate de succes — au permis realizarea, în anul 1948, a primei triode cu germaniu cu contacte punctiforme, care a fost denumită tranzistor.

Imediat după tranzistoarele cu germaniu cu contacte punctiforme, au fost descoperite tranzistoarele cu joncțiune — cu care se pot obține puteri mai mari.

Crearea diodelor semiconductoare și a tranzistoarelor reprezintă un succes al științei, oferind largi perspective radiotehnicii datorită, în special, avantajelor acestora față de tuburile electronice. Printre acestе avantaje, sînt demne de subliniat următoarele: durata mare de funcționare, dimensiunile reduse, randamentul ridicat (cu 50 la sută), inexistența necesității unor circuite de încălzire și robustețea lor.

Utilizarea diodelor și triodelor semiconductoare este foarte răspîndită. Ele servesc la construirea radioreceptoarelor de dimensiuni mici, portabile, la realizarea aparatajului de emisie-recepție de pe avioane și rachete, la obținerea unor mașini electronice de calcul avînd dimensiuni reduse etc.

Pe la jumătatea anului 1955, a intrat în funcțiune prima centrală telefonică cu 3.000 de numere, în care toate tuburile electronice au fost înlocuite cu tranzistoare. Această transformare a permis creșterea apreciabilă a vitezei de comutare a numerelor.

Dimensiunile reduse, rezistența la șocuri sau vibrații și consumul minim de energie, al dispozitivelor cu tranzistoare, au avut o importanță hotărîtoare în realizarea aparaturii de pe sateliții artificiali și navele cosmice.

Cu toate acestea, tranzistoarele au și unele dezavantaje, printre care dependența parametrilor lor electrici de condițiile mediului — în special de temperatură — ceea ce le limitează folosirea în aparatura electronică. De exemplu, pentru a putea fi folosit pe sateliții destinați zborului în condițiile Cosmosului (vid, variații mari de temperatură), aparatajul conținînd tranzistoare a trebuit să fie închis în containere speciale, în care să poată fi ferit de acțiunea factorilor amintiți.

Cu toate neajunsurile amintite — la care se adaugă și faptul că lucrează mai slab la frecvențe înalte, decît tuburile electronice — tranzistoarele au o mare importanță în radiotehnică.

IMAGINI TELEVIZATE DE LA BORDUL SATELIȚILOR ARTIFICIALI

Tovarășul GRIGORE NICOLAE — domiciliat în Capitală, str. Ștefan cel Mare nr. 49 — ne roagă să scrim despre mecanismul transmiterii imaginilor prin televiziune de la bordul sateliților artificiali ai Pămîntului. În legătură cu aceasta publicăm articolul care urmează:

Încă din octombrie 1959, specialiștii sovietici au inițiat și utilizat cu succes metoda emisiunilor de televiziune cosmică, care a permis fotografierea și transmiterea pe Pămînt a imaginilor părții invizibile — de pe planeta noastră — a Lunii.

Odată cu zborul cosmonautului Gherman Titov, la bordul navei cosmice satelit „Vostok 2", televiziunea devine un mijloc util de urmărire — direct de pe Pămînt — a comportării cosmonauților în zbor.

Următoarele zboruri cosmice în grup, ale cosmonauților A. Nikolaev, P. Popovici, P. Bikovski și V. Tereșkova, au permis milioanelor de telespectatori sovietici și străini să urmărească prin televiziune aceste evenimente cosmonautice epocale.

Rezolvarea tehnică a acestei probleme a fost astfel realizată: pe bordul fiecărei nave au fost instalate — în cabina cosmică — cîte două camere de televiziune. Una dintre ele asigura imaginea la scara mare — din față. Cealaltă, în plan mai mic — din profil. O asemenea alegere a opticii și amplasării camerelor de televiziune, a permis să se obțină o informație mai completă cu privire la starea cosmonauților.

Camerele de televiziune — folosind tuburi de tip „Vidicon" — se remarcau prin gabarite mici, printr-o greutate redusă și printr-o înaltă stabilitate — calități care au garantat o excelentă funcționare — fără dereglări — pe timp îndelungat.

Semnalele de televiziune — pornite din emițătorul puternic — se transmiteau prin sistemul de bord cu antenă — fider, fiind recepționate de diferite puncte terestre — în momentul cînd nava-satelit trecea deasupra teritoriului Uniunii Sovietice.

În scopul îmbunătățirii regimului energetic al radiocomunicațiilor — în cazul greutății reduse a complexului și al unui consum minim de energie electrică — parametrii sistemului de televiziune „navă-Pămînt" au fost aleși diferiți de cei standard. Numărul cadrelor a fost micșorat pînă la zece pe secundă, iar numărul liniilor — pînă la 400. Aceasta a asigurat îngustarea benzii semnalului video pînă la cca. 800 kilometri, în loc de 6,5 megaherți, cum se folosește în mod obișnuit.

Recepția pe sol a fost asigurată cu ajutorul receptorilor de înaltă sensibilitate și a instalațiilor cu antene avînd suprafața efectivă destul de mare. La punctele de recepție — organizate în prealabil pe teritoriul U.R.S.S. — s-a asigurat înregistrarea și verificarea imaginilor primite, prin instalațiile de video-control.

Astfel, pentru prima dată, milioane de telespectatori terești au avut posibilitatea de a urmări direct „mesagerii cosmici", de a vedea manifestările imponderabilității sau masa cosmonauților, deci să ia parte „direct" la grandiosul asalt dat Cosmosului.

Toate emisiunile televizate din Cosmos au fost înregistrate și constituie o prețioasă documentare. Aceste realizări constituie o bogată rezervă de material documentar care va servi la asaltul Lunii și al planetelor apropiate, care a început deja. De asemenea, au început să se pună bazele sateliților care vor ajuta astronomiei și meteorologiei, precum și a sateliților cu rol de radiorelee sau releu de televiziune.

Spre exemplu, unul din cele mai interesante proiecte prevede lansarea a trei sateliți „ficși" (avînd aceeași viteză unghiulară ca și Pămîntul), dispuși la 120 de grade și la 6,61 raze terestre, care vor asigura vizionarea unui singur program de televiziune pe întreaga suprafață a Pămîntului.

Aceasta este posibil căci, după cum se știe, posturile de emisie și recepție pentru televiziune trebuie să se „vadă" unul pe celălalt. Programul emis de una din stațiile terestre va fi recepționat de satelitul aflat la verticala stației. Acesta va emite spre Pămînt și spre al doilea satelit care, la rîndul său, va face aceeași operație. În fine, ultimul satelit va emite doar spre Pămînt. Posibilitățile acestui „telerelee cosmic" sînt numeroase iar alimentarea sa se va face, probabil, cu ajutorul bateriilor solare sau al pilelor atomice. În metoda amintită, spectatorii de pe întregul glob vor putea viziona aceleași programe.

Programele interesante de televiziune (Jocurile Olimpice, campionate mondiale, lansări de rachete interplanetare etc.) vor putea fi urmărite și prin folosirea unor sateliți mobili (cu viteza unghiulară diferită de cea a Pămîntului), care vor înregistra rapid evenimentul transmis, îl vor păstra într-o „memorie" magnetică și îl vor transmite altor stații de recepție deasupra cărora vor trece ulterior.

În acest fel, în fața televiziunii cosmice se deschid numeroase utilizări.

Ing. Florin ZĂGĂNESCU
candidat în științe tehnice

REBUS

Vară

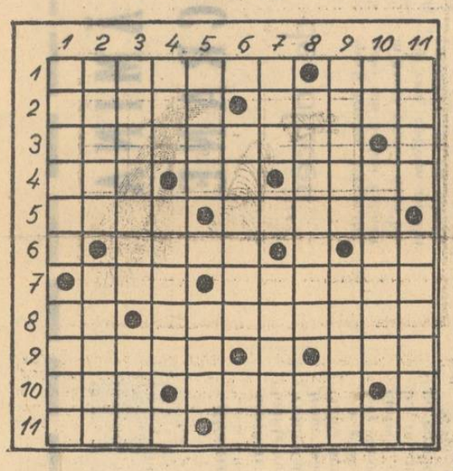

ORIZONTAL: 1) Muncă agricolă de vară — Arbust cu fructe foarte apreciate și de... urși 2) Fruct exotic foarte apreciat pe lîngă o bere rece — Stațiune balneară din Bărăgan, foarte căutată în timpul verii 3) Scriitor sovietic, autorul romanului „A treia vară" 4) Plasă de prins pește — În aer! — Inele... purtătoare 5) Romanță de I. Fernic — Ce devin pînă la urmă spicele aurii de grîu 6) Vîrf în munții Rodnei — Rece! 7) Prefix pentru păsări — A tăia și scurta... chiar un munte! 8) Cer! — Muncă agricolă de vară 9) Arșite ca în... „Cuptor" — Diminutiv feminin 10) Necazurile gospodinelor cînd dau de ea la unele soiuri de fasole verde — La mare devine ca bronzul sau ca... tăciunele 11) Urmarea căldurii și transpirației — Autorul poeziilor „Să bați codrii". „Cînd ramuri s-apleacă" ș.a.

VERTICAL: 1) „Iar ieșuri din verdea..., / Scot veseli urechile-afară, / Și-reții, fac haz" (Coșbuc „În miezul verii") — Băutură răcoritoare 2) Vara au cea mai plăcută vacanță — Parcele prin care au trecut din nou tractoarele după recoltarea grîului 3) Efectul aerului curat și apelor minerale din stațiuni — Vara, poate fi și din iarbă verde 4) Aduce repede somnul după o zi de joacă afară — Nepoata lui moș Mihu din „Neamul Șoimăreștilor" 5) Nelipsită în canotaj — Localitate în Tibet 6) Îi ies numai urechile din iarbă — Mică insulă, celebră, din „Contele de Monte Cristo" 7) Domn al Moldovei, fiul lui Dragoș Vodă — Rață nordică 8) Cîmp secerat — Leu! 9) „...Lescaut", roman de Prevost și operă de Massenet — Savant olandez (1584—1624) 10) Oraș antic — Veri prelungite 11) Norii pe cerul de vară — Înghețată, foarte apreciată vara.

Iulieta FLOREA

S-a întîmplat într-o gară

Sîmbătă săptămîna, în gara Buzău, cetățenii care au venit, către amiază, cu trenul dinspre Nehoiu s-au pomenit întîmpinați, la peron, de un cîntec de fanfară. Neobișnuita primire, cum aveau îndată să afle, era făcută unui bătrînel îmbrăcat în uniformă de ceferist, puțintel la trup, cu fața arsă de soare, alb la păr coliliu, care, coborînd dintr-un vagon, fu literalmente luat în brațe de colegii și prietenii care-l așteptau pe peron și încărcat de flori. În vălmășagul acelor clipe cînd oamenii se îmbrățișau și își strîngeau prietenește mîna, cînd vreo doi fotografi amatori căutau să smulgă timpului și uitării evenimentul, nemurindu-l într-o poză, cînd grupul de oameni era impresionat de aplauze și urale, vocea crainicului, la difuzor, acoperind zarva și bubuitul alămurilor fanfarei, vesti spre știința tuturor: „Stimați călători! Ceferiștii stației Buzău cinstesc prin această sărbătorire pensionarea tovarășului lor de muncă Tudorache Vlad care vreme de 38 de ani a lucrat, neîntrerupt, în acest colectiv". Au urmat alte urale, alte explozii de aplauze, de data aceasta ale călătorilor care, fără a-l cunoaște pe cel sărbătorit, se asociau bucuriei ceferiștilor din stație cinstindu-i nu numai bătrînețea ci mai ales anii de muncă mai mulți poate decît anii de viață ai celor ce băteau din palme.

Dar asta n-a fost tot. În sala de așteptare a gării sărbătorirea avea să continue. Cu lacrimi în ochi, bătrînul ceferist avea să asculte felicitările și cuvintele de mulțumire ale tovarășilor săi de muncă, urările lor de ani mulți, de voie bună și sănătate. Avea apoi să audă și el, și toți cei de față, — cei care aveau norocul să stea pe un scaun și cei care, în picioare, umpleau sala și intrarea — un program plin de bun gust și farmec pe care brigada artistică de agitație a stației îl oferea, în chip de omagiu celui sărbătorit.

Pe melodii știute, ceferiștii din brigadă au cîntat cîntece duioase și cîntece de haz; era rostită în ele dragostea de meserie, solidaritatea frățească a acestor oameni care zi și noapte fără oprire, ca însuși timpul, lucrează pentru ca mii și mii de oameni, mii și mii de tone de mărfuri să poată trece în lung și-n latul țării, cît mai bine, cît mai repede. Ascultam glasul cald, de tenor liric al lui Ștefan Gioabă, fochist de locomotivă și artist amator, cîntînd drumul de fier și munca pe locomotivă. Era în cîntec ceva din viața lui, din viața celor care ca și el, în acea sală de așteptare, priveau în viața de muncă a celui sărbătorit propria lor viață. Îl ascultam apoi pe Zaharia Ionescu, lăcătușul de revizie, artist plin de talent, cu medalia colectivizării strălucind pe bluza albastră, de uniformă, cîntînd cu veselie și haz. Cîntecele lui se împleteau cu ale soților de muncă și de brigadă, țesînd o sugestivă suită de imagini vii, intens colorate, profunde și emoționante din viața de fiecare zi a ceferiștilor. Cel sărbătorit, înconjurat de familie și de prieteni asculta cu brațele încărcate de flori. Din cînd în cînd, ducea, discret, batista la ochi. Dar nu numai el. Mulți am simțit atunci, mărturisind sau nu fierbințeala sub pleoape. Era de vină căldura, spontaneitatea, respectoasa afecțiune a sărbătoririi? Era de vină imaginea întrevăzută în viitor a unui ceas pe care l-am fi dorit asemeni nouă tuturor la acea vîrstă? Era de vină gîndul la alte timpuri, triste de odinioară? Greu de spus. Poate toate laolaltă într-un inextricabil tot de gînduri și sentimente.

În decursul vremii, cu haz și cu necaz s-au spus multe despre pensie. Atîta de multe încît, fără a cerceta amănuntele, și feluritele unghiuri de vedere și feluritele concepții care le-au generat, o concluzie tot putem trage: anume că retragerea la pensie reprezintă, în viața celui ce muncește, un moment de seamă. E despărțirea de un loc de muncă, de tovarășii cu care ai împărtășit ani și ani la șir bucuriile, necazurile, grijile și satisfacțiile, despărțirea de-o îndeletnicire dragă pentru a trece, la ani de bătrînețe și de binemeritată odihnă și despărțirea, ca orice despărțire de ceea ce ți-i drag, e tristă. Cîntecul, voia bună și cinstirea ce i se acordă, o îndulcesc însă și-i dau o anumită prestanță, necunoscută altădată. Alină sufletul care nu subscrie și sporește parcă puterile care dezic cîntecul vechi cu „bătrînețe haine grele".

Pensionarea, la anii bătrîneții, ca și intrarea în viață, la anii majoratului, sînt, în vremea noastră, sărbători ale omului și ale colectivului unde muncești. Au devenit tradiție ridicată la înalt prestigiu. Ea reflectă respectul pentru om, respectul pentru munca sa. Reflectă legăturile noi, statornicite între oameni, legături trainice de prietenie și respect reciproc, care dau încredere tînărului major, cînd pășește în viață, mulțumire sufletească celui ce-a muncit o viață și se bucură de-o bătrînețe onorabilă, fără grija zilei de mîine. Această mulțumire am văzut-o duminică, la Buzău în gară. Un om, înconjurat de stimă, a pășit emoționat un nou prag al vieții. Lîngă el erau cei dragi și apropiați. Și flori și cîntec. Și bucurie.

Virgil DĂNCIULESCU

Din curiozitățile nomenclaturii plantelor

Marele naturalist suedez Karl Linné (1707—1778) a trebuit să imagineze sute de denumiri noi pentru animale și plante. Noile reguli de clasificare și denumire din biologie, cereau introducerea în viață a nomenclaturii binare.

„Această treabă, să dai mereu nume noi, nu este deloc ușoară — mărturisea „prințul botanicii" — și este chiar plictisitoare".

Linné se consola însă, căutînd să găsească nume „cu sens". Sub acest aspect, multe plante au căpătat nume derivate de la oameni (fie prieteni, fie dușmani ai lui Linné).

Astfel, săgetînd pe inamicul său Buffon, el puse numele unei plante otrăvitoare „Buffonia". „Pisontea" este o plantă foarte ghimpoasă — denumită așa „în cinstea" criticului Pison. Botanistul Pliochenet avea idei și concepții foarte stranii în domeniul clasificării plantelor, și iată că se ivi „Pliochenetia", cu forme monstruoase.

Desigur că Linné nu și-a uitat nici prietenii, manifestînd agerime de spirit și în privința aceasta. În cinstea celor doi frați Bowgin, el denumi o plantă cu frunze bilobate, „Bowginia". Floarea de „Cammelina" avea trei stamine — una scurtă și două lungi. Nici aici numele nu a fost dat întîmplător: frații Cammelin erau trei — doi celebri, iar cel de al treilea era „puțin remarcabil, asemănător „staminei celei mici".

Nu putem încheia această trecere în revistă a curiozităților în botezarea cu nume, a plantelor, fără a arăta că și numele lui Linné a fost imortalizat în genul arătat mai sus. Astfel, Linnea, plantă ornamentală din familia capifoliaceelor (Linnea borealis), a fost denumită astfel de botanistul olandez Gronovius, în cinstea marelui naș al naturii, Karl Linné.

Poșta redacției

ȘTEFAN PUIU — Timișoara: **Acum, cînd avem la dispoziție un dicționar al limbii romîne contemporane, îi este oricui ușor să vadă ce înseamnă cuvintele al căror sens vrea să le cunoască mai îndeaproape. Iată pentru ce vă recomandăm să-l cercetați pentru a afla sensul cuvintelor respective.**

ANCA ROBESCU — Suceava: **Printre fotografiile publicate este și acea a cîntărețului preferat.**

GH. OLENICI — Dorohoi: **Nici una din epigramele trimise nu corespunde cerințelor. Ele sînt niște simple versificări, în care nota satirică nu apare cu vigoare.**

ILIE PANTEA — Com. Tinca (Salonta): **Vom ține seama de preferințele ce le aveți în alcătuirea numerelor de revistă. Vom publica atît reportaje la rubrica „Acasă la..." cît și interviuri cu personalități ale vieții culturale.**

Pentru stîrpirea furnicilor din bucătărie, remediul cel mai practic este insecticidul praf sau lichid.

E necesar să semnalați organelor agricole apariția dăunătorilor din livezi care atacă merii și piersicii.

MADALA RONCEA — Rîmnicu Sărat: **În dorința de a da cititorilor o revistă pe măsura exigențelor lor, ne bucurăm ori de cîte ori aceștia își spun părerea despre calitatea articolelor publicate și despre aspectul grafic al revistei. Nu ne îndoim nici o clipă că observațiile făcute izvorăsc din „dorința spre mai frumos și mai perfect". Din cele ce ne-ați scris am reținut unele lucruri. Nu însă cu tot ceea ce scrieți sîntem de acord. Revista noastră se numește corect „Magazin", de aceea se ocupă de teme diferite, tratate în forme diferite.**

T. DESPA — Drăgășani: **Materialul despre orașul dv. e o înșiruire de realizări, semănînd a proces-verbal.**

FILIALA DE VÎNĂTOARE ȘI PESCUIT SPORTIV A RAIONULUI GIURGIU: **Am primit scrisoarea dv. Ne bucurăm că articolul nostru cu caracter cinegetic și piscicol v-a fost de folos. Am dori să ne scrieți ce alte teme vă mai interesează.**

GH. GHEORGHE — Hunedoara, Bulevardul Traian, Bloc 3, T. 3, scara A, apart. 13. **dorește să facă schimb de ilustrate cu alți cititori.**

ALIPIE MOLDOVEANU — Comuna Radomirești (Argeș): **Publicarea partiturilor de muzică ușoară cade în sarcina Editurii muzicale.**

O. METEA — Timișoara: **Prin intermediul Oficiului Național de Turism „Carpați" am intrat în posesia unui articol al dv. privind însemnările de călătorie ale poetului bănățean Iulian Grozescu, publicate în „Familia" (1865). Pentru zilele noastre, relatările lui Grozescu nu prezintă importanța cuvenită. Poate că puteți să ne scrieți ceva actual.**

N. PĂUN — Tr. Severin: **Ne trimiteți versuri pe care ați dori să le vedeți transpuse pe note. Noi le vom trimite secției respective a Uniunii Compozitorilor care va proceda în consecință.**

S. O. — Oradea: **Continuarea la romanul lui Camil Petrescu la care vă referiți nu a apărut încă în librării.**

M. LAZĂR — București: **Desenul „Visul unei nopți de vară" uzează de un procedeu foarte mult folosit — acela al reprezentării din vise. El nu este original nici din punct de vedere tehnic. Gîndiți-vă mai mult la alte teme și la alte procedee de prezentare a ideilor.**

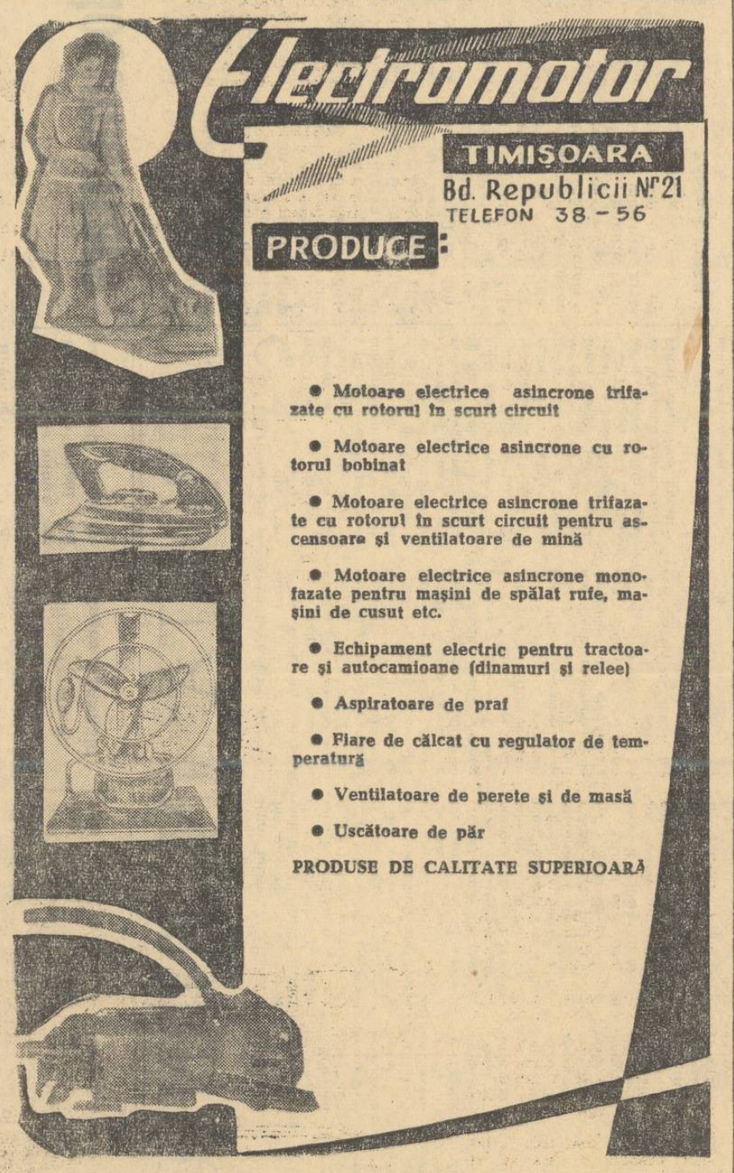

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

CUM SE NAȘTE UN SPECTACOL DE PĂPUȘI

Visul în pantaloni scurți — Hipopotamul gripat și girafa romanțioasă

Cînd deasupra scenei liliputane se ridică cortina și în fața dumneavoastră se perindă ursuleți și pinguini, detectivi și girafe, cînd în zăpada din material plastic se imprimă pași nevăzuți sau pe valurile de mătase ale mării plutesc corăbii de pirați-păpuși, aveți desigur impresia că vă aflați în fața unui joc de copii. Un joc minunat, plin de fantezie și culoare, asemenea unui vis în pantaloni scurți. Un joc... dar cîtă muncă serioasă, încordată, cîte căutări și cîte mature, de fel copilărești gînduri se cheltuiesc în acest joc, și paradoxal, tocmai ca să pară un joc. Nașterea unui spectacol de păpuși nu e defel o glumă, ci dimpotrivă un lucru foarte serios în care sînt implicați scriitori, regizori, scenografi, minuitori, meșteri de tot felul, o întreagă armată de creatori, fiecare în parte „răspunzător" și „vinovat" de părți diferite ale spectacolului și de el în întregimea lui.

Un poet scrie o piesă

Conform legilor universale ale teatrului, orice spectacol începe cu o piesă. Fără ea, nu există nici regizori, nici actori, nici scenografi, nici chiar teatrul însuși. Și fără ea nu există nici teatrul de păpuși. Deci primul act al nașterii unui spectacol este textul său. Un text cu care și-a bătut capul un scriitor și care după aceea dă destulă bătaie de cap celorlalți — intîi secretariatului literar, apoi regizorului, scenografului, meșterilor, minuitorilor. În cazul de față, al teatrului de păpuși, nu numai textul le dă bătaie de cap celorlalți, ci și actorii. Asta e însă o altă poveste, pe care cu voia dumneavoastră, o vom elucida mai tîrziu.

Așadar, de curînd, la poarta teatrului „Țăndărică", a bătut o nouă piesă. Se numește „Elefănțelul curios" și e scrisă în versuri de Nina Cassian. Căci în ce fel, dacă nu în versuri, putea un poet să scrie o piesă pentru păpuși și copii și unii și alții atît de pline de farmec subiecte de poezie ?

„Elefănțelul curios" a sosit deci în str. Academiei, și-a ridicat nasul său cîrn (cînd a sosit, elefănțelul încă n-avea trompă) și a întrebat după obiceiul său : „Vreau să știu, cum se naște un spectacol de păpuși?"... (Întrebarea, pornită din firea curioasă a elefănțelului și nefiindu-i dictată de autor, nu era în versuri).

Și cum cei de la „Țăndărică" au prin însăși meseria lor mai multă răbdare cu copiii curioși, decît Pavianul sau Cangurul de pildă, l-au poftit pe „elefănțel" să participe el însuși la toate nemaipomenitele aventuri ale spectacolului...

În căutarea actorilor

Dar vedeți, în timp ce în teatrul de dramă piesa o dată fixată, caietul de regie alcătuit și distribuția aleasă, pot începe repetițiile, în teatrul de păpuși lucrurile se complică. Și se complică pentru că actorii, trebuie de abea creați. În cazul de față, al elefănțelului curios și vorbăreț al Ninei Cassian, chiar și el trebuia creat, pentru că pînă atunci, vorbise numai din carte (scuzați, din manuscris), pe cînd pentru spectacol avea nevoie de corp și de coadă, de urechi și chiar, dar asta mai tîrziu, de trompă. Și atunci regizorul Ștefan Lenkisch care se înscrisese să-i arate elefănțelului cum se naște un spectacol de păpuși, a

chemat-o pe creatoarea de păpuși Mioara Buescu și a rugat-o să-i facă niște actori. Mioara Buescu a făcut întîi niște schițe, pe marginea cărora s-au dus niște discuții... Părerile cele mai multe le-au avut bineînțeles minuitorii, acela care trebuiau să împrumute noilor actori, vocile și mișcările lor. Fiecare dorea ca „actorul" său să fie cît mai expresiv, mai viu, să se potrivească cît mai mult cu textul. Și cînd în sfîrșit schițele au fost gata, au avut cuvîntul meșterii. Din lemn și carton, din pînză și catifea, din zeci de culori, s-au născut actorii, aceia pe care-i veți vedea evoluînd pe scena liliputană, asemenea unor pline de haz jucării animate de idei și sentimente omenești. Și așa, au pășit din filele manuscrisului unui poet pe scena teatrului „Țăndărică" un elefănțel curios și o girafă romanțioasă, un pavian nervos și un cangur specialist în clătite, un crocodil lacom și un hipopotam gripat, un struț îngîmfat și un python înțelept, o zebră vărgată și un tigruț în dungi... Și așa s-a pornit pasărea Colo-Colo să strige cu vocea lui Carmen Stamatiade „Știu tot ce respiră și umblă, / prin jungla, prin jungla..."

Vă închipuiți dar, după 15 ani de activitate, cîți asemenea „actori" are teatrul „Țăndărică" ?

Marea aventură a mișcării

În repetiție se concretizează toate cele prevăzute în caietul de regie, se nasc noi idei, se definitivează imaginea concretă, vizuală a celor vechi, aci sub ochii creatorilor săi, păpușile și întreg spectacolul încep să se miște. Iar marea aventură a acestor obiecte de cîrpă și clei care sînt păpușile, este mișcarea. Și mișcarea începe o dată cu repetiția, devenită ea însăși o aventură, în care zi de zi, timp de mai multe ore, se concentrează la intensitatea maximă, energia, inteligența, atenția, puterea de creație a cîtorva zeci de oameni, îndreptate toate, mănunchi, spre un singur țel — reușita spectacolului, care stă în spontaneitatea lui, în aparența de feeric joc al copilăriei.

Între doi copaci cu profiluri de umbrelă, un pavian roșcat și zbîrlit își face gimnastica de diminează. Pe fundalul negru al scenei, minuitorii îmbrăcați în negru din cap pînă în picioare, cu cagula în cap, nu se disting de loc, deși spre deosebire de alte dăți, ei nu sînt sub scenă ci chiar pe scenă. Aici deasupra pare a se afla numai pavianul roșcat, enervat de pisălogeala elefănțelului. „Nene Paviane, vreau și eu banane... Paviane nene, cum să-ajung la ele ?"...

— Am fost obligați să folosim această metodă a minuirii păpușilor la vedere și totuși invizibilă, pînă acum rar și numai parțial folosită pentru că altfel nu am fi putut să-l urcăm pe elefănțel în pom, să facem pasărea Colo-Colo să zboare și ea din pom în pom și încă multe altele... Regizorului Ștefan Lenkisch, lucrul nu i se pare extraordinar. Și totuși nu este aceasta nouă metodă de minuire a păpușilor ce se experimentează și definitivează acum în repetiții prin ea însăși o aventură a mișcării născută din gîndire și faptă ?

— Ai observat, întreabă Lenkisch, că girafa are numai trei picioare ?

Nu, n-am observat, dar înțeleg în schimb mulțumirea regizorului, care se simte obligat să explice această „anomalie anatomică": „Înseamnă că are tocmai atîtea cîte îi trebuie"... Într-adevăr, stilizarea obligatorie în teatrul de păpuși, te face să înțelegi sensurile și dimensiunile exacte ale personajelor, indiferent de mijloacele folosite pentru aceasta. Dar pînă se ajunge aci... Iată, mișcările acestei girafe cu trei picioare și purtînd un tranzistor : au fost desenate, bucățică cu bucățică, descompuse apoape ca în desenul animat. Acum, în repetiție desenele se verifică și chiar se modifică. De undeva, de sub cagula neagră, vocea Ritei Stoian, cere în argot păpușeresc confirmarea : — „Cum dă din sală ?" — cum se vede adică mișcarea girafei din sală...

Ca orice aventură, marea aventură a mișcării presupune și unele suferințe și unele sacrificii. „Pot să repet scena fără cagulă?" — între copaci — umbrelo a apărut capul blond și zbîrlit al Brîndușei Zaița-Silvestru, sufletul, vocea, mișcarea elefănțelului curios — „Mor de cald". În București sînt numai 35 grade și cererea pare oarecum îndreptățită. Dar de jos, din sală, vocea regizorului e neînduplecată. „Nu se poate, trebuie să te deprinzi să dai mișcarea așa"...

Și repetiția continuă. Păpușile se mișcă, cîntă, se enervează și se înduioșează. Mișcarea s-a născut pe scena liliputană — pentru a cîta oară ? și își urmează neabătut drumul spre spectator. Sub cagulele negre, în costumele ce se confundă cu fundalul, unsprezece minuitori, sufluri, voci, mișcare descompusă și recompusă transpiră la plus 35 grade.

★

Pe scena lui „Țăndărică" jocul, visul în pantaloni scurți încă n-a început. E deocamdată numai muncă încordată și grea, numai căutări menite să vă facă să credeți că e un joc. „Elefănțelul curios" al Ninei Cassian a aflat însă chiar de pe acum, că un spectacol de păpuși e o treabă cît se poate de serioasă, o mare și pasionantă aventură a gîndirii și muncii artistice.

Mariana PÎRVULESCU

Un portret pe săptămînă
JANNA PROHORENKO

Copilăria fetei din „Balada soldatului", pîngărită de ororile războiului, continua simplu și firesc cu fiorul primei iubiri, înmuguriță cu un boboc gingaș de floare într-o lume lovită de calamitățile războiului. Ochii fetei de pe ecran de război, ci brutalitatea, neînțelegerea, uscăciunea sufletească a unor falși pedagogi, prizonieri ai unor mentalități învechite, tot atît de reprobabile ca și indiferența și liberalismul.

Ksenia din „O fi asta

radiind de fericirea dragostei dintîi, ne-au urmărit multă vreme după ce am ieșit din sală, cu cadoarea lor feciorelnică, cu sinceritatea lor cuceritoare.

În „O fi asta dragostea?" care rulează acum pe ecranele noastre, aceeași candoare, aceeași tinerească prospețime, aceeași idilă, numai că de astădată împotrivca iubirii dintre Ksenia și Boria nu se mai ridică pericolele anilor dragostea?", fata din „Balada soldatului" este Janna Prohorenko, una dintre cele mai valoroase tinere protagoniste ale ecranului sovietic.

Fiică a unui muncitor care a căzut pe front și a unei muncitoare tipografe din Leningrad, Janna Prohorenko s-a născut la Poltava în 1942, a absolvit Studioul actorului de pe lîngă M.H.A.T. și a debutat în „Balada soldatului" (regia G. Ciuhrai).

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Oameni de afaceri"

Tînărul regizor sovietic Leonid Gaidai în filmul său „Oameni de afaceri" își îndreaptă atenția spre genul filmului de scheciuri ecranizînd într-o originală și reușită comedie cinematografică trei dintre cele mai cunoscute nuvele satirice ale scriitorului american O'Henry.

Deși cele trei schițe cinematografice pe care le însumează filmul reproduc subiecte total diferite ca fabulație, ele sînt selectate astfel încît să constituie o unitate tematică pe care titlul general al acestora o evidențiază sugestiv. O trăsătură comună tuturor celor trei componente ale filmului rezidă de altfel și în surpeinderea și portretizarea viguroasă a unei serii de personaje caracteristice modului de viață american din prima jumătate a secolului trecut, satirizate cu ironie mușcătoare de autorul contemporan epocii descrise, aventurieri, cinici sau borfași ordinari în goană vesnică după bani care, conform moralei capitaliste, „nu are miros", arogîndu-și, cu seninătatea obișnuinției generale la modă, titlul de „oameni de afaceri".

În transpunerea filmică a materialului literar, regizorul Gaidai a simplificat în mod creator originalul livresc, menținîndu-i totodată echivalentul cinematografic în mijloacele de expresie contemporane scriitorului. Astfel în prima schiță vom regăsi stilul și procedeele artistice amuzant parodiate ale primelor producții „Western", în timp ce în următoarele două umorul dens, gagurile abundente și efectele comicului amintesc pe undeva, în mod intenționat, perioada chaplineană a filmului mut.

Ion MIHU

„O fi asta dragostea ?"

Iubitorii de film vor avea prilejul să o vadă pe actrița Janna Prohorenko în această nouă realizare cinematografică sovietică, în rolul Xeniei, o tinără din clasa X-a a școlii medii. Intre ea și Boris (Igor Pușkariev), colegul ei de clasă, se înfiripă o drăgoste curată, rău interpretată însă, ce ia o turnură total neplăcută și nedorită.

O scrisoare a lui Boris adresată fetei, cade în mîna unei profesoare. Aceasta fără a înțelege că era vorba de niște rînduri nevinovate, izvorîte din colegialitate, din pură prietenie, brodează în jurul scrisorii o adevărată intrigă. Profesoarei i se alătură și mama fetei, o femeie stăpînită de concepții retrograde, pentru care dragostea apare ca un cortegiu de necazuri. Urmarea firească era cea cunoscută: îndepărtarea tinerilor, înstrăinarea lor.

Scenariștii Iosif Olșanski și Nina Rudneva au urmărit să condamne meschinăria, lipsa de înțelegere a prieteniei, a unor sentimente nobile din sufletul unor adolescenți crescuți și educați în spiritul unei morale sănătoase.

Regizorul I. Raizman s-a identificat muncii scenariștilor, făcînd să apară pe ecran un film lucrat cu multă finețe, ca un adevărat filigram.

„GENERALUL"

Malec, unul din marii comici ai cinematografiei mondiale, reapare pe ecrane după o îndelungată absență. Sînt aproape patru decenii de cînd filmul „Generalul" în care își făcea aparițiia acest mare actor, cucerea sălile pline de spectatori care, obișnuiți mai mult cu gagurile, vedeau acum ceva deosebit. Căci Malec, ca și Charlot, Douglas, Harold Lloyd, așa cum o remarca la vremea cuvenită critica cinematografică, făcea să se treacă de la gag la artă, de la lumbă la dramă, de la gimnastic la plastic.

În galeria acestor mari comici, Malec (Buster Keaton) are un profil propriu. Dacă Stan și Bran utilizau un șir de gaguri, între care se țesea o destul de firavă legătură, în cazul lui Keaton, acesta căuta să materializeze o idee cu mijloace mai consistente, să dea un caracter rațional filmului. Pe această linie se situează filmul „Generalul" a cărui acțiune se petrece în timpul războiului de secesiune.

Pelicula ni-l arată pe Malec ca pe un erou fără voie, căci căutînd să-și regăsească iubita răpită de beligeranți, el săvîrșește o sumedenie de aventuri, aiăturî de locomotiva pe care o conduce iute ca fulgerul. Cu mult calm, fără a i se clinti un mușchi al feței, cu un aer de stinx, el ia în piept periculoase reușind să declanșeze adevărate gloanțe militare. Umorul său este irezistibil, deși spectatorul de azi are alte pretenții de la film. E un umor plin de naivitate care traduce situații comice, inteligent concepute. Te amuzi fără a ține seama că peliculei se derulează în fața ta este scoasă dintr-unul din rafturile cele mai de la fund ale arhivei cinematografice.

Filmul „Generalul" constituie, fără îndoială, o plăcută și impresionantă reîntîlnire.

C. ȘERBAN

MAMAIA 1963, ÎN MELODII ȘI RITMURI

(Urmare din pag. 1)

acorduri din melodiile regretatului Ion Vasilescu a deschis solemn inaugurarea oficială, auditorii trăiau din plin bucuria primei cunoștințe a noilor cîntece care aveau să fie în zilele următoare pe buzele tuturor.

Surprize din cele mai plăcute au rezervat publicului concursul și festivalul în cele patru zile de sărbătoare ale muzicii ușoare românești. Cele șaisprezece melodii concurente au fost interpretate în dublă interpretare de 28 soliști. Alături de ele, alte 42 de succese recente ale muzicii noastre au fost reluate în cea mai bună interpretare. Din ele a fost aplaudat cu o căldură explicabilă potpuriul unor melodii, mai vechi, din creația lui Ion Vasilescu în interpretarea lui Gică Petrescu, aflat la festival în calitate de interpret și membru în juriu. Altă surpriză : la festival au fost lansați un tînăr compozitor — Florin Bogardo, — student încă la Conservator și tînărul interpret Aurelian Andreescu. Pe estrada festivalului au fost invitați dansatori din public, au fost prezente toate ritmurile, de la bătrîna romanță și pînă la cele mai moderne dansuri. Publicul a fost chemat să-și spună cuvîntul la atribuirea celor șase premii. Sute de fișe cu aprecieri au fost distribuite în sală celor dornici să-și exprime opiniile. După concert fișele se întorceau la juriul constituit din compozitori, interpreți, muzicologi și reprezentanți ai instituțiilor care au organizat concursul, ele fiind depuse de către spectatori în urnă. Palmaresul întrunește astfel o opinie de masă asupra a ceea ce compozitorii și autorii de texte au creat, iar soliștii și orchestrele au interpretat. Singurii premiați au rămas Mircea Crișan și Horia Șerbănescu care au semănat umor și voie bună și-și făceau loc pe scenă doar pentru a prezenta pe interpreți și piesele concurente.

În repertoriul variat al concursului au figurat și numeroase cîntece de dragoste. Cîndva, aici pe țărmul Pontului Euxin, Ovidiu — al cărui nume îl poartă astăzi teatrul de unde s-au înălțat în văzduh cîntecele festivalului — scria în elegiile sale cuvinte înflăcărate despre iubire. El încredința generos, viitoriimii, optimismul și bucuria de a trăi, pe care o soartă vitregă i le furase. Chipul ginditor al tristului poet s-ar lumina desigur privind și ascultînd acum în versuri noi cîntecele sprintene, tinerești ale zilelor noastre, aflînd că unde el trăise sub amenințarea gerului și a furtunii, astăzi se cîntă în ritmuri avîntate, dragostea de viață, de soare, de înnoire, de toț ce este frumos în lume.

Nici nopțile festivalului, tot atît de senine ca și zilele, nu au fost mai puțin bogate în evenimente muzicale. În vreme ce pe terase și în restaurante perechile dansau, televiziunea își continua filmările sale, iar orchestrele, repetițiile. Nu este de mirare, așa dar, că în pragul unei noi dimineți Luigi Ionescu a fost surprins cîntînd melodia „Zorile" de Temistocle Popa, iar tînăra cîntăreață Dorina Badea, care a cucerit publicul festivalului încă din prima seară, repeta simbolic melodia „Spre soare" de George Grigoriu. O strădanie migăloasă și în același timp înaltă conștiință artistică a dat la iveală spiritul de emulație caracteristic festivalului. Echipele de soliști, avînd în frunte pe artistele emerite Ioana Radu și Dorina Drăghici, au oferit publicului roadele talentului lor.

Seara zilei de joi a adus încununarea cu lauri a celor mai buni dintre cei buni. Selecția juriului care reținuse din 443 de lucrări, 16 pentru concurs se caracteriza într-o ultimă triere, cea a premiilor. Au fost clipe greu de uitat, în care emoția concurenților se împletea cu cea a sălii, căci toate melodiile au fost cu adevărat frumoase. La deschiderea urnelor de votare, aplauzele s-au dovedit mesagerul colectiv al publicului, dar ele nu au putut spune totul, căci melodiile premiate abea își începeau drumul, luîndu-și zborul, asemeni pescărușilor, spre zarea înaltă a țării. Ele vor cunoaște deabea de acum înainte consacrarea dăruită de un public larg care le așteaptă nerăbdător, ca pe un bun și inspirat prieten al vieții de fiecare zi.

Eugen ATANASIU

În tot timpul desfășurării concursului de muzică ușoară românească, spectatorii au avut la dispoziție discuri și un album cu partituri

Pe scena Teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra"

O piesă în trei personaje

Numele dramaturgului A. Voitin s-a impus de mai multă vreme în dramaturgia noastră originală. „Oameni care tac", „Oamenii înving" și „Ancheta" prezentate de Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București ca și pe scenele mai multor teatre din țară și chiar din străinătate i-au creat autorului un meritat prestigiu, astfel că noile sale lucrări sînt așteptate cu legitim interes.

De data aceasta, în „Portretul", autorul dezbate o problemă de actualitate, aceia a respectului pentru familie, în concepția oamenilor noi. Pe parcursul desfășurării conflictului, în luminile rampei apar numai trei personaje: soțul, actorul Grigore, soția, profesoara Lucia și prietenul lor, pictorul Pavel. În cămșicia lui Grigore a izbucnit o dramă, care este gata să rupă firul unei dragoste sincere, pe bază cărcia s-a întemeiat o familie. Va avea care soția puterea să respingă cu hotărîre dragostea lui Pavel, astfel ca să rămînă alături de soțul ei ? Sau va ceda tentației de o clipă ?

Răspunsul îl veți afla odată cu începerea stagiunii de toamnă a Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra" care va reprezenta piesa în direcția de scenă a regizorului Vlad Mugur. Interpretarea cuprinde pe Lazăr Vrabie (Pavel), Ileana Predescu (Lucia) și Octavian Cotescu, (Grigore).

L. SCHLESINGER

Un actor în documentare

Pe tînărul actor al estradei, Mihai Ciucă l-am întîlnit acum cîteva zile pe peronul Gării de Nord.

— Încotro ?

— Sînt aici în documentare. Este un vechi obicei de al meu, încă de pe vremea cînd actor-amator, jucam în echipa ceferiștilor din Gara de Nord, să studiez oamenii. În felul acesta am posibilitatea să-i înfățișez pe scenă în mod cît mai veridic. În „Concertul tinereții" intru chipam un student, care spera să treacă examenele cu ajutorul fițuicilor. Ei bine, zile întregi m-am plimbat prin diverse facultăți, am stat de vorbă cu o serie de studenți pînă am reușit să prezint cît mai aproape de realitate. Acești lucru l-am făcut pentru înfățișarea colectivistului din Cisnădie, pentru Gică de la Lido, pentru Juniorul din „Revista 62", pentru mai toate personajele mele. Cred că studierea unui rol într-un spectacol de estradă trebuie făcută cu aceeași seriozitate și profunzime ca și aceea a unui rol clasic.

— Desigur, faptul că sînteți absolvent al Institutului de teatru vă dă posibilitatea să puteți compara...

— Într-adevăr, pe vremea aceia am interpretat pe Horațiu din „Hamlet", pe Lenci din „Cei din urmă" și alte cîteva personaje ale teatrului clasic. Cred însă că pe lîngă studiul de la institut, actorul de estradă mai are nevoie și de alte însușiri. Mie mi-ajută în mare măsură faptul că am activat un timp ca actor-amator. Această ucenicie de care îmi amintesc cu multă dragoste mi-a dat posibilitatea să fiu aproape de oameni, să-i cunosc bine. Apoi stagiul pe care l-am făcut în corpul de dansatori al estradei, unde am învățat coregrafia. În momentul de față studiez pianul și saxofonul și după cum vedeți caut să cunosc cît mai bine oamenii pentru ca să-i pot înfățișa în luminile rampei așa cum sînt, desprinși din viața de toate zilele.

Sandu MARIAN

Festivalul internațional de la Sopot

Revenind zilele acestea din R. P. Polonă, unde a făcut parte din juriul Festivalului internațional de muzică ușoară de la Sopot, compozitorul H. MĂLINEANU, artist emerit, ne-a relatat unele aspecte ale desfășurării acestei manifestări muzicale.

— Tin de la început să subliniez că festivalul s-a desfășurat la un bun nivel artistic. A fost de fapt un concurs de compoziție, și nu de interpretare — așa cum știam noi, inițial — dar a fost o întrecere meritorie în ceea ce privește valoarea lucrărilor.

— Care au fost rezultatele ?

— Premiul I de compoziție a fost obținut de U.R.S.S. și Franța. Cîntecul sovietic (interpretat de Tamara Miansorova) este un cîntec-marș, care a impresionat prin simplitate și totodată prin pregnanța și decelebita sa accesibilitate. Dintre interpreți, o foarte bună impresie mi-au făcut Simonne Langlois (Franța), cîntăreața belgiană Raymonde Serverius, olandezul Edwin Rutten (un excepțional solist și improvizator de jazz), canadianul Jan Pierre Fecland, americanca Louiou Porter (care a interpretat cu mare succes cîntecul polonez „Umbreluța").

Compozitorul H. Mălineanu ne-a vorbit apoi despre participarea reprezentanței țării noastre, Ruxandra Ștefănescu, la festival, despre frumosul succes pe care l-a obținut, despre faptul că a fost invitată să rămînă în continuare în R. P. Polonă pentru o serie de impresari și concerte.

În încheiere ne-a declarat :

— Am fost mulțumit de buna organizare a Festivalului internațional de la Sopot, despre faptul că am putut lua contact cu compozitori și soliști din atîtea țări. Nădăjduiesc să pot pune în practică toate învățămintele de aci cu prilejul organizării primului festival internațional de muzică ușoară din țara noastră.

S. N.

„PERINIȚA" ÎN TURNEU

Cînd balerinii noștri se întorceau din turneul în Italia, păstrînd încă vie amintirea aplauzelor culese, în zilele cînd reprezentanți de prestigiu ai muzicii românești concertau cu mult succes la tradiționalul festival internațional de la Salzburg, un grup al ansamblului „Perinița" părăsea țara pentru a duce peste hotare solia cîntecului și dansului popular românesc.

— O lună de zile, 21 spectacole în 11 localități și mii de spectatori, iată rezumatul cifric al turneului nostru — ne spune Ștefania Rareș, tînăra solistă vocală a ansamblului.

— Desigur însă că cifrele semnifică nenumărate ore de confruntare cu publicul, emoțiile și bucuriile inerente...

— Bine înțeles ! Reprezentînd peste hotare minunata noastră artă populară, cunoscută și prețuită în nenumărate colțuri ale lumii, membrii ansamblului nostru încearcu o emoție firească. Dar bucuria succesului ne răsplătea din plin.

Pe itinerariul turnelui nostru, ne spune Ștefania Rareș, primul popas l-am făcut în R.S.F. Iugoslavia. Aci am participat la festivalurile folclorice de la Ljubljana și Sarajevo și am mai dat spectacole și în alte centre din țara vecină printre care amintesc Zagreb, Pancevo, Novisad și Belgrad. Fondurile strînse în urma spectacolului pe care l-am prezentat în 5 august la Novisad, au fost destinate sinistraților din Skoplje. Dansurile și cîntecele românești au fost călduros primite și apreciate de mii de spectatori care au vizionat cele 11 spectacole prezentate în cele două săptămîni cît am stat în Iugoslavia. La spectacolul de la Belgrad au asistat peste 1 500 de spectatori.

Din Triest, trecînd apoi prin Italia, am ajuns în Elveția. Aci am fost invitați să participăm la festivalul folcloric internațional prilejuit de „Sărbătorile Genevei" — „Les fêtes de Genève". Timp de patru zile, frumosul oraș de pe malul lacului Leman a găzduit grupuri folclorice din Anglia, Spania, Franța, Olanda, Italia, Polonia, Elveția, Iugoslavia și Romînia. Ne mîndrim cu faptul că „Perinița" a cucerit aci sufragii unanime. Și acest fapt s-a vădit încă din timpul programului de deschidere, în tradiționala defilare de pe Grand Corso Fleuri, cînd „Călușarii" au atras după ei un adevărat cortegiu de spectatori. Iar după spectacolul nostru, ziarul „La Suisse" scria : „Cei mai aplaudați au fost romînii. Dansurile dinamice, costumele încîntătoare, înfățișarea plăcută a interpreților și celebra melodie „Ciocîrlia" au declanșat entuziasmul general". În aceleași zile am scris și „La Tribune de Genève", „Le Journal de Genève", și „La Voix Ouvrière".

La spectacolul festiv de pe patinoarul Vernet, unde au asistat cîteva mii de spectatori, bisurile și entuziasmul general au concretizat buna apreciere de care s-a bucurat programul nostru. Melodiile interpretate de naistul Stanciu Simion, fluierașul Ion Lăceanu, și bine înțeles „Hora Staccato" și „Ciocîrlia" au plăcut mult. Iar „Călușarii", „Suita de pe Someș" și „Dansul muntenesc" au prilejuit soliștilor dansatori Ion Negoiță și Victor Ianculescu un real succes. Din repertoriul nostru, al soliștilor vocali, „Balada lui Iancu Jianu" și „Ca la noi la Fălticeni", interpretate de Aurel Ioniță și „Bine-mi șade țărăncuța" și „Asta-i Moldova mea" interpretate de mine, au întrunit bune aprecieri din partea spectatorilor.

Reîntorși din Elveția, după un scurt popas în București, am plecat în R. P. Polonă, pentru a participa la „Săptămîna culturii românești" prilejuită de sărbătorirea lui 23 August în țara prietenă. După spectacolul de deschidere a săptămînii, prezentat la Parcul de cultură din Varșovia, am mai dat încă patru spectacole, printre care unul într-o uzină varșoviană și altul la Iacurile Mazuriene.

Și așa, ca pretutindeni unde am fost, cîntecul și dansul românesc s-au bucurat de înalta prețuire a publicului spectator, care a fost cucerit de frumusețea artei noastre populare, expresie a bucuriei și dragostei de viață a poporului romîn.

L. SCHLESINGER

Imagine dintr-un spectacol dat în R. P. Polonă

In reflector

În preajma deschiderii noii stagiuni a teatrelor

Toamna se numără bobocii
Spun înțelepții și prorocii
Noi, toamna crem în
stagiune
S-o numărăm în... piese
bune.

Deși anunță că sala este aerisită, la cinematograful „8 Martie" unde rulează filmul „Povestea unei veri", această cerință este neglijată.

Iată cîteva păreri
La „Povestea unei veri"
Cu aerisirea este
Tot... poveste !

Se turnează la studioul „București" noua comedie „Un zîmbet în plină vară".

Zîmbetul din plină vară
De pe pînza bundoară,
Comediei cu furori,
L-am dori la... spectatori.

D. TABACU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Magazin

ANUL VII—Nr. 309

Sîmbătă 7 septembrie 1963

8 pagini — 1,50 lei

CĂLĂTORIE ÎN INIMA LENTILEI

Ochiul, chiar în deplinele-i puteri, nu poate pătrunde în lumea măruntă și în aceea gigantică a marilor depărtări. Natura l-a mărginit cu tainice bariere.

Simțind strînsoarea, omul a căutat să sară peste fireștile hotare ale vederii și strădania i-a fost pe de-a-ntregul răsplătită. El știe astăzi ce se petrece și în miezul atomului și în nebuloasa aflată la mii de ani-lumină; descoperă noi bogății în vechile hrisoave sau alină durerile. Și ceea ce pînă ieri era taină a trecut pe făgașul obișnuitului.

De la savantul adîncit în studierea unei bacterii la microscop, pînă la omulețul cucerit de „basmul" povestit în imagini pe pînză albă, de aparatul de proiecție, cu toții trecem pe lîngă nenumăratele aparate optice fără să ne uimească nici construcția, nici calitățile lor. Știm că lentila este piesa de temelie, dar nu ne întrebăm prin cîte operații a trecut această prețioasă bucată de sticlă.

Pătrundem în atelierul începutului, iar ochiul, prin cristalinul său, înregistrează prima operație din lungul proces tehnologic. Privind blocurile de sticlă, rămîi totuși puțin descumpănit. Prin ele s-ar putea oare zări cîndva o îndepărtată galaxie?

Brăzdate, milimetru cu milimetru, de circulare de praf de diamant și tăiate în felii de mărimi diferite, blocurile fac primul pas spre ceea ce vor deveni. Alături, într-un alt atelier, capătă forme apropiate de cele geometrice și, într-un nou salt peste obstacolul opacității, tind către curbura ce le va îngădui să prindă bobul de lumină.

Undeva, într-una din cele mai mari săli ale uzinei, sînt fixate sub carapace de metal și prinse de zeci de dispozitive mecanice care — ca niște mîini în veșnic neastîmpăr — dau ritmice mișcări întregului ansamblu. Aproape nezărită, se strecoară carbura de siliciu și transformă dansul metalului cu sticla într-o luptă în care, sorțnind, se străduie să-i smulgă acesteia din urmă prisosul. Sorțnirea se stinge încet, în dansul șlefuirii din ce în ce mai fină.

M. ANGELESCU
Fotografii: Mihai POPESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

De sus în jos: opticianul Gh. Iliescu la masa lui de lucru; maistrul D-tru Stan probînd calitatea unei noi serii de lentile; reglarea aparatelor „Unidentar"; montarea aparatelor de proiecție.

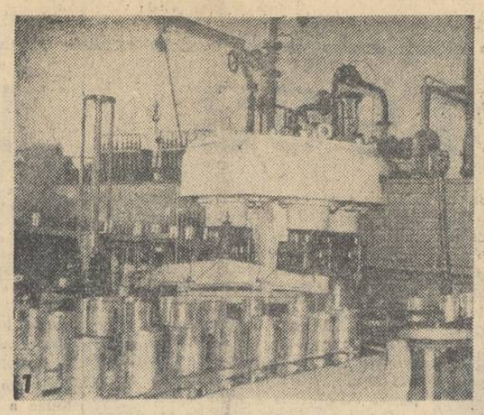

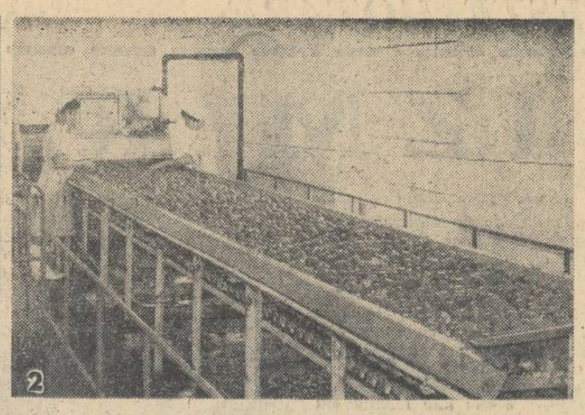

ITINERAR DE SEZON

ACASĂ LA PRODUCĂTORII DE CONSERVE

Animația ce domnește în aceste zile la fabrica de conserve „Valea Roșie" — este specifică campaniei de fabricație, campanie ce se reeditează în fiecare an, o dată cu sfîrșitul lunii mai sau începutul lui iunie. Durează vreo 5—6 luni neîntrerupt. În restul anului fabrica se învăluie într-o liniște aparentă. Utilajele sînt demontate pînă la ultimul reper și șurub, verificate, reparate și revizuite cu migală și răbdare pentru a deveni apte pentru viitoarea campanie. Remontul, cum este denumită în termeni de specialitate această activitate, este de mare importanță deoarece în această perioadă se pregătesc condițiile de funcționare neîntreruptă a utilajului în timpul sezonului.

Preocuparea, măsurile luate pentru asigurarea bunei funcționări a utilajelor, pentru o aprovizionare ritmică a fabricii cu materii prime se văd deci acum, în campania de fabricație. Agregatele lucrează din plin, corespunzător cerințelor unui flux tehnologic continuu, neîntrerupt. Deosebit de solicitate sînt în prezent liniile de fabricație a sucului de roșii (clișeul nr. 1 — grupul de dozat și închis cutii) și de pastă tomate (clișeul 2 — banda de sortare și spălare a roșiilor). Aici activitatea este rodnică. Maria Pisat — muncitoare la linia de fabricație a pastei tomate (clișeul nr. 3) înscrie în grafic rezultatele obținute.

Și astfel, ca un rezultat al gradului înalt de mecanizare și automatizare, al străduinței colectivului, zilnic la aceste agregate se produc sute de kilograme de conserve, gata ambalate, pregătite pentru etichetare și expediere.

Reutilarea, modernizarea, înțelegînd prin aceasta un complex de măsuri, aplicate în ultimii ani în fabrică, au deschis largi posibilități pentru îmbunătățirea calității produselor, pentru valorificarea legumelor și fructelor într-un sortiment tot mai variat de conserve. Azi în fabrică se realizează cca 50 de sortimente de conserve de fructe și legume și lista este încă deschisă. În curînd, rețetele sînt pregătite, vor fi introduse în fabricație noi sortimente: salată și ghiveci de toamnă, conopidă în sos etc.

Vizita la fabrica de conserve „Valea Roșie" ne-a prilejuit cunoștința cu cîțiva din realizatorii produselor ei și într-un mod cu totul original. Să vi prezentăm pe cei surprinși chiar într-un instantaneu fotografic (clișeul 4): microbiologul Constantin Băbiceanu, maistrul Stela Tudor, șeful producției Victor Stoiculescu, ing. C.T.C. Eufrosina Păun, laboranta Maria Lefegiu și muncitoarele Ștefana Copoi și Niculina Stama. Ei degustă tocănița de legume și compotul de prune, două din sortimentele ce se găsesc în fabricația curentă.

Degustarea produselor, ce se organizează de două ori pe săptămînă, este o experiență ce merită reținută, aducîndu-și din plin contribuția la îmbunătățirea calității produselor.

De la camera de degustare, un ultim popas, l-am făcut la magazia de produse finite. O hală spațioasă adăpostește stive mari de cutii, de borcane, doldora de conserve și aici activitatea este febrilă. Iată (clișeul nr. 5) echipa condusă de Ana Slav stivuiește cutiile de suc de roșii ieșit din fabricație. În ultima parte a drumului pe care-l fac în fabrică, produsele sînt curățate, etichetate plecînd, cu destinații dinainte stabilite, în cantități zilnice de 5—6 tone. Dar acest lucru la magazia de finite nu se observă. Ne aflăm doar în perioada de vîrf de lucru și producția curge, curge mereu spre magazie, luînd locul celei livrate.

Situată în perimetrul unui valoros bazin pomicol și legumicol, raionul Oltenița, de unde își primește materia primă, fabrica dispune de reale posibilități pentru dezvoltarea continuă a producției sub toate aspectele, așa după cum confirmă și realizările obținute pînă în prezent în campanie.

ARIPI DE CIMENT ȘI PIATRĂ

de Traian Coșovei

De pe colinele înalte ale Tulcei, privind în urmă imensitatea Deltei, e ca și cum am veni din infinit. Am urcat doar o pantă prelungă și în fața noastră infinitul acela verde și încețoșat, trecînd prin coloritul strălucitor și proaspăt al orașului, s-a îngustat, s-a adunat și a devenit o panglică subțire, de culoarea oțelului: șoseaua Constanța — Tulcea, șosea nouă, asfaltată, operă proaspăt ieșită din mîinile maeștrilor ei.

În capătul șoselei, pe partea stîngă, este o așezare omenească ciudată sub soarele amiezii de iulie: cîteva mașini mari, un fel de locomobile cu cazane mari, negre, din care țîșnesc flăcări lungi, tulburi și un fum roșu. Împrejurul lor și sub șoproane acoperite de funingini, oamenii cu lopeți umblă în preajma flăcărilor care se unesc cu vîlvătăile orbitoare ale amiezii. Cuptoarele mari duduie șuroind de smoală, sub cerul alb al lunii lui cuptor: oameni goi pînă la brîu, unii cu bărbi mari, alții tineri, bronzați — clădiți parcă din fier incandescent, supraveghează clocotul cazanelor, cern nisip, pietriș, în jurul unor grămezi, trebăluiesc pe lîngă cazanele acelea în care nu poate clocoti decît smoală. Te întrebi cum de nu iau foc bărbile acelor oameni, de la flăcările pe care le atîță în cuptoare; cum de nu se aprind bărbile lor de la soarele amiezii. Și pînă te-ai întrebat — ai și trecut mai departe, furat de această șosea ca de o potecă fulgerînd din întinderile Deltei, spre mare.

Acolo, în urmă, se mai zăresc, ca o așezare ciudată, ca un grup de nave grosolane și fantastice, poposind la gura unui fluviu pe care l-au străbătut într-o călătorie lungă — oamenii cu mașinile lor negre, constructorii șoselei, ajunși la capătul ei. Au terminat-o. Ce biruință vor fi simțind oamenii aceștia care au așternut cu lopețile, cu compresoarele lor o sută douăzeci de kilometri de șosea!

În cazanele lor negre forfoteau acum ultimele porții de asfalt, așterneau ultimii metri, propriu zis finisau capătul acestui drum biruitor. În preajma lor, ca la o petrecere pe tărîmuri fantastice, erau grămezi de bolovani de smoală, butoaie de smoală, ca niște bardace stilcite, stoarse și lăsate pe margine.

Ne depărtăm cu imaginea acelor oameni goi pînă la brîu, înnegriți și scăldați în sudori, printre vîlvătăile cuptoarelor lor, sub cerul alb al amiezii de vară.

„Escavatoarele manuale" i-au botezat cu admirație toți acei care i-au privit muncind și le-au cunoscut rivna și dîrzenia cu care se iau la întrecere cu escavatoarele. Frații, rubedeniile lor sînt pescarii, stau la umbra plaurilor sau se încumetă în largul mării — ei înșiși au fost, unii, pescari iar acum și-au ales calea aceasta a focului nestins, o navigație înceată pe uscat, împrejurul cuptoarelor cu asfalt. Vin la lucru luni dimineața și se reîntorc în satele lor sîmbătă seara — pînă luni dimineața; vin pe șantier la începutul

• (Continuare în pag. 3-a)

PETROLUL SAHAREI

Scrisoare din Alger

Zilnic, la această uzină, REPAL, de la Hassi Messouad, sînt arse două milioane metri cubi de gaze naturale. Un alt milion este transportat prin conducte la Alger și Oran și vîndut guvernului algerian la prețul exorbitant de aproape un dolar pe metru cub

Urme ale trecutului se mai simt puternic în aer cînd cineva se apropie de bogatul centru petrolifer de la Hassi Messouad, situat la aproximativ 900 kilometri sud-est de Alger, în deșertul Sahara. Cînd cineva pătrunde în regiunea Saharei continuă să se vadă prezența fizică franceză. Drapelul tricolor flutură încă deasupra multor clădiri; convoaie ale armatei franceze străbat șoselele; există posturi ale Legiunii Străine în numeroase oaze, inclusiv unul la Ouargla, ultimul oraș mare înainte de Hassi Messouad și un altul chiar în centrul petrolifer. Dacă cineva se apropie de Hassi Messouad — unde în 1956 a fost descoperit pentru prima oară petrol în Sahara, și care continuă să rămînă principalul centru petrolifer a cărui producție este de aproximativ 10 milioane tone pe an — scena este dominată de flăcări de un roșu-închis, care țîșnesc în aer din coșuri. Aici, cele două companii care exploatează regiunea, C.E.P.A. (Compagnie Française de Pétroles Algerie) și S. N. REPAL (Société Nationale de Récherches de Pétrole en Algérie) ard bogatele gaze naturale care țîșnesc, o dată cu petrolul, prin nisipurile deșertului.

Această risipă de gaze a fost evident un subiect interesant de discuție atunci cînd m-am întîlnit cu d-l Coporal, politicosul reprezentant al C.E.P.A. pentru relațiile publice. „Da, într-adevăr se risipește ceva — a admis el — dar nu există o piață pentru a putea fi desfăcut. Fiecare metru cub de petrol care vine la suprafață este însoțit de 250 metri cubi de gaze. Aceasta face aproape trei milioane metri cubi pe zi numai la societatea noastră. Noi expediem prin conducte aproape o treime, iar restul de două treimi îl ardem. REPAL procedează la fel". Atunci cînd am insistat mai mult în această problemă, d-l Coporal a spus că în curînd ochiul nu va mai fi jenat de acest spectacol al risipei. Compania a investit o sumă însemnată pentru o fabrică de compresiune a gazelor („cea mai mare din lume") și gazele vor fi injectate înapoi în adîncurile pămîntului, sub lacul de petrol, pentru a împinge petrolul spre pompele societății, astfel încît prin această metodă vor putea fi extrase 20—25 la sută din rezervele totale de petrol, în loc de 10—15 la sută, cu actualele metode folosite. „În felul acesta gazul va fi pierdut pentru totdeauna?", am întrebat, gîndindu-mă la marile uzine chimice bazate pe gaze naturale pe care le-am văzut în jurul terenurilor petrolifere din Uniunea Sovietică și Romînia. „Pentru totdeauna" — a admis d-l Coporal.

Mai tîrziu, în Alger, mi s-au dezvăluit alte aspecte, ale acestui sistem de exploatare a gazului din Sahara, atunci cînd am discutat asupra acestei probleme cu reprezentanții Sindicatului muncitorilor din Gaz și Electricitate, o organizație foarte activă, îngrijorată de jefuirea rezervelor de gaze ale țării. 30 la sută din gazele de la Hassi Messouad care nu sînt arse, plus o parte de la extrem de bogatele terenuri de gaze naturale de la Hassi R'Mel sînt vîndute guvernului algerian drept combustibil pentru unele centrale termo-electrice și pentru uzul casnic în unele din marile orașe. Prețul cerut pentru acest produs al subsolului algerian nu are nici o legătură cu prețul de cost. Acest preț se bazează pe ceea ce ar fi putut să coste guvernul algerian dacă ar fi importat o cantitate echivalentă de combustibil de la terenurile petrolifere din Texas (S.U.A.)! Monopolul vînzării gazului algerian este deținut de C.E.P.A. și REPAL. Specialiștii sindicali au apreciat la 0,50 franci noi prețul de cost pentru metrul cub, ținînd seama de recuperarea investițiilor făcute și de costul exploatării. Dar guvernul algerian plătește aproape de patru ori mai mult — 1,80 franci noi chiar la locul exploatării — iar atunci cînd gazul ajunge la Alger și Oran prețul este ridicat la 4,95 franci pentru metrul cub datorită plăților făcute monopolurilor franceze care sînt proprietarele conductelor de transport și a stațiilor de pompare. Aceasta face ca prețul să ajungă echivalent cu acela al gazului importat!

W. BURCHETT

• (Continuare în pag 2-a)

Făuritori de mașini și cultură

Pe Calea Griviței, lumina mată, parcă cernută prin sita de aur a soarelui, vestește, ca în tot orașul, toamna. Cornelia Benea s-a calificat, de curînd, sudoriță. Dansul e o pasiune mai veche a ei. Gheorghe Lăiniceanu s-a întors dintr-o excursie la Bran. A străbătut la pas Cîmpulungul și Rucărul, s-a oprit pe podul Dîmboviței și la peștera Dîmbovicioarei, a coborît pe la Pîrîul Rece pe Valea Rîșnoavei. Mărturie stau, în expoziția din holul clubului, cîteva schițe în culoare, lucrate atunci, acolo, în cele cîteva popasuri. Gheorghe Pintilie se pregătește pentru o nouă premieră, deși despre el s-ar putea spune că e mereu înaintea unei premiere — dacă nu a unui rol, atunci a unei inovații.

Montajul are mulți veterani. Corul de asemenea. Uneori montatorii sînt ca Păun Popa, veterani și în cor și în secția montaj. Căci să cînți de optsprezece ani în cor, în celebrul cor al „Griviței Roșii" • ceva...

Azi, relache...

Un club, ca și un teatru, are și el zilele lui de repaos. Zile cînd prin ferestrele deschise nu pătrunde decît soarele, cînd prin ușile date de perete, nu poți distinge decît vuetul, mereu același, al străzii. În zilele acestea nu sînt spectacole, nu au loc repetiții, iar din sala goală nu răzbate vocea niciunui conferențiar, ci doar zumzetul monoton al aspiratorului de praf și fîșîitul măturii pe mochete. Teoretic, pentru clubul uzinelor „Grivița Roșie" o asemenea zi e lunea. Teoretic, doar... pentru că în fața tablourilor noii expoziții a cercului de artă plastică, cîțiva vizitatori înopinați și nepofțiți încearcă să emită judecăți de valoare, pentru că fetițe cu coditе urcă grăbite la etaj și pentru că pe panoul de afișaj, tocmai astăzi, lunea, a apărut un anunț al Teatrului popular „Grivița Roșie". Se „anunță" lucruri deosebit de importante: Participarea Teatrului popular „Grivița Roșie" la Festivalul bienal de teatru București, repetițiile pe perioada în curs, repertoriul stagiunii viitoare, piesele ce se vor pregăti pentru Festivalul bienal al echipelor de teatru de amatori „I. L. Caragiale" pe anul 1964. O sumă de titluri: „Cererea în căsătorie" și „Ursul" de Cehov, „Gaițele" de Al. Kiriței, „Cei ce caută fericirea" de Orlin Vasiliev, „O seară Caragiale", „Grădina cu trandafiri" de Andi Andrieș și o evocare dramatică cu prilejul aniversării a două-

Mariana PÎRVULESCU

• (Continuare în pag. 4-a)

Scenă din spectacolul cu piesa „Căsătoria"

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

IRANIENII beau mai mult ceai decît orice alt popor din lume. Ei îl beau cu aceeași plăcere atît în zilele geroase ale iernii, cît și vara pe o arșiță de 40 de grade. Ceaiul este o băutură importantă în viața Iranului. Cînd vizitezi o instituție ți se servește ceai înainte chiar de a te fi așezat pe scaun. Tranzacțiile comerciale se încheie la o ceașcă de ceai. Nici o cumpărătură mai importantă nu se face înainte de a se fi băut cîteva cești de ceai în timpul discuțiilor și tocmelilor.

●

RECENT, deasupra aeroportului dintr-o republică din Asia Centrală s-a întîmplat un accident cu totul neobișnuit. Un avion se pregătea să aterizeze. El își terminase ultimul viraj și pornea în linie dreaptă, cînd s-a produs o ciocnire bruscă și avionul a început să coboare mai repede decît de obicei. Echipajul și călătorii au rămas uimiți văzînd în aripa avionului o gaură cu diametrul de vreo jumătate de metru, iar în spărtură pene de pasăre, oase de pește și solzi. Avionul se ciocnise de un vultur care ducea în gheare un crap uriaș. Ciocnirile între avioane și păsări nu sînt rare. Dar o întîlnire cu un vultur, pasăre puternică și în general prudentă, este într-adevăr ceva neobișnuit și rar. Vulturul ar fi putut desigur evita catastrofa, dacă s-ar fi hotărît să renunțe la prada prea grea care îl ținea în mișcări. Dar nu s-a îndurat...

●

MAIMUȚELE din zilele noastre care au cea mai mare asemănare cu omul, sînt urangutanul, gibonul, gorila și cimpanzeul. Celebrul anatomist englez Keath a socotit că omul are 56 de caractere comune cu urangutanul, 84 cu gibonul, 87 cu gorila și 98 cu cimpanzeul.

●

ÎN CORPUL omului mor și se nasc 125 milioane de celule pe secundă.

●

În FRANȚA se organizează concursurile „fuga înapoi". În cadrul acestui concurs trebuie să parcurgi cu un automobil o distanță dată, cu cea mai mică viteză, fără ca să te oprești nici o singură dată. Cîștigă acela care trece linia de sosire ultimul.

●

CU OCAZIA unei expediții pe muntele Everest, șeful expediției, americanul dr. William Siri a ajuns la concluzia că microorganismele care au fost găsite pe muntele Everest ar putea rezolva enigma dacă pe planeta Marte există o viață organică. Vîrful munților Himalaia care au o înălțime de 8 848 metri s-ar afla — în privința condițiilor de trai — aproximativ la mijlocul drumului dintre Pămînt și planeta Marte.

●

LA MATENADARAN (arhivele de stat) din Erevan — capitala R. S. S. Armene — se păstrează manuscrise vechi armene și grecești, persane și siriene. Printre ele se află un manuscris gigant care cîntărește 34 kilograme și unul liliputan, care ar putea încăpea într-o cutie de chibrituri. Pentru pergamentul necesar manuscrisului uriaș au fost sacrificați 600 de viței. El a fost scris în anul 1 204 la mînăstirea Arkeloz și povestește despre o bătălie la care se pare că a fost martor cronicarul însuși. Manuscrisul liliputan, datînd din sec. XV, reprezintă un calendar.

●

UN MUZEU interesant care popularizează tradițiile marinei de război poloneze, este Muzeul marinei de război din Gdynia, care a împlinit zece ani de existență. În sălile muzeului, în afară de un mare număr de modele de vase de război din timpurile cele mai vechi pînă astăzi se mai află o serie de documente istorice ca: uniforma și pușca unui apărător al micii peninsule Westerplatte — atacată de unitățile hitleriste în prima zi a războiului în 1939 — fotocopia ultimei scrisori adresate de comandantul garnizoanei din Westerplatte familiei sale, ca și mai multe pavilioane ale navelor de război poloneze care au luptat împotriva naziștilor.

●

DUPĂ cum relatează revista „Newsweek", prof. Carlos Baker de la Universitatea din Princeton lucrează la elaborarea biografiei lui Ernest Hemingway pe baza amintirilor prietenilor lui și a corespondenței scriitorului.

Mary Hemingway, soția scriitorului, care lucrează la biografie împreună cu Baker, a declarat: „Ernest nu arunca niciodată nimic și acum cu pun în ordine cele aproximativ un milion de hîrtii lăsate de el".

Prof. Baker apreciază că biografia va apare cel mai devreme în 1967.

●

ÎN PORTUL Pireu a fost descoperită întîmplător, cu prilejul săpării temeliei unei case, o statuie a împăratului roman Adrian. Arheologii au declarat că este cea mai reprezentativă statuie a împăratului Adrian.

După cum se știe, împăratul roman Adrian a domnit între anii 117 — 138 și a fost fiul adoptiv al împăratului Traian, căruia i-a urmat la tron. În timpul domniei lui Adrian, Grecia devenise o provincie romană. Adrian, care avea o adevărată pasiune pentru cultura greacă, de unde i s-a tras și porecla Graeculus (micul grec), a aconerit literalmente Grecia cu edificii somptuoase.

IZMIR 1963

La poalele semicercului muntos, care închide golful Izmir, unde apele Mării Egee sînt totdeauna liniștite și albastre, străjuită de vestigiile cetății lui Alexandru cel Mare, se întinde o așezare de peste un milion de locuitori. Orașul ruinelor impunătoare și melancolice ale civilizației elenistice și romane, și în același timp orașul ulițelor întortochiate și zgomotoase ale bazarului amețitor, orașul contrastelor — acesta este Izmirul sau Smyrna de altă dată.

În centrul orașului — o pată imensă verde, un parc de o rară frumusețe — se află locul în care se organizează tradiționalul Tîrg internațional de mostre, inima care timp de 30 zile pulsează într-un ritm febril parcă anume pentru a anima viața altfel destul de monotonă a Izmirului.

Alături de cele 27 de țări participante, țara noastră se prezintă la Tîrgul de anul acesta cu un pavilion de 400 m p, completat cu o platformă de expunere în aer liber.

La intrarea în pavilion, vizitatorul este întîmpinat de imaginile încîntătoare ale țării noastre, prezentate în fotomontaje ale O.N.T. Carpați. Urmează o gamă variată de exponate, expuse de întreprinderile românești pentru comerț exterior.

De mare succes se bucură mașinile-unelte care ocupă partea centrală a pavilionului. În jurul strungurilor și shapingurilor românești, care funcționează

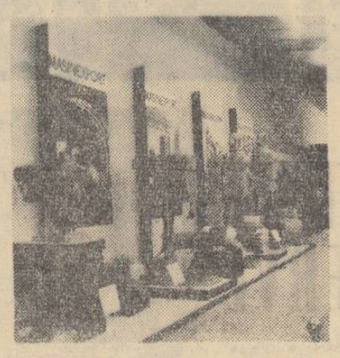

Aspect din pavilionul românesc.

aproape incontinuu pentru a demonstra specialiștilor și tehnicienilor care vizitează pavilionul calitățile tehnice pe care le au, este o continuă aglomerație. Mai departe, mașinile de frezat și de ascuțit scule și mai ales seria mașinilor de găurit atrag în aceeași măsură pe vizitatori. Încheind standul mașinilor-unelte, într-o ordine perfectă stau aliniate zeci de electromotoare de diferite capacități și mărimi.

Urmează apoi standul care prezintă o mare varietate de anvelope și rulmenți de diferite tipuri, alături de care vizitatorul ia contact cu produsele rezultate din industria de prelucrare a lemnului. Aci sînt prezentate diferite tipuri de furnituri de calitate superioară, plăci aglomerate din lemn, placaje, mostre de cherestea, doage etc.

Marele public este atras și de produsele industriei bunurilor de larg consum. Atît stofele, cît și confecțiile și mai cu seamă încălțămintea expuse alături de o gamă variată de articole din sticlă și porțelan se bucură de mult succes.

Nu mai puțin atractivă este vitrina Cartimex în care din nou talentul și forța artistică creatoare a poporului nostru, traduse în țesăturile și lucrăturile în piele de o rară frumusețe, culeg elogiile și admirația binemeritată pe care publicul vizitator și le manifestă cu sinceritate.

În continuare vizitatorul poate trece în revistă aparate electrotehnice, aparate de radio, biciclete, cîntare de diferite tipuri, truse de specialitate cu aparate de precizie și truse medicale etc.

Sînt bine prezentate, de asemenea, industria chimico-farmaceutică și industria petrolieră, în continuarea cărora se pot vedea exponatele industriei materialelor de construcții.

Pe platforma exterioară, de un deosebit succese se bucură, printre altele, autocamionul, remorca basculantă, escavatorul de 0,3 m³. Tot aici mai sînt expuse betoniere de diferite tipuri, malaxoare, compresoare frigorifice, pompe submersibile, o remorcă-cisternă, un cilindru compresor etc.

Enver Saatcigil, guvernatorul regiunii Izmir, semnează în Cartea de aur.

Un public entuziast se înșiră în lungi coloane în fața caselor de bilete de intrare, cu o oră înainte de deschiderea Tîrgului și afluența este impresionantă pînă la ora închiderii. Un continuu furnicar de oameni, cu diferite preocupări și profesii, de diferite clase sociale, mișună în toate părțile atras de noutățile venite din toată lumea anume pentru a li se oferi generos, privirilor.

Pavilionul Romîniei la Tîrgul internațional de mostre din Izmir se bucură de un mare succes datorită atît calității și varietății exponatelor, cît și felului în care sînt prezentate.

Arh. Renzo CARĂUȘU

Pavilionul R.P.R. este vizitat de personalități ale vieții politice din Turcia.

PETROLUL SAHAREI

(Urmare din pag. 1)

Gazul algerian este livrat guvernului algerian pe bază de contract. Dacă cantitatea consumată într-o lună este cu cinci la sută mai mare decît acea stipulată în contract, atunci pentru surplusul consumat trebuie plătit un preț de zece ori mai mare decît acela contractat. Dacă această cantitate ajunge să fie cu zece la sută mai mare sau chiar mai mult decît aceea din contract, amenda reprezintă de 20 de ori prețul din contract. Datorită dificultăților pentru calculareа, lună de lună, a fluctuațiilor consumului de gaze, guvernul algerian a trebuit să plătească sume mari de bani drept amenzi în cursul primului an al „colaborării" sale cu monopolurile franceze. Contractele sînt întocmite într-așa o manieră pentru a sili guvernul să contracteze minimul posibil, astfel încît să fie obligat să plătească amenzile.

Dacă cineva va scormoni puțin dedesubtul nisipurilor din Sahara, neocolonialismul i se dezvăluie nu ca un termen abstract, ci ca un sistem care arde zilnic pe de o parte, milioane de metri cubi de gaze naturale — suficiente pentru înfăptuirea unor vaste proiecte de irigație — și obligă pe adevărații proprietari ai gazelor să plătească între 30 și 60 ori valoarea reală pentru ceea ce monopolurile catadixese să exploateze.

★

Cu o temperatură care atinge la Hassi Messouad aproape 55 grade la umbră, temperatură întărită de flăcările de la bateriile unde sînt arse gazele, simți o ușurare cînd pătrunzi în teritoriul „La Maison Verte", oaza verde creată de C.E.P.A. la principalul ei cartier general. De la sute de kilometri distanță a fost adus aici pămînt și copaci, iarbă pentru terenuri din Arabia Saudită, arbuști din regiunea mediteraneeană. Apa de băut și cea care alimentează grațioasa fîntînă din fața clădirii clubului cu aer condiționat este pompată de la o adîncime de 1 300 m. O insulă verde, răcoroasă, în marea arzîndă a deșertului. „Nu ar fi posibil să fie pompată mai multă apă și să se extindă zona verde ?" — am întrebat pe politicosul domn Coporal, după ce ăm fost informat mai înainte că Hassi Messouad se găsește situat de-asupra unui mare lac subteran cu apă proaspătă. „Da, a admis el, acest lucru ar fi posibil. Așa cum s-a constatat în cursul operațiilor de forare făcute de societate, apa ar fi suficientă pentru crearea a 35 de oaze fiecare avînd suprafața oazei Djelfa (situată la aproximativ 200 mile sud de Alger și având o suprafață de o dată și jumătate ca acea a Belgiei) dar ar fi extrem de costisitor și nu este o afacere a societății". „Afacerea noastră este petrolul" — mi-a reamintit. Afacerea companiei este să sape încă 2 000 m în adîncime, să aducă petrolul la suprafață și să-l scoată din țară cît mai repede posibil.

Principalele descoperiri ale petrolului din Sahara au fost făcute în anii 1956 și 1958. Începînd de la zero, în 1956, în 1961 au fost exportate 16 milioane tone de petrol, 20 milioane în 1962, ajungînd probabil la 25 milioane tone în acest an. Prin exploatarea petrolului din Sahara, se asigură două treimi din necesitățile de petrol ale Franței și mai rămîn pentru a se furniza anul acesta 7 milioane tone Germaniei occidentale, Italiei, Olandei și altor țări din Piața comună.

W. BURCHETT

Gazul care este ars la Hassi Messouad și Hassi R'Mel poate servi unor vaste proiecte de irigare care să aducă viață în deșert din lacurile subterane cunoscute că există în Sahara. În locul mijloacelor primitive folosite aici, în oaza Ghardaia, unde apa se află aproape de suprafață, stații moderne de pompare ar putea transforma viața poporului din Sahara

„NEWSWEEK" ȘI MINERII DIN CATAVI

Luna trecută, cetățenii micului orășel Catavi din Bolivia priveau amuzați la o scenă mai puțin obișnuită. Un grup de ordine al minerilor greviști obliga un cetățean străin să părăsească localitatea. Acesta protesta, se opunea, invoca statutul său de ziarist american, principal corespondent al revistei „Newsweek" în America latină. Nimeni nu-l mai asculta însă. Compromis datorită activității sale în Catavi, datorită amestecului său în treburi care nu-l priveau, mister Milan J. Kubic a fost silit să părăsească orășelul. Escortat afară din oraș, corespondentul a observat, furios, cum minerii greviști așează pichete pentru a-l împiedica să se înapoieze la Catavi...

Înapoiat la La Paz, capitala Boliviei, corespondentul și-a scris reportajul și l-a trimis redacției. Cum în Bolivia avusese tocmai loc o nouă criză de guvern, a doua din acest an, legată de criza din industria cositorului, „Newsweek" a publicat imediat reportajul. Titlul, foarte semnificativ — „Bolivia: revoltă în munți". Ce urmărea să dovedească prin reportajul său ? Că măsurile pe care le-a luat Bolivia în urmă cu un deceniu, după răscoala populară din aprilie 1952, de naționalizare a minelor de cositor, nu au fost bune. Că, în fapt, transformările radicale nu au nici un rost pe continentul american... „Bolivia — scrie Kubic — oferă o dovadă clasică a faptului că revoluția... nu este o soluție pentru un haos economic și social ca acela care domnește în cea mai mare parte a Americii latine. Cu 11 ani în urmă, Bolivia i-a izgonit pe magnații minelor de cositor... Principalul articol de export al Boliviei este cositorul. Cu toate că prețul pe piața mondială este stabil, tehnica și utilajul minier în Bolivia sînt învechite. Anul trecut, minele naționalizate au pierdut 16 milioane dolari. Iar minerii, muncitorii cu nivelul politic cel mai ridicat din Bolivia, nu cîștigă suficient ca să-și poată asigura traiul.

Cu alte cuvinte, corespondentul revistei „Newsweek" insinuează că naționalizarea și nu, doamne-ferește, monopolurile americane ar fi cauza mizeriei minerilor. Or, în realitate, politica monopolistă a cositorului este unul din factorii importanți ai situației grele în care se află minerii bolivieni.

Naționalizînd minele de cositor care aparțineau pînă în 1952 dinastiei Patino, autoritățile boliviene au constatat că acestea se află într-o situație mizerabilă, cu utilaje învechite, lipsite de instalații elementare. Fonduri pentru reutilare nu existau. Încercările de a obține credite americane au eșuat. Faptul că în țară nu existau cuptoare pentru topirea cositorului obliga Bolivia să vîndă concentratul care era abia ulterior topit în S.U.A. și alte țări capitaliste — ceea ce a însemnat pierderi pentru economia țării. Un inginer bolivian care a încercat să găsească un sistem de topire a cositorului a fost ucis...

Această situație a fost agravată de dumpingul american de cositor. S.U.A., care importă aproape întreaga cantitate de cositor exportată de Bolivia, și-au creat în ultimii ani mari rezerve din acest minereu, achizițiile masive determinînd o creștere a prețurilor pe piața internațională. După un timp, unele ziare americane au lansat o campanie împotriva Boliviei, învinuind-o de prețuri speculative. Avînd stocuri masive cumpărate la prețuri scăzute, o societate americană a aruncat brusc pe piața cositorului mari cantități din stocurile de rezervă, la prețuri mai mici decît cursul oficial la acea dată, producînd Boliviei pierderi de aproape 50 milioane dolari.

Dumpingul american de cositor a stîrnit în Bolivia un val de indignare. Au fost adresate proteste oficiale, președintele țării și-a amînat ostentativ o vizită în S.U.A Bedregul, președintele corporației miniere boliviene, a declarat la sfîrșitul lunii iunie că Bolivia se va retrage din Consiliul internațional al cositorului dacă S.U.A. vor pune în aplicare și în acest an hotărîrea lor de a vinde săptămînal 400 tone cositor din rezervele lor strategice, vînzare care „reprezintă o catastrofă pentru Bolivia".

Demersurile Boliviei nu au avut succes și, pentru a se putea menține pe piața internațională, Comibol, corporația minieră de stat, a hotărît să facă mai rentabile minele prin intensificarea muncii și concedierea treptată a 6 000 mineri. Organizațiile sindicale miniere au învinuit Comibolul că satisface cererea unor bănci americane, care condiționează acordarea unui împrumut de luarea unor astfel de măsuri.

Hotărîrea Comibolului a determinat pe muncitorii mineri să organizeze o mare grevă de protest, care a luat o deosebită amploare la Catavi, acolo unde s-a grăbit să vină și corespondentul revistei „Newsweek".

Încercînd să dovedească că naționalizarea minelor de cositor este cauza vieții grele a minerilor — deși, după cum s-a văzut sabotajul societăților americane este în primul rînd cauza crizei cositorului bolivian — Milan J. Kubic a fost nevoit totuși să povestească aspecte semnificative constatate de el în scurta perioadă petrecută la Catavi.

„În zori — scrie el — circa 5 000 de mineri, purtînd căști cafenii din material plastic și cu cisme, au mărșăluit pe drumul pietros de la mina „Secolul XX" pînă la clădirile administrației Comibol. Aici au manifestat în semn de protest împotriva concedierii a doi conducători sindicali comuniști și a amenințării cu concedierea a peste 1 000 de muncitori considerați ca fiind un surplus. Atunci cînd unul dintre conducătorii muncitorilor a strigat că Statele Unite dau ordine președintelui Paz și Comibolului, minerii au strigat în cor „Moarte imperialismului yankeu".

Înfățișarea orașului Catavi este foarte asemănătoare cu aceea pe care o avea în timpul baronului Simon Patino ; casele sale mohorîte de cărămidă se înșiră pe străzile în pantă cu monotonia severă a unei colonii pentru penalizați. Cîțiva copaci bordează unele dintre străzile murdare dar nici un fir de iarbă nu se vede nicăieri.

La 13 000 de picioare înălțime, aerul rarefiat este întotdeauna foarte rece. În fața sediului sindicatului împodobit cu secera și ciocanul, greviști vînjoși cu părul negru, ignorînd ploaia înghețată, discută nemulțumirile lor seculare. Unul din ei se lovește cu palma peste pîntece și spune: „Sîntem flămînzi".

Kulik povestește apoi că, potrivit declarațiilor unuia din medicii unui spital local, 35 la sută dintre copiii din Catavi suferă de tuberculoză și 40 la sută din numărul total al deceselor din oraș se înregistrează în rîndul copiilor sub vîrsta de doi ani. Corespondentul revistei „Newsweek" amintește de o convorbire a sa cu minerul Diaz. „La ușa colibei sale cu o singură cameră, Quiroga Diaz, în vîrstă de 34 de ani, muncitor necalificat la o fabrică de prelucrare a minereului, ridică capacele de pe două oale care fierb pe o sobă. Fiertura de cereale, spune el, este masa pentru cei cinci copii ; cei cîțiva cartofi sînt pentru el și pentru soția sa care este gravidă. „Sînt dator pentru fiecare haină pe care o port", spune Diaz.

Kubic povestește și despre condițiile de muncă din Catavi. „La marea fabrică de prelucrare a minereului din Catavi, care scoate cositor din grăunțele de minereu fărămițat, vîntul șuieră prin ferestrele sparte și prin spărturile din ziduri și ridică bucățile de tablă desprinse de pe acoperiș făcînd un mare zgomot. Punțile de trecere de-a lungul conveierelor de cauciuc uzate și din jurul mașinilor vechi de 40 de ani se clatină sub picioare și, în unele locuri, sînt spărturi care ar da oricărui responsabil cu securitatea muncii un atac de inimă. Afară există o curte cu fiare vechi ruginite unde minerii caută bucăți cu care să înlocuiască altele, chiar dacă nu se potrivesc tocmai bine ca formă"...

Articolul din „Newsweek", transmis de Milan J. Kubic, urmărește, evident, să discrediteze ideea naționalizării, să semene neîncrederea în transformările fundamentale pe care le cere stăruitor opinia publică din întreaga Americă latină. Numai că încercarea de a scoate basma curată marile societăți americane care frînează dezvoltarea economică a Boliviei și a altor țări e o încercare fără sorți de izbîndă.

Ar fi putut să-l convingă aceasta măcar experiența plecării sale precipitate din Catavi...

U. VĂLUREANU

O gravă problemă socială a S.U.A.

Revelațiile unei reviste americane

Un titlu pe întreaga copertă a ultimului număr al binecunoscutei reviste americane „U. S. News and World Report" atrage atenția cititorilor asupra articolului considerat de redacția revistei ca cel mai important. El sună ca un adevărat semnal de alarmă, avertizînd despre primejdia creșterii criminalității în Statele Unite pe care autoritățile n-o mai pot stăvili : „Criminalitatea în S.U.A. scapă din mîini ?"

Titlul se repetă și în interiorul revistei pe două pagini, avînd alături un grafic sugestiv pe care se poate citi : „În anii 1958—1962, populația S.U.A. a crescut cu 7 la sută. Crimele în S.U.A. au crescut cu 27 la sută. Astfel numărul crimelor crește aproximativ de 4 ori mai repede decît populația. Crimele se dezvoltă pe scară națională".

Articolul este bogat ilustrat cu grafice, întocmite pe bază de date furnizate de F.B.I. (Biroul Federal de Investigații) care cuprind cifre și fapte într-adevăr alarmante. Primul din ele, intitulat „Unde crește cel mai repede numărul crimelor — Crimele din 1962 comparate cu cele din 1961" arată :

„Orașe cu peste 1 milion de oameni — crește cu 6,0 la sută. Orașe cu 500 000 pînă la 1 milion de oameni — crește cu 10,9 la sută. Orașe cu 250 000 pînă la 500 000 oameni — crește cu 5,5 la sută. Orașe cu 100 000 pînă la 250 000 oameni — crește cu 4,9 la sută. Orașe cu 50 000 pînă la 100 000 oameni — crește cu 6,6 la sută. Orașe cu 25 000 pînă la 50 000 oameni — crește cu 6,9 la sută.

Alte două grafice alăturate înfățișează : unul, creșterea, în cursul anilor 1956—1962, a numărului jafurilor la bănci (inclusiv instituțiile de economii și împrumuturi). „Jafurile la bănci s-au triplat aproape în curs de 6 ani" — scrie pe grafic, afirmația fiind demonstrată prin cifre ; celălalt înfățișează delapidările (inclusiv în bănci și alte instituții financiare) în cursul aceleiași perioade. „Delapidările s-au dublat, aproape, din 1956" — scrie pe acest grafic.

Urmează alte două grafice. Primul se referă la jafurile în general, care au crescut, din 1958 pînă în 1962 cu 15 la sută, adică de la 82 500 la 95 260. Al doilea la atacuri care au crescut de la 118 000 în 1958 la 139 600 în 1962.

Un grafic deosebit de impresionant e cel ce arată — citîm inscripția — : „Criminalitatea în rîndurile tineretului : creștere rapidă. În 1962 arestarea tinerilor sub 18 ani a crescut cu 9 la sută". Aflăm din acest grafic că din numărul total al tinerilor care au putut fi arestați în cursul anului trecut, 62 la sută au comis furturi de mașini ; 51 la sută alte furturi ; 49 la sută spargeri ; 29 la sută jafuri armate ; 19 la sută violuri prin forță ; 13 la sută atacuri grave ; 8 la sută asasinate și omucideri, nu din neglijență.

Ultimul grafic, poate cel mai grăitor din toate arată de ce străzile multor orașe americane au devenit primejdioase pentru trecătorii singurateci, mai cu seamă după lăsarea întunericului. Graficul intitulat „Crime pe stradă : în ce ordine se află cele mai mari 20 de orașe" arată, pe baza datelor furnizate de Biroul Federal de Investigații, numărul atacurilor (în stînga graficului) și al jafurilor armate (în dreapta graficului) comise în anul 1962 la fiecare o sută de mii de locuitori, în cele mai mari centre urbane din S.U.A. După cum se vede, în capul listei primei categorii se află capitala țării, Washingtonul, unde s-au comis anul trecut 393,3 atacuri la fiecare 100.000 de locuitori (Washingtonul are aproape 2 milioane de locuitori) iar în capul listei celei de a doua categorii se află Chicago (cu o populație de circa 6 milioane de locuitori) unde s-au comis anul trecut 523,3 jafuri armate la fiecare 100.000 de locuitori.

Articolul din „U.S. News and World Report" cuprinde multe fapte interesante cu privire la proporțiile deosebite luate de criminalitatea din Statele Unte. Dar autorul dă greș în momentul cînd, încercînd să analizeze cauzele acestei situații grave le caută numai în diferite defecte ale legislației și ale organizării justiției S.U.A., a lipsei unui sprijin suficient acordat de autorități și de populație poliției etc. El nu vede cauzele sociale, adevăratele cauze ale acestei situații care rezidă în însăși sistemul capitalist ce generează criminalitatea, în șomajul de masă, în lipsa de educare a tinerei generații, în nivelul moral scăzut al maselor largi, stare specifică societății capitaliste.

Iată ce se spune printre altele în articolul apărut în „U.S. News and World Report" :

„Criminalitatea din Statele Unite care

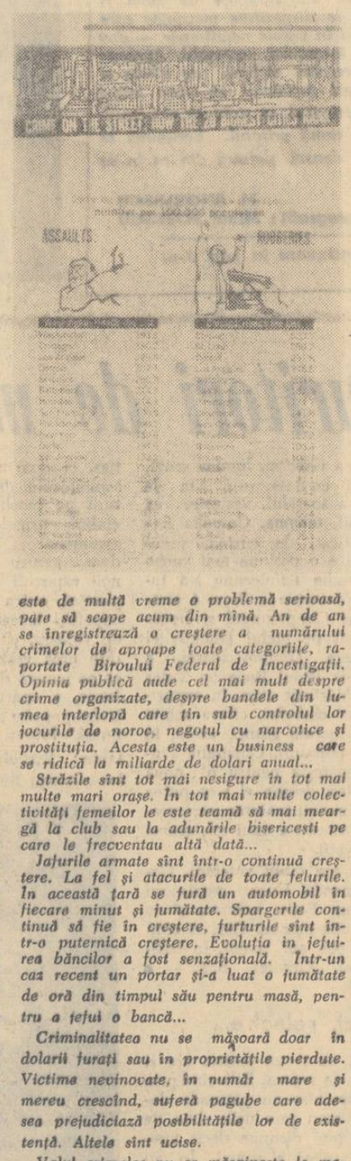

este de multă vreme o problemă serioasă, pare să scape acum din mînă. An de an se înregistrează o creștere a numărului crimelor de aproape toate categoriile, raportate Biroului Federal de Incestigații. Opinia publică aude cel mai mult despre crime organizate, despre bandele din lumea interlopă care țin sub controlul lor jocurile de noroc, negoțul cu narcotice și prostituția. Acesta este un business care se ridică la miliarde de dolari anual...

Străzile sînt tot mai nesigure în tot mai multe mari orașe. În tot mai multe colectivități femeilor le este teamă să mai meargă la club sau la adunările bisericești pe care le frecventau altă dată...

Jafurile armate sînt într-o continuă creștere. La fel și atacurile de toate felurile. În această țară se fură un automobil în fiecare minut și jumătate. Spargerile continuă să fie în creștere, furturile sînt într-o puternică creștere. Evoluția în jefuirea băncilor a fost senzațională. Într-un caz recent un portar și-a luat o jumătate de oră din timpul său pentru masă, pentru a jefui o bancă...

Criminalitatea nu se măsoară doar în dolarii furați sau în proprietățile pierdute. Victime nevinovate, în număr mare și mereu crescînd, suferă pagube care adesea prejudiciază postbilitățile lor de existență. Altele sînt ucise.

Valul crimelor nu se mărginește la marile orașe. Cifrele oficiale cu privire la criminalitate arată că ea se extinde tot mai mult asupra suburbiilor și apare și în localități mai mici.

Se pare că aproape pretutindeni tineretul este în tot mai mare măsură răspunzător pentru creșterea criminalității. În 1962, arestarea persoanelor sub vîrsta de 18 ani a crescut cu 9 la sută. Creșterea criminalității în rîndurile tineretului se extinde în toate domeniile actelor criminale".

În continuare, autorul articolului înșiră o serie de cauze cărora, după părerea sa, li s-ar datora această situație. În sprijinul „tezei" sale că una din aceste cauze ar fi deficiențele legislației, îl citează pe Orlando W. Wilson, unul din conducătorii poliției din Chicago care a afirmat : „Criminalitatea copleșește societatea noastră... În numele protecției libertăților individuale (!) noi permitem atîtor chestiuni tehnice să se furișeze în sistemul justiției criminalistice încît noi nu mai condamnăm un număr suficient de mare de criminali vinovați".

„La Washington unde crimele de stradă continuă să sporească în mod ferm — scrie autorul mai departe — Curtea Supremă a Statelor Unite și instanțele inferioare sînt neliniștite cu privire la drepturile de care se bucură criminalii. Ele sînt neliniștite din cauza metodelor de arestare și a chestionării de către poliție a celor suspectați de crime. Robert V. Murray, șeful poliției capitalei a afirmat că oamenii săi sînt „frustați" de restricțiile de care se ciocnesc eforturile lor de a impune legea și de deciziile curții... «Criminalul are posibilitatea de a avea mai multă protecție decît cetățeanul obișnuit — spune Murray»..."

Autorul articolului se plînge că la multe instanțe juridice există tendința de a nu-i considera pe criminali drept criminali ci ca persoane „bolnave mintal" care au nevoie de tratament psihiatric sau că criminalii, chiar cei ce ajung să fie condamnați, se bucură de mult prea multă îndulgență, ceea ce se întîmplă în special în cazul criminalilor din rîndurile tineretului. În sprijinul acestei din urmă afirmații autorul citează o oficialitate din rîndurile F.B.I.-ului care i-a spus : „Fiecare fișă din dosarele noastre relatează povestea unui om, în special fișele tinerilor infractori, atunci cînd ea intră în dosar. În numeroase cazuri veți vedea că acest dosar se dezvoltă. Întîi copilul va fura o mașină. Apoi el se va strădui să facă o spargere la o stație de aprovizionare cu benzină. Apoi, dacă după aceasta s-a arătat din nou îndulgență sau a fost închis pentru un scurt termen, veți afla că această persoană a comis un viol, un atac grav — sau ceva de acest fel — pînă cînd ajunge să comită crime mai serioase"...

În încheiere autorul articolului din „U.S. News and World Report" arată că în prezent există mulți judecători și instanțe americane care au ajuns la părerea că trebuie să fie mult mai severi în atitudinea lor față de criminalitatea din Statele Unite. „Dar între aceste oficialități și cele care aplică legea — scrie revista — domnește prea puțin optimism că valul criminalității care subminează acum America va scădea în viitorul apropiat".

S-A NĂSCUT UN ALFABET

Bhan Pho este un sat de munte din extremitatea de nord a R. D. Vietnam. Casele lui, care se află la o altitudine de 1200 de metri și chiar mai sus, sînt dispuse pe o suprafață de 50 de kilometri pătrați. Din cei 900 de locuitori ai acestui sat, un număr de 880 de oameni aparțin minorității naționale meo.

Pînă nu de mult, acești locuitori ai înălțimilor au dus o viață aproape primitivă și au fost lipsiți de o scriere proprie. Potrivit unei triste legende, nemuritorul trimis de „cer" pentru a învăța să scrie pe cîțiva oameni mai luminați din Vietnam s-a lăsat păgubaș în fața urcușului anevoios și a lăsat populația meo în ignoranță. Referindu-se la acest mit, bătrînii sau-neau cu tristețe : „Asta e voia cerului. Noi nu vom avea niciodată o scriere proprie".

În vremea dominației colonialiste, misionarii străini, în dorința de a cîștiga încrederea acestor locuitori ai munților, au încercat, dar fără succes, să-i înzestreze cu un alfabet. Această acțiune a fost însă dusă la bun sfîrșit abia după eliberarea țării, în anii regimului democrat popular. Manifestînd mai multă grijă pentru cultura compatrioților lor decît comozii „nemuritori" și misionari coloniali, oamenii de cultură vietnamezi nu au ezitat să escaladeze munții și să locuiască pe culmile lor, pentru a-și aprofunda cunoștințele asupra dialectului populației meo și să creeze pentru prima oară în istoria ei, un alfabet, care deschide perspectivele unei vieți noi, luminoase pentru locuitorii acestor meleaguri.

După o perioadă de mai puțin de un an de la crearea alfabetului, cei 286 de locuitori ai ținutului, între 12 și 40 de ani, au învățat să scrie și să citească în alfabetul lor. Primul succes pe această cale l-a constituit lichidarea analfabetismului în satul Bhan Pho. Mulți dintre localnici iau parte acum la transcrierea cîntecelor populare în alfabetul meo. Ei pot de acum coresponda cu prietenii, pot citi diferitele comunicări și publicații, pot să-și noteze diverse lucruri, se pot înarma mai bine cu cunoștințe politice, economice și culturale.

meridiane

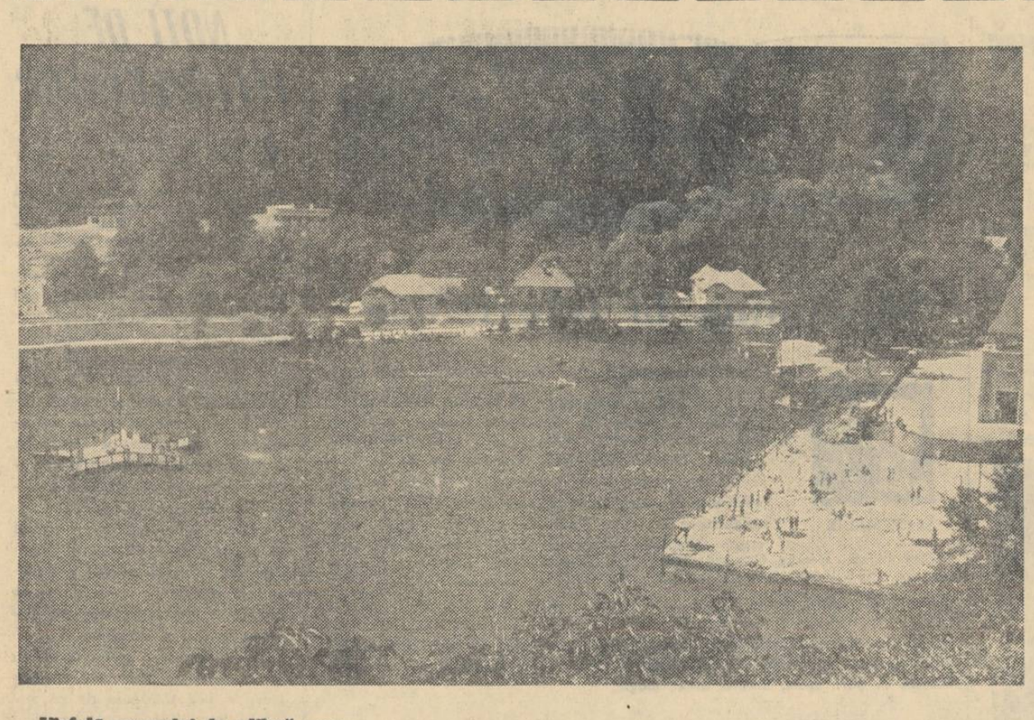

Aripi de ciment şi piatră

(Urmare din pag. 1)

lucrărilor şi nu-l părăsesc decît după terminarea lucrărilor.

Sub aşternutul de asfalt sînt cantităţi uriaşe de pămînt şi cantităţi uriaşe de piatră, — dar privită pe de-asupra şoseaua pare subţire şi uşoară, ca toarsă din lumina unui revărsat de zori. Sînt cuprinse în ea legile zborului drept, legile razei de soare; fiecare segment este o ecuaţie complicată de vînturi, de viteze, de lupte cu inerţia şi cu gravitaţia... Cîte legi ale zborului, ale fizicii, ale mecanicii, legi ale naturii şi ale frumosului îmbină în trupul ei subţire o şosea ca asta!?

Aci urcă prelung, sinuos, dar vertiginos, pentru ca să-ţi dea senzaţia înălţării, a zborului în cer; aci se aşterne dreaptă, biruitoare pe deasupra culmilor, pe deasupra valurilor zbuciumate ale ţinutului; aci coboară prelung şi drept dar fără şovăire, expunîndu-se privirii ameţitoare, făcînd să se desfacă şi în tine nişte aripi. Aici unduieşte printre lanuri, avînd ea însăşi luciul şi supleţea unui rîu harnic, reflexele imensităţii de grîu, aci avîntîndu-se parcă, deasupra întregii lumi, se aşterne vîntului „ca iarba cîmpului", pînă departe, pe altă culme, întocmai ca un cablu de înaltă tensiune întins între doi stîlpi. Reţele telegrafice dese, reţele de înaltă tensiune o însoţesc pe distanţe lungi, apoi se depărtează pentru ca să se întoarcă la ea, să-i treacă pe deasupra, ca nişte ghirlande sărbătoreşti. Şiruri de arbori tineri — două şiruri de arbori tineri şi robuşti o însoţesc, pe o margine şi pe alta, credincioşi şi statornici, făcînd parte din fiinţa ei, împrumutîndu-i o latură gingaşă a inimii omeneşti.

Care parte din această şosea e mai frumoasă, mai atrăgătoare? Nici una nu este lipsită de fior, de farmec. La cîţiva kilometri de Tulcea s-ar părea că clocotişul de dealuri au s-o intimideze şi au s-o întoarcă: trupul subţire al şoselei arcuieşte însă ca un oţel nobil şi descriind o elipsă de rachetă pe coasta sălbatică, pe deasupra văilor fără sfîrşit, ţişneşte pe culme şi se aruncă mai departe, setoasă de privelişti. Trece severă şi graţioasă, urmărită îndelung de privirile tainice, îndepărtate ale uriaşului Denis-Tepe; săgetează cu unduiri uşoare ca un cîrd de şalăi de argint pe marginea lacului Zebil (cu bogate crescătorii de şalău); trimite un zîmbet prietenos uriaşei cariere de piatră „Zebil", se întunecă puţin prin dreptul cetăţii Heracleea; prin codrii Babadagului se face căprioară şi se alintă prin pădurea înaltă, printre poienele înţesate cu stupi de albine. Şi urcă deasupra, înfiorată de depărtări, devenită numai sete de zbor, zvîcnire uşoară peste spaţii largi aşternute parcă anume în calea ei. Şosea şi privelişti, sate şi văi şi dealuri, totul se alcătuieşte şi se contopeşte într-o singură unitate: perspectiva uriaşă, cîmpul de forţă al unor dimensiuni copleşitoare.

Pe o parte, pe mulţi kilometri, priveşti în adîncimea orbitoare a unui lan de grîu căruia nu-i zăreşti marginile şi în mijlocul căruia navighează încet formaţii de combine. Se profilează pe zare grupuri compacte de oameni şi maşini, ca nişte insule plutitoare, mici, în imensitatea tulbure şi fierbinte. De cealaltă parte a şoselei e un lan imens de porumb negru, fosnitor, întinzîndu-se pe şaua unor văi fără sfîrşit: apoi o livadă, apoi o podgorie şi iarăşi un lan scăpărător de grîu, amintind întinderea mării cu convoaie de combine călătorind în direcţii diferite. Şi din nou un lan cu mirişti presărat cu ciudate baloturi galbene şi mai departe, pe zare şi după ce cobori dincolo, apar iarăşi vaste revărsări galbene, vaste inundaţii negre ale porumburilor, şuvoaie tulburi ale arăturilor, cuprinzînd în ele, ca pe nişte ostroave strălucitoare, sate, staţiuni de maşini, oraşelele albe ale gostaturilor şi colectivelor. Ca un pod subţire — şoseaua străbate o mare adîncă, zbuciumată, care îşi arată în depărtări creştete de munţi întunecaţi, dealuri stîncoase sau nori enigmatici, prăpăstioşi.

Şi îţi dai seama, descoperi ceea ce, nelămurit, simţi de fapt, tot timpul — că aşa, numai aşa este ea întreagă, şoseaua; cu aceste imensităţi de lanuri şi plantaţii împrejurul ei, ea străbătîndu-le ca un fir albastru. Toate aceste privelişti imense şi roditoare fac parte din fiinţa ei, din construcţia şi din compoziţia amplă a acestei şosele; toate aceste uriaşe privelişti de lanuri din adîncul Dobrogei şi pînă departe, pe unde fulgeră din loc în loc întinderea lanurilor şi a mării — toate acestea sînt aripile uriaşe ale acestei şosele.

Şoseaua aceasta este o frumuseţe străbătînd printre alte mari frumuseţi, închegată din ele şi confundîndu-se cu ele, transformînd călătoria, drumul lung, anevoios, în emoţie de artă, în încîntare. Absorbit şi inspirat, la volanul camionului sau autobuzului său, şoferul străbate acest drum, ca un dirijor la pupitrul unei ample orchestre răspîndită în priveliştile uriaşe din jur.

La capătul acestei şosele, îţi vor reveni, întocmai ca nişte părţi dintr-o simfonie, acele zboruri peste dealuri, acele şiruri neîntrerupte de arbori tineri, acele lanuri imense, galbene, cu combine în ele, şi acele văi şi platouri întunecate de verdele porumbului; acele culmi de pe care ai putut privi în depărtare marea de lanuri şi sclipirile ceţoase ale mării adevărate şi coşurile fabricilor de la Medgidia şi gigantul de la Năvodari şi podgoriile de la Murfatlar şi termocentrala Ovidiu — şi încă o infinitate de lucruri. Eşti fericit că ai străbătut-o; îţi pare rău că s-a terminat. Nu este aceasta năzuinţa adevăratei opere de artă: să-ţi pară rău că s-a terminat, să te gîndeşti s-o mai parcurgi o dată?...

La capătul acestei şosele ne întîmpină complicata geometrie de lumini a marelui oraş, oglindit, multiplicat de mare — Mamaia, Constanţa — litoralul. Purtate de valuri, şuvoaiele de constelaţii ale oraşului devin o nesfîrşită văpaie curată şi înaltă.

Traian COŞOVEI

„Salutări de la Tuşnad-Băi..."

„Vîrful" sezonului de odihnă e pe terminate, dar la Tuşnad-Băi afluenţa celor veniţi să se recreeze ori să-şi refacă sănătatea, continuă să fie încă mare. Iar acest fapt este pe deplin explicabil: Tuşnadul este o staţiune care îşi deschide porţile la 1 ianuarie şi nu le mai închide niciodată.

Dintre toate staţiunile de munte, Tuşnadul este poate cea mai solicitată. După cum litoralul atrage pe iubitorii de mare, tot aşa Tuşnadul este un punct de atracţie pentru acei care, în zilele toride de vară, caută răcoarea munţilor. Din cele 2 170 de locuri de care dispune staţiunea, 650 sînt sanatoriale. Astenicii şi suferinzii de boli ale aparatului cardio-vascular găsesc la Tuşnad, în orice anotimp, posibilităţi eficace de tămăduire.

1

2

3

Dar la Tuşnad nu vin numai suferinzii. Majoritatea acelora care îşi petrec concediul de odihnă în această staţiune, sînt oameni sănătoşi. Pe ei îi atrag pitorescul staţiunii, aerul şi pădurile de brazi, apa şi frumuseţile împrejurimilor. Nu-i de mirare deci, că numai în anul acesta, de la 1 ianuarie şi pînă la sfîrşitul lunii august, Tuşnad Băi a găzduit peste 16 000 de oameni, sau cum a explicat într-un termen de specialitate directorul staţiunii, tov. Iosif Wolff, peste 200 000 de oameni-zile. Desigur, în rîndul acestora nu intră persoanele care şi-au petrecut concediul la Tuşnad pe cont propriu şi al căror număr este destul de mare.

Pentru buna deservire a celor veniţi la odihnă şi tratament, staţiunea dispune de: 5 cantine, un cabinet medical deservit de 16 medici şi de cadre medii sanitare, un cinematograf cu ecran lat la care filmele se schimbă de trei ori pe săptămînă, o sală de spectacole, alta de dans, club, sală de ping-pong, bibliotecă, teren de sport (volei, fotbal, baschet), ştrand pe malul lacului Ciucaş, băi mezotermale, băi calde.

Administraţia staţiunii se străduieşte, în funcţie de mijloacele de care dispune, să asigure celor veniţi la odihnă şi tratament cele mai bune condiţii. În majoritatea cazurilor reuşeşte să satisfacă cerinţele vizitatorilor care părăsesc staţiunea mulţumiţi.

În plin sezon de odihnă am făcut o vizită la Tuşnad-Băi. Cîteva secvenţe din viaţa acestei staţiuni le-am înregistrat în imaginile publicate în pagina noastră:

După ce în dreptul semaforului locomotiva a fluierat prelung şi ţipător anunţîndu-şi sosirea, trenul şi-a încetinit viteza oprindu-se în gară. Nerăbdători să se vadă jos, oamenii au dat năvală ca din gură de tun, ocupînd peronul. Lăsînd bagajele din mînă, au răsuflat uşuraţi: „În sfîrşit, am ajuns!".

Au privit în dreapta, în stînga, înapoi la ferestrele vagoanelor din care au coborît şi s-au îndreptat spre ieşire. Primul contact cu staţiunea a fost plăcut. O placardă fixată în faţa gării le-a adus salutul gazdelor: „BINE AŢI VENIT LA ODIHNĂ OAMENI AI MUNCII!".

Apoi, delegaţi ai administraţiei staţiunii, avînd ca semn de recunoaştere o banderolă roşie pe braţ, i-au întîmpinat ospitalier pentru a-i conduce spre biroul de primire şi repartizare. (Fotografia 1).

„Bagajele! Ce ne facem cu bagajele?". Exclamaţiile acestea, denotînd şi impacientare şi disperare, aparţineau mai mult persoanelor de gen feminin care au socotit potrivit să aducă cu ele întreaga garderobă. Spaima a fost însă zadarnică: cărucioarele aşteptau în dosul gării şi după cum se vede sînt destul de încăpătoare. (Fotografia 2).

„Tocmai aici în pădure, departe de centru? Nu stăm, tovarăşe director. Daţi-ne banii înapoi şi plecăm acasă!".

Degeaba explică tovarăşul Wolff că în centru sînt locuri sanatoriale, că aici în sectorul 5 există o cameră cu 3 paturi, apă la chiuvetă, că e aer bun şi răcoare, că la dispoziţia vilegiaturiştilor se află o cantină-bufet, iar pînă în centru nu se face pe jos decît 15 minute. Familia Gheorghe Gheorghe — soţul, impiegat de mişcare la staţia C.F.R. Giurgiu Nord — se lasă greu convinsă. În ajutorul directorului vin însă pensionarii mai vechi ai vilei — Elena Raţiu şi I. Porumbăceanu, lucrătoare la O.C.L. Sighişoara, Evghenia Ciohoreanu, funcţionară şi alţii. „Nu vă îngrijoraţi tovarăşi — spun ele. Şi noi am zis la început că n-o să stăm aici pentru că-i departe. Dar acum n-am vrea să ne mai mutăm în alt loc. Lăsaţi că o să vă fie bine, o să vedeţi".

Intervenţia a fost salutară. Familia Gheorghe a ţinut să se pozeze chiar în faţa acestei vile „îndepărtate", cu pensionarele mai vechi şi cu directorul staţiunii pe care, pînă atunci „l-ar fi mîncat de viu", nu altceva... (Fotografia 3).

„Munte, munte, dar e cald şi aici. Ce ne facem fetelor? Să mergem la băile mezotermale? Dar apa de acolo e caldă... Ştiţi ce? Mai bine haideţi la lacul Ciucaş!". Lacul acesta reprezintă unul din punctele de atracţie ale staţiunii. „Îmi şade bine? Nu, nu sînt sirenă, ci o simplă dispeceră la Întreprinderea comunală orăşenească din Arad. Mă cheamă Elena Micşa şi am 25 de ani. Sînt aici la Tuşnad de numai cinci zile şi pot repeta şi eu formula laconică a cosmonauţilor: „Mă simt bine!". (Fotografia 4).

Excursii, excursii! Cîte locuri pitoreşti, atrăgătoare înconjoară Tuşnadul! Stînca Şoimilor, izvoarele Liudmila, locul Şapte izvoare. Dar la Tuşnad se organizează excursii colective chiar şi la locuri mai îndepărtate: Lacul Roşu, cabana Harghita, Piatra Singuratică, Poiana Braşov, Sinaia. Totuşi, lacul vulcanic Sfînta Ana, mai aproape de Tuşnad, este cel mai vizitat. (Fotografia 5).

Concediul se apropie de sfîrşit. Oare cum poate fi prelungit? Oh, nu se poate. Dar nu-i nimic. La anul vor veni din nou. Pînă atunci nu strică o raită pe la piaţă. Obiectele de artizanat cu inscripţia „Amintire de la Tuşnad 1963", stau la dispoziţia tuturor! O vază de lut, frumos colorată, un bibelou, un ursuleţ şi chiar o şapcă de iască, lucrată cu măiestrie de meşterii locali, vor aduce aminte oamenilor de frumoasele zile de odihnă petrecute în încîntătoarea staţiune Tuşnad-Băi. (Fotografia 6).

Text şi fotografii: Vasile INOAN

4

5

6

CRONICĂ DE SEPTEMBRIE

Te aştept de-o vară-ntreagă
Toamnă rodnică şi dragă
Ca un vechi îndrăgostit!
Parcă te şi văd zglobie
Cu cosiţa argintie
Şi cu struguri pe tipsie
La ospăţ de „bun venit".

Vara asta, bunăoară
Mă făcusem foc şi pară
De atîta aşteptat.
Harnic, dis de dimineaţă
Stam la centrul meu de gheaţă
Dornic să te văd la faţă,
Năduşit şi transpirat.

Zilele caniculare
Şi „la umbră şi la soare"
Cu atîtea grade-n plus!
M-au gonit mereu spre tine
Ochii să ţi-i văd în fine
Cu sclipiri diamantine
De fiorul lor, sedus!

Astăzi îţi şi dau de ştire:
Sînt prezent la întîlnire
Poate chiar în... pardesiu.
(De-astă iarnă stă stingher
La „Luceafăru"-n cuier)
Totuşi pîn-la urmă sper,
Curăţat, cu el să viu.

Ca să nu-mi mai faci figura
Îmi refac complect dantura
Mi-am pierdut aproape vara...
Mustăriile mă cheamă.
Cum sînt dornic de pastramă
De-aia vezi de bună seamă
Mă duc zilnic la „Dentara".

Te aştept de-o vară-ntreagă
Toamnă rodnică şi dragă
Ca un vechi îndrăgostit.
Dacă nu mă crezi (ai proba),
Mi-a văzut coşarul soba
Să fiu bine... pregătit!

D. TABACU

FRUMOSUL ÎN SAT

Era seară cînd am ajuns la Vărşand, o comună din regiunea Crişana. Oamenii se întorceau de pe cîmpuri şi satul i-a întîmpinat cu un aer răcoros. O stropitoare cu tracţiune animală, împroşca apă pe ulîţele satului. Mica cisternă s-a oprit în dreptul fîntînii arteziene, s-a alimentat şi iarăşi a pornit mai departe pe străzile satului.

Oricît de neatent ai fi, nu se poate să nu observi un lucru atît de obişnuit în urbea citadină dar aici la Vărşand inedit. Pe străzile satului, din loc în loc, sînt aşezate coşuleţe pentru gunoi care te îmbie să păstrezi curăţenia.

Dar nu numai aceste două fapte reprezintă noul în Vărşand. Să o pornim pe cîmp, să ne aruncăm privirea peste cele 805 ha. de păşune cu iarba mereu proaspătă. Ele au fost curăţite de 2 ori în acest an prin munca patriotică a cetăţenilor, care au avut în frunte lor pe deputaţii Dumitru Mureşan, Maria Chiş, Elisabeta Alexuşa şi alţii. Peste 500 de cetăţeni şi-au adus contribuţia la amenajarea a 48.000 m.p. de stradă, la curăţitul şanţurilor, la plantarea celor 1.200 de pomi ornamentali, sau la lucrările pentru recuperarea a 7 ha. de teren neproductiv.

Sînt realizări la care şi-au adus contribuţia toţi locuitorii satului.

Bineînţeles că nu întotdeauna a existat la fiecare vărşandan această chemare pentru frumos. Mi se arată casele care strălucesc de curăţenie şi secretarul sfatului popular comunal Ştefan Mateuţ îmi povesteşte că în urmă cu vreo trei ani, cînd a început la Vărşand bătălia pentru frumos, existau unii cetăţeni care manifestau pasivitate la chemarea deputaţilor, ba mai mult nu-şi aranjau nici propria lor casă. Unei femei a cărei casă rămăsese singura nevăruită, i s-a acordat ajutor. Într-o zi cîteva femei, înarmate cu găleţi cu var şi perii, au poposit şi la această casă şi au făcut-o lună. Această lecţie a prins bine.

Ar mai fi aici, la realizările prezente, de vorbit despre noul magazin modern.

Dar pe măsură ce se termina o lucrare, pe măsură ce s-a realizat ceva, vin în adunările comitetelor de cetăţeni noi propuneri, menite să desăvîrşească frumosul, să-l îmbine în mod armonios cu utilul. În afară de construirea la Vărşani a 2 săli de clasă, a unui dispensar, a unui bufet modern, a unei grădini de vară, şi a unei frizerii, se va continua plantarea pomilor ornamentali, se vor pietrui şanţurile şi în mijlocul satului va fi amenajat un parc.

Deocamdată! În viitor cine ştie cîte alte înfăptuiri vor prinde viaţă în Vărşand.

I. Rusu-ŞIRIANU

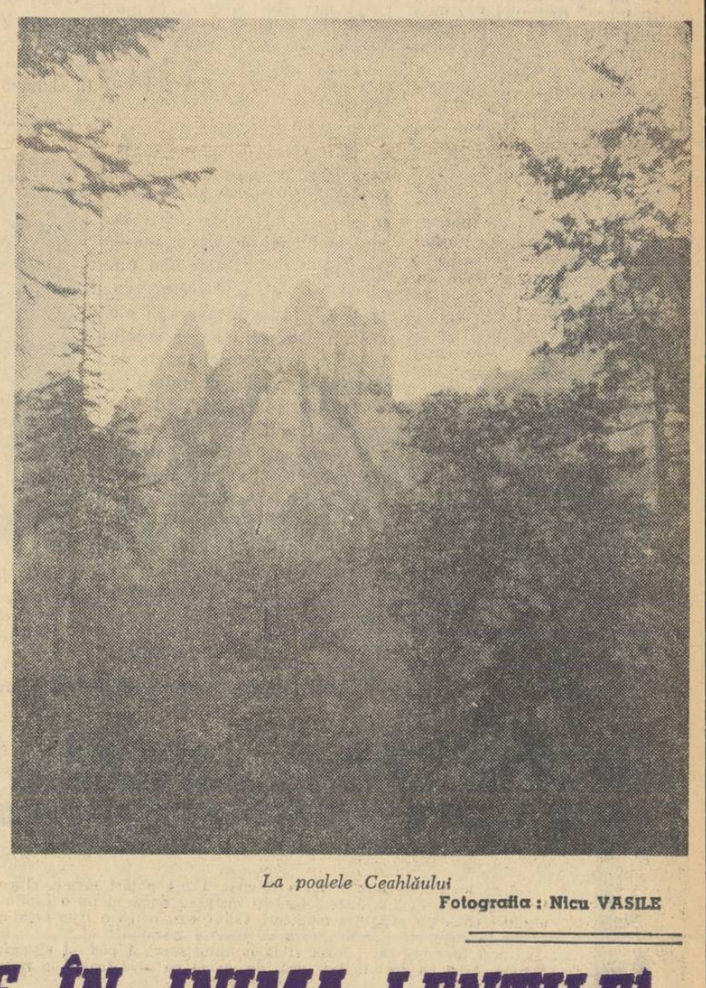

La poalele Ceahlăului
Fotografia: Nicu VASILE

CĂLĂTORIE ÎN INIMA LENTILEI

(Urmare din pag. 1)

Din cînd în cînd, la răstimpuri doar de ei ştiute, oamenii potolesc neastîmpărul „miinilor" controlînd obţinerea centrului optic, inima lentilei, cum îl numesc făuritorii ei, vrînd parcă prin aceasta să-şi însufleţească opera. Şi numai dacă inima „bate regulat", lentilele părăsesc sala cea mare.

Mare sau mică, singură sau în ordonată grupare, lentila pătrunde tot mai mult în domeniile muncii şi ale desfătării. Spitalele şi şcolile, cinematografele şi căminele culturale, satele şi oraşele, primesc mii de aparate optice, de la simpla lupă filatelică pînă la complicatul proiector de 35 mm al marilor ecrane.

Tot lentila zmulge clipei vremelnice frînturi de viaţă, împletite cu frînturi ale nemărginitului spaţiu, pentru a le da apoi spre păstrare veşnicului timp.

Sticla opacă a începutului de drum şi-a aflat rostul iar cei ce i-au înlesnit urcuşul către piscul rivnit al preciziei, îmbrăcaţi în salopeta albastră a atelierului sau în halatul alb al laboratorului, o urmăresc cu neîntreruptă ocrotire.

Intrînd din încăpere-n încăpere, te întîmpină cînd puternicul zgomot ca-n sala unei rotative, cînd profunda linişte ce-ţi aminteşte de marile muzee, dar, pretutindeni, descoperi concentrarea în muncă, împletită cu voia bună a muncitorilor de la Industria Optică Română.

Maistrul-controlor, Dumitru Stan, ne-a însoţit în vizita noastră. Cunoscător al întregii filiere, călăuza noastră ne-a dat toate lămuririle, înlesnindu-ne totodată să cunoaştem şi alte realizări ale uzinei.

El se opreşte în faţa unui banc pentru verificarea focarelor şi — cu reţinută mîndrie — ne spune că este proiectat şi construit în întregime la I.O.R. Mîndria este însă şi a noastră, a tuturor. De altfel, cu puţin timp înainte, am avut prilejul să admirăm aparate mult mai complicate. Între acestea ne-au reţinut atenţia un complex pentru cabinetele de stomatologie, complex în care frumosul este armonios îmbinat cu perfecţiunea practicului şi căruia, i s-a dat denumirea de „Unit dentar" şi — tot din domeniul medicinei — realizarea doctorului Ştefan Dorobanţu, Electrodermatomul, folosit în chirurgia estetică. Muncitorii, tehnicienii, inginerii, în avîntul lor spre mai bine, se străduiesc să aducă noi şi noi îmbunătăţiri în procesul de muncă, pentru ca toate lucrările să fie terminate la timp şi înainte de timp. Pornind de la fireştile fapte din viaţă, în marea bătălie a noului cu vechiul, ei cuceresc neîncetat înalte cote ale schimbării orelor în minute.

Intrăm în alt atelier, păstrînd în ochi imaginea frămîntării minţii pentru uşurarea în muncă — şi pe aceea a masivităţii blocurilor, în pol opus cu ceea ce ni se înfăţişează la „pupitrele sălii de înaltă precizie", în faţa cărora stau aşezaţi cîţiva muncitori ce minuiesc cu uimitoare repeziciune, un fel de beţişoare în jurul dispozitivelor speciale, acţionate prin pedale ca de orgă.

Curios! Parcă nimic nu e înrudit cu lentila. Şi totuşi...

În vîrful acestor beţişoare de mărimea creionului se află un grăunte de sticlă. Văzîndu-l undeva, izolat, l-ai crede diamant, dar aflînd că nu-i decît un „ciob" de sticlă curată, l-ai arunca nepăsător, azvîrlind astfel una dintre cele mai mărunte lentile — 470 bucăţi cîntăresc abia un gram — lentilă care măreşte de 90 de ori în ansamblul microscopului de laborator.

„Microscopica" lentilă ne urmăreşte, iar curiozitatea ne îndeamnă să cunoaştem locul ei în aparat.

La rugămintea noastră, sîntem conduşi în secţia de montaj.

Ne oprim la masa unde, folosindu-se de unelte de precizie, tînărul montator Gheorghe Iliescu asamblează piesele microscopului „Brinell". Migală, precizie, conştiinţă, iată coordonatele muncii sale.

★

Omul obişnuit, îndrăgostit de grăuntele microscopului şi de proiectorul cinematografice; omul obişnuit, ajutor neştiut al pionierului filatelist şi al savantului astronom; omul obişnuit, pion de forţă în complexul angrenaj, patria.

M. ANGELESCU

PRIETENA MEA CARTEA

IOANA, FATA DOBROGEANĂ

Recentul volum, „Povestea Ioanei", de Cicerone Theodorescu este un mare reportaj liric în versuri, scris așa cum ne-a declarat-o și autorul, pentru sate. Sînt versuri concepute anume pentru a fi rostite, în ceasuri de seară, de pe înălțimile scenelor, la căminele culturale. Grija și preocuparea lui Cicerone Theodorescu de a veni cît mai mult în ajutorul recitatorului, pare a ieși în evidență și din îndrumările de dicție pe care le acordă, cu discreție. Adeseori, finalurile rimate ale versurilor, poartă semnul accentului, atrăgînd prin aceasta atenția asupra cadenței și ajutînd la fidela redare a muzicalității ce străbate poeziile cuprinse în volum. Și, cînd la acestea se mai adaugă și faptul că multe, foarte multe din poezii sînt scrise în genul creațiilor populare, reînviind balada, dînd glas strigăturii sprintene și istețe, intențiile autorului ies și mai bine la iveală.

„Povestea Ioanei" este o biografie. Biografia unei fete din popor, a unei fete dobrogene, crescută în sărăcie și exploatare și care se bucură astăzi de o viață cu totul nouă. În „Cîntec de mingiiere", se vădește, rezumativ, traiul greu dus de această fată: „Greul l-ai știut de mică: / Trudă, chin, bătaie, frică... / Ți-era gîndul tot la fugă / Și copilăria slugă".

Împreună cu Doru, care îi va deveni bărbat, ea muncește la Stavăr, chiaburul. Aici au parte de umilințe, de schinghiuiri. („Și-aduce aminte", „Din Dunăre la Marea Neagră"). Zbuciumul dragostei Ioanei pentru Doru, pe care împrejurările grele îi despart, răsună cu multă gingășie în numeroase stihuri. Solitudinea face să-i treacă prin minte gînduri negre, să fie stăpînită de o tristețe grea. În versuri mioritice, poetul redă aceste gînduri astfel: — „Fă-ți Ioană, cuibul tău / Unde-o fi locul mai rău! / Ziduri, cu spinări, / Coperindu-ți zările; / După grajdul vacilor / Prin podul săracilor; / Ori la gura cosului / Cumu-i pipa moșului; / Să te bată fumurile, / Să-ți înece drumurile, / Oamenii trecînd spre vetre / Să-ți azvîrle-n cuib cu pietre, / Că n-ai milă pe pămînt / Și la nimeni crezămînt!" („Singură").

Luînd drumul tîrgului, în căutarea norocului, Ioana începe a deprinde tainele zidăriei („La Munover în echipă"). Întîlnirea vremurilor noi, a sfîrșitului exploatării, îi deschid orizonturi largi nu numai ei, ci și tatălui fetei, care o viață întreagă a fost baci. În acest climat uman, baciului i se deschid ochii minții, făcînd cunoștință cu ciudatele semne ale alfabetului. „Ce mai scurtă socoteală: / Om bătrîn, l-au dat la școală / Rotunjește scris citeț / Mîna baciului isteț..." („Baciu"). De aceeași bucurie are parte și Ioana, ce era „ziua la nisip și var, seara — la abecedar".

Schimbările din viața lor, poetul le arată ca fiind ale milicianelor de Ioane. În „Anii puterii noastre", judele, primarul, toți și Stavăr și jandarul au fost măturați: „Munți de pleavă și minciună / Scuturarăm cu furtună /". Pînă și noaptea neagră a fost alungată, căci prin electrificare „pus-au nopții piedică".

Procesele de înnoire, de primenire a ceea ce era vechi și retrograd se succed vertiginos. Ca motor al tuturor acestor transformări este partidul: „Și nu-i soarele-n amiezi — / E Partidu-n tot ce vezi! („Închinare soarelui").

Viața în colectivă, cu bețușgul ei este cîntată cu cuvinte dintre cele mai frumoase. Tuturor realizărilor și realizatorilor ei, colectiviștii, cei care au înălțat stogul-munte, li se închină un pahar spumos nu numai de vin de Murfatlar, ci și de veritabilă poezie.

Doru, flăcăul hăituit de poterile plătite de chiaburi, a devenit acum tractorist, stăpîn peste o herghelie de cai-putere, cu plămînii de oțel. El e mîndru și de soția sa care i-a dăruit trei garoafe de fetițe dar și de Dobrogea pe care o dorește a fi mărgăritar. Mulțumirea omului ce trăiește cu demnitate, respiră din plin în capitolul „Mulțumescu-ți și mi-ești dragă".

Acest final apoteotic, imagine generală plină de optimism, este cuprinsă în poezia „Mama Floarea". Citind-o ai impresia că admiri, de pe o colină înaltă, panorama unui întins lan de flori. Bătrîna Floarea își privește cu mîndrie feciorul cît bradul și o dată cu el, pădurea de feciori, vede crîngul de neveste, cu mlădițe de copii. Și, deodată, ea constată, cu justificată mirare: „M-am uitat într-o fîntînă, / M-am uitat la voi în geam, / Mi-a părut că nu-s bătrînă / Mi-a părut că-ntineream".

„Povestea Ioanei" este cîntecul omului desferecat din lanțurile asupririi, o nouă cîntare a omului, o istorie în versuri a vieții unor oameni care se identifică cu a atîtor milioane din țara noastră. Chiar dacă uneori șirul momentelor redate este discontinuu, prin introducerea unor poezii care par laterale, ansamblul nu are de suferit.

Volumul lui Cicerone Theodorescu prilejuiește o analogie, întărită, undeva, de un catren ce servește drept motto unui capitol. Pe Ioana o asemui Dobrogei, țării. Iată ce spune „Povestea țării": „Ard garoafele-n fereastră / Parcă spun povestea noastră. / În Ioana, fata mării, / Poate-i și povestea țării".

Pămîntul înfloritor de lîngă mare, cu munții lui măcinați, străvechi, cu șesurile întinse și podgoriile lui celebre, constituie un minunat cadru în care se încheagă idila Ioana—Doru. Un cadru cum nici nu se poate mai fermecător, cu țărmul scăldat de marea în ale cărei valuri s-au strîns secole lungi de rouă, secole grele de lacrămi. Azi, această crăiasă își șterge lacrimile ascultînd cîntece de bucurie.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a nu aminti, chiar și în treacăt, de ilustrația excelentă a Floricăi Cordescu, o ilustrație deosebit de sugestivă, în linii subtile și cu o bogată varietate de tonuri ale tușului negru.

Const. SÎRBU

Făuritori de mașini și cultură

(Urmare din pag. 1)

zeci de ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist. Așa dar, colectivul Teatrului popular „Grivița Roșie" are de lucru pentru un an, de aci înainte.

De sus, răzbat pînă în stradă, acorduri de pian. Fetițele și băieții în tricouri de gimnastică au curs de balet. La bibliotecă s-au adunat ajutoarele bibliotecarei, gata să ia în primire noile cărți... În biroul directorului se definitivează programul pe luna septembrie... Dar țineți minte — lunea, la clubul „Grivița Roșie" e zi de relache...

Premii, premii, premii...

Corul „Griviței Roșii", cor cu vechime (cum spuneam, 18 ani) și cu tradiții (e cineva, nu numai pe Calea Griviței, dar în tot orașul, care să nu-l fi ascultat măcar odată?) numără 120 de coriști pe scenă și multe, multe premii în palmares. Anul acesta însă, la faza pe Capitală a celui de-al VII-lea concurs de amatori, taraful și fanfara i-au luat-o înainte. Deci în numai ultimele luni, clubul „Grivița Roșie" a mai trecut, la activul său, două premii I. Corul s-a plasat de astă dată pe locul II, pe Capitală. Ca și orchestra de mandoline de altfel.

Deci două premii I după toate celelalte cîștigate an de an, după distincțiile echipei de dansuri. După vechile diplome ale corului. După premiul III cucerit anul trecut la Festivalul Bienal „I. L. Caragiale" cu „Partea leului" de C. Teodoru. După succesele înregistrate de cercul de balet. Și înaintea încă a altor multe premii și succese care negreșit vor veni. Căci dacă stai și socotești, la clubul Griviței, dintre cei mai bine de 300 de artiști amatori, 300 și mai bine au fost premiați pînă acum — într-un chip sau altul — pentru activitatea lor artistică. E, desigur, o garanție a viitoarelor activități. Și implicit a viitoarelor premii care, la rîndul lor... doar, înțelegeți că una le aduce după sine pe celelalte. Iar celelalte etc. etc.

Secția C. I Vagoane și Walter Scott

O parte însemnată a activității clubului se desfășoară în secțiile uzinei. Acolo se țin, în pauza de la ora 11, sau la ora 3, cînd iese schimbul I, recenzii, conferințe tehnice, se prezintă medalioane, se poartă discuții pe cele mai diverse teme. De pildă, la secția Tapițerie s-a discutat despre „Chipul nou al patriei oglindit în literatură". La „Triplevalve" despre „Respectarea diagramei tehnologice". La club are loc mîine o întîlnire între pionieri, părinți și profesorii școlilor din cartier pe tema apropiatei redeschideri a școlilor. Și tot la club se vor elucida, zilele acestea, problemele (unele din ele) ale stereofoniei.

O discuție furtunoasă a stîrnit însă deunăzi Walter Scott. După aproape 150 de ani de la moartea sa, bătrînul scoțian a reușit să-i împartă pe cei de la club în două tabere — de o parte conducerea clubului, de cealaltă, biblioteca. Aceasta din urmă propusese includerea în planul de muncă pe luna septembrie a unei conferințe despre viața și opera lui Walter Scott, care să se țină la Secția C I Vagoane „De ce tocmai Walter Scott?" vroia să știe conducerea clubului — „Și de ce tocmai la C. I Vagoane?". Biblioteca însă n-a prezentat argumente. A prezentat fișe. Fișele de cititor ale celor de la C.I. Vagoane. Era clar: la C.I. Vagoane, Walter Scott este unul dintre cei mai citiți scriitori. Mai era nevoie de alte argumente? În planul pe septembrie al clubului a fost prevăzută la secția C. I. Vagoane, o conferință despre viața și opera lui Walter Scott.

De altfel, cele mai multe conferințe, medalioane, recenzii, au la bază un astfel de sondaj al interesului muncitorilor din uzină. Ceea ce explică succesul acțiunilor clubului în pauza de la 11 sau de la 3, sau... dar orele n-au desigur, nici o importanță în cazul de față. Sau nici o importanță în raport cu inițiativa și rezultatele ei.

Nu e păcat?

Mai sînt și necazuri. Se poate și fără ele, desigur. Dar dacă sînt ce să le faci? Te zbați să nu mai fie. Asta e tot. Și cînd se termină unele, încep altele. Dar nu, de ce să anticipăm? Clubul are nevoie de reparații. Se vor face, încă în toamna aceasta. Era mai bine să se fi făcut din vară, cînd, oricum, din cauza concediilor, „stagiunea" era oarecum închisă. Dar nu s-a putut. Se vor face acum. Un necaz biruit. Unul. Dar mai e unul. Cinematograful. Direcția difuzării filmelor pune la dispoziția cinematografului clubului numai filme vechi, îndelung rulate, pe care oamenii le-au văzut de mult. De ce? Argumente sînt și nu prea. Cert este că din cauza aceasta, sala cinematografului e mai mult goală.

Ca și grădina de altfel. Fiindcă cinematograful are și grădină. Nu e păcat? Și mai e un necaz. Cercul de foto-amatori. Nu există. Sau mai corect, nu mai există. Aparate sînt, laborator este, dar cercul... Și e păcat, nu? Or mai fi și altele... Ce să le faci? Te zbați să nu mai fie.

★

Spicuiri, numai, într-o zi de relache, în prag de toamnă. Cîteva. Despre un club de pe Calea Griviței, despre oamenii lui, despre dansatori, despre pictori, despre coriști, despre actori, care sînt toți în același timp sudori și montatori, lăcătuși și tapițeri, ajustori și strungari. Despre Walter Scott și despre tehnologie, despre acte de cultură și creație, ce se făuresc aci zilnic cu aceeași trudă și bucurie, cu care alături, în uzină, la „Grivița", cum se spune simplu la club, se făuresc mașinile socialismului. Căci pe Calea Griviței nimeni nu făurește numai mașini. Fiecare, și toți laolaltă, făuresc și o nouă cultură. Ca și mașinile și cultura e tot a socialismului. De altfel, în această ultimă caracteristică stă valoarea și noutatea ei.

Mariana PÎRVULESCU

Taraful de muzică populară al Casei de cultură

Călătorului aflat în trecere prin Vatra-Dornei, i se oferă, în parcul orașului, o surpriză plăcută: veverițe îmblînzite. După cum se vede și din fotografia realizată de fotoreporterul nostru NICU VASILE, aceste iuți animale coboară din arbori pentru a-și primi hrana din chiar mîna vizitatorului.

Săptămîna la televiziune

8 SEPTEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● „O întîmplare din pădurea fermecată" de Melania Ghica ● Telejurnalul pionierilor. ● Excursie în Moldova. ● În vizită la parcul zoologic Băneasa (V). 10.30 Rețeta gospodinei. 19.00 VARIETĂȚI. Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Printre invitații emisiunii de varietăți se numără Elena Cernei, Marcel Anghelescu și Victor Predescu — artiști emeriți, Constanța Cîmpeanu, Margareta Pîslaru Magdalena Popa, Rodica Istrate, George Grigoriu, Constantin Drăghici, Dem Rădulescu, Nicușor Predescu, Mihai Ciucă, Aurelian Andreescu, Mihaela Solomonov, Amato Cheiulescu, Ion Alexe, Grigore Vintilă, Gheorghe Fușlea, Paul Maiorescu, Nicolae Deneș, trio Vîrjoagă și cvartetul Popescu Conducerea muzicală: Paul Ghenter. Coregrafia: Vasile Marcu. **20.00 Jurnalul televiziunii. 20.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. 21.30 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

9 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru micii fotografi: **„ZÎMBIȚI, VĂ ROG"** (II). **19.35** Cîntece și jocuri populare din R. P. Bulgaria. **19.45 AGRAFA ALBĂ.** Film de aventuri. **21.00 Tineri interpreți în studio.** Recital vocal instrumental susținut de soprana Ileana Cotrubaș, pianistul Cristea Zalu și clarinetistul Aurelian Octav Popa. Acompaniază Martha Joja și Constantin Ionescu-Vovu. **21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

10 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Știți să desenați, copii? — **„Povestea din ghiozdan"** de Octav Pancu-Iași. **19.35** Cum circulăm. **19.50 ȘAH. 20.05** Muzică populară românească. **20.40** Rapsodii de toamnă. **21.00 SOARE ȘI UMBRĂ.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

12 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Căpitanul Val-Virtej la Lacul Balaurului. **19.40** Sfaturi medicale cu prilejul deschiderii noului an școlar — de dr. Sanda Moroianu. **20.00 CEREOMUȘKI. 21.30** O voce de neuitat: **ENRICO CARUSSO.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

13 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Tema lui Zouzou. **19.45 Emisiunea de știință.** Medalion: **prof. dr. I Cantacuzino** — cu ocazia apropiatei sărbători a 100 de ani de la nașterea sa — de prof. dr. Ion Mesrobeanu. **● Jurnal de știință și tehnică. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00** Măiestrie și curaj. **21.20 Muzică ușoară.** Interpretează o formație instrumentală condusă de Cornel Popescu. Soliști: Marina Voica, Ruxandra Ștefănescu, Marius Iorga. **În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.**

14 SEPTEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 La revedere, vacanță dragă! Emisiune muzical-distractivă de George Mihalache și Aurel Cerbu. **20.15** Teatru în studio: **„VIZITĂ PE O MICĂ PLANETĂ"** de Gore Vidal. Traducere și adaptare de Catinca Ralea și Carol Stieber. Distribuția: Spelding (Ion Lucian); d-na Spelding (Eugenia Popovici artistă emerită); Ellen (Magda Popovici); John (Mircea Angelescu); Vizitatorul (Lazăr Vrabie); Generalul Powers (Constantin Brezeanu); Aghiotantul (Mircea Albulescu); Laurent (Nicolae Gărdescu, artist emerit); Noul venit (Septimiu Sever, artist emerit); Operatorul I (Petrică Vasilescu); Operatorul II (George Ulmeni). Ilustrația muzicală: Anatol Covalescu. Decorul: Doina Levință. Imaginea: Ovidiu Drugă, George Dulgheru, George Grigorescu. Regia: Cornel Todea. **21.25 ÎN FAȚA HĂRȚII. 21.35 O NOAPTE LA VENEȚIA.** Din distribuție: Iolanda Mărculescu și Ion Dacian, artiști emeriți, Corina Bărbulescu, Nicolae Țăranu, Ludovic Spiess și Ion Mayer. Coregrafia: Tilde Urseanu. **În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Emisiunile sportive sînt urmărite, indiscutabil, cu multă atenție, de către telespectatori. Studioul bucureștean acordă un spațiu corespunzător acestei îndeletniciri tinerești. Odată cu începerea noului campionat de fotbal, emisiunile sportive și-au sporit numărul, iar redactorii de specialitate ai studioului au pus mai multă grijă în alcătuirea rubricilor permanente consacrate actualității sportive. Am remarcat, de pildă, apariția tot mai frecventă în „jurnalul televiziunii" a unor secvențe sportive la zi, invitarea în fața camerelor de luat vederi a sportivilor și specialiștilor, includerea operativă a unor întîlniri sportive în programul emisiunilor ș.a.m.d.

Iubitorii sportului sînt bucuroși să constate, totodată, că se îmbunătățește calitatea tehnică a transmisiilor directe și că efortul ce se depune pentru asigurarea unui comentariu just și antrenant, dă rezultate pozitive. A fost remarcabil, bunăoară, comentariul care a însoțit gala de box transmisă de pe stadionul Republicii, la care crainicul televiziunii și-a verificat și dublat competența cerînd sprijinul unui redactor de specialitate. În felul acesta, comentariul a fost vioi și, mai ales, la obiect. Ceea ce nu se întîmplă întotdeauna, nu se întîmplă îndeosebi la jocurile de fotbal, unde telereporterii nu au găsit încă o cale de mijloc — fie că redau fazele, receptate vizual de către telespectatori, cu efuziunea și cu acel lux debordant de amănunte specifice crainicului de radio; fie că, dimpotrivă, ignorează în cea mai mare parte și acele amănunte necesare bunei urmăriri a jocului, divagînd foarte departe de imaginile reflectate de ecran.

Există, pe de altă parte, o tendință nepotrivită, de a „înviora" transmisiile prin introducerea în reportaj a unor aspecte din afara subiectului principal. La reportajul pe viu, transmis de la mai înainte amintita gală de box, micul ecran ne-a oferit imaginea jocului de picioare al boxerilor aflați în ring. Fără îndoială, o imagine de efect, dar care nu a justificat insistența cu care a fost repetat de mai multe ori acest cadraj, răpind telespectatorului putința de a urmări lupta propriu zisă. Desigur că ochiul spectatorului, aflat în tribuna stadionului, mai fuge uneori spre cine știe ce detalii exterioare, spre reacția publicului, spre agitația fotografilor, spre banca antrenorilor și a rezervelor. Dar ochiul se mișcă mult mai rapid decît obiectivul aparatului de luat vederi. Idealul pe care trebuie să-l atingă obiectivul aparatului, acela de a se substitui virtuților vederii, nu poate fi încă atins și, ca atare, lucrul cel mai bun pe care-l are de făcut transmisia este de a concentra atenția, cu precădere, asupra fazelor luptei sportive. În ce privește acele aspecte spectaculare, dar neesențiale, care ispitesc adesea pe regizorii de emisie, ele să fie urmărite în timpii morți sau în pauze. În felul acesta, pauza meciului de fotbal Rapid-U.T.A. de duminica trecută ar fi prilejuit telespectatorilor să urmărească sosirea în „Cursa Scînteii", (de altfel anunțată cu o seară înainte de reporterul televiziunii) în loc de a se afla 15 minute față în față doar cu imaginea de control.

Șt. RADU

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

ROMAN NOSTRU ILUSTRAT

Alim mergea înainte și arăta drumul. După puțină vreme, el coborî într-o văgăună îngustă. Ceilalți mergeau după el pe o cărăruie abruptă chiar pe marginea muntelui. Cerul, sus, părea o fîșie îngustă, presărată cu puncte strălucitoare de diverse mărimi.

În zori începură să coboare și la răsăritul soarelui podișul algerian arămiu, tăiat ici colo în fîșii roșii de coline nu prea înalte, le apăru în față

Aproape trei sute de kilometri trebuiau să parcurgă printr-o regiune pietroasă, arsă de soare — și nici o urmă de om.

Nu mergeau repede, economisindu-și puterile, iar povara mai grea, apa, o duceau pe rînd. Către ora unsprezece făcură un popas, așteptînd să treacă ceasurile de arșiță cumplită. Toți erau tăcuți. Numai Alim încerca să pălăvrăgească dar nu-i răspundea nimeni. Spre seară Alim deveni neliniștit. Începu insistent să scruteze împrejurimile.

— Ce cauți? îl întrebă Castanieda.

— Un loc potrivit pentru popas, răspunse nu prea bucuros arabul, ferindu-și privirea într-o parte.

Soarele apuse și noaptea veni repede, ca și cînd o uriașă manta s-ar fi lăsat peste pustiu, acoperind totul.

Călătorii își aleseră un loc într-o vîlcea cu fund de nisip, acoperit cu aloe și se pregătiră de înoptare.

Isahar și Osorio adunară tufe pentru foc. Cervantes cu Castanieda împărțiră proviziile. Fiecare primi cîte o bucată de pastramă de berbec, cîte două turte și cîteva înghițituri de apă.

În jur mișunau animale de pradă. Focul trebuia menținut toată noaptea. Istoviți de drumul greu, se culcară și adormiră repede. Numai Cervantes și călăuza rămaseră lîngă foc.

Miguel arunca din cînd în cînd crengi uscate pe foc. Alim nu dormea și se uita la el.

În pustiu, undeva mai departe, apărură sacalii. Miguel își simțea capul greu ca de plumb.

— Du-te și te culcă, o să stau eu lîngă foc, propuse Alim.

— Nu, nu sînt obosit și nu mi-e somn, spuse Miguel, cercetînd cărbunii care mocneau pe foc.

Ce are de gînd? se frămînta Miguel, privind ochii negri, neliniștiți, ai călăuzei. Ce vrea să facă oare? Să ne predea stăpînului pentru bani? Sau să ne vîndă arabilor nomazi din pustiu?

Miguel își verifică muscheta și o puse lîngă el.

Deasupra cărbunelui sclipeau tlăcările care formau desene ciudate. În ele Miguel vedea figuri cunoscute, corăbii, arme... Antonio de Sigura scotea strigînd strălucitoarea spadă și se arunca spre el. Valurile argintii ale mării se spărgeau la prora galerei „Soarele". Fregata dușmană se prăvălea într-o parte și de pe toată întinderea bordului, tunurile aruncau deodată flăcări roșii...

Cervantes tresări și se trezi. Vîntul zorilor clătina vîrfurile aloelor, sub cerul nopții care se ridicase parcă mai sus și începuse să se lumineze treptat.

Toți dormeau, morți de oboseală, în jurul focului. Alim însă dispăruse.

Călăuza nici nu se gîndea să predea prizonierii lui Dali-Mami sau să-i vîndă arabilor nomazi. Alim, pur și simplu, nu crezuse nici o clipă în reușita fanteziei lui Cervantes.

Primind banii, el fugi în timpul nopții, luînd cu sine o parte din provizii și un burduf cu apă. Poate că arabul își închipuise că prizonierii se vor întoarce ei singuri la Alger.

Alarmat, Miguel trezi toată lumea.

Trebuia să se ia o hotărîre: se vor întoarce sau vor porni mai departe?

— Mergem înainte, spuse de Salto.

— Dar nu cunoaștem drumul! exclamă Osorio.

— Nu-l cunoaștem nici înapoi, adăugă Castanieda.

Singurul care cunoștea, în linii mari, pustiul, era Francisco de Meneses.

— Dacă vom merge în aceeași direcție, spre apus, paralel cu țărmul, explică el, în mai puțin de trei zile vom ajunge la rîul Helif. Apa ne va ajunge pe trei zile.

Hotărîră să meargă înainte.

Helif este singurul rîu cu apă mai multă din podișul algerian care nu se pierde în nisipuri, ci ajunge la mare. Dincolo de Helif se văd înălțimile Varsenisului, o oază cu apă destulă și populație arabă pașnică. S-ar putea chiar ca arabii lui Varsenis să le arate calea spre Oran.

Merseră toată ziua, iar noaptea se așezară în jurul focului.

În zori, prin apropiere dădu tîrcoale o panteră rătăcitoare, urlară șacalii și o neliniște grea îi chinui tot timpul.

Dimineața începu cu arșiță. Soarele fierbinte se înălță și deodată parcă se opri undeva deasupra, pe cerul nemișcat. Călătorii mergeau înainte în aceiași direcție și Rodrigo ducea cea mai scumpă povară — apa. În timpul prînzului fiecăruia i se dădu cîte două înghițituri de lichid tulbure și cald.

După amiază se stîrni vîntul. Sufla din inima continentului, era cald și uscat — respirația Saharei. Simunul aducea cu sine tot praful pustiului, întunecînd totul în jur. Cerul se colorase cenușiu, soarele

se acoperise și se întunecase, culorile se ofiliră, numai pustiul mort, plumburiu, se zărea în jur, parcă plutind.

Înaintară cu mare greutate cîțiva kilometri și pe urmă Cervantes se opri.

Vîntul din sud le sufla drept în față. Aceasta însemna că ei se abătuseră fără să vrea de la adevăratul drum și se îndreptau nu înspre apus, cum credeau, ci către sud, spre inima continentului. Cine știe cît au mers astfel și la ce depărtare se afla Oranul!

Se sfătuiră cum să găsească drumul și încotro să se îndrepte.

— În direcția opusă, spuse hotărît Francisco de Meneses. Adevăratul drum nu o să-l putem găsi niciodată în acest pustiu mort. Trebuie să mergem drept spre nord și să ieșim la mare. Am mers tot timpul paralel cu marea și nu ne-am îndepărtat de ea.

Porniră spre nord. Mergeau în șir, unul după altul. Uitîndu-se în urmă, Miguel văzu fața lui Isahar devenită cenușie. Picioarele de-abia i se mai mișcau.

„Dacă cineva dintre noi va cădea, sîntem pierduți", gîndi Miguel.

Beltran de Salto mergea înainte, acoperindu-și capul și umerii cu o bucată de mantie, drept, slab și liniștit, ca pe străzile din Toledo. Osorio se tîra din urmă și tot timpul se ruga să i se dea apă. Rodrigo clătina din cap a refuz, fiindcă apă mai rămăsese foarte puțină pe fundul burdufului, chiar mai puțină decît își închipuia fiecare dintre ei.

Seara, la apusul soarelui, Rodrigo zări un muflon pe povîrnișul unei coline. Cu sărituri ușoare ajunse în vîrf. Țapul de munte se opri, ridicîndu-și capul. Coarnele lui mari, rotunde, se vedeau clar pe fondul cerului purpuriu. Rodrigo trase un foc. Muflonul scutură capul și căzu pe picioarele din față, dar apoi se ridică și fugi, șchiopătînd, cu picioarele de dinainte.

Chiar la acest din urmă popas, Miguel împărți fiecăruia ultimele înghițituri de apă.

Tuturor li se părea că dimineața n-o să mai vină niciodată. Pierdură și noțiunea timpului. Dar dimineața sosi, uscată și fierbinte, și o porniră din nou înainte.

Beltran de Salto mai mergea în frunte, tot așa, cu statura sa dreaptă și imperturbabil, însă ochii lui injectați deveniră vineți și buzele uscate arătau înfiorător.

Osorio se împleticea din urmă și se văita jalnic. Cervantes nici nu-și mai întorcea privirile spre el.

Isahar mergea în rînd, cu ochii aproape închiși și tăcea, mestecîndu-și în gură marginea burnusului său.

De abia acum observă Miguel cît de încet se mișcau. Cheltuiau atîta forță, încît li se părea că au parcurs zeci de kilometri, în realitate făceau doi-trei, nu mai mult.

Deodată Isahar tresări și întinse mîna.

— Apa! strigă Isahar și împleticindu-se, alergă înainte.

„Și-a pierdut mințile. Aiurează..." se gîndi alarmat Miguel.

Peste o clipă însă, văzură cu toții ceea ce văzuse primul: fîșia albastră cenușie a unui lac de pustiu.

Oamenii alergară, mai mult tîrîndu-se pe pămîntul glodos, aplecîndu-se îndelung spre apa sărată și încălzită de soare.

Apoi își umplură burdufurile și toată ziua o petrecură pe malul lacului.

Spre seară, de după creasta munților apărură dinspre vîlcea spinările cocoșate ale unor cămile, conduse de oameni în burnusuri albe și galbene cu chenare negre.

Fugarii nu doreau să dea ochii cu arabii războinici nomazi. Povîrnișul era acoperit cu tufișuri dese și ei se ascunseră în ele, urmărind

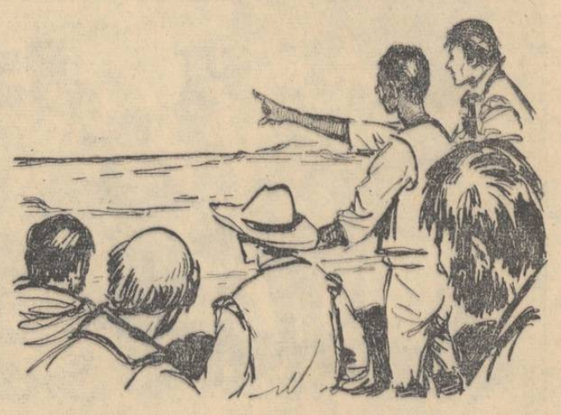

caravana care coborîse spre apă. Erau arabi care se întorceau de la un atac războinic dat asupra sutelor de negri din interior.

Baloturi grele, cu colțuri de elefant, legături de ierburi și covoare colorate atîrnau de ambele părți ale cocoașelor cămilelor. Deasupra baloturilor, legate cîte două, zăceau, de abia vii, femei negre, cu copii. Pe bărbați îi mînau din urmă pe jos; cu spinările însîngerate de biciuiri și picioarele legate în lanțuri. Caravana vorbea mai clar decît orice alte cuvinte despre drumul pe care acești oameni au trebuit să-l parcurgă, din satele natale pînă în orașul maritim, la piața sclavilor

Arabii își adăpară cămilele și își făcură cafele; pînă-n noapte tîrziu n-au încetat o clipă vorbele lor guturale și tot felul de strigăte; într-un tîrziu, amuțiră, iar dimineața, încă pe întuneric, porniră mai departe, la drum.

Numai ce dispăru una și după creasta munților, se arătă o altă caravană

— Am ajuns într-o trecătoare a caravanelor! spuse Francisco de Meneses. Aici, prin apropiere, trebuie să fie un drum care duce spre un oraș mare: Bogar, Mostaganem. Trebuie să ne ținem după ei.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN; ilustrații: Becu RIND)

CE-I NOU ÎN TURNEUL BALCANIC LA FOTBAL

Una din competițiile internaționale de fotbal în care este angrenată o formație românească este Turneul balcanic intercluburi. Această întrecere a ajuns la a treia sa ediție și se află în curs de desfășurare. Miercuri și-a făcut debutul și reprezentanta fotbalului nostru, Rapid București, care a jucat la Istanbul cu Beșiktaș.

O restanță: finala ediției a II-a!

Interesant de subliniat este că a început ediția 1963—64 și nu s-a terminat încă ediția... 1962—63. Într-adevăr, finala ultimei competiții nu a dat un câștigător, deci n-a desemnat pe deținătoarea trofeului pus în joc. Levski Sofia și Olimpiakos Pireu — cele două învingătoare ale serilor — nu s-au putut departaja în cele două finale, fiecare învingînd cu 1—0, la Pireu și la Sofia. Iar cea de a treia finală se va disputa la... 18 septembrie, exact după cîteva meciuri în ediția actuală, susținute chiar de către finaliste...

Seriile actualei întreceri

Dar să revenim la ediția a III-a.

Ea se desfășoară, conform hotărîrii comisiei competiției, în două serii de cîte patru echipe:

I: Olimpiakos Pireu, Fenerbahce Istanbul, Radnicki Niș și Spartak Plovdiv;

II: Rapid București, Beșiktaș Istanbul, Levski Sofia și Dinamo Tirana.

Bineînțeles, echipele cîștigătoare de grupe vor disputa finala.

Primele jocuri

În afara meciului Beșiktaș Istanbul — Rapid București, pînă în prezent s-au mai disputat trei întîlniri:

Prima a avut loc la 11 mai, cînd Spartak Plovdiv și Olimpiakos Pireu au inaugurat noua ediție. Meciul, disputat la Plovdiv, s-a încheiat cu victoria echipei bulgare la scorul de 5—3 (2—2), după ce fotbaliștii greci conduseseră timp de 37 de minute cu 2—0. Al doilea joc s-a încheiat cu o surpriză: Levski a făcut meci nul, 1—1, cu Dinamo Tirana, pe teren propriu. În sfîrșit, al treilea s-a soldat cu victoria la limită a echipei gazdă: Beșiktaș Istanbul — Dinamo Tirana 1—0.

Alte partide programate

Sezonul acesta vor avea loc mai multe întîlniri în cele două serii:

Levski Sofia — Beșiktaș Istanbul la 6 noiembrie la Istanbul și la 22 decembrie la Sofia.

Dinamo Tirana — Beșiktaș la 16 octombrie la Tirana (returul)

Rapid București — Beșiktaș Istanbul la 23 octombrie la București (returul).

Datele meciurilor Rapid — Dinamo și Levski — Rapid nu au fost încă stabilite. Pentru Levski—Rapid se fixaseră inițial zilele de 18 septembrie, la Sofia și 16 octombrie la București; dar s-a revenit, deoarece la 18 septembrie se va relua finala ediției trecute.

Olimpiakos — Spartak Plovdiv la 9 octombrie la Pireu.

Spartak Plovdiv — Fenerbahce Istanbul la 6 noiembrie la Plovdiv și la 13 noiembrie la Istanbul.

Radnicki Niș — Olimpiakos Pireu la 11 sau 18 septembrie la Niș și la 23 octombrie la Pireu.

Olimpiakos — Fenerbahce la 18 octombrie la Pireu (returul nu a fost fixat).

Radnicki — Fenerbahce la 4 noiembrie la Niș (returul nu-i fixat).

Partidele Spartak Plovdiv — Radnicki Niș se vor disputa în 1964 (la 7 și 28 martie).

Arbitrii români solicitați

La patru din aceste jocuri vor funcționa arbitri români: Levski Sofia—Beșiktaș Istanbul, Dinamo Tirana—Levski Sofia, Dinamo Tirana—Beșiktaș Istanbul și Olimpiakos Pireu—Spartak Plovdiv.

Regularitatea întîlnirilor fiind mai bună, interesul pentru această importantă competiție crește mereu, atrăgînd pe stadioanele din Sofia, Istanbul, Pireu, Tirana, Niș, Plovdiv și — desigur — din București un mare număr de spectatori.

MOZAIC

● *CONFORM unor date publicate în presă, în Uniunea Sovietică peste 2000 de sportivi au reușit să depășească normele olimpice prevăzute pentru Tokio.*

● *FOTBALISTUL Amalfi a dat în judecată statul Sao Paulo (Brazilia) pentru motivul că datorită unei confuzii de nume, el a fost arestat și deținut la închisoare pînă ce lucrurile s-au limpezit. Amalfi a cerut drept despăgubire o importantă sumă de bani drept... daune morale...*

● *ÎN URMA unui sondaj privind programele sportive la televiziunea franceză s-a obținut din partea telespectatorilor un răspuns puțin obișnuit: 7% la sută s-au declarat împotrivă sau indiferenți față de aceastâ emisiune! Urmarea: televiziunea franceză a luat măsuri pentru îmbunătățirea emisiunilor respective.*

● *Gunder Haegg, fost recordmen mondial, a fost însărcinat împreună cu o altă celebritate mondială, Arne Anderson, să conducă o școală specială unde sînt primiți și pregătiți pentru atletism, tineri suedezi începînd de la vîrsta de 14 ani, care au dovedit aptitudini pentru alergări de semi-fond și fond.*

● *RECENT, pe ecranele unor cinematografe din Moscova a fost prezentat un film sportiv, turnat în 1931, avînd ca protagonist pe cunoscutul recordmen mondial Jules Ladoumegue care redă aspecte din viața și activitatea lui sportivă. Filmul — în ciuda vechimii lui — s-a bucurat de aprecierea spectatorilor și mai ales a sportivilor și specialiștilor.*

● *UN CLUB sportiv din Frankfurt ducea lipsa unor mărgăluitori. Pentru a stimula pe sportivi în abordarea acestei probe dificile, el a înființat trei medalii speciale: de bronz pentru cei care totalizează în diferite concursuri 100 de ore de mars, de argint pentru 200 de ore și de aur pentru 300 de ore.*

● *JOE LOUIS deține un record impresionant, unic în analele boxului mondial: el și-a apărat titlul suprem în cursul carierei sale de 25 de ori. El urmează în ordine Tommy Burns (16 ori), Ezzard Charles (13 ori), Floyd Patterson (11 ori), Jersey Joe Walcott și James J. Jeffries (8 ori), Jack Johnson (7 ori), Jack Dempsey și Rocky Mariano (6 ori).*

● *FLOYD PATTERSON a anunțat că nu se retrage din activitatea sportivă și probabil că reintrarea lui va avea loc în cursul lunii noiembrie la Londra. De altfel el și-a reluat antrenamentul la reședința lui din Highland Mills,*

● *UN TÎNĂR, Andre Blanc, din orașul Cully, a realizat o ispravă puțin obișnuită. Într-un fel de baie plutitoare el a traversat lacul Leman (între Meillerie și Cully) pe o distanță de 8,300 km. în timp de 1 oră și 55 minute.*

● *AM PUBLICAT în numărul precedent cazul Van Loy-Beheyt petrecut în cadrul campionatului mondial de ciclism de la Renaix. Cei doi cicliști au participat recent la un alt concurs, la Antouig, în cadrul căruia Rik Van Loy s-a manifestat din nou foarte urît (considerînd probabil această drept o „răzbunare") trăgîndu-l pe Beheyt de maiou pentru ca acesta să nu-și poată disputa șansele.*

● *UN RECORD mondial neoficial este deținut de schioarea Emanuela Spreafico din Italia. Ea a reușit să înregistreze la o coborîre cu schiurile o viteză medie orară de 127,659 km. și speră să atingă anul viitor 150 km. pe oră.*

PĂSĂRELELE CAPTIVE... CU SUFLET DE OȚEL!

Campionat republican de aeromodele la Iași... În parcul Copou, alături de turnul parașutiștilor — pe o pistă circulară de beton evoluiază în zbor un gen interesant și destul de puțin răspîndit încă, de aeromodele: este vorba de modelele „captive". Pe teren, o armată întreagă de tehnicieni: arbitri, piloți, alimentatori, mecanici, cronometrori... și spectatori; sute de spectatori.

Un model se află în plin zbor; altul se pregătește de start. Concurentul, un tînăr din Galați care intră acum în proba de „viteză", se prezintă în prealabil cu modelul la verificare. Micul rezervor al micului aparat zburător trebuie controlat — să nu conțină alt combustibil decît cel pe care-l va primi acum de la alimentator. Verificatorul destupă conducta rezervorului, se convinge că este gol, apoi aparatul e luat în primire de alimentator. O cantitate mică de combustibil special (alcool etilic) scoasă dintr-o „cisternă" de... 1 litru — tip borviz!... — și injectată cu o seringă de 10 cmc. în rezervor și concurentul, împreună cu ajutorul său, își ocupă locurile pe teren. Primul, în calitate de „pilot" în centrul pistei; al doilea, cu aparatul, chiar pe pistă...

Un mic demaror a pus în acțiune motorașul — și ajutorul de pilot a lăsat micul avion liber. Acesta rulează aproape un tur, apoi, se ridică în aer asemenea unui avion veritabil. Și poate că micul aparat ar zbughi-o spre slavi, ca fîrtații lui de la „zbor liber", dacă pilotul, din centrul pistei nu l-ar ține „de urechi" — agățat de vîrful unei aripi printr-una sau două corzi subțiri de oțel. Neavînd încotro — doar e „captiv"— va zbura numai în circuit închis!

Cronometrorii au intrat în acțiune. Cronografele înregistrează. Se numără turele. Una, două, șapte... zece — în zbor vijelios și, stop! Avionul poate să mai zboare, dar ceea ce interesează acum este... în cîte secunde au fost realizate cele zece tururi de pistă! Deocamdată se înregistrează secundele; viteza orară va apare pe tabla de punctaj, mai tîrziu, după calcule speciale, în componența cărora va intra, ca factor principal, lungimea corzilor-rază a turelor executate!...

Spectatorii sînt uluiți de viteza minusculelor păsărele cu suflet de oțel. Dar se pare că sportul „captivelor" este menit, pur și simplu să captiveze pe spectatori — din ce în ce mai mult la celelalte probe! Deocamdată s-a realizat o viteză de 184 km. pe oră...

Partea a doua a competiției se desfășoară a doua zi pe alt teren: aerodromul aeroclubului local. Aici, fiind mai mult spațiu, se vor desfășura probele de acrobație. Concurenții se prezintă la start cu aeromodele lucrate după aceleași principii, numai că modelele de acrobație sînt ceva mai mari: în timpul evoluțiilor trebuie să fie mai vizibile... Deocamdată comisia — și sînt nu mai puțin de trei arbitri! — notează întens, cu note de la 1 la 10, calitatea figurilor acrobatice care se succed cu rapiditate și precizie. S-ar părea că Gheorghe Craioveanu execută impecabil lupingurile înverse — dar iată că Silex Carol este neîntrecut

Elvira Purice, maestră a sportului, într-un moment de repaos.

Atenție!... Start!... la proba de viteză.

de către „piloți", pot executa aproape întreaga gamă de acrobație clasică!

...Și, însfîrșit, proba „curse".

În cea de a treia zi a concursului, pista de la Copou a atras de două ori mai mulți spectatori decît în prima zi. Era și firesc. Vestea despre un sport spectaculos și deosebit de pasionant se duce, deobicei, ca vîntul. Și sportul cu modele captive este fără îndoială spectaculos și interesant, lucru de care ieșenii aveau să se convingă cu prisosință!

Uneori doi, alteori și trei deodată — în centru. Și, fără să se stînjenească ori să se încurce între ei, crispați de încordare, de atenție și de dorința de a-și întrece adversarii, fiecare dintre concurenți se strecoară cu dibăcie printre ceilalți, dirijîndu-și micul avion să-o ia înaintea celorlalte. Pe sus, într-un amețitor carusel, „cursierele" vor să realizeze cele o sută de ture reglementare într-un timp record. Cîte unul, sfîrșind combustibilul, vine la aterizare. Atunci, mecanicul echipajului respectiv aleargă pe marginea pistei împărțită de astădată în șase sectoare (înăuntru nu are voie să pună nici măcar un picior!), se retrage cu avionul un sector înapoi, și face „plinul" cu ajutorul siringei. Într-o clipă motorul pornește și avionul, deabea oprit, își reia vijelios zborul, reintrînd în uluitorul carusel.

...Iar spectatorul, la rîndu-i, urmărește cursa cu sufletul la gură, neștiind în fracțiuni de secundă ce să observe mai întîi: agilitatea sportivilor, încordarea, atenția lor, sau viteza și alura de zbor a uimitorului aparat în plină evoluție?

În orice caz, aplauzele entuziaste care urmează după fiecare probă, după fiecare lansare, răsplătesc din plin strădania, talentul și pregătirea acestor sportivi și constructori totodată, de aeromodele „captive"...

Romulus ALEXANDRESCU

SAH

● După cum ne comunică arbitrul finalei campionatului republican de șah prin corespondență, ediția 1960—1963, L. Ghionea, pe locul întîi se află în momentul de față MIHAI ȘUTA (Oradea) cu 7,5 puncte din 9 posibile. Pe locurile următoare: A. Pichler (Lugoj) 5,5 puncte (8), Vlad Constantin (Constanța) 4,5 puncte (8), Anton Aurel (Iași) 3,5 puncte (4), Mihăescu Const. (Sinaia) 3 puncte (5) etc. Iată rezultatele ultimelor partide încheiate: C. Mihăescu—C. Drăgușanu (Buc.) 1—0, Gr. Sigmireanu (Brașov) — A. Aurel 0—1, C. Drăgușanu—N. Kimel (Buc.) 1—0, A. Pichler—C. Drăgușanu ½—½, A. Aurel—Drăgușanu 1—0, Șuta—Gr. Sigmireanu 1—0, C. Ștefania—Șuta 0—1, Șuta—Mihăescu 1—0, Șuta—I. Lazăr (Petroșani) 1—0, M. Cherata (Oradea) — Șuta ½—½, Șuta—Kimel 1—0, Șuta—Vlad 1—0, Vlad—Lazăr 1—0, Vlad—Sigmireanu 1—0, Vlad—Pichler ½—½, Sigmireanu—Pichler 0—1 și Lazăr—Pichler 0—1.

Finala la băieți (ca și cea la fete) se încheie la 15 septembrie 1963. Partidele neterminate urmează să fie trimise spre adjudecare pînă la 20 septembrie 1963 pe adresa Comisiei de șah prin corespondență: București, Oficiul poștal 1, str. Vasile Conta 16. Partidele trebuie să fie însoțite de analiza poziției și de rezultatul propus spre adjudecare.

Înscrierile la cea de-a IV-a ediție a „CUPEI MAGAZIN" la șah prin corespondența au luat sfîrșit. În numerele viitoare vor apare în continuare noi grupe alcătuite pe baza cererilor de înscriere adresate redacției. Turneele vor începe la 20 octombrie 1963.

● *Un nou scandal în cercurile șahiste americane: Lisa Lane, a doua șahistă din S.U.A., s-a adresat Federației internaționale de șah — F.I.D.E. — protestînd împotriva faptului că pe nedrept, nu a fost selecționată pentru a participa la turneul zonal feminin care urmează să înceapă luna aceasta la Split, în locul ei fiind trimisă Mary Bain, clasată mai slab la ultimul campionat. Fiind solicitat de ziariști să-și exprime părerea, Jerry Spann, reprezentantul american la F.I.D.E., a declarat că Lisa Lane nu a fost selecționată pentru a fi trimisă la Split... din lipsă de fonduri, dînd a înțelege că Bain își plătește singură călătoria. Ceea ce, relatează „New York Herald Tribune", a făcut-o pe Lane să exclame: „Atunci trebuie să fii milionar ca să-ți reprezinți țara în sport?"*

● Cu prilejul unei călătorii în insula Faroe, maestrul englez Baruch Wood a jucat cu marele maestru islandez Olaffson o partidă de șah care a fost transmisă de radio Faroe mutare cu mutare, timp de două ore și jumătate. Partida a durat 31 mutări și s-a terminat remiză. După cum a declarat crainicul radiodifuziunii și au arătat unele sondaje, partida a fost urmărită aproape în fiecare locuință din Faroe!

● S-ar părea că între arheologie și șah nu există nici o legătură. Profund greșit! Arheologii polonezi au găsit cu prilejul unor săpături în orașul Sandomierz un joc de șah datînd din secolul al XII-lea! Piesele, lucrate destul de rudimentar, arată ca și cum ar fi fost mult folosite. Ornamentația de pe figuri este specific slavă, aproape identică cu ornamentația de pe sculpturile de lemn, os și corn datînd din perioada evului mediu. Demn de subliniat este faptul că piesele de șah au fost găsite sub rămășițele unei simple case țărănești și nu între ruinile vreunui feudal.

● *„O partidă se cîștigă întotdeauna datorită unei greșeli: greșeală a partenerului sau una proprie" (dr. Xavier Tartakover). „Partida de șah este o luptă în care trebuie folosiți toți factorii posibili și cunoașterea părților tari sau slabe ale adversarului este de cea mai mare însemnătate". (Emanuel Lasker).*

● Recentul turneu internațional de la Miskoicz (R. P. Ungară) a arătat că Tal este într-o revenire de formă accentuată. Fostul campion mondial a cîștigat concursul cu 12,5 puncte, cu două puncte înaintea celui de-al doilea clasat, Bronstein! Iată o partidă cîștigată în stilul său clasic:

Alb	Tal	Negru	Bilek
1.	e4, d6	16.	Ce4, N:e5
2.	d4, g6	17.	N:e5, D:e5
3.	Cc3, Ng7	18.	Tad1, Rg7
4.	Cf3, c6	19.	Cd6, Dc5
5.	Nc4, Cf6	20.	Rh1, Ce5
6.	e5, d:e5	21.	Df4, f6
7.	C:e5, O—0	22.	Tf1, a5
8.	0—0, Cbd7	23.	h4, Ta6
9.	f4, Dc7	24.	Ce4, De7
10.	Df3, a6	25.	h5, h6
10.	Tel, e6	26.	Dg3, a4
12.	Nb3, c5	27.	T:f6, T:f6
13.	Ne3, c:d4	28.	D:e5, a:b3
14.	N:d4, C:e5	29.	a:b3 și negrul cedează
15.	f:e5, Cd7		

PROBLEMĂ

Paul Vătășescu (Oltenița)

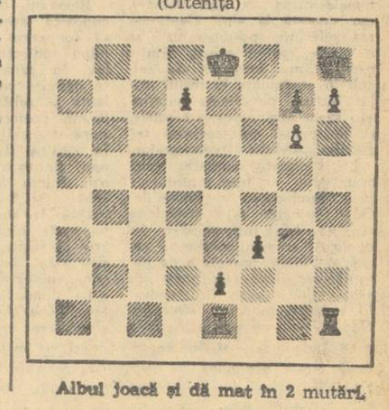

Albul joacă și dă mat în 2 mutări.

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI

Riera și Ramsay pregătesc marele meci de la 23 octombrie

Meciul Anglia — restul lumii, care va avea loc la 23 octombrie pe stadionul Wembley din Londra, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la înființarea federației britanice de fotbal, stîrnește de pe acum numeroase comentarii și polemici. Presa italiană adresează critici selecționerilor, aceștia la rîndul loc sînt îngrijorați de indisponibilitatea lui Garrincha, antrenorii pregătesc în secret tactici noi pentru marele meci.

La dispoziția chilianului Fernando Riera, însărcinat cu alcătuirea „11-lui" mondial, se află 22 de jucători. Reporteri indiscreți declară însă de pe acum că ei ar fi aflat componența echipei care va fi următoarea: Iașin (U.R.S.S.), D. Santos (Brazilia), Maldini (Italia), Schnellinger (R.F.G.), Pluskal (R.S.C.), Masopoust (R.S.C.), Kopa (Franța), Low (Scoția), Di Stefano (Spania), Pele (Brazilia), Gento (Spania).

În ce-l privește pe antrenorul echipei engleze, Alf Ramsay, acesta a decis mai întîi să-și inițieze jucătorii în aplicarea sistemului 4—2—4, deși cronicarii englezi consideră că e prematur să se renunțe la clasicul W. M. După toate posibilitățile Ramsay va alinia la 23 octombrie formația: Bank, Armfield, Wilson, Milne, Moore, Flowers, Paine, Kay, Hunt, Greaves, Charlton.

John Charles marchează de la 70 m.!

Vîndut în 1957 echipei Juventus, reintors la Leeds în 1962, revîndut echipei Roma în același an, cunoscutul fotbalist galez John Charles, s-a reîntors iarăși în țara sa de baștină unde se pare că va rămîne definitiv.

John Charles, unul din cei mai buni atacanți cunoscuți în istoria fotbalului, joacă acum în echipa Cardiff. Deseori este folosit ca stoper. Din acest post el a reușit în meciul cu echipa Norwich să marcheze un gol printr-un șut bombă, tras de la 70 de metri (!) asigurînd victoria formației minerilor.

Primul manager de box de sex feminin

În istoria boxului mondial nu s-a înregistrat niciodată un caz în care calitatea de manager să fie deținută de o femeie. Iată că un asemenea caz, unic, s-a înregistrat în Japonia unde o tînără în vîrstă de 25 de ani, Kyoto Shimada a obținut o licență de manager. Este adevărat că deocamdată singurul boxer de interesele căruia se ocupă este pugilistul de categorie mijlocie, Kimio Eschizen, în particular... soțul ei, dar ea speră că într-un viitor apropiat se va putea ocupa și de pregătirea altor boxeri...

Deocamdată însă, n-a apărut nici un amator dornic să facă apel la talentele organizatorice ale doamnei Shimada...

Invazie de fotbaliști străini în Austria

„Fotbal austriac cum te-ai schimbat. Unde e gloria Wunderteamului de altă dată? S-au dus timpurile cînd toată lumea ne invidia pentru fotbaliștii noștri. Acuma, sîntem noi cei care cumpărăm, cu ochii închiși, tot ce ne cade în mînă", — așa scrie ziaristul austriac, F. Wimer, însăilînd amare constatări pe marginea decadenței fotbalului austriac.

Cele mai puternice echipe vieneze: Austria și Rapid, au cumpărat cîte cinci jucători străini, deși regulamentul nu le permite să folosească într-un meci mai mult de trei. Cele cinci noi achiziții ale echipei F. C. Austria sînt: Agnas (Portugalia), Jacare (Brazilia), Paproth (R.F.G.), Roganovici (Iugoslavia), Hardt (Luxemburg). Rapid a cumpărat între alții pe Lukman și Klein (Brazilia), echipa din Graz și-a asigurat serviciile lui Vukas (Iugoslavia) care are 37 de ani.

Presa sportivă vieneză e de părere că niciodată fotbalul austriac nu s-a aflat într-o asemenea degringoladă.

Prea mulți jucători buni!

Între două articole despre afacerea Kopa și răpirea lui Di Stefano, presa sportivă nu-l uită nici pe brazilianul Pele, eroul atîtor întîmplări petrecute pe terenurile și în culisele marilor stadioane de fotbal. În turneul selecționatei braziliene în Europa, Pele a căzut în dizgrația conducătorilor clubului Santos, care vor să-l vîndă unei echipe europene. Dar „perla neagră" nu vrea să-și părăsească țara și familia. De curînd un ziarist brazilian l-a vizitat în satul său natal Bauru, unde fenomenalul inter stînga se refugiază, deseori, petrecîndu-și timpul la vînătoare și pescuit sau jucînd cîte o miuță cu prietenii săi din copilărie.

Iată ce a răspuns Pele ziaristului: *„Am venit aici să uit înfrîngerile din ultimul timp. Sînt nervos, e adevărat, dar altfel n-aș fi Pele. Nu-mi place să pierd meciuri după cum nu-mi plac falșii amici, alcoolul, călătoriile prea lungi și adversarii neloiali.*

Ce-mi place? Să joc fotbal. F.C. Santos, familia mea, vînătoarea, pescuitul, prietenii sinceri, muzica".

...Și ultima replică: *„Principalul rău al fotbalului brazilian este în fond un paradox: prea mulți jucători buni!"*

A confundat mingea

Cioara este eroina multor glume și zicale din popor. Iată însă că nu de mult ea a jucat un rol amuzant într-o partidă de fotbal. Întîmplarea s-a petrecut pe unul din stadioanele din Anglia. La un atac, portarul echipei adverse a reușit să devieze cît mai sus și cît mai departe de poartă balonul care fusese expediat printr-o lovitură puternică. Extremul stîngă al echipei care se afla în atac, aflîndu-se într-o poziție foarte bună, a lovit apoi cu capul mingea care se îndrepta, în mod neașteptat, spre el. Imediat însă, a rămas surprins văzînd că mingea, în loc să se deplaseze spre poartă, a căzut la picioarele sale, nefiind nimic altceva decît... o cioară.

Ce se întîmplase? Pasărea, zburînd foarte jos deasupra terenului, a fost lovită de minge. Zăpăcindu-se, ea a nimerit capul jucătorului, care luînd-o drept minge, a făcut-o „indisponibilă" jocului de fotbal.

„Sprijin moral"...

În drum spre locul de desfășurare a campionatelor europene de canotaj academic, grupul de sportivi francezi a avut la granița Danemarcei (țara organizatoare) o mică surpriză.

Controlîndu-le bagajele, vameșii au găsit numeroase sticle de vin, pentru care au pretins plata unei sume foarte importante.

Conducătorii grupului considerînd că absența acestui produs ar putea avea cumva vreo influență morală asupra comportării sportivilor, s-au decis pînă la sfîrșit să plătească suma pretinsă.

Cu acest „sprijin moral" (sau tocmai datorită acestui motiv) sportivii francezi n-au reușit să cîștige decît o medalie de bronz. S-ar putea spune: cam puțin față de suma lăsată vameșilor la graniță...

Dacă te numești Esso...

Noua vedetă a atletismului suedez este Sven Olaf Larsson, specialist în probele de semifond și fond, un demn urmaș al lui Dan Waern. În vîrstă de 25 de ani, Larsson a debutat în atletism în 1957, cele mai bune performanțe ale sale fiind: 800 m: 1'50"9; 1 000 m: 2'22"; 1 500 m: 3'43"2, 5 000 m: 13'49"2.

Publicul suedez l-a îndrăgit pe acest sportiv poreclindu-l Esso (de la inițialele pronumelui său S.O.). Această poreclă, Esso, este însă în același timp și numele unei cunoscute firme petrolifere care, profitînd de această coincidență fericită, l-a luat sub... patronajul său, considerînd că el face indirect o bună publicitate produselor sale.

Primul rezultat al acestui... patronaj: firma respectivă a anunțat că va suporta cheltuielile de călătorie ale numitului atlet la concursul preolimpic care va avea loc în octombrie la Tokio.

Comentînd această întîmplare, un ziar se întreba ce va face în aceste condiții trustul rival Shell?

Un sport care nu merge „ca pe roate"

de DAN DEȘLIU

Ciclismul rutier este, neîndoielnic, unul dintre sporturile cele mai dificile, prin formidabila solicitare psiho-fizică la care supune pe atleții pedalei, de-a lungul a sute și mii de kilometri. Frecventele schimbări de ritm, variațiile profilului, lupta cu intemperiile, dificultățile de alimentație în etapele lungi — iată cîteva argumente în sprijinul afirmației de mai sus. În același timp — și, dacă vreți, în compensație — corida șoselelor se bucură de o popularitate concurată doar de aceea a fotbalului. Nici ringul, nici pista de atletism nu strînesc interesul atîtor pasionați, nu întrunesc atîți spectatori, nu suscită atîtea ecouri, comentarii, explozii de entuziasm sau dezamăgire ca această cavalcadă pe roate, supranumită în marea ei patrie „la petite reine" — **mica regină.**

Însoțind acum o săptămînă „Cursa Scînteii", am avut prilejul să-mi verific diverse observații acumulate în ultimul timp, cu privire la situația ciclismului autohton.

Încă de la plecare, cercetînd lista participanților, nu m-am putut opri să evoc, cu explicabilă melancolie, anii nu prea îndepărtați cînd startul aceleiași competiții reunea, aproape invariabil, o sută și ceva de concurenți... De astă dată, deși avizată din timp, federația n-a reușit să prezinte organizatorilor nici măcar cincizeci de nume, în ciuda faptului că s-a apelat și la unele elemente cu o pregătire insuficientă. Era și logic să se întîmple astfel, ținînd seama de nepăsarea prea puțin voalată, pe care-o manifestă anumite persoane față de spectaculoasa disciplină. De-a lungul celor patru etape, mi-am putut da seama că sportul pedalelor înseamnă încă, pentru membrii unor asociații de la noi — în veritabil apostolat. Am văzut, cu uimire cicliști din primele categorii pornind la asaltul sutelor de kilometri pe biciclete necorespunzătoare, într-un echipament ca vai de lume, zbătîndu-se — eroic și penibil, totodată — să evite fatidicele locuri din mașina abandonaților... Cei doi reprezentanți ai Constanței, nu s-au putut alinia la startul din București, pentrucă cei răspunzători nu le-au dat fondurile necesare deplasării.

În schimb, un club puternic, că Petrolul-Ploiești, se limitează la persoana unui singur alergător — ce-i drept, cîștigătorul întrecerii (!!) — Steaua, corifeul de ieri al curselor de șosea, vine cu șase oameni, dintre care abea jumătate și-au făcut simțită prezența, — iar dinamoviștii, cu un lot cuprinzînd opt favoriți, „trăiesc" exclusiv prin Ziegler și Voinea. Dar, în această problemă, ar mai fi de spus cîte ceva.

După cum se știe, a treia semi etapă a fost marcată de rușinosul incident dintre Cosma și Dumitrescu. Avînd de lichidat niște „conturi" mai vechi, dinamovistul s-a plasat în roata principalului său adversar, însoțindu-l ca o umbră de la București la Constanța și, a doua zi, de la Constanța pînă în vecinătatea Mangaliei. Iritat de acest procedeu, Dumitrescu și-a luat libertatea de a renunța la cursă, fiind imitat instantaneu (stranie consecvență) de Cosma. La stăruințele unor oficiali, ei s-au hotărît să reia alergarea; între timp, ultimul pluton îi depășise cu vreo 15 minute, încît „certăreții" — urmîndu-și, de altfel, disputa verbală — au ajuns la capătul semi etapei după închiderea controlului. Aprecierile severe, rostite pe șleau, ale miilor de spectatori, au răsplătit cum se cuvine atitudinea ambilor beligeranți...

Spre surprinderea unanimă, antrenorii N. Voicu (Dinamo) și M. Niculescu (Olimpia), departe de a dezavua comportarea jalnicilor eroi, au încercat s-o justifice. Nu-i de mirare că, într-o asemenea stare de spirit, reprezentanții clubului Dinamo (cu excepția lui Ziegler și Voinea, n.b.) au manifestat un dispreț nedisimulat față de cursa propriu zisă. Rutieri de talie internațională — ca G. Moiceanu, Zanoni, Șelaru, Calcișcă, s-au complăcut să stea în coada plutonului, strălucind prin totală absență, — într-o întrecere în care media orară generală n-a depășit, parcă-mi-se, 36 km.!

Așa fiind — nu ne mai poate surprinde că în marile competiții de peste hotare, echipa noastră — măcinată de disensiuni lăuntrice, de fricțiuni meschine între componenții săi, pe de o parte, între conducerea tehnică și unii alergători, pe de altă parte — se prezintă de la un timp încoace la un nivel tot mai scăzut, mizînd doar pe eventualele isprăvi individuale.

Desigur, principala răspundere pentru această situație revine federației de specialitate. În primul rînd, pentru neglijarea principiului tutelar al mișcării noastre de cultură fizică și sport, conform căruia baza performanței o constituie activitatea de masă. Cu zece „vîrfuri" și jumătate, nu se pot obține succese temeinice în nici un domeniu sportiv.

În al doilea rînd, — pentru lăsarea în paragină a calendarului competițional. Pînă acum cîțiva ani, programul cicliștilor fruntași începea prin ianuarie—februarie, cu participarea la concursuri tari, pe latitudini favorabile. Acestea, plus „Cursa Scînteii" — pe atunci, un fel de ghiocel al anului ciclist — reprezentau o pregătire serioasă pentru „Cursa Păcii". Efectele renunțării la programul de mai sus, devin tot mai evidente pe zi ce trece.

Nu se mai organizează, de asemenea, „Cupa Victoriei" iar „Turul R.P.R." a devenit o întreprindere la voia întîmplării: poate-l facem, poate nu-l facem... Participarea internațională, atît de necesară — vitală, aș zice — pentru stimularea marilor competiții interne, este cu totul anemică, atît cantitativ cît și calitativ.

Lipsurile menționate — departe de a epuiza observațiile critice — nu datează de azi, de ieri. Ar fi timpul ca forurile competente să analizeze în profunzime această stare de lucruri nesatisfăcătoare sub multiple aspecte.

Așa cum au dovedit-o recentele rezultate, avem elemente talentate — Ciocan, Ardeleanu, Ciumeti, Neacșu, Moldoveanu și alții capabili să lupte de la egal la egal — și, adesea, chiar să-i devanseze, — cu fostele „glorii", dezabuzate de atîtea laude, onoruri, ieșiri peste hotare (soldate nu odată, cu abandonuri urgente...) etc., etc. Există, în țara noastră, numeroși aspiranți la înalta calitate de sportiv de performanță: pentru a-i depista și a-i educa, sînt necesare însă eforturi perseverente, bazate pe pasiune, energie și competență.

Să căutăm — poate că este unde!

MUTAREA DIN PLIC

Poate nici o altă ediție a campionatului mondial de șah pentru juniori nu a fost urmărită cu atîta interes de iubitorii acestui sport din țara noastră, ca cea recent încheiată în orașul ingoslav Vranska Banja. Tocmai de aceia reîntoarcerea în țară a tînărului șahist romîn Florin Gheorghiu a fost așteptată cu nerăbdare, el fiind în măsură să furnizeze o serie de amănunte legate mai ales de ultima partidă susținută cu norvegianul Zweig, partidă care, după cum se știe, a cîștigat-o, egalîndu-l astfel în fruntea clasamentului pe cehoslovacul Janata. Despre această ultimă partidă am discutat cu tînărul Florin Gheorghiu în ziua revenirii sale în patrie.

— Cum s-au desfășurat ostilitățile în partida cu Zweig?

— Lupta a fost de la început foarte ascuțită. Atît eu cît și adversarul meu țineam victoria. Eu, pentru a-l ajunge în fruntea clasamentului pe Janata, Zweig pentru a se situa pe locul trei. După consumarea timpului regulamentar de joc nici unul dintre noi nu am reușit să obținem victoria. Și astfel partida s-a întrerupt în următoarea poziție: alb (Zweig): Rd3, Te3, h3, g4, b3, a3; negru (Gheorghiu): Rc5, Tf4, h4, g5, d5, a5. Poziția părea egală. Am dat în plic mutarea Tf4-f1. La analiza făcută în cursul nopții, cu

secundantul meu, maestrul Urseanu, am constatat că această mutare cîștigă forțat. În altă cameră a hotelului, norvegianul Zweig căuta și el de zor șansele de cîștig. Dimineața, ne-am revăzut în holul hotelului. A venit la mine și mi-a adresat următoarea întrebare:

— Ești amabil să-mi spui dacă ai dat în plic mutarea Tf1? Dacă da, atunci cedez fără joc. La care eu i-am răspuns: într-adevăr, am jucat Tf1. Te poți convinge desfăcînd plicul care se află la arbitrul principal. Pentru a se convinge de justețea celor spuse de mine, Zweig a cerut să i se arate mutarea dată în plic, după care nu a mai avut nimic altceva de făcut decît să mă felicite pentru succesul dobîndit.

— Urmează deci să susții un meci de baraj cu Janata pentru desemnarea campionului?

— Da. Vom juca împreună patru partide, probabil în noiembrie la Belgrad.

— Cum vi s-a părut actuala ediție a campionatului?

— Mult mai dificilă decît cea din Olanda, desfășurată acum doi ani. Finaliștii nu au arătat o tehnică desebită dar absolut toți au luptat cu multă tenacitate. În deosebi împotriva mea, deoarece eram considerat favoritul principal al campionatului și fiecare se mobiliza pentru o comportare cît mai bună.

Ne-am despărțit de Florin Gheorghiu, urîndu-i succes în meciul de baraj pe care-l are de susținut cu Janata.

Ion BOCIOACĂ

Au preferat originalul

Cunoscînd apucăturile publicului spectator, conducătorii unuia din cluburile orașului italian Bologna au încercat o experiență originală. Cu ocazia unui meci de fotbal, ei au montat un panou mare conținînd portretul arbitrului care urma să conducă întîlnirea. Alături de portret era scris: „Dacă nu veți fi satisfăcuți de arbitraj, manifestați-vă supărarea pe această copie a arbitrului".

Experiența însă n-a reușit. Spectatorii au uitat de copie, preferînd... originalul.

Ca să fii arbitru de fotbal

Este cunoscut că modul de a se manifesta al spectatorilor de fotbal din America de Sud depășește orice limite. Iată de ce aici arbitrii de fotbal, pentru a-și feri integritatea corporală, trebuie să ia fel de fel de măsuri. Bunăoară, unul dintre cunoscuții arbitri columbieni, obișnuiește să apară pe teren înarmat. Înainte de a se fluiera începutul meciului, el scoate pistolul, trage un foc în pămînt și apoi îl bagă la loc, în buzunar. În felul acesta el intimidează spectatorii, care devin ceva mai cuminți decît de obicei. Așadar, iată că în această parte a globului, pentru a putea fi arbitru de fotbal, trebuie să dai dovadă de mare curaj.

Iată de pildă, un anunț apărut într-o gazetă din capitala Argentinei: „Bărbat, curajos, bun cunoscător al jiu-jits-ului, cunoscător al modului de a se purta cu animalele sălbatice, excelent trăgător cu arma, fără familie și rude, a se adresa clubului arbitrilor de fotbal din Buenos Aires".

Mai este nevoie de comentarii?

Hoț fără mușchi

*Întîmplarea s-a petrecut într-o țară străină. Un hoț, pătrunzînd într-o casă, a observat un sac sportiv plin, care l-a ispitit. Repezindu-se să-l ia, nu a mai av

MEDICUL vă sfătuieşte

HERNIA DE DISC

Multe din scrisorile sosite la redacţie ne întreabă asupra diferenţei dintre spondiloză şi hernie de disc. Pentru lămurire astăzi ne vom ocupa de hernia de disc.

Hernia de disc pune în mare dificultate pe bolnavii dezorientaţi în ce direcţie să pornească şi cărui specialist să se adreseze. Boala, prin fazele pe care le parcurge, poate să fie tratată atît de reumatolog cît şi de neurolog sau ortoped (chirurg).

Ce este interesant de ştiut în hernia de disc ? Că ea nu dă maximum de durere la locul unde se produce, ci suferinţa mare se reflectă deseori la distanţă şi că are faze tratabile medical şi chirurgical. Intrucît este ştiut faptul că hernia de disc se produce la nivelul coloanei vertebrale, vom descrie importanţa şi poziţia discului pentru o mai uşoară înţelegere a bolii. Coloana vertebrală este axul de susţinere a poziţiei şi greutăţii corpului omenesc. Se compune din 24 vertebre şi 23 discuri intervertebrale. Prima porţiune pe care se sprijină capul se numeşte coloana cervicală şi are 7 vertebre, apoi dorsală cu 12 vertebre ce se articulează cu coastele şi coloana lombară cu 5 vertebre. Discul este un fel de tampon între 2 vertebre care ajută coloanei vertebrale să se mişte şi să fie elastică. Acest disc, care joacă rol de amortizor şi bilă, este închis între cele 2 vertebre de alte învelişuri foarte puternice ce nu-l lasă să scape dintre ele în afară. Mai trebuie amintit că discul începe să îmbătrînească şi să se ramolească după vîrsta de 20 de ani. In acest mod se produc modificări ale vertebrelor care se turtesc şi prin procese mai complexe, ce nu pot fi expuse aici, se produc osteofite (ciocuri) şi în consecinţă spondiloză. Dacă boala evoluează, discul îşi face loc printre învelişul ce-l protejează (inel fibros) şi produce o hernie parţială sau cînd printr-un efort rupe învelişul dă o hernie de disc cu tulburări serioase. Discopatia poate da un lumbago acut, o hernie parţială, o lombosciatică, iar hernia include toate aceste simptome agravate mult, ceea ce obligă aşezarea bolnavilor la pat.

Herniile de disc se produc destul de rar în coloana cervicală şi în coloana dorsală şi cel mai frecvent în coloana lombară între vertebrele 4—5 şi a 5-a lombară — 1 sacrată unde există maximum de mişcare şi greutate a corpului.

Ea se datoreşte nu numai efortului sau accidentelor ci şi poziţiilor vicioase : scolioze, deviaţia laterală a şirei spinării, membre scurtate, deformaţii moştenite, munci grele, stat în picioare, obezitate, abdomen slab, microtraumatisme, slăbirea musculaturii şi ligamentelor vertebrale etc.

Herniile de disc comprimează nervii şi vasele ce ies din măduva spinării şi pot da în regiunea cervicală, nevralgie brachială (pe umeri şi braţe), umeri dureroşi, periartrită scapulo-humerală etc. In coloana dorsală, pe lîngă dureri de spate, nevralgii intercostale, iar în coloana lombară, lumbago şi lombosciatică acută.

Se întîlnesc mai des la bărbaţi după vîrsta de 30 ani.

Sînt unele hernii care numai prin repaosul la pat dispar ca suferinţă, deci se reduc şi revin în poziţia normală.

In urma unui efort mare, în poziţie deseori greşită, ridicarea unei greutăţi cu genunchii întinşi se simte o tăietură în mijloc în regiunea lombară şi durerea este aşa de violentă, că bolnavul nu se mai poate ridica din poziţia în care s-a produs, desigur, o hernie de disc.

Este tratabilă hernia de disc din momentul producerii ? Da, cu condiţia ca tratamentul ei complex să nu fie neglijat. De la repaosul la pat şi pînă la operaţie (care adesea nu este obligatorie) sînt multe proceduri de utilizat şi cu rezultate foarte mulţumitoare. Mai întîi, repaosul la pat (pat tare de scînduri cu saltea), sticle cu apă caldă, infiltraţii cu xilină, novocaină, hidrocortizon, injecţii cu vitamina B_1, clisme cu muşeţel, laxative, reumazol, trigapirină. butazolidină, mai puţin cortizon şi ACTH. Se recomandă uneori elongaţii, întindere de coloană, asociate cu fizioterapie şi masaj. Gimnastica medicală, făcută după reguli bine stabilite, întăreşte aparatul musculo-ligamentar.

Purtarea unui corset cu balene de oţel, în faza nedureroasă, ajută mult bolnavul. Cura balneară este de valoare terapeutică generală şi se recomandă ţinînd seama de celelalte componente şi aşa cum se aplică astăzi, complex, ne dă rezultatele cele mai mulţumitoare. Ea se practică numai în faza nedureroasă. Intervenţiile chirurgicale care se practică de la caz la caz, dau rezultate bune dacă se respectă repaosul la pat, după operaţie şi în activitatea zilnică.

Dr. I. MAYACHE

ŞTIAŢI CĂ...

...în timpul activităţii care cere efort muşchiular, în organism se produc modificări importante în funcţiile unor organe şi aparate ? Astfel, frecvenţa şi profunzimea respiraţiei creşte de 2—3 ori faţă de repaus, frecvenţa pulsului creşte de aproximativ două ori (de la 70—80 la 150 bătăi pe minut), tensiunea arterială se ridică, se produce căldura, iar funcţiile digestive se intensifică mărind pofta de mîncare.

...transpiraţia este un mijloc prin care organismul caută să scape de excesul de căldură acumulată în timpul efortului şi este un mijloc pentru a-şi redresa echilibrul termic ? Aceasta, deoarece transpiraţia se evaporă iar pentru a se evapora ea absoarbe o parte din căldura organismului supraîncălzit, scăzîndu-i-se în felul acesta temperatura.

...atunci cînd şi în afara organismului e cald (de exemplu în încăperi închise, fără curenţi de aer), transpiraţia poate să crească pînă la 4—5 litri în 8 ore de muncă fizică intensă ? De aceea, în încăperile închise şi foarte încălzite pentru a se asigura condiţii bune de lucru trebuie să se asigure o ventilaţie permanentă şi să se izoleze muncitorii de sursele de căldură prin perdele de apă.

...dacă un efort muşchiular foarte intens şi prelungit nu este oprit la timp inima oboseşte excesiv, îşi epuizează toate rezervele de energie, se dilată, circulaţia sîngelui încetineşte, apar fenomene de sufocaţie, iar dacă efortul totuşi continuă, inima intră în colaps (se opreşte). Acest lucru se poate întîmpla de exemplu atleţilor insuficient antrenaţi care încearcă cu orice preţ să facă un efort peste capacităţile maxime ale organismului, peste puterile lor.

...sîngele se deplasează cu predilecţie către organele care activează, care depun un efort mai intens ? In timpul unui efort muscular — al picioarelor de exemplu — el se îndreaptă în cantităţi mai mari spre picioare, iar în timpul activităţii intelectuale, el se îndreaptă mai mult spre creier.

...şi munca intelectuală (nu numai cea fizică) produce modificări apreciabile în funcţiile unor organe şi aparate şi deci produce şi ea oboseală fizică ? Aşa de exemplu, respiraţiile sînt mai frecvente decît în repaus cu 10—20 la sută, circulaţia sîngelui la creier e mai intensă (ca să poată asigura o mai bună irigare şi oxigenare a celulelor nervoase), pulsul e mai frecvent, tensiunea arterială creşte, iar cantitatea de căldură creşte şi ea cu 0,5 la sută faţă de repaus.

...activitatea intelectuală intensă încetineşte funcţiile digestive, iar supra încordarea intelectuală prelungită duce la dispariţia poftei de mîncare şi la constipaţie ?

Tratamentul balneo - climatic în hipertensiunea arterială

Suferinzii de hipertensiune arterială s-au obişnuit ca, în completarea celorlalte tratamente indicate de medic, să plece în timpul concediului de odihnă, într-o staţiune balneo-climaterică, pentru efectuarea unei serii de băi carbogazoase.

Băile minerale de acid carbonic sînt foarte utile, deoarece uşurează circulaţia periferică, contribuie la dilatarea vaselor sanguine, normalizează tensiunea arterială, combat spasmele vasculare şi măresc capacitatea de efort a muşchiului inimii. Aceeaşi acţiune binefăcătoare se obţine şi prin băile uscate de acid carbonic, cunoscute sub numele de mofete, care se realizează în unele staţiuni ca Buziaş, Covasna, Tuşnad, Borsec.

Hipertensivii trebuie însă să ştie că băile carbogazoase pot da rezultate numai cînd în timpul tratamentului balnear se ţine seama şi de regulile strict necesare vieţii unor astfel de suferinzi, cum ar fi, bunăoară, respectarea orelor de somn şi a regimului alimentar dietetic, evitarea oboselii, enervărilor şi a abuzurilor de orice fel.

Sînt bolnavi cărora le convin mai mult staţiunile de şes ca Buziaş, sau de mică altitudine cum e Lipova, ori de altitudine medie, cum sînt staţiunile Covasna, Tuşnad, Vîlcele, Jigodin. Alţi bolnavi suportă chiar şi staţiuni balneo-climaterice cu altitudine mai ridicată, ca Homorod, Ozunca, Valea Vinului, Vatra Dornei, Borsec, Sugaş.

Nu însă toţi suferinzii de hipertensiune arterială pot să beneficieze de tratamentul prin băi carbogazoase. A spune că indicaţia de tratament balnear se poate face numai pînă la o anumită limită a cifrelor tensionale ar fi cu totul nepotrivit, deoarece sînt bolnavi care la tensiunea arterială maximă de 20 şi chiar 22 cm. hg suportă foarte bine cura balneară în orice staţiune. In timp ce alţi suferinzi, cu o tensiune arterială care nu depăşeşte maxim de 18 cm. hg., nu suportă nici un fel de tratament balnear. Astfel de situaţii diferenţiate se datoresc stării constituţionale a bolnavilor respectivi, stadiului de boală, cît şi eventualelor fenomene asociate de scleroză miocardică, renală sau cerebrală, care contraindică tratamentul balnear.

Hipertensivii, care fac crize coronariene sau cerebrale, ca şi acei care prezintă decompensări cardiace, vor fi totdeauna contraindicaţi pentru băi carbogazoase.

Ţinînd seama de toate acestea, este de la sine înţeles că tratamentul balneo-climatic al hipertensivilor va fi efectuat numai la indicaţia medicului şi numai în staţiunea recomandată de el.

Fără să subestimăm acţiunea binefăcătoare a tratamentului balnear în hipertensiunea arterială, nu trebuie neglijat nici faptul — mai ales cînd e vorba de suferinzi cu un sistem nervos supraexcitat — că şi odihna, fără băi, într-o localitate de altitudine care nu depăşeşte 500 metri, cum ar fi Breaza şi atîtea altele, oferă deseori posibilităţi de restabilire a echilibrului neurovegetativ şi implicit de normalizare a cifrelor tensionale.

Dr. I. LEONESCU

Regimul dietetic după colecistectomie

Colecistectomie înseamnă extirparea chirurgicală a veziculei biliare, dictată în cele mai multe cazuri de prezenţa calculilor la acest nivel, care au favorizat apariţia infecţiei biliare.

După colecistectomie simptomele dispar la unii bolnavi, dar persistă la alţii. Continuarea suferinţei postoperator se datoreşte multor cauze, printre care cităm : formarea de calculi în continuare în restul căilor biliare, persistenţa suferinţei şi în alte organe afectate şi, în special nerespectarea regimului dietetic postoperator.

La sănătoşi, scurgerea bilei în intestin se face intermitent prin deschiderea sfincterului Oddi (sfincter care străjuieşte vărsarea bilei prin coledoc în duoden), şi prin contracţia veziculei biliare, provocate de pătrunderea alimentelor grase sau acide din stomac în duoden. La colecistectomizaţi, sfincterul Oddi, fie se contractă timp prea îndelungat, şi în consecinţă creşte presiunea în căile biliare prin acumulare de bilă înapoia obstacolului, făcînd să apară durerea din primele zile după operaţie (mai rar), fie, mai frecvent, sfincterul Oddi rămîne permanent deschis şi bila se scurge continuu în duoden producînd diaree sau puseuri febrile şi subicterice prin infecţia căilor biliare.

Bolnavul operat trebuie să cunoască aceste posibilităţi şi să coopereze cu medicul, urmînd indicaţiile acestuia. Astfel, în ziua I după operaţie, se permite ceai simplu sau cu lapte şi zahăr, suc de fructe, (lămîi, portocale) supă de legume strecurată, normal sărată. In ziua a II-a se adaugă piureuri de cartofi, morcovi, spanac, fructe, iaurt cu sau fără zahăr şi 2—3 felii de pîine prăjită. In ziua a III-a se îmbogăţeşte meniul cu orez sau gris cu lapte, budinci, peşte slab rasol, iar în ziua a IV-a admitem carne slabă, compot

La domiciliu, timp de 4—6 luni bolnavul va evita excesele alimentare, va respecta 5 mese pe zi, va evita băuturile alcoolice, prăjelile, rîntaşurile, smîntîna, grăsimile animale (untura de porc, grăsime de gîscă sau de raţă, untul topit, slănina), condimentele, supele, ciorbele, mezelurile, ouăle sub formă de maioneză, ouă prăjite sau jumări, carnea conservată, peştele conservat, varza, fasolea. Va folosi însă unt proaspăt 20—30 gr. pe zi şi untdelemn crud servit pe zarzavaturi fierte sau în pireuri, făinoase în cantitate moderată, carne de vită sau pasăre, rasol sau grătar, dulciuri şi compoturi nu prea concentrate, ouă în preparate sau fiert moale şi mai rar (numai dacă nu produce dureri).

In aceeaşi perioadă este bine ca bolnavii să ia dimineaţa timp de 12—15 zile cîte un pahar din soluţia Bourget.

După 4—6 luni de la operaţie, dieta va cuprinde un regim alimentar normal, evitînd însă sărăturile, acriturile, prăjeala, sosul, rîntaşul, piperul, murăturile, băuturile alcoolice concentrate, tocăturile prăjite După 6 luni de la operaţie se pot urma curele hidrominerale în staţiuni, ca Slănic Moldova, Olăneşti, Borsec (dacă bolnavul nu prezintă suferinţe biliare sau febră)

Dr. V. LAZAR

moda

BALONZAIDE

Vine toamna. Şi cu ea ploi, umezeală, vreme rece. Balonzaidul va fi iar foarte solicitat. Doriţi să vă faceţi unul nou, în linia modei : Iată cîteva modele.

Intreţinerea confecţiilor din fire sintetice

Confecţiile executate din ţesături în a căror compoziţie intră fire sintetice, necesită o întreţinere specială, determinată de caracteristicile fibrelor sintetice utilizate pentru ţesătura respectivă. Iată cîteva sfaturi în acest domeniu.

Modul de curăţire a confecţiilor din relon impermeabilizat. — Confecţiile din relon impermeabilizat se curăţă prin ştergerea produsului cu o bucată de pînză sau burete îmbibat cu apă şi săpun fără sodă (săpun neutral). Se îndepărtează apoi săpunul, ştergînd produsul cu o pînză sau burete înmuiat în apă rece. Se usucă fără stoarcere, prin atîrnarea confecţiei pe umerase. Nu se expune la soare sau în apropierea unor radiaţii de căldură (sobe, calorifer). Nu se calcă.

Cum se întreţin fustele plisate cu conţinut de fibre poliesterice. — Curăţirea se poate face : 1. Pe cale chimică cu neofalină, percloretilenă etc. ; 2. Prin spălare cu săpun fulgi, Alba lux sau produsul Perlan alb, la temperatura de 35—40°C, urmată de o clătire cu apă caldă, apoi cu apă rece. In acest caz se vor prinde cutele printr-o însăilare uşoară la tiv.

In ambele cazuri, uscarea se face la temperatura camerei, prin atîrnarea fustei, în partea de sus, ea fiind prinsă cu trei cleme. Dacă este necesară o călcare, aceasta se va face cu ajutorul unei pînze umezite, temperatura fierului de călcat fiind de cca 180°C

Întreţinerea articolelor din ţesături cu conţinut de fibre poliesterice (tip tergal : costume, pantaloni, taioare, pardesie etc.). — Curăţirea se poate face : 1. Pe cale chimică, cu neofalină, percloretilenă etc. ; 2. Prin spălare cu săpun fulgi, Alba lux sau Perlan alb la temperatura de 35—40°C, urmată de o clătire cu apă caldă, apoi cu rece.

Uscarea se face la temperatura camerei. Se evită surse de căldură accentuată (calorifere, sobe etc.). Călcarea se face cu ajutorul unei pînze umezite, temperatura fierului de călcat fiind de cca. 180°C.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Roşii umplute cu salată a la russe ; mîncare de fasole grasă cu smîntînă; tartă de prune.

— Supă de carne ; rasol cu sos de muştar ; pepene verde.

— Salată de roşii şi ardei graşi ; ficat la grătar — cartofi prăjiţi; porumb fiert.

— Budincă de dovlecei ; roşii umplute cu orez ; fructe.

— Ciorbă de fasole dreasă cu smîntînă ; musaca de vinete ; pepene galben.

— Ouă moi la pahar ; vinete împănate ; minciunele.

— Suflu de conopidă ; pui cu bame ; îngheţată de fructe.

Tarte cu fructe de sezon

Cantităţi pentru 8 persoane : 200 g. făină, 100 g. unt, 1 linguriţă de zahăr, un praf de sare şi aproximativ 3/4 pahar cu apă.

Se taie untul în bucăţele mici şi se amestecă cu făina foarte uşor. După aceea se strînge totul la un loc pe planşetă, se face o gaură la mijloc în care se pune zahărul, sarea şi apa. Se frămîntă repede. Aşezăm apoi aluatul de o parte şi-l lăsăm să se odihnească 30 minute, după care îl întindem cu mîna direct în forma de tartă (de preferinţă rotundă). Cu ajutorul unei furculiţe înţepăm coca pentru a nu creşte. Se bagă la cuptor. Această compoziţie stă la baza tartelor, indiferent cu ce o umplem.

Tartă cu prune

Se curăţă 1/2 kg de prune de sîmburi pe care le aşezăm în forma de tartă, una lîngă alta, peste aluatul necopt. Deasupra presărăm foarte puţin zahăr. Se dă la cuptor. Intre timp, batem un pahar de iaurt cu 150 gr. zahăr, un ou întreg şi un pachet de vanilie. Cînd tarta este aproape coaptă, turnăm acest amestec peste prune şi o mai lăsăm 10 minute la cuptor.

Tartă cu struguri, caise, piersici

Crema: 3 gălbenuşuri, 100 g. zahăr, 50 g. făină, 1/4 litru lapte, 30 g. unt, 1—2 linguri de rom.

Aranjăm pe tarta crudă fructele spălate şi curăţite şi o băgăm la cuptor. Deoparte facem următoarea cremă : frecăm gălbenuşurile cu făina peste care turnăm laptele călduţ, în care am topit untul. O punem pe foc şi o lăsăm să se îngroaşe, avînd grijă să amestecăm tot timpul. Cînd este destul de groasă o dăm jos de pe maşină, îi adăugăm romul şi o lăsăm să se răcească. Intre timp tarta este gata coaptă, o scoatem din cuptor, o lăsăm să se răcească şi deasupra turnăm crema.

COLŢUL CELOR MICI

Septembrie

Septembrie — *Răpciune*
E luna care pune
Pe păduri, livezi şi vii
Tichiuţe aurii.
Este toamnă ; de pe-acum
Moş Martin îşi drege blana,
Barza s-a gătit de drum.
Ruginită e poiana.
Iată am abecedar !
Eu de astăzi sînt şcolar.

Florin IORDĂCHESCU

GHICITORI

Lunguiaţă şi zemoasă,
Aurie şi gustoasă
Nu-i gutuie, nu-i nici prună
Şi cu măru-i soră bună.
(PARA)

Acrişoare sînt şi bune,
Brumării li se mai spune,
Şi la fiert dacă se pun,
Faci compot şi faci magiun.
(PRUNELE)

Are boabe aurii
Creşte şi se coace-n vii,
Prins în cui, într-o cămară,
Ţine pînă-n primăvară.
(STRUGURELE)

Rotunjoare, colorate
În cămară sînt păstrate
Şi din ele curăţate,
Faci plăcinte minunate.
(MERELE)

Cît un pumn este de mare,
O culegi verde şi tare ;
În cămară de se ţine
Ea se coace foarte bine.
(GUTUIA)

Miezul doar e de mîncat
Coaja e de aruncat ;
Puse-n pod ţin pîn-la anul
Şi se sparg doar cu ciocanul.
(NUCILE)

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

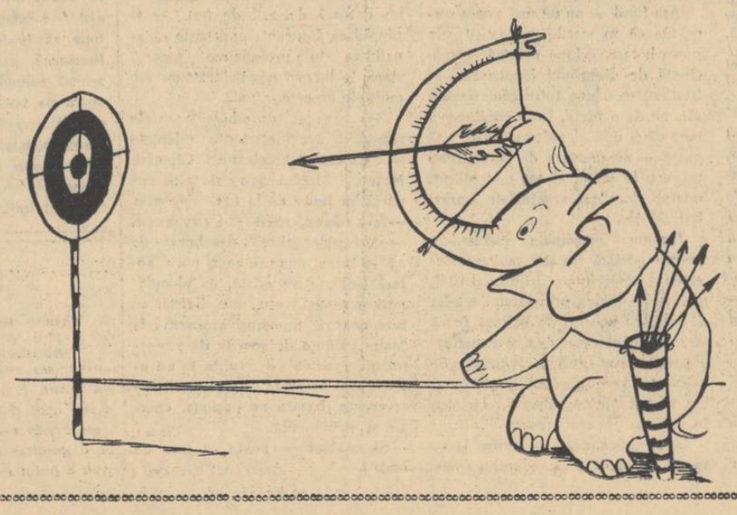

TIPARUL PRACTIC

BLUZE PENTRU BIROU

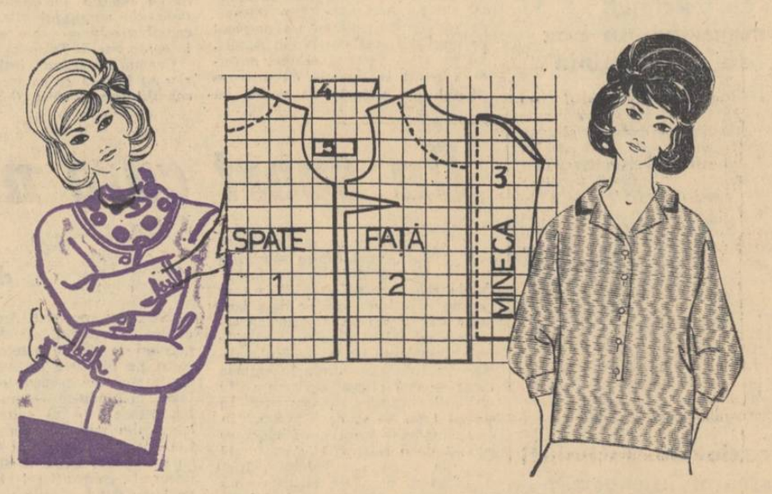

Ambele se croiesc după acelaşi tipar (vezi figura 1), tiparul este desenat pe bază de patrate cu laturile de cîte 10 cm. Dese nul nr. 1 arată spatele, nr. 2 faţa, nr. 3 mîneca, nr. 4 gulerul iar desenul nr. 5 — manşetele.

Bluza din dreapta are o fentă mai lungă şi se încheie la cinci nasturi.

La bluza din stînga decolteul este marcat prin linie punctată. Bluza se încheie la trei nasturi avînd fenta mai scurtă.

SFATURI COSMETICE

Ca să fim în ton cu moda omitem de cele mai multe ori, faptul că nu tot ce este modern convine şi se armonizează cu orice figură. Mă refer în special la fardarea ochilor.

Tehnica fardării ochilor este destul de complicată : un rol important în fardarea lor are creionul. Linia lui va pleca din colţul ochiului, va urma conturul pleoapei superioare şi se va prelungi pînă la unghiul exterior unde se îngroaşă puţin Pleoapa inferioară nu va fi trasată cu creionul şi nici genele nu vor fi rimelate deoarece au un efect contrar (micşorează ochiul delimitîndu-l prea strict). Genele se vor farda cu un rimel bun care după uscare să nu se scuture şi nici să intre în ochi făcîndu-ne să lăcrimăm de usturime. La alegerea lui vom ţine seamă că trebuie să aibă o culoare mai închisă de cît a ochilor. Dacă ochii sînt albaştri, rimelul va fi albastru închis, dacă sînt căprui, verzi sau negri rimelul va fi negru. Rimelul va fi aplicat cu o periuţă specială astfel să se curbeze bine fără să lipească genele unele de altele, deoarece numai în felul acesta ele vor apare mai lungi şi mai bogate.

De asemenea, este necesar să potrivim la ochi şi rujul. Astfel dacă ochii sînt deschişi şi rujul va fi un roşu mai deschis, dacă ochii sînt închişi rujul va avea o nuanţă de roşu mai închisă.

Sprîncenele vor fi trasate astfel încît creionul să nu le depăşească. Ele vor avea linia scurtă, respectîndu-se linia lor naturală.

Insist asupra necesităţii îngrijirii ochilor în special de către persoanele care obişnuiesc să se fardeze şi care obligatoriu trebuie să îndepărteze fardul seara înainte de culcare. Orice neglijenţă în acest sens duce la înroşirea pleoapelor, ridarea şi congestionarea lor.

Anca BOGDAN

De toate - pentru toţi

Determinarea constantelor termice

Intr-o scrisoare adresată redacţiei, Landman Norbert şi Varadi Petre, elevi ai clasei a VI-a C din şcoala de 8 ani nr. 150 din Capitală, ne întreabă care sînt metodele de măsurare a temperaturilor de topire sau fierbere a corpurilor. Răspundem pe această cale întrebările puse.

Ştiind că mercurul fierbe la 357 grade, se pune întrebarea: care a fost metoda care a permis măsurarea temperaturilor de fierbere sau topire a diferitelor corpuri?

Rezolvarea tehnică a acestor probleme a fost posibilă prin folosirea unor aparate bazate iniţial pe efectul termo-electric şi, apoi, pe realizarea termorezistenţelor cu semiconductoare.

Fenomenul sau efectul termoelectric — descoperit în 1821 — constă în apariţia unui curent electric într-un circuit format din porţiuni de metale diferite, ale căror puncte de sudură au temperaturi deosebite.

Intrucît intensitatea curentului termoelectric produs în acest tip de circuit era proporţională cu diferenţa temperaturilor punctelor de sudură, termocuplele (cuplele din metale diferite) au început a fi folosite pentru măsurarea temperaturilor corpurilor încălzite. In acest scop, un punct de sudură al termocuplului (realizat din metale cu constante cunoscute) era plasat în zona a cărei temperatură trebuia măsurată, iar celălalt punct era menţinut la o temperatură scăzută, pe cît posibil constantă (de exemplu, în gheaţă). Rezultatul măsurătorii era citit pe cadranul unui aparat indicator sensibil (de ex. un galvanometru), a cărui gradaţie era dată direct în grade de temperatură.

Intrucît sensibilitatea termocuplelor metalice era destul de mică — curenţii termoelectrici avînd o intensitate foarte redusă — s-a început folosirea în acest scop a semiconductoarelor. Savantul sovietic A. Ioffe a folosit o caracteristică a semiconductoarelor — variaţia conductibilităţii lor electrice în funcţie de temperatură — pentru a obţine primele termoelemente cu semiconductoare.

Termoelementele amintite erau formate din două semiconductoare avînd conducţii diferite, închise într-un circuit — printr-un receptor de energie electrică. Lipiturile acestor semiconductoare erau supuse unor temperaturi diferite. Curenţii electrici — produşi separat în fiecare ramură — se adunau, alcătuind împreună curentul acestui termoelement. Noile termocuple cu semiconductoare — termoelementele — produceau curenţi cu valori mai ridicate ale intensităţii — deci erau cu mult mai sensibile.

Dezvoltarea fizicii, electronicii, ciberneticii, metalurgiei şi a altor ştiinţe a necesitat cunoaşterea cu mare precizie a constantelor termice ale celor mai diferite substanţe sau corpuri. A apărut necesitatea de a se măsura temperaturi cuprinse între —273 grade Celsius şi sute şi mii de grade. Aceasta, fără a mai aminti necesitatea efectuării, chiar de la distanţă, a unor asemenea determinări.

Astfel, s-au născut termistorii sau termorezistenţele semiconductoare. Principiul lor de funcţionare se bazează pe proprietatea cunoscută a semiconductoarelor de a-şi modifica considerabil rezistenţa, în cazul variaţiei temperaturii lor, şi anume de 10—20 ori mai mult decît în cazul metalelor pure.

Această importantă caracteristică a permis construirea unor termorezistenţe foarte sensibile.

Construcţia termistoarelor necesită o bucată de material semiconductor — în care se presează doi electrozi. Elementul se introduce apoi în circuitul unei instalaţii oarecare. Rezistenţa termistorului este astfel aleasă încît să fie considerabil mai mare decît rezistenţa altor elemente din circuit. Deci, intensitatea curentului din circuit va depinde — în principal — de rezistenţa termistorului care, la rîndul ei, variază proporţional cu temperatura acestuia.

Pe acest principiu s-au construit aparate nu numai pentru măsurarea constantelor termice ale unor substanţe, ci şi pentru determinarea temperaturilor la mari înălţimi, a temperaturii solului şi a apei la diferite adîncimi, a cărbunelui în depozite, a grînelor în silozuri etc. S-au construit, de asemenea, termistori capabili de a măsura temperatura frunzelor sau a sîngelui în vene, de a diagnostica bolile, de a regla temperatura, de a măsura fluxurile de lichide sau de gaze, a determina gradul de vid, a efectua măsurarea conductibilităţii termice sau analizarea compoziţiei gazelor.

In ultimul timp, termorezistenţele cu semiconductoare se folosesc în tehnica razelor infraroşii, pentru construirea aparatelor denumite bolometre — care măsoară energia de radiaţie.

Ing. Fl. ZĂGĂNESCU

GH. CHIRIAC

„DACĂ FEMEILE S-AR PURTA CA UNII BĂRBAŢI"

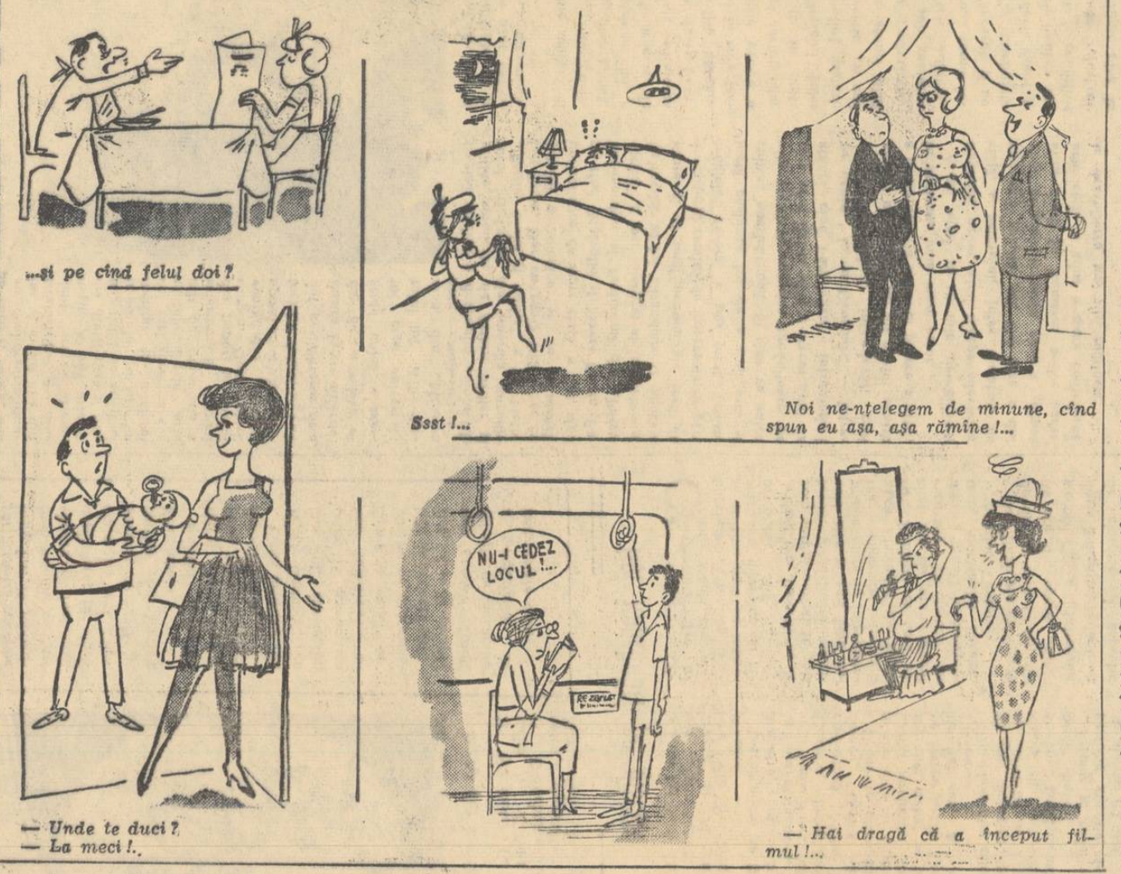

MATTY

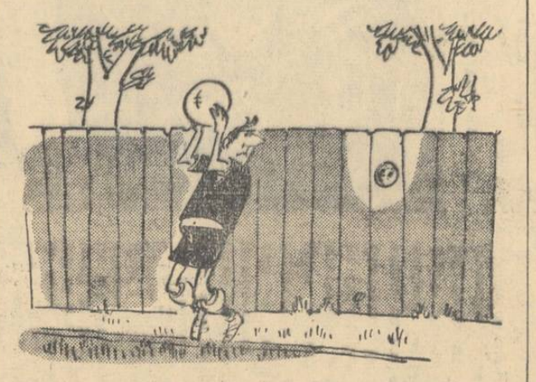

— Nu vă supăraţi, cît e scorul?

AL. CLENCIU

IMPRIMEUL CU MEDALII FACE VOGA

— Uite dragă ce succes are Popeasca cu imprimeul cu medalii.

— Te înşeli, dragă. „Admiratorii" ăştia sînt toţi de la... cercul de numismatică...

• POŞTA REDACŢIEI • POŞTA REDACŢIEI •

RODICA BICIU — Bucureşti: **Abia eşti în clasa VIII-a, aşa că trebuie să mai înveţi pentru a putea scrie poezii bune. Răspunsul nostru nu trebuie să te descurajeze. Din contra.**

GELICA — Ploieşti: **Ceea ce vreţi să ştiţi despre Tony Curtis găsiţi în nr. 304 al revistei „Magazin", din 3 august 1963.**

M. A. — Simeria: **Regizorului ce vă interesează scrieţi-i pe adresa Studioului de filme documentare „Alexandru Sahia" din Bucureşti.**

Cosmetice

DORINA M. — **Pentru îngrijirea tenului puteţi folosi crema „Vals" de noapte, care conţine un procent mare de apă. Dimineaţa, sub pudră, e bine să aplicaţi crema „Vals" de zi. O dată pe lună este necesară o curăţire riguroasă a obrazului: baie de aburi, stoarcerea punctelor negre, masaj şi mască de gălbenuş de ou. Este indicată de asemenea o cură de zeamă de morcovi, ½ pahar pe zi cu care veţi şterge şi faţa.**

LILA C. — **Schimbarea cremelor nu prezintă nici un fel de pericol, cu condiţia ca să se potrivească tenului respectiv. V-am sfătui să renunţaţi la emulsia „Mimoza" şi să folosiţi emulsia „Doina", care este indicată tenurilor uscate. Pentru hrănirea pielii puteţi folosi crema „Nutrin". Tot odată ar fi bine să faceţi masaj, gimnastică facială, să aplicaţi măşti cosmetice, cu gălbenuş, fructe etc. Institutul respectiv este în curs de organizare.**

IULIA — Slatina. — **Pentru întărirea unghiilor, le veţi introduce zilnic, timp de 10 minute, în untdelemn călduţ. Obrazul îl veţi unge cu crema Oxigen Borax de noapte sau Maria; de asemenea îl veţi loţiona cu suc de lămîie.**

DANA — Bucureşti. — **Ceea ce doriţi dv., nu pare să fie de domeniul unui medic dermatolog, ci a unei cosmeticiene. In acest scop vă puteţi adresa oricărei secţii de cosmetică. Important este însă să vă îngrijiţi zilnic acasă. Dacă ne-aţi fi descris tenul dv., v-am fi putut da îndrumările necesare.**

ING. — **In cazul dv., trebuie să vă adresaţi unui coafor sau să apelaţi la un teatru, unde există specialişti.**

GINA şi GINA. — **Ne pare rău, dar nu am primit de la dv. decît o singură scrisoare. Dacă tenul este gras, îl veţi loţiona cu următoarea soluţie: hidroclinonă 5 g., acid fosforic 1 g., alcool 50 g, apă 50 g. De asemenea, veţi şterge zilnic porţiunile respective cu suc de lămîie. Dacă tenul este uscat, puteţi folosi crema conţinînd: perhidrol 1 g., apă distilată 5 g., lanolină anhidră 5 g., vaselină 5 g. Părul îl puteţi fricţiona la rădăcină de 2 ori pe săptămînă cu următoarea soluţie: pilocarpină muriatică 0,50 g., rezorcină 1,50 g., acid salicilic 1,50 g., cloral hidrat 5 g., tinctura cantarida 5 g., tinctura capsici 5 g., tinctura jaborandi 5 g., tinctura china 20 g., alcool de 70° pînă la 200 g. La spălatul părului în apa de clătit veţi adăuga un pumn de sare de bucătărie.**

MARIA. — **Pielea dv. prezintă sensibilitate specială. De aceea, va trebui să renunţaţi la procedeul cu colofoniu. Incercaţi produsul Nivea. Dacă şi după aplicarea acestuia, fenomenul se repetă, înseamnă că trebuie să recurgeţi la decolorarea cu apă oxigenată.**

RODICA P. — **In cazul dv., se impune folosirea unei creme speciale conţinînd vitamina E. In comerţ găsiţi o cremă potrivită tenului dv., sub denumirea de Darclée. Nu abuzaţi de apă caldă, deoarece moleşte ţesuturile. Preferaţi apa obişnuită de la conductă. In locul săpunului vă recomand curăţirea obrazului cu emulsia Doina, care are acţiune emolientă şi hrănitoare a tenului, datorită faptului că conţine vitaminele F, A, D.**

Medicale

MIA — Suceava: **Aşa cum aţi putut vedea, dorinţa dv. a fost îndeplinită: am tratat şi tratăm variate aspecte ale reumatismului în rubrica „Medicul vă sfătuieşte".**

PUIU R.: **In ultimul timp ne-au sosit mai multe scrisori care au întrebat despre posibilitatea ştergerii tatuajului. In unul din numerele viitoare ale revistei ne vom ocupa de această chestiune.**

S. N. — Braşov: **Efortul dv. a fost şi prea lung şi inutil. Insă nu dăunător. Fără nici o temere puteţi trece la o viaţă normală din toate punctele de vedere.**

MOGA — Tecuci: **Răsfoiţi colecţia revistei noastre şi veţi găsi răspunsuri privind mijloacele anticoncepţionale ce pot fi folosite. Fără îndoială că trebuie să puneţi cît mai curînd capăt situaţiei create.**

NEGRELA — Carei: **Am publicat şi vom mai publica în rubrica „Medicul vă sfătuieşte", sfaturi pentru gravide. Petele de care vă plîngeţi vor dispare după sarcină.**

ROŞIORI DE VEDE: **Trebuie să aveţi răbdare. Articolele solicitate vor apare.**

FLOREA şi TANIA — Şimleul Silvaniei: **Desigur că, corectarea naturii în problema ce vă interesează este posibilă. Dar este necesar un aviz medical. Acesta se obţine în serviciile de chirurgie reparatorie.**

REBUS

Cu mult foc

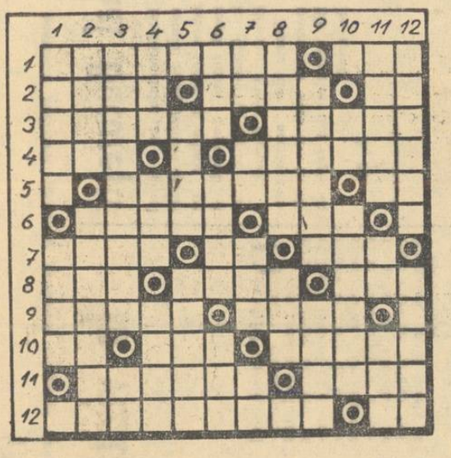

ORIZONTAL: 1) Arsă — Cărbuni aprinşi 2) Autorul tabloului „Bătălia cu facle a lui Vlad Ţepeş" — ...de foc, regiune în America de sud — In obor! 3) Căldura zilelor de vară — Rămîne în urma focului 4) 60 minute — De rîs 5) A pune mîna în foc — Textilă 6) Motul ...brichetelor — A iubi cu înfocare (ad.) 7) Existenţă — Bete! — Stinge focul 8) Insulă în arhipelagul Palan — Cînd vede roşu se face foc — Se înroşeşte cînd e fiert 9) E prinsă în focul concentric al reflectoarelor — Se ard cu nitrat de argint 10) In total! — Perioadă de timp — Personaj mitologic cu două feţe 11) „Afară ninge liniştit / In casă arde focul / Iar noi pe lîngă mama stînd / De mult uitarăm focul!" — Acesta 12) Boala celor care vor să dea foc — In flăcări!

VERTICAL: 1) Focul ...oratorului — Capac de pămînt care se pune pe mălaiul sau pîinea pusă la copt pe vatra încinsă 2) Aprinde inimile — Nu umblă cu focul de teamă să nu se ardă 3) Autorul nuvelei „O făclie de paşti" — Peretele! 4) Povestea celor înflăcăraţi ne-a evocat-o filmul lui Dovjenko — Armăsari — Impăratul care a dat foc Romei 5) A ura — Transporturile Aeriene Române 6) Fir — Bălană — Riu în Africa 7) Pronume — Hristu Nicolaide — Armă de foc — 365 zile 8) Căldură mare — Monedă braziliană 9) A aplauda cu căldură — Pasăre răpitoare 10) Incălzeşte pămîntul — Roşu ca para focului 11) A se aprinde la faţă — Abis! — Leagănul copiilor 12) „Arhipelagul în flăcări" de Jules Verne (pl.) — Controlează ...focurile.

Flori ANCA

Filatelie

Istoria muzicii româneşti - oglindită în mărcile poştale

Printre emisiunile de mărci poştale care urmează să apară în ţară, atrag atenţia cu deosebire **„Figuri de seamă din trecutul operei româneşti"**, o interesantă evocare a unor personalităţi care au avut un rol de seamă în crearea, dezvoltarea şi prestigiul vieţii noastre muzicale.

Amintim, cu acest prilej, că au apărut la noi numeroase emisiuni poştale a căror asamblare constituie o cronică a activităţii muzicale româneşti.

Astfel, în anul 1946, pentru a contribui la sărbătorirea a 25 de ani de la crearea Filarmonicii din Bucureşti, a apărut una din cele mai preţioase piese filatelice româneşti, o serie de 5 mărci poştale completată cu două coliţe frumoase. Fiecare coliţă cuprinde cîte 12 mărci şi 4 vignete; pe una din coliţe mărcile înfăţişează Ateneul Român, centrul vieţii muzicale din acea vreme; pe mărcile din cealaltă coliţă găsim chipul lui George Enescu, figura cea mai de seamă a vieţii noastre muzicale.

In 1951, cu prilejul „Săptămînii muzicii", a apărut o serie de trei mărci poştale, purtînd deviza **„Să cîntăm pacea şi prietenia între popoare"**, iar în 1953 o marcă poştală de 55 de bani a fost dedicată compozitorului Ciprian Porumbescu, la 100 de ani de la naştere.

Tot în 1953 a fost emisă o marcă în cinstea centenarului Teatrului Naţional din Bucureşti, care a avut un rol de seamă în viaţa noastră muzicală; pe marcă figurează portretele fondatorilor Teatrului Naţional: Matei Millo, Costache Caragiale, Aristizza Romanescu.

Teatrul de Operă şi Balet din Bucureşti creat în anii regimului de democraţie populară, apare pe una din cele patru valori din seria **„Decada culturii"**, pusă în circulaţie în 1954, la a zecea aniversare a eliberării patriei noastre; în aceeaşi serie, marca de 1,55 lei reprezintă Casa Radiodifuziunii. Teatrul de Operă şi Balet este prezentat şi pe valoarea de 1,55 lei din seria de mărci emisă în anul 1959, **„500 ani Bucureşti"**; în această serie apare din nou şi Ateneul R.P.R., pe marca de 55 bani.

In seria „Scriitori romîni" din anul 1955, una din cele cinci valori îl reprezintă pe Anton Pann, care a înscris o pagină frumoasă şi în viaţa muzicală.

Cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de la naşterea lui George Enescu, în anul 1956, apar două mărci poştale: una de 55 bani, care îl reprezintă pe marele muzician la vîrsta de 5 ani, cînd şi-a făcut debutul ca violonist; cealaltă marcă, de 1,75 lei, îl arată pe Enescu matur

George Enescu este o figură des întîlnită în albumele filateliştilor. In seria „Sculptori din arta naţională"; apărută în 1961, una din cele 9 valori şi anume cea de 40 de bani, reprezintă bustul lui Enescu, de Gheorghe Anghel. De asemenea, figura compozitorului apare pe marca de 3 lei, dedicată în 1961 celui de al II-lea Festival internaţional „George Enescu". Aici portretul este însoţit de reproducerea unui autograf: un fragment de partitură şi semnătura.

*

Un capitol aparte îl constituie figurile de muzicieni străini care apar pe mărcile noastre poştale.

Astfel, una din cele 8 valori ale seriei dedicate „Institutului de studii româno-sovietice", în 1947, îl reprezintă pe compozitorul rus Ceaicovski. Compozitorul german W. A. Mozart apare pe valoarea de 2,55 lei din seria „Mari aniversări culturale" din 1956. Alţi compozitori străini figurează pe seriile „Mari aniversări culturale" emise în anii următori: în 1958, compozitorul rus M. I. Glinka (marca de 55 bani); în 1959, compozitorul german Friedrich Händel (55 bani); în 1960, compozitorul şi pianistul polonez Fr. Chopin (marca de 1,75 lei).

Seria **„Figuri de seamă din trecutul operei româneşti"** care va apare, vine să îmbogăţească istoria vieţii muzicale din ţara noastră.

Emisiunea va cuprinde 9 valori, cu un nominal total de 6,25 lei şi va reprezenta, succesiv, următoarele personalităţi:

George Stephănescu (1843-1925), întemeietor (1885) al Operei române — marca de 10 bani;

Elena Teodorini (1857 — 1926), — portret şi, alături în rolul titular din „Carmen" de G. Bizet (marca de 20 bani);

Ion Băjenaru (1863 — 1921), — portret şi în rolul titular din opera „Petru Rareş" de Eduard Caudella (marca de 35 bani);

D. Popovici - Bayreuth (1859—1927) — portret şi în rolul lui Alberich din „Aurul Rinului" de R. Wagner (marca de 40 bani);

Hariclea Darclée (1880—1939) — portret şi în rolul Floriei din opera „Tosca" de G. Puccini, creat de autor pentru cîntăreaţa română (marca de 55 bani);

George Folescu (1884 — 1939) — portret şi în rolul titular din opera „Boris Godunov" de M. Mussorgski (marca de 75 bani);

Jean Athanasiu (1885 — 1938) — portret şi în rolul titular din „Rigoletto" de G. Verdi (marca de 1 leu);

Traian Grozăvescu (1895—1927) — portret şi în rolul ducelui din „Rigoletto" (marca de 1,35 lei);

N. Leonard (1886—1928) — portret şi în rolul lui Hoffmann din „Povestirile lui Hoffmann" de J. Offenbach (marca de 1,55 lei).

Mărcile cu dimensiunile 27/42 mm, vor fi tipărite în tiefdruck, pe hîrtie cretată, în cîte două culori. Machetele grafice au fost realizate de Şerban Zainea.

Emisiunea va fi completată cu două plicuri „prima zi" obliterate cu o ştampilă specială.

CURIOZITĂŢI

Lupi contra lupi

In mai multe regiuni din Uniunea Sovietică au fost crescuţi pui de lup, care, îmblînziţi şi dresaţi, îi ajută pe vînători la distrugerea păgubitoarelor haite de lupi. Spre exemplu, 6 vînători din regiunea Aktinbinsk, ajutaţi de un asemenea lup dresat, au distrus în timp de 9 luni peste 300 de lupi sălbatici.

Se ştie că urletul unui lup atrage pe toţi ceilalţi

lupi care-l aud, fiindcă lupilor le este caracteristic obiceiul de a se asocia şi a vîna în haită. Lupul dresat urlă la porunca vînătorului şi aduce în bătaia puştii alţi lupi. Apoi, urmărind urmele lupilor adulţi, lupul dresat descoperă culcuşul cu puii de lup şi astfel aceştia pot fi prinşi. Mai mult, după relatările instructorului de vînătoare M. A. Sargaiev, doi crescători de reni din regiunea Hantimansk (U.R.S.S.) au crescut doi lupi pe care-i folosesc cu succes împotriva fraţilor lor sălbatici la paza cirezilor de reni.

Cum vînează pelicanii?

Singurul loc din Europa unde mai cuibăresc pelicanii este Delta Dunării. Aceştia, „oaspeţi de vară" în ţara noastră, vin în aprilie şi pleacă, spre sud, în septembrie.

Specie ce se hrăneşte cu peşte, pelicanii sînt şi buni pescari. In grupuri mai mari, uneori în asociaţie cu cormoranii, pelicanii folosesc o adevărată strategie în această îndeletnicire. Răsfiraţi într-un semicerc larg, aripă lîngă aripă, cuprind o anumită porţiune de baltă şi bat apa cu aripile înaintînd încet. In felul acesta peştii sînt mînaţi spre locuri cu apă puţin adîncă — loc ales dinainte — şi de unde pot fi înşfăcaţi mai uşor.

Bibanul plimbăreţ

Există şi peşti care nu se simt bine numai în apă şi, de aceea, din cînd în cînd, ies la plimbare pe uscat. Astfel, bibanul tîritor (pe numele ştiinţific Anabas Scandus), care trăieşte în apele Asiei tropicale, obişnuieşte să facă asemenea plimbări. Dar, nemulţumit probabil de orizontul limitat al tărmului, sportivul nostru nu ezită

să se cţtere şi prin arbori, de unde, după ce îşi petrece cîteva ore, revine taciturn în apa lui. Aşa că, dacă vreodată vă spune cineva că a văzut peşti în copaci, să nu-l contraziceţi. Se poate.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Eu sînt lumina roşie

Schiţă de Paruir Mchitarian

De mult voiam s-o povestesc, dar — o spun deschis — îmi lipsea curajul, mă temeam că voi fi luat în derâdere. N-o mai pot păstra însă pentru mine şi de aceea m-am decis s-o povestesc, fie ce-o fi. Să afle toţi, dar mai ales tineretul. Deci, ascultaţi.

Mă hotărîsem să mă însor. Hotărîrea mea era definitivă şi irevocabilă. Aceasta s-a întîmplat după ce fratele meu mai mic îmi spusese:

— Tu eşti pentru mine ca lumina roşie a semaforului de la întretăierea străzilor. Ca cel mai tînăr din familie, nu am voie să mă-nsor înaintea ta, dar tu amîi fără sfîrşit însurătoarea. M-am săturat, nu mai pot aştepta!

Avea dreptate. Deci am lăsat la o parte orice altă preocupare şi am pornit în căutarea unei mirese.

Intr-o seară stăteam la coadă în faţa casieriei unui cinematograf. Deodată cineva îmi atinse mîna şi-mi şopti:

— Iertaţi-mă, aţi vrea să fiţi atît de bun să cumpăraţi un bilet şi pentru mine?

M-am întors şi mi s-a tăiat respiraţia: lîngă mine stătea o fată de o frumuseţe rară, o adevărată zînă.

Imi venea să strig: nu numai unul, ci o mie de bilete vreau să cumpăr pentru dumneavoastră! Dar am tăcut, amintindu-mi că unei persoane nu i se vînd decît patru bilete.

La cinema am stat alături. Ea se uita la o tînără pereche care se săruta pe ecran, iar eu o priveam pe dînsa. Vroiam să-i vorbesc, dar mă împiedecau spectatorii întîrziaţi.

— Ii invidiez! zisei în sfîrşit.

— Pe cine? Pe cei întîrziaţi?, mă întrebă rîzînd.

— Nu, pe actori. Se căsătoresc cu cine vor — fără niciun fel de petitori, fără nici un oficiu de stare civilă — se sărută cînd doresc şi atunci cînd divorţează nu trebuie să dea nici un anunţ la ziar şi nu plătesc nici pensie de întreţinere.

Ea rise din nou şi zise:

— Asta-i meritul regizorului.

Aşa am făcut noi cunoştinţă şi foarte curînd ne-am împrietenit. Ne întîlneam aproape zilnic. Eram omul cel mai fericit din Erevan şi binecuvîntam coada aceea de la cinematograf, la care am întîlnit-o pe Asmik (aşa o chema pe zîna mea).

Dar... asta n-a durat mult. Intr-o seară, după ce am condus-o pînă acasă, Asmik puse mîna ei gingaşă pe mîna mea şi zise surîzînd:

— Ştii, aş vrea să mă mărit.

— Să te măriţi?!, strigai eu bucuros. Fireşte căsătorie, negreşit căsătorie!

— Ce drăguţ eşti! Ştiam că nu vei fi supărat pe mine.

— De ce supărat? Doar este o mare fericire!

— Da, şi eu cred că voi fi fericită. El e arhitect. Vă voi face cunoştinţă. E foarte simpatic, lucrează la Proiect-Erevan.

— Ce? Ce ai spus?!

— Ei, la revedere dragul meu, zise ea şi ca-ntotdeauna urcă treptele în fugă, cu paşi uşori.

Mi-am revenit abia peste cîteva zile de la această lovitură. Am aflat că Asmik avusese o ceartă cu logodnicul ei cu privire la înălţimea tocurilor încălţămintei bărbăteşti şi s-a împrietenit cu mine pentru a-l face gelos. Cu alte cuvinte, nefericitul de mine am jucat rolul unui obiect al geloziei. Vă daţi seama? Iată de ce a trebuit să mă plimb cu dînsa mereu în faţa Proiect-Erevan-ului şi s-o şi ţin drăgăstos de braţ.

Viclenia lui Asmik l-a afectat pe fratele meu chiar mai mult decît pe mine. Săracul de el, care aştepta nunta noastră cu nerăbdare, îmi zise dezamăgit:

— Am spus eu dintotdeauna că tu eşti lumina roşie.

Şi eu am fost nevoit, ca să zic aşa, să-mi dublez străduinţa în căutarea unei mirese. Cine caută, găseşte. Aşa se spune. Intr-adevăr, abia a trecut o săptămînă şi am cunoscut-o — fără să stau la coadă — pe Goar, o nouă zînă. N-avea ea ochii chiar atît de frumoşi ca ai lui Asmik, în schimb era o fată tare bună şi credea tot ce i se spunea. Tocmai acest lucru se dovedi fatal.

Intr-o zi nu veni Goar la întîlnire, ci fraţiorul ei. Probabil s-a îmbolnăvit, gîndeam eu, şi inima începu să-mi bată puternic. Dar mititelul veni spre mine şi fără nici un fel de palpitaţii, îmi dădu o scrisoare şi dispăru.

„Uitaţi-mă", stătea scris pe un petec de hîrtie, „mă mărit". Ce pot să fac dacă mama spune: un controlor nu poate fi un ginere bun, el şi acasă îşi va băga nasul în toate. Iar tatăl meu, care e responsabil de raion într-un magazin şi cunoaşte şi mai bine pe controlori, spune: un om bun nu ar munci niciodată ca controlor. Vă rog să mă iertaţi, dar n-am putut nesocoti sfaturile părinţilor mei. Goar".

Ce-mi rămînea de făcut? Din nou începui să caut cu disperare. De astă dată străduinţele mele au fost vreme îndelungată zadarnice. Ajunsesem să urmăresc pînă şi anunţurile de divorţ, cu gîndul să mă căsătoresc chiar şi cu o femeie divorţată, pentru a înceta să mai fiu lumina roşie pentru fratele meu.

In cele din urmă am găsit o a treia mireasă. Era fiica vecinilor noştri. O chema Iweta sau mai simplu, Iwik, cum o strigau acasă. Iwik era o fată fără prejudecăţi. La numai cîteva zile după ce am legat prietenie, veni fără jenă la noi acasă, stătea de vorbă cu mama mea şi uneori chiar o ajuta să gonească muştele din casă. Şi dintr-odată Iweta nu se mai arătă. Am intrat în panică. Am hotărît să mă întîlnesc cu dînsa înainte de a fi prea tîrziu şi să-i propun să ne căsătorim neîntîrziat. Dar ea mă evita. Iar într-o simbătă seară, prin ferestrele casei ei se revărsau sunetele vesele ale muzicii de nuntă. Mi-am astupat urechile. Dar ce folos? Nu puteam astupa urechile tuturor locatarilor.

Curînd mama mea o întîlni pe mătuşa lui Iwik şi-i vorbi despre purtarea usuratică a nepoatei sale. „Dar înţelegeţi o dată, fiul dv. venea pe locul doi, el era, cum s-ar spune, logodnicul în rezervă al Iwetei. Deci nu aveţi nici un motiv de supărare".

Auzisem eu de ofiţeri în rezervă, de alte diferite rezerve, dar nu aflasem pînă atunci c-ar exista şi logodnici în rezervă. Doamne, dumnezeule, cîte mai sînt pe lumea asta de nu isprăveşte omul niciodată cu învăţătura!

După această deziluzie cu Iweta, am sistat orice căutare, treceam pe lîngă fete cu o indiferenţă totală. Ce însemnătate avea în definitiv faptul că fusesem avansat şi devenisem controlor-şef! Oameni mult mai de seamă decît mine au rămas holtei, de pildă Gogol sau Schopenhauer... de ce n-aş putea trăi şi eu necăsătorit?

In ziua următoare nunţii lui Iwik, am venit într-o dispoziţie proastă la lucru: clarinetul afurisit continua să-mi sune cu stridenţă în urechi. Secretara mea, o domnişoară în jurul lui patruzeci, mă privi, surise şi zise, fără consideraţie pentru oamenii străini care se aflau în cameră:

— Ştiţi ceva, curtaţi-mă două, trei luni de zile. Pentru dv. e tot una. Insă dv. aduceţi noroc şi poate că soarta îmi va surîde şi mie şi-mi va dărui un soţ!

Imi venea s-o trimit în iad, dar mi-am înfrînt supărarea, căci avea dreptate.

Acum sînt îngrijorat, nu atît pentru mine, cît pentru fratele meu! Bietul băiat! Sînt cu adevărat lumina roşie.

VOPSEŞTE ORICE ŢESĂTURI
• MĂTASE
• BUMBAC
• LÎNĂ
• ROCHII
• HAINE
• BLUZE

Redacţia: Piaţa Scînteii, Tel. 17.60.10. Administraţia: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

JULES CAZABAN

Iată-mă în dureroasa situație de a închide și parafa un album, pe a cărui copertă înscriu cu majuscule celei mai respectuoase și admirative caligrafii profesionale, numele atît de cunoscut, atît de iubit, și atît de viu încă, al lui Jules Cazaban.

E un album foarte voluminos, plin de nenumărate pagini strălucite, care vorbesc despre succese răsunătoare, despre creații memorabile, despre fel de fel de afirmații ale unui talent cum nu sînt multe, dar vorbesc, mai ales, despre muncă, tenacitate, modestie, abnegație, generozitate, devotament, despre toate acele calități fără de care un artist este sortit să rămînă o promisiune înșelătoare, o veleitate sterilă, o ciudată și întristătoare stridență. Cazaban a avut toate aceste calități și mă întreb astăzi, cu care i-am admirat cu atît entuziasm creațiile în cea mai variată gamă de roluri, dacă amintirea acestora nu va trece mai repede decît amintirea mîncării neobosite, a dragostei față de public, a bunătății și modestiei față de meserie, a cinstei față de public, a bunătății și modestiei față de colegi, a generozității față de tineret, a devotamentului față de poporul și patria socialistă, valorile supreme ale conștiinței sale de artist-cetățean și de artist-om. Orice s-ar spune, și oricît de miraculoase pot fi forțele talentului și ale inspirației, adevăratul și durabilul profil al unui artist este de ordinea moralului, se desprinde din substanța conștiinței. De aici vine totul, de aici îi vin talentului toate posibilitățile, de a se afirma, de a crește, de a se obiectiva într-o creație autentică, armonioasă și fecundă.

Dar a venit regimul nostru, cu noua morală a artei, cu noua concepție a teatrului, cu atmosfera primenită și proaspătă a culturii socialiste. A venit regimul nostru, cu atenția neobosită și minuțioasă pentru descoperirea și valorificarea celui mai bun, material și moral. În mai puțin de zece ani, Jules Cazaban era una din personalitățile de frunte ale scenei noastre, unic și cel mai bun interpret al unei întregi categorii de roluri, care de la Ion Morțun și Sîrbu nu mai avusese un egal reprezentant. Era cunoscut, prețuit și iubit de cel mai larg public, pentru apariția lui atît de originală și cuceritoare, pentru jocul lui atît de firesc, atît de subtil și aparte și atît de omenesc.

El a fost una cu teatrul nou, a fost una cu poporul pe care îl slujea, una cu idealul socialismului, și a fost una din străluciție și mîndriile scenei românești. A fost printre cei dintîi care a primit titlul de artist al poporului, pe care l-a meritat la înțelesul cel mai direct al cuvîntului, prin arta atît de minunată a interpretării omului din popor, a omului simplu. Două roluri, venind din cele mai opuse zone ale repertoriului dramatic, i-au dat posibilitatea de a ilustra fațete diferite dar de o releva esența unică, a acestui erou universal: rolul lui Willy Loman, din „Moartea unui comis-voiajor", tragică analiză a destinului omului de mijloc american, de Arthur Miller și rolul lui Ianke, din amărîta comedie „Tache, Ianke și Cadîr", a lui Victor Ion Popa. Dar cu egală strălucire, cu intuiții psihologice și cu îndrăzneli portretistice de mare clasă, a fost, rînd pe rînd, Malvolio și Mayer Bayer, Pobedonosikov și Profesorul din „Passacaglia", a fost interpret al lui Cehov și Ostrovski, al lui Giraudoux și Shakespeare și al unei nenumărate serii de dramaturgi romîni, în interpretarea personajelor cărora, a pus toată voința, toată pasiunea lui de a sluji arta și cultura noastră nouă. Și cine va putea uita vreodată, surpriza zguduitoare, pe care ne-a dat-o, abia a trecut anul de atunci, cînd l-am văzut întrupîndu-l pe nenea Iancu Caragiale, — întrupîndu-l, înviindu-l, într-adevăr, căci nimeni nu a găsit un alt cuvînt pentru a lăuda această măreață putere a artei, în persoana unui mare actor.

Acum, cînd se apropie deschiderea stagiunii, acum, cînd începe adevărata viață a actorului, Jules Cazaban nu mai este printre noi. Cel care a dat viață atîtor personaje, care a depus atîta rîvnă în formarea noilor cadre actoricești, a adus o mare contribuție la dezvoltarea teatrului romînesc.

Radu POPESCU

Spectacolele artiștilor berlinezi

După vizita în Capitală a orchestrei de estradă a Radioteleviziunii din U.R.S.S., spectatorii bucureșteni vor avea prilejul, începînd din seara aceasta, să participe la desfășurarea spectacolelor date de o formație similară, de astă dată însă din Berlin (R.D.G.).

Turneul orchestrei Radiodifuziunii berlineze este de scurtă durată. În Capitală se vor organiza concerte între 7 și 10 septembrie, urmînd ca orchestra să facă apoi deplasarea în două orașe din țară. Conducerea muzicală aparține lui Werner Krummbein.

Soliști orchestrei sînt: Helga Depre, Peter Wieland și Gudrun Wichert.

Vizita artiștilor din R. D. Germană va constitui, firește, un prilej de cunoaștere mai îndeaproape nu numai a unei orchestre cu o apreciabilă experiență artistică, ci și de comparare a unor stiluri diferite de alcătuire a programelor, de interpretare chiar.

Popas la teatrul constănțean

La Teatrul de Stat din Constanța au avut loc în ultimul timp mai multe premiere. Secția de dramă-comedie a prezentat „Fîntîna turmelor" de Lope de Vega (traducerea de Eugen Schileru) în regia lui Constantin Dinischiotu; secția de operetă: „Vînzătorul de păsări" de Zeller, în regia lui Ion Drugan. Iar secția de estradă spectacolul „Cine rîde, cîștigă!" de I. Berg.

Scenă din spectacolul „Cine rîde, cîștigă!"

H. Nicolaide, G. Mihalache, N. Cornea (regia C. Dinischiotu, conducerea muzicală Aurel Manolache). Și pentru încheierea stagiunii Teatrul de Stat din Constanța a ținut să mai facă publicului încă o surpriză: punerea în scenă a cunoscutei comedii „Papa se lustruiește" de Spiros Melas, adaptarea și regia fiind semnate de artistul poporului Sică Alexandrescu. (În această nouă versiune piesa se intitulează „Joc de societate").

Rolul titular e deținut de artistul emerit Constantin Mortun. În celelalte roluri principale: artista emerită Maria Antonova, Ileana Ploscaru, Dan Herdan.

Am discutat apoi cu directorul Teatrului de Stat din Constanța despre perspectivele teatrului pentru noua stagiune.

— Vom deschide noua stagiune cu un turneu în țară deoarece sala centrală a teatrului nostru va intra în reparații, urmînd să i se aducă îmbunătățiri din punct de vedere tehnic și să fie prevăzută cu instalații de aer condiționat — ne spune interlocutorul.

— Ce ne puteți spune în ceea ce privește repertoriul, sau mai bine zis repertoriile viitoarei stagiuni?

— Putem anunța că pentru secția de dramă-comedie, între alte piese vom reprezenta „Săgeata năzdrăvană" de Victoria Gavrilescu, „Dacă vei fi întrebat" de Dorel Dorian, „Prima întîlnire" de Sîtina. Sîntem bucuroși că am primit la această secție pe unii dintre noii absolvenți ai Institutului „I. L. Caragiale": Eugenia Dragomirescu, Cătălin Dodu, Șerban Cantacuzino, Ligia Dumitrescu.

Secția de operă — operetă are înscrisă în repertoriu opera „Boema" care se repetă, „Don Pasquale" și două noi operete românești, muzica aparținînd compozitorilor Radu Șerban și Aurel Giroveanu. Estrada pregătește un nou concert — spectacol. La păpuși se repetă „Drumul piperului". Se va reprezenta, de asemenea, între altele „Băiatul și gheața". Vom organiza în stagiunea viitoare o serie de matinee poetice și conferințe experimentale, ne spune în încheiere Jean Ionescu.

Sandu NAUMESCU

Noi imprimări pe discuri

Casa de discuri „Electrecord" are în programul său noi imprimări de muzică ușoară și simfonică ce interesează un mare număr de discofili.

Unul din discurile ce le vom întîlni curînd în rafturile magazinelor muzicale este și acel care cuprinde piese în interpretarea cunoscutei formații „Los Plateados de Mexico", formație ce ne-a vizitat nu de mult. Discul cuprinde 12 cîntece de muzică ușoară în interpretarea cîntăreților Roberto și Antonio Cantoral.

Dat fiind marea cerere de discuri care să cuprindă arii din opere, „Electrecordul" a întreprins unele înregistrări deosebit de valoroase sub aspectul calității interpretării. Artiștii alese fac parte din operele „Tannhäuser", „Lohengrin" și „Maeștrii cîntăreți din Nurnberg" de Wagner.

Discul micro de 25 cm. diametru, întrunește artiști de mare clasă, cum sînt: Stella Simonetti, Arta Florescu, Petre Ștefănescu-Goangă, Dan Iordăchescu, Cornel Stavru.

Orchestre acompaniatoare sînt cele ale Operei din Cluj și orchestra Cinematografiei, avînd ca dirijori pe Eugen Lazăr, Constantin Bugeanu și Mircea Crutescu.

Un nou disc micro de 25 cm. diametru, prezintă Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră de Paganini avînd ca solist pe Ștefan Ruha.

Precum se vede, un repertoriu atractiv, așteptat să ajungă cît mai repede la destinatari.

Un portret pe săptămînă

Alexandru Platon

Alexandru Virgil Platon, interpretul lui Codin din filmul cu același nume, provine din rîndurile acelor interpreți care deși „neprofesioniști" s-au bucurat de avantajele unui contact timpuriu cu scena și cu ecranul.

Născut la Bacău, la 27 aprilie 1933, Alexandru Virgil Platon nu manifestă în adolescență veleități actoricești figurînd în anii studiilor medii ca elev al Școlii tehnice de pielărie și încălțăminte, pe care o termină în 1952.

„Descoperirea" lui de către o comisie sosită în localitate în vederea recrutării de studenți pentru Institutul de artă cinematografică, pare să-i decidă definitiv cariera. Dar, la institut, frecvențează cursurile numai un an, înscriindu-se apoi la Facultatea de filozofie din București, pe care o absolvă în 1959. De atunci Alexandru Virgil Platon îmbrățișează cariera didactică, funcționînd ca profesor și director de școală în cîteva comune din raionul Sighișoara, iar în ultimul timp la Turda Mică.

Vocația actoricească l-a fost descoperită din nou de Titus Popovici care a văzut în el un bun lezechil, personaj pe care l-a și interpretat în filmul „Setea". În 1961, regizorul Henri Colpi îi încredințează rolul lui Codin în care-l vom vedea peste cîteva zile. Visul lui Alexandru Virgil Platon este de a juca și pe scena unui teatru, dornșa mică.

Premierele Teatrului regional București

La 15 septembrie, Teatrul regional București, ridică cortina acestei stagiuni, cu premiera piesei „Grădina trandafiri" de Andi Andrieș.

A doua premieră a stagiunii o pregătește regizorul Mihai Dimiu, cu piesa „Manevra cea mare" de Ștefan Haralamb.

Tot în prima parte a stagiunii va vedea lumina rampei piesa dramaturgului cehoslovac Ian Drda, „Dracu' uitat".

Tot în acest timp se pregătesc noi piese. Este vorba de lucrările unor dramaturgi ca Aurel Baranga (piesa „Învățătoarea" sau „Școala dragostei" în care autorul tratează problema activității intelectualului în cadrul satului nou), Mircea Ștefănescu (care va aduce pe scenă figura populară a lui Creangă), Victor Bîrlădeanu, Alecu Popovici.

Unele din aceste premiere vor avea loc în sălile teatrelor din regiunea București.

S. M.

„Vacanță muzicală"

Pe parcursul unui turneu de 45 de zile pe care-l întreprinde în întreaga țară, ansamblul Teatrului de estradă din Deva a poposit cîteva zile în Capitală unde a prezentat concert-spectacolul „Vacanță muzicală". Spectatorii bucureșteni au fost obișnuiți ca reprezentațiile estradei din Deva să constituie spectacole de montare, în care pe lîngă farmecul melodiei și verva cupletuiui să cunoască și realizările noi ale regiunii Hunedoara. De data aceasta, colectivul artistic s-a mulțumit să prezinte un concert-spectacol, cu mai puține momente specifice în schimb cu o abundență de melodii inedite, compoziții ale compozitorilor George Grigoriu, Temistocle Popa, Mișu Iancu. De altfel, alături de compozitori, întreaga echipă care a realizat spectacolul o constituie cunoscuți creatori bucureșteni. Autori: Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Mircea Block; regia: N. Dinescu; dirijorul muzical: George Grigoriu; coregrafia: Sandu Feyer (în colaborare cu Titus Burducea); scenografia: Puiu Ganea.

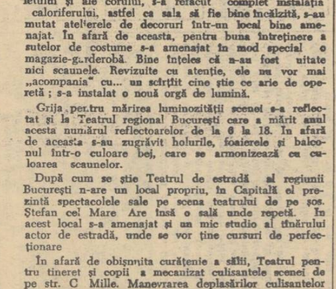

Multe din melodii reușesc să treacă dincolo de rampă. Cităm în acest sens: „Ce mai fete", „Doar aminticile sînt vechi", „Toamna", „Valsul Hunedoarei", „Te iubesc" etc. Dacă spectacolul se bucură de apostul unor melodii valoroase, în schimb în ceea ce privește partea de proză se observă și slăbiciuni. În unele scene ca „Beția vitezei", „Rebutul", se constată căutarea unor efecte ieftine.

În ceea ce privește interpretarea, ea este asigurată de un colectiv tînăr. Vali Davidescu are o voce cu modulații plăcute care dau culoare melodiei; este necesar însă să acorde mai multă atenție stilului de interpretare. Margareta Grădinaru a reușit să dovedească talent atît în postura de chelăreață, cît și în rolurile de comedie, iar Cornel Marta dovedește vervă în prezentarea melodiilor. Am mai reținut redarea plină de viață a lui Lucian Roman și talentul debutantei al dirijorului Ștefan Rădut.

Partea coregrafică deși susținută de un număr mic de dansatoare, a reușit să se facă apreciată de spectatori.

Din grupul de interpreți cărora le-a revenit sarcina de-a prezenta partea de proză a spectacolului menționăm în primul rînd umorul lui Valer Georgescu. Alături de el au mai susținut momente de comedie Lucian Radulian și Marian Hoidan. Artista Mia Popescu a prezentat spectacolul cu nerv, imprimîndu-i pe întreaga desfășurare o întreagă paletă de culoare.

Se simte lipsa programelor, care ar fi înlesnit o primă cunoștință a spectatorilor cu actorii estrazi din Deva.

Sandu MARIAN

Sălile de teatru bucureștene se pregătesc să-și primească oaspeții

Ne mai despart puține zile de clipa cînd va răsuna primul gong, vestind începerea unei noi stagiuni teatrale. Pe scene, în foaiere, în culise s-a cuibărit animația pregătirilor febrile. Fiecare slujitor al Thaliei, de la primul artist pînă la recuzitier, de la directorul de scenă pînă la secretarul literar, își desfășoară cu pasiune activitatea pentru a contribui cît mai bine la realizarea unor spectacole de înalt nivel artistic.

Și desigur, că pe lîngă un repertoriu de calitate, confortul sălilor și noile înzestrări tehnice ale scenelor vor constitui pentru spectatori o frumoasă surpriză.

Teatrul de Stat de Operetă din București a devenit în ultima vreme un șantier. S-au reamenajat sălile bateliul și ale corului, s-a refăcut complet instalația caloriferului, astfel că sala să fie bine încălzită, s-au mutat atelierele de decoruri într-un local bine amenajat. În afară de aceasta, pentru buna întreținere a sutelor de costume s-a amenajat în mod special o magazie-garderobă. Bine înțeles că n-au fost uitate nici scaunele. Revizuite cu atenție, ele nu vor mai „acompania" cu... un scîrțîit cine știe ce arie de operetă; s-a instalat o nouă orgă de lumină.

Grija pentru mărirea luminozității scenei s-a reflectat și la Teatrul regional București care a mărit anul acesta numărul reflectoarelor de la 6 la 18. În afară de aceasta s-au sugrăvit holurile, foaierele și balconul într-o culoare bej, care se armonizează cu culoarea scaunelor.

După cum se știe Teatrul de estradă al regiunii București n-are un local propriu, în Capitală el prezintă spectacolele sale pe scena teatrului de pe șos. Ștefan cel Mare. Are însă o sală unde repetă. În acest local s-a amenajat și un mic studio al tînărului actor de estradă, unde se vor ține cursuri de perfecționare.

În afară de obișnuita curățenie a sălii, Teatrul pentru tineret și copii a mecanizat culisantele scenei de pe str. C. Mille. Manevrarea deplasărilor culisantelor (pînă la scenei) care pînă acum se făcea greoi, manual, se va executa de data aceasta, electric.

Spectatorii Teatrului „C. Nottara" vor avea și ei o plăcută surpriză. În local scaunelor greoaie vor găsi altele moderne, confortabile.

Teatrul Evreiesc de Stat s-a ocupat în vacanța aceasta de schimbarea stației de translație, adică a întregii instalații prin care spectatorii pot asculta spectacolele la casă în limba română.

In vizită la Studioul cinematografic „Sofia - film"

Din vîrful Vitoșei, noul studio cinematografic pare o neclintită pată de soare coborîtă în mijlocul pădurii care străjuiește muntele de la marginea Sofiei. De aproape el se recomandă un autentic palat al filmului pe care cineaștii bulgari l-au inaugurat anul acesta la 1 septembrie.

— Studioul are în lucru mai multe filme — ne spune Ivan Decev, unul din redactorii celei de a 4-a grupe de creație. Unele dintre ele se află în sala de montaj, altele la ultimele filmări și altele în plină etapă de lucru.

— Și totuși cîte filme se află în lucru la studioul Sofia?

— Cinematografia noastră produce aproximativ 10 filme anual. După cît prevăd scenariile, multe din cele 10 filme ale acestui an se anunță interesante. Regizorul Ianco Iancov turnează în împrejurimile Sofiei un film a cărui acțiune se desfășoară în perioada premergătoare zilei de 9 septembrie, ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist. El se numește „Intransigentul". Unul din rolurile principale ale filmului i-a fost încredințat unui actor foarte cunoscut, deși foarte tînăr, Apostol Karamitiev.

„Rîul negru" este titlul filmului realizat de regizorul Zorhi Jandov, și care se și află în sala de montaj.

— Și despre ce anume e vorba în film?

— Despre iubire... Deloc altfel o temă veșnic actuală.

— Se află în lucru și alte filme pe această motiv?

— Da. Un film poetic despre romantism și dragoste.

— Care este ideea filmului?

— Filmul vorbește despre necesitatea cunoașterii temeinice a celor din jur. Tot la necesitatea stabilirii unor relații trainice între oameni pe baza cunoașterii lor profunde se referă și filmul „Sfîntul" care se turnează în prezent în munții Pirinului. Pretextul dramatic reafirmă un adevăr cunoscut: oamenii nu trăiesc singuri.

— Ce filmați în prezent, am întrebat-o

— Rolul Janna din filmul lui Vîlceanov, „Inspectorul de noapte".

Pe regizorul Ranghel Vîlceanov l-am întîlnit la 12 noaptea împreună cu echipa de filmare pe strada Aksakov din centrul Sofiei, în plin lucru.

— Vă pasionează filmele de aventuri? — l-am întrebat pe regizorul filmului.

Cadru din filmul „Tutunul"

— Nu. Ca dovadă că din acest film care pare a fi un film de cercetare criminalistică, intenționez să realizez un film psihologic. Mă interesează, ca în toate celelalte filme pe care le-am realizat, psihologia oamenilor. Sînt într-un stadiu de căutări. Deși am realizat trei filme socot că fiecare din ele nu este decît un experiment. Niciunul nu exprimă în totalitatea lui intențiile mele. Poate am izbutit doar în unele episoade.

— Ați distribuit de data aceasta în film actori profesioniști?

— Da. Este pentru prima dată cînd fac aceasta. În celelalte filme rolurile principale le-am încredințat unor artiști amatori. Dar nu am preferințe pentru profesie ci pentru tipuri expresive.

I-am dorit regizorului Vîlceanov și celorlalți membri ai echipei de filmare mult succes. „Inspectorul de noapte" și-a reînceput cercetările sale sub cadrul lunii și al aparatelor de filmat.

Silvia NICOLAU

Pe cea mai mare scenă bucureșteană

Turneul orchestrei de estradă a Radioteleviziunii sovietice

De o săptămînă se află în turneu în țara noastră orchestra de estradă a Radioteleviziunii din U.R.S.S. După patru concerte date în sala Palatului R.P.R., ea și-a continuat drumul pe litoral, în orașele Brăila, Galați, Bacău, Piatra Neamț, Roman și Iași.

Contactul cu publicul bucureștean, pe care dirijorul Iuri Silantiev, într-o declarație, îl considera competent și exigent în aprecierea calității spectacolelor muzicale, a însemnat o confirmare a valorii acestui ansamblu. Spectatorii bucureșteni au apreciat varietatea programului care cuprinde piese de genuri foarte diferite din repertoriul clasic și contemporan.

Sub bagheta lui Iuri Silantiev, orchestra a făcut dovada unei bune pregătiri. La acest succes o parte bună de contribuție au adus-o și cei doi soliști vocali — Ludmila Isaeva și Alexandr Tihonov precum și soliștii instrumentiști, dintre care trompetistul Vladimir Cilik a plăcut în mod deosebit.

Artista emerită Ludmila Isaeva, beneficiind de examenul multor concerte susținute în Uniunea Sovietică și peste hotarele ei, a fost călduros aplaudată. Cu vocea ei de soprană de coloratură, cu mare suplețe în glas, ea a interpretat cu măiestrie atît „Cîntecul popular de pe Volga", piesa „Voci de primăvară" de J. Strauss cît și cîntecele românești „Mandolina mea" de George Grigoriu și „Lalele" de Temistocle Popa.

De o factură diferită, Alexandr Tihonov și-a dovedit preferința pentru repertoriul liric, meditativ, interpretat cu o voce catifelată, uneori însă prea mult și de multe ori „ascunsă".

Cea mai mare parte a programului au constituit-o cîntecele compozitorilor sovietici între care Șostakovici, Dunaevski, Babadjanian, Soloviov-Sedoi și alții. Pentru auditoriul romîn, bun cunoscător al creației muzicale sovietice, multe din aceste piese nu au o constituit noutăți. Aceasta a prezentat un avantaj și anume, acel al comparației cu alte interpretări.

Aplauzele care s-au auzit în marea sală din Capitală este un indiciu că publicul a dat o bună apreciere orchestrei și interpreților. Cu acest prilej, publicul nostru a făcut cunoștință cu un fel specific de organizare a spectacolelor de estradă.

Orchestra de estradă a Radioteleviziunii sovietice a sunat din plin în tumultuosul „Marș de concert" al lui Dunaevski iar în „Fantezilie" pe teme de Gershwin și din filmele lui Chaplin a reușit să redea diafana țesătură melodică. Bună impresie a lăsat „Adagio"-ul pentru instrumente de coarde de Șostakovici.

O mențiune aparte pentru Rapsodia I de George Enescu, înțeleasă în spirit și amănunțele ei, bine interpretată și prezentată într-un fel deosebit. Fără îndoială că toate acestea vorbesc de la sine despre marile posibilități pe care le are orchestra și pe care poate să le valorifice la maximum.

Compersalul lui Emil Radov, privit la început cu oarecari rezerve, a cîștigat pe măsură ce înainta, acesta pentru că, cu felul lent al prezentărilor nu întem obișnuiți. Curînd, Radov i-a cucerit pe spectatori cu calmul său imperturbabil, cu o pantomimă suculentă, plină de umor, prezentare ce cadra cu atmosfera generală a concertului.

C. ȘERBAN

În reflector

La 7 septembrie încep examenele candidaților la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale",

La examene, emoții
Vor avea precis cu toții
Ca la teatru (vezi misterul)
Însă vă lipsi... suflerul

Se apropie de sfîrșit, la Arad, turnarea noului film romînesc „Străinul".

Dup-o vară așadar
Arădenilor acum
Deci „Străinul" oriș cum
Le e azi familiar.

Iar pentru film...

O urare îi închin
Bună după premieră
Că „Străinul" (lumea
speră)
De succes n-a fost...
„străin".

D. TABACU

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„ULTIMUL TREN DIN GUN HILL" — „NORI ALBI"

Spectatorii maturi își amintesc, desigur, epoca de glorie a „western"-ului — specie americană a filmului de aventuri, din care Hollywood-ul a tras sini de-a rîndul profituri fabuloase. Producția de acest gen nu a încetat nici astăzi dar cum gustul publicului a evoluat, schimbul de focuri și urmăririle pe cai nu mai sînt de-ajuns pentru a-l convinge. Astfel, „western"-ul a fost obligat să ia în considerație latura psihologică și etică a vieții din acel vest nu atît de sălbatec cît sălbăticit de lupta necruțătoare pentru pervenire. Acestei tendințe îi subscrie și filmul regizorului John Sturges care a semnat nu de mult regia filmului „Bătrînul și marea". Conflictul, abil și îndelung tensionat încearcă de astă dată o confruntare pe temeiul realităților sociale: șeful poliției nu poate aplica legea întrucît făptașul delictului este fiul unui bogat cresctor de vite din ținut, căruia îi se supun din teamă toți — în frunte cu șeriful. O pătrundere mai adîncă a caracterelor devine însă ilustrare deoarece cei care se înfruntă acționează pur lucid, ca în fața mesei de șah, cu toate că în joc este răzbunarea sfîrșitului tragic al soției șefului poliției, violată și apoi ucisă. Filmul resimte astfel influența rețetelor standard după care nu eroul contează ci soluția salvatoare pe care o descoperă el, în cea mai riscantă situație. În rest, o distribuție care, în afară de Kirk Douglas (Matt) și Anthony Quinn (Craig) nu face decît figurație și imagini de un pitoresc frust — atît în ceea ce privește peisajul cît și fizionomiile — conferă o largă atractivitate acestui film de net succes comercial.

Eugen ATANASIU

Pe poteci de munți, sărind peste pîrîuri, ascunzîndu-se printre pomi, luptînd-se cu nămeții, mărșăluiesc partizanii. Obosiți, chinuiți de foame și de ger, hărțuiți de ocupanți, partizanii își apără cu dîrzenie patria și poporul, răzbună suferințele celilor și slovacilor asupriți de fasciști. Oameni dîrji, aspri, în necontenită bătălie cu dușmanul și cu natura, partizanii sînt scumpi la vorbă și la sentimente, u-nii dintre ei au uitat și să zîmbească. Unii, dar nu toți. Tînărul cercetaș Petrik (Ivan Mistrik), de pildă, și-a păstrat prospețimea sufletească, e vesel, glumeț și iubește cu patimă cîntecul și mica sa armonică. Dar iată că într-o zi întîlnire o căpușă ce stă-pînește bătrînii munți. Filmul redă cu dramatism un antrenant episod din trecutul de luptă glorioasă a poporului cehoslovac.

N. BULGĂRE

„Escondida"

Filmul acesta nu trebuie confundat, în ciuda asemănării de titlu, cu „Rio Escondido". Acesta din urmă, care a rulat acum cîțiva ani, este o puternică dramă, iar al doilea e melodramatic; în sfîrșit „Rio Escondido" aparține lui Emilio Fernandez iar „Escondida" este semnat de Roberto Galvadon.

Cea ce le apropie este faptul de a se inspira din frămîntările sociale, abundente în istoria poporului mexican, precum și ideile progresiste, generoase care le animează.

„Escondida" impresionează prin amploarea cu care surprinde avîntul revoluționar al maselor de țărani hotărîți să lupte pe viață și pe moarte împotriva asupririi, prin scenele de bătălie, violente și de anvergură. Actorii Maria Felix și Pedro Armendariz (pe care i-am întîlnit alături de operatorul Gabriel Figueroa, tot pe genericul lui „Rio Escondido") se străduiesc să însuflețească niște personaje cam sumar descrise sufletește. Multe parăzi și impușcături, culori și gesturi prea tari, prea multă dorință de a fura ochiul în dauna îmbogățirii minții spectatorului. Dacă scenariul (Miguel Liva) n-ar fi dovedit o fantezie restrînsă și dialogul n-ar fi alunecat pe panta ilustrativismului, filmul ar fi plăcut mai mult.

B. DUMITRESCU

„MARELE DRUM"

Reconstituind timpul petrecut de cunoscutul scriitor cehoslovac Hașek în Rusia anilor imediat următori Marei Revoluții Socialiste din Octombrie, regizorul sovietic Iurii Ozerov a realizat o comedie plină de fantezie, antrenantă și spumoasă, pătrunsă de un umor de evidentă esență svejkeană ilustrat mai cu seamă în cîteva secvențe irezistibile: salutul adresat de pensionarii casei de nebuni printului Ferdinand, farsa de la hotel a lui Hașek, atmosfera din lagărele de prizonieri cehi etc., etc. Anii premergători primului război mondial petrecuți de Hașek în Praga natală îi găsesc mai ales o tratare acut ironică, filmul biciuind goliciunea dinastiei conducătoare, fanfaronada patriotardă a cercurilor oficiale. Oposiția protagonistului sînt cei trimiși să lupte pentru interesele străine lor, oameni bravi și iuți, printre ei aflîndu-se și grăsunul și blaiinul soldat Iosef, cel ce-i va inspira scriitorului figura nemuritoare a lui Svejk.

Impletind cu ingeniozitate scene de desen animat (excelente cele ale întîrării în rai a eroilor, bombardamentul din avion sau explicarea tacticii de a lua prizonieri fără pierderi) cu cele filmate cu actori, regizorul, ajutat și de jocul unor cunoscuți actori: J. Abrham, J. Marval, Inna Gulaia, ca și de muzica inspirată a compozitorului K. Hacișaturian, a realizat o valoroasă peliculă a cărei vizionare dă depline satisfacții.

I. MATEI

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Magazin

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VII — Nr. 310 • 5 Sîmbătă 14 septembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

NOUL NOSTRU CONCURS SPORTIV CU PREMII

AMĂNUNTE ÎN PAGINA A 5-A

TELEFERIC

Din sumar:

OAMENI LA DATORIE
În pagina 3-a

DE CE?
de Dan DEȘLIU
În pagina 5-a

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"
MINIMUM DE TRAI
Schiță de Dorothy PARKER
În pagina 7-a

CRONICA TEATRALĂ
de Radu POPESCU
În pagina 8-a

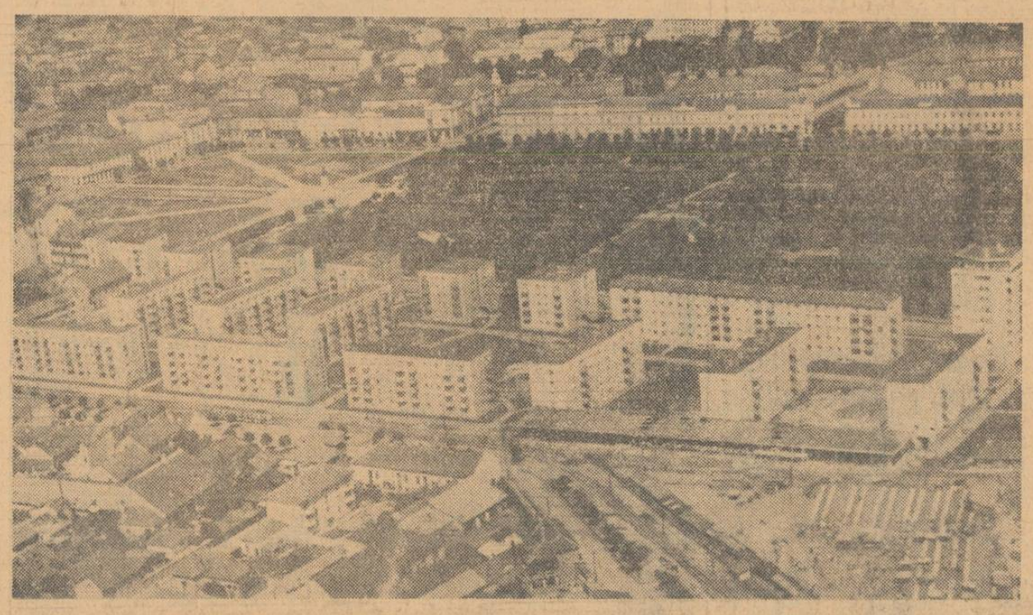

Un nou cartier pe harta Oradiei: „Piața 23 August". **Fotografii: E. POPPER**

DRUMURI PRIN CRIȘANA (I)

MOZAIC URBANISTIC

Privită de la înălțimea păsării argintii care reduce distanța rutieră de peste șase sute de kilometri dintre ea și Capitală la numai o oră și jumătate de zbor, Oradea oferă vizitatorului o panoramă nouă, încîntătoare. Ori din ce direcție ai cerceta cuprinsul așezării, orașul de reședință al regiunii Crișana se prezintă astăzi vederii sub forma unui uriaș mozaic urbanistic. Coșurile fabricilor din Velența și Iosia au imprimat acestor cartiere ale Oradiei culoarea mohorîtă a fumului. Verdele deschis al frunzelor de copaci și argintiul apelor predomină în părțile în care se întind parcurile și locurile de recreere ale orașului.

Conglomeratul acesta de culoare și desen geometric, a cărei unitate armonioasă se explică tocmai prin varietatea sa, reprezintă nu numai un mijloc de excitație a retinei și de încîntare vizuală. Panorama actuală a urbei de pe malurile Crișului Repede, în care noul reliefează puternica deosebire dintre el și ceea ce este vechi, are semnificații mult mai mari. Fiecare colț al orașului, fiecare clădire mai deosebită de aici, ascund în zidurile lor de piatră și mortar adevărate pagini din istoria de aproape un mileniu a Oradiei.

Privești ruinele cetății în formă de stea situată în inima orașului și nu poți să nu-ți aduci aminte că pe locul unde se află astăzi vatra Oradiei și în împrejurimi, sute și sute de ani în urmă, s-au dat lupte crîncene între cavalerii unguri și năvălitorii tătari. Cînd ne întîlneam după cîteva zile, aveam cu toții tălpile bășicate și umflate ca butiile.

De-atunci însă e mult și iată azi, cît ai fuma o țigară,două, am și ajuns la destinație. În centru, unde oprim, la numai cîtiva pași de podul cel mare care vine din cariera de piatră din spatele Lupenilor unde au scormonit pînă mai ieri niște sonde de referință, dînd peste bogate zăcăminte de nisipuri cuartoase, bune pentru industria de sticlă. Staționează autobuze care fac regulat curse pînă la Dorohoi, Darabani și pînă la Suceava. Și stau asemeni sau trec cu fuga zeci și zeci de auto-camioane care coboară cu plinul de la minele Miorcani sau vin și se duc cu mărfuri pentru cooperative și pentru aprovizionarea orașelor. Mă uit lung la magazinul Universal în fața căruia tocmai s-au descărcat baloturi și mărfuri de felurite confecții, văd lăzi bucșite cu diverse produse alimentare, observ rafturi pline și la bufetul din crucea drumurilor și nu știu cum, o clipă gîndurile îmi fug fără voie în trecut...

...În anii dinaintea războiului întîlneai pe aici, rupți și desculți, cu numai un cămeșoi negru, de tort

• (Continuare în pag. 3-a)

În satul meu

de Ion Istrati

De la Dorohoi și pînă în satul Alba, mașina nu face mai mult ca la trei sferturi de oră. Am pornit recent într-acolo într-o după amiază de septembrie. Soarele blînd se uita spre nourii neclintiți ai asfințitului care se pogorîse pe culmi îndepărtate, lăsînd străluminat în largurile sale tot albastrul senin al cupolei cerului.

Nu am mai fost de destulă vreme prin partea locului, dar ținbine minte văile și dealurile, podețele ce se ivesc înainte și satele înșirate pe marginile șoselei, după cum nu am uitat nici pietrele kilometrice care marchează lungul drumului pînă în tîrgul Darabanilor și mai departe, pînă la Rădăuții cei de pe malul Prutului. Le știu prea bine pe toate din anii călătoriți ai copilăriei și ai adolescenței de odinioară, ca unul care eram obligat ca, măcar odată pe lună, să tot bat anevoie calea cu pasul, cîte șapte-opt ceasuri în șir, pînă acasă. Înfruntam astfel pe atunci glodurile și ploile toamnelor, omătur ile iernilor și zăpușeala verilor, măsurînd distanța de la Dorohoi și pînă în satul baștinei mele de unde, mort-copt, trebuia să mă înapoiez la oraș cu bani pentru taxele școlare, pentru cele cărți și pentru plata mesei la internat. Năpăstuiți ca și mine și dați afară de la orele de clasă, scoși de ureche la amiază în sufragerie ori seara din dormitoare, erau și destui alții. O porneau și ei, înlăcrimați bieții, pe poarta liceului și o apucau apostolește care spre Rediu și spre Probotești, care spre Vlăsinești și A[illegible] Zamostea. Cînd ne întîlneam după cîteva zile, aveam cu toții tălpile bășicate și umflate ca butiile.

De-atunci însă e mult și iată azi, cît ai fuma o țigară,două, am și ajuns la destinație. În centru, unde oprim, la numai cîtiva pași de podul cel mare care vine din cariera de piatră din spatele Lupenilor unde au scormonit pînă mai ieri niște sonde de referință, dînd peste bogate zăcăminte de nisipuri cuartoase, bune pentru industria de sticlă. Staționează autobuze care fac regulat curse pînă la Dorohoi, Darabani și pînă la Suceava. Și stau asemeni sau trec cu fuga zeci și zeci de auto-camioane care coboară cu plinul de la minele Miorcani sau vin și se duc cu mărfuri pentru cooperative și pentru aprovizionarea orașelor. Mă uit lung la magazinul Universal în fața căruia tocmai s-au descărcat baloturi și mărfuri de felurite confecții, văd lăzi bucșite cu diverse produse alimentare, observ rafturi pline și la bufetul din crucea drumurilor și nu știu cum, o clipă gîndurile îmi fug fără voie în trecut...

...În anii dinaintea războiului întîlneai pe aici, rupți și desculți, cu numai un cămeșoi negru, de tort

• (Continuare în pag. 4-a)

Data nașterii mele — spun proiectanții — este 27 aprilie 1962, cînd s-a terminat proiectarea... Ba nu — spun săpătorii — este 15 iunie, cînd au început primele lucrări, săpăturile pentru fundație... Dar de ce nu 15 octombrie, cînd telefericul a intrat în funcțiune?... O fi intrat el atunci în funcțiune — spune U.C.F.S. — dar a intrat pentru rodaj și probe! Adevărata naștere este la 7 noiembrie, cînd s-a inaugurat instalația!... Și totuși, spun turiștii, ziua de naștere a telefericului noi o sărbătorim la 28 decembrie: atunci a avut loc prima cursă, cu schiorii din Sinaia (ași de

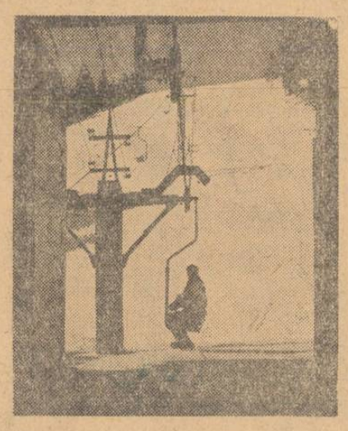

unde, nu era deloc zăpadă atunci; dar vroiau să fie ei primii clienți!).

Lasă-i să cugete mult și bine. Principalul este că eu exist.

★

Era să mă nasc mai de mult! Dacă îmi amintesc bine, încă în 1936. Tot la Sinaia. Tot pe Furnica. A fost o luptă pasionantă. Pe de o parte turiștii și mai cu seamă sinăienii; pe de alta... birjarii și proprietarii de cai „de închiriat" celor care vroiau să „urce" muntele. A fost un război cu mai mult pe hîrtie, un război al jalbelor: au făcut jalbă primii, au făcut și următorii; iar au făcut primii, iar următorii. Și iar odată și încă o dată... Cineva trebuia să învingă. Au învins birjarii. Și eu am rămas nenăscut. Mai bine așa: aș fi fost născut de mînă străină, noi n-aveam atunci meșteri și scule (funicularul Schiel-Bușteni, din 1909, a fost adus în întregime din Elveția).

În 1962 s-a hotărît definitiv nașterea mea cînd s-a stabilit ca să fiu teleferic: teleferic de tip ușor zis și funicular monocablu, zis ambigen, să pot fi folosit și de schiori și de turiști și iarna și în celelalte anotimpuri.

Într-o bună zi a anului 1962, în stare de idee am intrat într-o clădire impunătoare — verde pastel și alb imaculat — de la marginea Bucureștiului, pe șoseaua Glucoza, la capătul tramvaiului 5: Institutul de studii și proiectări forestiere. E o casă de naștere a fel de fel de construcții; eu am primit nu un pat ci cîteva mese, în atelierul de funiculare.

Mi-au dat viață niște băieți simpatici, tineri, unul și unul. Și numai ingineri: șeful, Șerb, pe urmă Peștereanu, Cristodulo, Băluță. Tații mei următori. Au mers la fața locului, sus la Sinaia, au stabilit traseul, topometrii au schițat profilul longitudinal și planul pentru stațiile finale. Pe urmă, în atelier, cu datele aduse în desagă, au făcut calculele tehnologice, de utilaje și de construcții, mi-au făcut proiectul. Pentru că, vezi bine, noi, neînsuflețitele, nu ne naștem la întîmplare, ca voi, oamenii; ci se știe precis, dinainte, ce și cum vom arăta.

N-a trecut mai mult de trei luni și proiectul a fost gata. Doar nu e vorba de începători: Institutul a proiectat asemenea isprăvi și înainte, cum au fost cele trei funiculare de materiale de la Reșița și cel de la uzina de sodă de la Govora, sau cum sînt, în prezent, planul înclinat pentru cariera de marmură de la Ruschița și telefericul ce se construiește la Predeal, pe Clăbucet!

Și cînd proiectul a fost gata, nu mai rămînea decît... să fie transpus de pe hîrtia de calc pe terenul prăpăstios.

Tare mulți au mai sărit atunci în ajutor! La chemarea sfatului popular regional Ploiești ascultați numai cîte uzine s-au grămădit — sub coordonarea Trustului regional de construcții Ploiești

pt.-conformitate,
M. MIRCU

• (Continuare în pag. 3-a)

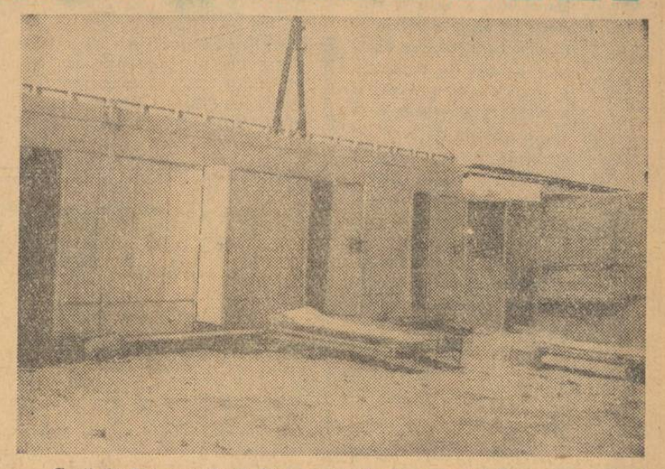

Cutii fără geamuri și foste corturi ale armatei franceze servesc drept locuințe pentru acei muncitori algerieni care nu au nimic la marele centru petrolifer Hassi Messouad. Alți trăiesc și mănîncă afară, unde temperatura atinge 60 grade C. la umbră — atunci cînd poate fi găsită.

ARIPI NEÎNFRÎNTE

50 de ani de la moartea lui Aurel Vlaicu

Aurel Vlaicu văzut de Iser (1911)

August, 1910. La București se desfășura un eveniment puțin obișnuit în acele timpuri: o întrecere aviatică. Un fiu de țăran — Aurel Vlaicu — se pregătește să dispute întîietatea în aer a prințului George Valentin Bibescu și renumitului pilot francez, Michel Molla.

De pe cîmpul Cotrocenilor decolează trei avioane. Primele două — de construcție obișnuită — nu stîrnesc mirarea mulțimii. Deși zborul unui avion continuă să fie o noutate a vremii, aspectul exterior al unui aparat de zbor „clasic" nu mai poate uimi. Cel de al treilea aparat de zbor contrastează însă în mod vădit cu celelalte. Este zvelt, aproape de două ori mai ușor decît alte avioane și, totuși, ținuta sa exprimă trăinicie. Are două elice situate pe același ax, învîrtindu-se în sens contrar — ceea ce-i asigură o mare stabilitate în aer. Centrul de greutate coborît este chezășia unui echilibru perfect în zbor.

Ultimul, decolează Vlaicu. Aparatul părăsește lin pămîntul și se alătură celorlalte două. Trece apoi pe deasupra lor și începe să urce cu repeziciune. Jos, avioanele concurenților învinși au părăsit de mult cîmpul de luptă. Rămas singur, Vlaicu se avîntă în viraje îndrăznețe, țîșnește cu repeziciunea unei săgeți, demonstrează în fața tuturor o înaltă măiestrie de pilot, superioritatea avionului său.

Cînd coboară, mulțimea îl poartă într-un adevărat triumf. Îl înconjoară cu dragoste prietenii săi, marii scriitori: Vlahuță, Gîrleanu, St. O. Iosif, Coșbuc, Chendi. Cînd îl felicită profesorul Spiru Haret, simte și căldură, și aprecierea lucidă a omului de știință. Este mișcat, încrederea tuturor face să-i crească credința în forțele proprii, îi vine să chiuie de bucurie ca în timpurile copilăriei, ride, și pe aripile înflăcărate ale minții sale încep să plutească contururile lui „Vlaicu II" — viitoarea sa creație.

Este — se poate afirma — ziua de naștere a aviației noastre naționale.

★

Pentru ca să ajungă aici, pentru ca să pornească la cucerirea văzduhului cu un aparat conceput de mintea sa, făurit cu mîinile sale, la bordul căruia a învățat singur să piloteze — Aurel Vlaicu a străbătut un drum anevoios.

De pe dealul Cingăului, din apropierea Binților — satul copilăriei sale — a înălțat primul său zmeu. De aici, a urmărit zborul păsărilor încercînd să-i descifreze tainele.

Zălogindu-și pămîntul la cămătari, părinții săi îl trimit să învețe la oraș. După terminarea liceului, studiază la Politehnica din Budapesta și, apoi, la cea din München. Tot timpul, în centrul preocupărilor sale se află zborul. Plecat deasupra cărților, studiază problemele legate de aeronautică și, treptat, în mintea sa prinde a se limpezi o imagine clară a ceea ce trebuie să reprezinte o mașină de zbor. Mo-

I. ADRIAN

• (Continuare în pag. 3-a)

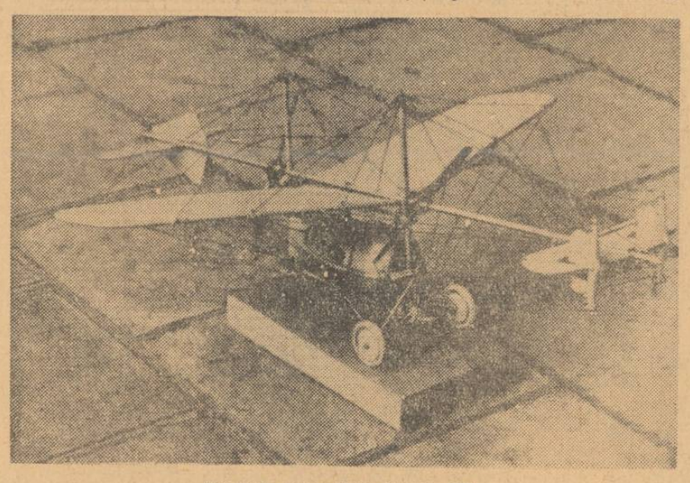

Macheta avionului „Vlaicu II"

PE MERIDIANELE GLOBULUI

PETROLUL SAHAREI (II)

Muncitorii algerieni aproape se sufocă în orele lor de „odihnă" în vechile corturi ale armatei franceze care servesc drept singurele lor locuințe (În centru: secretarul sindical local).

Actuala exploatare a rezervelor Algeriei de petrol și gaze — fără a spune nimic despre exploatarea minții de lucru algeriene care produce această bogăție — a fost numai „cea de a treia soluție" care a putut fi impusă de cercurile conducătoare franceze — varianta neocolonialistă. Prima soluție a fost menținerea mitului că Algeria ar fi o parte a Franței. Cea de a doua a prevăzut detașarea Saharei de restul țării — sub pretextul că ea nu ar face parte din Algeria — și transformarea ei într-o enclavă separată sub „protecția" franceză. În oazele Ghardaia și Ouargla, la numai 90 km. de Hassi Messouad, a fost posibil să se strîngă unele elemente complotiste care urmăreau ca, nu mai tîrziu de anul 1961, să despartă Sahara de restul Algeriei Sahara — care reprezintă 87 la sută din teritoriul Algeriei — urmă să devină o Katangă algeriană și a fost găsit un Chombe care să joace rolul nedemn al marionetei occidentale din Congo. În iulie 1959, o marionetă a intereselor financiare franceze, Hamza Boubaker, a prezentat, în numele „principalelor grupuri etnice" din Sahara, o propunere de creare a unei „Republici autonome sahariene". Cererile lui Bou-

W. BURCHETT

• (Continuare în pag. 2-a)

DE PRETUTINDENI

IN LIPSĂ de alte alimente, locuitorii unor ţări din Orientul Mijlociu se hrănesc cu lăcuste. Triburile nomade din Belucistan, Iran, Arabia, mănîncă lăcuste uscate. Acestea se vînd în pieţele din sudul Irakului şi din alte locuri alături de alte alimente mizere, consumate de sărăcime.

●

RECENT, în oraşul Zagreb din Iugoslavia a căzut o ploaie galbenă. Specialiştii au stabilit că ea îşi datora culoarea nisipului din pustiul Sahara, care a pătruns în nori şi s-a amestecat cu norii de apă.

●

MUZEUL naţional de istorie naturală din Washington a reuşit, după calcule minuţioase, riguros controlate de cronometre electrice, să stabilească viteza tuturor animalelor cunoscute pînă în prezent. Se excepteză unele performanţe considerate abateri de la regula generală. Campioana tuturor categoriilor este musca Cephenomya, care cu viteza ei de 1 300 de kilometri pe oră, desfide orice concurenţă. Şoimul, campion printre înaripate, atinge abia 290 de kilometri pe oră. O gazelă parcurge 96 de kilometri în 60 de minute. Urmează (socotind în km/oră) iepurele, care face 72 km, calul cu 68 km, elefantul cu 40 km, ciinele cu 32 km, broasca ţestoasă cu 0,8 km, melcul cu 25 metri pe oră. Poate vă interesează şi viteza omului ?... Cel mai rapid om din lume parcurge sute de metri cu viteza de 33 de kilometri pe oră.

●

PENTRU a mări fertilitatea solului, oamenii îngraşă pămîntul, dar plantele primesc substanţe necesare dezvoltării lor nu numai din sol ci şi din aer. Oare ar trebui îngrăşat şi aerul ? Anul trecut, în cîteva gospodării de răsadniţe şi sere din apropiere de Budapesta s-au făcut experienţe interesante. S-a mărit în mod artificial conţinutul în bioxid de carbon din aer pînă la unu la sută (de obicei acest procent nu depăşeşte 0,03 la sută). Rezultatul a fost uimitor. Recoltele de roşii, castraveţi şi cartofi timpurii au crescut în medie de aproape trei ori, iar recoltele de ridichi de lună, morcovi şi salată de aproape şase ori. În atmosfera cu un conţinut sporit de bioxid de carbon, legumele se coc de două ori mai repede ca de obicei.

●

UNELE dintre cele mai mici piese fabricate în serie sînt şaibele pentru ceasuri, groase de numai 0,01 mm şi cîntărind 0,000013 grame. Într-o cutie de chibrituri încap 6 milioane de asemenea piese.

●

M. EMERY, conducătorul unui restaurant din Manchester, a ajuns la concluzia că există o strînsă asociaţie între culoarea bucatelor pe care le consumăm şi reacţiile noastre. Astfel, el pretinde că alimentele verzi dau o senzaţie de prospeţime şi de răcoare, prăjiturile rotunde, de culoare galben-deschis, cu garnituri moi sînt cele mai apreciate pentru că dau bună dispoziţie. După părerea lui Emery, o friptură ar trebui să aibă culoarea bronzului, într-un sos albastru ca cerul, iar cartofele ar fi mai de folos dacă ar fi colorate în violet.

●

ÎNTR-UN TIMP, ofiţerii din flota turcă obişnuiau să poarte pe chipiu modele din lemn ale navelor pe care făceau serviciul.

●

FIZICIANUL G. Oberg (R.F. Germană) a propus să se folosească soarele pentru iluminatul oraşelor pe timpul nopţii. În Cosmos, cu ajutorul unor sateliţi urmează să fie suspendate oglinzi poliedrice rotative, capabile să capteze lumina solară şi să dirijeze razele ei spre orice parte a globului pămîntesc. După părerea omului de ştiinţă german, aceasta nu numai că va permite să se lumineze străzile, ci va da şi posibilitatea să se obţină energia necesară pentru topirea ghe ţurilor polare, descărcarea mlaştinilor, schimbarea direcţiei cicloanelor.

●

DUPA aprecierile agenţiei de presă suedeze, în Marea Baltică ar exista circa 20 000 de foci, care consumă zilnic 134 tone de peşte, adică 50 000 tone anual. Aceasta întrece cantitatea totală de peşte prins de pescarii suedezi din aceiaşi mare.

●

ÎN SECOLUL al XIX-lea viaţa în armata egipteană era atît de grea încît cei care împlineau vîrsta de recrutare îşi ecoteau un ochi pentru a scăpa de serviciul militar. Atunci Mohamed Ali, ctitorul Egiptului, a format două regimente de soldaţi pedeştri numai din tineri cu un singur ochi.

DIN LUMEA LARGĂ

Scandalul de la Bonn

Presa de la Bonn continuă să facă revelaţii după revelaţii cu privire la un nou scandal care a izbucnit la Bonn. Este vorba despre activitatea şi acţiunile aşa-numitului „Departament federal pentru apărarea constituţiei" întreprinse în scopul interceptării convorbirilor telefonice şi a cenzurării corespondenţei cetăţenilor vest-germani.

Faptele date în vileag, în ultima vreme, sînt de două categorii. Primele se referă, după cum semnalează revista „Stern", la folosirea de către amintitul departament a unor foşti membri ai SS-ului şi ai Gestapoului. Conducătorii acestui departament („V.S.D.") au negat însă că în cadrul acestei instituţii ar lucra... mai mult decît doi foşti hitlerişti !

A doua categorie de fapte în legătură cu care se duce o discuţie aprinsă în coloanele presei vest-germane se referă la amintita supraveghere telefonică a cetăţenilor statului de la Bonn. Săptămînalul „Die Zeit" a adus la cunoştinţa opiniei publice, acum cîtva timp, că scrisorile sînt citite, iar convorbirile unor anumite persoane sînt urmărite şi înregistrate cu continuitate. Aceeaşi revistă mai anunţa că funcţionarii „V.S.D." lucrează în strînsă colaborare, în acest domeniu, cu autorităţile militare ale puterilor occidentale !

Faptele date în vileag au stîrnit indignarea opiniei publice vest-germane. Oficialităţile au încercat să muşamalizeze scandalul şi au declarat că dacă are loc într-adevăr ascultarea convorbirilor telefonice aceasta nu este făcută de către autorităţile de la Bonn ci de către puterile care întreţin trupe de ocupaţie pe teritoriul R.F. Germane ! Fireşte, aceasta nu a putut să liniştească cîtuşi de puţin pe cei ce protestează cu vehemenţă împotriva limitării şi violării drepturilor lor constituţionale chiar dacă aceasta se face de către autorităţi „aliate".

Pentru a face faţă atacurilor declanşate de către diferite ziare, precum şi acţiunilor de protest ale opiniei publice, ministrul afacerilor interne al R.F.G., Hermann Höcherl, a organizat o consfătuire cu funcţionarii superiori ai ministerului pe care îl conduce. La sfîrşitul acesteia, ministrul a făcut o serie de declaraţii agenţiei D.P.A. care au avut însă darul să toarne gaz peste foc. Referindu-se la acuzaţiile în legătură cu acţiunile ilegale ale „Departamentului federal pentru apărarea constituţiei" Höcherl a declarat că funcţionarii acestui departament nu au timp „să poarte toată ziua constituţia la subsuoară".

„După cum se vede — scria în legătură cu această declaraţie ziarul „Frankfurter Rundschau" — nu putem scăpa de seria scandalurilor". La rîndul său, ziarul „Neue Rheine-Zeitung" se întreba : „Cine ne va apăra împotriva „apărătorilor" constituţiei noastre ?"

Tortura „cu statuia"

În presa italiană au apărut zguduitoarele relatări ale avocatei italiene Maria Ruggenini care a avut prilejul să viziteze Portugalia. Ea a adus noi mărturii cu privire la noul val de teroare care s-a abătut asupra poporului portughez. Printre altele, ea relatează cîteva din amănuntele aflate de la patrioţii portughezi cu privire la metodele teroriste întrebuinţate de P.I.D.E. (poliţia politică a lui Salazar). Una dintre cele mai bestiale metode de tortură este cea a „camerei încinse". Prizonierii politici sînt ţinuţi în camere supraîncălzite ; încet-încet ei se sting în urma deshidratării corpului.

O altă metodă este cea denumită a „statuii". Adversarii regimului dictatorial al lui Salazar sînt ţinuţi în picioare timp de zile întregi. Ei sînt împiedicaţi să adoarmă şi orice încercare de a se aşeza este imediat reprimată, fără brutalitate însă, întrucît metoda de tortură prevede în acest caz numai menţinerea trează, în picioare, a prizonierilor politici. După cîteva zile picioarele oamenilor se umflă îngrozitor şi apar, de asemenea, şi alte complicaţii.

Statistici

„Aici nu ai de lucru toată ziua..." Iată ce declară tinerii din Anglia care au absolvit şcoala în această vară. De ce ? Şomajul este foarte răspîndit şi în rîndul tineretului. Conform unor statistici ale Ministerului muncii, peste 60.000 de tineri absolvenţi nu-şi găsesc de lucru. În regiunea de nord-est, 13.000 de tineri nu au de lucru ; în regiunea de nord-vest — 18.690, iar în sud-vest numărul acestora este de aproape 11.000.

Un băiat de 16 ani a declarat că deşi are diploma în mînă, umblă de mult timp pentru a-şi găsi un serviciu, dar că pînă la urmă va deveni un „comis-voiajor tipic".

B. Calderwood, de la oficiul de plasare din Newcastle a declarat că la oficiu sînt cu mult mai mulţi băieţi şi fete înregistraţi şi care caută de lucru decît posturile care sînt vacante. Aşa, de exemplu, într-o săptămînă au fost abea 97 de locuri pentru cei 987 de tineri înregistraţi.

Numai în Newcastle, un număr de 1.100 de absolvenţi din cei 2.100 nu au putut fi plasaţi. Iar în regiunea de nord, 7.750 de tineri mai sînt trecuţi în registrul oficiului pentru a li se da de lucru. La toţi aceştia se mai adaugă încă alte sute care au absolvit şcoala în ultima vreme.

Iată numai cîteva statistici sumare a situaţiei în care se află tineretul englez. În ultimele luni au avut loc tot mai multe demonstraţii şi manifestaţii ale tinerilor din Anglia.

Soarta ziarului „Daily Herald"

Unul dintre cotidianele cele mai importante ale Angliei, un ziar cu un tiraj destul de mare, este vorba despre „Daily Herald", riscă să dispară de pe scena politică britanică.

Ziarul a fost înfiinţat în 1911 de către sindicatele britanice ; astăzi, acestea continuă să deţină 49% din acţiunile ziarului. În vremea din urmă ziarul a început să fie deficitar întrucît, din considerente politice, adversarii partidului laburist nu vor să mai publice reclame în coloanele sale. Anul trecut ziarul a trecut sub controlul lui Cecil King, proprietarul lui „Daily Mirror", ziarul cu cel mai mare tiraj din Anglia. În vremea din urmă, acesta şi-a manifestat intenţia de a schimba numele acestui mare ziar şi de a lansa pe piaţă un nou cotidian care să publice şi reclamele acelor cercuri care nu vor să finanţeze pe această cale organul laburiştilor. În urma intervenţiei personale a lui Harold Wilson, liderul partidului laburist, Cecil King a consimţit să facă o singură concesie : el nu va întreprinde măsura preconizată de a schimba caracterul ziarului numai pînă la data viitoarelor alegeri parlamentare.

Dacă laburiştii vor pierde aceste alegeri soarta ziarului va fi deci pecetluită...

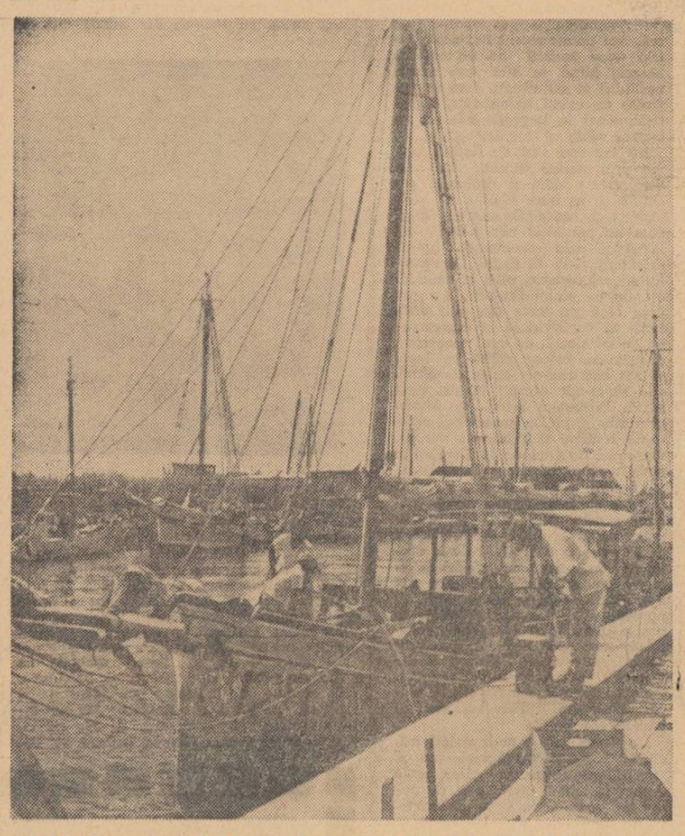

Membrii cooperativei de pescari „Camilo Cienfuegos" din localitatea Surgidero de Batabano din Cuba, care, în scopul creşterii producţiei de peşte au început să construiască şi să repare mici ambarcaţiuni pescăreşti, au obţinut primele succese, prin lansarea la apă a primelor lor construcţii. Iată una din bărcile pescăreşti construite de această cooperativă

Odiseea unui tînăr medic sud-african

N-a lipsit de acasă decît vreo trei săptămîni, dar prin cîte a trecut în acest timp dr. Kenneth Abrahams, pînă să-şi poată îmbrăţişa din nou soţia ! (Vezi fotografia de mai jos). O adevărată odisee !

De fapt, ea a început cu vreo şase săptămîni în urmă cînd medicul de culoare dr. Kenneth Abrahams, în vîrstă de 26 ani din oraşul Rehoboth, Republica Sud-Africană a reuşit, datorită sprijinului pacienţilor săi, să scape de sub urmărirea poliţiei rasiştilor din R.S.A. care vroia să-l aresteze. El a fugit în protectoratul britanic Bechuanaland, împreună cu soţia.

N-a trecut decît puţină vreme şi dr. Abrahams, împreună cu alţi trei prieteni ai săi, refugiaţi din Republica Sud-Africană, au fost răpiţi de pe teritoriul Bechuanalandului de către poliţişti sud-africani, aduşi la Capetown şi aruncaţi în închisoare.

Răpirea celor patru refugiaţi a stîrnit o furtună de proteste, nu numai în Africa dar şi la Londra. Chiar şi ziarul englez „Times" şi-a ridicat glasul, acuzînd — pe lîngă guvernul sud-african — şi autorităţile coloniale britanice din Bechuanaland sub al căror „nas" s-a petrecut această samavolnicie şi încălcare a dreptului internaţional.

Sub furtuna de proteste, guvernul britanic s-a văzut, în cele din urmă, nevoit să insiste şi el pe lîngă guvernul R.S.A. pentru eliberarea tînărului medic, a cărui răpire era considerată un afront la adresa Angliei.

Insistenţele s-au dovedit a fi foarte convingătoare. Dr. Kenneth Abrahams a fost eliberat şi trimis sub escortă la un post de frontieră din Bechuanaland, unde s-a reîntîlnit cu soţia sa.

La numai cîteva zile după eliberarea lui Abrahams, agenţia „Associated Press" anunţă din Londra că între guvernul englez şi cel al Republicii Sud-Africane au loc tratative în vederea unui „tratat de extrădare", pe baza căruia orice „criminal" refugiat din R.S.A. în vreun teritoriu aparţinînd Marii Britanii să fie predat autorităţilor sud-africane...

Norocul dr. Abrahams că tratatul nu exista cînd a fost el răpit !...

Realităţi paraguayene

Paraguay... Stroessner... In ultima vreme aceste două cuvinte revin tot mai des în paginile ziarelor din întreaga lume. Tot atît de des aceste cuvinte sînt asemuite cu lupta, mizeria, foametea, arestările şi asasinatele, analfabetismul etc. Căci poporul paraguayan trăieşte sub o cumplită şi despotică asuprire internă şi o cruntă exploatare externă.

...Cînd e vorba de declaraţii, dictatorul de la Asuncion vorbeşte cu patos despre Paraguay, poporul şi problemele lui, vorbeşte chiar... despre libertate.

În legătură cu acestea, „el gringo" (străinul) — aşa cum este denumit de către popor — spune : „Paraguay este o ţară bună, are un pămînt bun, un popor bun... Este o ţară care nu are nici un fel de probleme naţionale... Astăzi poţi să călătoreşti liber de la un capăt la altul al ţării... Poporul nostru are pace şi stabilitate şi aceasta este adevărata faţă a libertăţii."

Toate acestea nu conving şi nici nu pot convinge pe nimeni. Realitatea este alta ; ea este de-a dreptul zguduitoare. În această ţară vîrsta medie este de numai 28 de ani — una din cele mai scăzute din lume ! Poliţia şi acoliţii sîngerosului dictator, Alfredo Stroessner, persecută, torturează şi asasinează mii şi zeci de mii de patrioţi. Închisorile, adevărate lagăre de concentrare, sînt arhipline, iar cele din Tacumba, Estingarrivia, Ingavi şi Charara au devenit locuri ale celor mai monstruoase şi barbare crime pe care le-a cunoscut vreodată istoria Americii. Din această cauză, peste 500.000 de locuitori, ceea ce reprezintă o treime din populaţia ţării, s-au refugiat în ţările vecine — Argentina, Uruguay şi Brazilia.

Dictatorul se mai poate mîndri şi cu alte date care constituie, de asemenea, un adevărat record : peste 80 la sută din populaţie este analfabetă, iar venitul mediu este de numai 118 dolari anual. Aproape jumătate din teritoriul ţării este în stăpînirea a numai 25 de familii de mari latifundiari, iar 11 companii capitaliste deţin 5 milioane de ha. din cel mai fertil teren. Aceasta, în timp ce trei sferturi din numărul ţăranilor nu posedă nici o palmă de pămînt !

Din anul 1956, din 2700 de întreprinderi industriale, 2000 au fost închise. Acest lucru este recunoscut şi de organisme oficiale ca Banca centrală şi Federaţia industriei şi comerţului, a cărei publicaţie „Febrinco" scrie următoarele : „Economia este în regres ; nu există stabilitate economică internă şi nici stabilitate monetară ; guvernul nu a făcut nimic pentru a stimula intrarea şi apoi ieşirea devizelor ; rezervele de devize au scăzut la zero ; ţara nu mai poate contracta noi datorii. Ca urmare, scade nivelul general de trai al poporului".

Cu toate acestea, marile monopoluri nord-americane obţin profituri fabuloase : numai în perioada guvernării lui Stroessner ele au stors din Paraguay un profit net de peste 83 milioane de dolari.

...Aceasta este adevărata faţă a libertăţii din Paraguay.

SALVAREA UNOR PATRIOŢI

Opt patrioţi venezueleni au schimbat uniforma lor de luptă cu nişte halate albe de medici. Ei au pătruns în spitalul din Ciudad Bolivar şi au reuşit să-l elibereze pe un patriot care a fost arestat după ce fusese rănit cu prilejul unei explozii accidentale căreia tocmai îi căzuse victimă.

Forţele de represiune au venit însă prea tîrziu la faţa locului pentru a mai putea pune mîna pe patriotul eliberat şi pe tovarăşii săi care şi-au pus viaţa în primejdie pentru a efectua această îndrăzneaţă acţiune.

O întîmplare asemănătoare a avut loc la un spital militar din Caracas. Şase prizonieri închişi în el au reuşit să evadeze după ce au atacat cu focuri de armă garda spitalului. Trei dintre patrioţii care şi-au recîştigat libertatea au fost arestaţi după ce au participat la revolta militară care a avut loc în iunie 1962 la baza navală Puerto Cabello. Atunci, revolta a putut fi înăbuşită în sînge, mulţi participanţi au fost ucişi iar alţii arestaţi pentru a fi judecaţi ulterior.

Dintre cei care au luat parte la revolta militară mulţi au plecat apoi şi s-au înrolat în Forţele armate de eliberare ale patrioţilor venezueleni.

PETROLUL SAHAREI (II)

(Urmare din pag. 1)

baker, un deputat sprijinit de francezi pentru „Les Oases" (un mare departament administrativ cuprinzînd toate regiunile petrolifere şi cu gaze naturale, cu capitala administrativă la Ouargla) au fost respinse cu hotărîre de şefii triburilor din Sahara în cursul a două adunări care au avut loc în 1959. Pentru că au participat la aceste adunări, mai mulţi şefi au fost denunţaţi de Boubaker şi arestaţi de francezi. În aprilie 1961, poliţia franceză a arestat alţi 54 de şefi invitaţi de Boubaker la o conferinţă organizată în clădirea prefectului din Ouargla, într-o încercare de a crea aparenţa unui sprijin popular pentru o „Sahară autonomă". Acest proiect de asemenea a eşuat. Francezii au început apoi să acţioneze pe lîngă Mozabiţi, o mică minoritate din oaza M'zab, la 1000 km. sud de Alger, care se bucura de favorurile francezilor. Mozabiţii au făcut întotdeuna comerţ şi s-au răspîndit în majoritatea marilor oraşe algeriene de pe fostele drumuri comerciale sahariene de la Ghardaia care continuă să rămînă principalul lor centru. Sub conducerea personală a guvernatorului băncii Algeriei a fost lansată o vastă campanie pentru a influenţa pe Mozabiţi să ceară „autonomia" pentru Sahara. Comercianţii care au refuzat să colaboreze au fost arestaţi ca „faliţi", altora li s-au refuzat creditele obişnuite sau li s-a ordonat să plătească imediat împrumuturile primite anterior. Cînd şi această încercare a eşuat a intrat în acţiune O.A.S. — la sfîrşitul anului 1961 ; 64 de magazine din Alger aparţinînd Mozabiţilor au fost distruse cu plastic. Dar toate acestea nu au făcut decît ca să se răspîndească şi mai mult flacăra rezistenţei în Sahara. În acest timp, în Sahara, a fost creat vilaetul 6 şi hotărîrile franceze trimise aici, dispersate în oazele situate la mare distanţă unele de altele, au primit serioase lovituri în urma acţiunilor de hărţuire asupra convoaielor franceze. Muncitorii de la terenurile petrolifere au intrat în grevă şi au organizat demonstraţii împotriva planului care urmărea să creeze o Katangă algeriană. În august 1961, 1500 de muncitori din regiunea Ouargla au fost arestaţi şi trimişi în „centre de regrupare", situate în nord.

Într-o ultimă încercare disperată, cercurile colonialiste au încercat să arunce o minoritate împotriva alteia, în speranţa că dezordinile tribale vor demonstra necesitatea continuării prezenţei franceze. Trupe marionetă au devastat moscheea din Ouargla, au ars toate cărţile sfinte şi au răspîndit zvonul că Mozabiţii sînt răspunzători. Cînd populaţia a refuzat să reacţioneze la aceste provocări şi cînd nici o parte a poporului din Sahara, de la şefii triburilor pînă la minorităţile religioase, nu a oferit sprijin complotului, Boubaker a fost trimis, în decembrie 1961, în republica vecină Niger cu sarcina de a obţine sprijin pentru acest plan. Dar şi această încercare a eşuat. Trei luni mai tîrziu, Franţa a fost silită să recunoască — semnînd Acordul de la Evian — că Sahara rămîne o parte integrală a Algeriei. Astfel, ea a trebuit să se mulţumească cu cea de a treia variantă neocolonialistă — algerienii să deţină nisipurile deşertului Sahara şi francezii bogăţiile minerale de sub nisipuri. Astfel se prezintă, deocamdată, situaţia în prezent.

În mod oficial, în cadrul politicii de „colaborare" înscrisă în acordurile de la Evian, Sahara urmează să fie exploatată în comun pe baza principiului „jumătate-jumătate" de către Algeria şi Franţa. În birourile din Alger ale noii „Organizaţii tehnice pentru exploatarea resurselor minerale din Sahara", reprezentanţii francezi se străduiesc să dea asigurări că totul se desfăşoară pe bază de „50-50". „Vedeţi, preşedintele organizaţiei este un algerian, directorul este un francez" — explică un reprezentant francez însărcinat cu problemele presei. „Din cei 12 membri ai consiliului de administraţie, 6 sînt francezi şi 6 algerieni — totul „jumătate-jumătate..." Franţa şi Algeria contribuie egal la bugetul organizaţiei care, în teorie, printre alte sarcini ale ei, trebuie să supravegheze operaţiunile societăţilor petrolifere în număr de 13.

Cînd cineva examinează planul bugetar pentru primul an de activitate al acestei societăţi constată că principiul „jumătate-jumătate" înseamnă în realitate că Organizaţia alocă jumătate şi societăţile petrolifere iau jumătate. Aproape întregul buget este înghiţit de programele de construire şi îmbunătăţire a şoselelor şi aerodromurilor pentru a uşura activitatea marilor companii petrolifere — o formă de subvenţii indirecte. În ce priveşte principiul „jumătate-jumătate" la împărţirea profiturilor, el a fost comentat pe larg în săptămînalul algerian „La Revolution Africaine" de Claude Sixou, consilier al guvernului algerian pentru problemele petrolului şi gazelor.

În prezent, — arată Sixou — singurul avantaj concret pe care-l are Algeria de pe urma resurselor ei petrolifere, este acela al redeventelor. Este adevărat că „legea", potrivit practicii internaţionale, stabileşte sistemul de împărţire a profiturilor. Ni s-a spus — şi se repetă în mod constant că există o împărţire egală a profiturilor — dar în realitate, pornind de la profitul oficial de 40 franci pe tonă, această „lege" prevede ca societăţile să plătească 10 franci pe tonă şi le permite să reţină peste 30 de franci. Cînd Algeria primeşte 25 miliarde franci vechi (venitul apreciat pentru petrolul ce urmează să fie extras în 1963—W.B.) profiturile oficiale ale societăţilor ating 75 miliarde. Dar ce valoare au garanţiile legale... atunci cînd companiile pot vinde cui vor ele şi la preţuri pe care le stabilesc singure ? De la începutul anului, s-a înregistrat o creştere permanentă a producţiei şi o reducere regulată a plăţii redeventelor".

D-l Sixou a atins apoi un alt aspect al exploatării nemiloase a resurselor Saharei care scapă principiului „jumătate-jumătate". „La Hassi R'Mel sînt arse sute de milioane de metri cubi de gaze pentru a obţine un sub produs (gazolină), a cărui vînzare este asigurată imediat. În acest caz gazul este acela care este principalul produs şi guvernul algerian nu primeşte nici un cent din această operaţie..." D-l Sixou încheie : „Este evident că imperialismul francez a acţionat de mult pentru a întări poziţia sa în faţa perspectivei unei Algerii independente. Politica generală urmată în acest domeniu a tins să acorde societăţilor petrolifere un adevărat regim extra-teritorial de la terenurile petrolifere pînă la porturile algeriene de încărcare. Pentru un oarecare timp, în numele „colaborării", administraţiei algeriene nu i-a fost recunoscută întreaga competenţă în problemele controlului, în favoarea unei Organizaţii franco-algeriene pentru Sahara în care ambele părţi urmau să aibă drepturi egale. Într-o perioadă următoare, tot în numele „colaborării", ei au transformat această organizaţie într-un centru de transmisie a ordinelor şi hotărîrilor luate la Paris. Aceasta este o politică mioapă — a avertizat Sixou într-o frază care a provocat scăderea cu zece la sută a cursului acţiunilor societăţilor petrolifere din Sahara la Bursa din Paris", „o politică care ignoră şi dispreţuieşte realităţile din Algeria. Colaborarea între două ţări independente presupune înlăturarea tuturor ţelurilor neocolonialiste..."

La Hassi Messouad am văzut un alt exemplu de felul cum este aplicat în practică principiul „jumătate-jumătate". D-l Coporal era, pe drept cuvînt, mîndru de condiţiile de trai şi de muncă de la baza „Maison Verte" a societăţii CEPA. Peste tot aer condiţionat, de la cinema şi club pînă la apartamentele cu o cameră şi două camere unde trăiesc 500 de muncitori. Un oraşel modern cu grădini, fîntîni — chiar şi un bazin de înot — un miracol după sutele de kilometri de deşert şi arşiţă care-ţi scoate ochii din orbite. „Da, societatea se preocupă de salariaţii ei", repetă d-l Coporal, arătînd cu mîna spre bazinul de înot. „Toate acestea reprezintă o investiţie de 7000 franci vechi pe zi pe cap de muncitor". „Şi pentru cei algerieni ?" „Pentru cei care sînt salariaţi permanenţi la bază — da — răspunde d-l Coporal, dar ei sînt numai un pumn de oameni. Majoritatea muncitorilor şi specialiştilor de aici sînt francezi".

Există vreun program de pregătire pentru crearea de specialişti algerieni ? „Ah, — desigur — pînă la gradul de sondor". Pe principiul „jumătate-jumătate", şase muncitori necalificaţi francezi au urmat un curs rapid special, care a inclus o pregătire de şase săptămîni în Franţa". Şase sondori algerieni, acesta a fost rezultatul total din ultimele 12 luni. Înaintea acestora nimeni nu a fost pregătit pentru o muncă calificată. Societatea are 800 de muncitori angajaţi permanent, incluzînd 800 de algerieni care sînt plătiţi cu ora şi nu trăiesc în baza cu aer condiţionat. Aceasta pare o forţă mică de muncă pentru o întreprindere atît de mare — pînă ce dai peste ceilalţi 15.000 de algerieni care lucrează sub conducerea a 60 de antreprenori — dintre care 40 sînt francezi.

Numai atunci cînd cineva vede condiţiile acestora de trai şi de muncă el înţelege realităţile de la Hassi Messouad. Nici un fel de aer condiţionat ; nu există cantine, cluburi sau spaţiu verde. Nici 7000 şi nici măcar 7 franci cheltuiţi pe zi pentru ei. Ei dorm pe nisipul încins, se îngrămădesc sub camioanele pe care lucrează sau se înghesuie în camere-cutii lipsite de geamuri. Am vizitat cîţiva din aceşti muncitori, însoţit de un reprezentant sindical local. Era în timpul pauzei de prînz, perioadă cînd temperatura se apropie de 60 grade C. Locuinţele cele mai „bune" le-am găsit cînd am pătruns în corturi ale armatei franceze îngrămădite unul alături de altul. De pe corpurile lor lucitoare curgea transpiraţia în timp ce, pe jumătate sufocaţi, mîncau o bucată de pîine sau beau repede dintr-o căldare cu apă călduţă. Aceşti muncitori algerieni care au luptat pentru ca Sahara să rămînă a Algeriei sînt arendaţi la fel ca animalele. Majoritatea lor se află în mîinile unor concesionari care îi închiriază marilor societăţi petrolifere pentru 6000 franci vechi pe zi şi plătesc muncitorilor numai 1500. Cînd un muncitor nu mai vrea să rămînă i se spune : „Dacă nu-ţi place aici — există mulţi alţii care să-ţi ia locul". În Algeria există un mare număr de şomeri şi marile companii petrolifere, precum şi furnizorii lor, obţin mari avantaje pe seama acestui fapt în cadrul regimului extra-teritorial pe care l-au creat pentru ele în Sahara.

Exploatarea şi istovirea resurselor umane ale muncitorilor algerieni merge mînă în mînă cu exploatarea nemiloasă, pe scară largă a resurselor naturale ale Saharei. Dar aceasta nu va dăinui. Nu va dăinui deoarece poporul algerian nu va permite să dăinuie. Sloganul „Nu te atinge de companiile mele petrolifere, lasă-mă să fac singur ceea ce doresc şi ceea ce intenţionez să fac — şi eu voi fi mai îndulgent în alte domenii" — aşa cum a comentat Claude Sixou în articolul citat mai înainte „s-ar putea să convingă încă pe unii lideri ai fostei Comunităţi franceze, dar nu va satisface niciodată o ţară care intenţionează să capete o independenţă economică totală". Se exercită presiuni şi un şantaj economic împotriva Algeriei pentru a proteja interesele companiilor petrolifere — dar factorul hotărîtor îl constituie faptul că petrolul şi gazul algerian se află pe pămîntul Algeriei şi poporul algerian, ca şi actualii săi conducători, este hotărît ca bogăţiile Saharei să servească poporului algerian şi nu monopolurilor.

W. BURCHETT

S-a întîmplat la Plaquemine...

S-a întîmplat la Plaquemine, un orăşel pe malul fluviului Mississippi, din statul Louisiana, sudul S.U.A...

Nu trecuseră decît cîteva zile de la „marşul pentru drepturile civile" spre Washington cînd populaţia neagră din acest oraş a aflat cu indignare că judecătorul districtual, Gordon West din Baton Rouge, capitala Louisianei, a interzis orice demonstraţii antirasiste. Deîndată ce a luat cunoştinţă de acest ordin, o mulţime de negri s-au adunat în faţa bisericii lor, baptiste, din oraş. În curînd s-au strîns cîteva sute de oameni care au pornit, în perfectă linişte şi ordine, un marş pînă la clădirea judecătoriei, nu prea îndepărtată de biserică, în semn de protest împotriva acestor dispoziţii. După încheierea marşului majoritatea participanţilor s-au adunat din nou în faţa bisericilor. Erau aproximativ 700 de oameni.

Atunci a apărut poliţia. Poliţişti călări, dintre care mulţi înarmaţi cu nişte vergele încărcate cu curent electric — cea mai nouă metodă folosită de rasiştii din sud împotriva demonstraţiilor populaţiei de culoare — s-au năpustit asupra negrilor din faţa bisericii. Cînd aceştia au încercat să se împrăştie, poliţiştii călări i-au înconjurat şi i-au silit, cu ajutorul aceloraşi vergele, să intre în biserică. Cînd biserica s-a umplut pînă la refuz, poliţiştii au închis uşa şi apoi au început să arunce pe ferestre bombe cu gaze lacrimogene. Prin poarta principală au fost îndreptate asupra negrilor furtunurile de pompieri cu mare presiune, din care au izbucnit de îndată jeturile de apă, biciuindu-i pe cei dinăuntru. „Un curent de apă la mare presiune, care intră în biserică prin poarta principală, i-a măturat literalmente, pe cîţiva negri, afară, prin intrarea din dos — relata ziarul „New-York Times" adăugînd : Jetul de apă a azvîrlit o bibliotecă pe amvon, a răsturnat băncile şi a transformat în terci un vraf de pancarte cu lozinci de protest împotriva segregaţiei... Mai multe zeci de demonstranţi au fost răniţi. 68 de persoane, una dintre ele o tînără de 22 de ani, au fost arestate. Majoritatea rănilor primite de demonstranţi au fost arsuri provocate de gaz şi ţăieturi provocate de sticle aruncate..."

Printre cei arestaţi au fost şi şase preoţi şi cîţiva conducători locali ai organizaţiei antisegregaţioniste — „Congresul pentru egalitatea rasială" (C.O.R.E.). Cu toţii au fost aruncaţi într-o magazie pentru trestie de zahăr unde se află închise alte 69 de persoane, arestate cu prilejul unei demonstraţii ce a avut loc cu două zile înainte.

În timp ce răfuiala cu negrii închişi în biserică se apropia de sfîrşit, un grup de poliţişti a pornit să-l caute din casă în casă pe James Farmer, unul din conducătorii C.O.R.E. şi pe alţi militanţi împotriva segregaţiei rasiale care fuseseră arestaţi cu vreo două săptămîni înainte, cu prilejul unei demonstraţii antirasiste din Plaquemine, reprimată tot cu ajutorul gazului lacrimogen şi care fuseseră eliberaţi provizoriu, pe cauţiune, pînă la judecarea lor.

Un poliţist călare — înarmat cu o vergea prin care trece curentul electric — în acţiune la Plaquemine

James Farmer a fost găsit şi, a doua zi a fost trădus în faţa instanţei împreună cu alţi 15 oameni. Trei dintre cei judecaţi, împotriva cărora au fost ridicate cinci trepte de acuzare, au fost urgent condamnaţi la 100 dolari amendă sau 30 de zile închisoare.

Evenimentele din Plaquemine au stîrnit o profundă indignare, nu numai în rîndurile populaţiei oraşului, şi i-a determinat pe negrii din localitate să lupte cu mai multă hotărîre împotriva segregaţiei. „Gazul lacrimogen, vergelele încărcate cu curent electric, furtunurile şi caii — a declarat Rudy Lombard, vicepreşedintele C.O.R.E., care conduce lupta pentru drepturile civile din Plaquemine — nu vor putea opri lupta noastră pentru drepturi civile. O vor face doar mai impetuoasă.

A. STANCIU

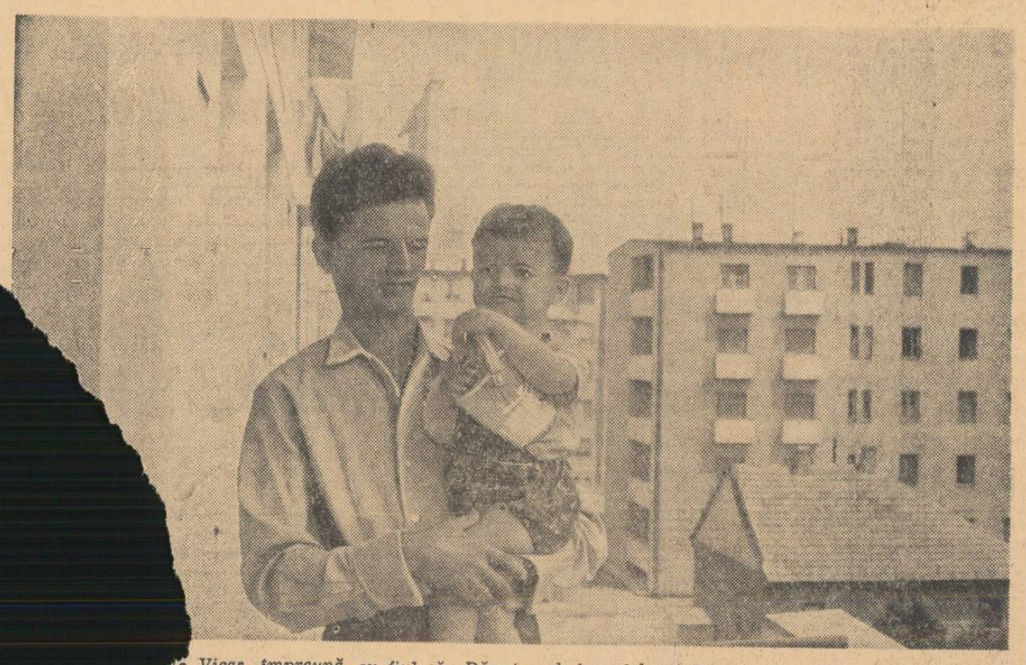

...e Vicaș, împreună cu fiul său Dănuț pe balconul locuinței sale din noul cartier orădean „Decebal"

MOZAIC URBANISTIC

(Urmare din pag. 1)

rimi se întindea, în vechime, voivodatul lui Menumorut. Cetatea însăși vorbește despre începuturile Oradiei. În nenumărate rînduri, zidurile ei au apărat populația așezării de atacurile triburilor nomade care au vrut s-o subjuge, fie că erau ele de neam tătar ori otoman. Cronicarul Rogerius, al cărui nume îl poartă astăzi un cartier nou al orașului, descrie în a sa „Carmen Miserabile" luptele din acele timpuri pentru apărarea și neatîrnarea cetății.

La Oradea exista în vechime un puternic focar de răspîndire a catolicismului. Palatele înalte și lăbărțate amintesc de acea perioadă din viața orașului cînd episcopia romano-catolică, care-și avea reședința în ele, în ciuda faptului că propovăduia renunțarea la bunuri materiale, acapara pămînturi și păduri de necuprins și o dată cu acestea devenise și stăpîna a sute și mii de iobagi. Prin centrul Oradiei există încă multe case arătoase, după cum, pe la periferii se mai află căsuțe vechi, care au fost cuprinse în iureșul procesului de modernizare. Ele reprezintă mărturia unei alte epoci pe care a cunoscut-o Oradea: cea a societății capitaliste, cînd centrul era orașul domnilor, al bancherilor și negustorilor, iar periferia, cu cocioabele sale, devenise ghetoul omului muncii pentru care nu exista nici pîine suficientă și nici dreptate socială.

La vîrsta majoratului vieții libere a poporului nostru, tabloul general al Oradiei se prezintă îmbogățit cu elemente noi: fabrici și uzine, dispensare și policlinici, școli de toate gradele, multe, multe blocuri de locuințe. Toate acestea amintesc de istoria nouă a orașului care a început o dată cu eliberarea lui de sub jugul asupririi fasciste de către acei ale căror fapte de vitejie sînt imortalizate în două noi statui orădene: Monumentul ostașului român și Monumentul ostașilor sovietici.

Ieri și azi în viața orădenilor

Coordonatele moderne ale Oradiei, care impresionează deopotrivă și pe vizitatori și pe localnici, se întîlnesc la tot pasul, în aspecte multiple, de la cele economice și culturale pînă la condițiile de muncă și de trai ale populației. „Enciclopedia Rominiei" scoasă de profesorul Dimitrie Gusti în ajunul celui de-al doilea război mondial, descriind economia municipiului Oradea, consemna existența în acest oraș a unor ramuri industriale ca: alimentară (mori, fabrici de spirt, de bere, de drojdie, de bomboane și gheață artificială, de măcinat ardei), textilă (ciorapi, pălării, cămăși, gulere, panglici, bretele, șireturi, dantelă, vată), chimică (produse chimice și farmaceutice, săpun și luminări, vopsele, lacuri, cremă de ghete, cerneală, agrafe și piepteni). Dintre celelalte ramuri existente la Oradea erau citate: metalurgia, pielăria, industria lemnului, a hîrtiei și artelor grafice, a materialelor de construcții. Stăpînii lor? Un mănunchi de exploatatori: H. Löble, Moskovits, Dreher-Haggenmacher, A. Zankl Fii, Dimitrie Gitye — fiul, Farkaș Ripp-ner, Armin Folk, Adolf Sonnenfeld, frații Grünwald. Toate aceste întreprinderi, denumite pretențios „fabrici", erau în realitate niște ateliere insalubre, prost utilate și fără o importanță economică deosebită în care muncitorii sufereau o crîncenă exploatare. Poate în aceste zile de tristă amintire folclorul regiunii s-a îmbogățit cu cîntecul de obidă al lucrătorilor asupriți:

„...Că lucram pînă picam
Și plată mică aveam.
Domnii nu-mi dădeau plata
Mince-i boala ceia rea.
Și ne plîngeam baiurile
Pe toate drumurile..."

Pe „domni" i-a mîncat de mult „boala ceia rea". Prin naționalizare, întreprinderile au devenit bunuri ale celor ce le-au creat cu sudoare și trudă, iar pe tabloul Oradiei de astăzi și al regiunii au apărut peste 20 de obiective industriale noi. O mîndrie a orădenilor și a întregii regiuni o constituie, alături de industria alimentară care este cea mai dezvoltată ramură, industria constructoare de mașini-unelte reprezentată la Oradea prin renumita uzină „Înfrățirea". Ea fabrică azi 20 de tipuri de mașini-unelte solicitate în multe țări străine de pe toate continentele. Un fost atelier de cojoace a devenit azi una din cele mai mari fabrici de blănuri din țară, unde aproape 85 la sută din piei sînt înobilate. În numai o singură zi această fabrică dă o producție egală cu aceea pe care o producea în întregul an 1938!

Dar care este viața de astăzi a muncitorilor orădeni? Pe mulți dintre ei i-am cunoscut atît la lucru cît și acasă, în mijlocul familiilor și al prietenilor lor. Pentru oamenii muncii de aici s-au construit în ultimii ani, numai la Oradea, peste două mii de apartamente, șapte școli cu 8, 16 și 24 săli de clasă, un cinematograf, două clădiri de circumscripție sanitară, s-au amenajat numeroase spații comerciale în clădirile vechi și în blocurile noi. Pe bună dreptate, inginerul Ion Ernest Dreguș, președintele Comitetului executiv al sfatului popular orășenesc Oradea, remarca într-o discuție că de la un timp încoace în vocabularul localnicilor au apărut denumiri noi care definesc tot atîtea cartiere sau microraioane apărute de puțină vreme pe harta orașului. Este vorba de „Piața Lenin", „Piața 23 August", „Piața București", cartierele „Decebal" și „Rogerius".

Într-una din zile am poposit în cartierul „Decebal" și intrînd în blocul IV am bătut la ușa apartamentului ocupat de locatarul Gheorghe Vicaș, maistru la secția prelucrări mecanice, a uzinei „Înfrățirea". La 35 de ani ai săi Vicaș este om cu o bogată experiență de viață. Locuiește la Oradea din 1951, și a prins rădăcini puternice la uzina „Înfrățirea".

— Sînt foarte legat de uzina noastră și de orașul Oradea. Aici am crescut și eu. Din lucrător am devenit maistru. Munca îmi place, iar cîștigul îmi ajunge ca să duc un trai îndestulat.

În casa lui există tot confortul pe care și-l poate dori astăzi un orășan: mobilă nouă, o mașină de spălat rufe, un răcitor „Fram", un aparat de radio și un televizor „Cosmos", o mașină de cusut „Ileana", covoare.

Medici și locașuri de sănătate

Pe panoul de onoare al realizărilor urbanistice din Oradea se găsesc la loc de frunte și instituțiile sanitare. Doi gospodari prieenuți ai orașului, Melentie Suciu, secretarul sfatului orășenesc și doctorul Ion Cîrstea, șeful secțiunii sanitare al aceluiași sfat, mi-au prezentat, cu mîndrie justificată, două din noile dispensare medicale construite recent la Oradea: cel din spatele gării și localul de pe strada Horea. Sînt clădiri de circumscripții medicale care întrunesc toate condițiile unor instituții moderne de acest fel, avînd săli de așteptare și cabinete de control și tratament, camere de izolare, dușuri, magazii, bucătării în care se fierbe laptele ce se dă gratuit unor copii din cartier. Utilajul medical cu care sînt dotate este de asemenea modern.

În toată regiunea Crișana funcționează astăzi 3378 de medici și cadre medii sanitare față de numai 138 de cadre medicale cîte existau în 1938 în fostul județ Bihor. În timpul regimului burghezo-moșieresc, în regiune nu exista nici un dispensar T.B.C., nici un dispensar de pediatrie, nici o casă de naștere și nici un staționar la sate. În rîndurile populației bîntuiau diferite boli: tuberculoza, febra tifoidă, sifilisul. Astăzi, numărul unităților spitalicești și dispensarelor medicale din regiune a ajuns la 241. O mare parte din acestea se află în Oradea.

Pe cîțiva din cei care se îngrijesc de sănătatea oamenilor muncii am avut posibilitatea să-i cunosc. Stela Chișu este unul din medicii prieenuți ai unui spital din Oradea. Dar, „poeta" Stela Mangra, alias Chișu, este tot atît de prieenută în alcătuirea versurilor pe cît de competentă se dovedește în meseria lui Esculap. O odă închinată de dînsa primului om care a străbătut spațiul cosmic a apărut la loc de frunte în ziarul regional „Crișana".

Cartea de vizită a Oradiei n-o constituie numai realizările pe tărîm economic, urbanistic și sanitar. Vechi centru de cultură unde Iosif Vulcan scotea revista „Familia" în care Eminescu și-a publicat primele versuri, orașul își are și astăzi reprezentanții săi pe tărîmul artei și culturii. În atelierul Teatrului de păpuși, l-am întîlnit pe pictorul scenograf Paul Fux. Grafician apreciat el îmbină munca de la teatru cu cea de creator de desene animate și ilustrator de cărți. Desenele sale la volumul „Poeme noi" al marelui cîntăreț Tudor Arghezi, l-a determinat pe maestru să-i trimită o scrisoare de mulțumire, **„pentru frumoasele expresii și sinteze ale talentatului artist".**

Dar cîte alte lucruri nu s-ar putea relata despre Oradea și oamenii ei! Am încercat însă să surprindem numai o parte din cele mai semnificative. Pentru că, pe mozaicul urbanistic al Oradiei de astăzi, poartă a țării la granița de vest, se înscriu mereu noi și noi amănunte, iar înregistrarea lor necesită file de letopiseț, ceea ce depășește posibilitățile modeste ale ziaristului.

Vasile INOAN

Teleferic

(Urmare din pag. 1)

— să mă ia din birou și să mă transfere pe munte: „24 Ianuarie" din Ploiești mi-a pregătit pilonii de metal pentru susținerea cablului; „1 Mai" tot din Ploiești mi-a dăruit turnătura de fontă; o uzină din țară a prelucrat rolele și piesele mici; „Uzina 2" Ploiești s-a ocupat de montajul bateriilor de role; „Victoria"-Florești a făcut garniturile de cauciuc în canalul rolelor; „Uzina mecanică"-Telea-jen, construcția metalică a mecanismului de acționare (podul); „Neptun"-Cîmpina, reductoarele și cutiile de viteză; „Ilie Pintilie"-Ploiești, accesoriile mecanismului de aprovizionare; „Atelierele de mecanică"-Brazi mi-au fabricat scaunele; „I. C. Frimu" din Sinaia a realizat grupul de comandă și și-a luat angajamentul ca în vecii-vecilor să mă supravegheze, să-mi facă reparațiile. Așa cum, de altfel, și proiectanții nu numai că au urmărit îndeaproape construirea mea, dar mă țin necontenit sub supraveghere, pentru că, de fapt, ei răspund de mine, ei m-au conceput!...

...Dar parcă poți înșira toate întreprinderile care mi-au pregătit destinul? Mai ales că mereu mi se adaugă îmbunătățiri; iată, acum mi se fac instalații de apă și canal; curînd mi se va construi, lîngă stația finală, un hotel-cabană impozant... Dar să nu mă laud cu ce va fi!

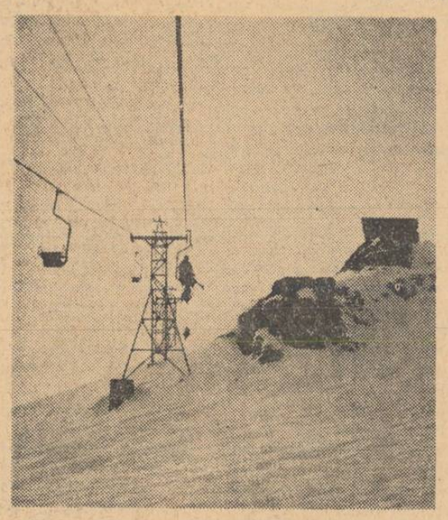

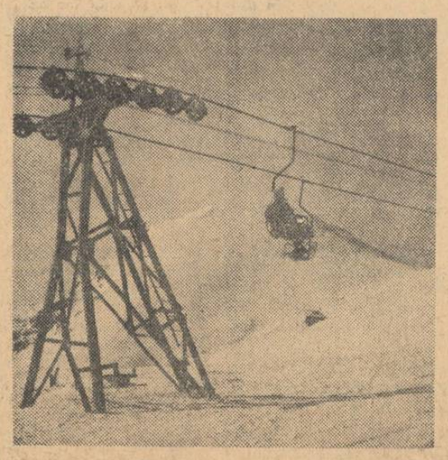

Așa se face că am fost realizat într-un timp record: patru luni! Și în întregime cu materiale din țară! Și după metodele tehnologice cele mai moderne.

★

Cînd povestesc despre nașterea mea, treaba merge, desigur, mai ușor și mai repede; dar n-a fost o jucărie — deși, cînd mă vezi, azi, de departe, par o jucărie de copil! Să spună dirigintele șantierului, Marin Niculescu — tot un fel de tată al meu! — cîtă muncă au depus oamenii, aproape 500 de oameni! Ce vrei, un șantier lung de peste doi km, situat la 1450 — 2000 metri înălțime și un drum departe de a fi neted. Căci a fost atacat în același timp întreg șantierul, inclusiv stațiile.

Aproape patru săptămîni au durat numai săpăturile pentru fundațiile pilonilor (maiștri de șantier: Mircea Cernat și Const. Dumitrescu); o echipă de douăzeci de oameni conduși de Ion Jumară, a luptat, pe vreme bună și pe vreme mai puțin bună, cu terenul în cea mai mare parte dur, refractar. Este drept că a fost aleasă o perioadă a anului mai potrivită: iulie-octombrie (abia în toamnă au început a deranja ploile); dar apa, de pildă, pentru băut și pentru lucru, era adusă cu căruțele, de la izvoare, ori, peste cota 1400 nu mai sînt izvoare...

Pe urmă s-a turnat betonul pentru fundațiile celor 34 de piloni de pe traseu.

Pilonii au fost aduși pe munte cu tractoarele. (E locul, aici, să arăt că munca oamenilor a fost foarte mult ușurată de faptul că s-a introdus mecanizarea oriunde era posibil și mai ales la transportul materialelor).

Și după ce au fost fixați pilonii a început una din operațiile cele mai interesante (deși pare cea mai simplă): așezarea cablului, acest șarpe uriaș și tare greu care înainte de a fi înălțat a trebuit să umble, cu oamenii săi cu tot, prin toate văgăunile și prăpăstiile traseului... Și cînd au fost așezate și scaunele și s-a făcut ce mai trebuia făcut, am intrat în funcțiune și de-atunci nu mai am astîmpăr!

★

Abia am împlinit șase luni de existență și am și transportat sumedenie de oameni...

Mă trezesc dis-de-dimineață și mă și așteaptă oaspeți. Au venit, fiecare în felul său, pînă la cota 1400, au mai urcat 30 de metri după hotelul Alpin și au dat de „U.C.F.S. C.G. Intreprinderea de exploatare a bazelor sportive — Stația teleferic".

Au scos bilet și au intrat în stația propriuzisă. Tocmai a apărut „pe scenă" un scaun: primul turist a urcat din mers, i s-a dat o pătură; turistul a refuzat-o, amuzat, apoi supărat (pentru că s-a insistat să ia pătura); a luat-o, în cele din urmă, și a așezat-o sub el; dar după două-trei sute de metri, socotind că nu-l vede nimeni (a uitat de scaunul următor, la 8 metri distanță) s-a îmbrobodit frumos cu ea, tot mai mult, tot mai mult, pentru că astăzi, vezi dumneata, sus e vînt și e rece de-a binelea, în plină vară.

Primii cîțiva zeci de metri turistul meu e cam emoționat; dar începe tot mai mult să înțeleagă că urcă muntele fără să urce. Aerul tare îl desmeticește. Stă comod pe un fotoliu numerotat, ca la cinema și privește: un imens cinema panoramic îi deapănă un film documentar pe care l-a mai văzut, dar atunci s-a ostenit să-l vadă, pentru că l-a văzut... cu picioarele. Lunecă sub el, spre vale, văi și prăpăstii, turiști și turme de oi, stînci golașe și floră carpatină fel de fel. Și el, la opt metri înălțime, le contemplă întîi buimac, apoi amuzat, apoi fericit. La cota 1500 zboară deasupra Stației de meteorologie; pe urmă peste un orășel de stupi; la cota 1700 trece pe lîngă cantonul de observație a teleferi-cului. Sub el, alți și alți turiști; tot mai mulți turiști înfloresc la picioarele sale, perechi sau grupuri, unii urcă, alții coboară, te salută voioși, e animație pe munte.

Dar nici în văzduh călătorul meu nu e singur. Nu e vorba de fotoliile din fața și din spatele său, pe bandă rulantă, tot la 8 metri cîte unul... Ci, paralel cu cablul de urcare, cablul advers, de coborîre, duce și el, firește, din 8 în 8 metri, cîte unul sau una ca el care deși a parcurs deja drumul și e aproape de stația de jos, e la fel de uimit. Fiecare scaun în sens opus pe care îl întîlnește, îi aduce o „veche cunoștință", deși nu s-au văzut niciodată: se salută reciproc, amabil sau în orice caz își zîmbesc, încîntați. Și pentru că mai bine de jumătate din toți acești turiști au aparate de fotografiat, se fotografiază reciproc, simultan, din mers își mulțumesc reciproc pentru isprav...

Înfășurat în pătura galbenă, pe scaunul galben, oaspetele meu este o notă veselă pe fondul verde în toate nuanțele. Vîntul îl leagănă ușor, necontenit și cablul și rolele îi îngînă o melodie monotonă și ar adormi curînd dacă nu l-ar trezi aerul tare și filmul mereu schimbat care i se derulă. Nu are deloc impresia să urcă (și, mai tîrziu, că coboară); plutește lin sau poate zboară, pe nesimțite. A ajuns, nici nu știe cînd, la stația finală (cota 1992) și coboară cum a urcat: din mers. Mai urcă, pe jos, opt metri și a atins creasta Furnicii: i se deschide în față platoul Bucegi (nu e nevoie să mai amintesc peisajul măreț!) cu acces la cabanele Piatra Arsă, Caraiman, Babele, Vîrful Omul; și către Valea Ialomiței, la cabana Peștera... Și dacă nu vrea să se aventureze mai departe, să-și uzeze picioarele, poftim, în stînga, mai jos cu 300 de metri, cabana Vîrful cu Dor...

★

Și-acum, cîteva semnalmente ale mele. Sînt un teleferic monocablu, de tip ușor, lung de doi kilometri (exact: 2030 metri), cu o diferență de nivel, între cele două stații finale, de 557 metri (de la 1430 la 1992 metri). Am 133 de scaune pe traseu. La 24 de secunde poate urca un nou cetățean. Am, astfel, o capacitate de transport, pe oră, de 135 persoane într-un sens. Pe turiști îi transport cu o viteză de 1,2 metri pe secundă, deci îi urc pe Furnica în 27 de minute. Pe sportivi îi duc mai repede: cu doi metri pe secundă.

Așa simplu cum sînt — de altfel este tipul cel mai folosit, pe plan mondial — schiorii, de pildă, se întrec să mă laude, pentru că ei pot ședea pe scaun și cu schiurile în picioare, deși au un rastel special unde să le așeze. Treaba merge, deci, mult mai repede. În iarna aceasta lotul R.P.R. de schiori s-a antrenat aici pentru Olimpiada din 1964. Au stat pînă la 1 mai, pentru că au avut zăpadă. Ei bine, au făcut cîte 6—7 coborîri pe zi, datorită mie! Ceea ce nu era posibil înainte, fără teleferic.

★

Ca toate instituțiile care se respectă, am și eu o condică... Dar a mea nu-i de reclamații; aproape că nu-i nici de sugestii! O puteți răsfoi: veți fi de acord că e mai curînd o condică de... elogii! Cei care deservesc se poartă bine și se pare că nici eu nu-mi fac de rîs părinții — constructorii mei — nici copiii — cei care mă folosesc!

În schimb vreau să-i cert eu puțin pe unii turiști: am și eu orele mele de serviciu, ca fiecare; dar ei vor să mă folosească și în afara acestor ore! Luni e ziua mea de odihnă, de revizie generală: degeaba stăruie unii! Pe urmă, în zilele sau orele cu vînt puternic, cînd scaunele se lovesc de piloni, refuz categoric să funcționez; deși e numai spre binele lor, unii se supără! Se supără și dacă-i opresc pe copiii sub 13 ani să ia loc pe teleferic: dv. ce credeți, să-i las singuri, jumătate de oră, în aer?

Mai e o categorie de cetățeni, dar aceștia sînt amuzanți: dacă te uiți cu atenție la scaunele mele, în timpul funcționării, vezi din cînd în cînd cîte un ruksac, cîte o flanea... A uitat proprietarul să urce și el? Nu, a uitat să și le ia, la coborîre! Dar este explicabil: amețeala înălțimii, aerul, peisajul!

pentru conformitate
M. MIRCU

ARIPI NEÎNFRÎNTE

(Urmare din pag. 1)

desta sa cameră de student are aspectul unui mic atelier. Construiește machete din ce în ce mai perfecționate de avioane, un elicopter cu două elice pe care-l experimentează cu succes, un aparat în formă de umbrelă avînd aspectul viitoarei parașute.

După satisfacerea serviciului militar, revine la München. Însă nu-și poate termina studiile. În toamna anului 1908, se angajează la Uzinele „Opel" din Rüsselheim. Speră să-i poată convinge pe patroni despre utilitatea construirii unei mașini de zburat. I se spulberă însă și această nădejde. După șase ani de pribegie, revine la ai săi.

Este hotărît să-și construiască singur avionul. Experiența, însă, se dobîndește treptat. Începe cu făurirea unui planor. De altfel, nici nu are deocamdată alte mijloace. Și chiar construcția planorului „Vlaicu-1909" îi cere o perseverență neobișnuită, mari sacrificii materiale. La bordul acestui aparat încearcă el, pentru întîia oară, bețiа înălțimilor, simțămîntul de învingător.

Își măsurase puterile cu realitatea. Numele său începea să devină cunoscut și dincolo de munți. Știa însă că acesta reprezenta doar începutul. Pleacă la București, sperînd să-l poată construi aici pe „Vlaicu I".

La București găsește prieteni de nădejde în rîndul marilor scriitori. Cu mari greutăți, după nenumărate tergiversări și numai după repetatele intervenții ale lui Spiru Haret, reușește să obțină fondurile necesare. Se vede nevoit să-și construiască aparatul în condițiile cazone de la Arsenalul Armatei. După o luptă dîrză, la sfîrșitul lui mai 1910, „Vlaicu I" este gata.

Începea însă un alt drum, nu mai puțin spinos: trebuia să învețe să-și conducă singur avionul. Nu voia, nu putea să-și încredințeze aparatul unui pilot străin. Străbătut de o voință de fier, pătruns de o neobișnuită intuiție, ajunge să-și stăpînească mașina de zbor. Ziua cînd reușește să facă un salt de 50 metri lungime, la o înălțime de numai 4 metri, este prima sărbătoare din cariera sa de pilot. Apoi, urmează marele succes din acea zi de august care avea să-l consacre ca zburător desăvîrșit.

★

Urmează alte zboruri, alte succese. Numele lui Vlaicu pășește peste hotarele țării. Datorită lui, Romînia se înscrisese în rîndul primelor trei țări din lume care au dăruit civilizației un avion original, conceput, făurit și condus de același om. În fața oficialității burghezo-moșierești opera sa nu stîrnește însă interes. Un nou șir de umilințe aveau să-l aștepte pînă cînd va reuși să-și construiască un alt aparat.

Din nou, îl ajută Spiru Haret. Cu ajutorul său material, începe construcția lui „Vlaicu II". În august 1911 zboară la Blaj și entuziasmul stîrnit în rîndul miilor de țărani veniți să-l vadă este de nedescris. Urmează un adevărat turneu aviatic triumfal la Sibiu și Brașov. Acum începe să încolțească în sufletul său năzuința zborului peste Carpați.

Zborurile sale înscriu noi pagini strălucite în istoria aeronauticii noastre. Un moment important îl reprezintă — în acest șir neîntrerupt de victorii — succesele obținute la concursul internațional de la Aspern. Primește, apoi, oferte din partea fabricanților de avioane din Occident și le refuză. Este însuflețit de dorința de a fi de folos țării și poporului său. După un al doilea turneu aviatic în Ardeal, revine la București. Este hotărît să pornească la construirea lui „Vlaicu III".

Se izbește, încă o dată, de indiferența autorităților. Din nou oficialitățile încearcă să aștearnă vălul uitării asupra proaspetelor sale victorii. Șirul de prieteni începe să se rărească. Moare Caragiale, apoi Spiru Haret, St. O. Iosif, Ilarie Chendi. Pentru a-și construi avionul se vede constrîns să accepte condițiile unei fabrici londoneze. Va construi — pentru început — două avioane. Din acestea — unul va rămîne în țară. Piesele comandate întîrzie însă... Iar, „Vlaicu II", uzat, dăduse loc unui accident care ar fi putut să-i fie fatal...

★

Se apropie ziua de 14 septembrie 1913. La serbările de la Orăștie fusese invitat și Vlaicu. Năzuința sa de a trece în zbor — cel dintîi — munții, este mereu mai fierbinte. Prietenii îl îndeamnă să renunțe. Un zbor, la asemenea înălțimi, pe un avion uzat, este echivalent cu un act de sinucidere.

Unora, o asemenea perspectivă le surîde. Mai mult decît atît: sînt gata s-o provoace, s-o dezlănțuie. Pentru ei, succesele lui Vlaicu reprezintă un pericol, o piedică importantă în calea înfăptuirii intereselor lor. Vlaicu zburînd, Vlaicu victorios — aceasta reprezenta perspectiva creării și dezvoltării aeronauticii românești, primejdia de a pierde din mînă hățurile unei promițătoare afaceri aviatice cu străinătatea.

În rîndul acestora din urmă se află prințul Bibescu, cel care, organizînd mitingul aviatic al lui Blériot urmărea să-și asigure imense avantaje materiale de pe urma unor comenzi guvernamentale de avioane din Occident. De aceea, se grăbește — mai întîi pe calea persuasiunii —

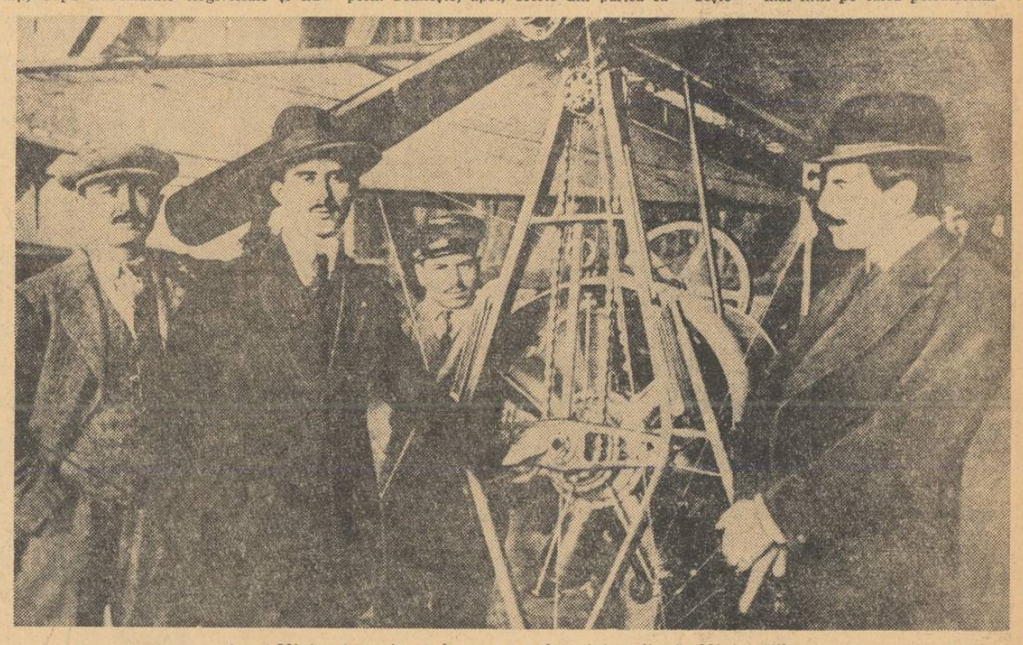

Aurel Vlaicu înconjurat de un grup de prieteni lîngă „Vlaicu II"

să grăbească deznodămîntul tragic. Cosmescu — omul său de casă — îi șoptește lui Vlaicu un îndemn otrăvit: îi sugerează ideea că alții ar intenționa să zboare — înaintea lui — deasupra Carpaților...

Și Vlaicu zboară. Face o ultimă încercare a avionului, revizuiește piesă cu piesă. Și pornește...

Aripile i s-au frînt însă. Se prăbușește în apropiere de satul Bănești — lîngă Cîmpina, în după-amiaza zilei de 13 septembrie 1913. În mijlocul porumbiștei — o grămadă de piese sfărîmate, cabluri încîlcite. Fratele său, Ion, pleacă la locul accidentului. Privește cu atenție și durere resturile avionului zdrobit. Cablul gros — legînd cîrma de comandă — este rupt; pe marginile sîrmei se observă limpede urmele unei pilituri. Autoritățile nu pornesc însă cercetări. Afacerea este mușamalizată...

★

Au trecut de atunci 5 decenii. Însă amintirea lui Aurel Vlaicu — pionier al epocii eroice a aviației — a rămas nemuritoare în anii puterii populare, în semn de înaltă prețuire a meritelor sale, i-a fost acordat post-mortem titlul de membru al Academiei R.P.R. Neînfrîntele sale aripi au fost preluate de zburătorii români, care au îmbogățit și îmbogățesc mai departe tradiția eroică a aeronauticii noastre.

I. ADRIAN

OAMENI LA DATORIE...

Cu calm și siguranță în mișcări soldatul din subunitatea p.c.i. știe să-și facă datoria

Sunetul sirenei a răscolit adînc văzduhul. Sună alarma de incendiu în subunitatea p.c.i. Undeva a izbucnit un incendiu. Servanții împinși parcă de resoarte automate, se mișcă uluitor de repede. În viteză îmbracă costumele de protecție, căștile și, tot în viteză, mașinile, mari și impunătoare, ies din garaje. N-a trecut nici un minut de cînd s-a dat alarma și coloanele de mașini au ieșit de pe poartă, zburînd către locul incendiului. În cabina primei mașini un ofițer cu un chip parcă sculptat în bronz, blond, cu ochii senini ca de copil, studiază atent nota telefonică. În strada... Da, acolo oamenii au nevoie de ei, pompierii. Ofițerul Constantinescu Grigore își încordează atenția. Se gîndește de pe acum la măsurile pe care le va lua pentru lichidarea incendiului. De aproape cincisprezece ani de cînd e în această subunitate a participat la multe intervenții de stingere și a simțit de multe ori dogoarea flăcărilor și înecăciunea fumului. Și de data aceasta, ca de multe ori în trecut, e hotărît să lupte, să învingă stihia...

Mașinile s-au oprit în fața unei case cu etaj. Din acoperișul ei, izbucneau către cer vîlvătăi roșii, iar un fum dens se întindea peste cartier.

...Cu măștile de fum pe față și cu aparatele izolante în spate, servanții par niște scafandri ce înnoată în adîncul unui ocean de fum și de foc. Dispozitivul de luptă a fost luat. Servanții se mișcă cu repeziciune. Din cînd în cînd răsună cîte o comandă. În interiorul clădirii, pe casa scărilor, acționează doi șefi de țeavă, caporalul Trandaf Lucian, purtător al semnului onorific „Militar de frunte" și soldatul Suciu Alexandru. În mîinile lor puternice țevile metalice par niște jucării. Cei doi înaintează pas cu pas. În fața lor, coloane mari de flăcări se zbat pe scări. Un sunet amenințător de lemnărie arsă îi însoțește la tot pasul. Căldura e de nesuportat. Vaporii fierbinți cad peste servanți, strecurîndu-se prin gulerul costumului pe ceafă, pe spate. Ostașii tresar dureros, se scutură și înaintează mai departe. Jeturile de apă răbufnesc puternic, înlănțuind ca într-un clește, incendiul. Caporalul Trandaf cercetează camerele de la etaj. De odată se oprește. În fața lui, desluși prin fum silueta unei femei care zăcea într-un colț. Un semn și soldatul Suciu veni lîngă el. Fără să ezite cei doi săltară femeia în brațe și o scoaseră afară. Apoi, grăbiți, se întoarseră la posturile lor.

Pe scările culisabile întinse în grabă, cîțiva servanți urcă pe acoperișul clădirii incendiate. Șefii de țeavă, soldatul Rusu Ion și soldatul Danciu Valeriu, înaintează încet, cu grijă. Aici fiecare mișcare greșită poate însemna prăbușirea în gol. Acoperișul e fierbinte și arde genunchii și mîinile ostașilor. Bătălia e grea, plină de primejdii.

Prin eforturi încordate, incendiul a fost localizat. Casa a fost ferită de distrugere și salvată.

Încă o acțiune patriotică a fost înscrisă pe răbojul activității subunității p. c. i. de pe malul Dîmboviței.

La această subunitate impresionează cu-rățenia și ordinea ce domnesc pretutindeni, de la santinela cu ținuta îngrijită și pînă la garajul strălucitor de curat. Vizitînd-o, am făcut cunoștință cu cîțiva dintre curajoșii pompieri.

Într-un colț am zărit pe caporalul Deac Ludovic și pe soldatul Danciu Alexandru, antrenîndu-se la pista de îndemînare și viteză. Sudoarea le curgea pe față, însă ei nici nu o luau în seamă. Antrenamentul cere mult efort, dar el călește. Ei doi au cîștigat de curînd această probă, la concursul profesional pe unitate. Și nu numai ei se antrenează asiduu. În cadrul aceluiași concurs, cei din subunitatea lor au cucerit locul al doilea pe unitate iar la proba „Desfășurarea de luptă" au doborît vechiul record de 2'27", realizînd 2'15".

De altfel, entuziasmul tineresc al militarilor, dorința lor vie de a deveni buni servanți, își arată la fiecare pas roadele. 80 la sută din efectiv poartă semnul onorific „Militar de frunte", iar mulți dintre ostași sînt deseori evidențiați de către comandant pentru rezultatele foarte bune dobîndite în cadrul întrecerii socialiste. Nenumărați militari au urcat aici în subunitate pe treptele măiestriei ostășești, iar astăzi chipurile lor îți surid de la panoul de onoare. Și ca o încununare a tuturor străduințelor militarilor, subunității i s-a acordat recent înaltul titlu de „Subunitate de frunte". Subunitatea are, dealtfel, bogate tradiții ostășești, ea purtînd un nume semnificativ: „Compania erou sergent-major post-mortem Amaximoaie Ilie". Chipul eroului care și-a dat viața la datorie, dăinuie peste ani și este veșnic prezent în camera memorială din cazarmă, unde toporașul și casca lui de metal, fotografiile și schițele fixează pentru totdeauna în memorie fapta patriotică a eroului.

...Orele de instrucție s-au terminat. Ostașii sînt în repaus.

Pe terenul de volei se dispută un meci pasionant între două secții. La club, artiștii amatori repetă unul din numerele pe care le vor prezenta în curînd la viitorul spectacol. Clipele sînt plăcute, vesele. Și dacă în momentul acesta ar suna alarma, ei ca și toți ceilalți ostași pompieri, ar fi gata să se avînte în luptă.

Radu VAIDA

Telefonistul de gardă recepționează mesajele celor care solicită sprijinul pompierilor

Muzee din țară în filatelie

Cu greu s-ar putea numi un alt mijloc de popularizare, în lumea întreagă, atît de simplu, de sugestiv și de ieftin ca mărcile poștale, ca filatelia. Iată, de pildă, este programată să apară în țara noastră o emisiune de mărci poștale avînd drept subiect „Muzeul satului", din București. Emisiunea se va răspîndi imediat în toată lumea, în primul rînd datorită corespondenței obișnuite (plicurile și cărțile poștale francate cu aceste mărci). O vor răspîndi apoi filateliștii, așezînd-o în clasoarele și albumele lor, și făcînd schimb cu filateliști din alte țări. Emisiunea va fi expusă în vitrinele nenumăratelor magazine filatelice din lumea întreagă, va apare în sute de reviste filatelice sau de ziare și reviste care publică și cronici filatelice. Va fi expusă la numeroasele expoziții filatelice naționale și internaționale. Și o dată cu această emisiune, Muzeul satului, una din muzee : emisiunile apărute în amintirea pictorilor C. D. Rosenthal, Th. Aman, Grigorescu și I. Andreescu, cu reproduceri după tablourile lor ; seria „Sculpturi din arta națională" (1961) etc.

1 leu, casă din 1847, din satul Tilișca, raionul Sibiu, reg. Brașov ; 1,20 lei, casă de la mijlocul sec. XIX, din satul Răpciuni, raionul P. Neamț, reg. Bacău ; 1,75 lei, casă de la sfîrșitul sec. XIX, din satul Stănești, raionul Curtea de Argeș, reg. Argeș.

Mărcile vor fi tipărite în taille — douce, primele patru valori în cîte o culoare, ultimele trei în cîte două culori. Dimensiuni : 27/39 mm.

Machetele grafice sînt realizate de Aida Tasgian Constantinescu, gravura de Ion Dumitrana.

Emisiunea va fi completată cu două plicuri (prima zi obliterate cu o ștampilă specială).

*

Amintim că arta populară românească a mai fost popularizată prin mai multe emisiuni de mărci poștale românești. Seria „Arta populară românească" din 1953 înfățișează pe cele 5 valori : vase de ceramică, costum din Muscel, horă, costum din Munții Apuseni, covor oltenesc.

Emisiunea „Porturi naționale" apărută în anul 1958 prezintă, pe cele 12 valori grupate în șase tripticuri, costume naționale (bărbat și femeie) din Romanați — Oltenia, Țara Oașului, reg. Sibiu, Vlașca — Muntenia, Severin — Banat, Moldova de Nord.

Altă emisiune, din 1961, „Instrumente muzicale din folclorul românesc", înfățișează țărani cîntînd din : nai, tulnic, fluier, cobză, cimpoi, țambal.

Mîndriile țării noastre, va deveni și mai cunoscut, în cele mai depărtate colțuri ale lumii.

Tematica „Muzee" este și ea destul de bogată, nu numai în filatelia mondială dar chiar în cea autohtonă.

Nu vom înșira toate mărcile românești care se încadrează în temă. Vom aminti că în anul 1933, pe două din cele trei valori ale emisiunii apărute cu prilejul a 50 de ani de la construirea castelului Peleș, figurează actualul muzeu din Sinaia. Pe două din cele patru valori ale emisiunii puse în circulație în 1937, la centenarul nașterii lui Ion Creangă, vedem casa natală-muzeu, din Humulești, a marelui povestitor.

In anul 1955 a fost emisă o serie specială de mărci poștale „Muzee din București", pe care sînt reproduse clădirile mai multor muzee, între care „Th. Aman", Muzeul de istorie a partidului, cel de artă populară, Muzeul de artă al R.P.R.

Marca apărută în 1956 pentru a comemora 500 de ani de la moartea lui Ioan de Hunedoara, este însoțită de o vignetă care are ca desen castelul Huniazilor de la Hunedoara, azi muzeu național.

Dacă am lărgi puțin tema, poate că am așeza într-o colecție filatelică cu tema „muzee" și mărcile care amintesc de un adevărat muzeu în aer liber, „Centenarul grădinii botanice din București" (1961).

Și în orice caz, am așeza mărcile care înfățișează obiecte din diferite

ÎN SATUL MEU

(Urmare din pag. 1)

și fără izmene, băieții care veneau, treap-treap ! cu două-trei ouă în poală și cu-n păhăruț de la candelă în mînă, nu mai mare decît oul de rață, să cumpere de la prăvălie cîte 50 grame de untdelemn pentru uns păstăile care se ardeau în ceaunul de-acasă, de pe plită. Sau veneau plugari în etate cu cîte un tăbultoc de grîu în spate, să-l vîndă și să-și schimbe astfel cîțiva gologani cu care să-i cinstească pe cei de la primărie spre a le elibera mai lesne un extract de naștere pentru vreun copil ce trebuia înscris într-a-ntîia primară. Parcă au trecut veacuri de-atunci !

La sfatul popular al comunei Hudești fac cunoștință cu președintele.

— Ștefancu Chirică Gheorghe ! se recomandă acesta într-adins astfel, lămurindu-ne că la sfat mai e un Ștefancu, secretarul, care-i din Vatra.

Președintele e însă din Alba, stă cu casa lîngă pîrîul ce vine tocmai din Bărănceni, din fundul pădurii, Floroiului. E un bărbat nălțuț și ciolănos, cu fața pîrlită de soare și se cunoaște după regula hîrtiilor așezate pe birou că e un om ordonat. A deprins asta încă din anii stagiului militar. Nu l-am știut pînă azi. O știu numai pe Floarea, pe nevastă-sa, care-i fata mătușei Profira, megieșă cu părinții mei și cumătră. O știu pe Floarea din urmă cu 7—8 ani de cînd era secretară a organizației de partid din Alba.

Gospodăria colectivă s-a întemeiat după aceea. Acum, satul meu, Alba, împreună cu Baranca și Lupenii alcătuiesc tustrele gospodăria „Tractorul" și altfel arată și oamenii și locurile. Îl ascult pe președinte cum istorisește de treburile comunei, de buna întreținere a drumurilor și izlazurilor, de fazurile noi, mîndru amenajate la Axinte și sub coasta Bașeului, de înfrumusețarea satelor și mă bate gîndul să-l întreb și de școală.

Cu școala din Alba e o poveste veche și tristă. Tata, mama, au învățat pe timpuri la o școală din Lupeni, una ce fusese înghițită în anii domniei lui Vodă-Cuza și la care umblau, ca vai de ei, copii din șapte sate, fiindcă, vorba nu știu cui, pe-atunci școlile erau rare ca stelele cele cu coadă. Nu degeaba spun statisticile că în vremea regimului burghezo-moșieresc analfabetismul era în floare și că, de pildă, în regiunea Suceava existau, pînă în 1944, peste 120 000 de neștiutori de carte. Eu însumi am apucat „școala" din Alba pe cînd se afla într-o sărmană odaie, luată cu chirie la Ion Harabulă, ba într-alta la Chirică Apăvăloaiei. Cît despre învățători, la noi în sat nu am pomenit, pînă în urmă cu 20 de ani — decît cel mult doi.

Revăd, după discuția cu președintele, satul. Parcă nu mai e cel de altădată, prohodit între dealurile golașe sau sprincenate de păduri, care îl înconjoară. Dintre grădinile împomate, se ridică icicolo, case noi, în marginea dinspre Lupeni se rînduiesc grăjdurile și celelalte acareturi ale gospodăriei, ici undeva, nu departe de tocătoarea de nutreț pentru siloz, stă gata de plecare, pentru noi transporturi, un autocamion, abia cumpărat.

În inima satului, pe fosta toloacă stăpînită de bălării pe lîngă o fostă dugheană, stă impozantă clădirea căminului cultural în ale cărei săli a funcționat provizoriu, în ultimii ani, și școala. Începînd însă din toamna aceasta, activitatea culturală va intra, treptat, pe propriul ei făgaș mult năzuit, fiindcă, la deal de Sipot, în Alba, se înalță azi dominant, un nou și modern local de școală. Construită din cărămidă trainică, nu din lut și paie ca cea veche, noua școală de 8 ani, dotată cu 4 săli de clasă, era planificată să se dea în folosință abia la anul viitor. Cum însă albenii noștri s-au hărnicit și au avut sprijinul trebuitor din partea sfatului popular comunal și din cea a celui regional, iar lucrările au ajuns la acoperiș, înaintînd spre finisare, există toate șansele ca cel puțin două clase să fie gata cu un an mai devreme, adică odată cu începerea noului an de învățămînt.

Mă uit și admir silueta noii construcții, încăperile spațioase, sobele de teracotă și mă gîndesc la anii depărtatei mele copilării. De cînd e Alba sub soare, din sat de la noi n-au ieșit, pînă în 1944, decît 4—5 intelectuali. Azi, aproape toate cadrele didactice sînt din sat, deosebit de zecile și zecile de tineri care, pornind de-aci, au luat drumul diferitelor profesiuni. Nu mai e ca pînă ieri, cînd noi, școlarii duceam iarna, cu tasca, lemne de foc de-acasă la școală ; nu mai au elevii soarta noastră, a celor de ieri, care eram chiorîți de fumul sobelor de tuci, care buchiseam, cîte 5—6 laolaltă pe-o singură carte de cetire, ferfenițată și cu greu cumpărată și-aceea de către părinții noștri și care, fiindcă nu aveam tablă, învățam să scriem slovele alfabetului, undeva afară, pe-un strat de nisip rînduit lîngă prispă. Mă uit la stiva cu lemne din curtea școlii, mă uit la pachetele cu manuale școlare care stau noi-nouțe, legate cu panglici și care așteaptă ziua de 16 septembrie cînd vor fi distribuite gratuit elevilor.

Nici nu vreau să-mi aduc aminte de anii mei de școlaritate. E mult de-atunci. E tare îndepărtată vremea aceea și-mi pare o poveste îndurerată care a fost cîndva. Viață trăită aevea. O poveste care, spre slava puterii noastre populare, nu mai e și care nu va mai fi niciodată !

Ion ISTRATI

Suceava, septembrie 1963.

Cît cîntărea un balaur

Balaurii care populează basmele și legendele tuturor popoarelor nu sînt produsul gratuit al fanteziei scriitorilor. Ei sînt de fapt mărturii ale existenței uriașelor reptile preistorice transmise de-a lungul veacurilor prin tradiția orală.

Totuși, dovada incontestabilă că aceste făpturi de coșmar au constituit cîndva o realitate a fost adusă abia odată cu nașterea Paleontologiei, știința care studiază vestigiile materiale ale acestor timpuri îndepărtate. Astăzi, Paleontologia posedă un vast material de studiu, alcătuit din nenumărate schelete fosile dezgropate și reconstituite cu migală de către savanți.

Pornind de la aceste schelete, care au fost refăcute uneori, oș cu os, știința a reușit să descifreze trecutul îndepărtat al faunei terestre, punînd în fața noastră un tablou mai fantastic decît oricare din basmele și legendele ce ne-au înfiorat în copilărie.

Spre a ne face o idee despre proporțiile locuitorilor acestei lumi dispărute, e deajuns să privim tabloul greutăților principalelor dinosauriene. Astfel, printre Therapodele carnivore, Allosaurul cîntărea 2 tone (un leu atinge abia 150 de kg.) și Tyranosaurul 7 tone. Greutatea redusă a acestor reptile, ce constituie „categoria ușoară" a dinosaurienilor, se explică prin faptul că, fiind animale de pradă, aveau nevoie de o mare mobilitate în mișcări pentru a putea ataca și urmări prada.

Ierbivorele în schimb, fiind mai puțin dinamice, atingeau talii mult mai respectabile. Dacă Stegosaurul cîntărea numai 1,78 tone, Igoanodonul 4,5 tone și Diplodocul 10 tone, în schimb greutatea Brontosaurului varia între 27 și 32 tone, iar liderul acestor giganți, Brachiosaurul, nu atîrna mai puțin de 78 de tone (greutatea unui tren cu 8 vagoane). Dacă am așeza pe talerul unei balanțe corespunzătoare un Brachiosaur, pe celălalt taler ar trebui să îngrămădim o mie de oameni pentru a echilibra balanța. Chiar cele mai mari animale terestre contemporane, elefantul, cu cele 3 tone ale sale, rinocerul, cu 2 tone și hipopotamul ce poate atinge 4 tone, nu ne apar decît ca niște specimene degenerate și pipernicite față de Sauropodele preistorice.

Din pricina „corpolenței" excesive, scheletul reptilelor uriașe, el însuși deosebit de impunător ca dimensiuni, era supus unor mari eforturi. Astfel că deplasările se făceau lent iar cea mai mare parte a vieții se petrecea în mlaștinile acoperite cu vegetație, în care corpul fiind scufundat, era susținut și de presiunea apei.

Metoda prin care au fost calculate greutățile dinosaurienilor, este pe cît de simplă pe atît de ingenioasă și expunerea ei va înlătura orice îndoială (destul de fireească) cu privire la rezultatul calculelor.

Ca bază de calcul, au fost folosite scheletele dezgropate, care au dat dimensiunile exterioare ale animalelor. Micșorînd la o scară cunoscută aceste dimensiuni, au fost modelate de către sculptori, sub directa supraveghere a paleontologilor, niște miniaturi din ghips ale dinosaurienilor cărora li s-a aflat volumul prin cufundarea într-un vas cu nisip foarte fin. Acest volum înmulțit cu cubul scării de micșorare a dat volumul pe care l-a avut corpul reptilei studiate.

Nu mai rămînea decît să se afle densitatea animalului al cărui volumul era cunoscut, pentru ca greutatea sa să se deducă prin simplă înmulțire. Luîndu-se ca element de comparație densitatea trupului reptilelor contemporane, cele mai înrudite cu dinosaurienii, s-a stabilit că densitatea căutată pentru aceștia din urmă trebuia să fie în jur de 0,9.

Și așa s-a aflat cu destulă precizie, la cîteva sute de mii de ani după dispariția lor, cît cîntăreau „balaurii".

Adrian MÎNTULESCU

Săptămîna la televiziune

15 SEPTEMBRIE

8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9,00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar :** ● **Căpitanul** Val Vîrtej **la Lacul Balaurului** (reluare). ● **Cuvîntul tov.** Ștefan Bălan, **ministrul Învățămîntului, cu ocazia începerii noului an școlar.** ● **Bun găsit, școală dragă.** ● **Telejurnalul pionierilor. 10,30 REȚETA GOSPODINEI. 11 00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins : ● **Toate forțele pentru stringerea grabnică a porumbului și pregătirea terenului în vederea însămînțărilor de toamnă !** ● **Vii roditoare pe dealurile erodate ale Ostrovului...** ● Sfaturi practice privind asigurarea unei bune iernări a efectivelor de animale din fermele gospodăriilor agricole colective. **19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 JULES VERNE. 19,35 ALBUMUL MELODIILOR. 20,00 Filmul artistic „COLEGII". 21,40 SIPETUL CU AMINTIRI.** Își dau concursul balerinii : Magdalena Popa, Rodica Istrate, Lia Stenkovskaia, Cristina Hammel, Luminița Dumitrescu, Sergiu Ștefanski, Ion Alexe, Amato Checiulescu, Nicolae Deneș și un grup de dansatori din Ansamblul de balet al Teatrului de operă și balet. Coregrafia : Vasile Marcu și Gelu Matei. În încheiere : **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

16 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 CE E MAI INTERESANT ? 19,35 BĂDĂRANII. Ecranizarea comediei cu același titlu de Carlo Goldoni. În rolurile principale Alex. Giugaru, George Calboreanu, Gr. Vasiliu-Birlic, Radu Beligan, Marcel Anghelescu, Nichi Atanasiu, Cella Dima, Sanda Toma, Silvia Dumitrescu-Timică, Carmen Stănescu. **Film pus la dispoziție de Arhiva națională de filme. 21,10 Artiști amatori în studio :** soliștii și orchestra de muzică populară a Casei de cultură a tineretului din raionul „16 Februarie". **21,40 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

17 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Pentru micii fotografi : **ZIMBIȚI, VĂ ROG ! (III). 19,35** Transmisiune de la Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești : **CORABIA CU UN SINGUR PASAGER de Dan Tărchilă.** Distribuția : **Adrei Jora** (Iulian Necșulescu) ; **Ștefan Apostol** (Constantin Gheorghiu) ; **Anton Jora** (Paul Ioachim) ; **Gina** (Elisabeta Raicu) ; **Clara** (Marga Anghelescu) ; **Coca** (Dana Comnea) ; **Vizitatoarea** (Astra Dan) ; **Filip Conta** (Sabin Făgărășanu) ; **Gheorghe Miner** (Corado Negreanu); **Mircea Racoviță** (Ion Gheorghiu) ; **Dinu Zoran** (Alexandru Azoiței) ; **Nicoleta** (Violeta Andrei) ; **Sandu** (Petre Laurențiu) ; **Bolnavul** (Traian Dănceanu). **Decoruri-costume :** Eugenia Bassa Crișmaru. **Regia artistică :** Mihai Dimiu. În pauze : Emisiunea de știință : Medalion Prof. dr. I. CANTACUZINO, cu ocazia apropiatei sărbătoriri a 100 de ani de la naștere, de prof. dr. Ion Mesrobeanu. — **PIETONUL.** Într-o manieră comică filmul dezvăluie consecințele puțin plăcute ale nerespectării regulilor de circulație. În încheiere : **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

19 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Biblioteca noastră. 20,00 Ce măsuri s-au întreprins pentru pregătirea planului pe 1964 ? Interviu cu tovarășii ingineri Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini și inginer Nicolae Popa, adjunct al ministrului Industriei Ușoare. **20,20 UN PETIC DE HÎRTIE.** Un nou film satiric, realizat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia". **20,35 Decorația murală și sculptura monumentală.** Prezentarea unor valoroase lucrări de artă, destinate să împodobească piețele publice și monumentalele edificii ridicate în anii noștri în București și principalele orașe din țară. **20,55 Melodii îndrăgite.** Serenade, cantonete, arii din opere și operete interpretate de Elena Cernei, Teodora Lucaciu, David Ohanezian, artiști emeriți, Elena Simionescu, Ion Piso. **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

20 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Pentru copii : „Ghici, ce-i ?" Ghicitori, șarade, jocuri distractive, probleme cu haz. **19,35 AUTORII ZIMBETULUI.** Un documentar despre realizatorii produselor de marochinărie. **20,00 SĂPTĂMÎNA. 21,00 ALFRED DE VIGNY. 21,30 POD PESTE CASPICA.** Un documentar despre navele destinate să străbată apele Mării Caspice și creatorii lor. **21,40** Muzică ușoară. ...cu Gisela Knuth și orchestra „Silver". **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

21 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Povești de ici, de colo : **BAIA MĂGĂRUȘULUI de Liliana Bernasconi ; MINGICA MINGIULICĂ de Jan Malik. 19,50 Drag mi-e cîntecul și jocul.** Cîntă o formație condusă de Nicolae Băluță, artist emerit. Soliști : Aurelia Fătu-Răduțu, Maria Butaciu, Benone Sinulescu. **20,20 ÎN FAȚA HĂRȚII. 20,30 filmul : O MOȘTENIRE CU BUCLUC. 21,55 Muzică ușoară... Cu Margareta Pîslaru și Constantin Drăghici. În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Duminica trecută, pe micile noastre ecrane a reapărut una din cele mai prețuite emisiuni ale televiziunii : „Varietățile". Pentru a marca începutul noii stagiuni, redacția studioului s-a străduit în mod evident să asigure emisiunii inaugurale un bun nivel artistic și — trebuie s-o spunem din capul locului — intenția a fost în mare măsură realizată. Începînd cu textul de cele deseori inspirat și prezentării (Al. Andy... șan, Radu Stănescu... ton a prezentatorilor lescu), continuînd cu... greabilă a... Cernei, cu m... gistral susținut cu două reușite... unul în rit... trate — Io... clasic (Ma... ciulescu), ... cu vervă de... ționasa evoluție... Solomonov, cu nume... xecutat de „cei patru F... cu valoroasa contribuție a fo... orchestrale condusă de Paul G... tzer, „Varietățile" au constituit un spectacol antrenant, un plăcut divertisment duminical.

Am reținut pentru o subliniere specială, părțile din program afectate muzicii ușoare, gen atît de iubit și atît de caracteristic „Varietăților". Trei interpreți tineri, Margareta Pîslaru, Constantin Drăghici și Aurelian Andreescu, apariție mai nouă, dar nu mai puțin valoroasă, au susținut greul programului de duminică. Meritul celor trei cîntăreți este că au pregătit și prezentat un repertoriu nou și acesta este un prim rezultat concret al recentului concurs și festival de muzică ușoară de la Mamaia. Printre lucrările în primă audiție trebuie semnalate de asemenea cele două piese care au obținut premiile principale la Festivalul 1963 de muzică ușoară de la San Remo.

„Varietățile", gen cu totul specific televiziunii, fără alt corespondent în peisajul atît de bogat și de divers al scenelor și estradelor noastre, vor reapare așadar, din două în două duminici, pe micul ecran. Nu este, de bună seamă, o sarcină ușoară pentru redactorii acestui program periodic să-i mențină un ritm constant, ascendent. În stagiunea trecută, nu întotdeauna aceasta a izbutit. Dacă studioul va porni de la ideea că emisiunea, prin însăși diversitatea ei de genuri și de forme este menită să placă unui public foarte larg, dacă nu va căuta să impresioneze prin forme și modalități uneori rupte de conținutul și de ritmul spectacolului (cum s-a întîmplat anul trecut), dacă străduința principală va fi îndreptată spre invitarea în studio a celor mai reprezentativi actori și interpreți de care dispun scenele și estradele noastre, dacă va continua să solicite concursul artiștilor valoroși din regiunile țării și să-și asigure colaborarea unor artiști străini care ne vizitează țara — dacă, mai ales, va persevera în munca de depistare și afirmare a unor tinere talente mai puțin cunoscute, redacția va menține în furul programelor sale de varietăți un interes crescînd.

Începutul fiind satisfăcător, să ne afirmăm credința că emisiunile viitoare de „Varietăți" vor putea depăși nivelul celui inaugural.

Șt. RADU

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

A doua caravană dispăru în aceeași direcție. Fugarii o luară pe urmele ei. Așa își continuară drumul pînă la amiază. Munții se îngrămădeau din ce în ce mai mult ; pe platourile lanțurilor de munți, în dreapta, se vedeau corturile albe ale arabilor și, ici colo, capre negre cățărîndu-se pe pietre. Trecătoarea devenea treptat, treptat un adevărat drum ; se vedeau pe el călăreți și cete de călăreți. Drumul înconjura lanțul înalt al munților, apoi urca sus, spre creste. Beltran de Salto alerga înainte. De pe muntele care domina împrejurimile el își aruncă privirile în jur. Privi și încremeni, apoi își întoarse repede, spre tovarășii săi, fața albă ca o mască.

În cîteva sărituri Cervantes se afla pe vîrful muntelui, în locul lui de Salto.

Văzu marea, albastrul oval al cunoscutului golf, digul, toate cele șapte forturi și cele douăsprezece moscheie, cu scările care urcă spre munte, albele acoperișuri ale caselor orașului maritim Alger.

15. Prețul răscumpărării

Dali-Mami își smulgea părul din cap și-și socotea pagubele. Șase sclavi, dintre cei mai buni, din temnița lui, au fugit în pustiu, în văzul tuturor. Nu mai puțin de douăzeci și două de mii de reali, socotea el, au fost pierduți, i s-au strecurat printre degete, ca nisipul.

— Tu unde ai fost ? zbieră el către Iusuf. Ai dormit, șacalule ! Te îngrop de viu în pămînt, te omor în bătăi, caută-i.

Iusuf era disperat. N-a putut să-i găsească nicăieri. Algerul e mare... și are nu numai o poartă, iar pustiul e fără sfîrșit. Deodată însă, toți cei șase prizonieri se întoarseră singuri, umili, și se așezară într-un colț al curții.

Ce altceva puteau să facă ?

„O să-i bată cu nuiele și o să-i spînzure de picioare ? O să-i pună în țeapă sau o să-i îngroape în pămînt pînă la gît ?" se frămînta Iusuf, uitîndu-se la prizonieri.

Dali se bucură într-atît, încît nici nu-i pedepsi.

A fost bătut cu nuiele numai Isahar. Miguel auzise țipetele sale din curtea închisorii comune. Băiatul fu adus plin de sînge, fără cunoștință, și aruncat lîngă cocioabă.

Miguel se furișă pînă la el și-i unse rănile cu untdelemn de măsline.

— Nu plînge, Isahar, spuse Miguel, noi tot o să plecăm de la ei.

O îndrîjire pe care nu o cunoscuse mai înainte, îl cuprinse pe Cervantes după acest eșec. Planuri mai îndrăznețe, mai nebunești, făurea el acum în noaptea fără somn.

Ceilalți prizonieri pierdură orice nădejde, în special Castanieda. Nu mînca nimic, slăbea și se topea pe picioare. Dar pe neașteptate, fusese și primul căruia îi sosise salvarea.

Bătrînii săi părinți strînseseră bani, trimițîndu-i pentru răscumpărare. Descultul monah franciscan îi aduse aurul direct la închisoare. Castanieda înlemni de bucurie. Pînă la plecare, de pe fața lui nu dispăruse nici o clipă expresia uimirii și a fericirii.

Prin Castanieda putu, în sfîrșit, Cervantes să trimită o scrisoare despre soarta sa tatălui și mamei sale, în Spania.

Și Rodrigo Cervantes, tatăl lui Miguel, primi scrisoarea din Alger.

Sărmanul don Rodrigo ! Amîndoi fiii săi : Miguel și Rodrigo căzuseră prizonieri în mîinile piraților !... Sărmana Dona Leonor ! O să-și mai vadă ea oare fiii ? ...

Toți prietenii și vecinii îl compătimiră sincer pe bătrînul Don Rodrigo.

Dar chiar din clipa cînd primise groaznica veste, Don Rodrigo nu avu o clipă de liniște. Lacrimile le lăsă pe seama soției și fiicelor — el se apucă de treabă.

Două săptămîni la rînd a tot umblat Don Rodrigo prin oraș, căutînd să împrumute bani. Negustorii îl compătimeau, bani însă nu-i dădeau. Numai numele său cinstit — era o garanție prea mică pentru un capital atît de mare. De abia reuși să strîngă o mie două sute de reali.

— E prea puțin, Leonor, spuse el soției. Ne trebuie de două, de trei ori mai mult.

Strînși cu prețul multor lipsuri, într-o lădiță a Donei Leonor, mai stăteau opt sute de reali, puși de o parte pentru zestrea fetelor.

Bătrînul hidalgo, privindu-și soția, nu îndrăznea să spună nimic despre ceea ce gîndeau de fapt amîndoi.

Dar ușa se deschise și Luiza, fata cea mai mare, care de multă vreme își pusese în gînd să plece la mănăstire, se opri în prag.

— Tată !, spuse ea, ia zestrea mea și trimite-o fraților mei. La ce-mi folosește ? Eu și așa o să plec la mănăstire.

— Ia-o și pe a mea, tată ! se auzi un glas, tremurînd printre sughițuri de plîns.

Andrea, cu părul ei cîrlionțat, se uita de după umărul soră-si. Îi venea mai greu să renunțe la viitorul ei. De pe obrajii rotunzi ai fetei dispărură gropițele și, lacrimile se rostogoleau în voie din ochii ei negri-căprui.

— Ia și zestrea mea, adăugă Andrea și, fără să mai spună ceva izbucni în plîns și dispăru.

Dar și cu zestrea fetelor tot era puțin.

Pentru răscumpărare trebuiau să fie trimiși nu mai puțin de trei mii de reali.

Don Rodrigo vîndu casa, vîndu grădina și o bucată de vie de lîngă casă, vîndu caprele, vechea mobilă și toate obiectele casnice.

Ca să-și salveze fiii, întreaga familie deveni cerșetoare.

După ce totul a fost vîndut și Rodrigo Cervantes cu soția se așezară în pragul casei, care nu mai era a lor, Dona Leonor, care multă vreme se ținu tare își lăsă capul pe genunchi și izbucni în hohote de plîns.

— Nu plînge, Leonor, spuse liniștit Don Rodrigo, și-și mîngîie soția pe păr. Nu plînge. Trebuie să răbdăm numai pînă ce se întorc Rodrigo și Miguel.

Negustorii din Murcia, care făceau comerț cu porturile țărmului african, de data aceasta porniră la drum fără obișnuitele tărăgăneli, iar vîntul prielnic tot drumul, le-a gonit corăbiile. Așa că nu trecură nici trei săptămîni și Cervantes primi în închisoarea sa trei mii trei sute de reali.

El singur le-a dus lui Dali-Mami.

Murdarii, zdrențăroșii sclavi, nu aveau voie să intre în tatacul lui Dali-Mami, afară de acele cazuri cînd ei îi aduceau bani. Acum, în fața lui Miguel se deschiseră toate ușile. Slujitorul arab îl conduse prin interiorul palatului, cu mozaic pe jos, pe lîngă o fîntînă ingenioasă, prin niște galerii acoperite cu marmură.

Hromoi stătea pe pernele unui mic divan.

— Ți-am adus bani pentru mine și pentru fratele meu, spuse Cervantes și-i întinse grecului banii.

Fără grabă Dali-Mami număr banii, apoi ridică ochii spre prizonier.

— Asta pentru fratele tău, spuse Dali-Mami. Dar pentru tine ?

— Aici sînt bani pentru amîndoi, spuse pălind Miguel.

— Socotești prost, clătină din cap Dali-Mami, și fața i se schimonosi de rîs. Pentru tine trebuie de două ori mai mult.

— Trei mii trei sute de reali e puțin pentru noi amîndoi ? întrebă Cervantes, pășind, fără voie, mai aproape de Hromoi.

— Îți bați joc de mine, ciungule, strigă Dali-Mami. Mă crezi un prost. De aceea am umblat eu patrusprezece ani pe mări și am înecat corăbii europene, ca să nu știu prețul cailor și al oamenilor ? Niciodată încă ochiul meu nu s-a înșelat asupra vreunui prizonier. Eu nu văd oare cum treci ca un vultur printre ceilalți sclavi, cum te ascultă bătrînii, cum au frică de tine chiar și monahii, monahii voștri spanioli, care nu se tem nici chiar de însuși diavolul. Tu ai vrea ca eu să cred că ducele Sesa și Don Juan D'Austria au încredințat scrisori secrete unui simplu soldat ? Vrei să-ți dau libertatea pentru un nenorocit pumn de aur, la fel ca și unui simplu marinar calabrian ? Așa ceva nu se va întîmpla cu tine, ciungule.

— Ești un bun negustor, Dali, spuse încet Cervantes, dar socoteala ta e greșită. Sau voi putrezi la tine în lanțuri sau voi fugi.

— Așa spuneau toți, dar s-au înșelat, rise Dali. Toți vă prefaceți că sînteți săraci. Cine a dat trei sute, acela poate da și cinci sute.

Întinse mîna după ciubuc și se așeză mai comod, să fumeze. Apropie un cărbune din lopățica de aprins lulelele, trase fumul dulce și ridică ochii spre Miguel, tresărind.

Ciungul era înfricoșător. Descult, zdrențăros, amenințător, înainta spre el. Mușchii încordați ai mîinilor dezgolite și slabe și chiar mîna stîngă, neputincioasă, atîrnînd, păreau gata să se ridice și să lovească.

— Familia mea e săracă, spuse prizonierul, a vîndut tot ce a avut și a rămas fără adăpost. N-ai să primești nimic mai mult Dali, iar de pierdut poți pierde totul.

Dali strigă după slujitorul arab.

— Pleacă, pleacă, ciungule, spuse împăciuitor Dali. Cazim, condu-l pe ciung în închisoarea regală.

Cînd pașii lui Miguel se pierdură după ușă, Dali răsuflă ușurat.

— Chiamă-l pe Iusuf la mine, Cazim, spuse el obosit slujitorului.

Două minute mai tîrziu Iusuf se afla în fața lui. Din ciubuc fumega un cărbune, răspîndind un fum albastru-vinețiu. Dali apăsă cărbunele cu degetul.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN ; ilustrații : Beca RIND)

CAMPIONATUL CATEGORIEI A LA FOTBAL

ÎN DATE ŞI CIFRE

Azi şi mîine

Dinamo Bucureşti —C.S.M.S. (se desfăşoară azi pe stadionul Republicii).
Petrolul—Progresul
Steaua—Ştiinţa Timişoara
U.T.A.—Farul
Steagul roşu—Rapid
Dinamo Piteşti—Crişul
Ştiinţa Cluj—Siderurgistul

Clasamentul general

1. Steaua	3	2	0	1	10:5	4
2. C.S.M.S. Iaşi	3	2	0	1	7:4	4
3. Siderurgistul	3	2	0	1	5:3	4
4. Steagul roşu	3	2	0	1	7:6	4
5. Progresul	3	2	0	1	6:6	4
6. Farul	3	2	0	1	4:3	4
7. Petrolul	3	1	1	1	4:2	3
8. Rapid	3	1	1	1	7:6	3
9. Dinamo Bucureşti	3	1	0	2	9:5	2
10. Dinamo Piteşti	3	1	0	2	5:6	2
11. Ştiinţa Timişoara	3	1	0	2	3:5	2
12. Ştiinţa Cluj	3	1	0	2	3:6	2
13. U.T.A.	3	1	0	2	3:6	2
14. Crişul	3	0	2	1	1:6	2

Clasamentul acasă

1. C.S.M.S. Iaşi	2	2	0	0	6:1	4
2. Siderurgistul	2	2	0	0	5:1	4
3. Farul	2	2	0	0	4:1	4
4. Steaua	1	1	0	0	5:0	2
5. Steagul roşu	1	1	0	0	5:0	2
6. Petrolul	1	1	0	0	3:0	2
7. Dinamo Bucureşti	2	1	0	1	9:3	2
8. Ştiinţa Cluj	1	1	0	0	2:0	2
9. Ştiinţa Timişoara	2	1	0	1	3:2	2
10. Progresul	1	1	0	0	3:2	2
11. U.T.A.	1	1	0	0	2:1	2
12. Dinamo Piteşti	1	1	0	0	2:1	2
13. Rapid	2	1	0	1	6:5	2
14. Crişul	2	0	2	0	1:1	2

Clasamentul în deplasare

1. Steaua	2	1	0	1	5:5	2
2. Progresul	2	1	0	1	3:4	2
3. Steagul roşu	2	1	0	1	2:6	2
4. Rapid	1	0	1	0	1:1	1
5. Petrolul	2	0	1	1	1:2	1
6. Dinamo Piteşti	2	0	0	2	3:5	0
7. U.T.A.	2	0	0	2	1:3	0
8. C.S.M.S. Iaşi	1	0	0	1	1:3	0
9. Ştiinţa Cluj	2	0	0	2	1:6	0
10. Dinamo Bucureşti	1	0	0	1	0:2	0
11. Siderurgistul	1	0	0	1	0:2	0
12. Ştiinţa Timişoara	1	0	0	1	0:3	0
13. Crişul	1	0	0	1	0:5	0
14. Farul	1	0	0	1	0:7	0

De la o etapă la alta

În partida Steaua-Rapid arbitrul Pop Gavrilă a dictat repetarea unei lovituri de la 11 metri pe motiv că în momentul executării loviturii de către Ion Ionescu, jucătorul Hălmăgeanu a intrat în careu, culpă ce se sancţionează, potrivit literei regulamentului. Interesant de aflat este amănuntul, relatat de arbitrul Pop Gavrilă la sfîrşitul partidei. Acesta ne-a spus că înainte de executarea loviturii a sesizat intenţia de a intra în careu a jucătorului militar şi l-a avertizat de două ori cerîndu-i să stea dincolo de linia de 16 metri. Avertismentul arbitrului a fost însă zadarnic.

★

Un fapt rar întîlnit în campionatul nostru de fotbal. Duminica trecută, la Bucureşti şi Iaşi, arbitrii au fost nevoiţi să dicteze repetarea loviturilor de la 11 metri.

★

Nici o echipă neînvinsă după trei etape de campionat. În trecuta ediţie, după trei etape, două echipe nu cunoscuseră înfrîngerea: Ştiinţa Cluj şi U.T.A. Ultima echipă ştim ce situaţie grea a avut pînă la sfîrşitul campionatului cînd de abia s-a salvat de la retrogradare. Se pare deci că în fotbal nu se potriveşte proverbul cu ziua bună se cunoaşte de dimineaţă.

★

Dinamo Bucureşti se găsea anul trecut, după trei focuri, pe locul 11 cu 2 puncte. Azi Dinamo are tot două puncte şi se află pe locul 9. Să nu uităm însă că anul trecut Dinamo a cîştigat totuşi campionatul. Rămîne de văzut dacă performanţa va fi reeditată.

GOLGETERII

1) CONSTANTIN (Steaua), VOICA (C.S.M.S. Iaşi) cîte 4 goluri fiecare.

2) Unguroiu (Dinamo Bucureşti), Frăţilă (Dinamo Bucureşti), Voinea (Steaua), Dumitriu II (Rapid), cîte 3 goluri fiecare.

3) Tîrlea (U.T.A.), Szabo (Ştiinţa Cluj), Milea (C.S.M.S. Iaşi), Ciosescu (Ştiinţa Timişoara), Necula (Steagul roşu), Năftănăilă (Steagul roşu), Ion Ionescu (Rapid), Dragu (Farul), Mateianu (Progresul), Petru Emil (Dinamo Bucureşti) cîte 2 goluri fiecare.

4) Tîrcovnicu (Dinamo Bucureşti) Pavlovici (Steaua), D. Munteanu (Petrolul), Floruţ (U.T.A.), David (Dinamo Piteşti), Lovin (Dinamo Piteşti), Negrea (Siderurgistul), Stătescu (Siderurgistul), Zgardan (Siderurgistul), Surdan (Ştiinţa Timişoara), Iacob (Crişul), Solomon (Crişul), Meszaroş (Steagul roşu), Selimesi (Steagul roşu), Iuhasz (Petrolul), Dridea I (Petrolul), Badea (Petrolul), Tătaru (Steaua), Matei (C.S.M.S. Iaşi), Voinea (Progresul), Turcan (Dinamo Piteşti), D. Popescu (Progresul), Oaidă (Progresul), Adam (Ştiinţa Cluj), Georgescu (Rapid), Ienei (Steaua), Stoicescu (Progresul), Militaru (Siderurgistul), David (Siderurgistul), Haşoti (Steagul roşu), Stancu (Farul), H. Moldovan (Farul), V. Alexandru (Dinamo Piteşti), Ilie Stelian (Dinamo Piteşti), cîte un gol fiecare.

Etapa viitoare

Dinamo Piteşti — Dinamo Bucureşti
Crişul — C.S.M.S.
Progresul—Ştiinţa Cluj
Farul—Ştiinţa Timişoara
Siderurgistul—Steaua
Steagul roşu—U.T.A.
Rapid—Petrolul

DE CE?

de DAN DEŞLIU

La începutul săptămînii, ziarele au anunţat noua performanţă a lui Gaston Roelants: concurînd la Louvain, în cadrul campionatelor feroviare, cunoscutul atlet a doborît recordul mondial de 3 000 m obstacole. Ce-i drept, cifrele sînt contradictorii. Astfel, în timp ce „Sportul Popular" anunţă 8'26"6/10, în „Scînteia Tineretului" citim 8'29"6/10. Informaţia exactă pare să fie cea de-a doua: detaliile pe care le relevă, îndreptăţesc această presupunere. Din ele rezultă că, pentru a zmulge opt zecimi excelentului record al lui Krzyskowyak, belgianul a mers după un grafic de locomotivă: primul kilometru în 2'45"9/10 al doilea în 2'51"7/10, al treilea în 2'52". Calculul sumar indică o medie de 16,6 pe suta de metri, în prima treime şi de 17,2 în următoarele două — ceea ce constituie un tempo foarte bun chiar şi într-o cursă de plat pe aceeaşi distanţă!

Exprimîndu-ne admiraţia faţă de marele alergător care dovedeşte o tenacitate şi o consistenţă rar întîlnite — să ne întoarcem, vorba proverbului, la oile noastre... Am în vedere o problemă arhidiscutată, inclusiv în spaţiul acestei rubrici, un adevărat mister — asupra căruia nimeni n-a fost în stare sau n-a socotit că este cazul — să arunce o rază de lumină...

După cum ştiţi, anul trecut atletismul romînesc a primit un dar neaşteptat: demifondistul Zoltan Vamoş s-a afirmat drept unul dintre cei mai valoroşi alergători din lume în cursa de 3 000 m obstacole. După cîteva concursuri oficiale, el a cucerit medalia de vice-campion al Europei, la Belgrad, coborînd recordul republican la măgulitoarea cifră de 8'37"6/10. Singurul său învingător a fost... Gaston Roelants.

Ce s-a întîmplat după aceea? În mod cu totul inexplicabil, atletul nostru — căruia specialiştii îi prevedeau o strălucită ascensiune — a renunţat să mai ia startul în proba respectivă, preferînd demifondul sau 5 000 m. Abia de curînd el şi-a încercat din nou forţele pe 3 000 m obstacole, obţinînd rezultate mediocre (între 8'55" şi 9').

Una din două: or este vorba de o cauză serioasă (de pildă, fragilitatea gleznei, care se resimte în urma efortului la obstacol, îndeosebi la groapa cu apă) şi atunci, hotărît, n-are nici un rost să-l hărţuim pe „Zoli" cu insistenţe supărătoare — or, mai degrabă se manifestă încă o dată acea lege stranie, conform căreia atleţii noştri trebuie să se oprească la jumătatea drumului, la trei sferturi sau chiar la un fir de păr de vîrful piramidei internaţionale...

În orice caz, o explicaţie — fie chiar minimă — se impune.

„Adevărata săritură cu prăjina a murit"

Ron Morris este unul dintre cei mai cunoscuţi atleţi americani, care la Jocurile Olimpice de la Roma a ocupat locul doi la săritura cu prăjina, cu 4,60 m.

Recent, în cursul unei călătorii în Europa, el a acordat un interviu presei. Întrebat fiind ce părere are despre evoluţia probei de săritură cu prăjina, el a răspuns:

— Nu cred că ne vom întoarce la prăjina metalică. Deşi Federaţia internaţională nu şi-a spus încă cuvîntul, prăjina din fibre de sticlă se răspîndeşte în întreaga lume şi este greu de presupus că se va putea renunţa la ea. Pentru mine personal, ca sportiv, prăjina din fibre nu-mi dă satisfacţiile oferite de cea metalică. În primul caz este vorba de o tehnică specifică în care accentul principal cade pe anumite însuşiri. Nu este întîmplător că într-un an recordul mondial a crescut cu 23 de centimetri. Dar fiind vorba de „o modă" trebuie să mă acomodez cu ea şi să caut să obţin rezultate corespunzătoare cu cele înregistrate în ultima vreme. Cred că calitatea prăjinei din fibre de sticlă va mai progresa şi va permite sărituri şi peste 5,50 m. Însă pentru unul ca mine, care a cunoscut „adevărata" săritură cu prăjină este o mare decepţie actuala soluţie a acestei probe. Adevărata săritură cu prăjină a murit.

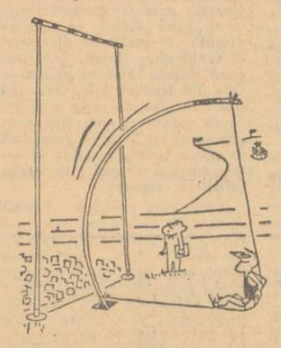

Cum vede caricaturistul francez DERO problema săriturii cu prăjina din fibre de sticlă.

MOZAIC

● *IN CADRUL unui interviu acordat ziarului „Daily Mail", cunoscutul antrenor Helenio Herrera a declarat că după părerea lui cel mai potrivit sistem de aşezare a unei echipe de fotbal este 3—3—4, care permite o desfăşurare mai amplă a jocului şi nu 4—2—4 care duce la un joc mai închistat.*

● *NOUL antrenor al echipei portugheze Benfica, este Lajos Czeizler. Tratativele cu Bela Guttman, fostul antrenor, au eşuat, acesta preferînd un angajament mai convenabil în America de sud.*

● *MÎNAT de necesitatea de a-şi cîştiga astfel existenţa (după ce-a anunţat „în mod irevocabil" că se retrage din box), Ray Sugar Robinson a acceptat oferta de a boxa la Paris la 30 septembrie cu boxerul francez Vanucci.*

● *SUB presiunea unor federaţii europene, Federaţia internaţională de tenis studiază propunerea ca să se renunţe la folosirea terenurilor gazonate în întîlniri internaţionale. Ultimul campionat desfăşurat la Wimbledon a demonstrat faptul că foarte mulţi jucători nu se acomodează cu aceste terenuri.*

● *RECORDMENUL mondial I. Vlasov a declarat că speră ca la campionatele mondiale de haltere prevăzute să aibă loc în septembrie în Suedia, să realizeze un nou record mondial cu un total de 562,500 kg. (190+160+212,500).*

● *FEDERAŢIA bulgară de fotbal a renunţat la serviciile antrenorului maghiar Volentik care se ocupa de pregătirile echipei naţionale şi a numit ca selecţioner unic pe Pacedjiev, fostul antrenor al reprezentativei. Anunţînd această ştire, presa bulgară a publicat concomitent lotul jucătorilor reţinuţi pentru meciul de la 29 septembrie cu Franţa, lot în care figurează foarte mulţi jucători tineri.*

● *ÎN VÎRSTĂ de 42 de ani, atletul francez Mimoun a fost selecţionat recent în echipa reprezentativă pentru a 78 oară.*

30 de minute cu Emil Zatopek

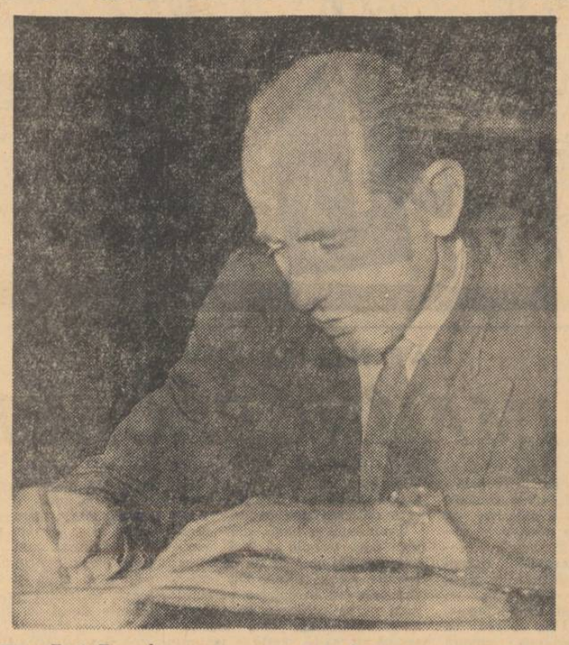

Pe Emil Zatopek, care are atît de mulţi prieteni şi admiratori în ţara noastră de pe timpul cînd era nelipsit la campionatele internaţionale de atletism ale R.P.R., l-am reîntîlnit recent la Leipzig în calitate de membru al delegaţiei sportive a R. S. Cehoslovace la cea de a IV-a ediţie a Festivalului german de gimnastică şi sport.

În holul hotelului Astoria, o adevărată armată de ziarişti îl „vînau" pentru a-i lua interviuri, pentru a-i solicita părerea ca specialist în probele de fond. Probabil că prioritatea pe care mi-a acordat-o pentru a fi primul din seria ziariştilor care-l solicitau pentru interviuri s-a datorat simpatiei pe care o poartă atît sportivi romîni cu care s-a întrecut şi s-a împrietenit de-a lungul anilor. De altfel, înainte de a-i pune prima întrebare, Zatopek m-a rugat să transmitem cu acest prilej multe salutări şi urări de bine lui Dinu Cristea, Ion Söter, Nicolae Gurău, Ion Moinea şi celorlalţi atleţi mai tineri ca soţilor Grecescu, Iolandei Balaş, lui Vamoş şi Barabaş şi altor sportivi, vechi cunoştinţe ale lui Emil... Şi iată-ne la prima întrebare:

— *Ce părere aveţi despre recordurile din ultima vreme, de marile performanţe obţinute în atletism?*

— Este foarte greu să te hazardezi în pronosticuri. Azi, atletismul, ca ori care altă disciplină sportivă, este în continuă dezvoltare şi aproape pot spune că în anumite sporturi nu există limite. Priviţi săritura cu prăjina, înălţimea, discul, ciocanul etc. ale căror performanţe au crescut considerabil în ultimii ani.

Venind vorba despre prăjina din fibre elastice, Zatopek nu este de acord cu folosirea ei pentru că ea denaturează valoarea acestei spectaculoase probe atletice, „Bunăoară, socotesc că acel 4,77 m. care a constituit ani de-a rîndul un excelent record al lumii, este cu mult mai preţios decît actualele recorduri la prăjină care se stabilesc aproape în fiecare săptămînă. Spun acest lucru pentru că prăjina de bambus a cerut o pregătire şi o forţă excepţională atletului, pe cînd azi prăjina din fibre elastice este identică unui resort, unui aparat ajutător care catapultează pe sportivi. Deci, prăjina de azi poate fi denumită mai mult o probă acrobatică, şi atunci, într-o bună zi ne vom trezi că se vor face trambuline pentru săritura în lungime, înălţime, triplu salt etc., etc. Personal, nu sînt de acord cu astfel de „inovaţii".

— *Favoriţii dv. pentru Tokio?*

— O întrebare dificilă. Acord în orice caz şanse mari ţării organizatoare care şi la atletism poate furniza multe surprize. Ultimele ediţii ale J. O. au arătat că ţările organizatoare au întotdeauna un cuvînt greu de spus. Pe timpul cînd activam eu erau mai puţini favoriţi. la diferite probe. Aproape fiecare disciplină avea un candidat cert pentru primul loc. Azi, marile performanţe apar ca ciupercile şi nu mai ştii de la o zi la alta ce surprize şi ce rezultate se pot obţine. Cu un an înainte de Olimpiadă multe se pot schimba. În 1958, de pildă, Herbert Elliot, care pe vremea aceea era cel mai mare semi fondist al lumii a avut un an plin de rezultate mari, dar cu un an mai tîrziu nimeni n-a mai auzit nimic despre el, ca în 1960 la Roma atletul australian să cîştige detaşat şi încă cu record olimpic proba de 1.500 m.

Nu poţi şti ce va face neo-zeelandezul Snell. Dacă aleargă pe 1.500 el poate cîştiga, dar mai ştii gîndurile lui Jazzy? Francezul poate cîştiga şi 5.000 m dacă va alerga această distanţă, dar nu ştim ce părere au Halberg, Tuloh şi alţii în această direcţie".

— *Ce şanse acordaţi atleţilor romîni?*

— În unele probe atleţii romîni au obţinut rezultate bune. Desigur un loc printre primii şase va constitui o figură onorabilă pentru atleţii romîni. Şi acest lucru este posibil gîndindu-mă la posibilităţile lui Vamoş, Barabaş, Ciochină, Maria Diaconescu şi ale altor tineri care se afirmă din plin în ultima vreme. N-am uitat însă de medalia de aur a Iolandei, pe care o consider singura candidată sigură la titlul de campioană olimpică. Trofeul îi poate reveni chiar cu o săritură de 1,80 m, pentru că cu siguranţă celelalte concurente nici măcar nu se apropie de această cifră. Oricum, această performanţă (sau chiar mai mare) ar dori să o vadă spectatorii, pentru că îmi aduc aminte, după J. O. de la Roma, Marcel Hansenne scria în ziarul „L-Equipe": „Satisfacţia celor o sută de mii de spectatori de la Roma a fost deosebită atunci cînd aceştia au văzut prima femeie din lume sărind 1,85 m. Şi desigur ei nu vor uita cît vor trăi o asemenea performanţă, un rezultat care nu se vede în multe ţări ale lumii chiar şi la bărbaţi". Aş dori ca şi spectatorii japonezi să aibă cu Iolanda aceeaşi satisfacţie. Atunci, fireşte, s-ar găsi mulţi ziarişti care l-ar reproduce pe Marcel Hansenne.

Cele aproape 30 de minute s-au scurs parcă mai repede decît cele 14 minute în care Emil Zatopek, denumit „omul locomotivă" alerga cu ani în urmă neobosit, ture după ture, pe stadionul Republicii. Zatopek avea desigur să ne spună multe lucruri interesante, dar în continuare ziariştii ceilalţi făceau „coadă" pentru a-şi păstra rîndul. O ocazie de a sta de vorbă cu un triplu campion olimpic şi multirecordman mondial nu trebuia scăpată...

I. OCHSENFELD

● VARIETĂŢI ● VARIETĂŢI ● VARIETĂŢI ●

Recalificat... amator

A fost odată un mare campion halterofil: americanul Paul Anderson, printre altele şi campion olimpic în 1956. Nevoit să-şi cîştige existenţa, Anderson a apărut mai tîrziu în diferite numere de circ şi de muzichol, care o bună perioadă de timp, i-au asigurat posibilităţi materiale de trai. Iată însă, că la un moment dat, spectatorii s-au plictisit să-l vadă rupînd un lanţ, ridicînd o casă de bani sau executînd alte demonstraţii de forţă şi, inevitabil, Anderson a început să nu mai găsească angajamente.

Ce s-a gîndit Anderson (şi probabil inspirat de cineva): ce-ar fi să mă reamatorizez? Zis şi făcut. Spre surprinderea tuturor, statul Georgia căruia i s-a adresat cererea, l-a... recalificat amator cu următoarea motivare: „Paul Anderson a executat aceste exibiţii în... sprijinul instituţiilor de binefacere!!!

Comitetul olimpic internaţional împotriva discriminărilor

În cadrul unei recente conferinţe de presă, Avery Brundage, preşedintele Comitetului olimpic internaţional, a făcut o serie de importante declaraţii privind principalele probleme sportive.

Răspunzînd la una din întrebările puse de ziarişti, el a declarat că la viitoarea sesiune a C.I.O. cînd se va decide cărui oraş i se va încredinţa organizarea Jocurilor Olimpice din 1968, prima condiţie care va trebui s-o îndeplinească acest oraş va fi asigurarea fermă, printr-o declaraţie oficială a guvernului respectiv, că toate ţările membre ale C.I.O. vor putea participa la întreceri fără nici un fel de discriminări.

Avery Brundage a dat şi explicaţii privind mutarea sesiunii C.I.O. de la Nairobi (Kenya) la Baden-Baden, prin faptul că statul Kenya a refuzat să primească pe delegaţii unor ţări.

„Comitetul olimpic internaţional este ferm hotărît să nu admită asemenea manifestări pe linie de sport şi va lupta şi pe viitor împotriva unor astfel de cazuri" — a spus Avery Brundage.

O minge ideală

De curînd, una dintre firmele producătoare de materiale sportive din Glasgow a confecţionat o minge de fotbal care poate rezista tuturor „capriciilor" naturii. După cum relatează presa străină, această minge ideală, pentru care au fost necesari aproape doi ani de studiu, se comportă identic atît în condiţii climaterice normale, cît şi pe timp de ploaie, zăpadă, îngheţ sau în condiţii de slabă vizibilitate.

În plus, este uşor reţinută de către portari.

Aceste calităţi se datoresc unei anvelope speciale, de culoarea lămîii, care se menţine aceeaşi tot timpul jocului.

Fotbal sudamerican!

Recent a avut loc un meci între echipele Sao Paolo şi F.C. Santos de-a lungul căruia s-au înregistrat întîmplări puţin obişnuite chiar în decorul sudamerican.

La începutul meciului, din cauza jocului dur s-a înregistrat prima victimă: fundaşul echipei Santos, Aparecido şi-a fracturat piciorul. La situaţia de 2—1 pentru Sao Paolo, arbitrul a acordat acestei echipe un gol pe care cei de la Santos l-au acuzat ca marcat din ofsaid.

Întîlnirea a continuat să se desfăşoare într-o atmosferă foarte încordată, marcată de nenumărate accidente. Coutinho şi Pele, în urma deselor proteste şi invective adresate arbitrului au fost eliminaţi din joc, iar în min. 55 jocul a fost oprit definitiv de arbitru. În acel moment echipa F. C. Santos nu mai avea pe teren decît... şapte jucători.

La sfîrşitul jocului, Pele a declarat că niciodată n-a participat la un joc asemănător, că este dezolat că se manifestă asemenea brutalităţi şi că în această perspectivă îl preocupă acum foarte mult... propunerile venite din Europa.

Ce nu spune omul cînd e nervos, chiar cînd e vorba de Pele...

Are cuvîntul Di Stefano

Cu ocazia recentului turneu întreprins de echipa Real Madrid în Venezuela, jucătorul Di Stefano s-a bucurat în mod special de atenţia reporterilor sportivi. Reproducem mai jos două din întrebările care i s-au pus şi răspunsurile respective:

— Cum aţi primit vestea că faceţi parte din lotul „echipei lumii" care va întîlni la 23 octombrie la Wembley echipa Angliei?

— Acest fapt mi-a făcut o deosebită plăcere, chiar dacă nu voi face parte din echipa definitivă şi tot mă voi considera fericit că în prezent sînt situat printre cei mai buni 22 jucători de fotbal din lume.

— Cum veţi reacţiona dacă Kopa va juca în aceeaşi echipă cu dv.?

— Eu am considerat întotdeauna că Raymond Kopa este un mare jucător, chiar atunci cînd a jucat la Real Madrid. O să-mi facă o deosebită plăcere să pot juca din nou cu el.

Se afirmă că din lungul său interviu, acest răspuns s-a bucurat de cel mai mare succes.

Pînă la proba contrarie...

Record numismatic

De curînd a fost vîndută o medalie olimpică de aur, la preţul de 94 000 franci elveţieni. De ce la un preţ atît de mare? Este vorba de o medalie obţinută de un sportiv rămas necunoscut, la una din întrecerile olimpice cu aproximativ 2 000 ani în urmă. După relatările unor specialişti aceasta este cea mai veche medalie olimpică de aur existentă în colecţii. Ea cîntăreşte 120 grame şi a aparţinut unuia din cîştigătorii Jocurilor Olimpice dintre anii 225—150 înaintea erei noastre.

Ce contează vîrsta

Naşterea gemenilor nu este un fenomen rar întîlnit. Dar ca cei doi gemeni să atingă fiecare vîrsta de 100 ani, constituie desigur un lucru mai puţin obişnuit. Şi totuşi cunoaştem un asemenea caz.

Nu de mult, în Elveţia doi fraţi gemeni, Martin şi Rudolf, au aniversat împlinirea vîrstei de 100 de ani fiecare. Interesant este faptul că unul dintre cei doi şi anume Martin, fost ciclist, dorind să ajungă la timp în mijlocul familiei, pentru aniversare, a parcurs distanţa de 120 km... pe bicicletă.

TRADIŢIONALUL CONCURS CU PREMII ORGANIZAT DE REVISTA „MAGAZIN"

Luna trecută, cu prilejul publicării rezultatelor finale ale concursului cu premii iniţiat în primăvară, în preajma începerii returului campionatului categoriei A de fotbal, am anunţat cititorii revistei noastre intenţia de a organiza un nou concurs, respectîndu-se astfel tradiţia statornicită de cîţiva ani. Totodată, prin organizarea unui nou concurs, satisfacem doleanţele unui mare număr dintre cititorii revistei noastre care au solicitat iniţierea în continuare a concursului cu premii, făcînd în acelaşi timp propuneri pentru îmbunătăţirea lui. Comisia de organizare şi-a însuşit una din propunerile făcute de cititori, incluzînd în noul concurs încă o întrebare. Iată, de altfel, întrebările la care participanţii vor trebui să răspundă:

1. CINE VA OCUPA PRIMUL LOC IN CLASAMENTUL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIŢIA 1963/1964?

2. CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE DOUĂ LOCURI IN CLASAMENTUL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A DE FOTBAL EDIŢIA 1963/1964?

3. CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA PRIMUL LOC IN CELE DOUĂ SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B DE FOTBAL, EDIŢIA 1963/1964?

4. CE ECHIPĂ VA CÎŞTIGA EDIŢIA 1963/1964 A „CUPEI R.P.R." LA FOTBAL?

Aşa, dar noul nostru concurs cuprinde o întrebare în plus, a patra, care credem că va crea un mai mare interes în jurul concursului.

Participanţii vor trebui să trimită răspunsurile pînă la 1 martie, adică înaintea primei etape a returului campionatelor categoriei A şi B. Fireşte, condiţiile de participare sînt dificile dar tocmai în aceasta constă frumuseţea unui concurs sportiv. Să sperăm că cititorii revistei noastre vor răspunde în număr mare la întrebările concursului, aşa cum s-a întîmplat şi la ultimul concurs, cînd s-au primit 11.438 de răspunsuri dintre care 738 au indicat soluţiile exacte la toate cele trei întrebări.

Răspunsurile trebuie însoţite obligatoriu de bonul de participare pe care îl vom publica, începînd de azi în revista „Magazin". Pentru toate cele patru întrebări ale concursului se cere un singur bon de participare.

La distribuirea premiilor participă toţi cititorii care vor răspunde exact la toate cele patru întrebări ale concursului. În cazul în care mai mulţi cititori vor da răspunsuri exacte, premiile se vor acorda prin tragere la sorţi. Dacă nici unul dintre participanţi nu va indica soluţiile exacte la toate întrebările, premiul întîi nu se acordă, premiindu-se răspunsurile cu trei răspunsuri exacte. Rezultatele concursului vor fi publicate în revista noastră după consumarea campionatelor categoriilor A şi B de fotbal şi desfăşurarea finalei „Cupei R.P.R.".

În numărul viitor al revistei vom publica lista premiilor ce se vor acorda cîştigătorilor concursului.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17 60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

— Cu începerea campionatului, adio linişte, adio odihnă duminica!...
— Aveţi patima fotbalului?
— Nu, avem televizor...

Desen de Fred GHENĂDESCU

MOTIV „SERIOS"

— Îmi cere mîna, tată!
— Nu te dau eu după unul care sare atîtea... garduri!

— Ce faceţi împieliţaţilor cu burghiul ăla?
— Ne pregătim nene pentru meciul de mîine!

Desene de Al. CLENCIU

ŞAH

Pe teme... imaginar

REZULTATUL CONCURSULUI DE CREARE A UNOR PARTIDE IMAGINARE ORGANIZATE DE „MAGAZIN"

Originalul concurs iniţiat la rubrica de şah a revistei „MAGAZIN" a provocat un neaşteptat interes în mijlocul cititorilor. Nenumăraţi amatori ai sportului minţii înţeles să participe la această competiţie inedită şi, pe măsura cunoştinţelor fiecăruia, ne-au trimis o mulţime de partide, imaginare şi cam conform titularului concursului, trebuiau să fie „frumoase"!

Sarcina arbitrului unei astfel de întreceri este extrem de ingrată, deoarece elementul estetic în partida de şah este o noţiune destul de relativă, în sensul că ceea ce poate să placă unui maestru, de pildă, nu place altora şi invers...

În această situaţie (pînă la... inventarea unei unităţi de măsură pentru a nota mărimea „frumuseţii", combinaţiilor de şah!) am fost obligat să aleg alte criterii de apreciere, pornind la selecţionarea lucrărilor prezentate într-o ordine inversă, adică prin eliminarea pe cele mai slabe.

Au ieşit astfel din concurs de la început partidele care începeau cu greşeli evidente de deschidere de genul 1.e4, e5 2. Cf3, f6? sau 1.e4, f5? etc. La antipodul acestei situaţii s-au situat alţi concurenţi care au arătat că înţeleg rolul deosebit al teoriei în istoria dezvoltării şahului, însă au făcut acest lucru într-un mod prea „exclusivist", în sensul că au trimis pur şi simplu curse sau variante teoretice celebre, arhicunoscute. S-au primit de pildă cîteva zeci tacuri „Möller", atacuri „Max Lange", sau variianta lui Keres din „italiană" (1.e4, e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4 Cg5 Nc5) etc, toate duse pînă la limita analizelor. Ori, concursul a avut ca scop, ca orice concurs de altfel, să premieze în primul rînd elementul original în creaţia şahistă...

Un alt viciu de formă de care din păcate suferă aproape tot restul partidelor prezentate provine din faptul că autorii lor au întrebuinţat următoarea metodă: şi-au ales mai întîi poziţia finală în care albul dă un mat mai mult sau mai puţin spectaculos după care i-au confecţionat un joc introductiv de cca 20 de mutări. Rezultatul unei asemenea metode este o partidă artificială şi incoerentă în care, pentru a se ajunge la poziţia „programată", negrul face nişte mutări care, dacă nu sînt dedreptul proaste, sînt în orice caz de o complexităţi cel puţin suspectă!

Pentru a evita o asemenea situaţie, dacă aş fi trebuit să particip personal la un astfel de concurs mi-aş fi ales una dintre partidele mele reale jucată în indiferent ce ocazie. Iată de altfel ce spunea în acest sens titanul gîndirii şahiste, A. Alehin cînd vorbea despre aşa numita şcoală hipermodernă în şah: „Nu pot înţelege de ce există o dorinţă atît de fierbinte de a găsi într-o partidă de şah ceva mai rafinat decît poate să ofere. Sînt de părere că adevărata frumuseţe po care o are şahul este mai mult decît suficientă pentru satisfacerea tuturor cerinţelor imaginabile". Punctul de vedere exprimat în cele de mai sus a stat de altfel la baza alegerii pe care am făcut-o pentru lucrările premiate la concursul iniţiat de rubrica de şah „Magazin". Au fost preferate partidele consecvente şi unitare în ceea ce priveşte continuitatea logică a jocului desfăşurat de ambele părţi, chiar dacă acest lucru a fost făcut în dauna sacrificiilor formidabile sau a finalelor senzaţionale.

Premiul I a fost obţinut de partida trimisă de tov. dr. BRABORESCU SORIN (Reşiţa). Pe locul II—III au fost clasificate partidele trimise de PCHLER ADOLF (Lugoj) şi CHIRICUŢA MARIUS (Bucureşti). Au mai trimis lucrări bune: **Urzică Aurel** (Bucureşti), **Zara Dan** (Ploieşti), **Lesanu Grigore** (com. Caragiale, reg. Ploieşti), **Paul Vătărescu** (Oltenita), **R. Cristian** (Iaşi), **A. Roth** (Arad) şi **Segal Sorin** (Bucureşti). Restul partidelor, deşi demonstrează în anumite momente forţa de combinaţie a autorilor lor, suferă în ansamblu de unul din defectele enumerate mai sus.

TH. GHIŢESCU
maestru internaţional

În numerele viitoare ale rubricii noastre vor fi publicate cele mai bune dintre lucrările participante la concurs.

Victoria Margaretei Teodorescu

După succesul aşteptat repurtat de Florin Gheorghiu la mondialele de juniori, o nouă victorie romînească, de incontestabilă valoare, se adaugă palmaresului bun al şahului nostru de performanţă. La Lodz (R. P. Polonă), unde s-a desfăşurat turneul zonal feminin, Margareta Teodorescu a reuşit să cucerească locul întîi, într-un lot select de jucătoare, într-o manieră categorică, rezultatul ultimei runde nemaiavînd importanţă pentru primul loc în clasament!

Victoria de la Lodz — pentru care Margareta Teodorescu merită felicitări călduroase — aduce şahistei noastre satisfacţia calificării la viitorul interzonal feminin, treaptă superioară în lupta pentru titlul suprem de campioană mondială. Acest succes confirmă din nou nivelul ridicat al şahului feminin din ţara noastră, concretizat în ultimii ani într-o serie de bune rezultate.

Aşa dar, iubitorii şahului au acum în faţă trei competiţii pe care le aşteaptă cu mult interes: interzonalul la care va participa Margareta Teodorescu, meciul pentru titlul mondial de juniori dintre Florin Gheorghiu şi Janata (R. S. Cehoslovacă) şi turneul zonal masculin la care ne va reprezenta tot Florin Gheorghiu. Competiţii aşteptate cu interes şi mai ales, cu mari speranţe.

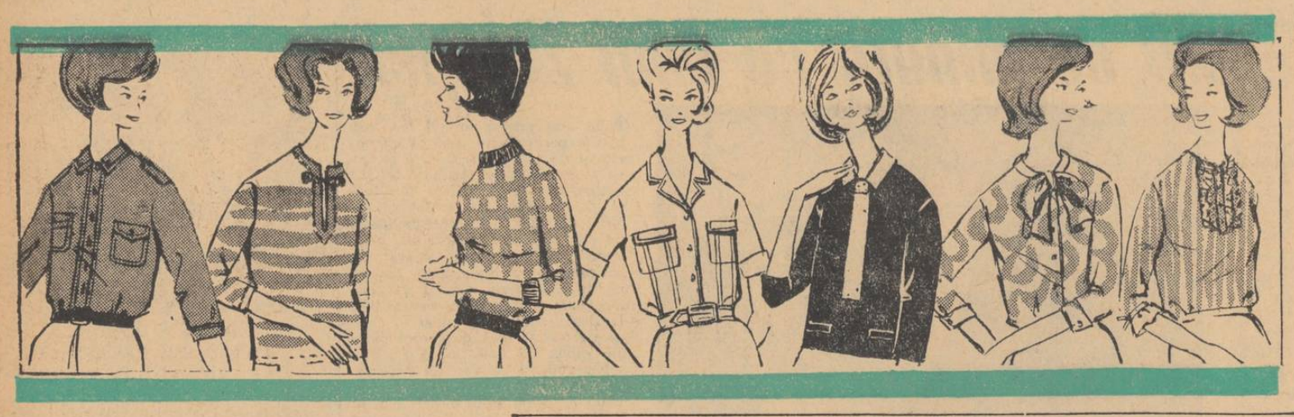

BLUZE

Bluza și fusta este o îmbrăcăminte mult apreciată și folosită cu succes în toate ocaziile, de la ținuta de lucru pînă la cea elegantă. Pentru sezonul de toamnă care va începe, dăm cîteva modele :

1) Dintr-o țesătură de bumbac (poplin, balon etc.) sau stofuliță subțire, o bluză sau o cămașă, cu multe tighele, buzunare, epoleți și nasturi. Acest model de bluză corespunde în totul modei actuale care se axează foarte mult pe genul sportiv.

2) Cazacă din stofă cu desen în dungi inegale. La gît și mîneci o terminație uni în culoarea dungilor.

3) Dintr-o stofă ecosez o bluză sau scampolo, cu patent de lînă la gît și manșete.

4) Un alt model de bluză pe care buzunarele și tighelele colorate își spun cuvîntul.

5) Cazacă din stofă bleumarin, cu guler alb și cravată roșie cu buline bleumarin.

6) Din mătase imprimată, o bluză de după amiază, cu gîtul format dintr-o bandă de bie terminată cu o fundă mare. Poate fi purtată și la un taior uni.

7) Un alt model de bluză de după amiază dintr-o țesătură în dungi, mai subțire — fie bumbac sau mătase — cu un mic jabou din volane. Mîneca terminată și ea cu un volan.

Desene de Raia SOLOMONICA

HAINE DE BLANĂ

Fabricile de blănuri se pregătesc și ele ca produsele lor să ajungă din timp în magazine. Iată cîteva noutăți : scurta tip canadiană, ornată cu motive folcloristice. Pentru excursii, la patinaj, la sportul cu sania această scurtă este elegantă, practică și frumoasă.

Haina de blană pentru fete, este foarte atrăgătoare și totodată rezistentă.

Acestea vor apare în acest sezon în magazine.

PĂRINȚI ȘI COPII

PRIMA ÎNCERCARE

Ce frumos fusese pînă acum... Chiar și în prima zi... Flori, cărți colorate și lucitoare care o așteptau pe bancă, șorțul ca zăpada și gulerașul scrobit, zîmbetele profesoarei și lacrimile mamei cînd a lăsat-o singură în clasă. Singură, vorba vine... Era cu încă 30 de copii. Dar mama, așa era mama. I se părea că Sanda e întotdeauna singură dacă nu este cu ea. Așa era ! Că acum... numai cîteva zile și toate s-au schimbat. Cine ar fi crezut ? Semnele lucioase din carte sînt adevărați dușmani. Caietul, alt dușman ! Cerneala, tocul și penița... ce să mai vorbim. Parcă-s înțelese. Toate le fac împotriva copilului. Vrea ea Sanda să tragă un băț ! Un băț drept ca bastonul bunicului. Ce-i mai simplu decît asta ? Dar parcă poate ? Tocul e fermecat ! Sare singur și trage bățul... strîmb. Și în jur face la purici. Of doamne, și ce de bețe trebuie să tragă... O filă întreagă unul lîngă altul. Și dacă ar fi vorba numai de bețe, treacă-meargă. Dar a doua zi profesoara vrea un colac, și a treia zi un cîrlig, și uite-așa mereu, în fiecare zi alte semne, care de care mai sucite.

Profesoara e bună, dar cînd vrea ceva trebuie să faci cum vrea ea. De ce ? Ei de ce ! Așa trebuie, că e rușine. Da poți ? Cerneala au inventat-o oamenii mari ca să chinuie pe copii. Să-i stropească, să-i murdărească și să-i certe mama. Nici nu trebuie s-o atingi. Doar cît încerci să moi penița și ea sare și pata e gata. Și ce mai pată... Într-o clipită ajunge de pe caiet pe masă, de pe masă pe șorț, de pe șorț pe obraji, pe degete... ce chin ! Și pe deasupra, mama, mămica ei bună, s-a schimbat de parcă n-ar fi ea.

— Prostuțo — zice mama. Și vocea este rea. Ține tocul bine ! Nu așa... Nu-l strînge că nu-i sabie. Nu-l ține slobod că nu e ou. Na ! L-ai scăpat ! Te-ai pătat ! Ce-i fi avînd în capul tău ? Trage drept ! Iar ai strîmbat-o. De ce scoți limba ? Nu ești în stare de nimic. De ce treci de rînd ? Mai la dreapta. Nu vezi marginea ? Vai de capul tău, nepricepută ești !

„Nepriceputa" își amintește cum o lăuda mama cînd punea masa, cum o săruta cînd stropea grădina, cum... Ce pacoste a căzut pe capul ei! O cuprinde o milă nesfîrșită. Din piept se ridică un nod și se oprește drept în gît. O ustură ochii. Se umezesc...

— Bravo ! Atîta știi, să plîngi! Șmiorcăit-o ! — zice mama nedurătoare.

„Șmiorcăita" plînge acum de-a binelea. Fir-ar afurisit de toc. Și de peniță. Și de cerneală. Și de tot... Închide ochii. Tocul și penița sînt niște zmei. Vor s-o fure și s-o arunce în cerneală. Las' că vine Făt-Frumos și le-arată el. Deschide ochii. Caută în jur un ajutor. Dar tata citește atent ziarul, iar bunica tricotează de zor.

— Hai, termină, zice mama. Acuș se face noapte.

Sanda apucă „zmeul" de coadă și-l afundă în cerneală. Ți-arăt eu ție ! Eu sînt Făt-Frumosul tău...

Alice MIHALCEA

La serviciu, dimineața prin oraș, aceste jachete vor fi foarte potrivite. Toate sunt pe principiul liniei drepte, singurele diferențe fiind numai în materie de guler, nășturi și o bogată gamă de tigheluri. Mînecile sunt mai mult — dar nu chiar — trei sferturi, iar diverse fulare, baticuri sau cravate fantezi în culori vii, — completează aceste hăinuțe care — după cum se vede — se poartă pe fuste drepte.

Desene de Tanți PFENNINGS

COLȚUL CELOR MICI

JUCĂRIILE

A fost Nina pe la mine ;
Ne-am jucat nespus de bine
Hei, dar ce-i acum în casă,
În dulap, pe pat, pe masă !!
Iată nici un lucru nu-i
Așezat la locul lui.
Cuburile-s pe covor,
Un căluț fără picior
Este răsturnat pe tobă,
Maimuțoiu-i după sobă,
Ursulețul ciufulit
Peste iepuraș trîntit
Și păpușa, vai de ea,
Doarme-n pălăria mea,
Iar deasupra, pe dulap,
Gălețica, un ciorap
Și ghetuțele-amîndouă.
Iar rochița mea cea nouă
E mototolită toată
Și-ntr-un colț e aruncată.
Cum să plec la grădiniță
Și să las în odăiță
O dezordine-așa mare ?
Ia să pun eu fiecare
Lucrușor la locul lui !
Pălăria, sus, în cui,
Rochia, unde-i locul ei
Iară cei doi ciorăpei
Și ghetuțele sub pat ;
Să fac peste tot curat.

Iepurașule iubit,
Ursulețule-mblănit,
Tu căluț, tu maimuțoi
Am eu grijă și de voi.
În cutii am să vă pun
Iar păpușii am să-i spun
O poveste cu-o fetiță
Ce-a plecat la grădiniță
Și cînd va veni-napoi
Iar se va juca cu voi.

Florin IORDĂCHESCU

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

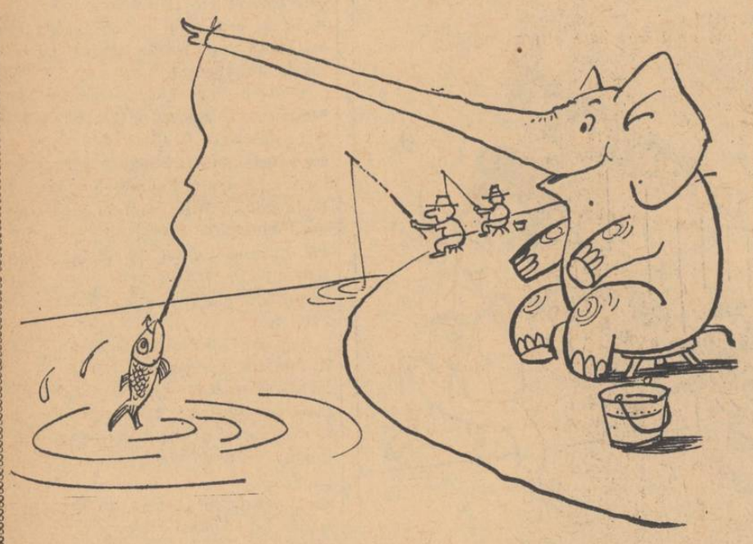

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Salată de roșii cu brînză ; mîncare de fasole cu carne ; pepene.

— Ciorbă țărănească ; ardei umpluți cu orez ; tartă cu struguri.

— Dovlecei pane; cotlete la grătar — salată ; fructe.

— Ochiuri cu sos de roșii; vinete umplute cu carne ; plăcintă de mere.

— Șalău rasol cu maioneză ; macaroane cu sos de roșii ; struguri.

— Supă de fasole țucără dreasă cu smîntînă ; carne cu varză dulce ; prune.

— Ciuperci la tavă ; musaca de vinete ; tartă cu piersici.

Pentru ca dulceața dv. să reușească bine trebuie să luați mai multe precauțiuni :

— Fructele să fie sănătoase, nevătămate. Cele lovite le puteți întrebuința pentru compotul din ziua respectivă.

— Zahărul să fie complet dizolvat în apă sau în zeama fructelor înainte de a începe propriu zis fierberea.

— Toate fructele care au coajă (prune, struguri, mure etc.) mai întîi le spălați, le așezați pe o hîrtie sau o cîrpă curată să se scurgă și deabia după aceea le scoateți codițele.

— Zahărul cubic este mai recomandat pentru dulceață, deoarece el nu face atîta spumă.

— Dacă doriți să păstrați cît mai mult vitamina C în dulceață, nu întrebuințați vase de aramă ci din cele de aluminiu.

— Pentru a obține un sirop bun trebuie să socotiți 200 g. apă la 1 kg zahăr.

— Pentru ca dulceața să se conserve bine, fără să se strice, trebuie să conțină 50 la sută zahăr.

— Cratița în care preparați dulceața trebuie să aibă un volum dublu față de cantitatea fructelor și a zahărului la un loc. Ea trebuie să aibă gura cît mai largă pentru a permite evaporarea rapidă.

— Borcanele trebuie să fie bine spălate, din ajun cu apă caldă și de mai multe ori limpezite.

— Dacă dulceața mucegăiește înseamnă că a fost pusă în borcane prea reci. Scoateți mucegaiul și puneți-le din nou la fiert.

— Pe etichetele pe care le lipiți pe borcan scriți data fabricării și fructele din care este făcută.

— Dulceața trebuie ținută într-un loc uscat, aerisit și ferit de prea multă lumină.

— 100 g. dulceață bine pregătită are o valoare calorică de aproximativ 280 calorii.

MEDICUL vă sfătuiește

INSUFICIENȚA CARDIACĂ

Ce este insuficiența cardiacă ?

In înțelesul strict al cuvîntului, se înțelege prin insuficiență cardiacă o stare în care inima este în imposibilitatea de a îndeplini rolul ei fundamental de asigurare a debitului sanghin necesar organismului, datorită unor variate îmbolnăviri ale sale fie congenitale fie survenite în timpul vieții. De fapt problema nu se referă numai la debitul și la randamentul inimii ci și la tulburările întregului organism, produse prin suferința altor organe (rinichi, plămîni, ficat, sistem nervos, glande endocrine etc.).

In mod obișnuit, la fiecare sistolă („bătaie") 60—90 ml. de sînge sînt aruncați din ventricol în circulație, ceea ce înseamnă că la o frecvență de 70 contracții pe minut, debitul pe minut al inimii este de cca 4—5 litri de sînge ; în condiții de efort, atît prin mărirea debitului sistolic, cît și prin accelerarea frecvenței contracțiilor cardiace, debitul pe minut al inimii poate ajunge la 20—40 litri. Cifrele amintite mai sus ne pot da o imagine despre așa numita „rezervă cardiacă", o posibilitate a inimii de a face față la condiții de efort variat, atît prin modificări anatomice (mărire de volum a mușchiului cardiac) cît și prin modificări funcționale (rărire sau accelerare a ritmului cardiac).

Imprejurări patologice (de boală) variate pot obliga inima să lucreze în condiții neeconomice fie prin boli ale mușchiului cardiac (miocardite), fie prin boli ale arterelor coronare (insuficiență coronariană de diferite grade), fie modificări ale valvulelor orificiilor intracardiace (stenoze sau insuficiențe „aortice", „mitrale") fie boli ale vaselor care realizează un obstacol în fața debitului sistolic (hipertensiunea de diferite origini) etc.

Acestor obstacole inima le face față de multe ori un mare număr de ani, tocmai datorită rezervei funcționale, adică mărindu-se forța de contracție (prin hipertrofie) sau accelerîndu-și frecvența contracțiilor.

De aici nu trebuie să deducem că orice hipertrofie cardiacă înseamnă „insuficiență", (cordul hipertrofiat al sportivilor lucrează foarte economicos, cu un mare randament) după cum și tahicardia survine și în condiții normale (emotivitate, efort) sau de boli extracardiace (hipertiroidie, stări febrile etc.).

De asemenea, nu orice boală cardiacă (miocardite, leziuni valvulare) înseamnă implicit insuficiență cardiacă ; multe boli cardiace nu se însoțesc de insuficiență cardiacă, activitatea bolnavilor respectivi fiind normală sau foarte apropiată de normal. De asemenea chiar și insuficiența cardiacă este compatibilă (de la caz la caz) cu o activitate normală, care nu necesită eforturi deosebite, atît timp cît mecanismele de adaptare ale inimii amintite mai sus realizează asigurarea debitului cardiac normal. Momentul în care inima bolnavă nu mai poate asigura debitul cardiac se reflectă în tulburări ale întregului organism.

Nu se poate concepe însă această stare numai ca un proces mecanic, de debite, rezistențe etc. în realitate fiind tulburate procesele biochimice intracelulare din miocard, care comportă participarea elementelor furnizoare de energie (zaharuri, vitamina B 1, suficienta oxigenare), tulburări în eliberarea și utilizarea energiei biochimice pentru lucrul mecanic al contracției. Ne explicăm astfel de ce stările de subalimentație (lipsa de proteine, zaharuri, vitamine) intoxicații cronice (etilismul. etc.), boli de ficat sau endocrine, infecții etc., constituie tot atîtea împrejurări care pot determina apariția unei insuficiențe cardiace la un bolnav cu o leziune cardiacă sau să agraveze o insuficiență cardiacă tratată chiar.

Termenii de insuficiență cardiacă stîngă sau dreaptă, se folosesc datorită faptului că uneori deficitul cardiac cuprinde separat aceste compartimente (știut fiind faptul că „inima dreaptă" e constituită din atriul și ventricolul drept, care primesc sîngele sărac în oxigen ce vine din țesuturi prin vene, și-l trimit în plămîni, unde se încarcă cu oxigen și apoi ajunge în „inima stîngă", care-l pompează în marea circulație, adică în artera aortă și de aici prin artere, diferitelor organe).

Insuficiența cardiacă dreaptă survine în boli care modifică circulația pulmonară, realizînd un baraj în fața ventricolului drept, cum este cazul în emfizemul pulmonar avansat, fibroze mari pulmonare etc.... Cauzele insuficienței ventriculare stîngi au fost arătate în prima parte, de generalități. Atunci cînd ambele compartimente (stîng și drept) sînt afectate, se vorbește despre insuficiența cardiacă globală.

Bolnavul cardiac ajuns în insuficiență cardiacă, prezintă pe lîngă semnele bolii sale vechi (leziuni valvulare, hipertensiune, insuficiență coronariană etc.), o categorie nouă de simptome și anume : o dificultate respiratorie ce survine la efort (alteori îl trezește noaptea din somn), tendință de a elimina tîrziu lichidele ingerate care sînt reținute în țesuturi („edem") etc., toate acestea datorită faptului că în timp ce în unele organe aportul de sînge arterial este scăzut, în altele se produce o stagnare a sîngelui venos, de aici suferința unor organe ca plămîni, rinichi etc....

Starea aceasta de insuficiență, dacă se produce uneori foarte lent, după ani și ani, alteori poate surveni în mod violent, brutal („acută"), mai ales după eforturi excesive, boli infecțioase (gripă etc.), mese prea abundente, accidente cardiace (infarct miocardic, tahicardii paroxistice) etc. De aici precauția ca bolnavii de inimă (bineînțeles cei cu adevărat bolnavi și nu și cei ce se autodiagnostichează) să respecte cu strictețe indicațiile medicale asupra modului de viață ce trebuie să-l ducă, asupra controalelor periodice și tratamentelor ce necesită a le efectua.

Mijloacele existente astăzi la îndemîna medicului, atît pentru diagnostic, cît și pentru tratament sînt multiple și eficiente, încît există posibilitatea ca un bolnav cardiac, chiar cu insuficiență cardiacă, să ducă o viață normală sau apropiată de normal, inima bolnavă putînd duce o activitate mulțumitoare.

Se cere însă o mare colaborare din partea bolnavului, mai mult decît în alte boli, atît în ce privește respectarea controalelor periodice (de care atîrnă precocitatea diagnosticului și eficiența tratamentului) cît și în modul de viață personală, cu o mare disciplină în alimentație și eforturi.

Astăzi în țara noastră, datorită grijii partidului și guvernului, pentru bolnavii cardiaci sînt asigurate condiții din cele mai bune, prin organizarea unor centre speciale pentru asistența cardiacilor (A.S.C.A.R.), înființarea de cabinete speciale de cardiologie în cadrul policlinicilor teritoriale, sanatorii speciale pentru cure balneoclimatice etc.

Dr. M. C.

Regimul alimentar în boala ulceroasă necomplicată

Pe lîngă repaus și terapia medicamentoasă, regimul alimentar reprezintă un factor important și absolut necesar în tratamentul bolii ulceroase. Un regim dietetic corect este acela care ține seama de situația fiecărui bolnav în parte, de toleranța personală a bolnavului față de alimente. De aceea, indicațiile noastre servesc numai ca ghid general, rămînînd ca medicul curant, care are bolnavul în evidență și-i cunoaște toleranța individuală și bolile asociate, să facă precizările necesare.

Regimul trebuie respectat atît în perioadele dureroase (cînd va fi mai strict) cît și în perioadele de acalmie, (cînd va fi mai larg). Dieta trebuie să îndeplinească dezideratul unui regim de protecție, adică să protejeze mucoasa gastrică iritată, contra excesului de secreție hiperacidă existentă în această boală.

Concluzia necesară este interzicerea tuturor alimentelor acide iritante sau excitante a secreției acide a stomacului. O altă concluzie este aceea a meselor mici și des repetate care să neutralizeze în permanență acidul clorhidric din stomac, știind că în stomacul gol acidul clorhidric vine în contact cu mucoasa gastrică iritată și produce durerea. Se indică 5—6 mese pe zi dintre care două principale (prînz și cină) și 3—4 secundare. La culcare este recomandabil să bea un pahar de lapte cu 2—3 biscuiți și eventual să repete acest lucru și noaptea în cazul apariției durerii. Masticația trebuie să fie suficientă (necesitatea tratării și completării eventualei dentiții deficitare se impune). Se interzic băuturile prea reci sau prea fierbinți ca și lichidele în timpul mesei. Se recomandă atmosferă de calm și bună dispoziție la masă, repaus la pat 1—2 ore după prînz, măsuri care completează efectul bun al regimului.

Iată o enumerare a alimentelor permise și interzise din care bolnavul își va compune meniul zilnic.

Permise : (In perioada dureroasă se va consuma lapte, lactate proaspete, smîntînă, unt, frișcă, ouă, iar în perioada de acalmie, celelalte alimente enumerate mai jos introduse treptat) — Lapte dulce, simplu, cu ceai, cu cafea de maltz, cu făinoase (griș, orez, fidea, macaroane, tăiței, spaghete), în creme de lapte (lapte 100 gr., amidon 5 gr., zahăr 15 gr.). Lactate proaspete nesărate (brînză de vacă, urdă, caș, unt, frișcă, smîntînă proaspătă), ouă fierte moi sau ochiuri în apă, lapte de pasăre, supă — cremă de cartofi sau de alte zarzavaturi pasate prin sită la care se adaugă lapte și unt, pireu de cartofi, carne de pasăre, viței, vacă, slabă, fără cartilagii sau părți fibroase, sau sub formă de perișoare fierte în aburi, șuncă proaspătă slab sărată, supe de legume sau zarzavaturi, legume și zarzavaturi fierte (dovlecei, morcovi, spanac) pe care se poate adăuga unt sau untdelemn neprăjit, pîine albă normal sărată, niciodată caldă sau proaspătă ci rece sau prăjită, biscuiți, budinci din paste sau orez, moderat îndulcite, strudel cu mere sau cu brînză de vacă, creme, sufleuri, tarte, compoturi slab îndulcite și pasate prin sită, mere coapte la cuptor, ceaiuri de tei sau mușețel.

Interzise : Alcoolul sub orice formă (vin, bere, coniac, lichior, țuică etc.), condimente (oțet, muștar, hrean, piper, boia de ardei etc.), sarea în cantitate mare, murături, varză, fasole, linte, bob, iaurt, lapte bătut, lapte acidofil, smîntînă acră, brînză telemea și în general brînzeturile fermentate, conservate, sărate, ouăle tari, maioneza, carnea grasă, vinatul, carnea de porc, rață, gîscă, curcan, carnea conservată (afumături, cîrnați, tobă, salam, carne conservată în cutii), slănină afumată și sărată, pește gras (morun, somn, crap), pește conservat (sardele, pește afumat, pește sărat, marinată), raci, icre, supă de carne, borșuri, zarzavaturi crude (varză albă sau roșie, andive, ardei, gogoșari, castraveți, ridichi, praz, țelină, ceapă, usturoi, conopidă), ciuperci, măsline, fructe crude, alune, nuci, ciocolată, cafea și ceai naturale, sifon, ape gazoase în general, sosuri, rîntașuri, grăsimi prăjite, mîncare preparată la cuptor, aluaturile proaspete (cozonac, Cake, gogoși), marmeladă, gem, miere, dulceață, înghețată, tort, prăjituri cu ciocolată, pîine neagră.

In cazul bolilor asociate ca și în bolile căilor biliare se va reduce grăsimea, sau la colite se vor evita laptele, cartofii, făinoasele în exces, dulciurile. In perioadele de acalmie, în așa-zisul regim mai larg, cînd bolnavul are tendința să-și lărgească prea mult regimul, trebuie să țină seama obligatoriu cel puțin de unele indicații. Astfel sînt interzise supa de carne, felurile de mîncare preparate cu grăsimi prăjite, sosuri, condimente, tocana, iahnia. Mesele nu vor fi abundente și nici foarte carnate, ci mai frecvente decît în mod normal, moderate cantitativ și la ore fixe ; nu vor conține alimente ce fermentează ușor (cartofi, dulciuri, făinoase în exces), sarea va fi redusă, bolnavii vor mînca încet și li se va permite în cazul obișnuinței cafea și ceai naturale în cantități limitate. Fumatul interzis.

Ținînd seama de aceste indicații și de faptul că prin regim nu trebuie să se înțeleagă o dietă de înfometare (cu atît mai mult la ulcer) credem că bolnavul poate beneficia cu succes de un tratament ambulator bine condus.

Dr. V. LAZĂR

Tăticule, verifică-ți cunoștințele !

Se dau zece întrebări, al căror răspuns corect, pentru confruntare cu răspunsul nostru, se găsește mai jos. La fiecare răspuns bun obținem un punct, totalul punctelor obținute ne dă nota nivelului nostru de cultură sanitară în tema îngrijirii sănătății copilului.

I. — Care este înălțimea normală a unui copil de 7 ani ?
II. — Dar greutatea normală pentru aceeași virstă ?
III. — Care este numărul total al dinților de lapte ?
IV. — De la ce virstă încep să cadă dinții de lapte ?
V. — De la ce virstă putem spera să înțeleagă copilul un basm ușor ?
VI. — De la ce virstă putem pretinde copilului să se stăpînească și deci să devină mai organizat și disciplinat ?
VII. — Ce condiții esențiale trebuie să îndeplinească locul ales în cameră pentru patul copilului ?
VIII. — De cite ore de somn din 24 ore are nevoie organismul preșcolarului ?
IX. — De ce nu trebuie să mănînce copilul între mese ?
X. — De ce nu trebuie înfofoliți copiii, mai ales cînd se joacă ?

Răspunsurile

I : 113—115 cm. ; II 21 kg fetele — 23 kg băieții ; III 20 dinți de lapte ; IV de pe la 7 ani ; V 3 ani ; VI de la 5 ani ; VII spațiu, lumină, aer, la distanță de sursa de căldură ; VIII 10—12 ore ; IX pentru că își pierde pofta de mîncare prin consumarea sucului gastric ; X pentru că transpiră și răcesc mai ușor, înfofolirea fiind contrarie călirii.

ȘTIAȚI CĂ...

...„amprentele vocale" ar putea într-o zi să ia locul amprentelor digitale pentru identificarea indivizilor. Se folosesc de cîțiva ani aparate zise „sonografe" care dau spectrul sonor al strigătului unui animal sau a unei scurte emisiuni de voce omenească, spre exemplu : un cuvînt. O asemenea „sonogramă" permite să se vadă dintr-odată intensitatea diferitelor frecvențe sonore din timpul unei emisiuni. Pornind de la aceste înregistrări se poate stabili „amprenta vocală" avînd în vedere că vocea unui adult are totdeauna caracteristici proprii. Un expert avînd un număr de înregistrări a aceleiași voci ar putea să o deosebească între milioane de alte voci.

Tiparul practic

...ne permite să facem rochii diferite după același model. La o linie asemănătoare, decolteul, mînecile și marcarea taliei fac să arate cu totul altfel fiecare din aceste rochițe fără pretenții, însă de o eleganță sobră.

Tiparul e pe pătrate de 10 cm. și reprezintă : 1) spatele, 2) fața, 3) mîneca.

REBUS

1. 2. 3, ghici ciupercă ce-i !

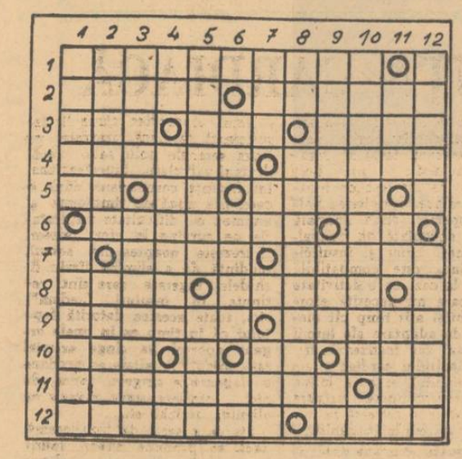

ORIZONTAL: 1) Mînăstire-ntr-un picior, ghici ciupercă ce-i ! 2) Organ cu două auricule și două ventricule — A ajuns de la 2—3 la 8—3 ! 3) Fața din 45 ! — Un anumit număr de albine — Conjuncție cu valoarea 10 ! 4) A pune cel puțin unu în plus ! — De dimensiunea 0.01 sau chiar 0,001 ! 5) La împărțiri... — ...și înmulțiri — Stat în Asia 6) Are două, maximum trei vagoane ! — Înțeapă ! 7) Poema epică ale cărei prime șase cînturi sînt inspirate după Odiseea iar ultimele 6 după Iliada — Coșuri pe față 8) Deși diferența e aceeași, e preferabil să se termine cu 4—3 și nu cu 1—0 ! — Planta scoasă din răsadniță (și în agricultură și în rebusism !) 9) Una și una ! (sing ! !) — Coș de nuiele prevăzut de obicei cu două toarte (pl.) (reg.). 10) Precede un număr compus din patru sau șase cifre — Zece metri-n lung și alți zece-n lat — Industria optică română 11) Care formează unghiuri de 90 grade — Trei la margini 12) Parte a unui sistem tehnic prin care se face legătura între două solide (pl.) — Număr specific leilor !

VERTICAL: 1) Are două puncte înainte — Unul dintre sutele de mii de artiști care se întrec acum în cel de al VII-lea concurs 2) Nouă (masc. !) — Cotidian 3) Una spală pe cealaltă și amîndouă obrazul — Nouă 4) Primele două la împărțire — Una din cele nouă muze, protectoarea astronomiei (mit) — Ovidiu Zamfirescu 5) Una din cele trei dimensiuni — A sorbi 6) În două — Unul din cele patru anotimpuri — Enigma sfinxului spune că-i animalul care merge dimineața în patru picioare, la prînz în două și seara în trei ! 7) E unul celebru în Copoul Iașilor— A șasea notă — Trei din meridiane ! 8) Ulpiu Georgescu — De nota 10 ! 9) Are 3+1 sau 7+2 ! — Cînd sînt mai mulți de patru la un vehicul, devin invizibili ! — Lucian Popescu, boxeurul român care a deținut trei titluri europene 10) Autorul versurilor „Plecat-am nouă din Vaslui și cu sergentul, zece" 11) În acest moment — Jumătatea lui zece ! — Zece la școală șapte în muzică 12) De exemplu: 7,43 nici mai mult, nici mai puțin ! — — Titlu onorific pentru medici, înființat în 1953.

N. CORNEA

Răsfoind botanica

ORIZONTAL: 1) „Nada florilor", „Creanga de aur" și „Floarea ofilită" sînt cîteva din minunatele scrieri ale marelui nostru prozator — „Transformăm plantele prin cultivarea lor, pe... prin educație", maximă de J. J. Rousseau (sing.) 2) „Salcîmul alb" de Dunaevski și „Floarea din Havai" de Paul Abraham — Trandafir 3) Vîrf de carpen ! — Măsura ogoarelor — Buchet de... melodii 4) Micuțul cu săgeți năzdrăvane — Semn de înmulțire... la flori 5) „Se scuturau toți trandafirii", „Sub vișinul înflorit" și „La umbra nucului bătrîn" — Umplut 6) Tuipina... crinului — Arbore înrudit cu paltinul — Părți din frunze ! 7) „...zburătorului", plantă erbacee cu flori mari, violete — „...Lugojana", opereta lui Filaret Barbu, în care se cîntă aria „Floare albă" — Un șarpe uriaș 8) Fire de bumbac, în, cînepă — A apuca — Din trunchiuri de copaci 9) Purtător de mișive — Alt nume dat avatului 10) Verbul... iederii — Plîngătoare, pe malul apei 11) Tîrnave ! — „Trandafiri de ziua mamei" de Sergiu Sarchizov și „Pui de fag și de stejar" de Hilda Jerea 12) Aurul din... laur — Alb, în romanul lui M. Bubennov.

VERTICAL: 1) A compus oratoriul „Stejarul din Borzești", pe versuri de Dan Deșliu — Face parte din vegetația bălților 2) Indispensabilă creșterii plantelor — „Povestea bradului", de Sabin Drăgoi 3) ...florile mărului ! — Ne-a lăsat nemîntrecutele poezii: „Floare albastră", „Pe lîngă plopii fără soț", „Făt frumos din tei", „La mijloc de codru des" ș.a. 4) Viteză pe oră — La malul apei 5) Pictor român, autorul pînzei „Floarea soarelui" — Tonul... lalelei — Bluză cu floricele 6) Într-o petală ! — A compus cunoscutul vals „Trandafirii din sud" 7) Cîntăreț antic — Vulcan în Sicilia — Fragment din opera „Fata cu garoafe" de Gh. Dumitrescu 8) Vine de hac butucilor — Amare și... iar amare ! — Plantă exotică cu frunze cărnoase 9) Mare amator de zmeură, alune, ghindă, jir... — Pere ! — A munci 10) Înconjur — Autorul poeziilor „Tufan de trandafiri" și „Cu flori în poartă", din volumul „Materia și visele", 11) Rădăcină de rogoz... — Lăstar subteran din care cresc tulpini aeriene — Scoasă din seră ! 12) A presat... pe portativ o frumoasă „Garofiță" — Textilă cu floare albastră.

I. PASCAL

Aria ursului în Europa

Ursul poate fi întîlnit din ce în ce mai rar pe bătrînul continent. Numeric, el este cel mai bine reprezentat în Carpații țării noastre, unde efectivul lor este estimat la cca. 3.000. Un stoc relativ redus există în R.P. Bulgaria, în timp ce în R.P. Ungară ursul este o raritate, ivindu-se sporadic în valea rîului Boda sau în alte cîteva terenuri în R.S. Cehoslovacă efectivul acestor animale se ridică la 200, mai puțini fiind în R.P.F. Iugoslavia, Albania, Țările Scandinave, Finlanda etc.

În multe țări din Europa, — Elveția (ultimul urs a fost împușcat în anul 1904), Germania (sec. XVIII), Anglia (sec. XI), Belgia, Olanda și Danemarca — ursul a dispărut de multă vreme. La noi în țară, acest animal constituie o atracție pentru mulți vînători străini, care ne vizitează pentru a-și încerca iscusința în întîlnirile cu cel mai mare animal sălbatic din Europa.

NELL COBAR

IN VIRTUTEA INERȚIEI...

Cetățeanul neobișnuit să-și cumpere ziarul...

LA LIBRĂRIE
— S-a făcut ora de închidere, vă rog reveniți mîine...
— Imposibil ! Eu pînă nu termin o carte n-o mai las din mînă...

BĂIEȚELUL TAXATORULUI DE LA TRAMVAI:
— Tătucule, dă-mi bani de-un cinema...
— N-am mărunțiș !..

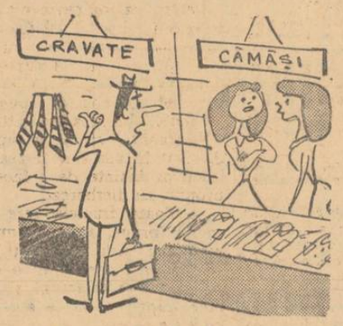

— O cravată vă rog !
Vînzătoarea de la raionul cămăși (care nu vrea să fie deranjată):
— N-avem numărul dv...

Popescu (care obișnuește uneori să vie noaptea tîrziu acasă) a întîrziat la serviciu

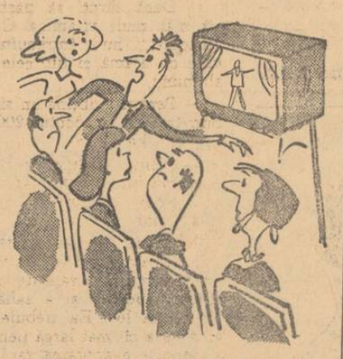

TEATRU LA TELEVIZOR
— Hai dragă repede la garderobă, că e gata să se tragă cortina...

GH. CHIRIAC

NICUȘOR MERGE LA ȘCOALĂ

FAMILIA GRIJULIE — Ghici ce ți-am adus ?..

Nicușor: — Hei, clacsonatul înter zis.

PEPENII..

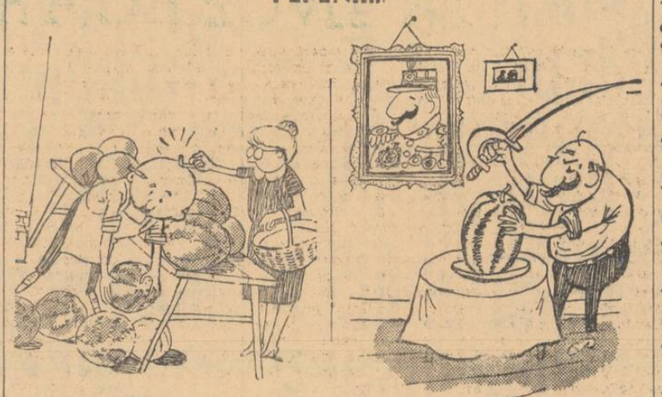

Modele și capodopere

Cînd bătrînica din fotografie avea vîrsta de 16 ani, Vincent van Gogh i-a imortalizat pe hîrtie chipul și i-a făcut cadou portretul. Marele pictor olandez locuia prin 1860 la părinții modelului său, la Auvers, (1).

Cu trei decenii în urmă, această vînzătoare de obiecte de artă, azi în vîrstă de peste patruzeci de ani, i-a inspirat sculptorului Aristide Maillol contururile sculpturii „Armonie", una din ultimele opere ale meșterului francez (2).

★

Încîntat de imaginea plină de farmec a tinereții sale, acest bătrîn privește sculptura de bronz „Sărutul", expusă în grădina Muzeului Rodin din Paris. Bătrînul a arătat că i-a slujit drept model marelui sculptor Auguste Rodin, a cărui daltă a întruchipat cu atîta măiestrie „tinerețea fără bătrînețe" (3).

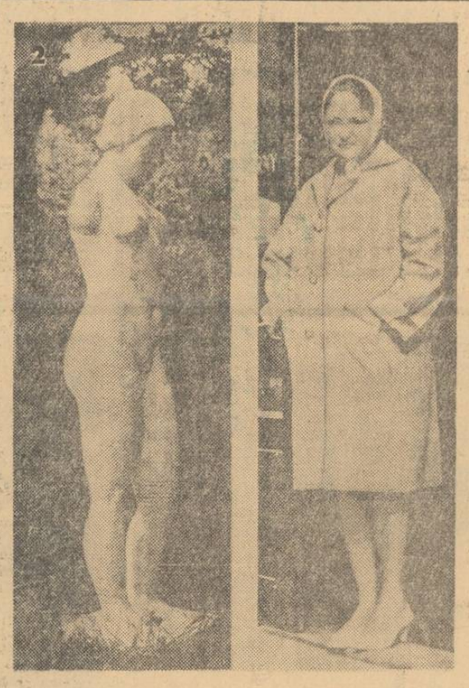

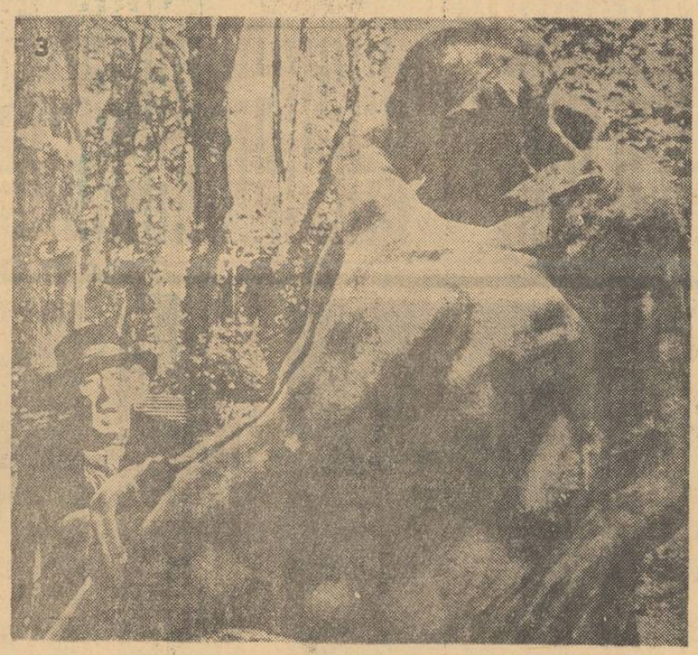

Poșta redacției

ION CRUCEANU — Pitești: Despre Goleștii am mai scris. Am dori să primim de la dv. — un activ colaborator — materiale de actualitate. Sperăm să le avem fără teama de a le aștepta prea mult.

ILEANA BANȚIA — Secuieni (Roman): Pentru a vă putea lămuri asupra autorului interesantului tablou ce-l dețineți precum și asupra manierei în care fost lucrat, vă sfătuim să vă adresați Institutului de istoria artei al Academiei R.P.R., Calea Victoriei, 49, București. În scrisoarea ce i-o veți adresa să dați mult mai multe amănunte decît cele ce ni le-ați dat nouă.

ADRIANA-ARAD: V-ați pătat poșeta de vinilin cu cerneală ? Nu-i nici o nenorocire ! Se mai întîmplă cîteodată și așa ceva. Remediul cel mai bun este să încercați a scoate pata cu un praf numit „Pic", de vînzare la drogherii. Nu se poate ca în Arad să nu se găsească așa ceva, din moment ce se găsește și cerneală. Scrieți-ne ce ați reușit să faceți, aplicînd recomandarea noastră.

ARISTICĂ BĂGHINĂ — Tr. Severin: Probabil că ați uitat de cele discutate în ultima vizită făcută la redacție. Atunci vă recomandăm să ne trimiteți mai puține poezii, cu care noi nu ne ocupăm și în schimb să ne scrieți despre atîtea lucruri interesante ce se ivesc în orașul dv. Readucîndu-vă aminte acest mic detaliu, credem că v-am venit, întrucîtva în ajutor. Sîntem în așteptarea acelor materiale care să merite publicarea.

L. T. — Ștefănești (Argeș): Alt mijloc pentru stîrpirea insectelor nu este decît cel „clasic": insecticidul. Pentru a avea efect, insecticidul trebuie să fie folosit cît mai des, pînă cînd se ajunge la completa lichidare a neplăcuților musafiri.

M. STĂNESCU — CORBENI (Argeș): Întrebarea ce v-o puneți: Ce fire o fi avînd ce-l ce citește scrisoarea trimisă „Magazinului", poate căpăta orice fel de răspuns. Noi am vrea să aveți o singură apreciere: aceea a unei prietenii sincere ce o poartă colectivul redacțional, cititorilor.

După arătarea acestui lucru, ne vine mai ușor să vă spunem că alegerea profesiei se face în funcție de preferințe și de aptitudini. Dacă veți face un examen minuțios al capacităților dv., veți găsi calea cea mai nimerită către profesiunea ce trebuie să o îmbrățișați. A scrie un roman „dintr-odată", la o vîrstă cînd experiența de viață e destul de redusă, înseamnă un act de temeritate. E nevoie de mai mult exercițiu, de mai mult studiu.

ANDREI MARCU — Moldova Veche (Banat): **Firește, publicăm materiale venite de la cititori, întocmai cum spuneați și dv., numai dacă rezistă examenului calității. Condițiile cerute sînt minime. Articolele să fie interesante și să poată capta atenția cititorilor.**

GEORGETA BLENDEA-Teliu (Brașov): **La 17 ani, cît ai, se mai pot întîmpla și versuri mai slabe. Cusurul cel mai mare al versurilor ce le scrii este că prea seamănă cu compozițiile școlărești. Arta pretinde mult mai mult de la creator, chiar și atunci cînd are 17 ani. Îi pretinde, însă nu-i limitează posibilitățile.**

GEORGE C. ANTON-Timișoara: **Vă mulțumim pentru informație. Vom căuta să ne interesăm de istoricul vechii școli din Năsăud în vederea scrierii unui reportaj.**

V. NAȘCU-Năsăud: **Are haz desenul dv. Trimiteți-ne mai multe și pe teme ceva mai serioase.**

ZENO MAMUT-Reșița: **Casa de discuri „Electrecord" se află pe strada Luigi Cazavillan, la nr. 14. „Baltica" este aparat de radio de fabricație sovietică.**

Medicale

R. RALUCA — Petroșani: Vi s-au recomandat masaje zilnice, cu o pomadă care conține Foliculină. Cu asentimentul medicului dv. o puteți practica. Se cere însă perseverență și răbdare.

EVA — București: La 19 ani poate suferiți din cauză că aveți gambele prea subțiri. Gimnastica, dansul, ciclismul, v-ar fi ajutat dacă le-ați fi practicat sistematic. Adevărul este însă că se poate trece peste o asemenea „nenorocire", și că nu are rostul să vă gîndiți la intervenții chirurgicale, cu atît mai mult cu cît ele nu sînt practic posibile.

OLIMPIA DANTE: Nu are nici o importanță ceea ce se întîmplă cu dv. în momentul de față; vindecarea deplină este posibilă, deci și desfășurarea unei vieți normale în continuare. Dacă lucrurile stau așa cum ne scrieți, dovediți mai mult curaj, căci altfel s-ar putea să vă pară rău mai tîrziu.

V. NICOLAIDE — Tg. Mureș: Prezentați-vă medicului dermatolog din policlinica raională de care aparțineți. Tratamentul indicat desigur că vă va folosi.

SASU IOAN — Salonta: A fost publicat în revistă un material cu privire la problema care vă interesează. S-au realizat transplantări de cornee de la cadavre, însă pe scară restrînsă pentru că metoda deabia a depășit faza experimentală. S-au realizat și transplantări de organe, ca inimă, rinichi, plămîni, dar numai experimental, cu rezultate temporare (în transplantările de rinichi s-a ajuns să se obțină cele mai bune rezultate). Există acum transplantări de rinichi care funcționează normal de 3 ani.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Minimum de trai

Schiță de Dorothy Parker (S. U. A.)

Annabel și Midge ieșiră de la bufet cu pasul acela oleacă țanțoș, oleacă leneș de simbătă la prînz, cînd știi că a după-amiază și pe urmă o zi întreagă, îți ești singur stăpîn.

Din ziua cînd Midge își găsise un post de dactilografă la întreprinderea unde Annabel lucra mai demult, deveniseră cele mai bune prietene. Annabel, cu doi ani în plus vechime, ajunsese la optsprezece dolari și ceva pe săptămînă; Midge, numai la șaisprezece. Locuiau cu familiile și fiecare dădea în casă o jumătate din leafă. Împreună lucrau, împreună mîncau în pauza de la prînz și tot împreună plecau acasă la sfîrșitul zilei de lucru. Aproape toate serile libere și duminicile și le petreceau împreună.

De altfel, și ele semănau, deși nu la față. Era o asemănare a siluetelor, a felului de a se îmbrăca și farda. Căci Annabel și Midge comiteau întocmai și din plin tot ceea ce dactilografele începătoare sînt implorate acasă să nu facă. Foloseau rujul de buze, ojă, rimel pentru gene, apă oxigenată pentru păr și trăzneau a colonie. Își alegeau rochii cît mai strîmte, în culorile cele mai neașteptate și pantofi cu tocuri cît mai înalte. Într-un cuvînt, pentru o nimica toată și aprovizionîndu-se mai ales la solduri, îți furau ochii de atîta farmec.

Acum, în timp ce păseau alături pe Fifth Avenue) gustau prin toți porii freamătul de admirație din calea lor. Băieții, grupuri, grupuri, rezemați trîndav prin fața vitrinelor, nu-și precupețeau murmurele, exclamațiile și chiar șuierăturile superlative. Ele însă înaintau fără grabă dar și fără a binevoi să privească într-alta parte decît drept înainte, cu capul sus și cu un pas aerian, ca niște prințese orientale pe un covor de sclavi.*

Toate după-amiezele libere și le petreceau aici, pe Fifth Avenue, din simplul motiv că nicăieri nu găseau un loc mai bun pentru jocul lor preferat.

Annabel inventase jocul, sau, mai bine-zis, îl dedusese dintr-altul mai vechi. În fond, nu era altceva decît cunoscutul schimb de întrebări și răspunsuri pe tema „ce-ai face dacă ai avea un milion de dolari ?" Ea însă îi adăugase o serie de reguli noi, foarte severe și complicate. Ca toate jocurile, cu cît era mai greu, cu atît devenea mai amuzant.

În versiunea lui Annabel, jocul decurgea după cum urmează. Presupui că moare un milionar — de ce n-ar muri ? — și-ți lasă moștenire un milion de dolari. Fii calm. Testamentul pune totuși o condiție. Toți banii, dar toți, pînă la ultimul, ești obligat să-i cheltui pe propria-ți persoană. Ai încălcat condiția, ai pierdut moștenirea.

Tocmai în aceasta consta și jocul propriu-zis. Dacă uitai de condiție și, bunăoară, printre alte cheltuieli, pomeneai de o vilă pe care voiai s-o cumperi alor tăi sau de o minge pentru fratele mai mic, gata, pierdeai atîtea și atîtea puncte, calculate, în funcție de suma sacrificată. E de necrezut, dar și lor, expertelor, li se întîmpla să greșească și să se gîndească la altii.

Tot atît de important era și să fie serioase cînd jucau. Fiecare nouă investiție trebuia examinată pe toate fețele și susținută cu argumente serioase. Luai în glumă, ca și cum n-ai fi avut banii în buzunar, jocul nu-ți mai făcea nici o plăcere. Așa s-a întîmplat cînd Annabel a cooptat-o în echipă pe Sylvia, o altă fată de la biroul lor, care, odată ce s-a văzut în posesia moștenirii, a declarat fără măcar să clipească: „Eu dau o jumătate de milion dluia care o împușcă pe nevasta lui Frank Sinatra și cu restul...".

Bineînțeles, au eliminat-o pe loc.

Ele două, însă, păreau că se născuseră anume pentru a fi partenere la jocul acesta. Midge, chiar din clipa cînd Annabel i-l explicase, se acomodase la el magistral. Tot ea descoperise cîteva variante care li-l făceau și mai plăcut. Astfel, după Midge, milionarul care decedase și-ți lăsase moștenirea, nu numai că nu te iubise în taină, dar nici măcar nu-ți fusese prezentat. Nu. Bietul om, zărindu-te odată pe stradă, pur și simplu se gîndise: „O fată ca asta merită într-adevăr să-și împlinească dorințele. Cînd am să mor, am să-i las un milion de dolari." Astfel, stingerea lui din viață dobîndea și avantajul că te lăsa perfect indiferent. Binefăcătorul, împovărat de ani și pregătit sufletește pentru călătoria cea mare, își lua zborul către rai, fără măcar să sufere, iar ele se jucau de-a paradisul pămîntesc cu conștiința împăcată.

Midge juca nu numai cu o seriozitate foarte la locul ei, dar uneori și exagera. Singurul nor care a întunecat vreodată prietenia celor două fete, a fost cînd Annabel a declarat celeilalte că primul lucru pe care și l-ar cumpăra ea din moștenirea de un milion de dolari, ar fi o capă de vulpi argintii. Midge înmărmurise. După ce-și reveni, încercă s-o convingă să renunțe.

— Cum ai să faci așa ceva, cînd capele de vulpi argintii au devenit atît de comune ?

Annabel își apără punctul de vedere, susținînd că din contră, nu erau comune de loc. Midge, în replică, merse pînă acolo încît pretinse că toate cunoștințele lor mondene aveau cel puțin o capă de vulpi argintii, dacă nu chiar două, și că în ce-o privește, ea n-ar fi în stare de atîta lipsă de gust.

Cîteva zile, deși continuară să fie tot timpul împreună, își vorbiră puțin și din vîrful buzelor. Despre jocul lor, nici discuție. Pînă într-o dimineață cînd Annabel, intrînd în birou, se duse gionț la Midge și-i spuse că se răzgîndise. Nu, n-ar mai fi dat un cent pe o capă de vulpi argintii. Primul lucru pe care și l-ar lua ea din moștenirea de un milion de dolari, ar fi o haină de astrahan negru.

Midge surise.

— Splendid. Diseară, pe Fifth Avenue, alegem împreună blănarul.

Dar asta a fost o dată. Acum, în timp ce cu pasul lor de regine, mergeau împreună pe Fifth Avenue, tocmai începuseră o partidă nouă. Epuizînd de mult preliminariile, se obișnuiseră să treacă direct la jocul de fond.

— Bu-un, spuse Annabel. Va să zică, ți-ai ridicat de la bancă milionul și-l ai în poșetă. Care-i primul lucru pe care ți l-ai cumpăra ?

Midge șovăi, ceea ce i se întîmpla rare ori, dar era cald, praf, și prea multă gălăgie în îmbulzeala de pe trotuare. Din fericire, privirea îi fu atrasă de vitrina unui bijutier.

— Știi ce ? Mi-aș cumpăra un colier de perle.

Annabel ghici imediat încotro privea.

— Da ,spuse ea. Nu-i o idee rea. Cu atît mai mult, cu cît perlele poți să le porți și după masă, la un ceai, și seara, la o recepție.

Oprindu-se în fața vitrinei, aproape se lipiră amîndouă de ea. Nu era expusă decît o singură bijuterie, un colier dublu de perle, enorme, perfect egale, prinse de un smarald, cu ape adînci.

— Cît o fi costînd ? — continuă Annabel jocul.

— Habar n-am, răspunse Midge, care, o clipă, uitase și că se jucau. Cred că o avere.

— Aș, cel mult o mie de dolari.

— Ț. mă tem că mai mult. Din cauza smaraldului.

— Zece mii ?

— Mai mult !

Atunci diavolul îi șopti Annabelei o nouă variantă de joc.

— Hai înăuntru să întrebăm.

— Fii serioasă.

— Sînt. Ori ai milionul în poșetă, ori te joci.

— Un magazin de lux ca ăsta nici nu-i deschis după masa.

— Uite că iese lume. Este și un portar. Hai.

Mulțumiră grațios portarului în fireturi care le deschise ușa. Magazinul le întîmpină răcoros și liniștit, cu pereții îmbrăcați în panel și rafturile, în catifele. Fetele, cu nasul sus, ca și cum intraseră într-o dugheană oarecare. Un vînzător, zvelt, ca scos din cutie, a cărui față nu trăda nici cea mai mică uimire, li se înclină politicos.

— Domnișoarele doresc... ?

— A, nu, am intrat numai o clipă, să ne uităm, răspunse Annabel, cu o voce specială, distinsă, pe care nu și-o mai recunoștea nici ea.

Vînzătorul se mai înclină o dată.

— Tocmai mi-am trimis șoferul după flori și-l așteptam vizavi de magazinul dumneavoastră, cînd prietena mea vede colierul din vitrină și-mi spune: „— Eu dacă nu aflu cît costă, mor".

— A, da, răspunse vînzătorul. Colierul dublu. A fost evaluat la două sute cincizeci de mii de dolari.

— Oho ! făcu Midge.

— Exemplar unic, domnișoară, preciză vînzătorul cu încă o plecăciune. Doriți poate să-l vedeți mai de aproape ?

— A, nu, nu, mulțumesc.

— Știți, prietena mea numai își așteptă șoferul, adăugă Midge.

Și făcură stînga împrejur ca să plece, să se întoarcă în toiul căldurii, al prafului și al gălăgiei de afară. Vînzătorul le-o luă înainte și cu o ultimă plecăciune, le deschise ușa. Și tot cu pasul lor de regine își reluară plimbarea pe Fifth Avenue. Un timp tăcură amîndouă.

— Spune drept, îndrăzni Annabel. Ți-ai fi închipuit una ca asta ?

— Două sute cincizeci de mii ! Un sfert de milion !

Și iar tăcură, de data asta mai prelung.

Treptat, parcă fără voia lor pasul li se încetini, umerii, nu știu cum, li se lăsară în jos, și ca niciodată, începură să se rezeme una de alta, uitînd că reginele, nici obosite, nu-și permiteau o asemenea ținută. Tăceau și ochii li se înnouraseră.

De o dată, Midge, îndreptîndu-se și înălțîndu-și fruntea, spuse pe tonul ei de toate zilele:

— Ascultă, Annabel. Închipuiește-ți că era acolo și El. Știi cine. Te-a zărit și s-a gîndit: „O fată ca asta merită într-adevăr un colier de perle". Dar e tare bătrîn. Îți dai seama ? Și chiar azi noapte, fără să sufere deloc, dar deloc, moare. Moare și-ți lasă moștenire zece milioane de dolari. Zece milioane. Acuma spune-mi, ce ți-ai cumpăra tu cu ei ?

În românește de Radu NICHITA

*) Cea mai animată arteră comercială și de distracții a New-Yorkului.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

CU GOPO DESPRE ORIGINALA SA CĂLĂTORIE CINEMATOGRAFICĂ PRIN TIMP

În urmă cu o lună Gopo se afla încă pe platourile de filmare „la primii pași" în această fantastică și originală sa călătorie cinematografică în timp, pe care o va însuma în imagini, nou său film „Pași spre Lună". Itinerarul acestein, după ce a trecut recent prin cabina de montaj a ajuns acum spre sfîrșit, situîndu-se, pentru moment, în etapa importantă a înregistrării muzicii și post-sincroanelor.

— „În cîteva zile vom termina și înregistrarea muzicii, ne spune Gopo; pe urmă ne ocupăm de post-sincroane, pentru ca întregul material să intre cît mai curînd în laboratoare astfel încît pe la începutul lunii viitoare să putem încheia integral realizarea filmului. De altfel, trebuie să subliniez faptul că am lucrat foarte repede noul film datorită activității neobosite a colaboratorilor mei din echipa de filmare: regizorii secunzi Camelia Cojan și Mihai Bucur, operatorul Ștefan Horvath, decoratorul Marcel Bogoș, costumiera Neli Merola și A. Rucăreanu, realizatoarea machiajului. Alături de care vom menționa și contribuția valoroasă a realizatorului originalelor trucaje și efecte speciale ale filmului, ing. Alex. Popescu și a autorului muzicii, compozitorul D. Capoianu. După cum vedeți, o echipă veche și încercată cu care, după cum se știe, am lucrat și anteriorul, „S-a furat o bombă".

— Fiindcă a venit vorba de „Bomba", vreți să ne trasați, în mod succint, drumul parcurs pe planul creației artistice personale de la acesta la actualul „Pași spre Lună"?

— „Bomba", a constituit pentru mine primul lung metraj cu actori în care am experimentat și verificat unele procedee cinematografice noi... În „Pași spre Lună", am revalorificat o parte din mijloacele artistice folosite anterior și am încercat să aduc o serie de noutăți în concepția generală a filmului. De pildă, ideea secvențelor așa numitului „cinematograf de groază" din „Bomba" o reiau acum într-o formulă mai avansată, utilizînd planuri și cadre fixe de desene, stampe și gravuri cărora le imprim mișcarea cinematografică și le cuprind astfel în povestirea filmului. Trucajul cu obiecte și actori, care joacă un rol important în film, se îmbină în mod normal cu scenele filmate obișnuit, pe suportul unei partituri muzicale cu caracter funcțional.

— „Pași spre Lună" va fi, se pare, un film compus din mai multe părți?

— Să spunem da și nu... Deoarece acesta are o unitate proprie bine închegată, condensată și generalizată strîns în timp și spațiu. Unitatea aceasta a filmului este reprezentată în primul rînd prin ideea sa tematică.

În imaginara sa călătorie de-a lungul timpurilor, „Omul" — eroul filmului va străbate, rînd pe rînd, cele mai reprezentative etape ale ființei spre care năzuiește și spre care se va îndrepta prin propriile-i mijloace, eliberat de mituri și superstiții, în finalul filmului, cu certitudinea izbînzii depline. Aceste etape, care pot constitui, luate separat fiecare, momente bine distincte, miniaturi cinematografice cu subiecte și acțiuni diferite, se vor înșirui ca mărgelele pe firul roșu al temei generale propuse.

— Nefiind o comedie în sine, „Pași spre Lună", nu va fi totuși un film lipsit de umor...

— Dimpotrivă. Fiecare secvență a filmului conține în ea cel puțin un element de umor. Dar umorul în acest film nu se va declanșa spectaculos, provocat de „gag"-urile ușoare ale comediei obișnuite. El va fi rezultanta intimă a alăturării unor reprezentări tematice cunoscute și asociații de idei, cu imaginarea originală a acestora și transpunerea lor într-o viziune proprie, intenționat mai mult sau mai puțin deformată artistic față de modelul original.

— Ce actori vom vedea în noul film?

— În primul rînd, pe Radu Beligan. Realizînd un rol greu și întins, pe care lipsa dialogului — deoarece filmul nu apelează la cuvîntul rostit decît în foarte rare ocazii și atunci numai pentru a sublinia sau clarifica pe fect o anume idee — îl face și mai interesant, actorul trăiește, mimează și compune, la modul excelent, partitura interpretativă a personajului principal. În celelalte roluri principale va apare un „grup" de actori reputați de cinema și teatru care se plasează exact, în rolurile scurte, pe coordonatele psihologice ale personajelor interpretate.

Printre aceștia veți vedea pe: G. Vasiliu-Birlic, în rolul zeului Mercur, Florin Piersic în rolul lui Prometeu, Ion Manu în rolul Dracului, Emil Botta în rolul lui Leonardo da Vinci, George Demetru în rolul lui Galileo Galilei, Irina Petrescu în rolul zeiței Atena, Tudorel Popa în rolul Vrăjitoarei, Ovid Teodorescu în rolul Califului din Bagdad... etc. etc...

— Proiecte și planuri de viitor?

— Teatrul! Ideea poate pare paradoxală, dar mărturisesc că munca cu actorul mi-a îndreptat curiozitatea artistică spre o probabilă realizare scenică pe care sper să o traduc în fapt într-un viitor nu prea îndepărtat...

— Dar cinematograful?

— Nu-l voi abandona firește, mai ales că pînă la cel de-al 5-lea film, despre care spun mereu că va fi într-adevăr filmul meu reușit, mai am de făcut încă exact trei.

Îmi imaginez și o transpunere cinematografică a basmului lui Creangă, „Harap Alb", care ar putea constitui, pe peliculă color și panoramic, un film foarte interesant, într-o viziune artistică de factură modernă în care elementul folcloric să dețină nota dominantă.

Între timp însă, revenind la viitorul mai apropiat, sper că actualul meu film să placă spectatorilor noștri cu care mă voi reîntîlni cît de curînd în sălile de cinematograf.

Ion MIHU

Premieră la ușinele „Republica"

Teatrul de Stat de Operetă din București se pregătește pentru prima sa întîlnire din toamna aceasta cu spectatorii. Sala proaspăt amenajată este gata să-și primească oaspeții. Și totuși, primul gong al stagiunii nu va răsuna în sala de pe Splai...

— Anul acesta, ne spune tov. M. Popescu, directorul adjunct al operetei, vom deschide stagiunea în sala de teatru a uzinelor „Republica" unde vom prezenta opereta „Lysistrata" de G. Dendrino.

— Aveți și alte acțiuni în planul acestei stagiuni?

— Vom relua ciclul de conferințe experimentale. Conferințele vor fi susținute de actori și regizori și vor fi urmate de exemplificări. În curînd își va începe activitatea „Studioul de tineret" în cadrul căruia actorii noștri cu experiență și regizori se vor ocupa de îndrumarea metodică a tinerilor elemente în vederea creșterii lor profesionale. Și bineînțeles că preocuparea noastră principală este pregătirea noilor premiere, dintre care primele două ce îi lucrări originale: „Anton Pann" de Alfred Mendelsohn și „Tîrgul de fete" de Filaret Barbu, prima în regia lui Nicu Constantinescu iar a doua în regia lui Ion Dacian.

— Și cînd a fost fixată deschiderea stagiunii?

— În seara de 21 septembrie.

Sandu MARIAN

Un portret pe săptămînă

Brigitte Bardot

Vertiginoasa ascensiune a lui Brigitte Bardot începe în urmă cu un deceniu cînd regizorul Roger Vadim descoperea într-o nostimă blondină care poza pentru copertele revistelor ilustrate, părînd foarte împăcată cu această meserie, pe supervedeta al cărui tip feminin ar reprezenta, pasă-mi-te specificul național francez.

Producătorii de filme dornici de „best-sellers"-uri fulgerătoare și presa de senzație n-au precupețit nici eforturile nici banii pentru a întreține acest mit, a cărui popularitate a fost alimentată din belșug, în filme tipic comerciale, cu scene intimiste și de „streap-tease".

De la debutul său în filmul „Le trou normand", („Spărtura din Normandia"), Brigitte Bardot a jucat în creo 20 de filme, realizînd cele mai veridice roluri în „Viitoare vedete", „Această strengăriță blestemată", „Lumina din față", „O pariziancă", „În caz de nenorocire", „Adevărul", „Disprețul". Spectatorii noștri au văzut-o pînă acum în roluri episodice în filmele „Marile manevre", și „Elena din Troia".

În filmul „Babette pleacă la război" talentul actriței se valorifică în mod autentic, plasîndu-se firesc pe coordonatele unui agreabil rol de comedie, inteligent conceput, pe care îl realizează cu sinceritate și sensibilitate.

Brigitte Bardot s-a născut în 1934. De patru ani e decentă mama unui băiat al cărui tată este actorul francez Jacques Charrier, interpretul rolului Gérard din filmul „Babette pleacă la război".

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„TUTUNUL"

Regizorul Nikola Korabov a oferit un ajutor de preț lui Dimitar Dimov întru ecranizarea romanului său. Datorită acestei colaborări, sufletul epic a fost convertit în scenariu, fără a se trăda intriga esențială a cărții, într-un ritm nervos, specific cinematografic. Urmărind pe două planuri viața eroilor săi care este legată într-un fel sau altul de tutun (una din avuțiile de preț ale Bulgariei și o materie primă a industriei în care se află concentrați mulți lucrători de înalt conștiință), filmul scoate în evidență prăpastia care desparțea pe cei ce profitau de pe urma tutunului și cei care-și lăsau pielmînii în atelierele insalubre ale trecutului. Deși de originală modestă, Irina și Boris se cațără în vîrful piramidei sociale a lumii exploatatorilor, pentru a se găsi în final, în fața unui total faliment fizic și moral al vieților lor. În același timp, oamenii simpli dobîndesc în luptă măreție și eroism, răsplătite de victoria asupra orînduirii întunecate.

Filmul nu ilustrează caractere și destine ci le face să ființeească din ciocnirii violente, pline de patimă și adevăr. Aparatul de luat vederi aleargă cu nerăbdare și curiozitate incadescentă, scormonește în întunerice și lumină pentru a limpezi universul interior al eroilor. E drept, că atît căutările operatorului cît și preocuparea regizorului și decoratorului pentru plastică sînt uneori abuzive și obositoare dar ceea ce este prea mult nu poate vicia întregul, filmul își croiește drum spre inima spectatorului. O echipă de actori bine aleși ca expresivitate, bine îndrumați în joc aduce filmului vigoare și autenticitate. În mod special impresionează jocul tinerei actrițe Nevena Kokarova care-și trăiește rolul cu dăruire și pasiune, degringolada tragică a eroinei fiind pilduitoare.

Îmbinarea organică a traiectoriei personajelor cu momentele istorice ale acțiunii, alternanța scenelor de interior cu marile desfășurări de masa, conferă filmului caracter de frescă. În general „Tutunul" reprezintă o valoroasă transpunere cinematografică a romanului larg apreciat de către cititori.

B. DUMITRESCU

„Babette pleacă la război"

Acum cîțiva ani, un film sovietic intitulat „Secretele contraspionajului" ne înfățișa împrejurările dramatice ale răpirii unui general hitlerist. Un subiect asemănător, de actualitate în varianta lui comică, oferă posibilități de recital cinematografic vedetei franceze Brigitte Bardot, devenită de circumstanță. Pretextul e tratat spumos, în maniera apreciată a lui Christian Jaque, cu efecte simultane de dialog, quiproquo și fizionomii. Recunoaștem cu plăcere vivacitatea galică a situațiilor nostime și nu mai puțin a satirei politice, pe cît de copioasă, pe atît de subtilă uneori. Ierarhia nazistă este încriminată abil dar necruțător ca o sfeală agresivă de ignoranți, al căror membri se gîntușează și se denunță reciproc pentru a-și ispăși încrederea führerului. Nu lipsesc nici săgețile la adresa spiritului de operetă în care era concepută în Anglia, în primele luni de război, pregătirea victorioi asupra ocupantului de pe celălalt țărm al canalului Mînecii.

În fața publicului nostru, Brigitte Bardot, deși nu este o cunoștință nouă, apare totuși pentru prima oară într-un rol titular. Frîiej nimerit de a-i aprecia farmecul dezinvolt și expansiv, alura sincer comunicativă, inteligența spontană a gestului. Rolul de față are, în comparație cu altele, avantajul de a nu mîza ostentativ pe acele calități fizice ale interpretei care constituie indebitele suporturi erotismului, de aceea, regizorul îi face un serviciu descoperindu-i talentul cu o lăudabilă decență.

Eugen ATANASIU

NE VIZITEAZĂ

Între 1 și 6 octombrie va da spectacole în Capitală Ansamblul London's Festival Ballet.

Înființat în anul 1948, ansamblul acesta, care numără peste 60 de artiști, a întreprins o serie de turnee în Canada, S.U.A., Franța, Suedia, Spania, Portugalia, Italia, Elveția, Olanda, Iugoslavia, Danemarca.

Repertoriul pe care-l prezintă este bogat și variat; publicul nostru va putea asista la spectacole de balet, între care „Peer Gynt" după piesa lui H. Ibsen (muzica de Grieg; coregrafia Vaslav Orlikowsky), „Sylfidele" (muzica de Chopin; coregrafia Fokine); „Tînărul vrăjitor" (muzica de Salzedo; coregrafia Lander); „Napoli" (muzica de Helsted; coregrafia Lander) și altele.

Directorul artistic al ansamblului este John Gilpin, iar maestru de balet Vassille Trunoff.

A bătut gongul!

Sălile pustii pînă de curînd ale Naționalului au prins deodată viață. Avizierul nu mai înfățișează nici o pătrățică goală, nici măcar în zi de luni, zi liberă prin tradiție a actorilor. Așadar, repetiții. Dimineața, după amiaza, seara. Generale, pe scenă, la masă. Generala la „O scrisoare pierdută". Astăzi, pentru prima oară în anul teatral ce începe, cortina de la Comedia se va ridica pentru — a cita suta reprezentație? — deasupra nemurituarei opere a lui Caragiale. Iar Pristanda (care s-a confundat demult cu artistul emerit Marcel Anghelescu) va număra, îndoindu-și unul cîte unul degetele: „Două la primărie, două la prefectură"...

Mîine... pentru mîine, toată săptămîna au avut loc și la sala Comedia și la sala Studio alte repetiții generale. Căci mîine, Teatrul Național „I. L. Caragiale" prezintă spectatorilor săi, două premiere: „Nevestele vesele din Windsor" de Shakespeare în regia lui Lucian Giurchescu și „Nora" de H. Ibsen în regia lui Ion Cojar. În betivanul și îngîmfatul Falstaff, spectatorii îl vor revedea de astădată pe artistul poporului Al. Giugaru, în timp ce cele două vesele neveste vor fi Carmen Stănescu și Valeria Gagialov. O a doua distribuție îl desemnează pe Ion Henter în Falstaff și pe Coca Andronescu și Draga Mihai în d-na Ford și d-na Page.

„Nora" sau „Casa păpușilor", una din cele mai dese jucate drame ale lui Ibsen se bucură și ea pe scena Naționalului de două distribuții de prima mînă. Astfel în „Nora" o vom vedea pe artista emerită Marcela Rusu și pe tînăra actriță Valeria Gagialov, în Helmer pe Geo Barton și pe Emanoil Petruț, în Rang, pe Chiril Economu și pe Gh. Cozorici, în Krogstadt pe artistul emerit Niky Atanasiu și pe Const. Rauțki, în d-na Linden și, de acea, regizorul îi face un serviciu descoperindu-i talentul cu o lăudabilă decență.

Eugen ATANASIU

ru artista poporului Aura Buzescu și artista emerită Irina Răchițeanu în cele două regine, Elisabeta și Maria, „Avarul" de Moliere în regia maestrului emerit al artei Al. Finți, cu Gr. Vasiliu-Birlic în rolul titular și „Fhedra" de Racine în regia lui Mihai Berechet.

5 minute cu maestrul George Vraca

Febra pregătirilor pentru noua stagiune nu e mai scăzută nici în sala de pe bulevardul Magheru a Teatrului C. I. Nottara. În repetiții se află trei piese — una în faza generalelor, „Peer Gynt" de Ibsen în regia lui George Rafael și cu Cristea Avram în rolul titular, în vreme ce „Carieră pe Broadway" de James Lee în regia lui Val Săndulescu a intrat de mult pe scenă, iar la „Act venetzagiale" prezintă spectatorilor săi, două premiere: „Nevestele vesele din Windsor" de Shakespeare în regia lui Lucian Giurchescu și „Nora" de H. Ibsen în regia lui Ion Cojar. În betivanul și îngîmfatul Falstaff, spectatorii îl vor revedea de astădată pe artistul poporului Al. Giugaru, în timp ce cele două vesele neveste vor fi Carmen Stănescu și Valeria Gagialov. O a doua distribuție îl desemnează pe Ion Henter în Falstaff și pe Coca Andronescu și Draga Mihai în d-na Ford și d-na Page.

„Nora" sau „Casa păpușilor", una din cele mai dese jucate drame ale lui Ibsen se bucură și ea pe scena Naționalului de două distribuții de prima mînă. Astfel în „Nora" o vom vedea pe artista emerită Marcela Rusu și pe tînăra actriță Valeria Gagialov, în Helmer pe Geo Barton și pe Emanoil Petruț, în Rang, pe Chiril Economu și pe Gh. Cozorici, în Krogstadt pe artistul emerit Niky Atanasiu și pe Const. Rauțki, în d-na Linden și, de acea, regizorul îi face un serviciu descoperindu-i talentul cu o lăudabilă decență.

Eugen ATANASIU

De vorbă cu artistul poporului George Georgescu

Am stat de vorbă cu dirijorul George Georgescu, artist al poporului, directorul Filarmonicii de Stat „George Enescu", în seara cînd se înapoiase de la Cluj unde se întîlnise, cu prilejul unor concerte, cu publicul din acest oraș.

— „Constituie pentru mine o adevărată plăcere, o reală satisfacție ori de cîte ori am ocazia să apar în sălile de concerte, devenite neîncăpătoare, din orașele Republicii noastre populare, ne spune dirijorul George Georgescu. Sper să pot răspunde tot mai mult invitațiilor ce mi se fac de a colabora cu filarmonicile din țară și totodată să programăm în această stagiune deplasări ale Filarmonicii „George Enescu" în cîteva localități.

— Pentru că vă referiți la noua stagiune, vă rugăm să ne arătați, pentru cititorii „Magazinului", care este, în linii mari, programul de activitate al Filarmonicii, cît și cel al dv. personal?

— Deoarece sala Ateneului se află în reparație, concertele Filarmonicii vor avea loc în sala Radioteleviziunii. Primul concert pe care-l vom prezenta aici va fi cel din seara de 21 septembrie pe care-l voi dirija, programul cuprinzînd lucrări de Paul Constantinescu, Schumann și Berlioz. Solist va fi pianistul Valentin Gheorghiu. Apoi ne vom reîntîlni cu publicul bucureștean abia în noiembrie.

— În această perioadă de timp care va fi activitatea Filarmonicii?

— La sfîrșitul acestei luni vom pleca într-un turneu de concerte peste hotare și mai precis în Anglia, Franța, Belgia și R.F. Germană. La pupitru se va afla deopotrivă, dirijorul Mircea Basarab, iar soliști ai concertelor vor fi pianistul Valentin Gheorghiu și violonistul Ion Voicu.

Discutăm în continuare despre concertele ce se vor organiza la București și interlocutorul ne anunță că Filarmonica a invitat mai mulți artiști din străinătate. Între aceștia a amintit pe dirijorii Jean Marie Auberson (Elveția) și Charles Macherras (Australia), pe pianistul Josef Palenicek (R. S. Cehoslovacă) și Malcolm Troub (Canada), pe violonistul S. Snițkovski (U.R.S.S.).

Sandu NAUMESCU

Pentru cei mai tineri

La Teatrul Tineretului primul gong al acestei stagiuni a și bătut: marți, 10 septembrie, cînd cortina s-a ridicat deasupra piesei lui Ștefan Berciu „Acuzatoarea apără".

— „Repetăm acum, ne-a spus directorul teatrului D. D. Neleanu, „Ocolul pămîntului în 80 de zile" de Pavel Kohout. În spectacolul acesta, a cărui regie o semnează Radu Penciulescu, un număr relativ mic de actori ai teatrului interpretează nu mai puțin de 73 de roluri.

— Totuși, nu există roluri unice, ca să zic așa?

— Da, dar numai patru. A lui Phileas Fogg interpretat de Tudorel Popa, a lui Passepartout care va fi Florin Vasiliu, al văduvei interpretat de Olga Tudorache și al detectivului Fix încarnat de Vasile Nițulescu.

— Alte proiecte?

— Tot Radu Penciulescu va pune în scenă „Richard II" de Shakespeare, în vreme ce Ion Cojar va semna regia a „Orologiul Kremlinului" de Fogodin. Ne mai gîndim apoi la „Ruy Blas" de Victor Hugo și evident la cîteva piese originale pentru care lucrăm acum cu Paul Everac, cu Dorel Dorian, cu Aurel Storin, cu Ionel Hristea...

Mariana PÎRVULESCU

VĂ POVESTIM FILMUL

„AVENTURA"

O coproducție italo-franceză

Anna, fiica unui ambasador în retragere, logodnicul ei, arhitectul Sandro și Claudia, prietena Annei sînt invitați de bogătașul Ettore la o plimbare cu iahtul de-a lungul coastelor Siciliei. În societatea acestor oameni plictisiți, dintre care unii sînt legați prin relații adulterine, Anna resimte și mai puternic neîmplinirea de a nu fi putut realiza cu Sandro o iubire puternică, adevărată. Atunci cînd cei de pe iaht hotărăsc să debarce într-un loc pitoresc, Anna se retrage pe țărm cu Sandro pentru a-i vorbi de tot ceea ce o chinuie. Dar

acesta, deprins cu orice compromisuri, nu se gîndește la alteeva decît la plăcerile de moment, la a-și face existența cît mai comodă. Neînțeleasă, Anna dispare — nu se știe unde.

Cînd absența Annei a fost observată, grupul care urma să urce înapoi pe iaht hotărăște să se împartă în două: unii vor pleca să anunțe poliția și pe tatăl fetei, la Lipari, în vreme ce Sandro, Claudia și Corrado vor continua s-o caute pe insulă.

Toate sforțările de a o găsi eșuează. Dar în toiul acestor căutări, Claudia simte o atracție irezistibilă pentru Sandro pe care totuși îl condamnă pentru purtarea lui indiferentă față de prietena ei. Drumul lor prin satele siciliene, în mijlocul naturii sălbatece și stranii, nu mai este ghidat într-atît de grija pentru soarta Annei, ci devine un pretext pentru o fermecătoare aventură.

Sandro și cu Claudia se reîntîlnesc apoi la Taormina, într-un hotel luxos, cu societatea de pe iaht. Toată lu-

mea înțelege că Sandro are acum o nouă amantă în Claudia. Într-una din nopți îi părăsește pentru o prostituată și apoi, împreună cu aceasta se duce la un local. Aici, va fi descoperit de către Claudia care însă, resemnîndu-se, îl iartă în cele din urmă.

Filmul lui Antonioni se încheie fără vreun răspuns categoric nici în ceea ce privește Anna, nici în ceea ce privește perspectiva legăturii statornicite între Sandro

și Claudia. Acest fapt a provocat dispute vii în critica occidentală. Unii î-au apreciat ca o dovadă de cinism din partea creatorului care pune sub semnul întrebării capacitatea omului contemporan de a încerca sentimente înălțătoare și durabile dar alți critici, luînd în considerație, pe bună dreptate, mediul social în care se desfășoară acțiunea, au arătat că Antonioni nu face altceva decît să înfierezo dezabuzarea, vidul sufletesc și lipsa oricărui orizont moral în lumea burgheză.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul de Stat din Constanța: „Joc de societate"

de Spiros Melas

Mă grăbesc să-l previn pe cititor — care va fi observat, în ultimele săptămîni, că și cronica teatrală a luat, în sfîrșit, vacanță — că cea ce urmează nu este prima cronică a stagiunii 1963—1964, ci ultima a stagiunii 1962 — 1963. Căci, Teatrul din Constanța nu are meritul de a fi deschis primul, stagiunea care stă să înceapă, ci pe acela, cu mult mai aparte, de a fi închis, ultimul, pe cea trecută.

După ce a activat timp de nouă sau zece luni, ca orice teatru al unui mare oraș din țară, teatrul din Constanța își continuă activitatea, încă două luni (obișnuitele luni de vacanță), ca teatru central și permanent al celei mai mari zone balneare a țării, zona litoralului, adevărat spectacol. Între lunile și septembrie, al oamenilor muncii din întreaga noastră țară, și, pe deasupra, al unuia din cei mai mari număr de vizitatori din multe alte țări. Aceasta nu se poate realiza, evident, fără un excepțional efort de muncă, prestat cu devotament și entuziasm, de oameni care slujesc scena și care consimt să-și amîne propria lor vacanță și odihnă, pentru a servi vacanța și odihna tovarășilor sosiți din toate colțurile țării.

Cu toate că și alte teatre din țară, mai ales din Capitală, și-au trimis trupele în turnee de vară pe litoral, activitatea Teatrului din Constanța a dominat de departe programul acestui al șaptelea verii marine. Fără ezitare, fără nici un fel de sîncopă, toți membrii colectivului au depus un efort nepreupeții și entuziast, care a contribuit la îmbinda finală a acestei mari sarcini a noastră, a tuturor: o vacanță plăcută și folositoare a oamenilor muncii și o valoricare mereu mai completă a minunatului nostru litoral. Un efort care merită. o mențiune specială din partea celor ce se preocupă de teatrul nostru și scriu cronica vieții și activității sale. Deci, ca un omagiu adus muncii, am dorit să asistăm acum, cînd vara a trecut, la spectacolul de închidere a stagiunii constănțene.

★

S-a ales o comedie a binecunoscutului scriitor, ziarist, savant, arheolog și istoric de artă, Spiros Melas, personalitate de frunte a culturii progresiste a Greciei. Comedia aleasă, „Joc de societate" s-a bucurat în trecut de un răsunător succes, sub numele de „Papa se luptă cu trei femei", în interpretarea neuitatului V. Maximilian. Ideile și exigențele noastre de astăzi ne fac să simțim imediat că această operă a împlinit vremea. Ea a fost scrisă acum de ani și chiar să observăm că arată mai bătrînă decît vîrsta ei. Totuși, problematica pervertismului, a iluziei față de viitor, cultivată cu multă convingere, pe vremuri, ne mai poate interesa și astăzi, ca document al unei epoci nu prea depărtate.

În același timp, o mie de asemănări între jalnicul chip al marii burghezii române și cel al marii burghezii elene, sporește acest interes, fără a diminua, evident, rezervele privitoare la datele fundamentale ale conflictului social, care, punînd față în față, în domeniul moravurilor, pe circiumarul îmbogățit prin speculareа îndelungată a clientelei sărace, cu marii afaceriști, reflectă o poziție minoră, pasageră, cu perspective de împăcare rapidă, după cum a demonstrat istoria, de nenumărate ori. De aceea, finalul, care ne prezintă despărțirea, în dușmănie, a celor două categorii, părînd să prevestească o luptă viitoare pe viață și pe moarte, apare artificial și neconvingător.

Totuși, comedia are o linie demascatoare la adresa marii burghezii. Ea are idei dramatice ingenioase, are situații și replici de mare haz, și îl are, mai ales, pe „Papa", pe bunul tată Procopie Colauzo, personaj de mari proporții, plin de sentiment, de bun simț, de haz și realâ savoare crudă, în opoziție cu care apar cîteva personaje grotesc-caricaturale din „lumea mare", nu mai puțin reușite din punct de vedere dramatic — și, cu aceste calități, ea este plăcută la vedere și la auz, și sortită, desigur, unei noi pregătiri de succes...

...Mai ales că spectacolul realizat de Teatrul din Constanța este excelent, cu surpriza, pentru noi, de a fi contribuit la aceasta și o colaborare bucureșteană: cea a lui Sică Alexandrescu. E cazul, deci, să mă întorc spre începutul prezentei cronici, și să subliniez un merit de dincolo de meșteșugul profesional: latâ un frunțaș al profesiei, care și-a sacrificat, desigur, vacanța de vară și odihna, pentru a contribui la marele efort de muncă în slujba vacanței pe litoral, iată un artist al poporului care a câștigat o formulă concretă și imediată de a folosi oamenilor muncii din toată țara, în momentul în care ei s-au adunat să-și petreacă vacanța pe malul mării. E un exemplu frumos, care se îmbogățește și prin aceea că prezența maeștrilor bucureșteni ai regiei în mijlocul colectivelor teatrelor din țară poate da cele mai bune rezultate și ar fi bine, ca atare, să fie continuată, în cît mai multe ocazii, și în cît mai multe teatre.

Spectacolul, cum spuneam, este în general excelent, și nu e de mirare, căci Sică Alexandrescu e la el acasă, fără întîlpenire și fără rutină, atît cînd e vorba de atmosfera micii mahalale, de o pitorească poezie a naivității și simplității (actul I — circiuma din port), cît și cînd e nevoie de o imagine caricaturală grotească a burgheziei (actul III). Evident că un regizor, chiar recurgînd la o preiucrare, nu poate modifica esența dramei, și că adevărata ei proiecție depășește orice intenție și accent regizoral și interpretativ. De aceea, hazul nespus al actului doi, mișcarea și agitația rizibilă, admirabil conduse, a actului III, nu au izbutit să dea ideilor comediei o forță convingătoare care le lipsește de la punctul de plecare. Dar este indiscutabil că Sică Alexandrescu, cu ajutorul actorilor, a dat acestor idei, acel maxim de viață și de adevăr pe care îl îngăduie spațiul și mijloacele specifice ale teatrului.

În rol, care poate marca o carieră de meșteșug actoricesc, al lui Papa Procopie, excelentul comic al trupei constănțene, Constantin Morjun, a realizat o creație demnă de numele Morjun, atît de ilustru în analele scenei noastre dintre cele două războaie. Am apreciat mai ales capacitatea actorului de a îmbogăți cu o afectivitate autentică și mai ales cu o emotivitate amară, chiar momentele bufe și facile ale avatarurilor sale comice. Corespondența comică a personajului a purtat-o Maria Antonova, actriță experimentată, care, în rolul „cuscrei" salonarde și imorale a lui Procopie, a avut momente excelente, dar și vîduri nemeroase în care a încercat să pluteească prin mijloace banale. Rolul tînărului Iani, care în această comedie trebuie să încarneze drama parvenitismului social și revoltele finale ale unui tardiv descoperitor al adevărului, nu e, cu realizare dramatică nici pe departe ceea ce vrea să fie: e un rol fragmentar, sterp, monoton, fără nici o emoție autentică, fără nici un conținut problematic. Cu atît mai excepțional apare meritul interpretului, Dan Herdan, a cărui inteligență ascuțită, forță imaginativă pătrunzătoare, pasiune sobră, stil ferm, suplu și echilibrat, au izbutit să dea viață personajului, și să stîrnească interesul susținut al spectatorului pentru această fantoșă dramatică. Interpreta rolului soției sale, Riri, rol jumătate satiric, jumătate melodramatic, a fost nătăra Ileana Ploscaru, vicleană, ipocrită, cinică, lacrimogenă, rînd pe rînd și, în total, foarte bună actriță a comediei de moravuri. O compoziție demnă de scos în relief, a realizat Constantin Guțu, în rolul episodic al unui frizer de hotel cosmopolit. Romeo Stăncîugel, interpretul unui escroc sentimental și financiar de mare mondenitate, nu a găsit morga necesară personajului, care a suferit de veleitarism imitativ. Costel Rădulescu și Alexandru Mereuță au creionat, cu mult pitoresc și haz naiv, figurile a doi muncitori de port, amari și ironici. Și Const. Drăgănescu a făcut un efort meritoriu pentru a da entuziasm infantil și candoare încă netulburată, micului băiat de prăvălie Panas. Iolanda Copăceanu-Mugur, Emil Iencec, Mircea Constantinescu — Govora, Viorica Faina — Borza și încă mulți alți actori, au completat cu brio peisajul de frescă grotească al marii burghezii, care constituie fundalul comediei, și al unui spectacol demn de multe și repetate aplauze.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 311
•
Sîmbătă
21 septembrie 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

ZENAIDA PALLY ÎN URUGUAY

Citiți reportajul în pagina a 8-a

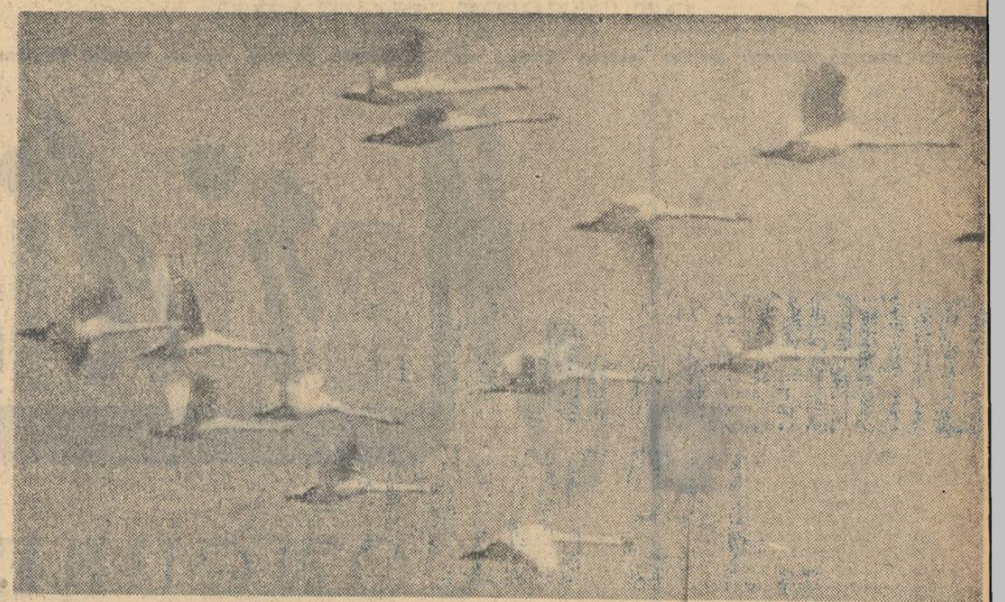

AURUL LICHID

de prof. I. C. Teodorescu

Zona colinelor ocupă la noi cea mai întinsă și mai bogată, cea mai frumoasă și mai populată parte a țării.

Ramificațiile înălțimilor, despărțite de albii bătrîne cu afluenți care adună apele din direcții laterale, oferă cele mai minunate privelişti. Nicăieri natura nu pare mai îmbietoare, mai îmbelşugată şi mai zîmbitoare ca în aceste vaste amfiteatre de lumină, al căror decor se schimbă la fiecare cotitură a drumului.

Pe aceste fețe însorite sînt rînduite, ca mărgăritarele pe șirag, vestitele podgorii românești, străjuite de cununa nesfîrșitelor livezi care, furișîndu-se pe văile adînci și pe culmea dealurilor ajung pînă sub munte uneori.

Mai toate podgoriile vechi ale Transilvaniei, Moldovei, Munteniei și Olteniei sînt de origină geto-dacică, celelalte avîndu-și obîrșia din epoca de închegare a poporului român. Cele din Dobrogea și altele mai noi aparțin generațiilor noastre de astăzi.

Caracteristic este faptul că fiecare din podgoriile ancestrale și-a păstrat nealterată fizionomia care i-a determinat specificul, pînă la dezastrul filoxeric (1884-1898). Particularitățile respective au fost impuse de condițiile climei — rezultînd din formele de relief, expoziție, gradul latitudinii, diferența de altitudine, suma precipitațiilor anuale, influența vecinătăților — de natura solului, dar mai ales de soiurile de viță adoptate în cultură. De aceea, atît sortimentul — care impune felul și calitatea vinului — cît și densitatea plantațiilor diferă de la o podgorie la alta. Drept consecință se diferențiază atît sistemul de tăiere și de susținere a vițelor, cît și lucrările agrotehnice aplicate. Practic vorbind, varietățile extreme ale densității plantațiilor oscilau între 800 butuci la hectar în Moldova de nord și 12 000 butuci în Oltenia.

• *(Continuare în pag. 3-a)*

La „Moara cu noroc"

În urmă cu optzeci și doi de ani, cînd Ion Slavici împletea funcția de scriitor de „Novele din popor", drumul de țară de la Ineu către Oradea o lua într-adevăr, „printre păduri și peste țarine, lăsînd la dreapta și la stînga satele așezate prin colțurile văilor". Și iar este adevărat că după ce mergeai pe acest drum un ceas și jumătate, aveai de urcat un pripor, după care coborai într-o vale notărăș la Siria cu cea de

Vasile INOAN

• *(Continuare în pag. 3-a)*

LACUL LEBEDELOR

DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI REGIZOR DE FILM

Ion BOSTAN

Primăvara și toamna peste întinsul deltei trec caravane de păsări albe, negre, galbene, cenușii, roșcate... Unele poposesc pe lagunele dobrogene, altele pe ghiolurile ce se află între cele trei brațe ale Dunării. Caravanele se îndreaptă spre miază-noapte sau miazăzi, după anotimp.

Aici, deasupra deltei se întretaie și se adună căile văzduhului urmate de milenii de către păsările migratoare ale continentului nostru:

— drumul Mării Negre, urmat de păsările care vin tocmai din Caucaz;

— drumul pontic pe care se scurg în stoluri imense păsările călătoare din părțile de sud și sud-est ale Uniunii Sovietice;

— drumul sarmatic, care vine dinspre țările nordice;

— drumul carpatic, urmat de păsările ce vin dinspre nord-vestul continentului.

Migrația păsărilor este unul din cele mai interesante fenomene biologice. Drumurile urmate de păsări sînt determinate de o complexitate de factori, printre care condițiile de hrană și reproducerea joacă un rol primordial.

Peste delta și lagunele dobrogene trec în zbor și caravane de lebede. Cele mai multe se îndreaptă primăvara spre meleaguri mai nordice. Așa bunăoară, lebăda cîntătoare rămîne pentru noi doar un oaspete de iarnă, cînd își caută un timp hrana în apropierea țărmului mării. Numai lebăda cucuiată sau mută, cum i se mai zice, vine să cuibărească și la noi.

Lebedele din deltă își fac cuiburi în locuri retrase, preferînd desișurile de stuf de la Zatoane și insulițele verzi de pe lacurile Golovița, Zmeica și Sinoe...

• *(Continuare în pag. 3-a)*

FĂRĂ CLAXON!

...O dată cu terminarea cuplajului de fotbal de pe stadionul „23 August", mii de cetățeni se îndreptau spre stațiile de tramvai sau de troleibuze. Unul din spectatori — N. Aurelian — a observat că un vagon aflat la capătul liniei, a fost pus în mișcare spre stație. Cu o grabă inexplicabilă, N. Aurelian a ieșit din mulțime și, în fugă, s-a agățat de suporții laterali de lîngă ușa de intrare a vagonului-motor. În momentul cînd vagonul mai avea cîțiva metri pînă la stație, pasagerul grăbit nu s-a mai putut ține de suporți, a alunecat și s-a accidentat grav...

Martor la acest accident, maiorul Petre Viașu, din cadrul serviciului de circulație al Direcției Miliției Capitalei, ne relatează că — în acele clipe — un fior a străbătut mulțimea celor aflați la fața locului. Fiecăruia, de fapt, i se putea întîmpla la fel dacă proceda ca N. Aurelian. Dar cîți pietoni — în alte zile de meci, de ieșire de la un spectacol de teatru ori de la un film — nu uită de pericolul accidentelor? Cîți din grabă sau din neatenție, nu se avîntă printre tramvaie, troleibuze sau turisme, puținî fi în orice moment loviți, mai ușor sau chiar mortal?

Iar dacă acum mai există puține zile pînă cînd cei certați cu disciplina respectării regulilor de circulație, mai pot fi avertizați de claxoane sau de alte semnale sonore, de la 1 octombrie aceste surse de zgomot vor fi interzise cu desăvîrșire pe raza întregii Capitale. Și aceasta, în interesul tuturor cetățenilor, al asigurării liniștei celor care lucrează în instituții, școli, spitale etc., al odihnei celor ce ies din diferite schimburi de lucru.

Străbătînd unele cartiere bucureștene, putem constata că dacă interesul față de interzicerea claxonatului este unanim, mai sînt însă unii pietoni sau conducători de vehicule care — în fapt — nu acordă importanța cuvenită respectării legii circulației, încalcă regulile respective.

Cum traversăm?

Aceasta este prima întrebare pe care trebuie să și-o pună fiecare pieton, înainte de a trece bulevardul, strada sau șoseaua. Spre a nu se expune accidentelor, mare parte din cetățeni sînt atenți la „stop", traversează numai pe „verde", iar acolo unde sînt locuri anume marcate, caută să le respecte. Alții însă procedează altminteri; ba chiar se simt jigniți cînd li se atrage atenția...

Pe bd. Bălcescu, de pildă, sînt destui pietoni care — în dorința de a scurta distanța — preferă s-o „taie" direct din fața Institutului de arhitectură, pînă în fața fostului Circ. Numai că tot strecurîndu-se printre vehicule, ei pot să scurteze

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii: Mihai POPESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

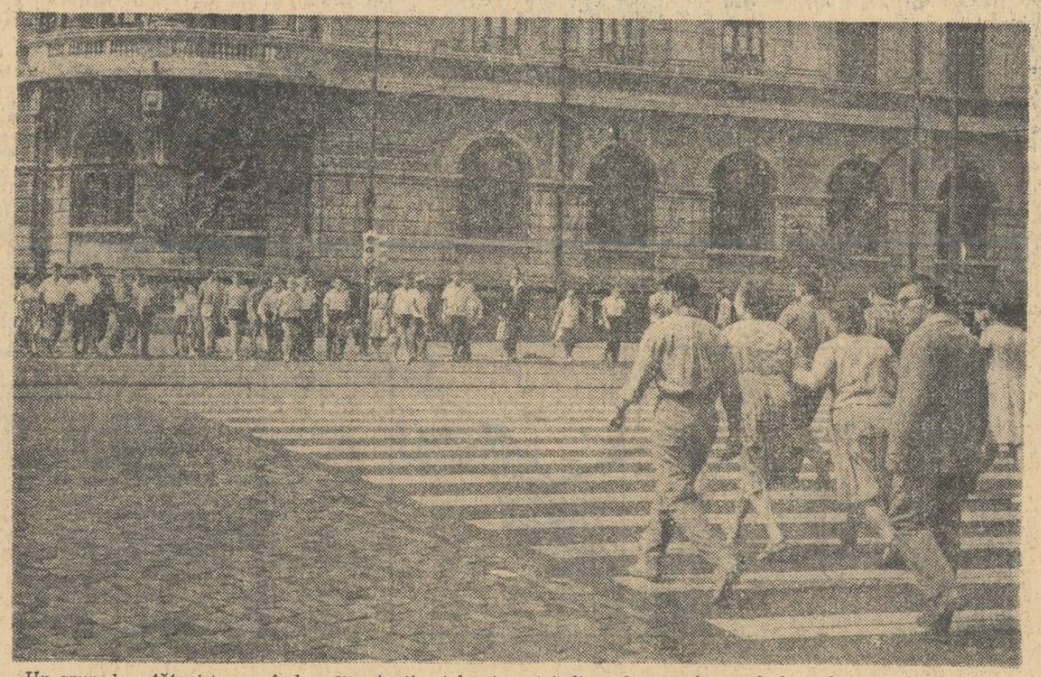

Un grup de cetățeni traversînd — cu atenție și în timpul indicat de semafor — bulevardul N. Bălcescu, prin locul de trecere marcat distinct cu vopsea albă

NOUL NOSTRU CONCURS SPORTIV CU PREMII

Citiți amănunte în pagina a 5-a

Cu acest microscop puternic se pătrunde în structura oțelului..

„LABORANTUL ȘEF" AL UZINELOR METALURGICE

Printre noile blocuri ce au transformat fața cartierului Giulești, se înalță o clădire care — prin liniile ei arhitectonice — face o notă aparte, dar nu contrastantă, cu celelalte. Dacă intri în incinta acestei clădiri, descoperi hale industriale cu tot felul de cuptoare și cubilouri, diferite alte agregate metalurgice care-și înalță silueta sub cerul liber, concurînd parcă cu blocurile în culori pastel din jur. În interiorul clădirii — printre oamenii în halate albe — ai simțămîntul că te afli într-un laborator. Firmulița roșie de la intrare te previne însă că aici e și uzină și laborator: „Institutul de cercetări metalurgice (ICEM)".

...După sarcinile pe care le au de îndeplinit ICEM ar putea purta denumirea de „laborant șef" al uzinelor, în special al celor metalurgice. Aici sînt create și studiate multe din procedeele aplicate în metalurgia țării noastre. După cum ne spunea directorul institutului, conf. ing. I. Tripșa, fiecare temă studiată la ICEM răspunde unei necesități stringente a producției. Pentru a duce la îndeplinire aceste sarcini, institutul lucrează în strînsă colaborare cu toate uzinele metalurgice, cu toate fabricile de materiale refractare și cu aproape toate întreprinderile constructoare de mașini din țară.

„Pîinea" industriei constructoare de mașini

Oțelul este „pîinea" industriei constructoare de mașini. Piese diferite sînt făcute însă din oțeluri diferite, adică din mărci felurite, cum spun siderurgiștii. În catalogul mărcilor de oțel există tipuri standard, cunoscute în liniile lor generale. Pentru a le aplica la condițiile noastre, ele trebuie adaptate. Aceasta a constituit o preocupare esențială a institutului, care a obținut o seamă de oțeluri necesare diverselor piese de motor.

Dar oțelul o dată obținut, încă nu e gata de a porni spre uzine. Ca și celelalte metale aflate în atenția cercetătorilor, el ia un prim contact cu procesul de produc-

Dan LĂZĂRESCU
Fotografii: Pavel POPESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

Din sumar:

CUM I-AM CUNOSCUT: ÎNTÎLNIRI CU AL. SAHIA
de Radu Popescu
•
MODĂ
•
EXAMEN DE... INCEPUT DE AN
•
CRONICA TEATRALĂ

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

IN TIMPUL săpăturilor arheologice efectuate pe locul unde în urmă cu multe secole se întindea vechiul oraș-cetate Kabala din Caucaz, au fost găsite monede romane datînd din secolele I—II, monede persane din timpul imperiilor arșakizilor și sassanizilor, un apeduct din lut ars din secolul VIII, morminte antice în catacombe, precum și numeroase obiecte. Aceste descoperiri au îmbogățit considerabil cunoștințele specialiștilor despre vechea cetate, amintită de numeroși autori din antichitate ca fiind un centru important al lumii antice în estul munților Caucaz.

●

PE ÎNTINSELE terenuri petrolifere de la Babagurgur (Irak) există cea mai veche distilerie de petrol din lume, care datează de mai bine de 2000 de ani. Actualul proprietar o exploatează singur, cu aceleași străvechi mijloace, săpînd în pămînt gropi de 2 m adîncime, din care scoate cu găleata pămîntul îmbibat cu țiței. El încălzește acest pămînt într-un cuptor rudimentar, la o temperatură de 80°, iar petrolul lampant evaporat și răcit apoi într-o țeavă trecută prin apă rece se scurge în niște bidoane vechi, pentru a fi vîndut sătenilor.

●

FLUVIUL Aruwimi din Congo a primit denumirea pe care o poartă de la David Livingstone — primul om alb care a vizitat Congo. El i-a întrebat pe localnici care este numele acestui curs de apă. I s-a răspuns: Aruwimi, în dialect local acest cuvînt înseamnă „Ce spune ?" Livingstone a înțeles că i-a fost numit numele fluviului și i-a dat numele de Aruwimi pe care-l poartă și acum.

●

CU PRILEJUL inaugurării unei expoziții de pești la Copenhaga, majoritatea vizitatorilor s-au oprit în jurul unui acvarium în care nu se vedea nimic altceva în afară de... apă. Repede s-a răspîndit zvonul că este vorba de un „pește invizibil" — punctul de mare atracție al expoziției. Mare a fost decepția celor prezenți atunci cînd s-a anunțat că proprietarul acvariumului uitase pur și simplu să aducă și pești la expoziție.

●

MINERUL Ferdinand Massole din Bochum (R.F. Germană) s-a trezit furios în camera sa de spital. Introdus în sala de operație pentru a i se extrage din piciorul drept mai multe schije de obuz din timpul ultimului război mondial, Massole s-a trezit cu piciorul sting bandajat și... operat. El a cerut să vorbească cu chirurgul care i-a explicat stînjenit că, dintr-o eroare în pregătirea pacientului pentru operație, i s-a fusese operat piciorul sănătos. Numai după ce medicii nu au găsit nici o urmă de schijă ei și-au dat seama de greșeala făcută.

Ferdinand Massole a refuzat să lase să fie operat și la piciorul drept în aceeași clinică !

●

TARANTELĂ (dans popular italian și melodia după care se execută); tarantulă (specie de păianjen a cărui înțepătură este veninoasă). Cele două cuvinte au ceva drept aceeași rădăcină, dar noțiunile pe care le indică par complet diferite. Totuși sînt cuvinte înrudite. Căci dansul tarantela a apărut în sudul Italiei la începutul mileniului nostru ca mijloc de combatere a înțepăturii păianjenului tarantula. Oamenii credeau că dacă cel mușcat de acest păianjen va executa dansul ritual „tarantela" durerile vor dispare. Dansul s-a răspîndit cu repeziciune în întreaga Italie dar în secolul al XIV nu i se mai recunoșteau calități „curative".

●

PILOTUL unui avion biplan a fost condamnat la amendă de un tribunal din Treves (Germania occidentală) pentru... exces de viteză pe sol. În timp ce înainta cu aparatul spre hangar el a lovit o femeie. Ancheta a stabilit că pilotul în cauză conducea avionul cu 25 km. pe oră în timp ce, potrivit regulamentelor, nu avea voie să depășească viteza unui pieton.

●

PRINTRE cei mai periculoși dușmani ai diferitelor insecte dăunătoare se numără furnicile, îndeosebi furnicile roșii de pădure. Ele nu trebuie distruse căci aduc foloase mari. În caz că se dovedește necesar, coloniile întregi de furnici roșii pot fi strămutate în zonele invadate de dăunători. În cadrul Institutului de morfologie a animalelor de pe lîngă Academia de Științe a U.R.S.S. a luat ființă un comitet special care se ocupă de folosirea furnicilor în agricultură și silvicultură.

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

Meridiane

CONCURENȚĂ...

Procuratura din orașul vest-german Frankfurt pe Main și alte 67 de procuraturi din diferite localități ale Germaniei occidentale au primit concomitent — în ultimele zile ale lui iulie — plîngeri tipărite, cu texte identice, din partea firmei „I. Hausmann & Co. K. G." din Köln Reclamantul dădea în judecată, pentru escrocherie, marea bancă vest-germană „Dresner Bank", la procuratura din Frankfurt — centrala băncii, iar la celelalte 67 de procuraturi — filialele ei din localitățile respective. „Dresner Bank" este acuzată că din anul 1951 pînă în vara anului curent a bătut monede de aur, reproduceri după vechi monede austro-ungare, ducați, de pe vremea împăratului Franz Joseph, că le-a vîndut drept originale încasînd prețul în consecință, înșelînd astfel numeroși cumpărători.

Deși reclamantul nu face parte din cei trași pe sfoară de „Dresner Bank", revista hamburgheză „Der Spiegel" a ajuns la concluzia că adevăratul mobil al acțiunii judiciare intentate marii bănci este răzbunarea Și iată de ce. Firma „I. Hausmann & Co. K. G." este un atelier de bătut monede și medalii ai căror proprietari, medicul oculist dr. Karl-Heinz Schmidt din Köln și sora sa Ilona Hausmann se ocupă de vreo trei ani cu fabricarea și vînzarea unor reproduceri de monede vechi de aur. Dar, spre deosebire de „Dresner Bank", firma Hausmann își vinde, „producția" menționînd că e vorba de reproduceri — deci la un preț mult sub cursul oficial al monedelor vechi și în consecință mai ieftin decît cele puse în circulație de „Dresner Bank".

Pentru că nu toți cumpărătorii de monede din Germania occidentală țineau să aibe neapărat monede vechi originale și se mulțumeau să-și tezaurizeze doar banii, transformîndu-i pur și simplu în aur, „marfa" mai ieftină oferită de atelierul din Köln a început să „strice" prețurile pe „piață" și să încurce socotelile băncii.

Ca să scape de concurentul incomod „Dresner Bank" — avînd și sprijinul, mai mult sau mai puțin discret, al Ministerului de Finanțe de la Bonn — a încetat firmei Hausmann o serie de procese în urma cărora acestea nu i s-a mai permis să fabrice decît monede perforate, pentru a fi utilizate la salbe și alte bijuterii.

Inventivul medic oculist s-a hotărît să se răzbune A început să se intereseze mai îndeaproape de „marfa" concurenței și după investigațiile de rigoare, a aflat că monedele purtînd efigia Kaiserului Franz Joseph și anul de emisie 1915. puse în vînzare de „Dresner Bank" au fost bătute de fapt în 1951, fără ca acest „amănunt" să fie menționat, nici în prospectele și nici în listele de cursuri zilnice ale băncii, care le-a vîndut timp de peste zece ani de zile cu un preț mult peste valoarea aurului conținut. Dr. Schmidt afirmă că în această afacere, „băncile au cîștigat în plus cel puțin 100 de milioane de mărci".

Oculistul-fabricant de monede s-a grăbit să concretizeze rezultatul investigațiilor sale într-un demers judiciar împotriva băncii, care a fost obligată, pe cale judecătorească, să menționeze de acum încolo adevărata origine a ducaților ei și să le vîndă la preț de reproduceri.

Dar Schmidt nu s-a mulțumit cu atît. Hotărît să deschidă și o acțiune penală „concurenței", a dat banca — inclusiv toate filialele ei — în judecată pentru escrocherie. Schmidt se bucură pînă în prezent de sprijinul a circa 150 de persoane care, cumpărînd drept originale, reproducerile de ducați puși în vînzare de „Dresner Bank", au fost trași pe sfoară și cer să fie acum despăgubiți.

O reîntoarcere primejdioasă...

Mr. Eugene Cook, juristul administrației statului Georgia —S.U.A., a primit de curînd o scrisoare care a stîrnit vîlvă în rîndurile rasiștilor locali : încă o căsătorie interrasială ! Și de data asta nu mai e vorba de un alb însurat cu o negresă, ci invers ! Și, colac peste pupăză, cu patru copii născuți în această căsnicie...

Misiva primită de Cook era o scrisoare oficială. Îi era adresată de un negru originar din Georgia, în momentul de față sergent într-o unitate militară americană staționată în Germania occidentală. Omul se căsătorise cu o germană, cu care are patru copii. Aflînd de necazurile pe care le-a întîmpinat în Georgia, studentul alb Walter Stowal, căsătorit cu o colegă negresă, Charlayne Hunter, și avînd de gînd să se înapoieze acasă, împreună cu nevasta, sergentul s-a adresat avocatului din Georgia, interesîndu-se de situația sa juridică — ținînd seama de legile rasiste din acest stat.

După cum transmite agenția France Presse, care a anunțat această știre, juristul Eugene Cook a răspuns prompt la scrisoarea primită. Iar răspunsul oferă o mostră grăitoare a mentalității rasiștilor din Georgia.

„Legile statului Georgia, scrie Cook, precizează că este ilegal ca o persoană de rasă albă să se căsătorească cu cineva care nu este de rasă albă". Și, pentru a nu fi nici un dubiu, juristul se grăbește să precizeze sensul termenului alb : „Termenul alb nu cuprinde decît persoanele de rasă albă... și în sîngele cărora nu curge nici o urmă vizibilă de sînge negru, african, asiatic, indian, mongol, japonez sau chinez".

Sergentul se interesase dacă, la eventuala înapoiere cu soția sa albă, legile rasiste s-ar aplica în mod strict. În răspunsul său, Cook l-a asigurat, amabil, că atît cît este el informat, „toate legile codului georgian sînt aplicate și ele continuă să fie în vigoare atîta timp cît nu sînt abrogate".

Grijuliu, sergentul negru — al cărui nume nu a fost dezvăluit — l-a întrebat pe Cook dacă consideră că „viața sa comună cu o femeie albă va risca să declanșeze insulte și atacuri din partea unor cetățeni albi cu care în mod inevitabil va veni în contact". Această întrebare l-a jignit pe avocat. „Această chestiune este în mod exclusiv subiectivă — a răspuns el — insinuînd că „cetățenii Georgiei nu au fost înclinați la violență decît în cazul în care sînt puși în fața unor provocări externe"...

După acest răspuns încurajator din partea unui jurist autorizat din Georgia, e îndoielnic ca sergentul nostru să mai dorească înapoierea în orașul natal...

U. VĂLUREANU

Pisica... electrică

Nu ne-ar mira deloc faptul ca, de acum înainte, unele agenții de presă să trimită știri, să zicem, despre șomaj în rîndul pisicilor. Acest lucru nu ar fi exclus. Dimpotrivă. Aceste animale a căror „ocupație" principală, așa după cum se știe din cele mai vechi timpuri, este de a prinde șoareci, acuma se văd puse în situația de a nu mai avea ce prinde. Există posibilitatea de a șoma... De ce ? Recent în Japonia a apărut un instrument ingenios, o surată a acestor patrupede (după cum se vede în fotografie), însă una... electrică automată. „Corpul" pisicii este format dintr-o serie de mecanisme : motoare, piulițe, șirme etc. Picioare nu are. Ceea ce seamănă cu o pisică naturală este doar capul, gura, ochii și nelipsitele mustăți.

Produs al unei firme japoneze „pisica electrică automată" are misiunea de a speria șoarecii, de a-i pune pe fugă, nicidecum de a-i distruge. Atunci cînd nu „doarme", ea funcționează pe baza unei simple baterii, această pisică „miaună" de zece ori pe minut. În același timp cu mieunatul, ochii se deschid și luminează cu o lumină foarte puternică.

„Inima" pisicii este formată dintr-un motor care pune în mișcare întregul mecanism.

După cum afirmă agenția „Keystone" această „pisică" este foarte eficace în lupta împotriva șoarecilor.

Noutăți despre Venus

Articol scris pentru „Magazin"

De curînd, la Observatorul de astrofizică din Crimeia al Academiei de Științe a U.R.S.S. au fost obținute noi spectre ale planetei Venus. Aceste spectre au fost obținute în regiunea ecuatorială a planetei și în apropierea polilor ei. Prelucrarea clișeelor a dat posibilitatea să se stabilească că în atmosfera planetei Venus există formațiuni întunecate, pete, care își schimbă periodic mărimea și poziția. Aceste modificări sînt legate de absorbția diferită a radiației solare în partea violetă a spectrului.

În atmosfera planetei Venus s-a descoperit oxigen. Vladimir Prokofiev, doctor în științe fizico-matematice, a folosit în vederea studierii planetei Venus așa-numitul fenomen Doppler-Fisau. Acest fenomen constă în aceea că la apropierea obiectului cosmic liniile sale spectrale se deplasează spre capătul violet iar în caz de îndepărtare — spre cel roșu. Savantul a reușit să descopere liniile oxigenului în spectrul planetei Venus atît la apropierea planetei Venus de Pămînt cît și la depărtarea ei de planeta noastră.

Astronomul Vasili Moroz din Moscova a descoperit șase amănunte noi în spectrul atmosferei planetei Venus. Probabil că trei benzi aparțin bioxidului de carbon și izotopului său. Deocamdată celelalte trei detalii n-au putut fi identificate cu nici un fel de element. Raportul dintre bioxidul de carbon și izotopul său în atmosfera planetei Venus a rămas aceiași ca și în atmosfera Pămîntului : cantitatea de bioxid de carbon este de 100—200 ori mai mare decît a izotopilor săi.

Din ce este formată atmosfera planetei Venus ? Cercetările lui Vasili Moroz ne arată că stratul de nori al planetei Venus nu este format din cristale de gheață așa cum au presupus unii astronomi. Sînt excluse, de asemenea, picăturile de apă, în orice caz în etajul superior. După toate probabilitățile norii de pe planeta Venus sînt formați din particule de pulbere a căror natură chimică deocamdată nu este clară. Atunci ce provoacă așa numitul „efect de seră" care condiționează temperatura ridicată de pe suprafața planetei ? Vasili Moroz a ajuns la concluzia că în atmosfera planetei Venus trebuie căutat un gaz care constituie un ecran pentru radiația termică a soarelui.

Astronomii n-au știut mult timp cum se rotește planeta Venus și dacă ea are un cîmp magnetic. Ultimele cercetări, au arătat că această planetă nu are un cîmp magnetic. Aceasta înseamnă că în jurul planetei Venus nu pot exista nici centuri de radiații asemănătoare cu cele care înconjoară Pămîntul.

Pînă acum, cu ajutorul metodelor optice obișnuite de studiu, nu s-a reușit să se stabilească perioada de rotație a planetei Venus. Radiofizicienii sovietici Arkadii Kuzmin și Alexandru Salomonovici au efectuat timp de 110 zile cercetări radioastronomice ale planetei Venus, pe lungimile de undă de 8 mm și 3,3 cm.

Ca urmare a acestui lucru s-a descoperit că temperatura medie a planetei, măsurată potrivit observațiilor radio, se schimbă într-o perioadă de 72 de zile (oamenii de știință au tras concomitent concluzia că pe suprafața planetei Venus există continente și oceane).

Dar, perioada descoperită de rotire a planetei — 72 zile — este așa numita perioadă sinodică, adică perioada rotirii ei față de Pămîntul nostru. Cum să se stabilească adevărata perioadă de rotire.

Pentru aceasta este necesar să se știe în ce direcție se rotește planeta Venus. Analiza a arătat că Venus are o direcție dreaptă de rotire, adică în același sens ca și celelalte planete ale sistemului solar. Probabil că perioada de rotire a planetei Venus în jurul axei sale este de 69 de zile pămîntene iar zilele solare medii ale planetei Venus sînt egale cu 98 de zile pămîntene. Așadar diferența dintre aceste perioade care depind de mișcarea planetei Venus în jurul Soarelui este egală cu 29 de zile pămîntene în timp ce pe Pămînt ea este egală cu 3 minute și 56 secunde.

Mihail KLIAKOTKO
candidat în științe fizico-matematice

Reclamă cu... bucluc

Numele cunoscutului artist american Charlie Chaplin a apărut zilele trecute în presa occidentală fără nicio legătură însă, cu scena sau ecranul, ci cu un proces pe care Chaplin l-a intentat unui medic din Nisa care a încercat să folosească numele renumitului actor în scopuri de afaceri personale.

Dr. Robert Wiart — acesta este numele medicului în cauză — în căutare de acționari pentru crearea, în pitoreasca și mondena stațiune balneară de pe Coasta de Azur, a unei „clinici de reîntinerire", a dat publicității o broșură de reclamă în care arăta printre altele că dacă Charlie Chaplin a reușit să devină, din nou tată la venerabila sa vîrstă de 74 de ani, aceasta se datorește unui tratament de celuloterapie pentru întinerire.

Procesul a fost cîștigat de Chaplin, iar medicul afacerist a fost obligat, prin sentință judecătorească, să recupereze, într-un răstimp de 15 zile, absolut toate exemplarele broșurii sale de reclamă și să le depună la grefa Tribunalului din Nisa. În caz de întîrziere dr. Wiart va trebui să plătească o amendă de 10 franci pe zi pentru fiecare exemplar predat cu întîrziere.

Sentința îi dă lui Chaplin de asemenea dreptul să deschidă un proces de daune și interese medicului care a abuzat de numele său în scopuri personale.

Punerea „la punct" a medicului afacerist a stîrnit satisfacția opiniei publice.

Operație neobișnuită

Un tînăr turc, în vîrstă de 25 de ani, pe nume Cetin Azsene, s-a plîns medicilor săi din Istanbul de serioase dureri de stomac. După consultațiile prealabile, medicii au hotărît să-l opereze. Cînd i-au deschis stomacul chirurgii au găsit în el, spre marea lor mirare, un întreg... magazin de fierărie. În cursul operației au fost extrase din stomacul tînărului turc : 81 de cuie de diferite dimensiuni, un șurub mare, două cîrlige, o foarfecă, șirme, un ac de păr, mai multe lame de ras, cinci chei, 13 lingurițe, un ceas de mînă vechi și 200 grame cioburi de sticlă și porțelan.

O precizare : Cetin Azsene este artist de varieteu și a înghițit obiectele mai sus enumerate în fața publicului, pe scenă.

După neobișnuita operație, medicii i-au prescris pacientului lor un regim alimentar fără nici un fel de... metale...

În ce condiții se poate mărita...

Să presupunem că Fernanda, învățătoare într-un sat portughez, este îndrăgostită de Antonio și că dragostea ei este împărtășită. Nimic mai simplu, veți spune, să se căsătorească ! Totuși, nu este simplu, e foarte complicat.

În urma decretului nr. 27279 din 24 noiembrie 1936, femeilor portugheze care sînt învățătoare li se interzice să se căsătorească înainte de a dovedi ministerului învățămîntului că ele au venituri personale substanțiale. Această lege, după cum scria cu cîtva timp în urmă ziarul „Diario de Lisboa" continuă și astăzi să fie valabilă.

Așadar, Fernanda, dacă e o învățătoare săracă și nu are venituri particulare, nu are voie să iubească și să fie iubită...

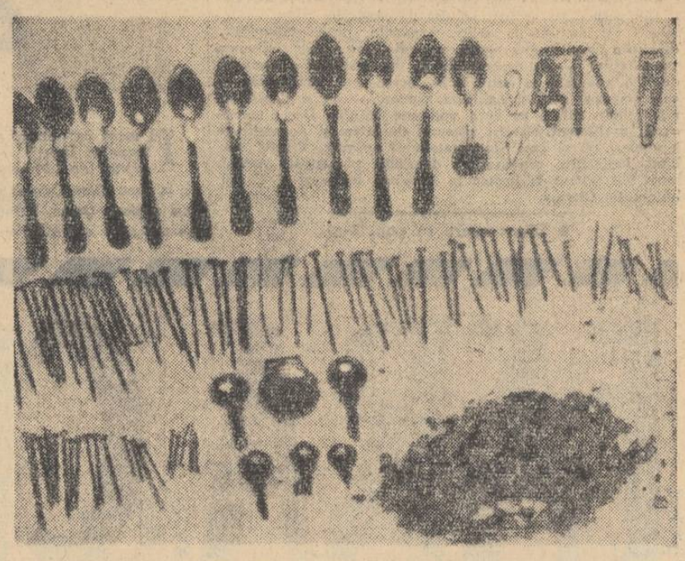

● PE HARTA LUMII ● PE HARTA LUMII ● PE HARTA LUMII ●

Sahara și Guineea, teritorii coloniale spaniole

După lupte îndelungate și grele duse împotriva populației băștinașe, Spania reușește, în anul 1860, să cotropească o bună parte din teritoriul Marocului și să le transforme în protectorate ale sale. Unul din aceste teritorii este Sahara spaniolă sau Rio de Oro. Pînă în anul 1958, Sahara spaniolă făcea parte din Africa de vest spaniolă care cuprindea și protectoratul Marocului de sud (26.000 km.p.) și coloniile Rio de Oro (184.000 km.p.) și Seghiet-El-Hamra (82.000 km.p.). În aprilie 1958, însă, după ce Marocul francez și-a dobîndit independența, o parte din Marocul de sud spaniol a intrat în componența statului Maroc.

Printr-un decret al guvernului spaniol din 15 iulie 1958, cele două colonii, Rio de Oro și Seghiet-El-Hamra, au fost reunite într-o singură unitate administrativă — Sahara spaniolă, care, un an după aceea, a fost transformată într-o „provincie de peste mări" a Spaniei.

Situată pe coasta nord-vestică a Africii de nord, Sahara spaniolă are o suprafață de 266.000 km.p. și o populație (la începutul anului 1960) de 24.600 locuitori, dintre care 19.000 arabi. Numărul foarte redus de locuitori se datorește faptului că, așa după cum se vede și din numele ei, această colonie este constituită, în cea mai mare parte, din pustiu. Orașe principale : Villa Cisneros — 3.000 de locuitori este și centrul administrativ al coloniei, — El Aiun, Aguera.

Principala ocupație a populației este creșterea nomadă a vitelor. În anul 1960, existau 49.700 cămile, 49.000 capre, 26.300 oi. În oaze populația se mai ocupă și cu cultivarea pămîntului, principalele culturi fiind orezul și porumbul. Astfel, în regiunea de nord, pe o lungime de 400 km. și o lățime de 1 km. și în oaze ca Vu Croa și Atui se cultivă orz și grîu, curmale și măsline. În munca agricolă, în Sahara spaniolă se folosește din plin munca sclavilor negri. Populația băștinașă trăiește în cea mai neagră mizerie. Peste 93 la sută din populație este analfabetă. Căi ferate nu există. Tocmai datorită acestui fapt, o mare însemnătate pentru legăturile comerciale cu țările vecine o au caravanele de cămile. Astfel, tribul nomad Tekna, cel mai numeros de pe teritoriul Saharei spaniole, face comerț intermediar între triburile din Maroc, Algeria și Mauritania.

Pînă nu de mult, teritoriul acestei colonii unde marea majoritate a triburilor sînt nomade și unde se mai întrebuințează munca sclavilor negri, a fost dat uitării. În ultima vreme însă, atenția marilor monopoluri străine a crescut brusc ca urmare a descoperirii unor însemnate rezerve de petrol în subsolul saharian. Din 1960, 16 companii petroliere s-au năpustit ca lăcustele asupra acestui teritoriu. Au mai fost descoperite, în regiunea El Dina și Lemlias, mari zăcăminte de fosforiți — aproximativ 600 milioane de tone. De asemenea mai sînt cunoscute șase zăcăminte mari de minereu de fier, dintre care două pot fi exploatate la zi (rezervele unuia dintre cele mai mari sînt evaluate la circa 70.000.000 tone ; minereul conține circa 58 la sută fier și 14 la sută oxizi de titan). Au mai fost descoperite importante zăcăminte de săruri de potasiu și cupru.

În anul 1960, guvernul spaniol a pus la dispoziția unor companii petroliere autohtone și străine (printre care compania „Espagnol", precum și marile companii americane „Union Oil", „Phillips", „Geophysicals Service International" etc.) concesii pentru explorarea zăcămintelor de țiței pe o suprafață de 10 milioane hectare. Cu ajutorul și în interesul Statelor Unite, într-o serie de orașe ca Villa Cisneros, El Aiun, Aguera etc., în urma unui acord intervenit între guvernul spaniol și cel american, au fost construite aerodromuri capabile să primească avioane grele.

Nu puține au fost cazurile cînd populația marocană — care formează marea majoritate — s-a ridicat la luptă armată împotriva apăsătorului jug colonial. Prin lupta sa, populația dorește să-și cîștige libertatea și independența și să dispună singură de însemnatele bogății ce au fost descoperite în ultima vreme în subsolul țării. Pe zi ce trece lupta patrioților pentru eliberarea națională ia o amploare tot mai mare. Glasul poporului din Sahara spaniolă se alătură glasului altor popoare care mai zac încă sub jugul colonial.

★

Colonie a Spaniei, situată în Africa ecuatorială, pe țărmul golfului Guineea, Guineea spaniolă este formată din două așa-numite „provincii de peste mări" ale Spaniei : provincia insulară Fernando Poo (care se află sub stăpînire spaniolă din 1778) și provincia continentală Rio Muni (colonie din anul 1900). În afară de aceste două provincii, în componența Guineei spaniole sau — așa cum este denumită oficial la Madrid — „regiunea spaniolă ecuatorială", mai intră și o serie de insule ca : Annobon (17 km.p.), Corisco (15 km.p.), Elobey Grande (2,27 km.p.) și Elobey Chico (0,19 km.p.) cu o populație totală care nu trece de 2 500 de locuitori.

Dintre insule cea mai importantă este Fernando Poo, care are o suprafață de 2 000 km.p. și o populație de aproximativ 50.000 de locuitori. Cel mai important centru, precum și capitală, atît a insulei cît și a coloniei, este portul Santa-Isabel cu aproape 12.000 de locuitori. Provincia Rio Muni are o suprafață de 26.000 km.p. și o populație de 172.000 locuitori. Capitala provinciei este orașul Bata cu o populație de 1050 locuitori.

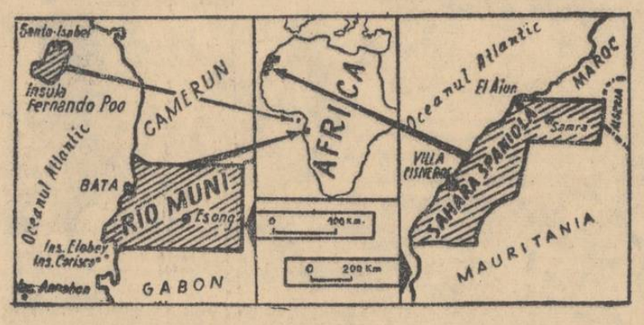

Cu toate că dispune de însemnate bogății, economia Guineei spaniole este o economie foarte slab dezvoltată, cu un caracter tipic colonial. Industria este aproape inexistentă iar populația se zbate în cea mai neagră mizerie. Racilele colonialismului, bolile, analfabetismul, subalimentația cronică, sînt foarte răspîndite în această „provincie de peste mări" a Spaniei. Aici există doar o fabrică de ciment, o fabrică de cherestea și una de mobilă. Căi ferate nu există. Majoritatea covîrșitoare a populației nu se bucură de nici un fel de drepturi politice. Sînt interzise toate organizațiile politice, cu excepția celor fasciste. Sindicate nu există.

În marea ei majoritate, populația coloniei, și în special cea din Rio Muni, se ocupă cu cultivarea manioculuí, orezului și fructele unui palmier oleaginos sălbatic (5.000 de tone în 1958). Cele mai bune terenuri însă au fost acaparate de colonialiștii spanioli : aproape 80 la sută din suprafețele cultivate. Bogățiile principale ale acestor teritorii le formează diferite specii de lemn prețios (mahon, abanos, condoy etc.) precum și cafea, cacao, banane și palmieri de ulei. În anul 1959, din Guineea spaniolă s-au exportat peste 220.00 tone de materiale din lemn prețios.

Comerțul exterior este aproape în întregime monopolizat de Spania. Aceasta reiese foarte clar și din următoarele date : Guineea spaniolă satisface 90 la sută din necesitățile metropolei în ce privește cafeaua (5 000 tone producția anuală), 100 la sută cacao-boabe (25.400 tone producția anuală de cacao), 40 la sută în material lemnos etc.

Nici monopolurile nord-americane nu au stat la o parte. În ultima vreme ele au început să pătrundă tot mai mult în economia acestei colonii. La Bata, capitala provinciei Rio Muni, există o puternică bază militară a Statelor Unite. După lungi tratative și tîrguieli, în anul 1959 monopolul petrolier american „Guld Oil Company" a obținut, din partea guvernului spaniol, o importantă concesie : explorarea țițeiului pe o suprafață de 130.000 de hectare în Rio Muni. Pătrunderea capitalului american este legată și de faptul că Guineea spaniolă și, în special, insula Fernando Poo este un important punct strategic în această parte a Oceanului Atlantic.

În ultima vreme, știrile sosite din această colonie relatează despre o intensificare a luptei de eliberare a poporului pentru dobîndirea unei independențe depline. Recent, după cum anunță agenția „France Presse", în orașul Ambam (în nordul Camarunului) a avut loc cel de-al doilea Congres al organizațiilor care luptă pentru eliberare națională. În comunicatul publicat la sfîrșitul lunii august se arată că toate organizațiile frontiste ale luptei de eliberare națională din această colonie se unesc într-un front unic. Într-una din rezoluții, adoptată la Congres, participanții cer amnistia generală, eliberarea deținuților politici, acordarea de drepturi și libertăți pentru populația africană din aceste teritorii și pentru organizațiile de eliberare națională a căror activitate este interzisă și reprimată cu cruzime.

Autoritățile franciste recurg însă la tot felul de manevre menite să ducă la înăbușirea luptei de eliberare națională. În acest scop, recent, guvernul de la Madrid a anunțat acordarea „autonomiei interne" Guineei spaniole. Poporul însă nu dorește această „autonomie", el cere și luptă tot mai mult pentru dobîndirea adevăratei libertăți și independențe. Pînă la urmă această dorință fierbinte a lui, datorită unor factori care nu depind de „bunăvoința" colonialiștilor, va deveni realitate.

FĂRĂ CLAXON!

(Urmare din pag. 1)

drumul... de tot. Așa erau să pățească și tinerii Ștefan Vasilescu și Dan Angheliu, de la institutul amintit.

— **De ce nu traversați pe la locurile marcate ?** îi întrebă milițianul.

— **Eram grăbiți... Am vrut să scurtăm drumul... De acuma însă n-o să mai mergem așa !** spuse Dan Angheliu, încă speriat de botul unui turism, care era gata-gata să-l „mîngîie" mai serios...

Claudia Ursulescu, o altă persoană „grăbită", în loc să-și recunoască greșeala de a trece bulevardul în diagonală — care de altfel putea s-o coste — tot ea făcu pe supărata. Ne cerea ca să... fotografiem pe fiecare pieton ce traversa bulevardul. Adică, exact ca ea !

— Tovarășe Nicolae Boariu, nu știi că e periculos să circuli cu butelia de aragaz pe bicicletă ?

Locuri marcate cu vopsea albă nu sînt însă pe toate străzile. Treptat, marcajul se va extinde și mai mult. Pînă atunci, la punctele de traversare a străzilor mai circulate, se cere „atenția mărită" a pietonilor, pentru a observa dacă nu vine vreun vehicul dintr-o parte sau alta. Daniel Iacob, din str. Ciuslea 59, n-a procedat astfel. Neatent în timpul traversării bulevardului „1 Mai", el a fost lovit de un autobuz.

A depăși...

...este un verb bine cunoscut în domeniul circulației. Dacă stai de vorbă cu unii conducători auto, ei îți prezintă drept „cheie" a problemei interzicerii claxonatului, depășirea. Întrebarea pe care și-o pun, e următoarea : cum vor putea ei să depășească un alt vehicul — bineînțeles în condițiile legale — dacă nu vor mai utiliza claxonul ?

La consfătuirile și conferințele ținute de organele de miliție, s-a arătat clar că dacă șoferii vor conduce cu atenție, dacă vor circula numai pe partea dreaptă, la o distanță de cel mult un metru de trotuar, atunci vor putea fi depășiți de alte vehicule ce merg în același sens. La rîndul lor vor putea depăși alte vehicule. Și mulți șoferi procedează astfel încă de pe acum. Unii însă... Dar, să exemplificăm.

Întors de la Olănești, șoferul Ion Bălcău, de pe turismul cu nr. 3576 B. — după ce că avea un pasager în plus în mașină — circula alandala pe bd. 1 Mai, la circa... 6 metri de bordura trotuarului. Pe unde să-l mai depășească atunci un alt vehicul? Tot la fel turismul nr. 1405 B. — deși avea clare în față marcajele de pe bd. 6 Martie — prefera să meargă pe mijlocul bulevardului, sau chiar dincolo de linia despărțitoare...

Cu bicicleta și motocicleta...

...e o plăcere să te plimbi la șosea, sau pe alte căi de acces ; numai să ai grijă de respectarea regulilor de circulație.

Sub 14 ani, e cam periculos să circuli pe bicicletă printre mașini, tramvaie etc., mai ales în București. Nicolae Zaharia însă, de numai 9 ani, a luat bicicleta lui taică-său și a pornit-o în goană pe strada Clucerului, scăpînd ca prin urechile acului de accident. Ce părere are de acest lucru tatăl său, lucrător la o unitate a cooperativei „Igiena"? Cum de-i permite să circule pe bicicleta sa, cînd copilul nici măcar nu ajunge bine în șea ?

Un alt fapt. Cetățeanul Nicolae Boariu, de pe Șos. Nordului 7—9, a fost surprins circulînd pe șosea cu butelia de aragaz plină, legată de șeaua bicicletei. Acesta — și alții ca el — trebuie să știe că e cam periculos să circuli în asemenea condiții.

Marcaje în zig-zag

Ați auzit de asemenea marcaje ? Ele sînt cele mai periculoase, generînd accidentele cele mai multe.

Un pieton beat — cum a fost, de pildă, Dumitru Horwath — nici nu mai nimerea drumul. Mergînd în zig-zag, toate i se încețoșează... E de mirare deci că pietonul citat mai sus, după ce a consumat o însemnată cantitate de alcool la un bufet de pe Cal. Călărași, a intrat cu capul într-un tramvai, accidentîndu-se ? La ce i-ar folosi acestuia claxonul, cînd l-au strigat în prealabil de pe trotuar 2—3 cetățeni, cînd un altul — pentru a-l preveni — l-a tras chiar de mîneca hainei ?

Acei conducători de autovehicule — din fericire, tot mai puțini la număr — care se urcă la volan în stare de ebrietate, prezintă un pericol și mai mare, întrucît pot accidenta mai multe persoane. Pe șoferul Const. Preda, bunăoară, care conducea un autobuz pe linia 41 (pe Șos. Olteniței), pasagerii — observîndu-l că e în stare de ebrietate — l-au silit să oprească și, cu ajutorul organelor de ordine, nu i-au mai permis să conducă vehiculul.

★

Așa dar, de la 1 octombrie, în București claxoanele vor amuți. Prilej deci de a trage învățămintele cuvenite din abaterile de la regulile de circulație înregistrate pînă acum, de a ne mări atenția fie în calitate de pietoni, fie că ne-am afla la volan sau la ghidonul motoretei. Și acest spor de atenție se cere, nu uitați, din partea TUTUROR !

Mircea SCRIPCĂ

„Laborantul șef" al uzinelor metalurgice

(Urmare din pag. 1)

ție chiar în halele din incinta institutului. Cuptoarele electrice îl topesc, muncitorii îl toarnă în lingouri și apoi îl supun unor solicitări mai mari decît cele pe care metalul le va întîlni în „viața de toate zilele". După aceea intră în faza semi-industrială, adică în stațiile pilot, aflate tot în curtea ICEM-ului.

Care e însă structura oțelului elaborat ? Pentru a pătrunde în intimitatea lui, cercetătorii au la dispoziție utilajele cele mai moderne. Microscopul electronic le dezvăluie unele taine. Altele sînt nu numai evidențiate, dar și fixate pe peliculă de un alt aparat optic care permite o mărire de circa 2.000 de ori în condițiile în care metalul este încălzit pînă la 1.600 de grade. O instalație construită în țară, cu concursul cercetătorilor de la ICEM, dă posibilitatea de a se urmări modificările structurale în oțelurile supuse tratamentelor termice — încălzire puternică și răcire bruscă. Deabia după toate aceste operații, metalul poate porni spre uzine, unde însă cercetătorii îi urmăresc din nou, mult timp, comportarea.

...Și consumul de cocs a fost redus

Se poate oare reduce consumul de cocs în furnale ? Răspunsul îl găsim chiar în uzinele metalurgice. Furnalele românești consumă acum mai puțin cu 150—245 kg. cocs la fiecare tonă de fontă. Autorii acestei realizări — care duce la o scădere a prețului de cost al fontei cu 8—10 la sută — sînt tot cercetătorii de la ICEM.

Pentru a obține acest lucru, a fost nevoie să se găsească un reductor care, ca și cocsul, să producă o temperatură înaltă și să „extragă" fierul din minereul topit în furnale. Cercetări îndelungate au dus la concluzia că reductorul acesta poate fi gazul metan. La temperaturi ridicate, metanul se descompune în gaze reductoare

O operație dificilă : filtrarea manganului

— hidrogen și oxid de carbon, — care îndeplinesc același rol ca și carbonul din cocs.

În același timp, cercetătorii lucrează intens în laboratoarele și stațiile pilot ale institutului la crearea unei fonte cenușii de furnal cu calități sporite. Pentru aceasta au studiat metodele de îmbunătățire a preparării minereului și a șarjei. Totodată s-au cercetat și o serie de măsuri pentru tratarea fontei în afara furnalelor — în căldare — cu sodă, care elimină sulful din metal, îl degazeifică. N-au fost trecute cu vederea nici operațiile de la banda de turnare, unde s-au adus iarăși o serie de perfecționări. Aplicată apoi la fabricarea pieselor pentru motorul autocamionului produs de uzina „Steagul Roșu" din Brașov, fonta a eliminat o serie de neajunsuri, provocate de bulele de gaze ce apăreau uneori în vechiul tip de metal. Rebuturile au scăzut astfel brusc.

★

ICEM nu are decît 13 ani de existență. Dar la această vîrstă încă destul de tinără, el a acumulat o experiență bogată și a furnizat întreprinderilor multe materiale și procedee noi. A stabilit rețetele unor noi aliaje, a pus la punct metodele de fabricare ale unor materiale refractare, ieftine și foarte practice din nisipurile indigene. El are numeroase realizări în domeniul metalurgiei pulberilor, cercetări importante cu privire la deformările plastice etc. Pe drept cuvînt, el își merită titlul de „laborant-șef" al uzinelor noastre metalurgice.

Dan LAZARESCU

(Urmare din pag. 1)

Pe insula Popina

Cărțile copilăriei ne impresionează adeseori ca și aventurile trăite aevea. In ceea ce mă privește, sînt convins că am străbătut cîndva mările alături de Ulisse în căutarea lînei de aur, că am luat parte la lupta lui Don Quijote cu morile de vînt, că am explorat împreună cu Robinson Crusoe insula necunoscută...

Incă și astăzi cînd pășesc pe țărmul unei insulițe nelocuite — fie ea și Popina din largul Razelmului — caut pe nisipul umed urmele lui Vineri.

Declarată rezervație naturală, insula Popina este un loc de refugiu și cuibărit pentru multe păsări rare din părțile de sud ale deltei.

Acostînd lîngă o plajă pustie, presărată cu scoici de mare, am văzut trecînd în zbor o pereche de califari roșii. Califarii sînt niște rațe de o rară frumusețe, ocrotite de lege ca un monument al naturii. Mai răspîndiți în Asia centrală, califarii ajung la răsărit pînă în Japonia. In Europa nu trec peste meridianele Romîniei și Bulgariei.

Spre deosebire de alte rațe, califarii își depun ouăle în vizuini subterane, folosind adeseori pe cele de vulpe. S-au semnalat cazuri cînd frumoasele rațe roșii trăiau în imediată vecinătate cu vulpile, fără ca acestea din urmă să le facă vreun rău. Fenomenul s-ar explica printr-un avantaj reciproc — veșnic atent, califarul joacă rolul de sentinelă, anunțînd vulpea de primejdia care se poate ivi.

Trecînd printr-un desiș de urzici uriașe, ne-am urcat pe un promontoriu stîncos, Popinețul, despărțit de insula principală printr-un teren mlăștinos. De sub picioare săreau mii de cosași. Insula Popina prezintă o adevărată curiozitate în ceea ce privește numărul mare al acestor insecte, semnalat de mult de diverși călători.

Am părăsit insula pustie, îndreptîndu-ne și noi spre sud.

„Așa e Razelmul"

Insula Popina, cu malul aurit de asfințit, se depărta, coborînd parcă în adîncul lacului. Vîntul scăzuse și barca noastră cu motor tăia cu ușurință apa lacului colorată în purpuriu, albastru și violet...

Pînă la capul Iancila erau vre-o 20 de kilometri, iar barca noastră înainta cu 12 kilometri pe oră... Insă socoteala de la plecare nu se potrivește cu cele ce se pot întîmpla pe drum. O pană de motor intervine totdeauna cînd te aștepți mai puțin — și pana a intervenit tocmai atunci cînd după orizont dispărea discul turtit al soarelui... In zadar au mai tras prietenii mei de sfoara de pornire. Motorul se oprise definitiv.

Ne-am continuat drumul cu vîsle și o velă improvizată. Greoaie, barca înainta ca o broască țestoasă.

Căutam pe cer Ursa mare și Ursa mică... La orizont a început să fulgere și curînd secera Lunii fu înghițită de un nor în formă de balaur mitologic. Dinspre mare veni o rafală de vînt, prevestitoare de furtună. Și parcă trezit din toropeala lui milenară, străvechiul Halmyris — Razelmul de astăzi — începu să ne legene cu valurile lui crescînde. Trebuia să ajungem cît mai repede la țărm. Furtunile pe Razelm sînt foarte periculoase, mai ales noaptea.

Visleam din răsputeri și ajutați de vînt, înaintam ceva mai repede.

Constelațiile arătau miezul nopții cînd dinspre apus se auzi un vuiet surd — era zgomotul valurilor ce se spărgeau de stîncile capului Iancila.

Malul abrupt și stîncos se înălța amenințător din noapte, părînd că vine spre noi. Știam că între stînci există o mică plajă de nisip, pe care se poate acosta, dar nu era de loc ușor s-o găsim în întuneric. Am navigat mai mult de o oră de-a lungul stîncilor întunecate, bătute de valuri. Și eram cît pe aci să nu observăm plaja salvatoare. Numai ochii ageri ai lui moș Onofrei au putut s-o descopere.

— Așa e Razelmul, spuse bunul nostru ghid. O dată am rămas cu lotca o săptămînă întreagă pe o plajă ca asta... pînă s-a potolit furtuna.

Fata Morgana

Primăvara vremea e capricioasă. Spre dimineață vîntul s-a potolit, iar lacul și-a recăpătat aspectul obișnuit.

Impresiile nopții se estompau ca amintirea unui vis.

Cînd ocoleam ultimul colț de stîncă al capului Iancila, luciul lacului s-a contopit cu cerul. Linia orizontului dispăruse, iar acolo unde se împreunau zările se iviră trei corăbii albe. Lucru ciudat, pe măsură ce înaintam cu barca, corăbiile se făceau tot mai înguste, mai zvelte.

Apropiindu-ne mai mult, am văzut trei lebede — imaginea lor răsfrîntă de aerul încălzit și saturat de vapori a fost aceea care a dat naștere la miraj. Cîteva insulițe verzi ne-au făcut să bănuim că prin apropiere trebuie să fie și cuiburi de lebede. Intr-adevăr, după ce am stat cîtva timp la pîndă, moș Onofrei a indicat insulița spre care trebuia să ne îndreptăm. Cuibul se găsea în stuf, lîngă un ochi mic de apă. Era cît o roată de car și putea ține ușor greutatea unui om. In cuib erau șapte ouă mari — ponta era completă, și, după toate indiciile, nu mai rămîneau prea multe zile pînă la ieșirea puilor.

N-am zăbovit lîngă cuib decît cîteva minute — perechea de lebede se ținea la o mică distanță pe lac, așteptînd parcă să ne vadă plecați cît mai repede.

De obicei pe cuib stă femela; masculul se ține prin apropiere, stînd de pază. Păsări mîndre și curajoase, lebedele știu să se apere de mulți dușmani.

Cetatea vulturilor

Doi vulturi codalbi se roteau în albastrul cerului. S-au ridicat din pădurea Babadag și acum zburau deasupra ruinelor cetății Heraclia.

Vulturul codalb, mîndra pasăre a Deltei

Ne-am întrerupt călătoria spre sud pentru a filma cîteva cadre cu această cetate.

Originea cetății Heraclia se pierde în negura veacurilor. Ridicată pe o stîncă care domină lacurile Razelm și Babadag, cetatea oferă călătorului o priveliște romantică și pitorească... Am denumit-o „cetatea vulturilor" pentru desele zboruri ale puternicilor răpitori peste meleagurile ei.

De lîngă ruinele cetății Heraclia poți cuprinde cu privirea tot Razelmul, iar cînd aerul este limpede se vede și marea despărțită de lac printr-o fîșie de nisip.

Filmam cetatea cu vulturii, dar privirea ne aluneca mereu spre întinderile albastre peste care zburau cîrduri de păsări mari, albe... Erau lebedele.

Clubul burlacilor

Burlacii se tem de singurătate. Pare paradoxal, și totuși așa este, cel puțin în lumea păsărilor.

Lebedele tinere, precum și cele ce din diferite motive n-au reușit să-și găsească perechea potrivită pentru a înjgheba un cuib, se adună în locuri retrase, bogate în hrană, petrecîndu-și timpul împreună.

Dar adevărate „cluburi de burlaci" le formează rățoii cu ciuf. Spre deosebire de alte specii, la care rățoii rămîn alături de rățuștele lor și în perioada clocitului, rățoii cu ciuf se limitează la o scurtă aventură amoroasă, apoi lasă clocitul în seama femelei, preferînd o viață lipsită de griji. Insă nici singurătatea nu le place. Și atunci se adună cu miile pe cîte o limbă de nisip izolată.

Tabăra noastră se află pe fîșia de uscat care desparte lacurile Golovița și Zmeica. Ne-am ridicat corturile la cîteva sute de metri de popasul lebedelor. Tot aici, aproape de noi, erau adunați rățoii cu ciuf — cîteva sute de bărbătuși cu moț colorat pe cap. Vîntul bătea din partea noastră și lebedele decolau de pe lac trecînd la o mică înălțime deasupra taberei. Le-am fi putut filma în voie. Dar înrăiții burlaci — rățoii — dădeau alarma de fiecare dată cînd ne pregăteam aparatele. Drept răzbunare i-am filmat pînă la urmă și pe ei.

Laguna purpurie

Ca s-o cucerească pe Leda, Jupiter s-a transformat în lebădă.

Fermecătorul mit era desigur cunoscut și vechilor locuitori ai cetății Histria. Străzile Histriei, al căror pavaj se vede și astăzi, coborau spre lagună și printre coloanele de marmură ale templului Afroditei se vedeau zburînd peste întinsul apelor lebedele.

Treceau secole după secole. Orașul negustorilor greci căzuse sub stăpînirea romană. Treptat-treptat laguna deschisă spre mare se transforma într-un lac închis, cu ape tot mai mici.

Răsărit de soare pe lac

LA „MOARA CU NOROC"

(Urmare din pag. 1)

unde trebuia „să faci popas, să adapi calul ori vita din jug, fiindcă drumul a fost cam greu". După cum tot adevărat este și faptul că în această vale se află „Moara cu noroc" care, pe nesimțite, „a încetat a mai măcina și s-a prefăcut în cîrciumă și loc de adăpost pentru tot drumețul obosit".

Slavici dăduse denumirea de Fundureni satului în hotarul căruia se afla „Moara" și care se cheamă Mocîrla. Satul este așezat pe apa Teuzului, nu departe de Cotul Morii, loc în care, pe fundul albiei, sub cristalul rîului, se mai găsesc resturi de pietre și cărămidă ce atestă existența, în vechime, a hanului de al cărui nume este legată drama lui Ghiță, a frumoasei lui soții Ana și a lui Lică Sămădău. (Fotografia din pag. 1).

Luînd în arendă cîrciuma de la Cotul Morii, vad bun la încrucișarea drumurilor Ineului, Salontei și Chișineului-Criș și Oradiei, Ghiță, cojocar cinstit pînă atunci, și-a încercat „norocul", și a dorit să se îmbogățească. Dar într-o societate strîmbă, împărțită în bogați și săraci, în care învinge cel mai tare, Ghiță a fost prea slab. Produs al unei orînduiri crude, la fel ca și tovarășul său de afaceri, Lică Sămădău, Ghiță a ajuns la fund și s-a pierdut o dată cu soția sa și cu socotitorul turmelor de porci, proprietate a grofilor Șoimoș, Vermoș și a episcopilor romano-catolici din Oradea. „Moara" nu le-a adus nici un „noroc".

Astăzi, drumul de la Ineu către Oradea nu mai trece pe la Cotul Morii. Totuși, străbătînd această cale poți ajunge la Mocîrla. Pădurea care se întindea cîndva prin aceste părți și în care turmele de porci găseau hrană din belșug, s-a rărit de mult. Urme din perdeaua ei deasă se mai găsesc în părțile Beliului și în locul numit „la Baltă", care adăpostește o rezervație de cerbi.

Și dacă cumva poposești la Cotul Morii n-o să-ți iasă în întîmpinare nana Ana, crîșmărița, ca să te îmbie cu pui fript stropit cu vin. N-o să-l întîlnești călare pe calul său alb, nici pe Lică Sămădău. Îți vor ieși în cale, neapărat, grupuri de oameni veseli, băieți și fete, porniți la lucru pe pămînturile gospodăriei agricole colective „Viață nouă". Întrebați numai pe aceștia, urmași de argați porcari, ceva despre „Moara cu noroc" și-o să cunoașteți un răspuns care te obligă să meditezi la profundele schimbări din viața lor.

— Ce moară, tovarășe ? Ea s-a dus de mult pe apa Teuzului. Strîmb morarul, rău norocul...

— Ei, dar astăzi cum vă lăudați ?

— Astăzi ? Bucuria a pătruns în casa noastră. Din slugi batjocorite de boieri am devenit stăpîni. Altă moară macină astăzi pentru noi și altul este „norocul" oamenilor de seama noastră.

Altă moară, alt noroc ! Cuvinte simple care ascund în laconismul lor prefaceri de proporții istorice, schimbări esențiale în viața omului de la țară, în ceea ce considera el, pînă la o vreme, drept ideal și țel pe care trebuia să-l atingă.

Viață nouă la Cotul Morii

Că Lică Sămădău a fost un personaj negativ așa cum de altfel l-a descris și Slavici în „Moara cu noroc" este un fapt de necontestat și noi nu ne propunem deloc să-l reabilităm. Nu-l reabilitează nici măcar nepoții lui care trăiesc în satul Mocîrla : Pavel Panda, un țăran, în vîrstă de 70 de ani, fratele lui, Petru Panda, în vîrstă de 51 de ani, gestionar al cooperativei din sat, vărul lor Dezideriu Panda, om la 66 de ani. Cel mult, ei confirmă autenticitatea nuvelei lui Slavici, completînd personalitatea „Moșului" lor cu alte amănunte biografice :

— Pe moșul nostru, bunicul adică, îl chema Vasile Panda. I se zicea Lică pentru că așa se scurtează pe la noi numele acelora pe care-i cheamă Vasilică. Iar Sămădău vine din ungurește și înseamnă socotitor, om care ține socoteala turmelor de porci. El a fost căsătorit cu Anisia Purice cu care a avut doi băieți și două fete. Mama noastră, Persida — spunea Petru Panda — a murit anul acesta în vîrstă de 81 de ani.

Acești oameni își amintesc de personajul lui Slavici și cunosc — de la mama lor — multe amănunte despre isprăvile lui. Unii păstrează chiar ceva lucruri rămase de la Lică : o măsuță de stejar, cătărămi de metal, rozete de pinteni.

— Lică — spunea unul din frații Panda, avea un cîntec al lui :

„Între Gurba și Ineu
Tragă dracu un spine rău.
Să nu treacă neamul meu
Să vadă ce-am făcut eu".

Cîntecul acesta spune mai mult ca orice altă dovadă că el singur s-a lepădat de urmașii săi. Lică a trăit într-o lume strîmbă și hoață și s-a purtat și el pe măsura acelor vremuri, cu toate că el avea ce avea mai mult cu cei bogați. Poate că dacă apuca alte zile, să zicem cum sînt cele de astăzi, atunci și el ar fi fost alt om.

Numele comunei — Mocîrla — este semnificativ pentru locurile pe care ea este așezată. Și totuși, 300 de familii, cîte locuiesc în acest sat, l-au schimbat din temelii în anii care au trecut de la eliberare. Casele vechi de două sute de ani au început să fie înlocuite cu altele noi.

Drumurile și trotuarele satului au fost modernizate. Comuna este legată astăzi de șoseaua Ineu—Oradea printr-un drum pietruit. În sat s-au construit trotuare din ciment. În centrul așezării s-a ridicat, la fel, o școală nouă cu patru săli de clasă.

Satul de baștină al lui Lică Sămădău se afla, în trecut, cu adevărat în întunecime și mizerie. Bolile, ignoranța, analfabetismul aveau aici un teren propice de dezvoltare. Dar astăzi ? Monografia satului consemnează că toți copiii de vîrstă școlară au fost școlarizați, iar peste zece la sută din ei au urmat sau urmează școli medii. Satul se mîndrește cu faptul că de aici s-au ridicat în anii regimului democrat-popular oameni care le fac cinste prin munca pe care o prestează în diferite colțuri de țară : un profesor doctor la București, alt medic la Baia Mare, un inginer la „Oțelul Roșu" și alți trei, tot ingineri, la Timișoara. Iar pentru cei din comună, gospodăria agricolă colectivă „Viață nouă" le-a adus bucuria unor zile tot mai bune.

Alte vremuri, alt „noroc". Dacă ar mai trăi Slavici, scriitorul care s-a inspirat dintr-o realitate crudă, caracteristică acelor timpuri, ar scrie, probabil, o altă „Novelă din popor", aceea a „vieții noi" de la Cotul Morii.

Vasile INOAN

Nepoții lui Lică Sămădău. De la stînga la dreapta : Dezideriu Panda, Petru Panda, iar în marginea din dreapta, Pavel Panda. La mijloc, nora lui Pavel Panda cu fiul său, Lică.

AURUL LIC

(Urmare din pag. 1)

Este de mirare cum empirismul din cursul a trei milenii de existență a celor mai vechi podgorii, a putut stabili norme atît de precise în armonizarea sortimentului compus din numeroase soiuri și proporționarea lor de așa natură încît să se asigure începerea culesului la aceeași dată calendaristică impusă de legea tradiției !

Această obligație supremă decurge dintr-un fapt de neînlăturat : culesul viilor a constituit totdeauna la triburile tracice ca și la populațiile din Asia Mică un prilej de sărbătoare, de la care nu puteau lipsi nici căpeteniile și nici oamenii de rînd care lucrau în podgorie. Toată lumea era îndreptățită să petrecă pe seama proprietarilor la care au muncit sau la viile proprii spre a se bucura de rodul îmbelșugat.

Obiceiul acesta fusese împrumutat triburilor tracice o dată cu divinitatea protectoare a viilor, cu mult înainte de creștinism și chiar înainte de colonizările grecești și scitice din sec. VII î.e.n.

În cărțile din secolul al 8-lea se spune că erau considerați „ani răi acei în care culesul viilor se făcea pe tăcute și ani fericiți cînd stăpînii făceau din cules petreceri cu carne grasă și vin limpede".

Rămășițele unui astfel de obicei s-au păstrat și la noi.

Petrecerile de cules sînt păstrate de asemenea în amintirea celor mai vîrstnici dintre noi, care au apucat să vadă pînă la 1898, la poarta fiecărei crame mai mari din Dealul Mare, așezat pe scaun, un clubăr de vin și o ulcică de lut, pentru ca trecătorii doritori să se poată singuri servi. Se mînca pastramă friptă pe jăratec sau carne de viței la frigare, iar vinul vechi era servit în ulcele de lut.

★

Vom avea de observat că, de la invazia filoxerei situația s-a schimbat fundamental.

Vechile soiuri de vițe, rămase din bătrîni, s-au risipit. S-a pierdut experiența milenară a compunerii sortimentelor din cauza necesității de a se altoi vițele europene pe port-altoi americani și a se stropi cu diferite soluții de mai multe ori pe an întreaga suprafață — mai ales pe partea inferioară, cum este cazul la mană. Cultura viei nu mai putea fi practicată în mod empiric ci potrivit unor instrucțiuni complicate, greu de asimilat de oameni neștiutori de carte.

Întrucît dezastrul provocat de filoxeră și de mană s-a desfășurat în mod accelerat la noi, neavînd formați specialiști pentru prevenire și combatere, nici pentru pregătirea materialului săditor, refacerea viilor s-a executat în mod dezordonat, cu material străin, venit din toate părțile lumii, amestecat cu cel local, fără a se ține seama de epoca de coacere care variază de la un soi la altul. Din acest motiv vinurile obținute nu puteau oferi omogenitatea cerută de negoțul internațional.

În cadrul socializării proprietăților viticole și prin crearea gospodăriilor de stat și colective, stațiunile experimentale și oamenii de știință au putut fi angrenați în organizarea și condiționarea producției viticole.

S-au raionat soiurile de viță potrivit diferitelor zone de producție. S-au întocmit sortimente anumite pentru struguri de masă și tipuri de vin diferite : s-au stabilit scheme pentru fiecare din vinurile corespunzătoare ; s-a făcut instructaj cu inginerii, tehnicienii și chiar cu lucrătorii angajați în producție și timp de 8 ani (de la 1956) vinurile noastre caracteristice au fost introduse spre verificare direct la concursurile internaționale.

S-a dovedit că potențialul nostru științific și tehnic nu este mai prejos decît al altor țări cu tradiție. Vinurile românești s-au clasat de cele mai multe ori în fruntea celor care de veacuri și chiar de secole s-au bucurat de celebritate.

În ultimii ani, prin grija partidului și guvernului au fost investite sume însemnate pentru realizarea unor plantații masive și ordonate, capabile să ofere vinuri omogene în partizi mari.

În urmă s-a purces la dotarea podgo-

...a mea, cartea

...DEBUT

...ștință ...ncer- ...asi- ...otive ...voas- ...de- ...nu- ...erso- ...or a- ...des- ...un ...is- ...din- ...de ...și ...are ...de ...în- ...ol- ...nii ...lă- ...nei ...si- ...ă, ...pe ...și ...a- ...m- ...o- ...și ...re ...at ...ce ...să ...în ...ji- ...in ...a- ...sc ...o- ...nd ...să ...n- ...și ...u- ...e- ...ci, ...a- ...n- ...ă, ...a- ...re ...u ...o ...s- ...k, ...a- ...e- ...u- ...o- ...ța ...ri, ...t" ...ori ...av ...iar ...în- ...o ...și ...lor ...pe ...altă ...în ...so- ...le ...ne- ...și ...un ...de ...zu- ...de ...ni- ...al ...se ...lu- ...is- ...pa- ...pi- ...te- ...ște ...cei ...ăi, ...o- ...pă ...să ...le ...an ...ui ...o-

vestitori, narațiunea se deplasează pe planul confruntărilor de idei, scoțind în evidență raporturile fascistului Raul cu o prietenă a Maurei, prilej pentru scriitor să denunțe conceptiile și comportarea acestuia. Următorul „tablou" ne duce în redacția unui ziar burghez, făcîndu-ne cunoștință cu Petrașcu — tip de frondeur intelectual, care se răzvrătește „în numele său personal", căzînd din vina propriului său individualism.

Este, trebuie să recunoaștem, un adevărat tur de forță pe care Traian Filip l-a făcut în cartea sa de debut, „Amar", reconstituind cu destulă autenticitate multe împrejurări și mulți oameni pe care n-a avut cum să-i cunoască decît prin lecturi sau prin mijlocitori.

Există însă o diferență sensibilă între capitolele de la început în care povestește însuși Dick — autorul împărtășindu-și, destul de parcimonios de altfel, propria experiență de viață și monologurile altor povestitori. Discuțiile „filozofice" din saloanele magistratului din Mălureni, purtate la nivel de licean în cursul superior, reconstituirea luptelor de pe front și a unor acțiuni din ilegalitate, creează impresia lucrului „déjà lu", citit de-acuma, cum ar zice francezul, mai ales în scenele cu Raul, care amintesc pe undeva „Străinul" lui Titus Popovici.

De aceea, această carte interesantă în multe părți ale sale, creează autorului obligația revenirii cu un alt roman, clădit poate de astă-dată pe un teren mai puțin investigat, în măsură să pună la încercare într-un chip și mai grăitor însușirile autentice ale lui Traian Filip.

Boris BUZILA

CUM I-AM CUNOSCUT:

Intîlniri cu Alex. Sahia

S-au împlinit, acum citeva zile, douăzeci și șase de ani de la moartea lui Alexandru Sahia, aproape tot atîți cîți se împliniseră atunci de la nașterea sa. E ne mai pomenit cum trece timpul, într-o nebună fugă tăcută, cum se pot îngrămădi anii — iată mai bine de un sfert de secol — peste o clipă care, atîtora dintre noi, ni se pare a fi de ieri l... Așa cum de ieri mi se pare a fi și clipa, cu alți vreo cinci ani mai veche, cînd l-am cunoscut, ca să zic așa, cînd adică: am strîns pentru prima oară mîna frumoasă, gingașă, aproape feminină, dar rapidă și promptă în gest, fermă și bărbătească la strîngere, vibrantă și nervoasă în fiecare oscior și falangă; am auzit pentru prima oară numele lui, care începuse să se bucure de o mare autoritate și notorietate în cercurile intelectuale tinerești, rostit, pentru prezentare, de către el însuși; și ne-am bucurat pentru prima oară, de zîmbetul lui blînd, generos, încrezător, dăruit, zîmbetul care-l distingea, între toți, ca un „semn particular" de mare raritate și care declara, mai mult decît o confesiune și un program, nestăvilitul lui elan spre oameni, dragostea de viață, setea de ideal...

Era exact ca astăzi, septembrie, dulcele miez de septembrie bucureștean, care ține încă de vară, de o vară ușor bolnavă, vag somnoroasă, puțin palidă, o vară care „coace", pare, o gripă. Și era acel septembrie care ține cu totul de toamnă prin trepidația unică a începutului de activitate, după vacanță, trepidație în care, pe atunci, se amestecau o serie de triști, de farse, de oboseli, de minciuni, de decepții, de amărăciuni, o mie, mai ales, de mizerii și spaime, pe care le aducea viziunea anticipată a iernii, viziunea iernii unui milion de nevoiași bucureșteni, în luptă cu aceiași și mereu aceiași neînvinși dușmani, aprovizionarea, lemne, îmbrăcăminte, taxe și cărți școlare. Mă rog, și asta contribuia la trepidația toamnei, o trepidație stridentă și tulbure, ca tot ceea ce era pe atunci. Noi o resimțeam mai puțin, și pe o latură, în definitiv, mai plăcută, căci eram încă elevi de liceu, cu toamna prin librării, pe lîngă dughenele anticarilor, în căutarea nonșalantă a cărților de școală, și pe bulevarde, pe Calea Victoriei, în Cișmigiu, la ultimele plimbări vesele, în haine „civile". Iar faptul că ajunsesem prin penultima sau ultima clasă nu aducea cu el decît beția adolescentă a „viitorului".

Nu degeaba amintesc toate acestea într-o scurtă evocare a lui Sahia, ci în cea mai strînsă, în cea mai directă legătură cu el. În acel neuitat amurg de septembrie, am pătruns foarte sfioși (nu eram singur, eram vreo trei-patru) în redacția de pe Sărindar, unde sălășluia, pentru noi, prestigiul lui Sahia, dar unde în realitate, muncea Sahia, ca iobag al celor mai prăpădite pirloage ale presei burgheze „de mare informație", sau „de mare tiraj". Apoi am pătruns în „biroul" lui Sahia, a cărui comică monstruozitate arhitectonică, curentă și specifică în redacțiile de pe vremuri, n-am s-o descriu aci. Am să spun numai atît, că „biroul" corespundea funcției, adică reprezenta mahalaua depărtată și noroioasă, periferia cea mai degradată a ansamblului abracadabrant al clădirii redacționale. A urmat ceea ce am spus mai sus: prezentarea, strîngerea mîinilor, zîmbetul. Și apoi, imediat, au început surprizele, răsturnările, a început spulberarea și prăbușirea a tot ceea ce se înrădăcinase, pînă atunci, în haosul minții noastre. Pe Sahia l-am găsit preocupat de... aprovizionare, îmbrăcăminte, leafă, slujbă, curbă de sacrificiu, taxă școlară, prețul piinii, prețul cartofilor, cît costă tramvaiul, ce e cu timbrul asigurărilor sociale, cum se uzează și se abuzează de sistemul amenzilor la Atelierele C.F.R., de ce prevestește guvernul o nouă lege a chiriilor, paralel cu o sporire a anumitor impozite, ba chiar și de costul înmormîntărilor săracilor, cu dricul primăriei.

A stat cu noi, nu vreau să exagerez, cel puțin două ceasuri, două ceasuri vorbind de prețul cartofilor și legea chiriilor, și am fost convinși că are timp de pierdut. Nu mi-a trebuit, pe urmă, mult timp, pentru a afla că avea grozav de multe de făcut și că această conversație cu niște liceeni necunoscuți, avea să prelungească ziua lui de lucru pînă pe la trei dinspre ziuă, scurtind, cu două, un somn care rareori depășea cinci, șase ceasuri. Dar era hărăzit cu acest dar extraordinar: fiind foarte ocupat, muncind de două ori și chiar de trei ori mai mult decît se muncea pe atunci în presă și, în general, în indeletnicirile intelectuale (și aceasta a contribuit foarte mult la prăbușirea lui timpurie), Sahia își găsea oricînd timp pentru o îndelungată conversație cu o văduvă nenorocită, cu un șomer, cu un tînăr intelectual, cu un tînăr muncitor, cu un student, cu un soldat, cu un om și cu oameni, în sfîrșit, dacă presimțea, sau măcar nădăiduia că vorba lui poate pune un bob de limpezire, de hotărîre, de speranță, într-un suflet dezorientat, într-o existență aflată la răscruce.

La o răscruce ne aflam și noi. O răscruce la care trebuia să ajungă toți tinerii de atunci, pe calea formației intelectuale în condițiile societății burgheze, în atmosfera și conținutul culturii burgheze. O răscruce pe care Sahia o cunoștea, căci fusese și a vieții lui. Răscrucea la care tot ceea ce constituia valoare de intelectualitate și cultură — de idei și artă — tindea să se despartă de viață, s-o privească de sus, s-o disprețuiască și pînă la urmă s-o ignoreze cu desăvîrșire. Ne pîndea și pe noi acest pericol, și poate că intoxicata culturii fără viață și împotriva vieții aparea destul de avansată. Tocmai de aceea, ca o administrare rapidă de antidot puternic, Sahia ne-a administrat acea masivă doză de lucruri prozaice, piine și cartofi, impozite, prețul tramvaiului și dricul primăriei —, lucruri care erau însă ale celei mai vaste, mai calde și mai reale vieți — viața oamenilor, mulți, adevărați și buni.

Am avut apoi fericirea să pot descoperi și înțelege lîngă Sahia, cîtă chintesență de idei, cîtă sublimă sursă de poezie se ascundea în toate dramele existenței, în toate frumusețile luptei pentru un viitor mai bun. Timp de cinci ani i-am stat foarte aproape și n-am încetat să-l cunosc și să cunosc minunatul drum, drumul pe care-l conducea Partidul și contactul neîncetat cu oamenii și cu viața.

L-am cunoscut deci pe Sahia, orideiteori l-am văzut muncind și luptînd, și l-am văzut în fiecare zi, timp de cinci ani, și de fiecare dată, și în fiecare zi am făcut cu el o nouă cunoștință. L-am cunoscut în redacția unde i se dăduse rubrica „faptului divers", pe care el a știut s-o transforme într-o pagină de viață a cărei fierbințeală nu s-a stins nici azi. L-am cunoscut la „Facla", la „Veac Nou", la „Bluze albastre". L-am cunoscut, altfel, cînd a scris „U.R.S.S. azi", și l-am cunoscut din nou, de fiecare dată din nou, cînd își scria faimoasele sale nuvele, singurele în care viața i-a îngăduit să arate cît de mare putea fi talentul său, cît de durabilă și de vastă era opera literară pe care ar fi putut-o crea. Și l-am cunoscut și nu l-am cunoscut niciodată pe de-a-ntregul și am impresia că și azi fac cunoștință cu el, cu o latură necunoscută a lui, la o înălțime necercetată a personalității sale, ori de cîte ori mă gîndesc cît de frumoasă poate fi tinerețea, cît de minunate pot fi creațiile, exemplele sale, cînd se coroșacră cu tot ceea ce are mai bun măreței cauze a oamenilor și a vieții.

Radu POPESCU

CE ȘTIM DESPRE APĂ?

Apa... În enciclopedii i se consacră pagini întregi și... totuși nu s-a spus nici pe departe totul despre acest lichid transparent și incolor. În ultimii ani, oamenii de știință au descoperit noi proprietăți neobișnuite ale apei.

Iată ce spune despre H_2O savantul biofizician A.K. Guman (Leningrad).

Apa provenită din topirea zăpezilor dispune de nenumărate proprietăți admirabile. Unii biofizicieni sînt de părere că acțiunea puternică asupra organismului pe care o exercită apa provenită din topirea zăpezii se explică prin conținutul ei în apă grea. În concentrație mare, apa grea este, precum se știe, o puternică otravă. În cantități mici însă, ea stimulează creșterea organismului.

Exploratorii polari au observat de mult că pe muchiile ghețarilor ce se topesc, se dezvoltă cu repeziciune microorganisme, diferite alge. Bazat pe aceste observații am efectuat chiar eu experiențe cu șoareci și pui de găină. Rezultatele experiențelor efectuate în 1958 au întrecut așteptările.

Puii grupului de experiență care au primit apă provenită din topirea zăpezii, cîntăreau la sfîrșitul celei de a șaptea săptămîni cu 40 la sută mai mult decît puii grupului de control.

Interesante erau și observațiile făcute asupra comportării puilor. Atunci cînd le dădeam apă obișnuită, puii beau liniștit, pe rînd. Era deajuns ca să le turnăm apă provenită din topire și micile ghemulețe cu cioc gălbui se înghesuiau lacome lîngă farfurioare, se încăierau.

Despre ce este oare vorba în cazul de față? De instinct.

Urmăriți plantele, de pildă. În pofida lipsei de căldură, perioada de cea mai intensă creștere a lor este primăvara. Dincolo de cercul polar există flori care cresc numai în luna iulie, atunci cînd se topesc zăpada și gheața. În august e mai multă căldură, mai multă soare, însă dezvoltarea lor încetează.

Sau priviți lăstarii ramurilor tinere, care apar primăvara. Dați-vă osteneala și duceți-vă primăvara în pădure. Măsurați unghiul de ramificație a tinerelor lăstare. Între trunchi și lăstar este întotdeauna același unghi de înclinare — 60 de grade. Știți de ce? Amintiți-vă ce este de fapt gheața. Este apă cristalizată în rețeaua căreia atomii de hidrogen și de oxigen sînt așezați într-o anumită ordine pentru care unghiul de 60 de grade este caracteristic. De altfel, știți de ce desenele pe care le zugrăvește pe geam gerul seamănă atît cu niște flori? Pentru că „lăstarii" care se ramifică de la trunchiul de gheață au aceeași înclinare de 60 de grade.

Apa își restructurează foarte greu structura. Topită, ea păstrează încă mult timp structura gheții. Aparent această apă este un lichid, însă în ce privește legăturile moleculare — este încă gheață. În aceasta constă tocmai secretul proprietăților miraculoase ale apei provenită din topire. Biofizicienii afirmă de mult că în organismul viu structura apei este originală. Ea amintește în multe privințe structura rețelei cristaline a gheții. La temperatura de zero grade, apa este cea mai indicată pentru înfrînarea proceselor biochimice. Ajungînd în organism, apa provenită din topire se combină mult mai ușor decît apa obișnuită, cu diferite substanțe. Organismul nu este obligat să piardă energie suplimentară pentru reconstruirea structurii sale.

Deosebit de utilă se dovedește apa la o vîrstă înaintată. Precum se știe la bătrînețe are loc o slăbire a organismului. Apa provenită din topire ajută organismului să lupte împotriva acestor fenomene. Așadar, apa provenită din topire stimulează creșterea, ajută organismul să suporte infecțiile și dacă vreți, contribuie la întinerire.

În treacăt fie zis, nu trebuie să interzicem copiilor să sugă țurțuri de gheață (firește nu acolo unde gheața este fără îndoială murdară). Se vede că și copiii, asemenea puilor, găsesc apa provenită din topire pe gustul lor.

Întrebați, de pildă, pe un alpinist: care apă potolește mai bine setea, înviorează: apa ghețarilor topiți, aceea care face să te doară dinții. Pare-se că și înghețata este foarte sănătoasă, la fel și fructele congelate.

În ultimul timp în ziare au apărut știri despre practica crescătorilor de animale care adapă vitele, păsările, cu apă provenită din topire și obțin rezultate frumoase, un tineret frumos, bine dezvoltat. Pare că lucrurile sînt firești. Crescătorii experimentați de reni își mînă cornutele la adăpat tocmai acolo unde se găsește mai multă apă provenită din topire.

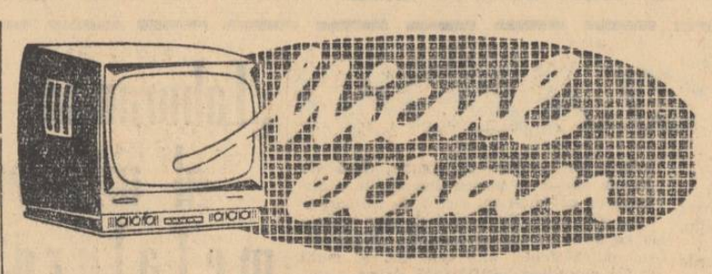

Săptămîna la televiziune

22 SEPTEMBRIE

8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9,00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● De la Cluj la Polul Sud — scenetă de György Méhes ● Telejurnalul pionierilor. ● Poșta copiilor. **10,30 REȚETA GOSPODINEI. 11,00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19,00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii. La această emisiune au fost invitați printre alții: Gr. Vasiliu Birlic, artist al poporului, Ioana Radu, Angela Moldovan, Silvia Chicoș, Silly Popescu, Irinel Liciu, Ion Dacian, Gabriel Popescu, Nicolae Băluță, Damian Luca, artiști emeriți, Gabriela Kereny (R.P.U.), Ion Piso, Nae Roman, Dem Rădulescu, George Bunea, Maria Mitrache, Ovidiu Tarna, frații Mentzel, Edgar Pallacios (Ecuador) și alții. Conducerea muzicală: Jean Ionescu. **20,00 Jurnalul televiziunii. 20,15** Partea a II-a a emisiunii de varietăți **21,30 COMICI VESTIȚI AI ECRANULUI.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

23 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru micii fotografi: **Zimbiți, vă rog!** (IV). **19,35** Filmul **ORDINUL ANA. 21,00** Recital vocal-instrumental... cu Vera Rudeanu, Valeria Savu, Octav Enigărescu, Margareta Török, Emil Biclea, Alexandru Nicolae, artist emerit. **21,40 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

24 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru cei mici: **Un concurs neobișnuit. 19,30 Expoziția tinerilor artiști plastici. 19,50** Emisiune de știință: **Ca marea într-o picătură de apă.** Privită la microscop, o picătură de apă ne oferă un interesant caleidoscop de ființe mono și pluricelulare, a căror dezvoltare explică începuturile vieții pe pămînt. **20,05 ȘAH. 20,20 TEATRUL, ARTĂ REALISTĂ (VII). Exemplificări din: ROMEO ȘI JULIETA.** Interpretează: Adela Mărculescu, Alexandru Repan, Marietta Rareș, Virgil Popovici. **„HENRIC al IV-LEA".** Interpretează: N. Gărdescu, artist emerit, Ion Marinescu, Gh. Cozorici, Jean Reder. **MACBETH.** Interpretează: Septimiu Sever, artist emerit, Olga Tudorache, Jean Lorin Florescu. **FURTUNA.** Interpretează: Toma Dimitriu, artist emerit, George Sion, Eva Pătrășcanu, Mircea Albulescu, Matei Alexandru, Ion Puncea, Ștefan Bănică, Florin Piersic, Irina Demian, George Manu, Al. Hasnaș. Decorul: Lucu Andreescu. Regia: Lidia Ionescu. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

26 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii: **PITICUL NĂZDRĂVAN. 19,40 UNIVERSAL 650.** Reportaj filmat la Uzinele „Tractorul"-Brașov. **20,00 Liviu Rebreanu și genul scurt de Marin Bucur și Eva Dragomir. 20,40 Triumf pe gheață.** Aspecte de la campionatul mondial de patinaj viteză, la care au participat cei mai buni patinatori din lume. **21,00 Cîntece și dansuri populare românești.** Interpretează ansamblul artistic al Ministerului Forțelor Armate. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

27 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 În vizită la Muzeul literaturii române (I). **De la scrisoarea lui Neacșu la versurile poeților Văcărești. 19,35 DIN VIAȚA ANIMALELOR. 20,00 SĂPTĂMÎNA. 21,00 Selecțiuni din operete. Își dau concursul:** Lili Dușescu, Vali Niculescu, Adriana Codreanu, Ludovic Spiess, Mircea Nemeș, Gheorghe Hazgan, Gabriel Gheorghiu. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

28 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Prietenii lui Așchiuță. Știați că lelii, pisicuțele, tigrii, cățeii, maimuțele sînt prietenii lui Așchiuță? Ca să vă convingeți de aceasta, vă dăm întîlnire cu ei pe micul ecran. **19,45 ÎN FAȚA HARȚII. 20,00 Filmul LUPENI 29.** Filmul, care a repurtat un succes răsunător la Festivalul de la Moscova din anul acesta, ne prezintă cauzele sociale, economice și politice care au dus la marea grevă a minerilor de la Lupeni din anul 1929, înfățișînd istoricul desfășurării grevei și consecințele ei. **În rolurile principale:** Lica Gheorghiu, Colea Răutu, Ștefan Ciubotărașu, George Calboreanu, Ilarion Ciobanu, Costel Constantinescu, George Măruță, Fory Etterle, Toma Dimitriu, V. Ronea, Sandu Sticlaru, Boris Ciornei, Dinu Gherasim, George Mottoi. **22,20 Muzică distractivă...** cu Nicușor Predescu, Maria Moraru, Vasile Micu. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Dacă activitatea mai săracă a studioului în timpul vacanței de vară a satisfăcut mai puțin pe telespectator, această restrîngere a prilejuit după cît se pare unele acumulări de idei, redacționale și regizorale, care încep să răzbată în programele din ultimul timp. O asemenea idee, transpusă într-o nouă emisiune periodică, este „Săptămîna", care și-a făcut vinerea trecută debutul și va reveni de aici încolo, în fiecare vineri seara.

Noua emisiune este binevenită, iar conceptul ei menit să atragă. Este prematur să facem acum o apreciere mai generală. Emisiunea însăși nu este încă cristalizată. Și bine au făcut redactorii ei că s-au adresat telespectatorilor pentru a le cere observațiile și sugestiile. Nu încape îndoială că acest apel va găsi rezonanța cuvenită în rîndurile abonaților și că televiziunea va primi recomandări valoroase. Pentru moment, o constatare se impune: de la început, nouă emisiune a stîrnit interesul larg și a fost urmărită cu atenție. Principalele ei calități — și acestea socotim că trebuie să rămînă trăsături esențiale și în viitor — sînt străduința plasării în stricta actualitate și tratarea liberă, spontană a temelor abordate.

În ce privește actualitatea emisiei, stăruie însă observația că redacția nu s-a fixat asupra dimensiunii ei în timp, temele îmbrățișate încadrîndu-se fie în săptămîna care se încheia, fie în săptămîna care nu începuse încă. Ar fi de dorit ca emisiunile viitoare să-și localizeze aria de preocupări și subiecte în cele 7 zile de la un program la altul, asigurîndu-i-se astfel nu numai o mai stringentă actualitate, ci și o mai logică (și cronologică) continuitate.

Partea cea mai pozitivă a „Săptămînii" a fost maniera ei, pregătirea ei de așa natură încît reportajul, interviul, discuția colectivă, să se desfășoare spontan, în mod firesc. Redacția televiziunii începe astfel să fructifice experiența unor emisiuni foarte izbutite, realizate sporadic în trecuta stagiune. Ne referim la cele cîteva discuții în jurul mesei rotunde, la unele interviuri și reportaje „pe viu", care au avut atîta ecou în rîndurile telespectatorilor. „Săptămîna" a preluat roadele acestei experiențe și le-a valorificat în bună măsură. Aproape toți redactorii și toți interlocutorii lor n-au mai răsfoit febril textele pe care aveau să le recite, n-au mai rotit speriați privirile spre operatori sau spre regizorii de emisie, pentru a afla semnalul replicii. În mod natural, răspunzînd cu mai multă sau mai puțină degajare întrebărilor ce le erau adresate, aproape toți cei intervievați sub lumina puternică a reflectoarelor au răspuns cu miez, cu cursivitate, iar unii dintre ei, ca de pildă tînăra învățătoare Maria Girbea, au fost de-a dreptul emoționanți prin accentele de pură sinceritate cu care și-au împărtășit gîndurile trezite de întrebările reporterului. De altfel, este cazul să observăm ca un fenomen mai larg, că stîngăciile, timiditatea în fața camerei de luat vederi, au început să dispară la marea majoritate a celor care apar pe micul ecran, semn că televiziunea devine din ce în ce mai mult un lucru și un bun comun tuturora.

Ceea ce ni s-a părut impropriu în această primă emisiune a fost folosirea exclusivă, ca formă de expresie, a interviului, singurele secvențe complimentare fiind înregistrarea pe peliculă a unor declarații făcute de doi elevi care ne împărtășeau simțămintele trezite de începerea anului școlar și o scurtă paradă a modei confecțiilor ce au apărut sau vor apare în magazinele de specialitate.

E de așteptat ca viitoarele programe să cuprindă mai multe și mai variate forme de exprimare telegenică, după cum e de presupus că „Săptămîna" va evita să folosească modalitățile altor emisiuni periodice, cum sînt „Telemagazinul", „Telesportul", „Jurnalul televiziunii" ș.a.m.d.

St. RADU

...traordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

...spuse Dali, acest ciung spaniol este un prizonier ...periculos... Și după ce mai zăbovi o clipă, întinzînd ...zise:

...turi!

...tocmai, stăpîne, se înclină Iusuf, strîngîndu-și mîinile

...eamnă, mai adăugă Dali, nici un pas dincolo de ziduri ...u alții...

...n nou plan de evadare

...de evadare al lui Miguel era pe cît de simplu, pe atît ...t. Totul fusese prevăzut și calculat. Totuși, o întîmplare ...tea să-l zădărnicească.

...tă fi pus în aplicare, planul cerea vreme și înțelepciune, ...și muncă.

...grele lanțurile în temnițele algeriene, dar o mică pilă ...mîinile răbdătoare ale prizonierului e mai tare decît ele. ...două, zece și lanțurile cad. Picioarele goale calcă fără zgo...cătăra pe zidurile înalte, trecînd peste ele, mai ales cînd ...Dali-Mami dorm somn greu, fiindcă de cu seară au băut ...vinul, interzis, al creștinilor.

...esea foarte des noaptea în oraș, căuta un loc potrivit ...ea în aplicare a planului său. Hoinărea pe porțiunea cea ...țărmului mării. Punerea în aplicare a planului său cerea ...bite: apropierea nemijlocită de mare, singurătatea locului. ...multe nopți și aproape își pierduse nădejdea, cînd, odată, ...în lagăr pe drumul spre Alger, interveni o întîmplare ...Cerul începuse să se lumineze, pe mare alergau fîșii albe-...prevestind zorile zilei. Miguel se grăbea. Tropotul unui cal ...din urmă; detașamentul străjei se întorcea și el din oraș, ...trolul de noapte.

...era drept, fără cotituri. Pe ambele părți se întindeau ziduprea înalte ale grădinilor. Ca să nu fie surprins de străji, ...sări zidul, ascunzîndu-se după un trunchi.

...otul se apropia. În grădină pomii erau rari. Miguel nu avea ...ța ascunzătorii; de aceea păsi mai departe, în grădină, unde ...o movilă și coborî repede ca să se ascundă de partea cealaltă. ...lecă în niște tufișuri și era cît pe aici să țipe. Un picior i se ...dă în ceva ce semăna a văgăună sau a peșteră mascată. ...u tufișurile la o parte, se strecură prin deschizătură și se pomeni ...grotă subterană, nu prea mare, semiîntunecoasă.

...șamentul trecu și Miguel ieșind afară, se urcă din nou pe ...cercetînd totul în jur. Grădina cobora în pantă, de pe colină ...proape de apa mării. Însăși colina camufla această porțiune a ...ui dinspre drum; malul era pustiu și nici o barcă de pescari ...încumeta să se abată prin aceste locuri pietroase ale litoralului. ...ra era un loc retras, o minunată ascunzătoare pentru cîțiva ... Era mult mai bună chiar decît o casă dărîmată, la care ...se gîndise de atîtea ori.

...mult după depărtarea detașamentului de control, Cervantes ...grădina și se îndreptă în grabă spre oraș, trebuind pînă la ...l soarelui să se afle în lanțuri la locul său din închisoarea ...ă.

Peștera, grădina și porțiunea țărmului și le fixase bine în munte, ca nu cumva să le uite.

Juan Morero, un sclav bătrîn din Navarra, se scula în fiecare dimineață foarte devreme, pentru a lucra toată ziua. Stăpînul său, judecătorul Hussein, îi da foarte mult de lucru: să curețe cărările, să sape straturi, să semene flori în vechea lui grădină de pe malul mării, de mult năpădită de buruieni.

În vreme de arșiță, dorea ca cele patru soții ale sale să fie aduse în casa de la marginea orașului. Pînă atunci nu aveau să treacă mai mult de două săptămîni. În vremea asta totul trebuia să fie gata și de lucru mai era încă atît de mult!

Într-o dimineață, încă de la orele cinci, bătrînul se afla la muncă. Stringea nisipul alb și fin într-o roabă chiar de lîngă apa mării, îl căra și-l descărca grămadă în mijlocul grădinii, ca după ce nisipul se usca, să-l aștearnă pe cărările pietruite, pentru picioarele gingașe ale soțiilor lui Hussein, neînstare să calce pe pietrele goale.

Auzindu-se strigat, Juan ridică capul. Un om slab, cu mantia ruptă și cu mîna stîngă legată, se îndreptă de-a dreptul spre el. La început Juan se sperie.

Oare cine putea să fie?

— Nu te teme, prietene, spuse omul. Mai bine dă o cană de apă unui biet călător.

— Dar cine ești d-ta? întrebă Juan.

— Cervantes Saavedra, un bun spaniol și un nenorocit prizonier, ca și d-ta. Lasă-mă să mă odihnesc aici, în grădină, și o să-ți răspund la toate.

Juan aduse apa. Miguel se așeză pe o piatră și-i povesti bătrînului despre sine. Și Juan îi povesti scurta sa istorie.

Era de optsprezece ani în prizonierat sau poate de mai mult, nici nu mai ținea minte. Acasă, la Navarra, i-au rămas soția și patru feciori; nu știa dacă mai trăiesc. Primul său stăpîn, care era corsar, l-a vîndut unui negustor, iar negustorul — judecătorului Hussein, stăpînul din urmă. În vremea din urmă lucra ca grădinar, aceasta fiindu-i meseria lui, și acasă, la Navara, se ocupa cu aceeași îndeletnicire.

— Acasă, la Navarra... începuse Juan, dar rămase pe gînduri.

— Optsprezece ani!, repetă Miguel, și n-ai încercat niciodată să evadezi?

— De patru ori, spuse bătrînul.

Îi arătă apoi lui Miguel mîna stîngă cu degetele tăiate, pecetea de pe obraji și o cicatrice pe spate, urme ale loviturilor cu nuielele.

— Ascultă, bătrîne, spuse Cervantes hotărît. Am un plan, adevărat, fără greș, ca jocul de șah. Vrei să ne ajuți?

Îi povesti grădinarului planul său de evadare.

Pentru banii trimiși se va răscumpăra fratele Rodrigo. El va pleca acasă peste o lună, două. Cu el va pleca și Viana, un alt prizonier răscumpărat, originar din insula Malorca, marinar încercat și om de încredere. Rodrigo va face rost de o corabie la Barcelona sau Valencia, va uza de toate relațiile, va împrumuta bani de la negustori dacă va fi nevoie și, împreună cu Viana, se va întoarce spre țărmul algerian. Ei cunosc limba, locurile și dacă vor fi observați, ușor le va fi să se dea drept pescari locali.

La locul stabilit, pe țărm, îi va aștepta grupa de prizonieri, în totul cincisprezece oameni. Ca să nu dea de bănuit, Cervantes, în aceste două-trei luni, va aduce din închisori cîte unul sau doi, într-un loc izolat de pe țărm. Aici ei vor aștepta corabia.

— Avem nevoie numai de un loc potrivit, continuă Cervantes și el este: se află aici, la d-ta în grădină.

— Unde? întrebă repede Juan.

— În peștera de pe povîrnișul colinei.

— Aha! spuse Juan. Dar e mică, trebuie lărgită.

— Cu aceasta...

— ...va trebui să mă ocup eu, continuă bătrînul. Și o voi face.

Judecătorul Hussein, stăpînul lui Juan, era foarte bucuros de hărnicia grădinarului său. De dimineață pînă seară bătrînul, fără să ceară vreun ajutor, se învîrtea prin grădină, săpa, căra nisip, îngrijea aleile, zăngănea ba din lopată, ba din căldare. Munca avea spor. Grădina devenise de nerecunoscut. Într-adevăr, acest navarrian era o comoară și merita banii dați pentru el.

Bătrînul judecător nu știa că Juan lucra încă mai mult. Hussein nici nu bănuia că în vreme ce el mergea în oraș să împartă dreptate cetățenilor algerieni, grădinarul lui își freca mîinile, lărgea și adîncea grota din grădină, de existența căreia chiar stăpînul uitase de mult.

„O să-mi mai încerc încă odată norocul, înainte de a muri, gîndea bătrînul, scuipînd în palme. S-ar putea ca feciorii mei să nu-l fi uitat pe tatăl lor și poate că îl așteaptă să se întoarcă acasă din prizonierat".

17. Călugărul dominican

Dali-Mami își pierduse somnul. O adevărată ciumă dăduse în sclavii săi. Dispăreau fără veste, inexplicabil, aproape în fiecare noapte, fără să lase măcar vreo urmă. Interogatoriile, biciuirile, nu

ajutau la nimic. Nimeni nu știa nimic. Și dispăreau tot dintre cei mai de preț.

Dali-Mami — în furia care-l cuprinse, își aduna mereu pagubele:

Juan Ramires — două mii reali,

Luis Quijada — patru mii de reali,

Domingo de Torres — o mie de reali,

Pedro Carmillano — o mie de reali,

Luis de Garcia — trei mii de reali,

Tomas Mercado — o mie de reali,

Douăsprezece mii de reali.

Dali biciuise pe doi dintre paznicii săi pînă ce aceștia își pierduseră cunoștința, dar vinovații nu fură găsiți.

(Va urma)

E. VÎGODSKAIA

(În românește de L. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

CAMPIONATUL CATEGORIEI A LA FOTBAL

ÎN DATE ŞI CIFRE

Azi şi mîine

Rapid — Petrolul
Progresul — Ştiinţa Cluj
Siderurgistul — Steaua
Dinamo Piteşti — Dinamo Bucureşti
Crişul — C.S.M.S. Iaşi
Farul — Ştiinţa Timişoara
Steagul roşu — U.T.A.

Clasamentul general

1	Siderurgistul	4	3	0	1 6:3 6
2	Steaua	4	3	0	1 3:7 6
3	Rapid	4	2	1	1 9:7 5
4	Progresul	4	2	1	1 7:7 5
5	Dinamo Bucureşti	4	2	0	2 11:6 4
6	Petrolul	4	1	2	1 6:4 4
7	C.S.M.S. Iaşi	4	2	0	2 8:6 4
8—9	Dinamo Piteşti	4	2	0	2 6:6 4
	Steagul roşu	4	2	0	2 8:8 4
10	U.T.A.	4	2	0	2 5:6 4
11	Farul	4	2	0	2 4:10 4
12	Ştiinţa Timişoara	4	1	0	3 5:8 2
13	Ştiinţa Cluj	4	1	0	3 3:7 2
14	Crişul	4	0	2	2 1:7 2

Clasamentul acasă

1	C.S.M.S. Iaşi	2	2	0	0 6:1 4
2	Siderurgistul	2	2	0	0 5:1 4
3—5	Steaua	2	2	0	0 8:2 4
	U.T..A.	2	2	0	0 4:1 4
	Farul	2	2	0	0 4:1 4
6	Dinamo Piteşti	2	2	0	0 3:1 4
7	Dinamo Bucureşti	3	2	0	1 11:4 4
8	Petrolul	2	1	1	0 5:2 3
9	Steagul roşu	2	1	0	1 6:2 2
10	Ştiinţa Cluj	2	1	0	1 2:1 2
11—12	Ştiinţa Timişoara	2	1	0	1 3:2 2
	Progresul	1	1	0	0 3:2 2
13	Rapid	2	1	0	1 6:5 2
14	Crişul	2	0	2	0 1:1 2

Clasamentul în deplasăre

1	Rapid	2	1	1	0 3:2 3
2	Progresul	3	1	1	1 5:6 3
3	Steaua	2	1	0	1 5:5 2
4	Siderurgistul	2	1	0	1 1:2 2
5	Steagul roşu	2	1	0	1 2:6 2
6	Petrolul	2	0	1	1 2:1 1
7	Dinamo Piteşti	2	0	0	2 3:5 0
8	C.S.M.S. Iaşi	2	0	0	2 2:5 0
9	Ştiinţa Timişoara	2	0	0	2 2:6 0
10	U.T.A.	2	0	0	2 1:3 0
11	Ştiinţa Cluj	2	0	0	2 1:6 0
12	Dinamo Bucureşti	1	0	0	1 0:2 0
13	Crişul	2	0	0	2 0:6 0
14	Farul	2	0	0	2 0:9 0

De la o etapă la alta

In etapa trecută stoperul echipei Progresul a înscris golul egalizator în minutul 88 dintr-o lovitură liberă de la aproximativ 20 de metri. In cabină, după meci, Caricaş ne-a relatat următoarele :

— In timp ce potriveam balonul pentru a executa lovitura Oaidă mi-a şoptit la ureche să-i pasez lui. Bine, i-am răspuns. Deplasează-te în partea dreaptă şi fi pregătit. In ultima clipă însă am zărit o mică spărtură în „zidul ploieştean" şi atunci am şutat direct la poartă. Primul care m-a îmbrăţişat a fost Oaidă. Nu ştiu ce ar fi făcut însă dacă nu marcam.

★

In cele patru etape de campionat arbitrii au acordat 10 lovituri de la 11 metri. Două din acestea au fost ratate de Matei (C.S.M.S.) şi Adam (Ştiinţa Cluj). Din cele 10 lovituri 8 au fost acordate echipelor gazdă iar numai două echipelor aflate în deplasare. Steaua, C.S.M.S., Ştiinţa Cluj şi Rapid au beneficiat de cîte două lovituri de la 11 metri. Restul de două au fost acordate echipelor Siderurgistul şi Ştiinţa Timişoara.

★

De la începutul campionatului au fost înscrise 89 de goluri : 37 în prima repriză şi 52 în a doua. Cele 89 de goluri au fost înscrise de 59 de jucători. Cei mai mulţi sînt de la echipa Progresul : 7.

★

Două autogoluri de la începutul campionatului : Solomon (Crişul), şi Tănase (Ştiinţa Timişoara).

GOLGETERII

1. **Constantin** (Steaua) 5 goluri.

2. Voica (C.S.M.S. Iaşi), Ungureanu (Dinamo Bucureşti), cîte 4 goluri fiecare.

3. Frăţilă (Dinamo Bucureşti), Voinea (Steaua), Ion Ionescu (Rapid), Dumitriu II (Rapid), Petru Emil (Dinamo Bucureşti), cîte 3 goluri fiecare.

4. Pavlovici (Steaua), Florea (U.T.A.), Tîrlea (U.T.A.), Szabo (Ştiinţa Cluj), Lovin (Dinamo Piteşti), Milea (C.S.M.S. Iaşi), Ciosescu (Ştiinţa Timişoara), Necula (Steagul roşu), Năftănăilă (Steagul roşu), Dridea I (Petrolul), Dragu (Farul), Mateianu (Progresul), Militaru (Siderurgistul), Haşoti (Steagul roşu), cîte 2 goluri fiecare.

Etapa viitoare

Steaua — Crişul
Farul — Rapid
C.S.M.S. — Dinamo Piteşti
Petrolul — Steagul roşu
Ştiinţa Timişoara — Ştiinţa Cluj
Dinamo Bucureşti — Siderurgistul
U.T.A. — Progresul

TRADIŢIONALUL CONCURS CU PREMII ORGANIZAT DE REVISTA „MAGAZIN"

La una trecută, cu prilejul publicării rezultatelor finale ale concursului cu premii iniţiat în primăvară, în preajma începerii returului campionatului categoriei A de fotbal, am anunţat cititorilor revistei noastre intenţia de a organiza un nou concurs, respectîndu-se astfel tradiţia statornicită de cîţiva ani. Totodată, prin organizarea unui nou concurs, satisfacem doleanţele unui mare număr dintre cititorii revistei noastre care au solicitat iniţierea în continuare a concursului cu premii, făcînd în acelaşi timp propuneri pentru îmbunătăţirea lui. Comisia de organizare şi-a însuşit una din propunerile făcute de cititori, incluzînd în noul concurs încă o întrebare. Iată, de altfel, întrebările la care participanţii vor trebui să răspundă :

1. CINE VA OCUPA PRIMUL LOC ÎN CLASAMENTUL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIŢIA 1963/1964 ?

2. CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE DOUĂ LOCURI ÎN CLASAMENTUL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A DE FOTBAL EDIŢIA 1963/1964 ?

3. CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA PRIMUL LOC ÎN CELE DOUĂ SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B DE FOTBAL, EDIŢIA 1963/1964 ?

4. CE ECHIPĂ VA CÎŞTIGA EDIŢIA 1963/1964 A „CUPEI R.P.R." LA FOTBAL ?

Aşa, dar noul nostru concurs cuprinde o întrebare în plus, a patra, care credem că va crea un mai mare interes în jurul concursului.

Participanţii vor trebui să trimită răspunsurile pînă la 1 martie, adică înaintea primei etape a returului campionatelor categoriei A şi B. Firească, condiţiile de participare sînt dificile dar tocmai în aceasta constă frumuseţea unui concurs sportiv. Să sperăm că cititorii revistei noastre vor răspunde în număr mare la întrebările concursului, aşa cum s-a întîmplat şi la ultimul concurs, cînd s-au primit 11.438 de răspunsuri dintre care 738 au indicat soluţiile exacte la toate cele trei întrebări.

Răspunsurile trebuie însoţite obligatoriu de bonul de participare pe care îl vom publica, începînd de azi în revista „Magazin". Pentru toate cele patru întrebări ale concursului se cere un singur bon de participare.

La distribuirea premiilor participă toţi cititorii care vor răspunde exact la toate cele patru întrebări ale concursului. În cazul în care mai mulţi cititori vor da răspunsuri exacte, premiile se vor acorda prin tragere la sorţi. Dacă nici unul dintre participanţi nu va indica soluţiile exacte la toate întrebările, premiul întîi nu se acordă, premiindu-se răspunsurile cu trei răspunsuri exacte. Rezultatele concursului vor fi publicate în revista noastră după consumarea campionatelor categoriilor A şi B de fotbal şi desfăşurarea finalei „Cupei R.P.R.".

În numărul viitor al revistei vom publica lista premiilor ce se vor acorda cîştigătorilor concursului.

Continuă scandalul cu prăjinile speciale

Unul dintre cei mai buni atleţi din lume la săritura cu prăjina, portoricanul Rolando Cruz (4,80 m.) s-a înapoiat recent în patria sa, în oraşul San Juan, venind din S.U.A.

Cu acest prilej el a făcut declaraţii presei, referindu-se în mod special la problema prăjinii din fibre de sticlă folosită în ultima vreme de atleţii americani.

Din spusele lui rezultă că ultimul record al lui John Pennel a fost obţinut cu o prăjină nouă din fibre de sticlă special pregătită pentru el.

Cruz a precizat că asemenea prăjini au fost puse pînă acum numai la dispoziţia lui Pennel şi Sternberg şi că la confecţionarea lor se ţine seama de greutatea, înălţimea şi puterea atletului respectiv.

Sediul pentru aceşti atleţi care vor folosi noile prăjini a fost fixat la universitatea din Villanova, antrenamentele atleţilor fiind încredinţate unor antrenori speciali.

Amănuntele comunicate de Cruz au provocat o puternică impresie, iar ziarele de specialitate s-au grăbit din nou să ridice următoarele probleme : Ce face Federaţia internaţională ? Cui foloseşte această afacere comercială şi ce legătură are o asemenea practică cu noţiunea de sport ?

Şi cînd ne gîndim că au mai rămas doar 12 luni pînă la Jocurile Olimpice...

MOZAIC

● ÎN ULTIMUL timp, vînzarea de jucători a încetat să mai fie singura formă de completare a echipelor de baschet în S.U.A. Ziarele americane au anunţat recent că echipa Syracus National a fost vîndută în întregime, în componenţă completă.

● MARGARETH GREENWOOD, jucătoare de tenis, a declarat că fusta care i s-a desprins de pe coapse în cursul meciului pentru campionatul comitatului Sirrey a ajutat-o la cîştigarea victoriei. Fiind în ţinută nereglementară — deoarece i s-a desprins fusta — a fost nevoită să se retragă la garderobă şi astfel a profitat de cîteva clipe de odihnă.

● PENTRU a participa la un congres al federaţiei de ciclism, un fost ciclist, Karl Behrendt, actualmente în vîrstă de 70 de ani, a parcurs pe bicicletă 1.175 kilometri, care reprezintă distanţa între oraşul său natal şi localitatea Heilbronn unde avea loc congresul.

● PE LISTA campionilor mondiali de box la toate categoriile care deţin cel mai mare număr de victorii prin K.O., în frunte se află Rocky Marciano cu 43 victorii prin K.O. din 49 de întîlniri, urmat de Joe Louis cu 54 K.O. din 71 şi Floyd Patterson cu 29 din 41.

● FEDERAŢIA de fotbal din R. F. Germană a anunţat că Sepp Herberger va continua să deţină calitatea de antrenor federal pînă la viitoarea ediţie a campionatului mondial de fotbal, cînd postul lui va fi încredinţat asistentului său, Helmuth Schoen. De menţionat faptul că Herberger are 66 de ani şi că este considerat drept un recordman naţional al antrenorilor federali (are această calitate din anul 1936 !)

● O NOUĂ victimă a curselor de automobilism : englezul Raymond Rowe, participant la întrecerea de pe insula Man, a murit în urma unui accident suferit în timpul desfăşurării cursei.

● FEDERAŢIA franceză de baschet în dorinţa de a ajunge să posede în echipa naţională jucători înalţi, a făcut un adevărat raid prin cluburi, selecţionînd şi cantonînd apoi la Antibes la un curs de perfecţionare un mare număr de jucători giganţi. Iată cîteva nume şi înălţimea lor : J. C. Lefebre (2,18 m.), Herbst (2,20 m.), Liebich (2,04 m.), Baudry (2 m.), Filds (2 m.) etc.

● ATLETUL belgian Roger Moens a putut fi urmărit recent într-o emisiune a televiziunii belgiene, interpretînd un rol de sportiv într-o piesă.

● ACTUALUL recordman mondial al lumii la proba de o oră la ciclism (47,347 km.), francezul Roger Riviere, a donat bicicleta sa cu care a stabilit această excepţională performanţă (bicicleta cîntăreşte 6,800 kg.) muzeului special de ciclism din oraşul Saint Etienne. După cum se ştie, Riviere a abandonat ciclismul în urma unui grav accident.

● FEDERAŢIA australiană de rugbi a lansat forurilor de specialitate din Franţa, Anglia, Noua Zeelandă şi Africa de sud propunerea pentru organizarea unui campionat mondial care să se dispute în luna mai 1965 la Sidney.

● ÎN CADRUL turneului internaţional de tenis de la Forest Hills, în timpul meciurilor între Darmon şi Drisdale, unul din arbitrii jocului, Abbe Nills, a decedat subit din viaţă, în urma unei crize cardiace.

● MAROCANUL Larbi Ben Barek, unul dintre cei mai buni jucători de fotbal din Europa, care a activat ani de zile în echipe franceze, este în momentul de faţă antrenorul unei echipe din Casablanca. Ben Barek a anunţat că va publica un volum de memorii cuprinzînd activitatea sa sportivă.

● SEZONUL actual de înot a înregistrat o performanţă unică : 12 înotători din întreaga lume au parcurs 100 m. liber în timpul de sub 55 de secunde ! Reamintim că recordul mondial aparţine braziilianului Manuel dos Santos cu 53"6, record stabilit se pare în condiţii dubioase şi că cei mai buni înotători ai anului s-au dovedit Mc Donough şi Clark (S.U.A.) cu 54".

O vedere din şaua Retezatului spre Peleaga şi Păpuşa

ITINERAR TURISTIC

TOAMNA ÎN RETEZAT

Toamna e anotimpul ideal pentru excursiile la munte. Barometrele încremenite la „timp frumos", strălucirea de cristal a dimineţilor şi înflăcăratele apusuri sînt îndemnurile de care ascultă îndrăgostiţii de înălţimi. Faptul că zilele sînt mai scurte şi nopţile mai răcoroase nu-i deloc o piedică în parcurgerea unor trasee lungi, căci se dispune totuşi de 12 ore de lumină. Toate acestea îl fac pe tînărul meu prieten să-şi continuie excursiile. Şi cum setea lui de cunoaştere este de neastîmpărat, nu ne-a surprins cînd ne-a întrebat :

— Ce crezi, pot să mă gîndesc la o excursie în Retezat ?

— De ce nu, i-am răspuns. Este drept că acest masiv, complex şi de mare originalitate pretinde o oarecare experienţă a drumurilor mai dificile, dar acum o ai. Ai de asemenea şi echipament necesar, căci, îţi închipui cred că mai ales în acest sezon nu se poate merge fără bocanci, haină de vînt etc.

— Nici vorbă, că la toate acestea m-am gîndit. Studiind însă harta masivului n-am reuşit să mă hotărăsc pe unde să pătrund în această uriaşă cetate de piatră.

— Sînt mai multe porţi de pătrundere în Retezat. Cu timpul le vei folosi pe toate. Pentru început eu îţi recomand să intri pe Valea Nucşorului. Cobori din trenul Petroşeni—Simeria la halta Ohaba de sub Piatră sau la Băieşti (distanţa între gări este de 2 kilometri). De aici, pe şosea urci uşor prin satele Sălaşul de Sus şi de Jos pînă în comuna Nucşoara. În continuare, o potecă relativ uşoară urcă pînă la cabana Pietrele, aflată de fapt pe valea Stînişoara.

— Cît durează drumul ?

— În jur de şase ore, iar marcajul (bandă albastră) începe chiar din gară.

— Pînă aici este destul de simplu, dar de la cabană, ce drumuri să aleg ?

— Părerea mea este să rămîi două zile la „Pietrele" şi să faci excursii în împrejurimi, căci aceasta este cabana cea mai apropiată de partea centrală a masivului. În prima zi poţi urca pe Valea Stînişoara pînă în curmătura Retezatului şi apoi pe vîrful lui. Drumul îţi ia 3—4 ore şi e marcat cu triunghi albastru. Din şaua Retezatului, pe o potecă de creastă, marcată cu bandă galbenă, care oferă o minunată priveliştе spre Vîrful Judele, ajungi, prin portiţa Bucurii în uriaşa căldare a Bucurii, cu nenumăratele ei lacuri glaciare. De aici, pe Valea Pietrele revii la cabană, după alte 4—5 ore de mers (socotite din şaua Retezatului).

— Şi a doua zi ?

— Dacă nu ai nevoie de o zi de odihnă faci un alt circuit, pornind de la Pietrele pe poteca marcată cu triunghi roşu spre lacul Galeş şi Vîrful Mare. Pe Vîrful Mare întîlneşti marcajul bandă galbenă care vine de la cabana Baleia şi pe care îl urmezi spre Păpuşa şi Peleaga, cele mai înalte vîrfuri ale masivului (2502 m şi respectiv 2509 m.) pînă la curmătura Bucurii. De aici cobori din nou pe Valea Pietrelor la cabană.

— O zi plină !

— Şi destul de grea, căci itinerarul necesită circa 10 ore de mers. Parcurgerea celor mai înalte creste va răsplăti însă cu privelişti extraordinare. Merită efortul.

— Mai dispun de două zile. Ce fac în acest timp ?

— Îţi propun ca într-una să cobori pe muchia Slăveiului (bineînţeles după ce ai urcat Valea Pietrele şi ai trecut curmătura Bucurii) pînă în Valea Lăpuşnicului. Valea Lăpuşnicului, pînă la cabana Gura Apei şi Valea Riului Mare, în continuare îţi va da ocazia să cunoşti un alt aspect al Retezatului. După o înnoptare la cabana Gura Zlatei, pe şoseaua forestieră, nou construită, ieşi din Retezat în Ţara Haţegului. Sînt cca. 24 kilometri de drum pînă la Sarmisegetuza, vechea capitală a Daciei, unde merită să te opreşti ca să vizitezi ruinele oraşului roman, amfiteatrul şi unicul muzeu. La cîteva sute de metri de ele se află gara cu trenul care te va aduce spre casă.

Gh. BAIU
Fotografia Gh. EPURAN

CARNET OLIMPIC

● *Presa japoneză a anunţat că Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice a făcut cunoscut că la ediţia de la Tokio vor participa, prima oară, şi reprezentanţii R. P. Mongole.*

● *Doi membri ai Comitetului Olimpic din Mexic, Willis şi Salanueva au sosit la Tokio pentru a prezenta reprezentanţilor Comitetului Olimpic din Japonia un dosar care susţine atribuirea ediţiei din 1968 Mexicului. Printre altele, pe baza unor referate ale unor somităţi medicale este combătută teza că oraşul Mexic este situat la o altitudine necorespunzătoare şi că 2—3 zile de acomodare înlătură orice neajuns. Cei doi oficiali mexicani îşi vor continua turneul lor propagandistic în alte ţări.*

● *În prima săptămînă a lunii august, asociaţia care a fost creată pentru a realiza fonduri suplimentare necesare Jocurilor Olimpice, a pus în vînzare cărţi poştale — amintiri ale acestei competiţii, care reprezintă diferite afişe olimpice. Fiecare serie de cărţi poştale se vinde cu 100 yeni. S-au pus în vînzare 500 000 de serii.*

● *Dl. Eisaku Sato, ministru de stat, care răspunde de Jocurile Olimpice, a declarat că se contează pe prezenţa unui număr de cel puţin 7 200 sportivi din 105 ţări.*

● *Recent, s-au definitivat pe baza unor sondaje foarte amănunţite, la care s-a cerut părerea unor specialişti, meniurile definitive care vor fi servite participanţilor la Jocurile Olimpice. În oraşelul olimpic vor funcţiona în acest scop 806 bucătării deservite de oameni de specialitate care cunosc foarte bine felurile de mîncare ale fiecărei ţări. Separat, vor funcţiona bufete. Primul examen al acestor bucătari a avut loc recent la hotelul „Imperial" unde s-a oferit unui mare număr de invitaţi din diferite ţări, mîncăruri specifice, care au fost foarte bine apreciate.*

● *Dl. Nobuo Murakomi, membru al Comitetului Olimpic din Japonia, a declarat că satul olimpic este construit după modelul celui din Roma şi că sportivii vor fi cazaţi după afinităţi lingvistice.*

● *Pentru perioada Jocurilor Olimpice, Comitetul de organizare a încheiat un contract cu diferiţi furnizori, în baza căruia pentru alimentarea sportivilor şi delegaţilor vor fi livrate 75 de tone carne de vacă, 14 tone carne de porc, 60 000 de găini, 720 000 de ouă. De asemenea, se vor livra zeci de mii de tone de portocale, ananas, marmeladă, lapte, cacao, cafea, ceai, legume, sucuri de fructe şi roşii, brînzeturi.*

● *La Tokio s-a încercat un sondaj, în legătură cu interesul pe care-l manifestă studenţii faţă de Jocurile Olimpice. S-a constatat că studenţii au cerut nu mai puţin de 5 500 000 de bilete. Or, în planurile Comitetului de organizare sînt prevăzute un număr de bilete cu mult mai mic (circa 500 000). Deci, numai un student din zece îşi va putea realiza visul.*

● VARIETĂŢI ● VARIETĂŢI ● VARIETĂŢI ●

Opt victorii într-o zi !

Cu prilejul unei întîlniri internaţionale de atletism care a avut loc pe stadionul White City din Londra între reprezentativele feminine ale Angliei şi R. F. Germane, atleta engleză Mary Rand (născută Bignal) a reuşit să stabilească o performanţă puţin obişnuită.

În timp de opt ore cît a fost prezentă pe stadion ea a participat la proba de pentatlon pe care a cucerit-o, cîştigînd în acest cadru şi probele de 80 m. garduri (11"1), înălţime (1,63 m.), lungime (6,28 m.) şi 200 m. (24"8). Separat, ea a participat şi a cîştigat proba de 100 m. garduri (13"3), săritura în lungime (6,36 m.) şi a contribuit la victoria echipei Angliei la ştafeta de 4x100 m. În vîrstă de 23 ani, Mary Rand s-a dovedit o atletă completă, cucerind într-o singură zi nu mai puţin de opt victorii !

În lumea boxului profesionist

Recent s-au terminat lucrările Congresului asociaţiei mondiale a boxului care au scos din nou în relief puternicile contradicţii care domină în cadrul acestui for. Printre altele a fost acceptată cererea de reînscriere a Comisiei de box a statului Massachusetts care fusese exclusă în 1958 pentru că a recunoscut un meci între Atkins şi Demarco drept un campionat mondial. Pentru a ilustra însă aşa-zisa înţelegere care domneşte în cadrul acestui for, Comisia mondială a decis să excludă Comisia de box din statul Michigan, care la rîndul ei şi-a permis să organizeze un meci conţinînd drept campionat mondial între Lane şi Armstead, fără să aibă asentimentul Comisiei mondiale.

O altă hotărîre, care a produs o vie reacţie în ţările europene a fost aceea de a acorda Federaţiei europene de box şi Comisiei de control din Anglia, titlul de membri ai comitetelor de organizare a campionatelor şi de alcătuire a clasamentelor... Primul comentar al unui purtător de cuvînt al Federaţiei europene a fost următorul :

— Ca şi cum noi le-am fi cerut să ne dea nişte firimituri de la un ospăţ... Mulţumim, nu servim !...

Comentariile desigur că se exclud de la sine.

★

O problemă importantă discutată — determinată de numărul mare de cazuri mortale semnalate în ultimii ani — a fost cea a asigurării securităţii boxerilor profesionişti. In acest sens s-au făcut numeroase modificări în regulament. Pe scurt, iată care sînt aceste schimbări :

Medicul reuniunii poate opri orice meci, fără să se consulte cu arbitrul, printr-o simplă cerere făcută oficialului care este la gong. Două lovituri consecutive în gong echivalează cu întreruperea meciului.

In cazul cînd un boxer este lovit şi cade este obligatorie numărarea lui pînă la opt. Boxerii care suferă două înfrîngeri prin K.O. consecutive sau două K.O. în trei luni sînt automat suspendaţi pe 6 luni. În cazul în care un boxer cade într-o repriză de trei ori la podea, el este declarat învins prin K.O. Un boxer lovit şi numărat nu poate fi „salvat" de gong, ci arbitrul va continua să numere chiar dacă repriza s-a sfîrşit.

Stil clasic sau 4-2-4 ?

Care credeţi că este problema nr. 1 care se discută în prezent în lumea fotbalului englez ? Iat-o : să se renunţe la stilul de joc caracteristic englez sau să adopte jocul 4—2—4 ?

Schimburile de păreri prin presă au devenit în ultima perioadă, de cînd s-a reluat campionatul de fotbal, mult mai vii şi chiar violente. Fiecare grup de susţinători găseşte argumente pentru a susţine stilul de joc respectiv.

Printre cei mai înflăcăraţi susţinători ai jocului 4—2—4 se află şi antrenorul Greenwood de la echipa West Ham. Evoluţia acestei formaţii ca şi a echipei Everton care foloseşte aşezarea 4—2—4 au fost însă copios fluierate de spectatori care doresc să vadă jocuri mai puţin cuprinse în scheme rigide.

Ziarul „Daily Express" comentînd ultimul meci al echipei West Ham a scris că jocul ei s-a redus la aplicarea unei scheme tactice exclusiv de apărare, într-un dispozitiv care a anchilozat orice tentative de fotbal adevărat. Chiar dacă a învins cu 1—0 pe Black Pool datorită unui penalti, jocul echipei n-a convins pe nimeni. La rîndul ei formaţia Everton, aplicînd acelaşi sistem, a fost învinsă cu 5—1 de Manchester United, dînd posibilitate susţinătorilor jocului clasic al englezilor să ia în ris formula 4—2—4.

Deocamdată discuţiile pro şi contra continuă şi la ele participă numeroşi factori de răspundere din fotbalul britanic. Cum se vor sfîrşi, asta ne-o va arăta desigur viitorul apropiat.

A aţipit în... poartă

Ce face un portar de fotbal, într-o după-amiază cumplit de călduroasă, cînd se află singur între barele porţii în timp ce coechipierii săi introduc, unul după altul, balonul în poarta adversarilor ? Apărătorul buturilor echipei a III-a a clubului suedez, F. C. Huskvarna s-a decisă să tragă... un pui de somn. Aceasta nu a plăcut însă căpitanului echipei sale care l-a deşteptat brusc şi l-a însărcinat să execute o lovitură de la 11 m. pentru ca măcar o dată să aibă de-a face cu mingea. Portarul somnoros a traversat tot terenul, şi-a potrivit balonul şi a înscris cel de al 16-lea gol al echipei sale împotriva formaţiei a II-a a clubului Eksjö. Un minut mai tîrziu jocul a fost reluat de la centru şi portarul a putut să-şi continue somnul nestingherit !

Recorduri mondiale ?

Recent, agenţiile de presă au făcut cunoscut lumii întregi două performanţe atletice excepţionale : două recorduri mondiale stabilite de un tînăr neozeelandez, Bil Baillie, la 20 km. în 59'28"6 şi 20,189 km. într-o oră.

Mai puţin cunoscut în lumea atletismului, Bil Baillie care are vîrsta de 29 de ani, a fost antrenat în anii 1956—1957 de Percy Ceruty (antrenorul lui Herbert Elliot) iar în ultimii ani de Arthur Lydiard.

Interesant este faptul că cele două recorduri sînt contestate de numeroşi specialişti pe motivul că alergarea s-a desfăşurat pe asfalt care, spun ei, oferă unele avantaje faţă de pistele obişnuite sau cele cu iarbă.

Federaţia neozeelandeză a declarat totuşi că va transmite dosarul spre omologare, urmînd ca Federaţia internaţională să decidă.

ŞTIAŢI CA...

...boxerul Ray Sugar Robinson, pe adevăratul său nume Walter Smith, va împlini în curînd 23 ani de activitate pugilistică ? El a debutat la 4 octombrie 1940 la New-York învingînd prin K.O. în repriza a 2-a pe Joe Echeverria Palmaresul său în această perioadă arată astfel : 151 victorii, 3 nule, 1 non combat şi 13 înfrîngeri. Robinson a disputat nu mai puţin de 21 campionate ale lumii cîştigînd de 13 ori. La 14 octombrie, la Paris, el speră să obţină a 152-a victorie şi al 100-lea K. O.

...stadionul din Budapesta (cu o capacitate de 100 000 de locuri) a împlinit recent 10 ani de existenţă ? În această perioadă meciurile de fotbal disputate pe acest stadion au fost urmărite de peste 40 milioane de spectatori. Tot pe acest stadion s-au stabilit 27 recorduri mondiale atletice.

...„inventatorul" stilului fluture la înot este germanul Erich Rademacher care în 1926 a demonstrat spectatorilor frumuseţea şi eficacitatea acestui stil ?

...există un boxer sud-african de categorie mijlocie pe a cărui legitimaţie scrie negru pe alb : Iulius Cezar ? Fapt strict autentic.

...după o statistică recent întocmită rezultă că de-a lungul istoriei boxului, 162 de pugilişti au deţinut diferite roluri importante în filme ?

...noul record mondial stabilit de echipa S.U.A. la 4x100 m. liber înot în 3'36" l echivalează cu o medie de 54 de secunde pentru fiecare înotător ?

...recent la Vichy (Franţa) s-au disputat campionatele mondiale de schi nautic ? Acest nou sport care a început să se răspîndească în tot mai multe ţări cuprinde trei probe : sărituri, slalom şi diferite figuri.

...primul meci de box care a fost filmat şi proiectat pentru spectatori a fost cel din 1893 care o opus pe James Corbett lui Peter Courtney ? Filmul a fost apoi proiectat pe scena primului cinematograf din lume, construit la Llewellyn, lîngă New York.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
★
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14 00

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

Unii antrenori îşi menajează „vedetele" pe timp nefavorabil, folosind rezervele.

— Bravo Ionescule, joci iar în prima garnitură !
— Joc, dar numai printre picături !

Desen de Al. CLENCIU

Taioare cu garnituri de blană

Pentru toamnă și în pragul ternei, taiorul gros din stofe mai pline este foarte necesar. Cum arată și modelele noastre, tendința este către linia dreaptă, cu foarte puține abateri de la linia clasică, garnitura constituind-o micile aplicații de blană. Pe lîngă guler se mai pune blană și la manșete, buzunare și pălăriuță, fără a se abuza. Cele mai indicate blănuri sînt cele cu păr mic, astrahanul, nurca etc. și diferite imitații care se află în magazine.

CUM NE AMENAJĂM UN VESTIBUL

De multe ori camerele pe care le folosim, cu toate că sînt spațioase, nu au înaintea lor un vestibul. Un mic artificiu de arhitectură decorativă ne permite să le facem, cu mijloace ieftine, dar nu lipsite de gust, o mică despărțitură care să îndeplinească perfect funcția de vestibul. În schița noastră se arată cum se face această „lucrare"; o banchetă simplă dar solidă, cu diverse perne sau un capitonaj potrivit, cu două sau mai multe stinghii verticale pînă în tavan. Sus, un tablou, un geam colorat sau numai înflorat (în lipsa unui mic vitrou), iar în jos diverse fire și benți de material plastic, rafie etc. De acestea, la înălțimi diferite, se prind diverse cutii frumoase și foarte utile pentru ținut cîte o cîrpă sau perie de ghete. Bineînțeles în partea „vestibul", bancheta va avea sertare sau lăzi pentru ținut bocancii, șoșonii, respectiv papucii de casă cînd gazda a plecat în oraș... Vaze cu flori, bibelouri, un bloc cu un creion și — bineînțeles — telefonul, vor fi foarte potrivite pe tăblia de sus a bancheții.

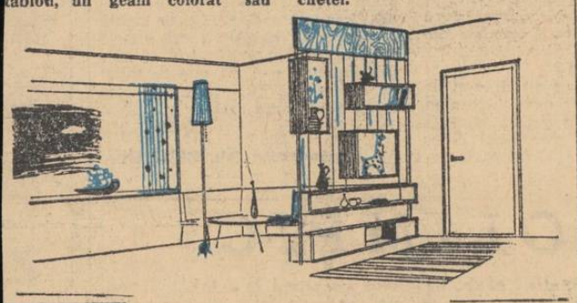

Întreținerea unor obiecte metalice folosite mult în gospodărie

FIERUL DE CĂLCAT. Adeseori cînd se calcă lucruri scrobite, fierul se acoperă cu un strat de amidon ars. În acest caz se freacă cu un tampon de vată înmuiat în sare de bucătărie fină.

FOARFECELE. Există o regulă pe care nu trebuie s-o uităm niciodată: foarfeca nu poate și nu trebuie să aibă utilizări multiple. Fiecare foarfecă se va folosi la ce a fost destinată. Foarfeca de manichiură, numai pentru manichiură, cea de croitorie, numai la croit, cea de grădină, numai prin grădină și la flori, foarfeca de tăiat hîrtie, numai pentru tăiat hîrtii.

Pentru a păstra o foarfecă în perfectă stare timp îndelungat, se va ține seama de următoarele: foarfeca se șterge cu o cîrpă moale după utilizare. Ea se închide înainte de a fi pusă la locul ei, ferită de umezeală sau chiar păstrată într-o teacă anume făcută. Cel puțin o dată pe an se dă la ascuțit.

CUȚITE. Dacă lama cuțitului este de oțel inoxidabil, se spală cu apă și detergent și se șterge. Dacă este din material obișnuit, se scot petele de rugină înmuind lama în ulei, frecînd-o apoi cu puțin oțet cald. Se clătește cu apă. Cuțitele bine ascuțite nu se bagă niciodată în apă fierbinte fiindcă își pierd proprietatea de a tăia bine; acestea se șterg cu o cîrpă sau o hîrtie. Dacă lama s-a desprins de mîner aceasta se lipește cu următorul preparat: se fierbe în baie de apă 50 g cretă pulverizată și 100 g colofoniu (sacîz). Se umple golul lăsat de lamă cu acest preparat și se introduce coada lamei în timp ce este cald și apoi se lasă să se răcească și să se usuce bine (4—5 ore) înainte de a fi dat în uz.

CELOR MICI

CA ȘI PISICA

Și din ce toarce pisica
Nu poți împleti nimica.
Dar din ce toarce bunica,
Multe poți să împletești
Dacă stai să te gîndești.
Și pisica, cum e ea,
Tot e bună la ceva:
Șoricelul dacă vine
Cine-l poate prinde? Cine?
Nici tăticu' nici mămica,
Nici bunica,... ci pisica.

Florin IORDĂCHESCU

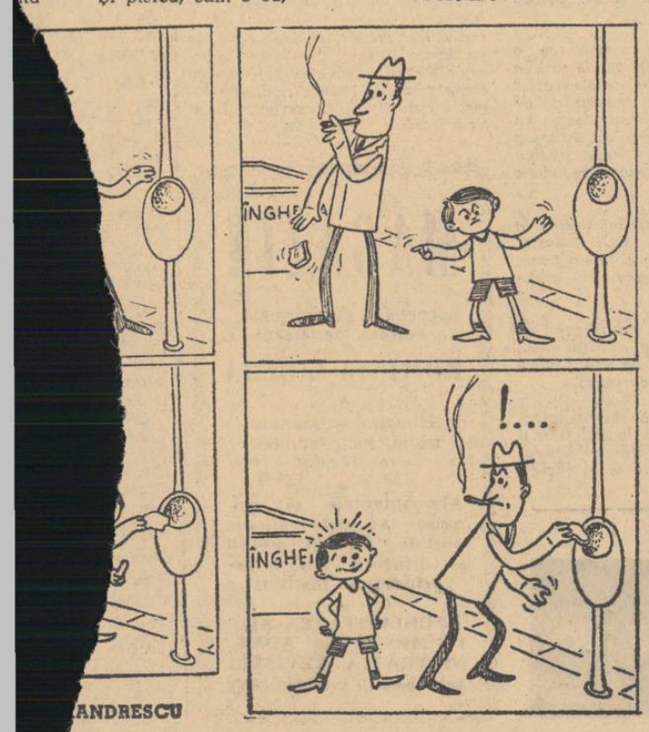

ANDRESCU

SFATURI COSMETICE

Ridurile nu sînt numaidecît apanajul bătrîneții, ele pot apare din diverse cauze și la persoane mai tinere. Prin cunoașterea și evitarea acestor cauze vom preveni apariția ridurilor. Excesul de mobilitate a feței duce deseori la formarea așa numitelor riduri de „expresie" care pe o față tînără pot rămîne neobservate. Dar, cu timpul ele se transformă în cute adînci care brăzdează obrazul dîndu-i un aspect inestetic.

Stările sufletești pesimiste lasă cu timpul urme care de cele mai multe ori nu pot fi înlăturate cu ușurință. Dimpotrivă persoanele vesele care răspîndesc în jurul lor voie bună și tinerețe, își păstrează mai mult timp un obraz neted și plin de prospețime. Părerea unor persoane că rîsul provoacă apariția ridurilor nu este justificată deoarece rîsul natural prezintă avantajul de a activa circulația sîngelui, pielea fiind hrănită din abundență.

Neprotejarea obrazului împotriva intemperiilor (ger, vînt, căldură, umiditate) duce la formarea ridurilor chiar pe o piele tînără. Excesul de helioterapie deshidratează, usucă și asprește tenul care cu timpul se brăzdează.

Variațiile mari de greutate sau slăbirea bruscă lipsesc pielea de suportul de grăsime necesar netezimii ei, de aceea curele de slăbire vor fi făcute cu multă prudență.

Nerespectarea orelor de somn, excesele, consumul exagerat de băuturi alcoolice, cafea, tutun, medicamente (în special hipnotice) influențează într-o oarecare măsură apariția ridurilor.

Se va evita de asemenea folosirea, o perioadă mai îndelungată, a cremelor sau pudrelor conținînd substanțe vătămătoare, a loțiunilor puternic degresante, a glicerinei concentrate, deoarece toate acestea agravează gradul de uscăciune al pielii.

Abuzul de fard, de săpun constituie de asemenea cauze care pot duce în final la formarea ridurilor. Cititul la lumină necorespunzătoare, pe plajă, fără a proteja ochii cu ochelari fumurii duce cu timpul la formarea ridurilor denumite „laba gîștei", datorită tendinței de a micșora ochii din cauza intensității luminii.

Menționăm, de asemenea, că trebuie să evităm îmbrăcămintea sau încălțămintea prea strîmtă care ne determină să ne crispăm involuntar, ceea ce duce în ultimă analiză la formarea unor cute, în special pe frunte.

Anca BOGDAN

Tricoteje

La cererea cititoarelor noastre dăm alăturat cîteva modele de căciuliță tricotate, foarte potrivite (și necesare) pentru sezonul care se apropie... Unele sînt confecționate chiar numai prin tricotare, altele sînt combinații de tricotaj cu urson. Se lucrează numai cu lînă groasă și pe cîrlige foarte mari. Din același material și în aceeași lucrătură se pot face și gulere, cravate sau fulare groase.

ÎNCEPUT DE TOAMNĂ

1) Două piese din stofă în dungi cu gulerul și manșetele din stofă uni. Cordon din piele.

2) La o rochie cu guler și rever și buzunare aplicate, platca din față se repetă și în spate. În mijlocul spatelui o cută dublă.

3) Rochie combinată din material uni cu pepit, avînd pe corsaj garnitura din materialul fustei. Tot din materialul fustei, în completare, o jachetă.

4) Rochie chemisier din stofă uni, cu patru buzunare aplicate. Năsturași mici în culoarea cordonului, la guler, buzunare, manșete și în față.

5) Rochie pe corp — netăiată în talie, cu croiala din față ca și clapele accentuate de tighele.

Desene de Raia SOLOMONICA

MEDICUL vă sfătuiește

EXAMEN DE... ÎNCEPUT DE AN

Cu prilejul deschiderii noului an școlar, invităm pe toți părinții la un mic autoexamen pe tema: supravegherea și îndrumarea sub toate aspectele a copilului, astfel ca el să învețe bine și să crească sănătos și vomic. Ce credeți, dragi părinți, știți bine lecția? Vă oferim, spre ajutor, o scurtă recapitulare a cîtorva din punctele esențiale ale materiei de examen.

● Prima și principala măsură: elaborarea unui regim zilnic de activitate a școlarului și stricta lui respectare. Aceasta înseamnă programarea precisă, potrivit cu vîrsta și condițiile din familie, a tot ce face copilul de-a lungul întregii zile. Jaloanele regimului sînt: orele fixe pentru deșteptare, masă, odihnă, joacă, pregătirea lecțiilor, culcare. Regimul alcătuit în mod rațional asigură școlarului o activitate ritmică, cu aceeași succesiune a momentelor zilei, și o alternanță judicios dozată între muncă și odihnă. Ritmul și alternanța convin cel mai bine sistemului nervos, previn oboseala, favorizează dezvoltarea intelectuală.

● Somnul școlarului are o foarte mare însemnătate. Sînt de avut în vedere *durata* (între 10—11 ore pe zi pentru școlarii din clasele mici și 8½—9 ore pentru cei din clasele mari) și *calitatea* somnului, bazată pe asigurarea celor mai bune condiții de confort, întuneric, liniște și — mare atenție! — aerisire, cu izgonirea oricărei rămășițe de fum de tutun din camera copilului.

● Școlarul care merge la școală după amiaza trebuie să aibă aceleași ore de culcare și deșteptare ca și colegii săi cu program de dimineață. Pregătirea lecțiilor are loc înainte de prînz și nu după întoarcerea de la școală. Munca de seară este nesănătoasă și lipsită de randament.

● Școlarul are nevoie de un colț al său, mereu același, pentru munca de pregătire a lecțiilor și pentru păstrarea micului său inventar de cărți și rechizite, de a căror ordine perfectă are el singur grijă. Și aici este foarte utilă asigurarea unor condiții de confort: lumină bună din stînga și mobilier dimensionat la talia copilului.

● Ținuta școlarului necesită o supraveghere atentă din partea părinților. Copilul care se învață să stea incorect acasă, la masa lui de lucru, va sta incorect și în clasă. La vîrsta creșterii, poziția incorectă la scris și citit expune la urmări serioase.

● La școală nu se pleacă cu stomacul gol. Micul dejun de acasă și gustarea din ghiozdan trebuie să fie îndeajuns de consistente și să conțină neapărat proteine, ale căror principale furnizoare sînt laptele, carnea, ouăle, brînza. Pentru gustarea de luat la școală se recomandă și 1—2 mere sau alte fructe.

● Începerea activității școlare nu înseamnă „adio joacă", pe motiv că „se joacă destul la școală, în recreație". În programul școlarului trebuie făcut loc pentru 2—3 ore zilnic la aer curat.

● Duminica este zi de odihnă și pentru populația școlară. Se aude?

● De mic, școlarul are nevoie a fi format în spiritul exigenței și al meticulozității față de deprinderile de igienă individuală. Fără aceasta, el nu va fi niciodată un om cult în deplinul înțeles al cuvîntului.

● Călirea organismului, prin folosirea rațională a aerului curat, soarelui și apei, îmbinată cu practicarea culturii fizice și sportului, nu poate lipsi din pregătirea multilaterală pentru viață a școlarului.

● Acest ultim punct se adresează părinților al căror copil debutează în cariera de școlar și n-a mers la grădiniță. Uneori, copilul se adaptează repede la noua lui situație de elev în clasa I-a. Alteori procesul de adaptare se desfășoară mai încet, necesitînd cîteva săptămîni, timp în care se observă modificări în caracterul copilului, nervozitate, irascibilitate, sau o stare de depresiune, de apatie. Somnul poate deveni neliniștit, cu spaime nocturne și pierderea involuntară a urinii. Nu e cazul să ne alarmăm peste măsură. Dar este nevoie de mult tact, blîndețe, răbdare și mai ales pricepere de a încuraja copilul, de a-l ajuta să străbată un moment de cotitură ca acela prin care trece el acum. Cel mai bine este ca de la primii săi pași în școală copilul să fie ajutat printr-un efort conjugat, coordonat, al părinților și dascălului său. Prin urmare, legătura cu școala, stabilită cît mai de timpuriu și menținută cu grijă, este una din îndatoririle de căpetenie ale părinților care doresc să se achite în toate privințele de răspunderea ce le revine față de sănătatea și viitorul copilului lor.

Dr. Al. GHEORGHIU

NOUTĂȚI MEDICALE

FOLOSIREA ECOULUI ÎN MEDICINĂ. — Reflectarea ecoului și posibilitatea reproducerii lui sub formă vizuală pe un ecran de televiziune a dus la descoperirea unei noi metode de diagnostic. Cu ajutorul acestei metode se poate diagnostica rapid și precis prezența calculilor în rinichi și vezicula biliară.

NOU FILTRU DE PROTECȚIE A PIELII. — Pentru protecția pielii în cazurile de sensibilitate cutanată excesivă la lumină s-a pus la punct o metodă care prezintă multiple avantaje practice. Noua metodă constă în aplicarea pe piele a unui amestec de chinonă și dihidroxi-acetonă. Aceste substanțe formează pe piele un strat de cheratină chimică cu proprietăți de filtrare a 95 la sută din razele ultraviolete și 20 la sută din razele infraroșii. Filtrul format în stratul cornos al pielii rezistă timp îndelungat la spălare.

EMISIUNI DE RADIO DIN INTERIORUL ORGANELOR. — Se știe că fiecare celulă din organism produce o cantitate variabilă de energie, cunoscută astăzi sub numele de „biocurenți". Această energie a putut fi de curînd măsurată cu ajutorul unor aparate specializate pentru celulele fiecărui organ. Datorită unor asemenea aparate (miograf, retinograf, gastrograf etc) — unele foarte reduse ca dimensiuni — se pot obține emisiuni de radio transmise chiar și din interiorul organului studiat în care s-a introdus unul din aceste minuscule aparate. Aceste emisiuni transmit numeroase aspecte privind funcționalitatea organului respectiv.

ȘTIAȚI CĂ...

...gelozia este considerată ca o veritabilă boală? Cînd se manifestă sub aspecte de prea mare intensitate, se încadrează în grupa nevrozelor, purtînd numele de boala lui Othello.

...numele de moașă vine de la o persoană bătrînă: moș? Această denumire a fost adoptată deoarece în trecut numai femeile bătrîne se îndeletniceau cu acordarea asistenței la naștere.

...în urmă cu 120 de ani Bucureștiul a fost împărțit din punct de vedere organizatoric în cinci circumscripții medicale numite „vopsele"? În fiecare „vopsea" asistența medicală a populației sărace era „asigurată" doar de un singur medic. O moașă îndeplinea serviciul moșitului pe teritoriul a trei „vopsele".

...în unele triburi ale Africii și Americii Centrale, vracii utilizează și astăzi pentru sutura plăgilor niște gîndaci cu fălci puternice? Cînd acești gîndaci sînt puși pe plaga tăiată, atrași de mirosul sîngelui, își înfig maxilarele în buzele plăgii. După cîteva zile se zmulg gîndacii, dar fălcile lor rămîn prinse de piele și de țesuturile profunde ca niște veritabile agrafe. Dacă cel „operat" în acest fel are norocul să nu i se infecteze plaga și să nu-i supureze — ceea ce se întîmplă mai rar — cicatrizarea se realizează în scurt timp!

...diferitele forme de reumatism au produs oamenilor suferințe cu mii și chiar sute de mii de ani în urmă? Deformări ale oaselor și articulațiilor suferinde de poliartrită cronică evolutivă au fost constatate atît la unele mumii egiptene cît și la scheletele oamenilor preistorici.

Pentru amatorii de dans

Dansul e atît de îndrăgit de tineret și chiar de persoanele care au trecut de „o anumită vîrstă" încît cu greu poate cineva rezista să nu-și lase pașii antrenați în ritmul unor melodii îmbietoare.

Prin mișcările sale ritmice, dansul poate fi scotit ca o formă a odihnei active, cu condiția ca cei care își satisfac această plăcere să se comporte rațional, să nu facă abuzuri și, mai ales, să nu neglijeze unele norme de igienă.

Iată cîteva sfaturi pentru amatorii de dans:

— Nu uitați că e mai agreabil ca în timpul dansului, fața dansatorilor să aibă un aspect de prospețime, vioiciune, iar îmbrăcămintea să nu fie „leoarcă" de transpirație. De aceea, e bine ca în cursul reuniunilor de dans să se facă mai multe pauze pentru odihnă

— A dansa ore în șir fără întrerupere, urmărind anumite performanțe, pentru a avea satisfacția că „nu s-a scăpat nici un dans", nu constituie un merit pentru dansatori. De altfel — și asta sîntem convinși că ar mărturisi și cei în cauză — dansul nu mai produce plăcere după o anumită limită, ci numai oboseală fără rost.

— Băuturile răcoritoare sînt agreabile în timpul reuniunilor de dans. Cînd corpul este însă înfierbîntat, nu e bine să se bea băuturi prea reci, dacă vrem să excludem posibilitatea de a căpăta o faringită, laringită, traheită, amigdalită sau chiar alte boli mai grave care se contractează prin răceală.

— La dans nu se merge cu încălțăminte nouă, care n-a fost încă „rodată", căci s-ar putea să producă rosături, bătături sau alte suferințe ale picioarelor.

— Suferinzii de hiperhidroză (transpirație abundentă mai ales a subsuorilor, palmelor și picioarelor) e bine să danseze mai puțin. În ziua respectivă vor reduce lichidele ingerate. Subsuorile și picioarele pot fi unse în prealabil cu o soluție de acid salicilic 8—10 la sută și pudrate cu un amestec de talc și oxid de zinc în părți egale.

— În timpul lunilor reci, dacă sîntem transpirați, răcorirea se va face de preferință chiar în încăperea în care se dansează sau într-o sală alăturată mai puțin încălzită. În nici un caz nu se va ieși afară, în frig, în pauzele dintre dansuri, nici nu se va sta la ferestrele deschise. Cei care nu țin seama de aceste recomandări s-ar putea să „plătească prea scump" plăcerea cîtorva ore de dans, îmbolnăvindu-se de congestie pulmonară, pneumonie sau alte boli ale aparatului respirator.

Persoanele mai în vîrstă sau care suferă de afecțiuni ușoare cardiovasculare nu sînt oprite să danseze de cîteva ori, la ocazii. În astfel de cazuri se vor prefera însă dansurile de scurtă durată, cu ritm lent, care nu obosesc. Dacă respirația devine grea sau bătăile inimii se accelerează, renunțarea la dans este obligatorie.

Dr. I. LEONESCU

INTERESANT ȘI UTIL

Experimentări recente au dovedit că într-un viitor apropiat bisturiul obișnuit și bisturiul electric vor putea fi înlocuite la efectuarea operațiilor pe craniu prin raze de protoni. Aceste radiații prezintă avantajul că prin intermediul lor se vor executa intervenții chirurgicale fără nici un fel de tăietură a pielii sau a oaselor capului.

★

De curînd s-a pus la punct un nou filtru pentru țigarete care este superior actualelor filtre de vată sau de gel de siliciu. Noul filtru — un produs celular de replon cu trioxilină — reține de două ori mai mult gudron și nicotină decît filtrele obișnuite.

★

Apa rezultată din topirea zăpezii își va găsi în viitor o utilizare de mare valoare în stimularea metabolismului și a creșterii ființelor vii. În acest sens, experimentările unor cercetători din Tomsk sînt deosebit de avansate.

★

Pentru stabilirea rapidă a deficienței de vitamină C din organism s-a descoperit recent o metodă simplă și originală: se pune pe limbă o picătură de tinctură de iod și se cronometrează timpul necesar pentru dispariția de pe limbă a acestei substanțe. Cu cît tinctura de iod dispare mai repede de pe limbă cu atît conținutul în vitamină C este mai mare.

★

Măsurarea temperaturii corpului a ajuns la un grad atît de dezvoltat încît în curînd nu va mai fi nevoie decît de două secunde pentru a o stabili precis, așa cum se anunță din R.F.G. în urma construirii unui nou termometru perfecționat care se aplică în regiunea urechii. Un alt termometru construit recent permite înregistrarea simultană a temperaturii interne și a celei exterioare a corpului.

★

Printre multiplele prejudicii produse organismului de către tutun, e bine de reținut și faptul că unele femei care fumează în timpul graviditățiii riscă să dea naștere unor copii mai mici decît gravidele nefumătoare. Statisticile din ultimul timp arată, de asemenea, că numărul de nașteri premature este mai mare la gravidele fumătoare decît la cele care nu uzează de tutun.

Dr. I. LEGIC

Haz

GH. CHIRIAC

— Dungile se poartă-n lung : subțiază !...

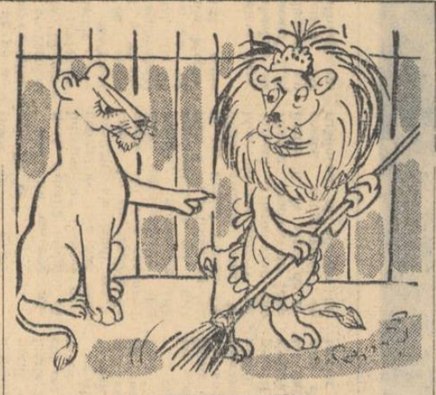

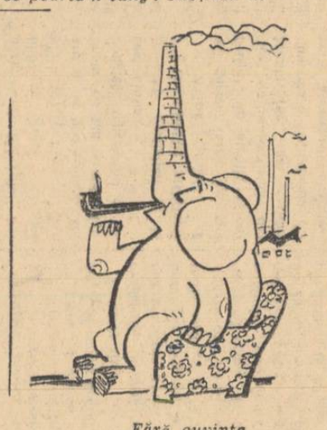

Fără cuvinte...

E. ARNO

— Scuzați, nu știam că-i al dumneavoastră...

T. PALL

— Vous parlez bien la langue française?
— Mă rog ? ! ?... Nu înțeleg ce spuneți !...

AL. CLENCIU

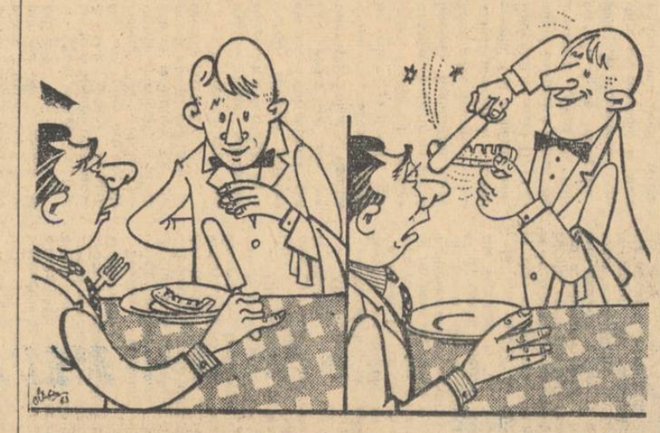

INGENIOSUL
— Or pastrama e tare, ori cuțitul nu taie...
— Cuțitul e de vină. Dar lasă că îl ascut eu !...

Extrase din dicționar

- **Calendar :** Carte neinteleasă de pisică.
- **Calorifer :** Sobă sintetică.
- **Cactus :** Arbore satiric.
- **Caravană :** Loc de muncă pentru cămile.
- **Catalepsie :** Deces în rate.
- **Centrifugă :** O forță din care se scoate untul.

Litera „E"

- **Ecuator :** Cea mai mare felie din pământ.
- **Echinocțiu :** Soarele cu Luna, la egalitate de puncte.
- **Echipă :** Mărul discordiei la meci.
- **Ecou :** Acustică alpină.
- **Excursie :** Compromis între odihnă și oboseală.
- **Eu :** Al. Lăpușneanu.

REBUS

Lemn

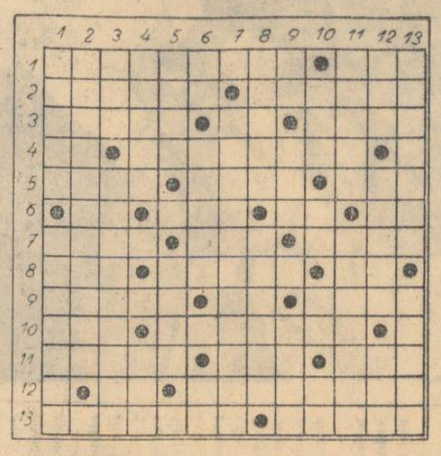

ORIZONTAL : 1) Arta cioplirii — Dăruit 2) Găleată de lemn — Lemnos 3) Cercuri de lemn — Nap gol ! — A face pe cineva să rămînă ca de lemn 4) Pană de despicat lemne — Lemn înfipt în pămînt 5) Lemn cu pînze — Bușteni — Mobilă de șah 6) Pronume — Băț de lemn la biliard — Teu ! — Teo ! 7) Lemne de acoperiș — Vid — Un metru cub de lemne 8) Fir — Magazie de lemn pentru cereale — Aluminiu 9) Lemn „angro" — Motocicletă — Copac retezat ! 10) Posedă — Sapă de lemn (pl) 11) Canapea fără spătar — Metri pătrați — Sîrmă înfășurată pe un băț la bucătărie 12) Spetează — Culcarea ! (pl) 13) Scară — Arbore.

VERTICAL : 1) Dulăpior cu sertare — Intermitent 2) Bat în lemn 3) Se dă în leagăn — Se înalță din butuci și se sprijină pe araci (3 cuv.) 4) Vidră — Trece prin spată 5) Exagerat — Cinci degete strînse 6) Cută ! — Lemn prins în cerc — Scut ! 7) Doarme de poți tăia lemne pe ea 8) Viță de vie uscată — Ramuri de un an 9) Antenă ! — Acest — Platformă pentru dans 10) Apăs pe buton — Puține uscături ! — Ovine — Virf de gorun ! 11) Mobilă — Și cel ce o lucrează 12) La balustradă ! — Scîndurică de lemn imobilizatoare — Începe erupția ! 13) Taie lemne — Nume bărbătesc.

Mareș S. CLUCERU

Cronică rimată

Cintec de septembrie

A inoptat septembrie în grădină,
Iar frunzele au adormit tîrziu
Și-n zori, sub roua caldă de lumină,
Aveau un ten mai pal, mai aramiu...

A poposit septembrie și la școală :
Prin poarta larg deschisă a intrat
Cu sute de copii în clasa goală,
Cînd vesel clopoțelul a sunat.

Septembrie și-a filtrat dulcea lumină
Prin hale largi, cu ziduri străvezii
Și-n zumzet tot mai vioi, ca de albină
Un rod ca mierea el descoperii...

Și s-a oprit septembrie pe la case,
Venind cu zarvă de scuturături :
De prin cămări borcanele sînt scoase
Și crește-un Caraiman de murături...

Septembrie a trecut și prin culise
Și-a fost întîmpinat cu entuziasm
De Hamlet, de Othello, de Ulise,
De atîți eroi din viață și din basm...

A poposit septembrie prin vie,
Iar bulgări mari de strugure bronzat
Cînd se transformă-n must de razachie,
Te amețesc — și nu la figurat...

S-a odihnit septembrie și la mine...
Cu mine în oglindă s-a privit
Și fiecare-a spus apoi în sine :
— De aci încolo, toamna a venit...

Ștefan TITA

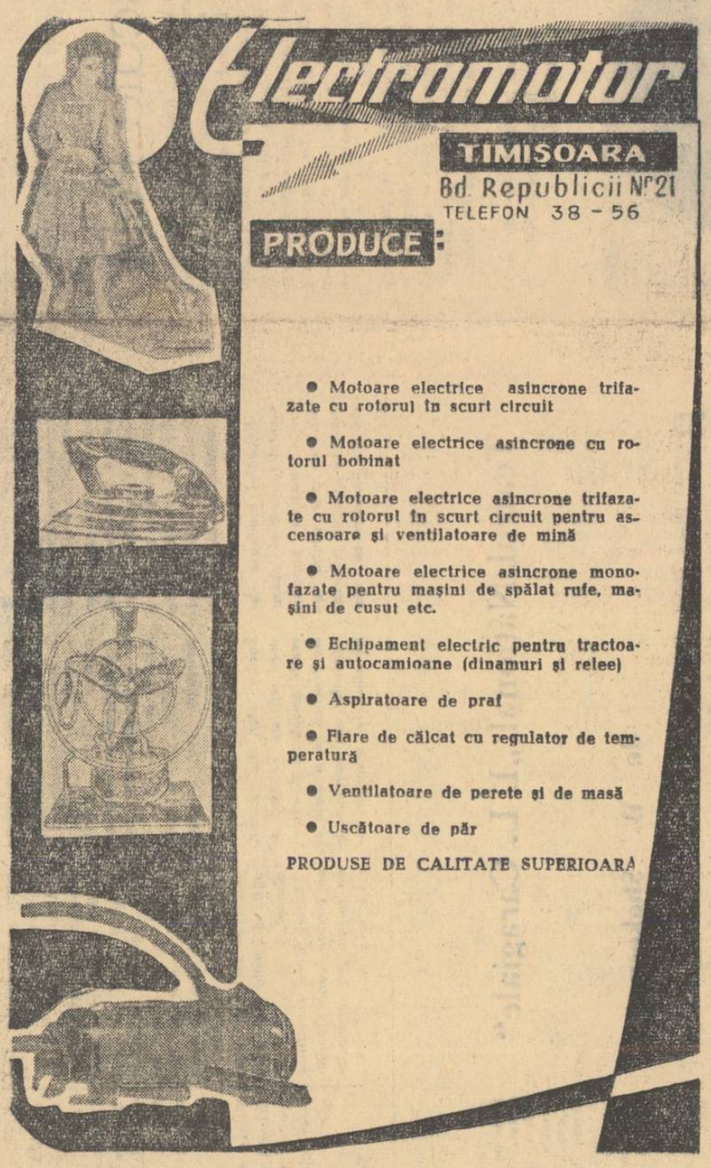

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Întîmplare cu Dickens

de Konstantin Paustovski (U. R. S. S.)

Nori galbeni deasupra Fedosiei. Se pare că sînt vechi, medievali. Arșiță. Valurile bubuie zgomotos. Copiii își umplu gurile cu flori dulci de salcîm. Departe, în zare, pe mare se ridică o fișie străvezie de fum. Un marinar întunecat fluieră și scuipă în apă, plictisit. Alături de el, pe mal, stă un băiat și citește o carte.

— Ei, băiete, ia să-ți văd cartea, — îi ceru răgușit marinarul.

Băiatul îi întinse cartea cu sfială. Marinarul o răsfoiește și începe s-o citească. Citește cinci minute, zece.

Vaietul așteaptă. Marinarul citește de o jumătate de ceas. Norii și-au schimbat culoarea pe alocuri, copiii terminară florile de pe un salcîm și se urcară pe altul. Marinarul citește și băiatul se uită la el neliniștit. Trece încă un ceas.

— Nene, — șoptește băiatul, — trebuie să plec acasă.

— La mama ? întreabă marinarul, fără să se uite la el.

— La mama, — răspunse băiatul.

— Ai timp să te duci, — spuse absent marinarul.

Băiatul amuți. Marinarul întoarce foile cu zgomot, înghițind în sec. Mai trece un ceas și încă o jumătate. Băiatul începe să plîngă stins. Motonava se apropie de port și sună măreț. Marinarul citește. Băiatul plînge de-a binelea, lacrimile-i curg pe obraji. Marinarul nu vede nimic, citește. Bătrînul paznic al cheiului strigă la marinar :

— Petia, de ce necăjești băiatul ? Dă-i cartea !

Marinarul privește uimit la băiat, îi aruncă cartea, și spune cu năduf :

— Ia-o, proprietarule !

Băiatul ia cartea și fuge prin nisipul înfierbîntat al portului, fără să se mai uite înapoi.

— Ce fel de carte a fost ? îl întrebai pe marinar.

— Dickens, — spuse el necăjit. Ce lipicios scriitor, ca o smoală !

In rominește de B. IACOB

Cura de măcese

de Zygmunt Fijas (Polonia)

Trenul de la Varșovia la Krynica zornăia la cotituri din toate frînzle. Călătorii obosiți de lungul drum de o noapte întreagă se întindeau cu brațele în sus, pocnind din încheieturile lor, ca din pistoale, și înjurau de mama focului toate incomoditățile unui tren de noapte.

Cînd vom ajunge oare la Krynica ?, bombănea un călător care ținea în brațe o damigeană impozantă. Uite, lansăm rachete spre alte planete... aruncăm tone de fier dintr-o emisferă în alta, iar trenul așa zis accelerat de-abia se mișcă, de parcă ar fi un car cu boi... Ce să mai vorbim de tramvaie !

— Da, ai dreptate, timpurile noastre sînt pline de nonsensuri, spuse o femeie care ședea alături de călătorul cu damigeana.

— Ne-am îndepărtat de condițiile în care au trăit strămoșii noștri, zîmbi amar un bătrînel ce ședea în fața femeii. Căci progresul tehnic — să nu ne facem vreo iluzie ! — înaintează cu trei grade în sus, iar putința de adaptare a organismului nostru se mișcă de-abia cu un sfert de grad... Din clipa în care în orașul nostru au introdus asfalt și autobuze... picioarele oamenilor nu s-au putut obișnui încă cu piatra tare și cu zgudurile mașinii... Ne paște reumatismul...

— Și eu sufăr de așa ceva, zise un călător cu barbă pătrată, în stil asirian. Și ce medicament iei dumneata ?

— Ce iau ?... Spune, ce nu iau... Pînă acum am luat vreo cinci kilograme de prafuri diferite, plante medicinale, fierturi, de toate... Acum mă duc să fac niște dușuri scoțiene, sub presiune.

Călătorul cu damigeana, ciocănindu-și gîtlejul, zise :

— Eu folosesc cura de măceș.

— Ce mai e și asta ?

— Ce ? Din măceșe se prepară un vin care e apoi amestecat cu suc de vișine. Îl bei regulat... Vinul conține o bună porție de vitamina C, care curăță sîngele și-ți lărgește vinele... În plus, simți în cap un zumzet plăcut, de parcă ai zbura cu un avion cu reacție... Nu vrei să încerci din leacul meu ?

— Cum să nu, dacă binevoiești. Dar trebuie să-ți spun că n-am voie să beau nici măcar un țap cu bere...

— Doar vinul ăsta e pentru cură, zise femeia, și vitamina C lărgește vinele...

— Și încă cum ! adăugă omul cu damigeana. Desfăcu apoi paharul termosului și-l umplu cu vin. Poftim, luați... Dacă se termină damigeana, băieții mei o să-mi trimită alta.

— Dă-mi și mie... Și mie... Dă-mi și mie — exclamară mulți călători din compartiment.

În curînd, paharul făcu ocolul de cîteva ori și damigeana s-a cam golit. Fețele călătorilor au devenit trandafirii, chiar și nasul bătrînelului, care pînă adineaori era vînăt ca pruna, deveni roz, ca pielea unui nou născut.

— Este un adevărat amortizor pentru zguduirile prin care trebuie să trecem uneori, zise călătorul cu barbă asiriană, scoțînd din servietă o sticlă de coniac rominesc. Credeți că oamenii beau cîte un păhărel din cînd în cînd pentru că s-au obișnuit așa și că simt vreo furnicare pe la încheieturi ?... În ce mă privește socot că nu e vorba aici de vitamina C sau de buchetul acestei băuturi. Simt, totuși, că după ce beau un păhărel, sînt înviorat, de parcă acum m-am trezit din somn.

— Și eu la fel, adăugă femeia, scoțînd din trusă păhărele, un tirbușon și un cuțitaș pentru deschiderea cutiilor de conserve. Bătrînelul, văzînd toate acestea, scoase o pungă cu migdale prăjite, iar ceilalți călători scoaseră rezervele făcute pentru timpul de cură, printre care și niște sticle...

Astfel cura colectivă se transformă într-o manifestație impunătoare. În curînd chiar se auziră cuvintele cîntecului : „Desi-i furtună în jurul nostru...", cîntat pe toate glasurile... Și de-abia atunci trenul o luă la goană vertiginos, cu o viteză de cel puțin patru sute cincizeci de kilometri pe oră...

In rominește de R. GHEORGHE

Doctorul din Lambarene

Din pasiunile marilor personalități

Cu cincizeci de ani în urmă, un bărbat tînăr, întovărășit de soția sa, a părăsit Europa și s-a stabilit în Africa ecuatorială, pe malul rîului Ogowe. Îl chema Albert Schweitzer.

Renunțase la catedra sa de la universitatea din Strassbourg, părăsise multiplele sale îndeletniciri pe tărîm muzical. Într-adevăr, Albert Schweitzer era organist de renume mondial, specialist unanim recunoscut în construcția de orgi, în sfîrșit, o autoritate în ceea ce privește interpretarea instrumentală și teoretică a operelor lui J. S. Bach : este domn de amintit, în această ordine de idei, vasta monografie Bach — lucrare capitală despre marele compozitor german — apărută în anul 1905 și de atunci mereu reeditată.

În lumea burgheză în care s-a născut și a trăit, Albert Schweitzer nu a putut să pună în concordanță principiile sale etice și viața sa de fiecare zi. Aci, pe malul rîului Ogowe, voia să încerce, ca medic — studiase anume în acest scop medicina tropicală la universitatea din Paris — să acționeze în mod practic împotriva urmărilor colonialismului.

S-a stabilit, așadar, în anul 1913, la Lambarene, în fostul Congo francez, înființînd în pădurea ecuatorială un spital pentru populația băștinașă. Între anii 1918—25 și 1927—29 a făcut numeroase călătorii în Europa. Printr-o neobosită activitate, ținînd conferințe, prin nenumărate articole și scrieri, prin concertele de orgă ce se bucurau de un imens succes, a strîns fondurile de care avea nevoie pentru întreținerea spitalului său. În inima Africii, printre alte realizări pe tărîm științific și social, trebuie subliniat faptul că a descoperit un medicament pentru tratarea leprei.

La cîțiva ani de la terminarea celui de-al doilea război mondial, după vizita sa în Statele Unite, cînd a avut loc o întîlnire memorabilă cu Albert Einstein, unele cercuri din Occident au dus o campanie calomnioasă împotriva doctorului Schweitzer. Întorcîndu-se la Lambarene, Albert Schweitzer a continuat de acolo lupta sa pentru salvgardarea vieții, împotriva primejdiei dezlănțuirii unui război nuclear.

În anul 1952, cu prilejul decernării Premiului Nobel pentru Pace, Schweitzer a ținut la Oslo o cuvîntare în care a înfierat primejdia atomică. Neobosit luptător pentru pace, el și-a pus semnătura pe numeroase apeluri care cereau să se întreprindă acțiuni în vederea dezarmării, a subliniat în nenumărate cuvîntări publice importanța covîrșitoare a acestei probleme.

Consecvent cu aceste principii, slujite cu abnegație o viață întreagă, nu de mult Albert Schweitzer — laolaltă cu alți mari savanți, laureați ai Premiului Nobel — a făcut o declarație în care își manifesta satisfacția în legătură cu încheierea Tratatului de la Moscova, privitor la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în trei medii.

Reprezentant de seamă al științei, Albert Schweitzer este doctor în filozofie, în medicină și doctor honoris causa în filozofie, muzică, științe juridice, al multor universități din lume ; îl găsim și astăzi, apropiindu-se de cel de-al nouălea deceniu al vieții sale, la Lambarene, în mijlocul africanilor, într-o activitate plină de rîvnă, pusă pe de-a întregul în slujba omenirii.

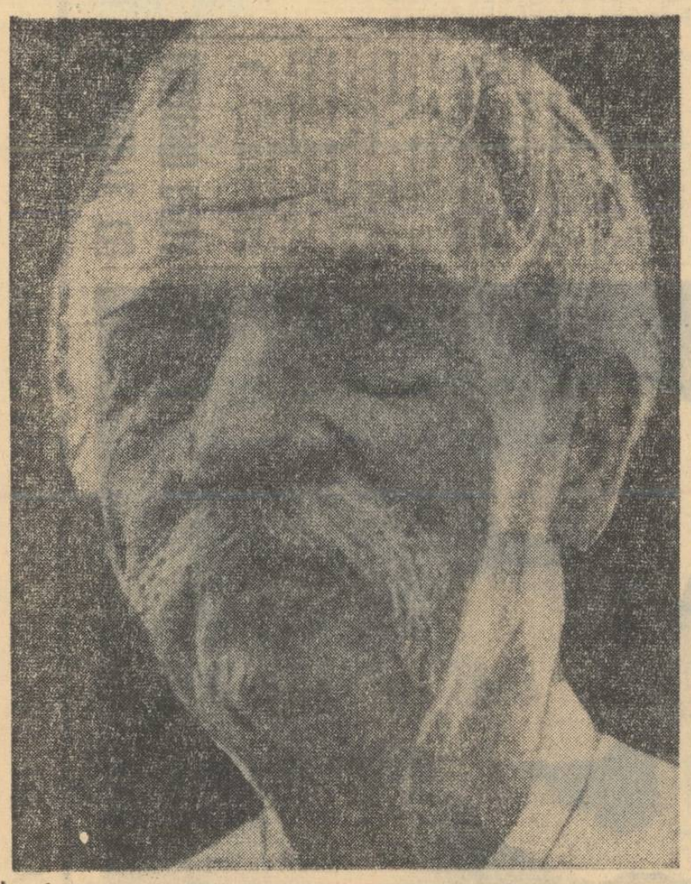

Buletinul meteorologic al lui Lamarck

Marele naturalist Jean-Baptiste Lamarck (1744—1829) a avut printre altele și pasiunea prevederii timpului. El a scris chiar o lucrare privind influența Lunii asupra atmosferei terestre. „Studiați poziția Lunii și veți putea prezice timpul", spunea el.

În cele din urmă, Lamarck se pasionă atît de mult pentru Lună și influența pe care aceasta o exercită asupra mersului vremii, încît începu să editeze un „Buletin meteorologic", în care făcea prevederi ale vremii.

Intențiile sale erau foarte bune, numai că Luna îl înșela neîncetat.

— Va fi furtună ! îi prevenea Lamarck pe parizieni. Și parizienii rămîneau acasă. Toți așteptau să se dezlănțuie furtuna și soarele rîdea tot mai îndrăzneț la ferestre.

— Timp frumos ! prezicea Lamarck. Tot orașul ieșea elegant la plimbare și iată că în toiul petrecerilor, cerul se umplea de nori, tuna și șuvoaie de apă începeau să se reverse peste parizienii păcăliți.

Trebuie să recunoaștem că el nu greșea întotdeauna, dar, cum se întîmplă de obicei, nimeni nu mai ținea minte prezicerile juste.

Laplace și alți contemporani îi disprețuiau prevederile. Fizicianul Cott obosise scriind mereu împotriva buletinului lui Lamarck.

Nu după mult timp apăru un decret semnat de Napoleon prin care se interzicea editarea „Buletinului Meteorologic" al lui Lamarck. Dar după prăbușirea împăratului, Lamarck reuși să tipărească cîteva articole de meteorologie în „Noul dicționar de istorie naturală".

Poșta redacției

D. EROSS — București : Ca să folosim o expresie devenită celebră, putem să vă spunem că „se pierde în negura timpurilor" apariția și folosirea mandolinei și chitarei. Nu știm ca cineva să se fi ocupat de un asemenea istoric și ca atare nu vă putem satisface curiozitatea.

AL. FILIP — Brașov : Excursia ce ați făcut-o prin O.N.T. „Carpați" ne relatați că a fost instructivă și reconfortantă. Am citit însemnările despre călătorie și ne grăbim să vă comunicăm că articolul nu este publicabil deoarece se mărginește la o simplă enumerare. Oricum, vă mulțumim pentru strădania depusă și chiar dacă însemnările n-au fost publicate nu înseamnă că viitorul va fi tot așa de zgîrcit cu dv. Asta înseamnă — mai încercați !

DOINA TOTOLICI — Dorohoi : Acum, cînd avem o revistă de cinematografie, lucrurile se pot rezolva mai ușor. Iată pentru ce vă recomandăm a vă adresa specialiștilor de aici, cu întrebările dv. ce țin de o complexă documentare.

NINA DINU — Călărași : Un jurnal în versuri, trebuie să recunoaștem, e ceva original. Numai că notațiile ce le faceți dv. au un caracter prea unipersonal ca să mai intereseze și pe alții. Ne întrebați dacă — pe baza constatărilor noastre — întrevedem la dv. perspectiva unei perfecționări în arta poeziei. Întrucît nu vrem să dăm răspunsuri pripite, lăsăm ca viitorul și dv. să decideți. Momentan, sfatul nostru este să abandonați jurnalul versificat în favoarea unor încercări mai substanțiale.

Medicale

ALEXANDRU CONSTANTIN — București. În raionul dv., la policlinica teritorială, există un logopet. Acesta vă poate indica calea ce trebuie urmată pentru a înlătura neplăcerile pe care le aveți la pronunțare.

RADU A. — Timișoara. Aveți dreptate. Așa se întîmplă la 18 ani. Broșurile vechi de „specialitate" la care vă referiți făceau mai mult rău decît bine. Adevărul este că consecințele nu sînt nici pe departe atît de grave. În situația dv. puteți fi pe deplin liniștit ; veți putea duce o viață cu totul normală. Să nu vă preocupe din cale afară problemele ridicate.

HARI B. — Oradea. Uretrita cronică de care suferiți, este, într-adevăr o boală plictisitoare. Medicii care v-au consultat au indicat un tratament corect. Trebuie făcute, din secreție, repetate însămînțări. Cel mai bun lucru ar fi ca însămînțarea să se facă după masaj de prostată. Altfel, încercînd „șafturile" prietenilor nu o să ajungeți niciodată să lichidați această supărare.

IOAN OLTEANU — Ghinești făget. Articolul publicat se referă la operațiile practicate în București de dr. Hociotă. Medicul dv. a avut însă dreptate. Operațiile pot fi practicate numai pe baza unor indicații precise. Și indicația o poate stabili numai un medic specialist O.R.L., pe baza unor examene riguroase.

ZIMEL MIȘU — Gura Humorului. Cîteodată asemenea fenomene nu înseamnă nimic grav. Cu vîrsta ajungeți să depășiți senzațiile neplăcute pe care le aveți în timpul călătoriilor cu vehiculele. Ar fi bine ca părinții dv. să vă ducă la medicul O.R.L. sau chiar la serviciul de neurologie pentru a se face unele probe funcționale. N-aveți nici un motiv serios de îngrijorare.

ION — București. Nu este vorba de nimic rușinos. Medicul endocrinolog la care veți prezenta a mai auzit de astfel de situații. Cu atît mai mult cu cît lucrurile sînt ușor de remediat. Cu ajutorul tratamentului pe care o să vi-l recomande și ducînd o viață ordonată, în care perioadele de odihnă activă, sport, excursii, lectură etc. să alterneze corect cu orele de muncă, veți recîștiga încrederea în posibilitățile dv. și în mod real vă veți simți sănătos.

AC. — Cîmpulung. Dacă există indicație medicală, asemenea intervenții se pot efectua. Ar fi poate util să vă adresați Spitalului de chirurgie reparatorie din București, str. arh. Mincu 5.

A. B. — Bacău. În numerele viitoare vom publica un articol despre enurizis.

ANIELA — București. Între timp problema s-a și rezolvat, ea rămînînd doar o problemă de principiu. De cîte ori veți avea astfel de chestiuni privind starea organismului dv. nu vă sfiiți să consultați medicul.

IONESCU CLAUDIU, AIDA DELAVRANCEA, ENĂCHESCU MONICA, PAPANOV ROZALIA : Vă mulțumim pentru aprecierile aduse rubricii „Medicul vă sfătuiește". Sugestia dv. în legătură cu necesitatea de a da unele indicații și pentru cei care au suferit intervenții pe căile biliare o socotim binevenită și în unul din numerele viitoare vom publica un material pe această temă.

P. S. — Orașul Nou. La vîrsta de 18—20 de ani, numai o viață dezordonată (fumat, nopți pierdute fără rost, o alimentație neregulată) pot duce la fenomenele amintite. Soluția pentru început este simplă. O viață normală, rațională, cu odihnă și muncă, alternate normal, cu perioadă de destindere activă. Dacă nu obțineți rezultate, fără îndoială că va trebui să vă prezentați și la medicul neurolog.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

ZENAIDA PALLY ÎN URUGUAY

Iată-ne gata să începem discuția cu artista poporului Zenaida Pally, de-abia întoarsă dintr-un turneu în străinătate, într-o atmosferă care nu se dezminte niciodată : ca întotdeauna știrile telefonul, prietenii își anunță vizita, dornici să afle „cum a fost", geamantanele odihnesc deschise pe parchet, ziarele care au consemnat turneul stau împrăștiate. Reporterul cunoaște această ambianță, pentru că a mai avut prilejul să stea de vorbă — de cîte ori nu știe exact, — în împrejurări asemănătoare. La rîndul său, interlocutoarea își poate îngădui, ca atît mai mult, să nu-și aducă aminte de toate „șosirile" și de toate interviurile de la întoarcere pentru că ultima deplasare, în Uruguay, a fost, după rigoroasa evidență a Osteî, al... 44-lea turneu în străinătate !

Despre acest de pe urmă turneu luăm cunoștință, înainte de convorbire, parcurgînd cele 18 cronici, interviuri, prezentări publicate în ziarele din Montevideo pe marginea spectacolelor cu opera „Carmen" (la 25 și 29 august și la 1 septembrie) și a unui recital (la 31 august) prezentat tot pe scena Operei din Montevideo, denumită acolo „Sodre".

Să răsfoim cîteva ziare. „Dominadora absoluta de todo el espectaculo" („El Popular" — traducere, nu mai este necesară !). **„O prestigioasă cîntăreață europeană"** („El Plata"). **„Contribuția sa a fost realmente excepțională"** („La Manana"). **„O Carmen extraordinară", „Una din cîntărețele cele mai complete ale actualității".**

Sînt aprecieri care nu mai au nevoie de comentarii, uneori pedant, al demonstrațiilor de specialitate, dar vă asigur că nici acestea n-au lipsit și că nici una din calitățile cîntăreței noastre n-a trecut neanalizată, cu aparatul critic de rigoare.

— Ați avut emoții ?

— De ce nu ? Dacă ar fi să credem că însuși Caruso, potrivit legendei pusă în circulație de uruguayeni n-a avut succes la Montevideo...

— Aveați într-adevăr un motiv serios de emoție...

— Lăsînd la o parte această versiune, cel puțin apocrifă, vreau să vă spun că publicul uruguayan poate produce emoții serioase oricărui artist.

— De ce ?

— Pentru că este cultivat, datorită faptului că întreține un contact permanent cu cele mai mari somități ale lumii muzicale. La spectacolele de operă își dau concursul multe forțe artistice din exterior, numeroase alte manifestări, la cel mai înalt nivel artistic, au loc în tot timpul anului. De pildă, sederea mea la Montevideo a coincis cu turneul Filarmonicii din Londra, condusă de John Barbirolli. În afară de aceasta, uruguayenii se străduiesc să adauge numelui de oameni ai sus dului, și calitatea de cerebrali, considerînd că din această îmbinare rezultă adevărata lor natură.

— În ceea ce vă privește, i-ați cunoscut în ambele ipostaze ?

— Mai mult în cea dintîi. Dacă la primele două reprezentații cu „Carmen", dintre care una a fost un spectacol festiv, dat cu prilejul sărbătorii naționale a Uruguayului, am făcut cunoștință cu un public mai mult afectuos decît exuberant, cea de a treia reprezentație s-a prefăcut la sfîrșit într-o adevărată manifestare de simpatie, cum arareori mi-a fost dat să văd.

— Ce ne puteți spune despre partenerii ?

— Am avut o rodnică colaborare cu dirijorul spectacolelor — Carlos Estrada. Partenerii propriu-ziși, în special baritonul, care este laureat al unui important concurs internațional din Italia și tenorul, dotat cu o voce foarte muzicală, mi-au făcut cea mai frumoasă impresie.

— Ați avut prilejul să vă dați seama în ce măsură este apreciată muzica românească în Uruguay ?

— Sîntem binecunoscuți pe acest tărîm întrucît foarte multe personalități ale vieții culturale de acolo ne-au vizitat țara în ultimii ani. Am avut însă prilejul să mă conving și singură de interesul arătat muzicii noastre, judecînd după succesul cîntecelor românești pe care le-am prezentat în timpul recitalului. Am interpretat muzică de Monția, Brediceanu, Giroveanu. Fiindcă a venit vorba de recital, vreau să amintesc că am fost bucuroasă să le pot face gazdelor o surpriză, interpretînd un cîntec al compozitorului uruguayan Eduardo Fabini, un cîntec care-mi place foarte mult și care are și un text frumos. Mă bucur că pot să-mi îmbogățesc repertoriul cu acest cîntec.

— Ați participat și la alte manifestări artistice ?

— Avînd prilejul să mă găsesc, într-o oarecare măsură, în atenția cercurilor cultural-artistice din Montevideo, am primit numeroase invitații la diverse asemenea manifestări, cum ar fi de pildă vernisajele unor expoziții, interviuri la televiziune etc. Aș vrea să mă refer în special la invitațiile venite din partea televiziunii din capitala Uruguayului întrucît și ele reflectă interesul de care se bucură acolo arta românească. În amănduoă rîndurile (am vorbit de două ori, de fiecare dată cîte o jumătate de oră, pe canale diferite), am fost rugată să fac istoricul operei românești, să povestesc despre școala muzicală românească, despre concepțiile noastre asupra artei, ceea ce am făcut cu multă plăcere, completînd de fiecare dată răspunsurile cu piese din repertoriul meu de operă și cu cîntece de autori români.

— Cu prilejul acestei călătorii ați mai vizitat și alte țări ?

— La întoarcere am stat cîteva zile în Statele Unite. La New-York am luat legătura cu cîtiva reprezentanți ai vieții muzicale, printre care dirijorul Kurt Adler, care ne-a vizitat recent țara și cu conducerea teatrului „Metropolitan Opera".

— Dar spectatorii bucureșteni în ce rol vă vor vedea în viitorul apropiat ?

— În rolul Ulrica din opera „Bal mascat" de Verdi, care va fi una din viitoarele premiere ale scenei noastre.

V. BALTAG

Jules Verne pe scena Teatrului pentru tineret și copii

Teatrul pentru tineret și copii și-a deschis stagiunea de toamnă cu piesa lui Ștefan Berciu, „Acuzarea apără".

In acest timp continuă pregătirile pentru viitoarele premiere. Tinerii spectatori vor avea ocazia să se întîlnească cu o serie de eroi pe care nu i-au cunoscut pînă acum decît din paginile unuia dintre cele mai îndrăgite romane ale lui Jules Verne, „Ocolul pămîntului în 80 de zile". Vor cunoaște pe celebrul Phileas Fogg, pe spiritualul Passepartout și vor porni împreună cu aceștia, la îndrăzneața călătorie făcută în jurul pămîntului, care a legănat visele atîtor generații de copii din lumea întreagă. Versiunea scenică este făcută de dramaturgul cehoslovac Pavel Kohout. Din interpreții care repetă sub îndrumarea regizorală a lui Radu Penciulescu, fac parte actorii Tudorel Popa, Florin Vasiliu, Olga Tudorache, Vasile Nițulescu.

Intr-o convorbire pe care am avut-o cu tov. D. D. Neleanu, am aflat și unele amănunte în legătură cu activitatea teatrului în actuala stagiune. In primul rînd, Teatrul pentru tineret și copii va avea, începînd din acest an, o nouă sală. Deschiderea noii săli se va face cu piesa lui Alecu Popovici, „Nu prea Albă ca zăpada", în direcția de scenă a lui D. D. Neleanu. Vor urma „Descoperiți-l pe N" de Alexandru Adrian, „Petka în Lună" de scriitorul sovietic Iosif Dick și „Pasărea albastră" de Maurice Maeterlinck.

Repertoriul actualei stagiuni mai cuprinde o comedie de Paul Everac și o piesă din viața elevilor, scrisă de Dorel Dorian. Alți autori care lucrează cu secretariatul literar al teatrului la definitivarea unor lucrări sînt Ion Băieșu, Aurel Storin, Ionel Hristea, I. D. Șerban.

Sandu MARIAN

La Operă și la Căminul cultural

Scurtă convorbire cu dirijorul timișorean Mihai Beleavcenco-Popescu

Aflat „în tranzit" prin București, dirijorul M. Beleavcenco-Popescu ne-a răspuns la cîteva întrebări ce i le-am pus referitor la munca sa artistică.

— Știm că ați manifestat totdeauna o preocupare deosebită pentru sprijinirea formațiilor artistice de amatori. Mă refer la perioada anterioară, cînd ați activat la Brașov. Ce ne puteți spune mai nou în această privință ?

— În această vară am avut o mare satisfacție. Răspunzînd invitației de a instrui echipele artistice ale căminului cultural din Lenauheim, am stat un timp aici. Voiam să dau un sprijin cît mai substanțial în vederea sustinerii concursului regional la care trebuiau să participe aceste formații. Rezultatele mi-au adus mare bucurie : corul a luat premiul I, tarafu premiul I și orchestra semi simfonică premiul II. Căminul cultural a primit, de asemenea, „Cupa N. Bălcescu". E un bilanț frumos. În asemenea condiții, un concediu la mare e mai mult decît reconfortant.

— Ce ne puteți spune despre pregătirile de la Opera din Timișoara ?

— În aceste zile, pregătirile sînt intense. La 29 septembrie se deschide stagiunea. Mie mi s-a încredințat cinstea de a dirija primul spectacol — opera „Fata cu garoafe" de Gh. Dumitrescu.

Premiera stagiunii va vedea lumina rampei la sfîrșitul lunii octombrie, cu „Turandot", operă dirijată de Lucian Surlașu ; va urma „Mignon" sub conducerea lui I. Kecenovici.

— Și dv. ce pregătiți ?

— Sînt preocupat de baletul „Spărgătorul de nuci", care va fi prezentat în mai mai.

— Alte proiecte ?

— Ne gîndim în mod deosebit la viitoarele noastre turnee în regiune. Am vrea ca și în acest an ele să fie bine organizate și să mulțumească pe ascultătorii noștri de la Reșița, Arad, Oțelul Roșu și din alte localități.

În altă ordine de idei, aș dori să particip măcar la un schimb de experiență cu alte opere din țară pentru a cunoaște felul în care muncesc, a discuta asupra modalităților de interpretare. Un asemenea schimb ar fi foarte util.

C. ȘERBAN

Un portret pe săptămînă

Pascale Petit

Biografia lui Pascale Petit reeditează într-o versiune modernă basmele cunoscute din copilărie în care intervenția zînelor caritabile schimbă destinul fetelor nevoiașe.. In cazul de față zîna a fost pentru adolescenta Anne Marie Petit, soția cunoscutului regizor francez Raymond Rouleau, care a întîlnit-o în salonul de coafură pe care-l frecventa în mod obișnuit și care a recomandat-o soțului său, firește nu din sentimente filantropice ci pentru că i s-a părut potrivită pentru unul din rolurile filmului **„Vrăjitoarele din Salem"**, pe care îl turna atunci Rouleau.

Debutînd la 18 ani (Pascale Petit s-a născut la Paris la 27 februarie 1938) tînăra actriță s-a dovedit de la început mai mult decît o dilentantă, ceea ce a justificat distribuția ei în mai multe filme, printre care **„Trișorii"** al lui Marcel Carné, **„Sexul slab"** în regia lui Wheeler etc.

Spectatorii noștri o cunosc pe Pascale Petit din filmul **„O viață"** (regia A. Astruc) în care a jucat alături de Christian Marquard și Maria Shell.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„CODIN"

Există filme în care totul concordă pentru calitate, filme atît de rotunde încît e greu, aproape imposibil de spus ceea ce aș mai bun. Totul este la un nivel superior, totul place, impresionează. Un asemenea film este **„Codin"** al nostru. Se simte de la primele imagini domnia bunului gust și a simțului măsurii, se simte măestria creatorilor, concepția lor clasică asupra artei cinematografice, însăilirea completă de artificii și efecte prețioase.

Emoționanta poveste a prieteniei dintre un uriaș ca din povești și un copil cu soare în priviri se desfășoară încet în fața spectatorului, scoțînd ușor, fără ostentație la lumină, adevărate comori de frumusețe umană și artistică, pentru a căpăta brusc o accelerație prevestitoare a tragicului care se realizează într-un final sfîșietor. Dacă n-ar fi existat drama care a minat viața lui Codin, ca și tuturor oamenilor simpli în trecutul capitalist — din trăsăturile căruia se inspiră și pe care le reflectă filmul — acesta ar fi fost poate un poem cinematografic despre prietenie. În condițiile sufletului său tragic, „Codin" capătă noi valențe de pregnanță artistică.

Cine cunoaște maniera de lucru a lui Colpi, știe însemnătatea pe care el o acordă actorului, jocului realist și profund expresiv în film. Cine nu cunoaște această manieră, se convinge acum de valoarea ei, văzînd creațiile actoricești în „Codin". Un copil (Răzvan Petrescu) și actori de mare experiență ca Françoise Brion, Eliza Petrăchescu, Nelly Bourgeaud, Grațiela Albin, Germaine Kerjean, Mihai Mereuță, Mihail Fotino vibrează la unison ce o orchestră bine acordată, oferind nuanțe dintre cele mai fine ale simfoniei dramatice. Pe Alexandru Platon îl recunoști, poate, a fi singurul în stare să-l interpreteze pe Codin, datorită și înzestrărilor sale fizice, ceea ce nu-i puțin lucru.

Dar să nu uităm a reliefa meritele cu totul deosebite ale imaginii. De ce să nu recunoaștem că abuzurile în materie de tehnicolor ne-au cam dezamăgit și ne-au creat falsa impresie că în film culoarea distruge dramatismul, fură ochii cu fals pitoresc de ilustrată. Dar ceea ce nu a reușit în „Escondida" sau „Babette" (ca să apelăm numai la exemple recente) a avut un succes adevărat în „Codin". Culoarea are aici o însemnată funcție dramatică, are o asemenea valoare în crearea atmosferei încît risipește toate prejudecățile în această materie. Operatorii Marcel Weiss și Adolphe Charlet n-au avut grijă numai de gama cromatică ci și de eficiența unghiurilor prin care privește ochiul cinematografic. Amintiți-vă de scenele din bălțile dunărene și veți înțelege ce înseamnă filmare cu nerv și trăire. Un film puternic, o inteligentă și autentică probă cinematografică despre universul istratian — iată ce este „Codin".

B. DUMITRESCU

„RĂDĂCINI"

Noul documentar al regizorului Mirel Iliegu își propune să ilustreze în imagini cinematografice momente cotidiene și obișnuite din procesul creației artistice a sculptorului bănărean Vida Gheza, investigînd caracterul acesteia și subliniind tradițiile artei populare care conferă originalitate și vigurozitate lucrărilor sale.

Regizorul utilizează elementul folcloric al dansului și tradiției populare maramureșene, pentru a-l plasa pe artist în contextul creației populare cu specific cunoscut, subliniind nu numai ideea valorificării moderne a materialului și inspirației populare ci și similitudinea de caracter și expresie dintre lucrările presentate și ambianța generală în care artistul trăiește și creează.

De altfel, contrapunctul sunetului cu imaginea creează planuri interesante în secvențele dobîndirii arborilor. Dar, din păcate, prin repetare excesivă această modalitate de expresie artistică cu și acela al ritmurilor sau suprapunerilor siluetelor arborilor doboriți se tocesc și-și pierd valoarea inițială.

Asociația de imagine constînd în prezentarea arborilor doboriți și ridicarea în loc a operei de artă (care apare ca izolată și amorfă într-un cadru incomplet) cioplită din materia primă adusă pe ecran anterior, pare nu numai, paradoxal, destul de simplistă și banală ci și prea căutată.

Totuși filmul constituie un început foarte promițător într-un gen cinematografic original.

5 MINUTE CU EDMOND DEDA

Compozitorul și dirijorul EDMOND DEDA pregătește un nou spectacol muzical, pe programul căruia vor fi prezentate melodiile premiate la cel dintîi Festival al muzicii ușoare românești și o serie din cele mai apreciate cîntece ale genului.

— După cum am aflat, compoziția dv., „Pelikanul", s-a prezentat din nou la concurs...

— De data aceasta examinator a fost juriul Festivalului internațional de la Sopot, Polonia, iar interpretă, cîntăreață ROXANDRA ȘTEFĂNESCU. Interpretarea, într-o manieră proprie, inedită, i-a adus concurentei satisfacția cuceririi diplomei de onoare a Festivalului internațional.

Aș vrea să mai amintesc că un alt cîntăreț al nostru, GEORGE BUNEA, a fost premiat la Festivalul de la Leipzig (R.D.G.), interpretînd același „Pelican".

— Cine v-a inspirat ideea acestui cîntec ?

— Cu prilejul unei călătorii făcute în Delta, un pescar mi-a vorbit despre această ciudată pasăre migratoare.

— Ce pregătiți pentru perioada ce va urma ?

— Fac ultimele retușări ale partiturii comediei muzicale „Un drac de fată", adaptare după o piesă a scriitorului irlandez Michael Sayers. Deasemenea lucrez în colaborare cu alți compozitori la compunerea melodiilor unui nou concert-spectacol scris de Al. Andi, Radu Stănescu, Mircea Crișan și Eugen Mirea. Am în curs de definitivare un cîntec sportiv, pe care l-am dedicat lotului nostru olimpic.

Sandu MARIAN

Turneul Teatrului de Comedie în U.R.S.S.

Colectivul Teatrului de Comedie din București se află în preajma unui important eveniment : la 30 septembrie vă pleca în Uniunea Sovietică pentru a da reprezentații la Moscova și Leningrad. Artiștii romîni vor juca piesele : „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan (regia Radu Penciulescu), „Svejk în al doilea război mondial" de B. Brecht (regia Lucian Giurchescu) și „Umbra" de Ev. Svart (regia David Esrig).

Directorul adjunct al Teatrului de Comedie, tov. Nicolae Ralea, ne-a dat unele amănunte cu privire la turneul pe care-l va efectua în Uniunea Sovietică colectivul Teatrului de Comedie :

— La Moscova vom da spectacole între 2 și 9 octombrie. La Leningrad vom fi găzduiți chiar de Teatrul de Comedie, situat în plin centrul acestui frumos oraș. Spectacolele noastre la Leningrad vor avea loc între 11 și 16 octombrie.

Teatrul de Stat din Baia Mare

Teatrul de Stat din Baia Mare va deschide noua stagiune la începutul lunii viitoare cu piesa „Cîtadela sfărîmată" de Horia Lovinescu. Regia aparține lui Petru Mihail. Se repetă de asemenea, în regia lui I. Doloreanu, piesa lui Mihail Sebastian „Steaua fără nume". In noua stagiune Teatrul de Stat din Baia Mare are înscrise în repertoriu și piesele „Romeo și Julieta" de Shakespeare, „Nota zero la purtare" de Octavian Sava și Virgil Stoenescu, „Virsta dragostei" de Kataev.

Colectivul de păpuși al teatrului susține pînă la 16 octombrie un turneu prin orașele țării prezentînd spectacolul cu piesa „Crăiasa broască". Viitoarea premieră va fi „Voinicii din Delta" de Kitty Mușatescu.

Răzvan și Vidra la Național Iași

Național Iași își va deschide stagiunea cu piesa lui B. P. Hașdeu „Răzvan și Vidra", aducînd, prin aceasta un omagiu uneia dintre figurile luminoase ale culturii noastre, cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la nașterea sa.

Sub îndrumarea regizorului Ion Olteanu, artist emerit, se fac ultimele repetiții. Pentru realizarea unui spectacol de cît mai înaltă factură, a fost solicitat tot ce are teatrul mai valoros dintre actorii săi. Intîlnim astfel, printre ei, alături de tînărul Teofil Vilcu (Răzvan) și de Angela Birsan (Vidra), pe artiștii emeriți George Popovici (Hatmanu) și Ion Lascu (Zbierea), pe Nicolae Veniaș în Moș Tănase, Constantin Sava în Răzeșul, ca și pe Elena Foca, Constantin Cadeschi, Ștefan Grosariu, Ion Schimbischi și alții în roluri de îngrijeți.

— „Montarea lui „Răzvan și Vidra" la Iași, a spus regizorul, este o încercare, nu ușoară, de a fi realizat un spectacol mai modern, mai adînc... Pentru aceasta am avut și autorul asistentului meu de regie, Saul Taișler, care de altfel interpretează și rolul polițaiului Baștă, precum și al Margăi Ene, care a dovedit multă pricepere în alegerea decorurilor și costumației...

Și acum, așteptăm cu emoție ziua premierei pentru ca spectatorii să aprecieze în ce măsură am reușit...".

M. BERAM

NE VIZITEAZĂ

Este așteptat să sosească în țara noastră colectivul Teatrului de arte dramatice de stat „Maxim Gorki" din Leningrad condus de G. A. Tovstonogov, regizorul principal al teatrului, artist al poporului al U.R.S.S. laureat al Premiului Lenin.

Artiștii sovietici vor prezenta spectacole cu piesele „Barbarii" de Maxim Gorki și „Oceanul" de A. Stein.

Turneul Teatrului „Maxim Gorki" din Leningrad va începe în ziua de 5 octombrie, la Cluj. Oaspeții vor juca și la Brașov și Iași. În București vor da spectacole în sala Teatrului de Operă și Balet cu piesa „Oceanul" în zilele de 13, 14 și 15 octombrie și în sala C.C.S. cu piesa „Barbarii" în zilele de 16, 17 și 18 octombrie.

Referindu-se la turneul din R.P.Romînă, arătînd pregătirile ce se fac, artistul poporului G.A. Tovstonogov a subliniat faptul că Teatrul „Maxim Gorki" dorește să prezinte cît mai complet valoarea artistică a teatrului, precum și a artiștilor.

• BREVIAR • BREVIAR • BREVIAR •

Festivalul bienal „București"

Deschiderea stagiunii de toamnă a adus formațiilor artiștilor amatori din Capitală și celor situate în raza orașului, o frumoasă surpriză : deschiderea Festivalului bienal „București" în cadrul căruia aceste formații de teatru vor avea prilejul să dovedească în întrecere frumoasa lor pregătire, precum și consistența repertoriului. Totodată Festivalul va constitui un fructuos schimb de experiență între artiștii amatori.

Interesul stîrnit de Festival se reflectă și în numărul mare al participanților (pînă acum s-au înscris peste 200 de formații, iar înscrierile continuă). Artiștii amatori au pornit cu însuflețire la noua întrecere, a cărei primă fază a și început să se desfășoare. Deocamdată între raioanele „1 Mai" și „Tudor Vladimirescu". Casa de cultură a tineretului a raionului „Tudor Vladimirescu" se va prezenta cu piesa „Grădina cu trandafiri", Casa de cultură a tineretului din raionul „23 August", cu piesa „Cu balcon peste Dunăre", fabrica de țevi sudate cu piesa „Steaua fără nume".

Cei mai buni participanți vor fi răsplătiți cu numeroase premii și distincții, care vor fi acordate atît formațiilor cît și individual interpreților, regizorilor, scenografilor, recitatorilor. Se va decerna „Cupa de cristal a orașului București" și „Cupa orașului București".

S. M.

Premieră la Teatrul de Stat din Piatra Neamț : „O singură viață"

Teatrul de Stat din Piatra Neamț și-a deschis zilele acestea nouă stagiune prezentînd premiera piesei „O singură viață" de Ionel Hristea. Regia artistică aparține lui Gheorghe Jora, iar scenografia lui Mihai Tofan de la Teatrul Național „I. L. Caragiale".

Deschiderea stagiunii muzicale la Brașov

Primul gong al noii stagiuni n-a găsit nepregătit Teatrul muzical din Brașov. Concomitent cu unele lucrări din repertoriul anului trecut („Rigoletto", „Traviata", „Evgheni Oneghin", „Trandafirii Doftanei", „Văduva veselă", „Silvia". „Lăsați-mă să cînt"), se va prezenta începînd din primele zile ale deschiderii stagiunii, opereta „Mam'zelle Nitouche" de Hervé. Vor urma la scurt timp operele „Don Pasquale" de Donizetti și „Nunta lui Figaro" de Mozart. Ultima va fi pusă în scenă de regizorul Hero Lupescu, în cadrul scenografic creat de Ion Ipser.

Dintre lucrările originale, operele compozitorului Norbert Petri, „Idolul sfărîmat" după romanul „Tărînul" de E.L. Voynich și „Setea" după romanul lui Titus Popovici. În ceea ce privește opereta ea va fi prezentă pe scena teatrului muzical brașovean, prin „Tîrgul de fete" de Filaret Barbu pe libretul lui Traian Iancu.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA •

Teatrul Național „I. L. Caragiale"

„Nevestele vesele din Windsor"

de W. Shakespeare

Bătrînul nostru Teatru Național a inaugurat noua stagiune. E și mai bine că a deschis stagiunea cu o premieră, ceea ce dă manifestare concretă și precisă spiritului festiv în care trebuie început un nou an de muncă.

Nu e cazul să vorbim din nou despre „Nevestele vesele din Windsor", cunoscută piesă shakespeariană cea mai bine cunoscută publicului nostru. Nu vom mai argumenta asupra modului genial și subtil în care Shakespeare realizează o dublă satiră, antifeudală (în persoana lui Falstaff) și antiburgheză (în persoana lui Ford, Page, Shallow, Slender, Caius, Evans etc. și chiar a celor două fermecătoare și vesele „nevestе"), în cadrul unei comedii jucată, pentru prima oară, la palatul regal, și conținînd chiar o reverență obligată și directă la adresa suveranei cadaverice, în al cărei ochi sticlos, nefericitii scriitori și actori ai epocii trebuiau să descifreze zilnic precaritatea amărniculul lor destin. Falstaff e vărsat la lături, cu rufele murdare, Page și Ford înghit hapul unor manifestări grosolane ale lăcomiei burgheze de proprietate și posesiune. Zîmbindesc Fenton și Ann Page, eterna tinerească perechе a purei dragoste omenești, natexă și invincibilă speranță a tuturor deceptiilor și umbrelor care încep să-l împresoare, din mii de direcții, pe Shakespeare, în ajunul lui Hamlet. Știm lucruri prea bine cunoscute, ceea ce nu face decît să crească plăcerea de a revedea opera și de a observa cum comedia creste din elementele foarte specifice și concrete ale farsei, în reacții psihologice, în ciocniri de caractere și, mai ales în sărbătoare a replicii și a cuvîntului. Și putine sînt operele lui Shakespeare, care, în raport cu un conținut de idei relativ sărac și simplu, să demonstreze cu atîta strălucire că expresia dramatică este cea mai directă funcție artistică a limbii, putînd fi, în același timp, cea mai liberă și cea mai poetică. Insist asupra acestei munțe prin care comedia se înalță deasupra farsei, putînd s-o înalte, pe aceasta o dată cu ea, deoarece în legătură cu renunțarea la comedie și păstrarea numai a farsei, trebuie înțeles spectacolul realizat de Teatrul Național.

Care spectacol are tot ce-i trebuie, și încă ceva, pentru a face publicul să accepte concepția realizatorilor săi, și să uite, pe parcurs, să se întrebe dacă aceasta este concepția cea mai potrivită cu textul și cu spiritul operei. E dinamic, e rapid, e surprinzător, e dansant, plin de gaguri și de vîtzuri, ceea ce confirmă opinia noastră mai veche despre fantezia, inteligența și ingenioziatea lui Lucian Giurchescu, regizorul presei. Dar nu ni-l confirmă pe Giurchescu în totalitatea lui, așa cum ne-a apărut, de pildă în spectacolele cu Svejk și cu „Comedia erorilor". Căci fiecare din calitățile mai sus înșirate ale spectacolului apar într-o concepție și într-o intenție care fac să se dezvolte imediat și negativul lor : dinamismul destramă firul epic, rapiditatea se manifestă în ierfirea dialogului, surpriza pune accentul pe detaliu, în dauna întregului. Care a fost intenția ? Aceea de a reține elementele celе mai brute ale farsei, de a lucra cu ele și pe ele, prin dezlănțuirea bufoneriei pure. Dar dacă aceasta nu merge cu „Mielul turbat", atunci cu atît mai mult nu merge cu Shakespeare, și dacă l-am stimat și l-am admirat pe Giurchescu, cînd cu Svejk și cu Comedia erorilor a fost tocmai pentru că el a știut să înțeleagă și să privească textul ca un bloc, știind că fantezia regizorului se poate desfășura în limita textului și să se înalte deasupra lui, fără a dispreui legea gravitației. Desigur că o farsă, concepută ca o cascadă de gaguri, nu poate dura mai mult de două ore, în timp ce o comedie poate dura și trei, și mai multe. Consecința a fost eliminarea unor scene și episoade, dialoguri și monologuri din cele mai savuroase, au dispărut chiar personaje. Rezultatul a fost pierderea pe alocuri a poeziei shakespeariane, care nu lipsește din nici o comedie. Acestea fiind zise și judecînd numai în sfera farsei, nu încape vorbă că Giurchescu a izbutit totuși cea mai bună performanță a acestei categorii !

In centrul și în fruntea distribuției, Al. Giugaru a reluat succesul său de acum doisprezece ani. Pentru tot restul distribuției, e mult mai importantă judecata de ansamblu decît cea de individualitate.

Toți interpreții sînt noi, sînt din generația tînără a teatrului, și aceasta e o idee bună, o inițiativă îndrăzneață și demnă de toată lauda. Rezultatul acestei preluări masive, de generație, a unei opere de clasicism calificat, e însă o sarcină pentru realizarea căreia se cer în continuare eforturi.

A fost, deci, pentru interpreți, un examen, la care, acum, putem da și calificative. Au reușit : Carmen Stănescu (Doamna Page — bine), Valeria Gagialov (Doamna Ford — foarte bine) și Coca Andronescu (Ana Page — foarte bine). Da asemenea : Dem. Rădulescu (Ford — excelent), Mihai Berechet (Doctor Caius — foarte bine), Mihai Fotino (Slender — foarte bine). Au mai fost declarați reușiți : N. Enache (Shalow — bine) și Gh. Cristescu (Rugby — bine). Au obținut decorație, dată, note mai mici : Cristina Bugeanu, C. Rautchi, V. Moldoveanu, Mircea Cojan, Damian Crișmaru, C. Stănescu, Igor Bardu.

Cunoaștem cea mai recentă reducere a „nevestelor" (apărută în ediția clasicilor — E.S.P.L.A.), excelentă, jucată acum cîtiva ani de Teatrul Muncitoresc C.F.R. Puterile literaturii noastre ne îngăduie, azi, să avem mai multe traduceri ale marilor opere universale, și Teatrul Național ne-a făcut surpriza și bucuria a ne da o alta, a lui Florian Nicolau, tot atît de excelentă. Și iată că, astfel, literatura originală n-a lipsit nici de la această deschidere de stagiune.

B. P.

75
1964

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 312 • 7 Sîmbătă 28 septembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

Din sumar:

FILE DE AGENDĂ
de Dan DEȘLIU
În pagina 5-a

ÎN CĂUTAREA SENZAȚIONALULUI
Schiță de Ana CRISTEA
În pagina 7-a

Cu dramaturgul Mircea Ștefănescu despre piesa „Eminescu"
În pagina 8-a

MODĂ
În pagina 6-a

CRONICA TEATRALĂ
de Radu POPESCU
În pagina 8-a

La drum cu L.D.E.

• În cabina de comandă a locomotivei • 2100 cai puși la lucru • Vă prezentăm echipajul • „Tovarășe mecanic, toate aparatele funcționează normal!" • Siguranță, simplitate în conducere, rază mare de acțiune • Un gînd pentru constructorii de mașini din Reșița și Craiova • Cu 100 km. la oră.

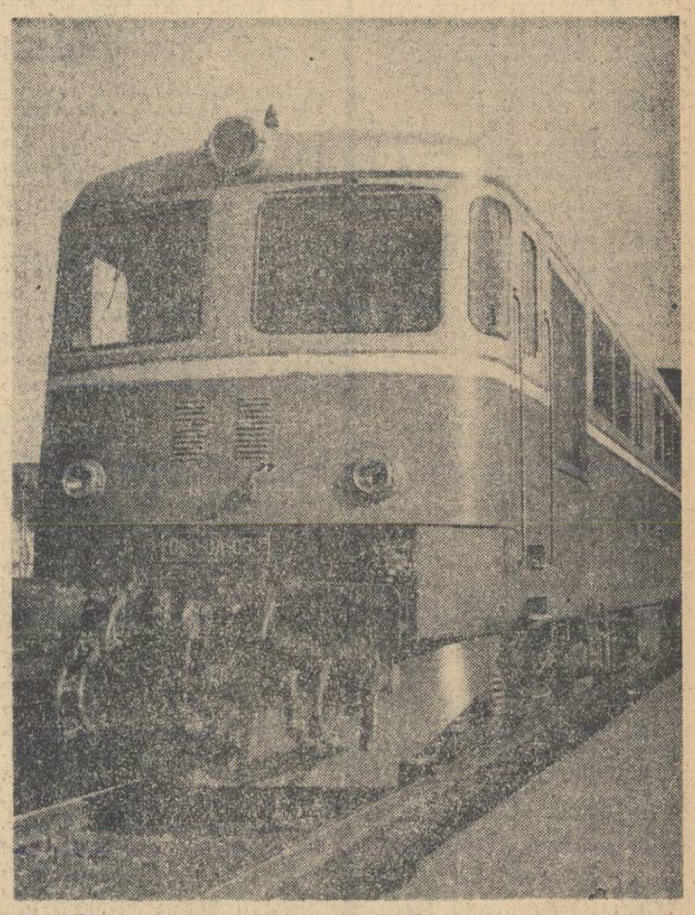

Cînd primele boghiuri destinate locomotivelor Diesel-electrice au părăsit Reșița cu destinația Craiova, ne aflam de față. Ulterior, cînd în aceeași hală a marii uzine constructoare de mașini a fost terminat întîiul motor al acestui modern tip de locomotivă, am fost martorii bucuriei nețărmurite a celor care l-au făurit. Mai tîrziu, la „Electroputere", am citit pe fețele oamenilor încordarea din timpul probelor efectuate celor dintîi locomotive ce părăseau uzina craioveană. Acum, ne pregăteam, nu cu puțină emoție, să încheiem ca să spun așa, ciclul de impresii cu privire la această temă: dintr-o clipă într-alta plecam la drum cu una din locomotivele la a căror construcție asistasem în diferite etape.

...Noua și frumoasa gară din Brașov. Înainte cu cîteva minute vocea crainicului se auzise limpede: „Acceleratul 204 din direcția Arad spre București, intră în stație la linia a 3-a". Și iată acum trenul anunțat oprește încet, la peron. Cîteva manevre de decuplare și locomotiva cu abur care a adus pînă aici trenul, părăsește garnitura. Imediat pe linie se apropie o altă locomotivă care va duce trenul pînă la București. De data aceasta este o Diesel-electrică, puternică și suplă, așa cum a devenit bine cunoscută călătorilor noștri.

Tudor GHEORGHIU
Fotografia: Nicu VASILE

• (Continuare în pag. 3-a)

GRĂDINA DOBROGEANĂ

Dunărea și marea țin în brațe pămîntul Dobrogei. Trei din cele patru hotare ale ei sînt mărginite de întinderi nesfîrșite de apă. Și totuși această regiune era considerată cea mai secetoasă din țară. Pe bună dreptate, scriitorii și poeții au numit-o „țară de piatră și foc". Și începînd cu Ovidiu, au fost mulți cei care au așternut slove despre pămîntul dintre Dunăre și mare. Cei vechi remarcau vitregia naturii, sărăcia și mizeria oamenilor din acest colț de țară. Ne amintim de versurile lui Ovidiu din timpul exilului său la Tomis:

„Aici în strai de viță nu se-nvesmîntă omul,
Și poamele n-atîrnă pe ramuri de copac.
Pe cîmpuri mohorîte pelinul crește în voie:
Cît de-amar pămîntul, ți-o spune roada lui!

H. IONESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

Plantațiile de vii ale secției Murfatlar a Stațiunii experimentale Dobrogea

Iancu Cornel, cercetător la secția „Valul lui Traian", în plină activitate de ameliorare a sorgului

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Studenții...

Trei luni lipsesc, atît. Și în aceste trei luni Bucureștiul pare mai liniștit — poate chiar puțin apatic, mai grav — poate puțin sever. Nu înțelegi exact de ce, decît atunci cînd vin ei. Gălăgioși și veseli apar deodată peste tot: irump pe străzi și bulevarde, se înghesuie în librării, stau ciorchine în fața facultăților, fac coadă la cinematograf, aglomerează tramvaiele, populează parcurile... Atunci înțelegi: a venit tinerețea, au venit studenții în București!

Sînt întotdeauna aceiași — și mereu alții — cu aceleași fraze, lapidare și febrile:

— Ce-ai făcut?

— Nu știu, dar am scris cinci pagini!

— Unde-ai făcut practica?

— Într-o gospodărie colectivă. Apoi am plecat în munți, am cutreierat Făgărașii...

— De unde ți-ai luat tu cursul de Mecanică?

— La ce cămin stai?

— Mi-am cules date pentru lucrarea de Stat...

— Știi că la laborator s-a adus un electrocompresor cu aer stabil...

— Cînd se dau rezultatele concursului?

Pia RĂDULESCU

• (Continuare în pag. 4-a)

RACHETĂ ȘI ZBATURI

Pășeam pe străzile Galaților, în timp ce, sfetitor, îmi reveneau mereu în minte cuvintele vecinului meu de compartiment. Cînd am coborît din tren, la despărțire, înainte de a dispare în mulțime, mă sfătui surizînd: „Dacă vrei că ajungi mai repede la Tulcea, n-ai decît să iei racheta!" Și mă lăsă jumătate nedumerit, jumătate supărat pe felul său ciudat de a glumi. Abia în port, cînd am văzut așteptînd pentru îmbarcare un vas cu zbaturi, am crezut că am priceput ironia. Dar am iertat-o pe dată, căci întîmplarea făcuse să mi se realizeze unul din visele copilăriei: să străbat fluviul pe o navă, ca-n paginile lui Mark Twain despre marele Mississippi și minunatele aventuri ale lui Tom Sawyer.

Începutul blînd de toamnă — senin și transparent — prefăcea cenușiul Dunării într-o albastră unduire de valuri. Culorile pline de prospețime, necontenita curgere a apei și aerul răcoros, mă îmbiau la drum lung, nesfîrșit. Iar vaporul „16 Februarie", plutind domol în aval îmi purta prin fața ochilor, într-o largă desfășurare, peisajul de valuri, nave, sălcii și debarcadere ca la cinerama. Din cînd în cînd apărea cîte un uriaș al mărilor ce-și purta marile lui magazii spre porturile Brăila sau Galați. Nefiind încărcat era atît de înalt deasupra apei, încît i se vedea o parte din cîrmă și chiar jumătate din rotirea elicei. Pe lîngă el alunecau în ambele sensuri, cînd șlepuri — cîte patru, sau mai multe, trase de un remorcher —, cînd vase de pasageri.

Curînd am avut prilejul să-l cunosc pe comandantul navei „16 Februarie", tov. Valeriu Grigore, vechi și cunoscut marinar în porturile dunărene. Este impresionantă amabilitatea cu care explică pasagerilor „tainele" navei sale și răbdarea cu care le

Costin MARINESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

Explorare în necunoscut

De trei ori am fost pînă acum oaspete al peșterii Popovăț, una din perlele carstului bănățean, și trebuie să mărturisesc că de fiecare dată am simțit aceeași curiozitate științifică, aceeași dorință de a-i admira frumusețea și aceeași neliniște provocată de o primejdie care pîndește undeva, din întuneric.

Peștera Popovăț, una din peșterile mari ale Banatului (are peste 1.100 de metri lungime), se deschide în versantul drept al Carașului, nu departe de marea și celebra peșteră de la Comarnic (Reșița). Multă vreme nu s-a știut de existența ei. A fost descoperită întîmplător, prin anul 1890, de cîțiva muncitori care, lucrînd la terasamen-

Ștefan NEGREA
Cercetător la Institutul de speologie „Emil Racoviță"

• (Continuare în pag. 3-a)

Monumentul ridicat la Susag în cinstea eroilor din comună căzuți în lupta împotriva fascismului

DRUMURI PRIN CRIȘANA (III)

UNSPREZECE SUSAGURI...

Inginerul agronom Ion Deac, vicepreședinte al Consiliului agricol regional Crișana este un bun cunoscător al raionului Ineu. Muncind mai mulți ani la S.M.T. — Șicula, el a avut posibilitatea să cunoască aproape fiecare comună din această parte a regiunii, să-i știe pe mulți oameni după numele lor mic, iar oamenii, la rîndul lor, să-l cunoască bine pe inginer.

Călătoream într-o mașină pe drumul care duce de la Oradea la Ineu. Tocmai lăsasem în urmă satul Ucuriș și ne apropiam de Craiva, cînd inginerul, îmi atrage atenția spre dreapta șoselei la niște așezări îndepărtate, care păreau adevărate oaze în marea nesfîrșită a pustei.

— Acolo se află „București-2".

În goana mașinii, la o distanță de cîțiva kilometri, paralel cu șoseaua, se succedau, una după alta îngrămădiri de case, apoi lanuri de culturi agricole, iarăși case, iarăși holde. N-am putut reține cîtra lor, dar cred că numărul acestor așezări se apropia de o duzină.

— Ce fel de „București-2" o fi acesta, tovarășe Deac, că eu nu văd decît niște cătune?

Tovarășul meu de drum rîde bine dispus, ca după o glumă reușită și apoi mă lămurește:

Vasile INOAN

• (Continuare în pag. 3-a)

IN PAGINA A 5-A:
PREMIILE CE SE VOR ACORDA ÎN CADRUL NOULUI NOSTRU CONCURS SPORTIV

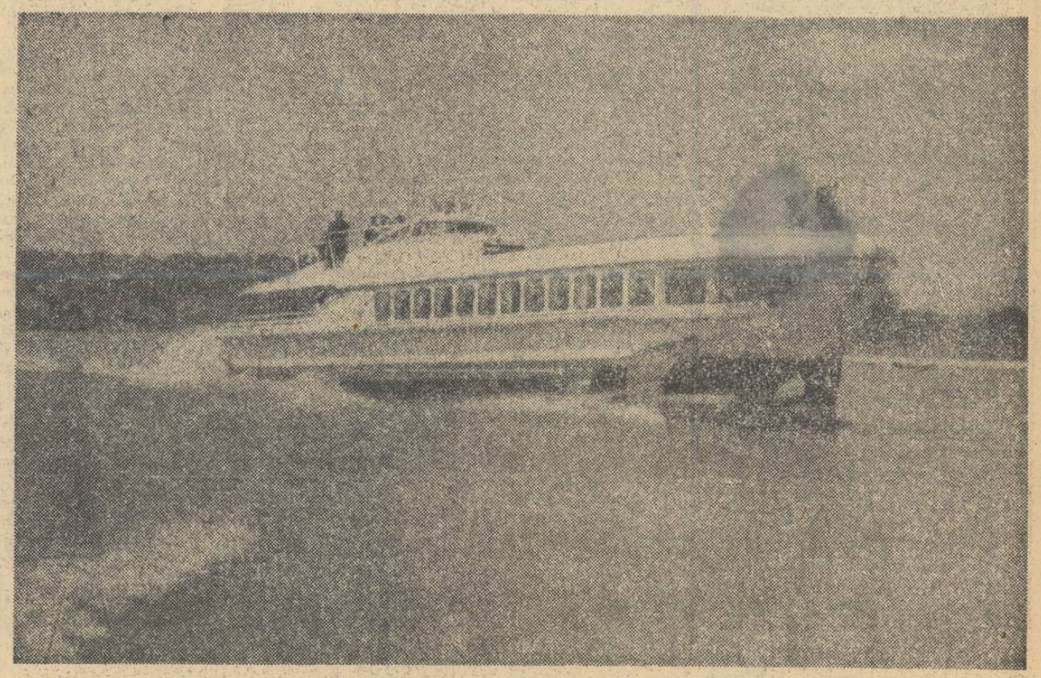

DE PRETUTINDENI

ORICÎT de necrezut ar părea, în orașul Johnston (statul Pennsylvania) a fost furat un... trotuar. Răufăcătorii au „operat" în cursul nopții reușind să dispară împreună cu 12 plăci de beton, cîntărind fiecare 45 kg.

●

CÎNDVA păginii depuneau pe altarele zeilor lor jertfe: flori, fructe, animale mici și uneori chiar și copii mici. Pare că gusturile zeilor s-au schimbat. Cînd începe erupția vulcanilor, pe insulele Havay, cei care se închină legendarei zeițe Pela se îndreaptă spre poalele vulcanilor spre a se închina, iar pentru a obține bunăvoința zeiței miniată, credincioșii aruncă în lavă, ce credeți? Sticle înfundate cu whisky, bancnote de dolari răsucite în formă de tub.

●

PUSĂ la cutie la Ashford, în comitatul Kent, în Anglia, o scrisoare a ajuns abia după trei săptămîni la destinatarul care locuiește la Sevastopol, în Țara Galilor, la 200 km depărtare. Scrisoarea a ajuns destul de repede acolo dacă ținem seama de faptul că adresa era incompletă. Scrisoarea a fost îndreptată întîi spre Sevastopol, o localitate în California, și de acolo spre Sevastopol, în Crimeia. Un funcționar al poștei sovietice a avut inspirația s-o expedieze din nou în țara de origine, la Sevastopol, localitate care se află și în Anglia.

●

PREȘEDINTELE apicultorilor din Morbihan, în Franța, a realizat o performanță puțin obișnuită. Și anume, a reușit să strîngă pe bustul său gol și în jurul gîtului un roi de 20 000 de albine, în greutate de 1 kilogram și jumătate.

●

ÎNTR-UN mare parc din Uganda a avut loc prezentarea unor filme sub cerul liber. A fost prezentat și un film documentar despre fauna africană, despre viața în junglă a elefanților. Cînd s-au aprins luminile, spectatorii au descoperit cu mirare și bine înțeles cu frică, dincolo de ultimele rînduri de scaune, un elefant în carne și oase, urmărind cu atenție ecranul. Scena s-a repetat după cîteva zile cînd același film a fost prezentat din nou. Elefantul a mai venit de două ori, dar constatînd de fiecare dată că se joacă alt film, deci fără elefanți, a dispărut în desișul pădurii.

●

TURIȘTII din străinătate care vin în Finlanda, la vînătoare de urși, ajungînd în regiunile nordice ale țării, se informează la localnici cu privire la locurile de hibernare ale urșilor. Apoi așează bîrlogurile respective, scot urșii de acolo. Uciderea unui urs somnoros nu mai este o mare ispravă. Nimicirea urșilor în perioada hibernării a luat o amploare atît de mare încît Asociația finlandeză pentru protecția animalelor a început o adevărată campanie împotriva așa ziselor vînători organizate de turiști cu arma.

●

ÎN ORAȘUL Berlington (S.U.A.) există de cîțiva ani un „Club al mîncinoșilor" care organizează anual concursuri. Iată mai jos cîteva din născocirile considerate cele mai inventive și ca atare premiate:

În iarna acestui an au fost geruri strașnice. Am luat de pe plită ceainicul cu apă clocotită și apa a înghețat atît de repede încît gheața mai era caldă.

În statul Texas a fost într-o vară atît de cald, încît broaștele țestoase ieșeau din mîl pentru a căuta un loc răcoros pe care-l găseau în apropierea țevilor cu gaz.

Un vînător avea o armă neobișnuită. Cu arma sa el putea să tragă la o distanță atît de mare încît trebuia să pună sare pe alice, astfel încît vînatul doborît să nu se altereze pînă cînd va ajunge vînătorul la el.

Anul acesta în Statele Unite vîntul n-a suflat nici o singură dată.

●

MĂSURĂTORI făcute cu prilejul construcției noului metrou din Rotterdam au arătat că o parte a terenului pe care este așezat orașul se ridică și coboară odată cu fluxul și refluxul. În perioada fluxului, presiunea puternică a apei mării determină ridicarea solului, în timpul refluxului presiunea se micșorează și atunci solul coboară. Diferența maximă de nivel în urma acestor mișcări verticale reprezintă 2.5 mm. Specialiștii consideră că aceasta nu reprezintă un pericol, totuși mișcarea continuă ar putea duce cu timpul la alunecări de teren.

●

CERCETÎND depresiunea dintre insulele Curile și Kamciatka din Oceanul Pacific, oamenii de știință sovietici au descoperit un pește extrem de rar, lipsit de solzi și cu ochii de mărimea unui ac de gămălie. În cea mai adîncă depresiune din Oceanul Pacific, depresiunea din regiunea insulelor Mariane (11 034 metri) a fost descoperit așanumitul pește electric, cu un „proiector" situat deasupra capului. Sub acest proiector se află un fel de cîrlig cu care peștele răpitor își prinde prada. Recent, la o adîncime de 2 000 de metri a fost prins un pește care are o barbă de zece ori mai lungă decît corpul.

Meridiane

Lupta pentru comuna Imber

— Corespondență din Londra —

Noile hărți ale comitatului Wiltshire, din Anglia de sud, unde se află Stonehenge — ruinele unei construcții din epoca de bronz — N. R. — și faimoasa cîmpie din jurul orașului Salisbury, arată un lucru din cele mai curioase. Comuna Imber, cu toate șoselele care duc acolo a dispărut de pe hartă!

De fapt, Imber există totuși. Casele sale, hanul, termele, biserica St. Giles, toate se află și acum acolo unde se aflau înainte. Dar ele se găsesc în ruină. Bombele au explodat și le-au avariat grav. În apropiere de cimitir se află rămășițele unui tanc al armatei.

Acum 22 de ani, în cursul ultimului război, armata a preluat comuna precum și mulți acri de teren agricol din jurul acesteia. Locuitorii comunei au trebuit să plece și membrii comandamentelor, precum și trupele de tancuri au fost instruiți la Imber în arta luptelor de stradă. În apropierea localității a fost instalat un poligon de tragere al artileriei și astfel opera de distrugere a comunei a început.

După război, locuitorii Imberului au încercat să se întoarcă în comuna lor. Dar ministerul de război a spus „nu". Departe de a renunța la stăpînirea asupra terenurilor luate în timpul războiului, militarii au preluat ulterior suprafețe și mai mari din jur.

Forțele aeriene dețin în prezent 180 000 de acri (o mare parte din aceștia sînt închiriați unităților de bombardiere americane) iar armata de uscat ocupă 500 000 de acri de teren. Aproape 120 000 de acri, aproximativ un sfert din terenurile folosite de către armată, se află în parcurile naționale, rezervate pentru „păstrarea frumuseților regiunilor rurale". Dar tinerilor care doresc să facă excursii sau tabere în regiunile de o „deosebită frumusețe" li s-a pus în vedere că nu au voie să meargă acolo...

Sprijiniți de mii de alți cetățeni, locuitorii din comuna Imber au demonstrat pentru dreptul de a se înapoia în comuna lor de baștină. Într-un rînd, două mii de oameni aducînd cu ei un tractor și un plug au „reocupat" satul pentru o zi.

Cînd ei au încercat să repete demonstrația, armata a obținut o hotărîre judecătorească care o interzicea și unul dintre organizatorii demonstrației a fost urmărit de mai multe automobile cu detectivi, într-o zi de duminică...

Acum, înlăturarea numelui Imber de pe hartă este socotită ca o încercare de a se pune capăt agitației. Un consilier local a caracterizat-o pe drept ca o „insultă finală".

Dar acesta nu este încă sfîrșitul. Revendicările pentru înapoierea pămînturilor ocupate de către armată sînt continuate din două părți.

Autoritățile locale mențin presiuni continue asupra Ministerului de Război ca să îndepărteze „rămășițele în descompunere" ale taberelor armatei și ale poligoanelor ajunse în stare de ruină. Pe de altă parte, mișcarea pentru pace a susținut cu tot mai multă tărie revendicarea ca suprafețele folosite în prezent ca bază pentru bomba atomică să fie înapoiate fermierilor. Demonstrații organizate mai ales din partea tineretului au pătruns pe teritoriul acestor baze cu pluguri și semințe și cu pancarte mari pe care stătea scris: „Redate culturii pentru scopuri pașnice".

Desigur că, într-o bună zi, această bătălie va fi cîștigată și atunci comuna Imber va apărea din nou pe hartă.

Bob LEESON

PAS CU PAS

Pentru marele cartel al companiilor petrolifere vin zile grele. Țările arabe, Iranul, alte state din America latină și Asia, bogate în petrol, depun eforturi pentru a dispune într-o tot mai mare măsură de „aurul negru" aflat în subsolul lor. „Iar societățile monopoliste, așa cum scria ziarul francez „Combat", nu cedează teren decît pas cu pas, după lupte de ariergardă în care firele de sîrmă ghimpată ale procedurii și ale drepturilor dobîndite joacă un rol major".

Un eveniment petrecut zilele trecute arată cum o astfel de companie, a fost silită să mai cedeze „un pas". Reprezentanții companiilor „Shell", „Stomwac" și „Caldex" au consimțit, după îndelungi tergiversări, să accepte să-și ducă activitatea în Indonezia ca acționare ale societății de stat petrolifere din această țară, și nu în condițiile vechilor concesii de care beneficiau, care însemnau un jaf al bogățiilor indoneziene, respins de poporul indonezian.

De ce s-a închis „vitrina"?

La sfîrșitul anului trecut, referindu-se la o vizită făcută în S.U.A., președintele Columbiei, Leon Valencia Guillermo, a declarat că în Statele Unite i s-a spus: „Columbia trebuie să devină o vitrină a „Alianței pentru progres".

Acum, o telegramă de presă anunță că „vitrina" se închide. S.U.A., relatează agenția Associated Press, au scos Columbia de pe lista țărilor favorizate în aplicarea Alianței pentru progres. Columbia nu va mai fi, deci, vitrină...

Ce a determinat o asemenea măsură?

În intenția inițiatorilor ei, programul „Alianței pentru progres" aplicat la Columbia trebuia să demonstreze prin exemplul acestei țări ce roade bogate ar da, chipurile, ajutorul american. Trebuia să arate că numai pe această cale — și nu prin măsuri revoluționare — ar putea țările Americii latine să înlăture înapoierea lor economică și socială.

Or, ce le-ar fi putut arăta latino-americanilor „vitrina" columbiană?

Într-un colț al vitrinei ar fi mers să fie etalate două cifre: 17 și 87. 17 — numărul milioanelor de dolari primite de Columbia în cadrul ajutorului american — din 1946 și pînă în 1962; cealaltă cifră, 87 — reprezintă tot milioane — milioanele pierdute de Columbia prin reducerile de prețuri efectuate de monopolurile americane la achiziționarea cafelei, principalul produs de export columbian. Deci, pierzînd 87 milioane dolari, columbienii au cîștigat, prin „ajutor", 17 milioane...

În „vitrină" s-ar fi putut pune și alte cifre semnificative: 40 (atît la sută din populație este analfabetă) 81 000 000 (atîtea milioane de hectare de pămînt aparținînd monopolurilor și moșierilor rămîn necultivate, în timp ce marea masă a țăranilor columbieni n-au pămînt).

Sau în „vitrină" s-ar fi putut afișa un citat dintr-o cuvîntare rostită de președintele țării: „Statisticile guvernamentale oferă un tablou întunecat al mizeriei celor 15 milioane de columbieni..."

Dar a organiza o „vitrină" cu astfel de produse ademenitoare ar echivala cu un faliment neîndoielnic. Așa că s-a hotărît închiderea vitrinei.

U. VĂLUREANU

Desen de Cik DAMADIAN

În loc de „Chianti"...

Pînă acum cîteva săptămîni, producătorii de vinuri îmbuteliate din Italia nu aveau nici un fel de obligație legală de a atesta că ceea ce cuprind buteliile de vinuri puse de ei în vînzare, corespunde într-adevăr celor menționate pe etichetele de pe sticle. Așa s-a putut întîmpla ca în ultimii cîțiva ani piața italiană să mișune — pe lîngă alte produse alimentare falsificate — și de vinuri contrafăcute. După cercetările întreprinse în vremea din urmă s-a ajuns la concluzia că circa o treime din vinurile italiene erau preparate din... orice, în afară de struguri: din curmale, din smochine, din mere uscate, din alcool sintetic și chiar dintr-o varietate de... fasole folosită ca furaj pentru cai. În cursul cercetărilor au fost „prinse" sute de butelii purtînd pe ele binecunoscuta etichetă a faimosului „Chianti", produs exclusiv al regiunii Toscana, al căror conținut însă, nu numai că nu provenea din Toscana dar nici măcar din struguri.

Sesizat de proporțiile fraudei, Ministrul italian al agriculturii a întreprins o serie de măsuri pentru curmarea ei, printre care, prima, un recensămînt pe scară națională a viticultorilor și a tipurilor de vinuri pe care le produc.

Autoritățile speră că în urma aplicării măsurilor prevăzute, nimic nu va mai umbri faima de care se bucură — pe drept cuvînt — în lumea întreagă, produsele veritabile ale viilor italiene.

Pompeiul de astăzi

Cu 1900 de ani în urmă, Pompei a fost îngropat de lava Vezuviului dezlănțuit. Astăzi, acest punct turistic, cel mai căutat din Italia este din nou amenințat de distrugere. În ultimul an Pompei a fost vizitat de 625.000 de turiști din lumea întreagă. Taxa pe care a plătit-o fiecare este de 300 de lire. Prin urmare suma totală încasată de la turiștii care au vizitat Pompeiul în 1962 a fost de 187,5 milioane lire. Din această sumă pentru Pompei nu au fost alocate mai mult decît... 21 milioane lire. Sînt bani care abia ajung pentru salarizarea personalului de deservire. Bineînțeles astfel nu se pot face cheltuieli pentru restaurarea celor mai valoroase monumente ale Pompeiului, după cum este lesne de înțeles că lipsesc sumele necesare pentru efectuarea de noi săpături. În prezent serviciul de săpături nu are în casă nici măcar contravaloarea unui sac de ciment.

Tradiția tam-tamului

Aceasta s-a întîmplat la începutul celui de-al doilea război mondial. La Trinidad începuseră să dispară capacele lăzilor de gunoi. Erau furate, pentru a se confecționa din ele tam-tamuri. Iar atunci cînd lăzile de gunoi au fost mai bine păzite, locuitorii de pe insulele Antile, pasionați de ritm, s-au mulțumit și cu bidoanele de benzină care se găseau cu miile în jurul taberelor militare. Bidonul gol lovit cu ciocănele de cauciuc s-a dovedit un instrument cu o bogăție uimitoare de sunete.

Împrăștiați așchii de fier pe o suprafață metalică mobilă și loviți-o cu un ciocănel, veți constata că așchiile formează un fel de „floare de vibrație". Această experiență efectuată cu un capac de bidon permite, stabilindu-se diferite zone de oscilații, crearea unei adevărate claviaturi. Cercurile negre de pe suprafața bidonului nu sînt doar pentru înfrumusețare. Ele marchează poziția diferitelor note. Pentru a evita schimbarea notelor, limita dintre ele se stabilește cu ajutorul unui ciocan și al unui bold. Apoi instrumentul trebuie acordat. Treabă deloc ușoară. La început au putut fi determinate doar două note iar acum numărul de note determinat este de opt.

Unii muzicanți de pe insulele Antile țin legat tam-tamul de briu, alții îl țin pe spate sau în fața lor. În orchestră acest instrument îndeplinește un rol absolut precis. Bidonul întreg este folosit pentru rezonanțe de bas, iar pentru note mai înalte sau mai joase, este corespunzător scurtat, înălțimea notelor depinzînd de înălțimea bidonului.

În rezonanța bidonului nu există note metalice. Se produce un sunet puternic de vibrație îndelungată, întrerupt uneori de lovituri surde. În muzica occidentală nu există sunete asemănătoare. „Cauza este simplă — a arătat un muzician — niciunul din instrumentele noastre, fie că e vorba de instrument cu coarde sau de suflat, nu se bazează pe principiul vibrațiilor îndelungate". Este un nou aspect al folclorului din insulele Antile. El dă un farmec inegalabil sărbătorilor de pe insula Trinidad și Curacao. Orchestrele cîntă de zor, iar în cartierele unde locuiesc oameni simpli răsună ritm de rumbe, sambe.

Într-un magazin din Viena

Într-un mare magazin de confecții din Viena a fost introdusă o nouă metodă pentru servirea cumpărătorilor. Avînd în vedere întinderea deosebită a magazinului, vînzătoarele circulă de la un stand la altul, de la tejghele la cabinele de probă și la secția de ambalaj cu niște... trotinete pe roți de cauciuc.

După cum se vede și în fotografie, vînzătoarele par să spună că acum totul... „merge pe roate"...

ALTĂ PĂRERE...

Efectul dăunător al filmelor de oroare — prezentate din abundență pe ecranele televizoarelor și cinematografelor americane — asupra tineretului din S.U.A. este o realitate ce stîrnește profundă îngrijorare în cercurile largi ale opiniei publice din Statele Unite. Faptul îi preocupă pe nenumărații părinți și educatori americani, precum și o serie de foruri științifice și sociale care, neputincioase în fața businessului acestui mijloc de pervertire a tinerei generații — se văd nevoite să se mărginească doar la înregistrarea rezultatelor sale funeste.

Răspunzînd la întrebarea „care este efectul filmelor de oroare asupra copiilor americani?", pusă de revista „Parade" din Washington, dr. Frederich Wertham, un cunoscut psihiatru și autor de cărți de specialitate, își exprima părerea că violența prezentată pe ecranele televizoarelor și cinematografelor l-a făcut pe copiii din S.U.A. indiferenți față de suferințele umane și a contribuit la creșterea criminalității în rîndurile tineretului. „Cu 30 de ani în urmă — arăta dr. Wertham — cei care comiteau omucideri erau cel puțin de 17—18 ani. Azi, nu este un fapt neobișnuit să vezi ucigași de 12 și 13 ani, în timp ce copiilor de 8—9 ani le place să se tortureze reciproc și să comită acte de sadism".

Oricît ar fi de ciudat, există și oameni care nu se sfiesc să afirme contrariul, chiar în declarații publice. Dintre ei, revista „Parade" îl citează pe un anume Herman Cohen care susține că vizionînd pe ecran scene de violență, copiii... „se eliberează de propriile lor impulsiuni ostile de violență"...

Am omis un „amănunt". Mister Herman Cohen, este... producător de asemenea filme la Hollywood; printre „realizările" sale se numără și „opuri" cu titluri grăitoare ca: „Am fost un Frankenstein la zece ani" sau, „Cum să faci un monstru"...

Performanța răbdării

V-ați gîndit vreodată la ce mai pot servi bețele de chibrit, în afară de obișnuita lor întrebuințare la aprinderea focului?

Probabil că veți răspunde, fără a sta prea mult pe gînduri, că, poate vor mai fi și altele și veți adăuga că... greșit se dau celor mici să se joace cu ele atunci cînd cei mari au alte treburi și nu vor să fie deranjați...

Și, totuși, aceste mici bețișoare „năzdrăvane", cu capete colorate mai au și alte întrebuințări. Priviți fotografia de mai jos și vă veți convinge de acest lucru. După cum se poate vedea, este vorba de macheta palatului Adunării de stat a R.P. Ungare, situat pe malul Dunării, în frumoasa capitală a țării vecine și prietene, orașul Budapesta.

Bine, bine, veți spune, este într-adevăr macheta acestui palat, dar ce legătură are ea cu... chibriturile?

Are, și încă o legătură directă, pentru că această machetă este în curs de realizare, iar „materialele ei de construcție" nu sînt decît... chibrituri. Și, nu puține, ci o cantitate pe care un om ar folosi-o, poate, o viață întreagă, dacă nu chiar mai mult.

Janos Papp și soția sa, doi pasionați „meșteri la toate" locuitori ai vechiului oraș Miskolc sînt cei care realizează această adevărată capodoperă, la scara de 1/1250. Această „construcție", unică în felul ei, este pe cît de măiastră, pe atît de dificilă și de lungă durată. Or, cum soții Papp nu dispun de alt timp pentru a-și satisface pasiunea lor decît de serile de după munca cotidiană și de duminici, ei au socotit că vor mai avea nevoie de încă doi ani pentru a ajunge la capătul acestei migăloase munci.

Pe șoseaua de la Rendsburg

Tragedia s-a întîmplat cu trei ani în urmă, la 9 iunie 1960. Comerciantul de articole electrice, Spitzbarth, din orășelul vest-german Jevenstedt, trecea cu mașina pe șoseaua ce duce la Rendsburg, din apropiere, spre a-și conduce fetița — pe Heike — la școala secundară ce o frecventa în acel oraș. Deodată s-a auzit un uruit asurzitor și, odată cu ei, pe șosea a apărut o coloană de tancuri ale Bundeswehrului care mergea în aceeași direcție cu mașina comerciantului din Jevenstedt. Coloana a ajuns din urmă mașina și tancurile, pe care ședeau militari. Treceau rînd pe rînd, paralel cu mașina care-și încetinise mersul.

Cînd tocmai unul din tancuri se afla în dreptul mașinii, o piesă grea de vreo 2 kg. s-a desprins din șenilă și, zburînd spre mașină, a spart parbrizul rănind-o mortal pe micuța Heike.

Coborînd din mașină, disperatul tată a încercat, în zadar, să oprească coloana. A agitat mîinile ridicate, strigînd cît putea către cei de pe tancuri și cei din mașinile militare ce alternau cu tancurile: „Stați!", „Ajutor!" Militarii se uitau muți și nepăsători, spre el și fetița al cărei cap atîrna, lipsit de vlagă, pe geamul spart al mașinii.

Tatăl și-a transportat singur copilul la spitalul orășenesc din Rendsburg. Tot ce le mai rămăsese medicilor de făcut era să constate moartea fetiței...

După tragica întîmplare, Spitzbarth s-a adresat întîi forurilor militare pentru a cere tragerea la răspundere a celor vinovați de moartea copilului său. După o primă etapă de demersuri, tot ce a reușit să realizeze negustorul din Jevenstedt a fost să afle că pentru Bundeswehr viața fiicei sale... valorează 2716 mărci vest-germane! Aceasta a fost suma pe care administrația regiunii militare din Kiel a acordat-o drept despăgubiri — neconsolatului tată care, la rîndul său, a donat suma Crucii Roșii. (Alte speze — i s-a comunicat lui Spitzbarth — nu pot fi suportate de către acest for!).

Atunci Spitzbarth s-a adresat forurilor juridice. Într-un moment dat, pe întortocheatele căi ale justiției, el a ajuns față-n față cu procurorul Niether din Kiel. Dar întîlnirea n-a durat decît cîteva minute. După ce a aflat de la interlocutorul său că speranțele ce și le pusese în zeița cea cu cîntarul și ochii legați, sînt ca și zadarnice, îndureratul tată l-a întrebat pe procuror:

— Ce se va întîmpla acum?

Acesta i-a răspuns:

— Știți, și eu am pierdut un copil în împrejurări similare. Tot ce a primit respectivul, au fost 14 zile...

Nu trecuseră decît două luni și jumătate de la nefericitul accident cînd Spitzbarth a aflat, din partea aceluiași procuror Niether, că acțiunii sale judiciare i s-a pus, oficial, capăt. A aflat și pentru ce. Adresa prin care procurorul îi aducea acest fapt la cunoștință, cuprindea următoarea motivare: „Din cercetările întreprinse reiese că nu poate fi constatată comportarea culpabilă a unei anumite persoane în provocarea accidentului".

Noul demers judiciar prin care Spitzbarth ataca respingerea primei sale acțiuni nu s-a soldat, nici el, printr-un rezultat mai fericit. I s-a comunicat, tot pe cale oficială: „Așa cum se prezintă situația, nu poate fi exclusă drept cauză a accidentului, ca un tanc următor să fi atins în așa fel o piesă de șenilă căzută anterior pe șosea, încît aceasta să fi fost azvîrlită lateral, în parbrizul mașinii dumneavoastră".

După cum era firesc, tatăl micuței Heike, n-a dezarmat nici după această întîmplare. A continuat să bată drumurile la forurile judiciare și militare, timp de luni și ani. Fără succes însă...

Dar, în timpul acesta, a aflat o serie de lucruri instructive, — nu numai pentru el și concetățenii săi vest-germani — despre Bundeswehr, sau mai precis despre unele aspecte ale activităților legate de utilarea Bundeswehrului cu armament produs în Germania occidentală.

Intîi de toate Spitzbarth a aflat că tancurile dintre care unul — sau două, admițînd „teza" din răspunsul prin care a fost respinsă a doua sa acțiune judiciară — i-au ucis copilul, sînt de tipul „M 42", fabricate în R.F.G., șenilele fiind produse ale Fabricii de șenile pentru blindate Backhaus, din Remscheid. Negustorul din Jevenstedt și-a adus brusc aminte că despre această firmă, și nu numai șenilele ei, a auzit, și a citit mult în presa vest-germană și anume, cu puțină vreme înainte ca Franz Josef Strauss să fi fost mazilit din foarte comodul său fotoliu ministerial. Foarte comod mai cu seamă sub aspectul multiplelor posibilități ce i le oferea pentru afaceri grase între care, nu în ultimă instanță, cele legate de furnituri de armament și echipament pentru Bundeswehr. Ultimul scandal, care se pare că a fost picătura ce-a făcut să se reverse paharul... său ministerial, a fost tocmai unul în care era implicată această firmă Backhaus din Remscheid și un oarecare „unchi" Aloys Brandenstein — unchi, mai mult sau mai puțin al lui Strauss — dar în tot cazul „omul său", prin care firma amintită a primit comenzile pentru șenilele respective.

Și tot în cursul acestor trei ani de demersuri, tatăl Spitzbarth a aflat că fiica sa n-a fost singura victimă a pieselor ce se desprind din șenilele tancurilor „M 42": că acea coloană pe care a întîlnit-o pe șosea în ziua fatală, a „pierdut" pe drumul parcurs 43 de asemenea piese: că în aceeași lună iunie 1960, o coloană de 21 de tancuri cu pricina au pierdut în cursul unei deplasări de la Lüneburg la Rendsburg nu mai puțin de 95 de piese de șenile. Și a mai aflat că în cursul unei expertize, efectuată încă în 1958 la școala militară de tancuri din Munster, s-a constatat că din respectivele piese ale șenilelor produse de firma Backhaus din Remscheid o treime erau avariate într-o proporție de 40—60 la sută; jumătate din ele în proporție de 20—40 la sută; iar restul de 15 la sută din piese n-au mai putut fi controlate dat fiindcă fuseseră... pierdute în cursul drumului de probă de 250 km., efectuat, în vederea expertizei, de tancurile afectate școlii. În sfîrșit Spitzbarth a mai aflat că recent, în mai a. c., tot în împrejurimile Rendsburgului din vecinătatea orașului său, o mașină din Budelsdorf a fost accidentată de o piesă de șenilă.

Toate acestea l-au făcut pe neconsolatul tată să înțeleagă că motivul respingerii primei sale acțiuni judiciare era oarecum întemeiat și că, într-adevăr, nu putea fi trasă la răspundere pentru provocarea accidentului „o anumită persoană" din echipajul tancului fatal micuței Heike.

Dar vinovații există. Și Spitzbarth și-a continuat demersurile. În cele din urmă, ajuns în culmea indignării, el și-a exprimat revolta în telegramele pe care le-a trimis — una guvernului de la Bonn, alta comandaturii militare din Rendsburg. În aceasta din urmă, care i-a parvenit colonelului Fischer din Rendsburg, scrie: „Revoltătoarea crimă împotriva unui copil va apăsa atîta vreme asupra Bundeswehrului pînă cînd bandiții care poartă pe conștiință acest omor, își vor primi pedeapsa meritată".

Spre deosebire de toate cele anterioare, acest demers al negustorului din Jevenstedt n-a rămas fără rezultat.

Rezultatul? Un proces dar împotriva lui... Spitzbarth pe care tribunalul l-a condamnat, la 8 septembrie 1963, la o amendă de 200 mărci vest-germane pentru... „insultarea Bundeswehrului".

A. STANCIU

Unsprezece Susaguri...

(Urmare din pag. 1)

— E vorba despre o comună cu anumite curiozități proprii numai ei. I se spune Susag, dar pentru că este răspândită pe o întindere foarte mare și-i împărțită în cătune oamenii au început să-i zică „București-2". Pentru că vedeți dv., dacă în Capitala țării sînt numai opt raioane, la Susag sînt unsprezece... O mostenire veche și care provoacă încă multe greutăți edililor comunei.

Trebuia să ajungem la Ineu, iar de acolo la Șicula și n-am avut timp să ne abatem atunci pe la „București-2". Peste o săptămînă însă am vizitat Susagul. Datele despre istoricul așezării, aflate de la inginerul Deac, au fost completate cu altele noi furnizate de către Petru Gligor, instructorul teritorial al Comitetului raional de partid Ineu, Mihai Măduță, secretarul organizației de bază P.M.R. din gospodăria agricolă colectivă „Dezrobirea" și Pavel Panda, președintele Comitetului executiv al sfatului popular.

Prima școală adevărată din Susag a fost ridicată în vara acestui an și dată în folosință la termen. În clișeu clădirea școlii cînd se afla încă în construcție

Trei sute de case pe cinci kilometri pătrați

Așezați în jurul unei mese, reprezentanții de frunte ai Susagului deapănă de pe caierul vremii, cu mult lux de amănunte, istoria așezării lor.

— În urmă cu două sute de ani — spune președintele sfatului, pe vatra de astăzi a comunei noastre se aflau păduri întinse care aparțineau episcopiei romano-catolice din Oradea. În jurul anilor 1750—1760 episcopii s-au hotărît să defrișeze pădurile, în care scop au adus tăietori de prin părțile Văscăului, în special din comuna Chișcău. Oameni nevoiași de la munte, aceștia au venit împreună cu familiile și s-au stabilit în aceste locuri.

Președintele face o pauză pentru a-și aduna gîndurile, apoi îmi prezintă „ciudățenia" comunei despre care îmi amintise și inginerul Deac. Aflu astfel că tăietorii de pădure cu numele Cristea, au întemeiat cătunul **Cristești**. El are astăzi 30 de case și toți locuitorii săi se cheamă Cristea. În jurul așezării se întind terenurile de cultură. La o distanță de o jumătate de kilometru este situat **Măduteștii**, o așezare de numai 12 case, întemeiată de neamul Măduță.

— Acesta-i cătunul strămoșilor mei — intervine glumeț Mihai Măduță, secretarul organizației de bază. După cum vedeți, deși nu sîntem nobili, avem și noi blazonul nostru...

Cînd se potolește rîsul provocat de gluma secretarului, președintele înșiră numele celorlalte cătune. După Măduțești vine **Julești**, cu 12 case, întemeiat de familia Jula, apoi **Hetesești**, cu 35 de case locuit de urmașii familiei Heteș. Celelalte așezări întemeiate pe aceste originale principii familiale sînt: **Huțești**, ale neamului Huțu, **Chirlești** — ale neamului Chirla, **Jurcești** — al neamului Jurca, **Spătărești** — ale neamului Spătar, **Dolgești** — ale neamului Dolga, **Pandești** — ale neamului Panda și **Corobănești** — ale neamului Coroban. În total sînt 11 cătune care cuprind la un loc 324 de case, răspîndite pe o suprafață de cinci kilometri.

— Așezarea aceasta a comunei — intervine un alt interlocutor, constituie un subiect pentru anecdote la adresa Susagului. Și, în aprobarea celorlalți, reproduce una din acestea:

Se zice că în timpul războiului, de la o unitate militară aflată la sud-vest de Susag a fost trimis un curier să ducă un plic în comuna Ucuriș. Drumul către această localitate trecea prin Susag. Soldatul ajunge într-un sat și văzînd lumină în casă, bate în poartă.

— Ce sat este acesta, bade? întreabă curierul pe omul care a ieșit să-i deschidă.

— D-apoi, acesta-i Susag!

Soldatul mulțumește pentru lămurire și pornește mai departe.

Ajuns în alt sat, bate din nou la poarta unei case și gazda care-i iese în întîmpinare îl lămurește că se află tot la... Susag. Hotărît să-și îndeplinească misiunea, ostașul mărește pasul ca să ajungă la Ucuriș. În drumul său mai întîlnește cîteva sate și peste tot primește același răspuns: „Acesta-i Susagul". Ajuns la capătul răbdării și intrigat că nu găsește localitatea în care a fost trimis în misiune, curierul face cale întoarsă și raportează comandantului:

— Să trăiți, domnule colonel! Raportez că în direcția în care am fost trimis, după ce am călătorit o noapte întreagă, am întîlnit unsprezece Susaguri și nici un Ucuriș. De bună seamă, prin părțile acestea nu sînt decît sate cu numele de Susag!...

Prețul bucuriilor

În decursul unei existențe de 200 de ani, populația celor unsprezece Susaguri a acumulat o bogată experiență de viață. Mai bine de un secol a cunoscut numai dureri și necazuri. Înaintașii colectiviștilor de astăzi din Susag au îndurat exploatarea latifundiarilor. Ani îndelungați ei n-au avut nici un petec de pămînt, asigurîndu-și mizera lor existență doar din secure și fierăstrău, precum și din creșterea vitelor. De pămînt, nici vorbă. Abia prin 1860, o mică parte din acești tăietori de pădure au fost împroprietăriți în schimbul obligației lor de a efectua multe zile de clacă pe moșiile „preacucernicilor" episcopi. În 1920 au mai primit cîte un petec de pămînt și alți țărani. Cu toate acestea, viața locuitorilor din Susag continua să fie grea. Pămîntul era puțin și sărăcăcios, casele mici și acoperite cu paie, oamenilor le lipsea îmbrăcămintea călduroasă, mîncarea ca lumea, știința de carte, îngrijirea medicală.

Prima școală în comună se semnalează, abia în 1924, deci după 160 de ani, de la înființarea așezării! Și ce școală? O odaie în casa unui țăran. Peste alți trei ani, în 1927, în comună are loc „un mare eveniment": se inaugurează, totuși, o „școală" cu o singură sală de clasă...

Viața comunei s-a schimbat în bine abia după 1944. În 1945, Susag devine comună de sine stătătoare. Încep să se ridice o serie de clădiri: două cămine culturale, două localuri de cooperativă, școlii vechi i se mai adaugă încă o sală de clasă, iar în vara aceasta s-a terminat construcția unui nou local de școală.

Urmașii foștilor tăietori de lemne sînt foarte receptivi la semnele civilizației. În comună apar aparatele de radio, bicicletele. În locul caselor vechi oamenii înalță altele noi, mai frumoase, mai încăpătoare. Una din cele mai vechi case, a Catiței Dolga, care avea o existență de 216 ani, a fost dărîmată anul acesta.

În comună se lichidează analfabetismul, iar tineretul ia drumul școlilor. Urmașii pădurarilor de altădată sînt astăzi electricieni, tractoriști, studenți la facultăți.

Multe transformări în viața oamenilor din Susag a adus gospodăria agricolă colectivă „Dezrobirea". Cele 365 de familii care o alcătuiesc își măresc continuu averea obștească. Oamenii din Susag dezvoltă simțitor sectorul zootehnic. Ei au ridicat în ultimii ani trei grajduri, două saivane în care sînt adăpostite oile, o maternitate de scroafe, trei pătule de porumb. În plină construcție se află o clădire care va adăposti atelierele de tîmplărie și de fierărie ale gospodăriei, precum și o moară de uruială. La Susag s-au construit și multe fîntîni. În condițiile acestei comune, în care apa se află la o adîncime de 20 de metri și unde în trecut construirea unui puț era egală cu prețul unei perechi de boi, noile fîntîni reprezintă o realizare însemnată. În trecut exista o fîntînă la 20—30 de case. Acum, numai în anii 1961 și 1962 s-au construit 30 de fîntîni la case și alte trei comunale.

Viața nouă pe care o trăiesc oamenii din cele unsprezece Susaguri, n-a căzut asupra lor ca o mană cerească. Ea a costat lacrimi și sînge, este rodul luptelor sociale ale unui popor întreg condus de Partidul Comunist din Romînia, este prețul atîtor vieți sacrificate pentru binele celor mulți chiar de către consăteni ai celor din Susag. Aceasta o mărturisește și monumentul din fața clădirii sfatului popular comunal pe care sînt imortalizate numele eroilor acestei așezări, căzuți în lupta contra fascismului: sergentul Ciomocoș Teodor, soldatul Huțu Ion, soldatul Țapoș Gheorghe și soldatul Mojic Ion.

Vasile INOAN

RACHETĂ ȘI ZBATURI

(Urmare din pag. 1)

răspunde la întrebări. Cînd mi-a venit rîndul, a început cu zbaturile (cele două mari roți laterale prevăzute cu palete, cu care sînt propulsate unele din navele de pasageri) și a terminat cu o mică surpriză: anul de naștere al navei: 1891.

— Păreți mirat, adăugă comandantul, dar cu toată înfățișarea sa de vas destul de recent construit (mai ales datorită faptului că a fost revopsit în întregime în luna mai), trebuia scos din circulație încă de acum 12 ani. Însă echipajele care s-au succedat pe bordul lui și-au făcut datoria, reușind să-i conserve indicii tehnici, astfel încît să poată fi menținut în serviciu.

Am reținut modestia turnată în cuvintele „și-au făcut datoria" și vizitînd aproape fiecare colț al navei, m-am convins că echipaj și comandant merită mulțumirile călătorilor pentru felul conștiincios cu care-și duc munca, nu rareori pe vreme potrivnică. După patru ore, am ajuns la Tulcea și m-am despărțit cu regret de navă care mă purtase domol în lungul celor aproape 80 de km, de cale fluvială.

A doua zi de dimineață, împreună cu un prieten din partea locului, priveam de pe colina Taberei peisajul atît de viu colorat și plin de mișcare ce se deschide larg spre port. În spatele gării maritime, în locul freamătului de nave, se desfășoară cel al escavatoarelor și mașinilor basculante, dincolo de care, frumos orînduite — ca niște transatlantice — se înșiruie noile blocuri de locuințe cu mari magazine la parter. Acolo, inima orașului (vestită altă dată pentru bătaia ei înceată) pulsează acum într-un ritm viu, energic, în pas cu progresul actual.

De departe, dinspre dealul Monumentului apăru peste Dunăre un fum gros, ca o coadă neagră de balaur.

— Uită-te „racheta"!, exclamă prietenul meu.

Sub fum se vedeau însă clar punțile mari și urmele celor două zbaturi laterale, așa că vrui să-l cert pentru „porecla" ce mi se părea nepotrivită. Am întors privirea încărcată de reproș, cînd descoperii alunecînd cu viteză pe albastrul fluviului un bolid argintiu, ce se ivise dinspre cotul Ivanova. Părea jumătatea din față a unui mare avion de pasageri, ce și-a strîns aripile sub el, pentru a se sprijini în apă, astfel încît fuselajul să-i fie complet afară.

— Are motor de rachetă?, întreb mirat de această neașteptată apariție.

— Nu, însă așa-i spun constructorii lui, spre a-l deosebi de alte tipuri mai mari și mai rapide ca „Meteor" și „Sputnic". Motorul, e drept foarte puternic, este calculat astfel încît cele cinci tone ale sale să echilibreze dinspre partea dinapoi a vasului greutatea celor 64 de pasageri din fotoliile aflate în partea din mijloc și dinainte a navei. În felul acesta, în plină cursă, corpul „rachetei" rămîne mereu orizontal, se ridică sprijinindu-se în aripi și este ferit de valurile ce se sparg sub el.

Am coborît și peste puțin iată-ne în port. Pe drum i-am cerut scuze, în gînd, vecinului de compartiment, pe care-l bănuisem pe nedrept de glume neizbutite. I-am mai cerut detalii amicului din Tulcea. Eram pregătit să plec, așa că m-am dus direct la casă și am cerut un bilet. Nu mai era. Dar spre norocul meu, un cetățean renunță cu regret la al său, deoarece comandantul vasului, tov. Constantin Pechianu, îi refuzase categoric bagajul, care nu numai că depășea cu mult cele 10 kg. (maximum admis), dar se dovedea și gălăgios, deși rațele erau destul de bine camuflate.

Mi-am luat rămas bun de la prieten și ne-am despărțit. Apoi un șuierat scurt de sirenă, un duduit năpraznic de motor și nava se desprinde grăbită de țărm, așternîndu-se la drum cu mare viteză.

— Într-adevăr sînt 60 de kilometri la oră, îmi confirmă comandantul vasului. Dovadă că distanța Galați-Tulcea o străbatem fără escală într-un ceas și jumătate. Privirea lui este tot timpul atîntită înainte și mîinile încleștate pe timona, care alături de aparatajul de bord (butoane, manete, cadrane), de parbrizul rabatabil, de microfon și de forma aerodinamică a carlingei, amintește mai curînd de cabina de comandă a unui elicopter decît a unei nave fluviale.

— Să nu credeți că această continuă atenție spre deschizătura din față a parbrizului este o mică figură de teatru, mă lămurește comandantul, dar este suficient un trunchi de salcie venit cine știe de unde, ca lovit în plin să aducă avarii aripilor portabile.

— Bine, dar un astfel de obiect, cred că-l puteți vedea de la 3—4 km.

— Vă înșelați. Aceste trunchiuri, cel mai adesea putrede și parcă pietrificate de apa ce le-a îmbibat, plutesc ca submarinele numai cu un mic semn deasupra apei. Așa că trebuie să fim cu ochii în patru la orice ciot sau creangă, ce ar putea ascunde sub ele o surpriză de loc plăcută pentru aripile vasului nostru.

Văzînd liniștea și încrederea cu care călătoreau pasagerii noii nave, am înțeles și mai bine cît de mare este răspunderea în conducerea unui vas atît de rapid. În încăperea unde se înșiruiesc trei rînduri de fotolii duble ca ale unui avion de cursă lungă, se află și un bar-bufet construit în aceleași linii elegante ca și întregul salon. Multe din elementele vasului — inclusiv construcția sa din duraluminiu și cabina de comandă — sînt evident „împrumutate" din aviație, ca și fotoliile, al căror buret și speteze înalte te îmbie să te așezi cu adîncă statornicie ca într-o călătorie spre un alt continent.

Nerezistînd ispitei, mă așez și simt senzația plăcută a unui mers într-un tren rapid pe o linie fără joante. Curînd trecem pe lîngă una dintre cele cîteva nave cu zbaturi care mai sînt în serviciul nostru fluvial și parcă-i ghicesc o undă de tristețe, ca de mușneag în fața iureșului năvalnic al tinereții. Solidar cu mîhnirea lui îi șoptesc în gînd: „Nici o grijă, bătrîne. Mai ai încă ani destui înainte. Dacă năbădăiosul de 1 200 cai putere fuge de trei ori mai repede ca tine, în schimb tu duci de șapte ori mai mulți pasageri și nici unuia nu-i pretinzi să plece de acasă cu o valijoară de maximum 10 kg. Așa că n-ai motive să te temi: „Săgeata" nu-ți va lua pasagerii tăi,... dar nici tu pe ai ei!"

Costin MARINESCU

„Jurcești" — unul din cele unsprezece „raioane" ale așa numitului „București—2"

La drum cu L.D.E.

(Urmare din pag. 1)

Orele 17,29. Părăsim lin gara brașoveană. În față, prin geamurile mari, ni se deschide perspectiva neobișnuită a drumului de fier pe care îl urmăm. Căci nu ne aflăm într-un vagon de clasă, ci aici, în cabina de comandă a locomotivei. În dreapta, la postul său, mecanicul Nicolae Hilmu; în stînga, ajutorul de mecanic, Ioan Popa II. Totul din jur inspiră o atmosferă de laborator. Doar zumzetul sacadat al motorului ne amintește unde sîntem.

Treptat, treptat viteza sporește. Ramificațiile de păianjen ale gării au rămas în urmă pentru a întovărăși acum frumoasele blocuri de locuințe din cartierul „Steagul Roșu" și renumita șosea cu plopi. Imediat începe urcușul spre Predeal. Cei 2100 cai ai locomotivei sînt puși la treabă serioasă. Ioan Popa, care pentru cîteva minute a inspectat mașinile, se reîntoarce în cabina de comandă și raportează: „Tovarășe mecanic, toate aparatele funcționează normal".

Frumoasa vale a Timișului se perindă cu iuțeală de o parte și de alta a drumului. Un sunet lung, anunță apropierea tunelului. Se aprind farurile și luminile de bord. Dar iată și Predealul. Nicolae Hilmu își consultă ceasul. Sosirea în gară se face exact în grafic.

Cîteva clipe de răgaz și din nou la drum. „Liber prevestitorul!", anunță ajutorul de mecanic. „Liber!", confirmă mecanicul de la comanda locomotivei. Și dialogul continuă în funcție de semnalele de pe linie. „Liber intrare!" se aude din stînga „Liber!", vine din dreapta răspunsul. Fiecare kilometru parcurs nu face decît să confirme cele cunoscute anterior despre aceste locomotive: siguranță în funcțiune, simplitate în conducere, îmbunătățirea considerabilă a condițiilor de muncă, rază mare de acțiune. La aceste atribute se adaugă cele aflate la drum. Este interesant de știut că o locomotivă Diesel-electrică de 2100 C.P. înlocuiește 2—2,5 locomotive cu abur; demn de reținut este și faptul că în cazul de față consumul specific de combustibil este de circa 5 ori mai mic.

Este timpul însă să facem cunoștință mai îndeaproape și cu primitoarele noastre gazde, cu mecanicii care conduc locomotiva. Îi privim cu atenție. Fără a fi cițiși de puțin încordat, pe fața mecanicului Nicolae Hilmu se descifrează cu ușurință siguranța și calmul cu care conduce impresionanta herghelie de mii de cai ai puternicei locomotive. O mînă pe maneta controlului, cealaltă pe frînă. Privirea pe cadranele de bord, sau înainte la cele două panglici de oțel ale drumului care parcă se unesc într-un punct îndepărtat. La 36 de ani, el are în spate o vastă experiență. Cînd a părăsit comuna natală din raionul Rupea, avea doar 18 ani și nici nu visa că vreodată va putea conduce o asemenea uzină pe roți. Pe vremea aceia abia începea să descifreze tainele meseriei de lăcătuș la Depoul C.F.R. din Brașov. Dar între timp a îndrăgit locomotivele. Și într-o zi și-a văzut dorința împlinită. Era fochist. E drept, la început pe o mică locomotivă de manevră, „o capră" cum o mai numesc ceferiștii. În 1959, cînd i s-a propus să urmeze școala de dieseliști, avea o practică de zece ani ca mecanic pe locomotivele cu abur. Așa că la cursuri — primele de acest gen organizate la Brașov — nu i-a fost prea greu. S-a desfășurat bine și cu practica pe care a făcut-o apoi la depoul de automotoare. A urmat ziua de 10 septembrie 1961, de neuitat pentru Nicolae Hilmu, cînd a condus locomotiva Diesel-electrică pe primul său drum: Brașov—Ploiești. Își amintește perfect și astăzi. Era un tren de marfă. Și de atunci nu s-a mai despărțit de acest tip de locomotivă. Este îndrăgostit de eleganță, de linia ei modernă și aerodinamică. Numai cu una din locomotivele pe care a preluat-o direct din uzină, a parcurs peste 100 000 kilometri. Experiența de care vorbeam, este acum din plin pusă în valoare. Și în meseria aceasta măiestria este un obiectiv permanent. Poate și de aceea, mecanicul Nicolae Hilmu este nelipsit de la cursurile care se țin săptămînal la „școala personalului" din Depou.

Stațiile se succed una după alta. Azuga, Bușteni, Sinaia. În timp ce ne apropiem de Cîmpina, începe să se întunece. Dar farurile locomotivei arată calea. Lor li se adaugă luminile semaforelor ce vin cu repeziciune spre noi. Nici nu-i de mirare. Acele vitezometrului arată 80—90 kilometri pe oră. „Liber prevestitorul!" „Liber". „Liber intrare!". „Liber". Atenția echipajului este permanent trează.

După ce a mai făcut un rond la mașini și a raportat din nou că „toate aparatele funcționează normal", ajutorul de mecanic Ioan Popa ne vorbește despre gîndul lui. Vrea neapărat să ajungă mecanic. Ca Nicolae Hilmu și alții ca el. Motoarele Diesel l-au atras din totdeauna. Cîțiva ani la rînd le-a tot montat pe cînd lucra la Atelierele de automotoare din Brașov. A fost și el fochist pe locomotive cu abur? Nici că se putea altfel. A fost o etapă obligatorie în drum spre locomotiva Diesel-electrică. După școala de ajutori de mecanici, a lucrat mult timp pe una din primele locomotive fabricate în țară, care, au fost, atît pentru constructori cît și pentru ceferiști, un adevărat laborator. Dar, cum am mai spus, visul lui Ioan Popa este ca într-o zi să conducă el locomotiva. Peste puține luni, cînd își va realiza stagiul cerut, drumul spre împlinirea acestei dorințe îi este deschis.

Încep să se vadă luminile Bucureștiului. Viteza a sporit la 100 kilometri pe oră. Încă puțin și acceleratul 204 intră lin la peronul Gării de Nord. Sînt orele 20,40. Graficul a fost respectat întocmai. Ne despărțim de echipajul locomotivei, de mecanicul Nicolae Hilmu și ajutorul lui, Ioan Popa, impresionați de măiestria și frumusețea muncii lor, dar și cu gîndul la harnicii constructori de mașini de la Reșița și Craiova, care dau țării asemenea uzine pe roți, ilustrare vie a înaltului nivel tehnic la care au ajuns.

Tudor GHEORGHIU

EXPLORARE ÎN NECUNOSCUT

(Urmare din pag. 1)

tul unei căi ferate înguste, au intersectat prin dinamitare o galerie laterală a peșterii. Mica spărtură de acces în mărunțaiele muntelui de calcar a fost imediat zidită și redeschisă după mai bine de trei decenii de căutătorii anonimi de comori. Constatîndu-se pericolul degradării splendidelor podoabe de calcită, a fost declarată „rezervație speologică" și în consecință, intrarea a fost închisă cu o poartă masivă din tablă de fier.

Lacul subteran

Întreaga peșteră este un sistem destul de complicat format din patru săli mari, legate prin galerii strîmte, joase și întortocheate, prin care se poate înainta mai mult tîrîș („pe foale" — cum zic oamenii din partea locului). Cînd plouă mult, dintr-un perete al sălii finale își face apariția un pîrîiaș care traversează întreg sistemul și ajunge la sala inferioară, unde se afla în vremurile preistorice gura naturală, acum închisă de grohotișul unei surpături foarte vechi.

Negăsind cale liberă spre Caraș, apele stagnează aici cînd naștere unui lac întins. Cu vremea, apele lacului se infiltrează lent prin conul de grohotiș pînă la secare, lăsînd pe jos un strat milos din calcar amorf. Dacă aversele sînt puternice, în mai puțin de o oră cursul subteran își face apariția, umple complet secțiunea galeriilor strîmte dintre săli și astfel „sifoanele" formate (locuri pe galerii unde apa atinge aproape tavanul peșterii), taie orice posibilitate de a ieși afară la lumina zilei (fenomen observat de prof. Ernö Balogh, care între anii 1937—1939 a cercetat, primul, temeinic, peștera Popovăț). Iată de ce este absolut necesar ca, înainte de a pătrunde în peșteră, să se cunoască situația precipitațiilor din ultimele zile și... buletinul meteorologic pentru ziua respectivă; cine nu ține seama de aceasta, riscă să-și piardă viața dacă e surprins pe galeriile joase la „sifoane" sau să rămînă captiv pentru mai multe zile, dacă e prins într-una din marile săli. Retragerea rapidă, înaintea apei, nu e posibilă, deoarece din sala finală pînă la ieșire este nevoie de aproape o oră.

Cimitirul liliecilor

Era într-o zi de vară a anului 1961. Însoțit de A. Negrea și L. Botoșeneanu (amîndoi cercetători la Institutul de speologie), echipați și înarmați cu cele necesare speologului, intrăm fără dificultăți prin poarta de fier dată înlături, într-o galerie scundă, prevăzută cu o pădure de stalactite (în bună parte rupte de vizitatori) și de aici în prima sală a peșterii. La flacăra lămpilor, zărim blocuri uriașe de travertin desprinse din tavan și îngrămădite haotic la picioarele noastre. Peste ele, avuseseră timp să crească stalagmite groase și înalte, ba chiar și coloane zvelte sclipind în bătaia luminii. Înspăimîntător trebuie să fi răsunat bolțile cînd s-a produs prăbușirea blocurilor! Acum, din nou, totul e încrementit și cimentat de marmura calcitei.

În fundul culoarului din stînga, descoperim o „orgă" mare cît întreg peretele, împodobită cu coloniște și lame subțiri. Cer răgaz colegilor s-o fixez pe peliculă, apoi coborîm în fundul sălii cu prăbușiri, avînd grijă să nu alunecăm pe panta abruptă. Descoperind gura unei galerii scunde, drenată de un puternic curent de aer, mă angajez pe ea. După cîțiva metri, mi se înțepenește corpul, curentul îmi stinge lampa, dar nu renunț; colegii mă urmează și-mi dau curaj. Ce-o fi dincolo? Încă un efort și, în fine, după 25 de metri mă văd răsplătit: sînt într-o sală lungă și înaltă, puțin călcată de om, cu pereții albi, strălucitori, iar pe podeaua albăruginie cu gururi (bazinașe) și stalagmite — luminări, mai înalte ca noi. De jur-împrejurul sălii, străjuiesc, ca o amenințare, multe zeci de schelete și cadavre de lilieci și rozătoare, cum n-am mai întîlnit. În timp ce colegii mei caută vietățile lumii subterane, eu mă angajez pe galeria din celălalt capăt al sălii.

Intrigat că trebuie să înaintez numai „pe foale", și că după vreo 150 m. nu ajung în altă sală, iar lampa abia mai pîlpîie, mă întorc. Colega mea insistă să ieșim imediat, fiindcă nu luasem carbid de rezervă. Părăsim cu regret peștera, dar nu înainte de a mai cerceta sumar și sala inferioară, ocupată aproape în întregime de oglinda unui lac cu apă limpede și fundul alb ca zăpada.

În toamna aceluiași an, eram din nou la Popovăț. Mai mult de jumătate de oră a trebuit să mergem tîrîș prin galeria întortocheată: la început pe nisip moale, apoi pe crustă stalagmitică tăioasă și, în fine, printre polițe dure de silex negru. Cînd credeam că nu vom mai putea înainta din cauza îngustării secțiunii, ne-am pomenit într-o galerie mare și înaltă, adevărat cimitir cu cadavre de lilieci, care ducea în „sala finală", lungă de peste 100 de metri și cu pante abrupte, încărcate de argilă lipicioasă. Pereții acestei săli sînt împodobiți cu sculpturi monumentale: scurgeri în relief, coloane și orgi, domuri, stalactite și stalagmite gigantice, gururi cu apă cristalină.

După o cățărare anevoioasă pe ramura stîngă a sălii, am ajuns într-o galerie laterală. Aici, în colțul cel mai ferit, apa a creat cele mai splendide formații din toată peștera: gururi căptușite cu cristale de calcită, stalactite mici, cu ramuri excentrice, stalagmite în formă de luminări — totul orbitor de alb, la lumina lămpii și nimic spart de mîna omului.

Tîrziu, în noapte, am venit din Popovăț obosiți, cu lămpile aproape consumate și murdari pe salopete și cizme, încîntați de măiestria apei de infiltrație care a creat adevărate opere de artă și cu buzunarele doldora de capturi biospeologice interesante.

Păduri de stalactite

În luna iulie a acestui an, am fost pentru a treia oară oaspete al peșterii Popovăț. Peștera avea o poartă nouă, ermetic închisă și încuiată cu un lacăt enorm. Cum am deschis lacătul, din dosul porții s-a prăvălit pe terasamentul căii ferate cadavrul unui liliac. Astfel, mistrețul cadavrelor și scheletelor de lilieci s-a lămurit: bietele animale fiind împiedicate să iasă noaptea după hrană, au murit de foame! Abundența faunei de insecte și păianjeni din toamnă, cînd nu era poarta, și absența lor acum are aceeași explicație. Recomandînd custodelui să facă o ferestruică în poarta masivă de fier, am intrat în peșteră împreună cu colegul L. Botoșăneanu, Emilian Cristea, maestru al sportului și Ladislau Karacsony. Alpiniștii urmau să ne ajute la zmulgerea ultimului secret al peșterii — forțarea celor două avene întortocheate de peste 250 de metri lungime era îngreuiată de apa pîrîiașului, care în urma ploilor din ultimele zile își făcuse apariția și umpluse o serie de bazine pe traseu. Cunoșteam pericolul unei averse puternice și de aceea eram în permanentă atenție la creșterea eventuală a nivelului apei.

Avenul principal, prăpastia, s-a dovedit a fi numai de 12 metri adîncime, dar foarte dificil de coborît din cauza unui prag de pe care se cobora într-o sală inferioară, ca din vîrful unei cupole de circ. El ne-a permis — așa cum bănuia profesorul Balogh — accesul la cursul subteran, în porțiunea sa dintre sala finală și bazinul de recepție a apei meteorice, de la exterior.

Am explorat o porțiune de peste 75 de metri, după care galeria devenea definitiv inaccesibilă omului. Terminînd cartarea și studierea frumoaselor „păduri" de stalactite, de peste 2 metri lungime, și a unui mic lac subteran din noile galerii descoperite, am urcat în sala finală, unde zgomotul unei mici cascade ne-a făcut să tresărim: nu cumva afară s-a declanșat vreo aversă puternică? Dar am avut noroc: mai cu apă în cizme, mai unși de argila clisoasă, am ieșit prin sifonul cel lung („gaura de șoarece") în prima sală și de aici afară.

Luna strălucea de mult pe bolta înstelată. Aerul mirosea a fîn cosit, iar cosașii, cicadele și grecierii se întreceau în a scoate sunete cît mai puternice, ca deobicei în nopțile toride de vară. Înaintînd spre cantonul Comarnic, unde ne așteptă o masă caldă, am constatat că urzicile înalte care invadaseră terasamentul părăsit al căii ferate nu mai urzicau ca dimineața: noaptea urzicile dorm!

Ștefan NEGREA

Grădina dobrogeană

Primele sînt pentru masă verde, iar celelalte pentru boabe. Sorgul rivalizează cu porumbul și tinde să-i ia locul pe o bună bucată de teren. Și acest lucru nu-i întîmplător: producția de boabe întrece pe cea a porumbului și este un furaj excelent pentru animale. De cîțiva ani se fac diferite încrucișări pentru obținerea unor soiuri și mai productive. Există de pe acum 1 700 linii din care unele sînt de perspectivă. Acuma, în Dobrogea, se cultivă 3000 ha cu sorg și se prevede ca în cîțiva ani, suprafața să sporească de 10 ori.

Ne îndreptăm spre laboratorul de agrofitotehnie. Cercetările întreprinse aici au ajutat la soluționarea multor probleme: stabilirea celei mai potrivite adîncimi la care să se facă arăturile, epocile de semănat la diferite plante, combaterea buruienilor pe cale chimică, cum trebuie aplicate îngrășămintele. Merită amintită mai pe larg, una din explicațiile date de tov. ing. Ovidiu Bunescu, șeful laboratorului. Experiențele au scos la iveală că folosirea unor doze exagerate de îngrășăminte chimice nu este economică. Pentru condițiile de acum, este mult mai bine să se fertilizeze cu aceeași cantitate suprafețe mai mari și să se obțină un spor global de recoltă mult superior.

Vinul de Murfatlar

Ar merita să mai amintim cîteva versuri din „Tristele" lui Ovidiu.

„În umbra cea de viță un strugur nu s-ascunde,
„Nu fierbe mustul dulce în căzile adînci.
Și poame nu-s pe-aice. Aconțiu dragei sale
Nu i-ar putea trimite nici un măr!"

Fără îndoială, este o mare exagerare. În trecut, în Dobrogea, cultura viței de vie era foarte răspîndită. Dovadă este și existența unui oraș cu numele Dionysopolis în care divinitatea care ți dădușe numele era tocmai Dionysos, zeul vinului. De altfel, la Constanța au fost descoperite numeroase monumente pe care sînt încrustate vită de vie și struguri iar multe din acestea sînt legate de cultul zeului Dionysos. Este adevărat că mai tîrziu, viticultura prin părțile vechiului Tomis a decăzut, lucru remarcat de Ovidiu, ca loturile experimentale. Întîlnești aici cei mai diferiți hibrizi de porumb, soiuri numeroase de sorg, leguminoase, fără a mai pune la socoteală plantele care au fost recoltate peste vară și unde terenul este arat și mărunțit ca un strat de grădină. La ce servesc toate acestea? Aici se experimentează soiurile și hibrizii de plante agricole iar cele care reușesc mai bine sînt recomandate în producție. Așa s-a ajuns la concluzia că în Dobrogea cei mai buni hibrizi de porumb sînt: 311, 409, 306, 206 și 405.

Iată și o nouă plantă pentru agricultura Dobrogei: sorgul. Pe multe parcele sînt plante cu talie înaltă de 2—3 m, pe altele spicul de-abia îți ajunge la brîu. sînt cățărați pe terasele tăiate în stînca albă de calcar. Și aceste plantații se măresc din an în an prin punerea în valoare de noi terenuri în pantă. Sînt multe realizări despre care s-ar putea vorbi. Merită de amintit despre una: amenajarea în terase a terenurilor în pantă și degradate. Cine a mers spre Constanța a putut să vadă în partea dreaptă a căii ferate, dealuri abrupte care au fost amenajate în terase și pe care vița de vie crește în voie. În regiunea Dobrogea au fost identificate și delimitate terenuri în pantă, improprii culturii cerealelor însumînd o suprafață de 71 000 ha pentru viță de vie și 11 600 ha pentru pomi fructiferi. Și ca amenajarea acestor terenuri să se facă pe baze științifice s-au făcut în prealabil experiențe la Murfatlar. Terenuri în pantă, din care colții de piatră răzbăteau pînă la suprafață au fost desfundate și amenajate în terase de-a lungul curbelor de nivel. Piatra rezultată a fost clădită bucată cu bucată formînd taluzul terasei. Acolo unde nu a fost piatră, taluzul teraselor a fost consolidat cu stînjenel sau iuca. Deci... flori în vii. Butucii plantați pe platforma teraselor au crescut frumos și la cîțiva ani s-au văzut rezultatele. Producția medie a fost de cca 5000 kg struguri la hectar. Și trebuie reținut un lucru. Această producție s-a obținut pe terenuri unde altă dată nici caprele nu aveau ce paște. Dar la Murfatlar s-au făcut și alte cercetări legate de cultura viței de vie: lucrarea solului, aplicarea de îngrășăminte, tăieri, stabilirea momentului optim al recoltării strugurilor etc.

În Dobrogea, datorită soarelui puternic și a pietrelor albe care-l fac să-și reflecte razele, boabele strugurilor acumulează o cantitate mai mare de zahăr decît în oricare parte a țării. Iată de ce, în podgoria Murfatlar se produc și se vor produce vinuri demiseci și dulci naturale precum și vinuri speciale cum este vinul negru dulce de Murfatlar. În vechea pivniță, poți vedea cele mai renumite tipuri de vin de Murfatlar, din care multe premiate la diferite concursuri din țară și străinătate. Cercetătorul F. Mujdaba, le prezintă caracteristicile: conținutul în alcool și aciditate, zahăr, anul în care a fost obținut etc. În curînd, vechea pivniță va fi înlocuită prin moderna uzină de vinificație care va fi dată în folosință. Este o clădire modernă, cu o capacitate de 150 vagoane de vin. Aici sînt instalațiile pentru prelucrarea strugurilor în must și vin, spații pentru depozitare, o sală pentru păstrarea strugurilor, instalație pentru producerea stafidelor etc.

Lîna de aur

Antichitatea ne-a oferit multe relații despre străvechiul pămînt al Dobrogei. Se spune că Argonauții au pornit pe Marea Neagră în căutarea lînii de aur. La Beștepe s-a descoperit o ancoră veche. Unii s-au grăbit să spună că ar fi fost de la corabia legendarilor argonauți. Ce lînă puteau găsi ei pe aceste meleaguri? Ne-o mărturisește mai tîrziu marele Ovidiu: **„Și oile de-aice dau lînă-așa de aspră..."**

Dar, astăzi, există în Dobrogea oi, care deși nu-s cu lîna de aur, au o lînă mătăsoasă, cu firul lung și ondulat care prețuiește cît și aurul. Este obținută de la oile din rasa Merinos de Palas, creată la această stațiune de către Nicolae Teodoreanu și Sava Timariu, realizare deosebit de importantă pentru care li s-a decernat nu de mult Premiul de Stat. A fost o muncă de ani și ani de zile care s-a soldat cu un frumos rezultat. Merinosul de Palas este o rasă deosebit de valoroasă și adaptată condițiilor naturale din Dobrogea De la cercetătorii stațiunii poți afla cîteva caracteristici care sînt deosebit de semnificative. Oile au o greutate corporală medie de 63 kg, iar berbecii 93 kg, greutatea maximă a ajuns la 136 kg. Bineînțeles, interesează producția de lînă care este de 6,7 kg la oi și 13 kg la berbeci. S-a realizat un record de 24,6 kg lînă obținută la o singură tunsoare de la un berbec. Cîte costume de haine se pot face din aceasta! Și ce costume! Lîna are o finețe deosebită. Firul este subțire de 21,83 microni și are 8 ondulații pe 1 cm. lungime. La toate acestea se poate adăuga o bună rezistență la tracțiune și o mare extensibilitate. Și toate aceste calități au fost urmărite generație după generație, înlăturîndu-se defectele și păstrîndu-se pentru înmulțire exemplarele cu însușirile bune, dorite de cercetător.

Podoaba litoralului

Cine și-a petrecut concediul în una din frumoasele stațiuni de pe litoral nu

Alfabetul onomatopeelor

Orice copil din țara noastră, chiar dacă n-are decît un an jumătate-doi, va ști să răspundă la întrebarea cum face cîinele. Firește, „ham-ham", iar vaca „mu" etc.

În limba noastră există anumite cuvinte care imită sunetele emise de animale. Noi sîntem convinși că aceste cuvinte redau fidel, onomatopeic cum se spune, sunetele emise. O să ni se pară deaceea curios că în alte limbi, sunetele respective sînt percepute și deci notate altfel. Iată cîteva mostre în această privință :

Ceea ce este pentru noi „hau-hau" pentru englezi este „bow-bow", (așa se scrie, rostindu-se „bau-bau"), pentru francezi „oua-oua", iar pentru italieni „bu-bu".

Deosebirile în ce privește felul în care este perceput guițatul porcilor sînt și mai mari. Ceea ce este pentru noi guițat, adică „guiț-guiț", cuvinte care imită strigătul porcilor flămînzi sau speriați, este pentru englezi „oink-oink", pentru italieni „fron-fron", iar pentru finlandezi „snerf-snerf". După cît se pare și oile behăie în chip diferit în diferite țări. Pentru noi pare evident „beh-beh" însă tot atît de evident este pentru spanioli „bi-bi", pentru turci „mi-mi", iar pentru englezi „baa-baa".

Sunetele pe care le scoate cocoșul, noi le percepem și le notăm prin „cucurigu". În Turcia aceste sunete sînt notate „kokoriko", în Anglia „cock-a-doodledoo", iar pentru olandezi ele sună „kukeluku".

În Franța măcăitul rațelor, binecunoscutul „mac-mac", este notat prin „coin-coin", iar în Anglia „quak-quak". În țara noastră sau în Anglia, rușii sau ucrainienii percep „mu" mugetul vacii, finlandezii îl percep „uhnuh", în timp ce în Ungaria el este notat prin „mu-bu".

STUDENȚII...

(Urmare din pag. 1)

Ei între ei vorbesc întotdeauna scurt, de parcă sînt veșnic grăbiți — grăbiți să învețe, grăbiți să trăiască, grăbiți să se bucure de tot. Ați văzut că tocmai la 20 de ani nu ai niciodată timp de pierdut ? !...

Ei între ei fac cunoștință repede și se împrietenesc și mai repede, în prietenii care dăinuie nealterate peste ani și ani, îmbogățite apoi de nostalgia primei tinereți : „Ți-aduci aminte, cînd eram studenți"...

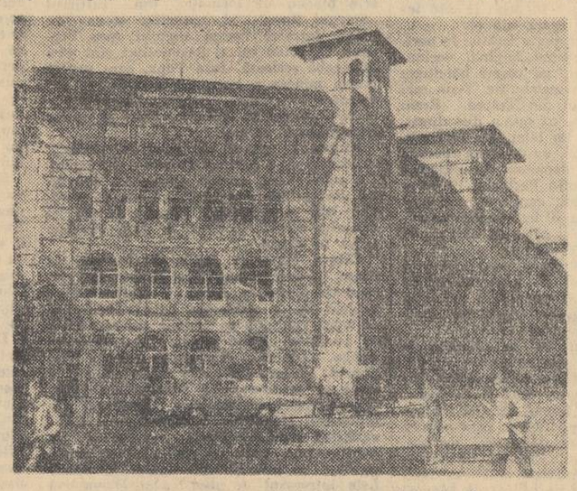

Noua aripă a Institutului de arhitectură

Ei între ei sînt părtași de jocuri — reminiscențe ale copilăriei încheiate, și tovarăși de visuri — înmugurire a maturității de mîine...

Așa i-a cunoscut dintotdeauna Bucureștiul pe studenți. Acest București care n-a avut nici vechile tradiții ale Heidelbergului, nici obiceiurile austere ale Oxfordului, nici izul arhiromantic al Vienei. A fost întotdeauna de o copleșitoare modestie, încercînd să fie studențimii pur și simplu un părinte bun. Și dacă ani de-a rîndul n-a reușit, își plătește acum cu prisosință și vechile datorii, dăruind în fiecare toamnă surplus de daruri și surprize.

Care sînt ? Să căutăm să aflăm răspunsul singuri, pornind-o la pas prin București. Coborîm din troleibuzul 84, la „Universitate" — cu siguranță cea mai cunoscută stație bucureșteană (aici își dau întîlnire îndrăgostiții, provincialii și... studenții). Vechea clădire universitară, purtîndu-și demn patina anilor pe ziduri, e din nou întinerită de prezența sutelor de studenți care se îmbulzesc în fața listelor ce dezvăluie verdictul mut, la ghișeele secretariatelor, pe culoarele subit înveselite și luminate. Surpriza acestui octombrie ? Se inaugurează noi facultăți : facultatea de limbă și literatură română și Institutul de limbi și literaturi străine de pe lîngă Universitatea din București (cu facultățile de limbi slave, romanice și clasice, germanice, orientale).

Noutățile Universității nu s-au epuizat însă : un laborator de chimie radiantă, un bazin pentru cercetări hidrogeologice, dotări cu mobilier nou la laboratoarele de chimie anorganică, tehnologică și calitativă, înzestrări cu aparataj modern (compensograf electronic, microscoape speciale cu dispozitive de microfotografiere pentru entomologie și genetică, aparate de spectrofotometrie etc.).

Pe Edgar Quinet trebuie să ne strecurăm pe străduța mult îngustată de paravanele îngrăditoare care, în ultimii ani, au căpătat în București valoare de prim-sol al noilor construcții. Într-adevăr, vis-a-vis se clădește. Și, cu urechea-i fină, în ciuda anilor, bătrînul Institut de arhitectură „Ion Mincu" înregistrează în aceste zile sonorități dintre cele mai diferite : din amfiteatre se aud răspunsurile emoționate ale „bobocilor" — candidați la studenție, în sala mare răsună pașii vizitatorilor veniți la Expoziția proiectelor de diplomă ale promoției 1963, iar de pe schele străbat glasurile constructorilor și zgomotele ciocanelor. Parcă într-un singur gest își strîng aici mîna copiii timpului : IERI, AZI și MÎINE.

Învățămîntul superior de arhitectură va împlini în curînd o sută de ani de la înființare. Funcționînd mai întîi în cadrul Școlii de „Belle Arte", el și-a dobîndit, prin străduințele eminentului om de cultură Ion Mincu, forma sa de stat în 1897. Avînd dascăli eminenți —Al. Orăscu, E. Pangrati, N. Ghica-Budești etc. — a fost totuși menținut ani de-a rîndul în limite foarte restrînse. Este de ajuns să ne amintim că în faimosul 1938, în anul I al Școlii de arhitectură erau doar 30 de studenți, în timp ce în 1960 au intrat în anul I cîte 200 de studenți, adică, cam cît cuprindea în trecut întreaga Școală de arhitectură !

În acest an, localul institutului va fi mult extins : prima aripă nouă (dinspre Bd. Bălcescu) alcătuită din parter și trei etaje și clădită în vechiul stil arhitectonic va adăposti patru mari ateliere de diplomă ; cea de a doua (dinspre Str. Edgar Quinet) concepută în stil modern, cu parter și două etaje, va găzdui ateliere de desen și cabinete pentru profesori. În anul viitor va fi dată în folosință și cea de a treia aripă (pe str. Academiei) formată dintr-un bloc-turn cu 8 etaje, unde vor funcționa atelierele de proiectare. Iar ultima (str. Academiei colț cu str. Bis. Enei) va găzdui un amfiteatru și o sală de sport. Așadar, aici în inima Bucureștiului va fi înălțată o adevărată cetate a arhitecturii, în care vor prinde contur — prin linii și paralele — visurile „bobocilor" de azi. Ale acestor boboci care ne vor face locuințe mai confortabile, interioare mai plăcute, Bucureștiul mai frumos. Deocamdată însă, ei... tremură, gîndindu-se la rezultatele concursului.

Facem cîțiva pași în sus, pe bulevardul ce poartă, ca pe niște trofee, frunzele îngălbenite ale copacilor și apoi traversăm, luînd-o pe strada liniștită care cotește după Sala Dalles. „Liniștită" pînă ieri, că azi au venit studenții... Și ca pe niște oaspeți dragi. Institutul de petrol, gaze și geologie îi primește cu daruri... pe specific : instalații electrice speciale în laboratoare, coloană automată de distilare, mașină universală pentru încercat materialele, spectrograf, noi calorimetre, dozimetre, balanțe analitice.

Ne suim în tramvaiul 15 și, cu cît stațiile pînă la Politehnică se împuținează, cu atît mai mult devine tramvaiul al... Politehnicii. Crîmpeie de discuții, exclamații, rîsete și... serviete ne întăresc impresia. În spate, două voci mititele sporovăiesc :

— Da, acolo am răgușit. Am strigat tot timpul „Hai, Știința !" — și uite-acum stau cu comprese !

— Ei, nu-s în fiecare zi finalele campionatelor universitare.

— Păi sigur ! Și în plus trebuia să-l încurajez, nu ? Era așa de drăguț și a jucat așa de frumos ! Știi, mi-a scris și cît am fost în tabără și cît am stat la părinți. Ziua și scrisoarea, ziua și scrisoarea. Și niște scrisooori...

— Mi le-arăți și mie ?

— Dacă juri că nu bați toba ! Știi, asta nu-i o joacă, e lucru serios, cel mai serios din viața mea.

— Nu mai spune ! Tu-l iubești...

— Nu știu, nu știu sigur, dar cred, cred că... da !

„Cred că m-am îndrăgostit — cred că da, cred că da..." — se aud fredonînd trei voci baritonale și ironice. Fetele se întorc brusc.

— Lasă Rodica, știe tot anul și tu te mai ascunzi ! Nu face, zău...

Coboară toți — explicînd, certîndu-se, rîzînd — și intră pe poarta Politehnicii. Și Politehnica a întinerit parcă. Și și-a mărit zestrea pentru cei care vor lucra în laboratoarele de tehnică nucleară, televiziune în culori, chimie-fizică, automatizări și telecomunicații, cazane și turbine.

Hotărît lucru ! Bucureștiul vrea parcă să se răscumpere azi pentru toate generațiile de studenți care au dormit în camere mansardate și igrasioase, care au mîncat la birturi economice și și-au istovit tinerețea dînd lecții pentru costul unor pingele de pantofi. Și-i cum nu se poate mai darnic : două cămine noi la Institutul de Construcții, noi terenuri de antrenament la Institutul de cultură fizică, renovări complete la cantina Institutului de arte plastice, radioficarea Conservatorului Ciprian Porumbescu... și vestile abundă, punînd la încercare memoria.

Într-adevăr, Bucureștiul știe astăzi să-i întîmpine pe studenți cu onoruri de mari invitați, știe să le adăpostească tinerețea cu grijă de părinte bun, știe să le încurajeze visurile cu poezie de muză.

Bucureștiul știe să-și primească studenții...

Pia RĂDULESCU

La Universitatea din București au venit din nou studenții...

Colaborează cititorii

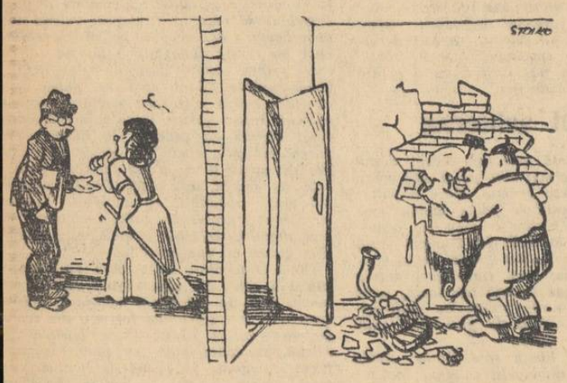

— Meșterul pe care l-am trimis să vă repare robinetul face ceva ?
— Da, face ravagii.

Desen de L. STAICOVICI-LIPOVA

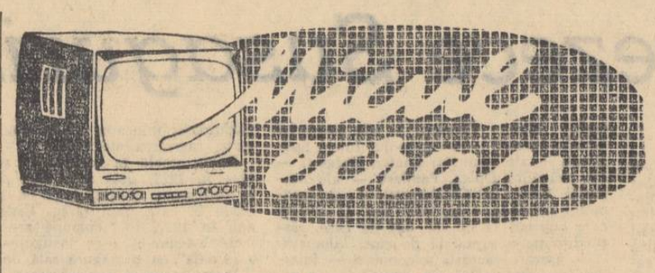

Săptămîna la televiziune

Duminică 29 SEPTEMBRIE

8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9,00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar : ● ORCHESTRA PĂDURII. ● Telejurnalul pionierilor. ● Poftiți pe aerodrom, copii ! ● VLAD ȘI CĂȚELUL.** Din peripețiile lui Vlad și ale cățelului său vom afla lucruri pe care nu trebuie să le facem **10,30 REȚETA GOSPODINEI. 11,00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 TELEMAGAZIN.** Din cuprins : O monografie în imagini a orașului Craiova ; aniversarea unui spital ; în preajma deschiderii cursurilor la Universitatea muncitorească de cultură muzicală ; de vorbă cu poetul Marcel Breslașu ; noi achiziții de documente prețioase la Biblioteca Academiei R. P. Române. **20,00 Filmul SONATE.** O coproducție hispano-mexicană, după romanul lui Don Ramon de Valle, realizat de cunoscutul regizor F. D. Barden. **21,40 Muzică distractivă. În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

Luni 30 SEPTEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru micii fotografi : Zîmbiți vă rog ! (IV). 19,30 Actualități filmate din R. P. Chineză. 19,45 **VITRINA LITERARĂ**, de **Eva Dragomir și Letiția Popa. 21,10** Selecțiuni din spectacolul prezentat de formațiile artistice ostășești în cadrul celui de-al XII-lea concurs artistic pe forțele armate. **21,50 TELESPORT. În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

Marți 1 OCTOMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii : Cine a cîștigat cupa. 19,50 Noul an de învățămînt universitar. Masa rotundă cu acad. prof. **N. Petrulian**, prof. univ. **N. Dinculescu**, membru corespondent al Academiei R.P.R. și prof. univ. **V. Nicolau. 20,15** Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" : **„O SINGURĂ VIAȚĂ"** de **Ionel Hristea.** Distribuția : **Horațiu** (Mircea Albulescu) ; **Marina** (Nastasia Șova) ; **Grigore** (George Măruță, artist emerit) ; **mama** (Nelly Sterian, artistă emerită) ; **Mateiaș** (Adrian Georgescu) ; **Sara** (Lucia Mara) ; **Iulian** (Octavian Cotescu) ; **Niculina** (Aurora Șotropa). **Decoruri : Paul Bortnovski. Direcția de scenă :** Lucian Pintilie. În pauză . Emisiune de știință : **Meșterul electronic. În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

Miercuri 2 OCTOMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii : Jurnalul de bord al echipajului Val-Virtej în primejdie. 19,40 CALITATEA PRODUSELOR, OBIECTIV PRINCIPAL. O vizită cu carul de reportaj la Fabrica „Adesgo". **20,00** Arta **mexicană precolumbiană. 20,20 SĂNĂTATE SCHIMBĂTOARE. 20,35** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii : **SIMFONIA A IX-A ÎN RE MINOR de Ludwig van Beethoven.** Interpretează orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii Române cu concursul corului Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor : Iosif Conta. Soliști : Elisabeta Neculce-Cartiș, Dorothea Palade-Melinte, Cornel Fînățeanu, Valentin Loghin. Își dau concursul Corul Radioteleviziunii, dirijor Alexandru Șumski și Corul Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijori D. D. Botez și Vasile Pîntea. **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

Joi 3 OCTOMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii : Jurnalul de bord al echipajului Val-Virtej în primejdie. 19,40 CALITATEA PRODUSELOR, OBIECTIV PRINCIPAL. O vizită cu carul de reportaj la Fabrica „Adesgo". **20,00 Arta mexicană precolumbiană. 20,20 SĂNĂTATE SCHIMBĂTOARE. 20,35** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii : **SIMFONIA A IX-A ÎN RE MINOR de Ludwig van Beethoven.** Interpretează orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii Române cu concursul corului Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor : Iosif Conta. Soliști : Elisabeta Neculce-Cartiș, Dorothea Palade-Melinte, Cornel Fînățeanu, Valentin Loghin. Își dau concursul Corul Radioteleviziunii, dirijor Alexandru Șumski și Corul Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijori D. D. Botez și Vasile Pîntea. **În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

Vineri 4 OCTOMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Emisiunea pentru tineretul școlar : În vizită la Muzeul literaturii române (II): **Literatura scriitorilor pașoptiști. 19,35 Bucureștiul în arta plastică. 20,00 SĂPTĂMÎNA. 21,00 Medalion ANTOINE DE SAINT-EXUPERY. 21,20 Muzică ușoară instrumentală... cu o formație condusă de Sile Vișan. În încheiere : Buletin de știri, buletin meteorologic.**

Sîmbătă 5 OCTOMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Ritm și tinerețe. Un grup de elevi ale Școlii medii nr. 5 „Mihail Sadoveanu" ne va prezenta cîteva exerciții de gimnastică artistică. **19,30 LA CULESUL VIILOR.** Cîntece și dansuri populare românești cu Angela Moldovan, artistă emerită, Ștefania Ivan, Maria Pietraru, sextetul vocal „Perinița", Ion Bogza, Aurel Ioniță, Tudor Heica și un grup de dansatori. Acompaniază o formație instrumentală condusă de Nicolae Băluță, artist emerit. Coregrafia : Petre Bodeuț, artist emerit. **20,15 ÎN FAȚA HĂRȚII. 20.25 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICA. 21,10 Filmul ESTRADA, ESTRADA, În încheiere : Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Săptămîna aceasta s-a reluat emisiunea „Teatrul — artă realistă". Dintre emisiunile ciclice ale televiziunii, aceasta este cea mai consecventă cu sine însăși: mereu interesantă și instructivă, mereu atractivă și spectaculoasă. Alcătuită după un plan care urmărește cu fidelitate evoluția artei teatrale de-a lungul timpurilor, în etapele sale istorice principale, emisiunea este ferită însă de acel caracter didactic care ar fi putut-o face mai greoaie și mai limitat accesibilă. Conferențiarul, scriitorul și omul de artă Ion Marin Sadoveanu, o dezvoltă sub forma unei cozerii libere, în care datele social-politice și economice și numeroase elemente enciclopedice, se îmbină armonios cu pitorești amănunte biografice și anecdotice privind pe marii creatori de teatru și opera lor.

Emisiunile sînt întotdeauna împlinite de realizarea scenică foarte îngrijită a unor fragmente expresive din opere dramatice ilustrative ale temei dezvoltate.

În această a șaptea emisiune a ciclului, pe care am urmărit-o marțea trecută, studioul s-a întrecut parcă pe sine. Este drept, că tema tratată îmbrățișa, de data aceasta, un moment culminant al istoriei teatrului universal, creația celui mai mare și mai ilustru dramaturg al tuturor timpurilor, William Shakespeare. Bun cunoscător și cercetător al operei marelui Will, îndrăgostit cu pasiune de întreaga creație shakespeareană, conferențiarul a stăruit îndeosebi asupra sensurilor etern umane ce străbat dramaturgia acelui de la nașterea căruia se vor împlini 400 de ani la 23 aprilie 1964. Cu multă căldură, adesea cu patetism, Ion Marin Sadoveanu a sintetizat și a transmis telespectatorilor mesajul, la fel de viabil peste veacuri, pe care l-a adresat umanității gigantul de la Stratford on Avon.

Mobilizînd forțe actoricești valoroase, acordînd multă atenție pregătirii minuțioase a spectacolului, asigurînd decoruri bogate, examinînd în numeroase repetiții unghiurile de încadrare cele mai favorabile, studioul a reușit să ofere telespectătorilor o seară shakespeareană în egală măsură instructivă și spectaculoasă — în care un merit deosebit revine regiei (Lidia Ionescu).

Emisiunea „Teatrul — artă realistă", despre care am mai avut prilejul să vorbim în cadrul acestei rubrici, devine cu atît mai interesantă și mai așteptată de telespectatori, cu cît se apropie de perioada în care scena și viața ei ocupă un loc tot mai mare în viața oamenilor, cu cît se apropie contemporaneitatea.

Păcat că televiziunea nu a stăruit cu aceeași grije și consecvență în realizarea unor emisiuni ciclice asemănătoare privind evoluția artelor plastice, a muzicii și chiar a celei mai proaspete dintre arte, cinematografia. Micul ecran se animă adesea cu imagini care reflectă viața și opera unor mari artiști plastici și muzicieni, dar toate aceste emisiuni, interesante fără îndoială, ar cîștiga infinit mai mult dacă ar fi încadrate într-o organizare ciclică, dacă ar fi urmărite în evoluția istorică a artei respective și dacă ar fi prezentate în aceeași formă larg accesibilă. Unele medalioane de mari creatori de muzică sînt astfel întocmite încît ilustrația muzicală este întreruptă și acoperită de avalanșa verbială a conferențiarilor sau prezentatorilor. Iar în ce privește filmul, în afara unei rubrici permanente, „Actualitatea cinematografică", al cărei caracter este doar informativ și care ar putea să-și găsească chiar și o periodicitate mai mare în programul televiziunii, se transmit în mod cu totul sporadic emisiuni cu caracter antologic.

Periodizarea, organizarea cronologică normală și mai ales pregătirea și prezentarea competentă — în același spirit nedidactic — a momentelor esențiale în evoluția acestei arte mondene și atît de familiare tuturor categoriilor de telespectatori, ar contribui, de asemenea, la ridicarea nivelului de cultură generală al celor care, dispunînd de aparate de telerecepție, acordă atîta interes acestei minunate cuceriri contemporane, sacrificîndu-i zilnic ore de lectură, de plimbare sau de odihnă.

St. RADU

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

De un singur lucru însă era sigur Dali-Mami : Cervantes, ciungul mîndru, rebel, instigatorul evadării trecute, de data aceasta nu avea nici o vină. El deveni chiar mai vesel, glumea cu paznicii, îi învăța să cînte la chitara mauritană, fredona mereu cîte ceva și dormea aproape toată ziua.

Faptul că dormea atîta, era un semn bun pentru Dali. Însemna că omul se liniștise.

Dali era atît de mulțumit de Cervantes, încît porunci să i se scoată lanțurile și cîteodată să fie și învoit ziua, să iasă din închisoare.

Astfel Cervantes reuși, în sfîrșit, să aibă și libertatea de a ieși ziua. Și de ieșit din temniță avea cea mai mare nevoie, cei opt tovarăși care stăteau în peșteră trebuiau să fie aprovizionați cu merinde.

Tot ce putea să rupă din rația lui săracă sau să facă rost din bazar, ducea prizonierilor din peșteră.

Răscumpărarea unui sclav în Alger necesita o mulțime de formalități. Pînă la plecarea lui Rodrigo mai rămăsese o lună și jumătate. În timpul acesta trebuiau duși în peșteră și restul de prizonieri, trebuiau făcute rezerve de alimente și la urmă trebuia să se retragă și el acolo în așteptarea corăbiei.

Era primăvara și începuse vremea atacurilor. Pe mare mișunau corăbiile piraților și, aproape în fiecare zi, pleca din post, sub semnul salvelor de tun, cîte o goeletă împodobită, iar lăudărosul căpitan de corsari promitea mulțimii adunate pe țărm o pradă bogată.

Profitînd de libertatea care i se acordase, Cervantes umbla pe străzile Algerului, cercetînd cu atenție acest curios oraș.

Populația de baștină — păsnicii arabi — se supunea de multă vreme turcilor și tonul în oraș îl dădeau corsarii.

Fugarii de pe toate țărmurile Mării Mediterane — greci, tunisieni, alexandrini, italieni, spanioli, sicilieni — formau jumătate din populație. Majoritatea dintre ei erau europeni — transfugi, „renegați" cum li se mai zicea. Țăranul obidit de senor, marinarul care nu se înțelesese cu stăpînirea, orășanul strivit de biruri, toți aceștia trecură, sau treceau de partea Islamului, apoi fugeau aici, în portul acesta liber de pe țărmul semisălbatec al Africii.

De altfel turcii luaseră din vreme sub protectoratul lor acest vajnic cuib războinic, care arborase nesilit, deasupra meterezelor sale, steagul verde al Islamului, și la fiecare trei ani sultanul turc își trimitea aici un locțiitor, un pașă.

În Alger nu era niciodată liniște. Corsarii erau gata oricînd să se răscoale împotriva pașei, arabii împotriva staționării trupelor de ieniceri care turburau țara, sclavii europeni — împotriva corsarilor, arabilor și turcilor laolaltă.

Prizonierii europeni erau cei mai chinuiți dintre sclavii capturați de pirați. Din munca lor trăia întregul oraș. Ei trăgeau carele, duceau apă, vîsleau pe corăbii. Bogățiile orașului se adunau cu ajutorul lor. Cu toții erau aproape douăzeci de mii — francezi, spanioli, italieni, greci.

În pofida atacurilor războinice, Algerul era în acea vreme unul dintre cele mai vii centre comerciale. În port se puteau vedea ancorate corăbiile : engleze — cu plumb și aramă, spaniole — cu vin, sare și mărgăritare, franceze — cu praf de pușcă, săpun și arme, genoveze

cu catifea și țesături înflorate, venețiene — cu casete sculptate, sticlă și oglinzi.

Din toate colțurile Mării Mediterane, bogățiile pămîntului se scurgeau către acest punct al schimburilor dintre Europa și Africa, dintre occident și orient. Comerțul îi unea pe toți ; negustorii europeni din Alger nu erau mai puțini decît localnicii arabi. Pașa primea cu ospitalitate în port corăbiile negustorilor spanioli și italieni. Numai că, în timpul ancorării, tuturor corăbiilor europene li se luau cîrmele și pînzele, pentru că prizonierii creștini ar fi putut folosi corăbiile compatrioților lor pentru fugă.

Coborînd pe ulicioarele strîmte, cu scări spre mare, Cervantes observă într-o bună zi în port o agitație neobișnuită. Pe țărm se afla o mulțime imensă.

— Galima ! Galima ! strigau oamenii și ridicau mîinile.

Cîteva galere de pirați intrau în golf. Una remorca, cu pupa înainte, o corabie spaniolă distrusă. Stindardurile ei se tîrau prin apă — ca simbol al înfrîngerii.

Aruncînd ancora, piraților strînseseră mai întîi de toate vîslele și le duseseră în depozitul de pe țărm. Această operație se făcea pentru ca nu cumva vîslașii sclavi să profite de momentul descărcării și să fugă cu corabia în largul mării.

Așa au fost adunați pe țărm, prizonierii capturați.

— Mare pradă, bună pradă ! strigau femeile adunate în port. Allah akbar *) ! Bărbații noștri aduc pradă bună.

— O sută douăzeci... o sută șaptezeci... două sute... număra careva din mulțime.

Două sute optzeci de oameni ! Într-adevăr, fusese o pradă minunată, nemaivăzută.

Prizonierii au fost împărțiți apoi în grupe și duși mai departe.

Cervantes merse și el alături de ei, privindu-i de aproape.

*) Allah akbar = Mare-i Allah.

În cea dintîi grupă, la margine, mergea un om mai în vîrstă, mic de statură, bărbos ca un maur și îmbrăcat într-o haină neagră de om învățat. Pe gît avea o cicatrice vînătă, nevindecată, ca o urmă lăsată de funia de spînzurătoare. Fața acestuia i se păru lui Miguel, curioasă. Miguel a mers mult alături de el.

Omul cu cicatrice păși încet și deseori se oprea — căci îl părăseau puterile.

— Mai repede ! îl lovi cu nuiaua peste spinare supraveghetorul. Spaniolul grăbi pasul.

— Don Antonio ! Don Antonio ! Așteptați-mă, mi-e frică... să rămîn în urmă ! Monahul gras, în rasă brună, cu fața roșie, transpirată, șchiopăta după cel mai în vîrstă. Nu vă grăbiți așa, Don Antonio !

— Mai înainte, în libertate nu te căzneai să te ții de mine, părinte Sismonio, îi răspunse Don Antonio zîmbind. Atunci, spuneai despre mine altceva...

— Nu eu, ci părintele Blanco, scuturâ din cap grasul monah. Acum nu mă las de dv., Don Antonio. Cînd vor afla în Spania că doctorul Antonio Soza e prizonier, prietenii dv. — și aveți mulți — o să strîngă bani și o să vă răscumpere. Poate că atunci și eu, smeritul monah, voi avea norocul să mă întorc în patrie.

Doctorul Antonio Soza ! El e acela. Miguel auzise de întîmplarea lui Soza. Doctorul spusese la o dispută din Taragoza : „Arderea pe rug e o rușine pentru Spania" Pentru aceasta l-au torturat îngrozitor ; l-au spînzurat de picioare, l-au condamnat apoi la strangulare cu zgardă de fier. Și la torturile prin strangulare erau condamnați numai acei care erau socotiți nevrednici de a fi arși pe rug.

Antonio Soza fusese scos viu din strangulare. S-au găsit destui prieteni care i-au cumpărat pe călăi. Soza fugise din Spania și trăia de multă vreme în Italia. Cum a ajuns oare prizonier pe țărmul african ?

— Nu eu, ci părintele Blanco vă calomnia, repeta jalnic grasul monah. Niciodată n-am să-l mai cred pe părintele Blanco. El mă îndemnase să cumpăr un talisman, spunîndu-mi că cine-l poartă, de acela nu se atinge nici o nenorocire, dar pe mine numai astăzi m-au bătut de patru ori necazurile.

Înțelegînd cu exactitate cuvintele monahului, ienicerul de lîngă el îl lovi pe monah în spinare cu patul puștii.

— Taci din gură ! Ai să vorbești cît îți-o plăcea, cînd ai să stai în lanțuri !

Părintele Sismonio, îngînat, tăcu. După o clipă însă, mormăi din nou :

— Blanco e în aceeași grupă cu noi, senor. Îl vedeți ? E acolo în ultimele rînduri.

Cervantes se uită în urmă.

În coada coloanei mergea un monah, înalt, solid, cu fața puhavă, verzuie, cu ochii înfundați în obraji. Învîrtea mătăniile de la cingătoare, ridica mereu privirile în sus, mișcîndu-și fără încetare buzele palide — pe semne spunea rugăciuni. Ochiul lui stîng, bolnav, era cu pleoapa lăsată, și de aceea se părea că el privește numai cu un ochi la cer, iar cu celălalt în pămînt.

După rasa lui brună, lui Cervantes nu i-a fost greu să recunoască în monah un dominican.

În curînd grupul de prizonieri coti pe o stradă îngustă, laterală ; supraveghetorii îl îndepărtară pe Miguel și apoi mulțimea năvăli și baricadă strada, înghesuindu-l pe Cervantes. Nu mai putu urmări încotro apucase grupul.

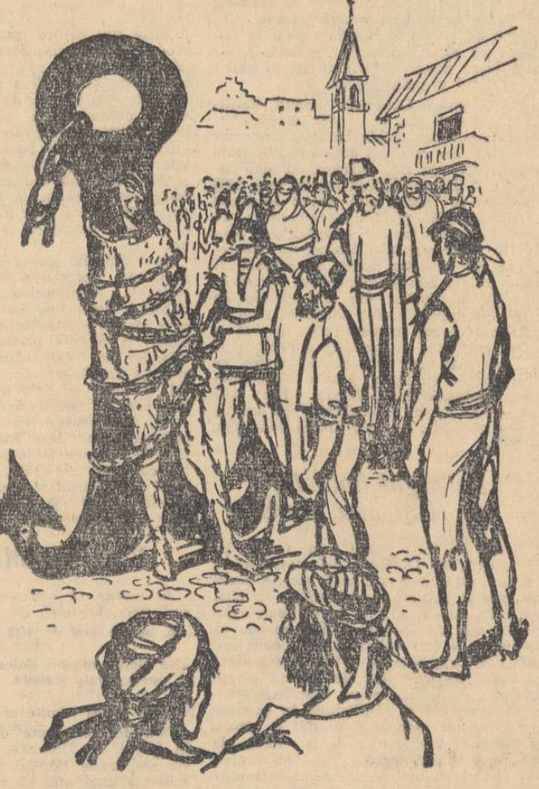

Două zile umblase Miguel și întrebase pe toți, la care dintre stăpîni a ajuns doctorul Soza, bătrînul învățat de pe corabia spaniolă. Dar nimeni nu știa nimic.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN ; ilustrații : Beca RIND)